ЗВУКИ УКРАЇНИ

MELODIES OF UKRAINE

MELODIES OF UKRAINE

600

UKRAINIAN SONGS

WITH NOTES FOR ONE VOICE AND COMPLETE LYRICS.

EDITED AND PUBLISHED
BY
DMYTRO ANDREYKO

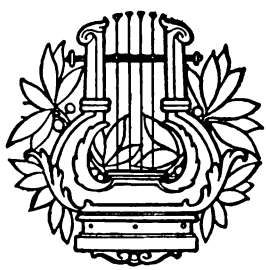

NEW YORK, N. Y.
1923

PRINTED IN GERMANY.

ЗВУКИ УКРАЇНИ

600

УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ

З НОТАМИ НА ОДИН ГОЛОС

І З ПОВНИМ ТЕКСТОМ.

ЗІБРАВ І ВИДАВ

ДМИТРО АНДРЕЙКО.

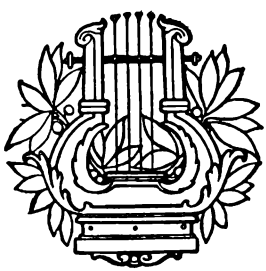

НЮ ЙОРК, Н. Й.
1923

PRINTED IN GERMANY.

Друкарня Шарфого у Вецлярі.

ЗМІСТ КНИЖКИ

(Поазбучно)

Число		Стр.
76	А ві Львові на ратушу	70
421	А вже кури запіли	284
372	А вже три дни, три неділи	252
90	А вже чумак дочумакував ся	80
470	А в неділю пила	313
323	А звідси гора	220
306	А звідси гора	210
454	Атамане, батьку наш	362
168	А ти поїхав	125
314	А ти старий калабаю	215
311	А у нашої вдовиці	214
166	А хто іде?	124
363	А я люблю Петруся	245
359	А я тебе прошу мила	243
547	Без роси травиця вяне	358
16	Без тебе, Олесю	29
29	Біда тому козакови	39
349	Біду собі купила	235
600	Благослови, батеньку	386
597	Благослови, Боже	385
337	Бодай ся когут знудив	227
370	Болить мене головонька	251
177	Брязнули ключики по столу	130
333	Бувай ми здорова	225
368	Був пан Сава в Немирові	249
572	Була собі Гандзя	372
546	Було літо, а тепер зима	357
43	Було не рубати зеленого дуба	49
544	Бють літаври гучні	356
61	В гаю зеленім враз зі мною	61
137	Верховино, сьвітку ти наш	106
334	Весною птички щебечуть	226
10	Вже більше літ двісті	24
562	Вже більше літ двісті	366
62	Взяв би я бандуру	62
272	Вітер, вітер коло хати	188
60	Віють вітри, віють буйні	60
127	Видно шляхи Полтавські	100
241	Вийду я на гіроньку	170
488	Вилїтали орли	324
120	В кінци греблї шумлять верби	97
117	В кінци греблї шумлять верби	96
319	В славнім місті Залїщиках	217
518	Всюда темно, як в могилї	341
382	В чистім поли при долинї (Про Нечая)	261
399	Гандзю люба, Гандзю мила	272
218	Гарбуз білий качаєть ся	154
558	Гей, братя опришки	364
162	Гей, гук, мати, гук	122
260	Гей, гук, мати, гук	181
453	Гей, з-за лїсу, гей, з-за лїсу (Про Нечая)	303
450	Гей, крикнули козаченьки (Про Нечая)	301
207	Гей, не дивуйте, добрії люде	148
432	Гей, нум, братця, до збруї	291
427	Гей, нїкому так не горе (Пісня наймита)	288
492	Гей! По синьому морю	326
592	Гей, поїхав князь Ревуха	382
6	Гей, Сїч іде	21
20	Гей, там на горі Сїч іде	31
527	Гей, там при долинї	346
140	Гей, ти тату, тату наш	109
70	Гей, у лузї червона калина	67
344	Гей, я козак з України	231

Число		Стр.
55	Гимн Американських Українців .	57
125	Гомін, гомін по діброві	99
245	Гомін, гомін по діброві . . .	173
150	Горе-ж менї, горе	113
569	Горе менї на чужинї . . .	370
414	Горе тій чайцї	280
552	Горіла сосна, горіла . . .	360
42	Гуляв чумак на риночку .	48
515	Гусар гуси зганяє	339
513	Гуралю, з чорними очима . .	339
551	Да туман яром	360
325	Два явори, оден зелененький .	221
396	Де Днїпро наш котить хвилї (Згадка)	271
521	Де-ж ти мя поведеш	343
124	Де ти, доле моя, бродиш . . .	99
332	Де єсть руська вітчина	224
285	„Для України живем!" (Гимн американських Українців) . . .	197
374	Добре тії Ляхи чинять . . .	254
534	Добри-вечір тобі	350
233	Добрий вечір, дївчино .	168
178	До Дунаю стеженька	130
222	Дощик капає дрібненько . . .	157
423	Дївча в сінях стояло	285
121	Дївчино кохана, здорова була	98
68	Дївчино моя	65
357	Дїду, дїду, та в луг по калину . .	242
136	Журилам ся, журилам ся (Коломийка)	105
34	Журож моя, журо	42
84	Заграй ти, цигане старий . .	75
543	Заграли тамбори	355
451	Задумав дїдочок	302
69	Зажурилась дївчинонька . .	66
274	Зажурилась Україна	189
185	Зажурила ся бідная удовонька .	134
46	Закувала зазуленька	51
526	Занадив ся журавель, журавель	346
288	Засвистали козаченьки	199
74	За Сибіром сонце сходить (Про Кармелюка)	69
	Засьпів	13
390	Зашуміла березонька . . .	267
440	Зеленая лїщинонько	295
165	Зеленая рута, жовтий цьвіт . .	123
275	З-за темного лїсу (Про Нечая) .	190
336	Змарнїв я, счорнїв я	227
329	З тої гори високої	223

Число		Стр.
512	Із чужого краю	338
511	І учора горох	338
220	Ішов козак дорогою	155
167	Ішов милий горонькою . . .	124
308	Ішов тютюн дорогою . . .	211
303	І шумить, і гуде	206
106	Кажуть люде, щом щаслива .	89
179	Кажуть люди, що я лиха .	131
255	Казав менї батько . . .	178
535	Казав менї старий Драла . .	350
419	Катерино, засьвіти но	383
435	Кей ми прийшла карта	293
437	Кину кужіль на полицю . . .	294
27-28	Козак коня напував (Коломийка)	38
206	Козак одїзджає	148
107	Козак пана не знав з вїка . .	90
200	Козаченьку, куди йдеш . . .	144
379	Колиб же я біду знала . . .	258
220	Коли-б мати не била	163
226	Коли-б менї, Господи	159
343	Коли любиш, люби дуже .	231
448	Коли любиш, люби дуже . .	300
522	Колись Русин з під Бескида . .	343
38-39	Коломийки (1. Коло гаю походжаю; 2. Ой, чи видїв, чи не видїв)	46
80-83	Коломийки (1. Коло млина ясенина, коло вітрового; 2. Далась менї, дївчинонько, далась ми принаду; 3. Попід сад, попід сад; 4. Коло млина ясенина, явір похилив ся)	73
95-103	Коломийки (1. Ой, стоюж я любко стою; 2. Серце ми ся розпадає; 3. Упав снїжок на обліжок; 4. Ой, як я си нагадаю; 5. Цвите тернє, цвите тернє; 6. А калина біло цвите; 7. Я вже чую, мій миленький; 8. Ой, дубочку зелененький; 9. Який листок зелененький) . .	83
141-149	Коломийки (1. Сьпіваночки, гуляночки; 2. Ой, є в мене таке зїлє; 3. Тупну я си чобіточком; 4. Ой, дївочки, паняночки; 5. Ой, чорні очка; 6. Ой, сьпівайте дївчаточка; 7. Ой, васьвіти, місяченьку; 8. Ужила я пшениченьку; 9. А у мого миленького)	109
215	Коло млина, коло броду . . .	153
580	Коло млина, коло броду . .	376
507	Кому воля, а кому неволя . .	335
110	Копав же я криниченьку . . .	92
268	Копав же я та криниченьку . .	186
575	Котила ся та зоря з неба . . .	376
389	Красна дївице, вір же менї . .	267

Число		Стр.
30	Крилець	40
7	Кувай же ми, кувай	21
517	Кувай же ми, кувай	340
532	Кукала зазуля од калиночки	349
504	Куди вітер віє	333
345	Кулик Чайку любив	232
199	Кучерява Катерина	144
360	Летїв орел понад море	243
235	Лугом іду, коня веду	166
559	Літа мої молодії	365
549	Люблю! у-гу!	359
219	Максим козак Залїзняк	155
392	Мала баба три дочки	268
469	Малам се милего фуяреша	312
72	Марш Соколів	68
417	Маширують жовняроньки в полп	282
152	Мене мати за те лають	115
524	Мізерія на тім сьвітї	345
49	Ми гайдамаки	53
542	Минуло лїто Боже (Осїн)	352
14	Моя мати ворожбита	27
402	Набирали некрутиків	274
67	На в-городї калинонька	65
161	На вулици дудка грає	121
428	На вулицї сурма грає (Сїчова пісня)	289
13	На городї цьвітки вють ся	27
548	На добраніч, мила, чуєш	358
340	Над Прутом у лузї	229
412	Над річкою беріжком (Чумак)	279
386	На тім боцї на толоцї	265
89	На чужинї загибаю (Туга за родиною)	79
2	Наша дума	18
21	Наша славна Украіно	32
491	На що було старому женить ся	326
350	На що мене зачіпаєш	236
382	Не буду я женити ся	262
296	Не вольно, матусю, нелюба любить	204
135	Не дай мене, моя мати (Коломийка)	104
122	Не журіть мя, мати	98
589	Не жури ся, мій хазяю	381
355	Нема гірше так нїкому	240
541	Не плакати нам	345
115	Не пора	95
566	Не сьпівайте, півнї	369
204	Не топила, не варила	147
506	Нехай же нас Бог ратує (Про Куперяна)	334
486	Не хили ся, сосно	323
322	Не ходи, Грицю, на вечерницї	219
442	Нї, мамо, не можна нелюба любить	296
23	Нїхто не винен, тільки я	31
134	Нова хата, нова хата (Коломийка)	104
292	Оддала мене моя матїнка	202
105	Одна гора високая	88
461	Одна гора високая	308
11	Ой, біда чайцї небозї	25
118	Ой, Боже мій, Боже	96
262	Ой, бре море, бре	183
242	Ой, був в Сїчи старий козак (Про Саву Чалого)	170
53	Ой, був! та нема	55
310	Ой, було лїто, а тепер зима	213
252	Ой, важу я, важу	177
426	Ой, Василю, Василиньо	288
466	Ой, в городї на ростоцї	311
318	Ой, вербо, вербо кучерява	217
298	Ой, вийду я на вулицю	206
418	Ой, вийду я на вулицю	283
56	Ой, вшеньки, черешеньки	58
290	Ой, в полю керниця	206
85	Ой, в полю, в полю росте калина	76
557	Ой, в полю садок	365
408	Ой, в четвер Маруся з Николов гуляла	277
500	Ой, гай, мати, гай зелененький	331
248	Ой, Гандзю милостива	175
78	Ой, гаю мій, гаю	72
446	Ой, гаю мій, гаю	299
409	Ой, гиля, гиля, гусоньки, на став	278
478	Ой, глибокий колодязю	318
425	Ой, горе тій чайцї	287
281	Ой, гуляйте, добрі люде	194
449	Ой, густий очерет	301
583	Ой, давно, давно я в батька була	378
279	Ой, деж ти ся, мій миленький, вибираєш?	193
75	Ой, джигуне, дужигуне	70
537	Ой, Днїстре мій	351
539	Ой, дубинко зелененька	352
187	Ой, дуб тай на дуба	135
173	Ой, дуду, дуду, дуду	128
365	Ой, ду, ду, ду, ду, ду, ду	247
381	Ой, дївчина горлиця	260
354	Ой, дївчино небого	240
528	Ой, жаль і туга	347

Число		Стр.
530	Ой, журавлю, журавлю	348
273	Ой, завяла червона калина . .	189
188	Ой, закувала сива зазуленька .	136
430	Ой, запив козак, запив . . .	290
22	Ой, зацвила калинонька (Коломийка)	33
63	Ой, зацвила калинонька в лузї	62
246	Ой, з-за гори, з-за лимана (Про руйнованнє Сїчи)	174
139	Ой, з-за гори, ой, з-за гори (Про Нечая)	108
244	Ой, з-за гори та із-за кручі . .	172
438	Ой, з-за гори чорна хмара стала	294
452	Ой, з-за лїсу, та ой із-за лїсу (Про Нечая)	302
346	Ой, зійди, зійди ти зіронько та вечірная	233
250	Ой, зійди, зійди, ясен місяцю . .	176
445	Ой, зійшла зоря вечіровая .	298
164	Ой, зійшли ся всї бурлаки .	123
211	Ой, знати, знати	151
214	Ой, із-за гори та буйнїй вітер віє	152
578	Ой, ізійду я на могилу	375
232	Ой, і зрада карі очі, зрада . .	164
376	Ой, і зрада карі очи, зрада . .	255
598	Ой, і не гаразд Запорожцї .	385
79	Ой, і не стели ся	73
494	Ой, і пе козак, пе	327
480	Ой, і повій, повій, буйний вітре	319
291	Ой, ішли наші славні Запорожцї	201
112	Ой, ішов чумак з Дону	93
73	Ой, ішов я вулицею раз-раз . .	69
151	Ой, казала менї мати	114
26	Ой, коби я була знала (Коломийка)	36
519	Ой, коню мій, коню	342
477	Ой, косить хазяїн та на сїножати	317
12	Ой, краче та чорненький ворон	26
484	Ой, крикнула лебедонька . . .	322
280	Ой, куку, куку	194
585	Ой, кумо, кумо, добра горілка .	379
205	Ой, летїла горлиця	147
36	Ой, летїла зазуленька	44
599	Ой, летїли гусоньки	386
278	Ой, лугами йдем	193
531	Ой, лугом іду, голосок веду . .	348
15	Ой, любив та кохав	28
271	Ой, Ляше, Ляше	188
593	Ой, мамуню, мамунцуню . . .	383
225	Ой, мати, мати, мати	159
217	Ой, мій милий умер, умер . .	154

Число		Стр.
113	Ой, місяцю, місяченьку	94
330	Ой, місяцю, місяченьку	223
596	Ой, мовив же єсь з бука листочку	384
94	Ой, Морозе, Морозеньку . . .	82
157	Ой, Морозе, Морозеньку . . .	118
493	Ой, наварили а Ляхи пива . .	327
59	Ой, нависли чорні хмари . . .	60
497	Ой, на горі василечки сходять .	329
192	Ой, на горі жито	139
87	Ой, на горі, на високій . . .	78
19	Ой, на горі огонь горить . . .	31
464	Ой, на горі огонь горить . . .	309
190	Ой, на горі та женцї жнуть . .	138
213	Ой, на горі та женцї жнуть . .	152
460	Ой, на горі та женцї жнуть . .	307
560	Ой, на горі та женцї жнуть (Про Дорошенка)	365
295	Ой, на горі явір зелененький. — Темна нічка тай невидненька . .	204
233	Ой, на гору козак воду носить .	165
387	Ой, на дворі метелиця	266
487	Ой, на ринку, на риночку (Про козака Байду)	323
202	Ой наступає та чорна хмара . .	145
571	Ой, ненько, зацьвіло серденько .	372
258	Ой, не пугай, пугаченьку . . .	180
93	Ой, не сьвіти, місяченьку . . .	82
576	Ой, не цьвіти буйним цьвітом .	374
371	Ой, не шуми, луже з дібровою дуже	251
444	Ой, не шуми, луже, зелений байраче	297
181	Ой, озму я коновоньки	132
204	Ой оре Семен, оре	210
229	Ой, оре Семен, оре	162
395	Ой, орле, орле	270
77	Ой, пе Байда мед горілочку . .	71
467	Ой, пе Байда мід-горілочку . .	311
538	Ой, пігнала дївчинонька . . .	352
302	Ой, під вишнею	206
378	Ой, під вишнею	257
394	Ой, під вишнею, під черешнею .	270
65	Ой, під гаєм, гаєм	63
41	Ой, під гаєм зелененьким . . .	47
263	Ой, під горою, під перевозом .	183
579	Ой, під лїсом Лебедином . .	376
249	Ой, піду-ж я лїсом бором . . .	175
170	Ой, піду я до млина	126
351	Ой, пішов чумак у дорогу . . .	237
476	Ой, пила та Лемериха на меду .	317
180	Ой, плинуть гусоньки	131

Число		Стр.
209	Ой, по горах, по долинах . . .	150
570	Ой, по горах, по долинах . . .	371
256	Ой, по горах а сніги біліють .	179
505	Ой, по горі вівчар вівці ганяє .	334
257	Ой, по горі сірі воли ходили .	179
563	Ой, полети, галко (Про Кальнишевського)	367
289	Ой, попід гай зелененький (Про Добуша)	199
454	Ой, попід гай зелененький (Про Добуша)	303
510	Ой, попід гай зелененький .	336
237	Ой, попливи вутко	167
403	Ой, пора, вже пора	274
197	Ой, послала мене мати	142
424	Ой, послала мене мати	286
516	Ой, посіяв я конопель	340
44	Ой, прийшов я до коршми . . .	50
40	Ой, пущу я кониченька в саду	47
231	Ой, сама-ж я, сама пшениченьку жала	163
380	Ой, Сербихо, Сербиночко . . .	258
434	Ой, сусїдко, сусїдко	292
193	Ой, Січ мати	139
595	Ой, там за гороньков	384
433	Ой, там за Дунаєм	292
171	Ой, там за лїсом	126
555	Ой, там на горі коршмонька стоїть	362
401	Ой, там на горі малювали малярі	273
393	Ой, там на горі їдуть мазурі .	269
596	Ой, та спив ся козак, спив ся .	329
463	Ой, ти горо каменная (Коломийка)	309
462	Ой, ти дубе кучерявий	308
320	Ой, ти дівчино заручена . . .	218
174	Ой, ти дівчино, перепелонько .	128
184	Ой, ти зоро, зоро вечірная . .	134
253	Ой, ти місяцю, зоре	177
556	Ой, тисячу сімсот (Про Чепигу та Головатого)	363
598	Ой, тихая вуличенька, тиха . .	330
550	Ой, тужила дівчинонька . . .	359
307	Ой, у лузї, в лузї червона калина	211
465	Ой, у лузї та і при березї . .	310
582	Ой, у неділеньку рано-пораненьку	378
300	Ой, у поли береза стояла . .	207
194	Ой, у поли два явори	140
9	Ой, у поли черемшина	23
509	Ой, у полі билиночка коливається ся	336
156	Ой, у поли, в поли біл камінь .	117
347	Ой, у поли, в поли біл камінь .	234

Числа		Стр.
221	Ой, у полї криниченька . .	156
270	Ой, у полї круті гори . . .	187
436	Ой у поли озерце	293
459	Ой, у полї тай у Баришполї . .	306
584	Ой, у полї три доріжки різно .	379
422	Ой, у полї три криниченьки . .	285
416	Ой, у саду вишня	282
234	Ой, учора орав	165
568	Ой, хвалив ся та козак Швачка (Про Швачку)	370
297	Ой, ходив чумак сім лїт по Дону	205
251	Ой, ходила дівчина беріжком .	176
455	Ой, ходить сон коло вікон . .	304
348	Ой, чиж бо я на сьвітї одная .	234
155	Ой, чий же то двір?	117
203	Ой, чий же це двір	146
17	Ой, чи ти то, чи не ти	30
479	Ой, чи цьвіт, чи не цьвіт . . .	319
326	Ой, чи чули, чи не чули . . .	221
356	Ой, чумаче, чумаче	241
54	Ой, щож бо то тай за ворон . .	56
269	Ой, що-ж то за шум учинив ся	187
429	Ой, що-ж то за шум учинив ся	289
160	Ой, їздив чумак	120
439	Ой, їхав я коло млина . . .	295
33	Ой, їхали козаки з обозу . . .	42
247	Ой, я батька єдиниця	174
377	Ой, як тужить серце моє . . .	256
577	Орав би я	375
407	Орав мужик край дороги . . .	276
591	Орле мій, куда летиш	382
159	Очерет лугом гуде	120
565	Ох, і бачить ся лїсок	368
485	Ох, і вийду я за ворітечка .	322
58	Ох, і горе, горе, гей! .	59
590	Ох! та не люби двох! . . .	330
339	Ох, я нещасний	228
283	Пала роса коло проса . .	195
132	Пасла дівка лебедї	103
573	Пасїте ся, сірі воли . . .	373
327	Під білою березою	220
586	Під горою деркач дере	380
400	Піду я в той садочок . . .	273
312	Піду я, скочу я в поле . . .	214
91	Пішла мати на село . . .	81
502	Пішла Оляна до броду	332
309	Пішли женцї в поле жати .	212
104	Пішов я раз на улицю	87
45	Пливе човен води повен . . .	50

Число		Стр.
313	Плили гуси, плили	214
290	Повій, вітре, на Вкраїну . . .	201
411	По діброві вітер віє (Тополя) .	279
342	По дорозї жук, жук	230
456	Пожурили ся молоді хлопцї . .	305
369	Поза гаєм брала дївчина льон .	250
50	Поклик до братів Славян . . .	53
71	Поклик Соколів	67
210	Полюбила коваля	150
397	Помалу-малу, чумаче, грай . .	272
176	Понад тими гороньками . . .	129
66	Понад чорне море лїтали ворони	64
92	По опеньки ходила	81
266	По той бік гора	185
358	Посїялам яру руту	242
130	Посїяла руту-мяту	101
114	Поїхав милий, зостали ся туги .	94
406	Продав батько сїрі воли . . .	276
328	Пропала надїя, забило ся серце .	222
443	Пропала надїя, забило ся серце .	297
388	Прошу тебе, рідний сину . . .	266
533	Прощайте, гори	349
574	Привертали вільні чумаченьки .	373
228	Пряла-б же я куделицю . . .	161
293	Раз на вартї я стояв	203
365	Рають менї, щоб ся вінчати .	247
64	Реве та стогне	63
317	Рідна мова	216
315	Родимий краю	215
163	Розвивай ся ой, ти старий дубе	122
483	Розвивай ся ти, дубочку . . .	321
520	Сьвітить місяць і зора	342
457	Сивий голубонько	305
109	Сидить голуб на березї	91
175	Сидить голуб на дубоньку . .	129
265	Сидить дїд на печи	185
32	Скажи менї правду	41
508	Славне було Запороже	335
474	Соненько горіло	316
420	Сонце западає, вже вечір близенько	283
413	Сонце заходить, гори чорнїють (Вечір)	280
108	Сонце низенько	90
182	Сонце низенько	132
131	Сонце низенько	102
341	Сонце ся сховало за високі гори (Вечір)	230
264	Спать менї не хочеть ся . . .	184

Число		Стр.
410	Спи, дитя моє малес (Мати старшиха)	278
525	Спить жінка тай не чує . . .	345
540	Сповнилась міра	353
24	Стоїть гора високая (Журба) .	34
189	Стоїть коршма над болотом . .	137
126	Стоїть явір над водою	100
331	Стоїть явір над водою .	224
52	Сїно моє, сїно	54
31	Сїяв мужик просо	40
481	Та бодай тая степовая	320
482	Та бодай тая степовая	321
594	Та була в мене жінка	383
254	Та жила собі та удівонька . .	178
195	Та забіліли снїги	141
47	Та казала менї Солоха, прийди	51
119	Та кохав мене батько	97
447	Та куди їдеш, Явтуше	299
523	Там де Чорногора шумно . . .	344
35	Там за лїсом	43
335	Там на горі крута вежа . . .	226
305	Там на горі снїг біленький . .	210
8	Там на полю снїжок трясе . .	22
186	Там у полї береза стояла .	135
441	Там у полї коршмина . . .	296
240	Та не жур мене, моя мати . .	169
367	Та не люблю я нї Стецька . .	248
405	Та нема в сьвітї так нїкому . .	275
208	Та нема гірш нїкому	149
243	Та не спав я нічку . . .	172
267	Та понад берегами	186
503	Та тече вода з під города . .	332
196	Та туман яром котить ся . . .	142
501	Та туман яром, мороз долиною .	331
169	Татунцю старенький	125
495	Та щука риба в морі	328
183	Темна нічка тай невидная .	133
212	Тече річка беріжками . . .	151
191	Ти козаче, соболю	138
588	Тиха ніч налягла сьвіт	380
567	Тихо Дунай воду несе	369
198	Туман яром	143
375	Тяжко знести тої розлуки . .	255
536	У діброві чорна галка	351
259	У Київі на ринку	181
25	У містечку Богуславку	35
158	У місточку на риночку	119
553	У місточку на риночку	361
301	У поли могила з вітром говорила	207

Число		Стр.
385	У Сербина добре жити . .	265
581	У суботу рано-пораненьку . .	377
321	У сусїда хата біла . . .	218
37	Утоптала стежечку	45
276	Ходить гарбуз по городу . .	191
111	Ходить сорока	92
154	Хожу, нужу, ручки ломлю . .	116
391	Хома пяний у млинї	268
123	Хусточкаж моя	99
471	Цьвітка дрібная молила неньку (Веснівка)	313
261	Час до дому, час	182
364	Час до дому, час	246
415	Червона калина тай у лузї стояла	281
294	Через річеньку, через болото .	203
138	Через річку гребелька . . .	107
353	Чи є в сьвітї молодиця . . .	239
352	Чи сеж тая криниченька . . .	238
404	Чи сеж тая криниченька .	275
4	Чи ти будеш, дївчинонько . . .	19
129	Чи ти мене, моя мати . . .	101
239	Чи ти, милий, пилом припав . .	168
5	Чи я в лузї не калина була? .	20
490	Чи я вплила, чи я вбрела .	325
529	Чи я-ж тобі не казала	347
587	Чи я кому виновата	380
88	Чи я не хазяйка	78
362	Чия причина розстання мого .	245
286	Чоботи	198
116	Чогож вода каламутна	95
458	Чого мене зачіпаєш	306
3	Чом соловій не сьпіває . . .	19
338	Чом так скрито син сусїда . .	228
201	Чом, чом не прийшов . . .	145
128	Чом, чом, чом?	101
236	Чорна гречка, білі крупи . . .	166
284	Чорна ріля заорана	196
561	Чорне моє поле (Думка хлїбороба)	366
514	Чорні очі як терен	339
282	Чуєш, брате мій	195
223	Чумарочка рябесенька . . .	157
472	Шалїйте, шалїйте	314
172	Широкеє болонячко	127
133	Шлю соколонька	103
51	Шуміла лїщина	54
216	Шумить-гуде дібровонька . . .	153
316	Щаслив, хто знайде в земной падоли	216
590	Щасть нам, Боже	381
1	Ще не вмерла Україна . . .	17
564	Що в Київі на риночку (Про Бондарівну)	388
384	Щож я буду бідний дїяв . . .	263
224	Що за слава в сьвітї стала . .	158
489	Що молода жінка в старим мудрувала	325
18	Що той явір робив	30
153	Їхав козак за Дунай	116
431	Їхав стрілець на войноньку . .	291
468	Я до леса не підзем	312
86	Як бим була я зазулев . . .	77
515	Як гарно спочати (На волї) . .	357
373	Як гірко в неволи	253
473	Який то вітер шумно грає (Гимн руських хлопів радикалів) . .	315
57	Як ніч мя покриє	58
361	Як посїяв мужик	244
48	Як поїхав мій миленький до млина	52
227	Як поїхав мій миленький . . .	160
287	Як я була молодою	198
475	Як умру, то поховайте (Заповіт)	316
327	Я щасний руську матїр маю . .	221

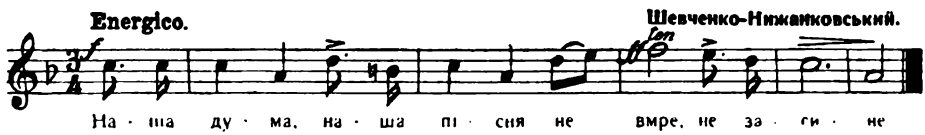

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люди, наша слава,
Слава України!

Т. ШЕВЧЕНКО.

Нїщо в сьвітї не вражає душу чоловіка так, як музика і сьпів. Музика підносить духа, додає охоти і сили до працї а відваги і завзятя у боротьбі. При музицї забуває ся смуток і жура, а забава стає приємнїйша і красша. Музика оживлює і рознїжнює душу чоловіка — обновлює його, ушляхотняє.

Ти важнїйший ще від музики, є сьпів-пісня. В пісні висказуємо всї чувства нашої душі не тільки звуком-голосом, але ще й словами. Тому пісня є для всїх зрозумільша нїж музика, а вслід за тим є вона більше вражлива та більше благодійна. Сьпів-пісня — се найбільший дар чоловіка.

Розуміють люди вагу музики і сьпіву, тож і нема народу, який не знав би їх, не плекав би їх, та не любував ся ними.

І у нас, Українців, музика, а ще більше сьпів-пісня, то справдї „наша слава, слава України". В нашій пісні мов у зеркалї, відбиває ся народна душа з її радощами і горем, з її пережитою історією.

Наша пісня славна на весь сьвіт. Всї культурні народи захоплюють ся нею і чудують ся її силою і красою. Піснею ми славні і сьвітови знані: піснею і нам дорожити! Плекаймож її, Родимцї, у себе, тай чужим подаваймо, а слава її поможе нам здобути і волю і долю!...

Головна цїль виданя „Звуки України" є, щоби нашу пісню ширити тут на чужинї, між своїми а й чужими: у своїх розбудить вона горячі рідні почуваня, а у чужих пошану і признанє.

Друга цїль є та, щоби справити неточні, невдало і неумїло перероблювані, поперекручувані та помішані наші мельодії, які ширять слабші співаки, а ще більше несовісні чужинецькі видавцї. Пісні, помїщені в „Звуках України", я подав вірно з поважнїйших наших видань і збірок; вище сотки пісень я сам записав з уст народа в

Теребовельщині і Золочівщині, а підложив я їх під ноти проживаючи ще в Старім Краю. При деяких піснях не подаю повного тексту, бо старокраєві записки затратились менї, а в Америцї того тексту не міг я роздобути.

Се виданє наших пісень на один голос уважаю наче букварем для науки нашої пісні. В нїм уживаю давнїйшої „мякільної“ правописи, бо вважаю її за відповіднїйшу для Українця, родженого в Америцї, чи де инше на чужинї. З музичного боку вона тому красша, що вірнїйше передає звуки нашої мови. Се виданє дає змогу і чужинцям пізнати наші мельодії, та використати їх до поважнїйших музичних творів.

Пускаючи в сьвіт се виданє, прошу всїх сьпіваків, аби підучували наш загал тих пісень, і при кождій нагоді, на забавах, прогульках і т. п., сьпівали їх гуртом, а так залунає наша пісня широко і далеко.

Тай прошу ще наших сьпіваків, аби ласкаво подали менї всї похибки і браки сего виданя, а я при евентуальнім другім накладї всї їх ради і вказівки радо узглядню.

ДМИТРО АНДРЕЙКО.

Ню Йорк, Н. Й., 1923.

ЗВУКИ УКРАЇНИ.

1. Ще не вмерла Україна.

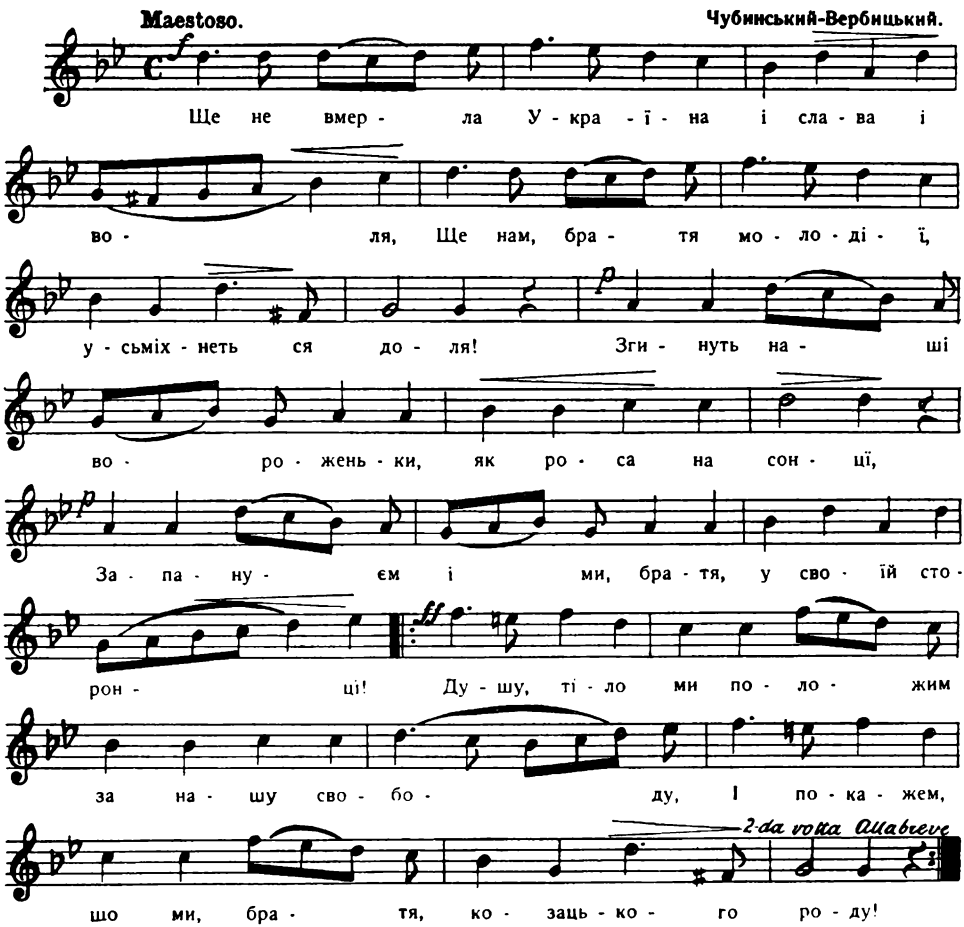

1. Ще не вмерла Україна
І слава і воля,
Ще нам, братя молодії,
Усьміхнеть ся доля!
Згинуть наші вороженьки,
Як роса на сонці,
Запануєм і ми, братя,
У своїй сторонці!
Душу, тїло ми положим
За нашу свободу,
І покажем, що ми, братя,
Козацького роду!
(Гей, гей, братя милі,
Нумо брати ся за дїло!
Гей, гей пора встати,
Пора волю здобувати).

2. Наливайко, Залїзняк
І Тарас Трясило
Кличуть нас із-за могил
На сьвятеє дїло.
Ізгадаймо славну смерть
Лицарства-козацтва,
Щоб не втратить марне нам
Своєго юнацтва.
Душу, тїло ми положим і пр.

3, Ой Богдане, Богдане,
Славний наш гетьмане!
На що віддав Україну
Москалям поганим?!
Щоб вернути її честь,
Ляжем головами,
Назовем ся України
Вірними синами.
Душу, тїло ми положим і пр.

4. Наші братя Славяни
Вже за зброю взялись;
Не діжде нїхто, щоб ми
Позаду зістались.
Поєднаймось разом всї
Братчики — Славяни:
Нехай гинуть вороги,
Хай воля настане!
Душу, тїло ми положим і пр.

---

2. Наша дума.

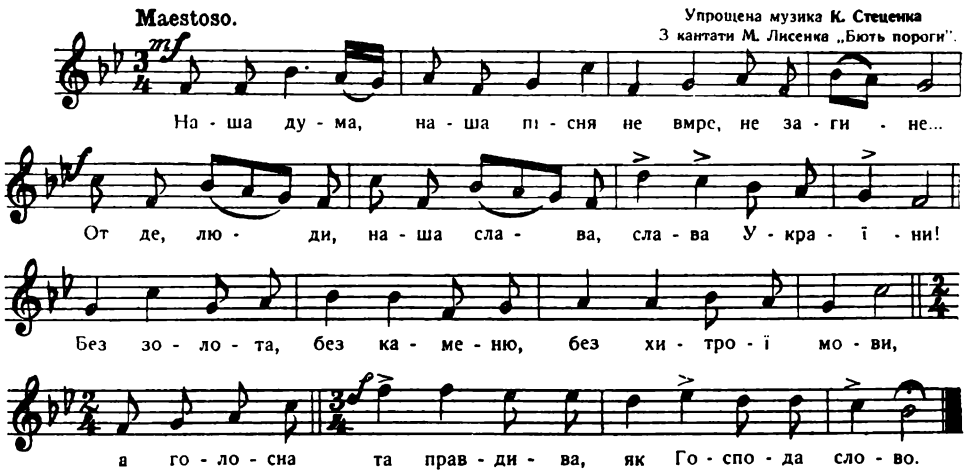

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люди, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменю,
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово.

Тарас Шевченко.

---

3. Чом соловіїй не сьпіває.

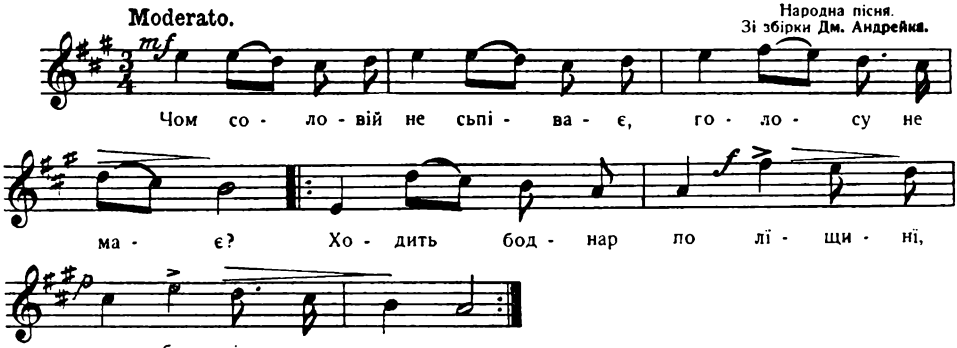

1. Чом соловіїй не сьпіває?
Голосу не має; —
Ходить боднар по лїщинї,
Обручів шукає.

2. Витяв оден, витяв другиї,
За третим шукає. —
А деж тая дївчинонька,
Що гаї дозирає?

3. „Мусить же ти, дївчинонько,
Вже батька не маєш,
Що ти така молоденька
Тої гаї дозираєш".

4. „„Ой маюж я отця й матїр,
Обос старенькі,
Казали ми доглядати
Тої гаї зелененькиї"".

5. „Каламутна вода в ріцї,
Ходїм до керницї;
Знеславилась дївчинонька,
Ходїм до вдовицї".

6. „Каламутна вода в ріцї,
Ходїмо до ставу;
Самась собі, дївчинонько,
Вчинила неславу".

7. „Було з рана не з вечера,
З гаю виходити,
Було мене молодого
Вірно не любити".

8. „„Як я мала не з вечера
З гаю виходити;
Тримавєсь мя за рученьку,
Не хотів пустити"".

4. Чи ти будеш, дївчинонько...

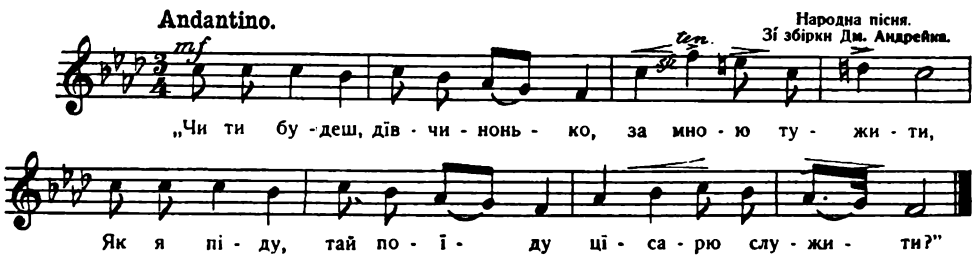

1. „Чи ти будеш, дівчинонько,
За мною тужити,
Як я піду, таї поїду
Цїсарю служити?”

2. Ой не буду, козаченьку,
Не буду, не буду;
Ти за гору, я за другу,
Тай тебе забуду. —

3. Ой виїхав козаченько
На зимові лози,
Обіляли дівчиноньку
Дрібненькії сльози.

4. Ои виїхав козаченько
За нові ворота,
Не бере ся дівчиноньки
Ні сон, ні робота.

5. Ой виїхав козаченько
За нові остріжки,
Посилає дівчинонька
Три післанцї пішки.

6. — Ой верни ся, козаченьку,
Вмирає батенько. —
„Най вмирає, най конає,
Не верну, серденько”.

7. — Ой верни ся, козаченьку,
Вмирає матуся. —
„Най вмирає, най конає,
Таки не верну ся”.

8. — Ой верни ся, козаченьку,
Вмирає дівчина. —
„Запрягайте вороного,
Бо пізна година”.

9. Ой приїхав козаченько
На нове подвіре,
Задзвонили дівчиноньцї
На сумне весїле.

---

5. Чи я в лузї не калина була?

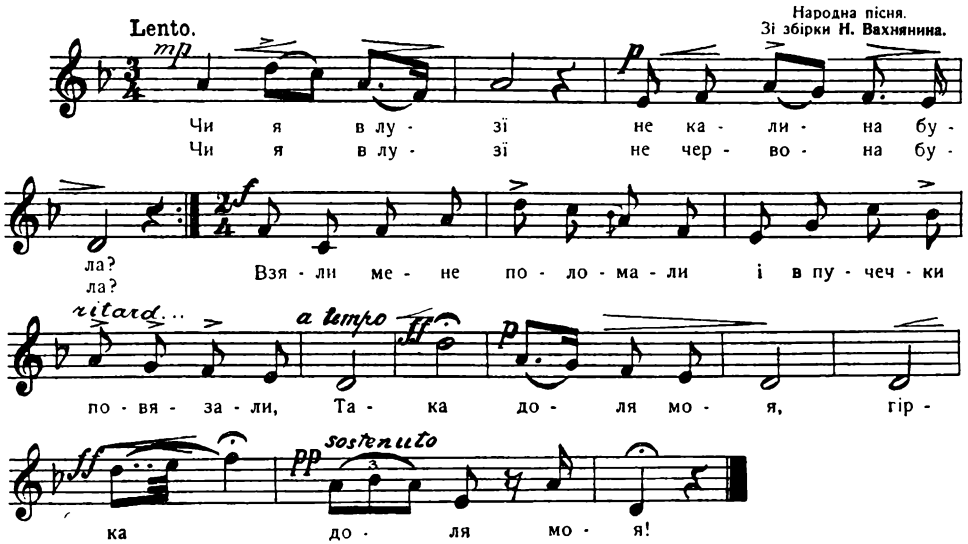

1. Чи я в лузї не калина була?
Чи я в лузї не червона була?
Взяли мене поломали,
І в пучечки повязали, —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

2. Чи я в поли не пшениця була?
Чи я в поли не густая була?
Взяли мене позжинали,
І в сніпочки повязали, —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

3. Чи я в степу не травиця була?
Чи я в степу не зелена була?
Взяли мене покосили
І в копиці зволочили, —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

4. Чи я в батька не дитина була?
Чи я в батька не кохана була?
Взяли мене повінчали,
І світ менї завязали, —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

5. Чи не було в річенці утопитись менї?
Чи не було красшого полюбити менї?
Були річки — повсихали,
Були красші — повмирали, —
Така доля моя,
Гірка доля моя!

---

6. Гей, Сїч іде.

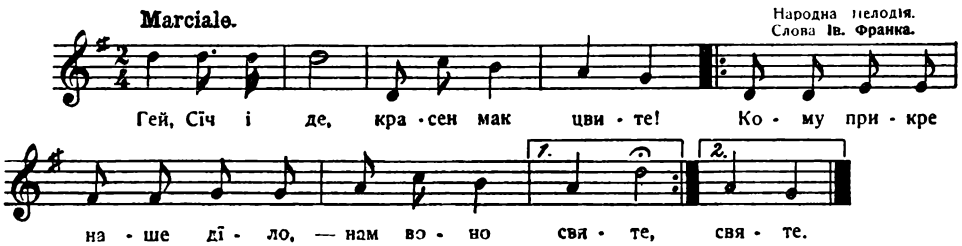

1. Гей, Сїч іде,
Красен мак цвите!
Кому прикре наше дїло, —
Нам воно сьвяте.

2. Гей Сїч іде,
Топірцями брень!
Кому люба чорна пітьма,
А нам ясний день!

3. Гей, Сїч іде,
Мов пчола гуде...
Разом руки, разом серця,
І гаразд буде.

4. Гей, Сїч іде,
Підківками бразь;
В нашій хатї наша воля,
А всїм зайдам зась!

---

7. Кувай же ми, кувай.

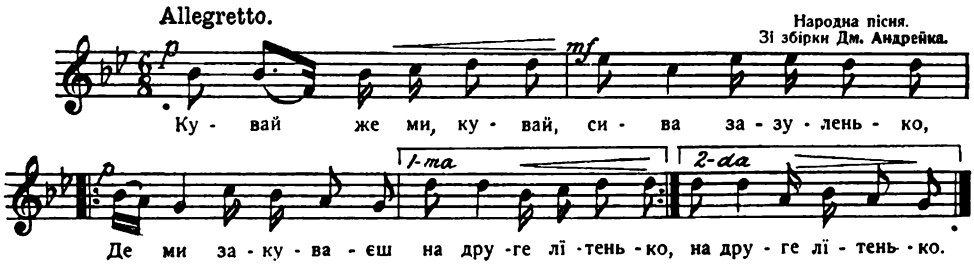

1. „Кувай-же ми, кувай, сива зазуленько,
Де ми закуваєш на друге лїтенько?"

2. „Де я закуваю, щей сама не знаю,
Бо я по всїм сьвітї доріженьку знаю.

3. Закуваю тобі при червонім винї,
При хатцї старенькиї, при милій дївчинї.

4. Но ти тільки скажу, що иншого має,
Тебе вірно любить, за другим конає".

5. Ходила дївчина в тої гаї по калину,
Блукала дївчина сїм день щей годину.

6. „„Чого ти, дївчино, по тім гаю блудиш?
Либонь ти, дївчино, мого сина любиш.""

7. — „Як бим не любила, то бим не ходила,
Я за твоїм сином, бистру річку плила." —

8. Ой плили гусоньки бистрою водою,
Ой вийди, дївчино, розмов ся зо мною.

9. — „Ой не раз я не два з тобов розмовляла
А щем ти нїколи правди не сказала.

10. Ой коби я мала, як той сокіл, крила,
То бим полетїла, куди бим хотїла.

11. Полетїла би я у гаї зелененькиї,
У гаї зелененькиї, де є мій миленькиї.

8. Там на полю снїжок трясе.

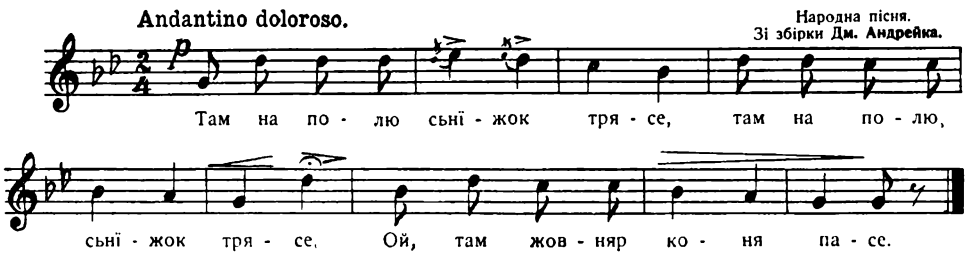

1. Там на полю снїжок трясе, (2)
Ой там жовняр коня пасе.

2. Коня пасе, дровцї ломить, (2)
До шабельки вогонь робить.

3. А хусточков роздуває, (2)
Рани свої пригріває.

4. „Рани-ж мої коханії, (2)
Шабелькою рубанії."

5. А в головах ворон краче, (2)
А в ноженьках коник плаче.

6. „Не стій, коню, наді мною, (2)
Бо я виджу щирість твою.

7. Не йди, коню, стежечками, (2)
Бо ся здиблеш там з Ляшками.

8. Но йди, коню, манівцями, (2)
Цїсарськими гостинцями.

9. А як прийдеш перед хату, (2)
Де старенька моя мати,

10. Стукнеш, пукнеш копитами (2)
Перед тими воротами.

11. Ой там вийде стара мати, (2)
Буде з тобов розмовляти.

12. „„Ой коню мій вороненький, (2)
А деж мій син молоденький?""

13. Тихо, мати, не жури ся, (2)
Твій син, мій пан, оженив ся.

14. Взяв він собі круля дочку: (2)
В чистім полї могилочку.

15. Возьми, нене, піску жменю, (2)
Посїй його по каменю.

16. Ой коли той пісок зійде, (2)
Тогди твій син до дом прийде.

9. Ой у поли черемшина.

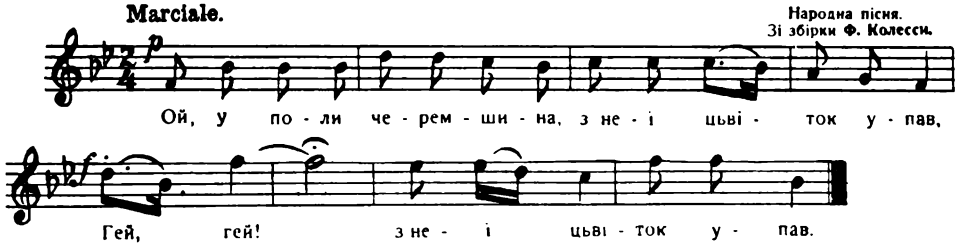

1. Ой у поли черемшина, з неї цьвіток упав,
   Гей, гей! з неї цьвіток упав.
2. Машерують жовняренькы, бо їм машер припав,
   Гей, гей! бо їм машер припав.
3. Машерують, машерують, щаслива їм дорога!
   Гей, гей! щаслива їм дорога.
4. Хусточками вимахують, бувай мила здорова!
   Гей, гей! бувай мила здорова.
5. „Чому-сь, мене, моя мамо, рано не збудила,
   Гей, гей! рано не збудила,
6. Та як тота компанїя з міста виходила?"
   Гей, гей! з міста виходила.
7. „„Тому я тя, моя доню, рано не збудила,
   Гей, гей! рано не збудила,
8. Бось любила жовняренька, та була-бись тужила.""
   Гей, гей! та була-бись тужила.
9. „Ти гадаєш, моя мати, що я її так не тужу?
   Гей, гей! що я її так не тужу.
10. А я ходжу по сьвітлиці, мало ся не знуджу."
    Гей, гей! мало ся не знуджу.
11. „„Подиви ся, моя доню, та в горішну кватиру,
    Гей, гей! та в горішну кватиру.
12. Спускають ся жовняренькы з гори на долину.""
    Гей, гей! з гори на долину.
13. „Запрягайте сиві конї та в зелену колясу,
    Гей, гей! та в зелену колясу,
14. Здоганяйте жовняренька, бо вмираю без часу."
    Гей, гей! бо вмираю без часу.

ВАРЯНТ.

1. Ой зацвила черемшина, з неї цьвіт приупав,
   Гей, гей! з неї цьвіт приупав.
2. Машерують козаченьки, бо такий приказ впав,
   Гей, гей! бо такий приказ впав.
3. Подиви ся, моя мамо, тай у ту кватиру,
   Гей, гей! тай у ту кватиру,
4. Спускає ся „Сїч" преславна з гори на долину,
   Гей, гей! з гори на долину.
5. А мій милий чорнобривий в сам перед ступає,
   Гей, гей! в сам перед ступає,
6. І ясною булавою на всї боки махає,
   Гей, гей! на всї боки махає.

7. За ним славне товариство, як той мак, як той мак,
Гей, гей! як той мак, як той мак.

8. Ніженьками вибиває в один такт, в один такт,
Гей, гей! в один такт, в один такт.

9. Межи ними пан хорунжий, хоругов як той цьвіт,
Гей, гей! хоругов як той цьвіт.

10. За нев підуть козаченьки аж за море на край сьвіт,
Гей, гей аж за море на край сьвіт.

11. А преславний осавула чогось бров насупив,
Гей, гей! чогось бров насупив.

12. І козацькі свої вуса аж за вуха закрутив,
Гей, гей! аж за вуха закрутив.

13. Ой, ти славний осавуло, не сумуй, не сумуй!
Гей, гей! не сумуй, не сумуй.

14. А із нами, козаками, погарцюй, погарцюй!
Гей, гей! погарцюй, погарцюй.

15. Ой, ти славний осавуло, не вдавай ся в тугу,
Гей, гей! не вдавай ся в тугу,

16. Вийде слава козацькая з Великого Лугу!
Гей, гей! з Великого Лугу.

17. Лиш ставаймо, милі братя, в один ряд, в один ряд,
Гей, гей! в один ряд, в один ряд.

18. І наперед поступаймо, ані кроку назад!
Гей, гей! ані кроку назад.

19. Переймім ся, милі братя, братським духом новим,
Гей, гей! братським духом новим.

20. А за наше право стіймо з огнем в груди сьвятим.
Гей, гей! з огнем в груди сьвятим.

21. А пропадуть вороженьки, мов туман, мов туман,
Гей, гей! мов туман, мов туман.

22. І хлоп руський в своїй землї стане пан, стане пан,
Гей, гей! стане пан, стане пан.

23. І засяє нова зоря на весь край, на весь край,
Гей, гей! на весь край, на весь край.

24. І від Тиси до Кубаня стане рай, стане рай!
Гей, гей! стане раї, стане рай.

---

10. Вже більше лїт двістї.

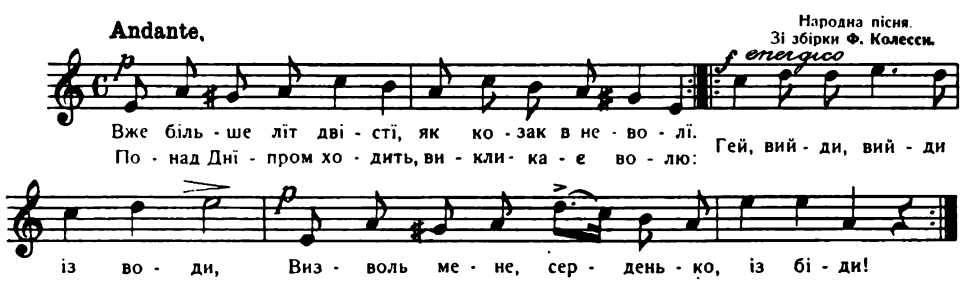

1. Вже більше літ двісті,
Як козак в неволі,
Понад Дніпром ходить,
Викликає волю:
Гей, вийди. вийди із води,
Визволь мене, серденько із біди!

2. Не вийду козаче,
Не вийду соболю!
Хоч радаб я вийти,
Та сама в неволі.
Гей, у неволі, у тюрмі,
Під московським калавуром у ярмі.

3. У ярмі, в кайданах
Од часів Богдана,
Од його самого
В неволю оддана.
Гей, ти Богдане, гетьмане,
Занапастив Україну і мене!

4. Із ратиць козацьких
Серпи поробили,
А гострії списи
На леміш зломили.
Деж наші коні-соколи,
І самії козаченьки, як орли?!

5. Ваші коні в плузї,
А козак за плугом,
А вітер сумує,
Та говорить з лугом:
„Кинь плуг, козаче, бери ніж,
Та де здибленъ вороженька там і ріж".

6. Тодї всї янголи,
Сам Бог съвятиї з неба,
Вернуть твою волю
З неволї до тебе.
Гей, ти Богдане, гетьмане,
Запродав ти Україну і мене!

---

11. Оїї біда, біда.

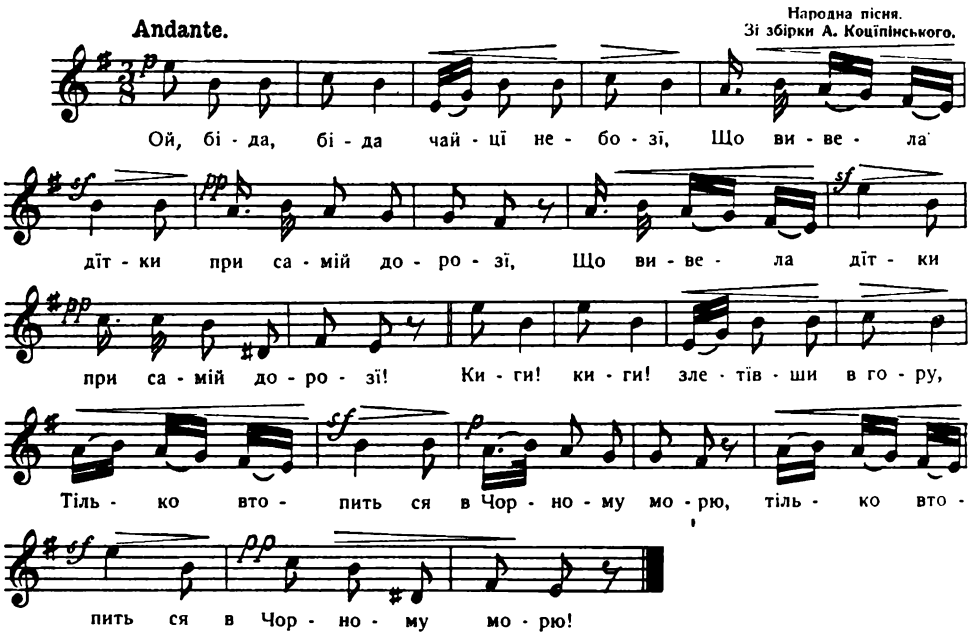

1. Ой біда, біда чайцї небозї,
Що вивела дїтки при битії дорозї!
Киги! киги! Злетївши в гору,
Тілько втопитись в Чорному морю!

2. Жито поспіло, аж пожовтїло,
Ідуть женцї жати, дїтий забирати.
Киги! киги! і т. д.

3. Ой чайка вєть ся, крилами бєть ся!
Чогож їй лїтати? чогож їй кричати?
Киги! киги! і т. д.

4. І кулик чайку веде за чубайку;
Чайка кигиче: „Згинь ти куличе!"
Киги! киги! і т. д.

5. А бугаї гу, гу, гне з лози дугу:
„Не кричи, чайко, повішу в лугу".
Киги! киги! і т. д.

6. „„Як не кричати, як не лїтати?
Дїтки маленькі, а я їх мати.
Киги! киги! і т. д.

7. Ой дїти, дїти! Де вас подїти?
Чи менї втопить ся? Чи з горя убить ся?
Киги! киги! і т. п.

---

12. Ой краче, краче...

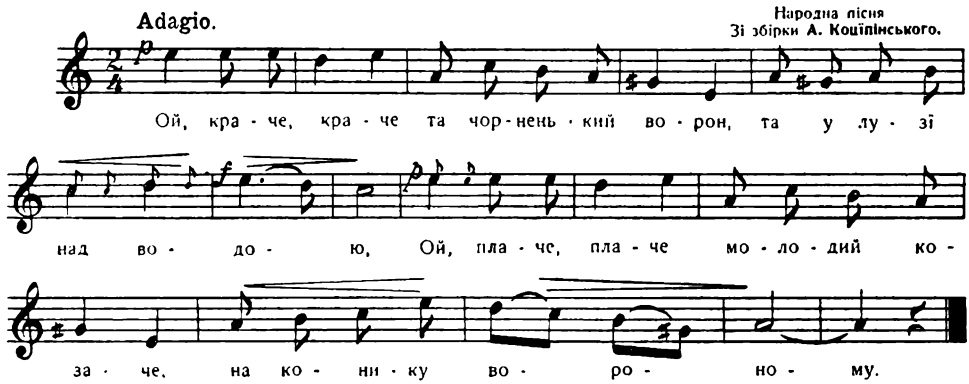

1. Ой краче, краче та чорненькиї ворон
Та у лузї над водою,
Ой плаче, плаче молодиї козаче
На коньку вороному.

2. Ворониї коню, граї ми пїдо мною,
Та розбиваї тугу мою,
Ой розбий тугу по темному лугу
Козакови молодому.

3. Ой їде козак та дороженькою,
Сльозоньками вмиває ся,
Десь моя ненька, десь моя старенька
Та за мною убиває ся.

4. Ой в неділеньку рано-пораненьку,
Як ще сонце не сходило,
Та жалила ся вся моя родина
Таїї мене випроважала.

5. Випроважаєш, моя родиноньку,
Та чи не жаль тобі буде,
Як я поїду на ту Україну,
Та без вітця, та без мати.

6. Ой згадай мене, моя стара нене,
Сїдаючи та обідати,
Десь моя дитина на чужиї сторонї
Та без вітця, та без мати.

7. Ой згадаї мене, моя стара нене,
Як сядеш у вечері їсти,
Десь моя дитина на чужиї сторонї
Та нема від їїого ї вісти.

---

13. На городі цьвітки вють ся.

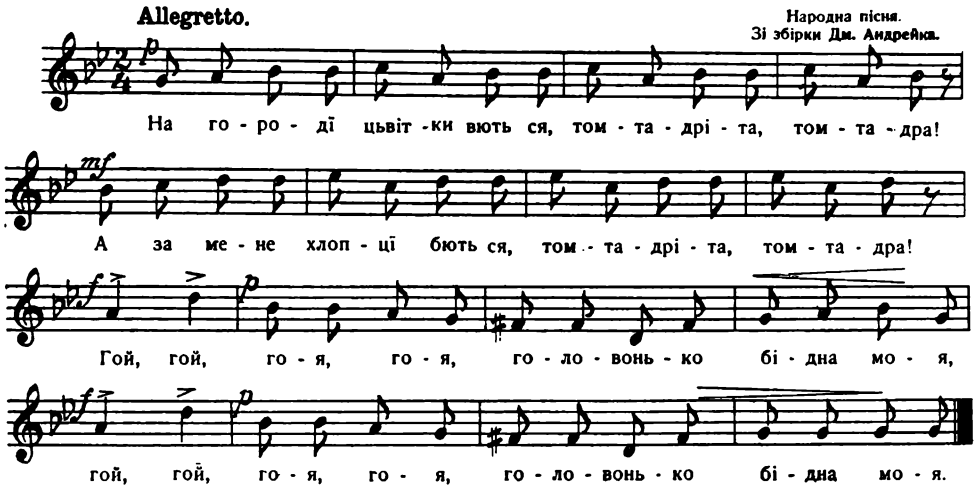

1 На городї цьвітки вють ся,
Томта-дріта, томта-дра!
А за мене хлопці бють ся,
Томта-дріта, томта-дра!
Гої, гой, гоя, гоя,
Головонько бідна моя!

2. Не бийте ся нема за що,
Томта-дріта, томта-дра!
Котра гарна то ледащо,
Томта-дріта, томта-дра!
Гої, гой, гоя гоя,
Головонько бідна моя!

14. Моя мати ворожбита.

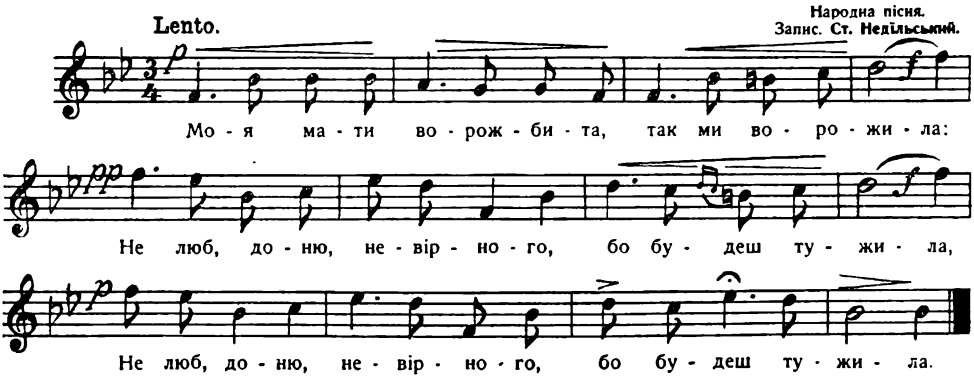

1. Моя мати ворожбита, так ми ворожила;
Не люб, доню, невірного, бо будеш тужила.

2. А я такої занехала матусину волю,
Тепер плачу, нарікаю на нещасну долю!

15. Ой, любив та кохав.

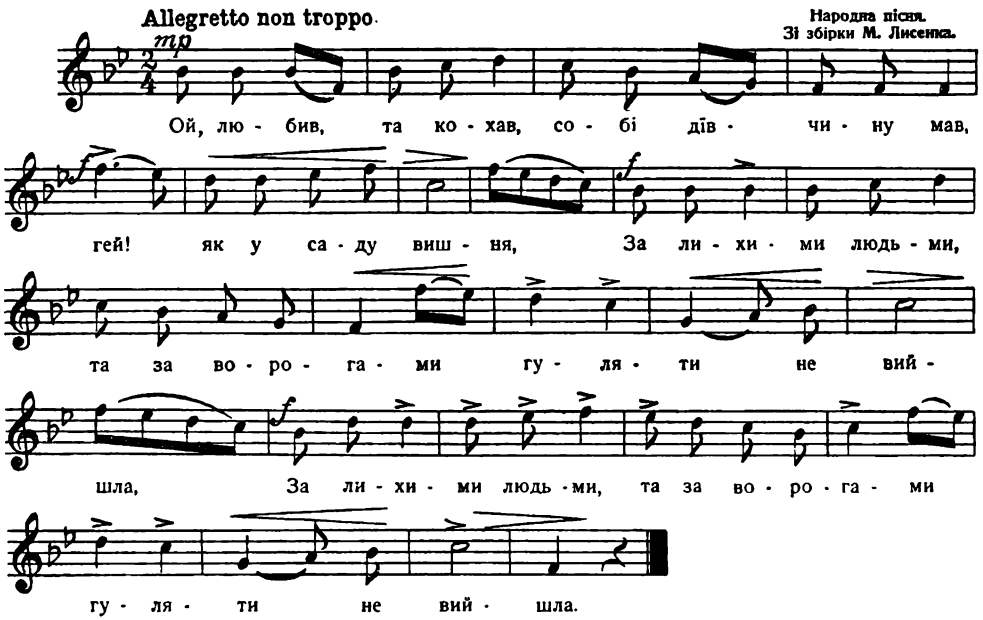

1. Ой, любив та кохав, собі дівчину мав,
   Гей! як у саду вишня,
   За лихими людьми, та за ворогами
   Гуляти не виїшла.

2. Покидаю тебе, серденятко моє,
   Гей! єдиному Богу,
   А сам я піду, а сам я поїду
   В далеку дорогу.

3. Дожидай ся мене, серденятко моє,
   Гей! та до себе в гості,
   Як виросте в тебе у сьвітлиці
   Трава на помості.

4. Росла, та росла трава шовковая,
   Гей! та вже похилилась,
   Ждала, ждала козака дівчина,
   Та вже її зажурилась.

5. Ой загув, та загув сизий голубонько,
   Гей! сидя на тичині,—
   Ох, ох, ох. ох! молод козаченько
   Покинув дівчину.

16. Без тебе, Олесю.

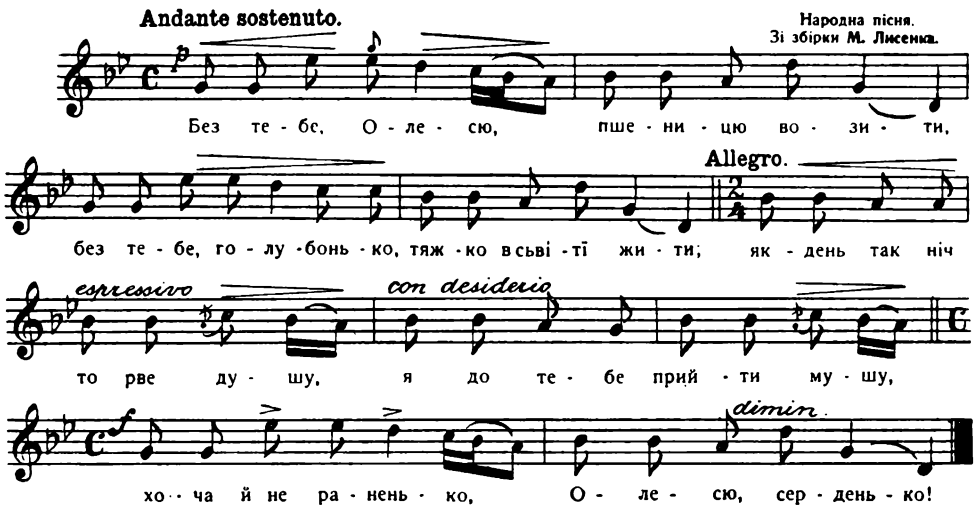

1. Без тебе, Олесю, пшеницю возити,
Без тебе, голубонько, тяжко в сьвітї жити;
Як день так ніч то рве душу,
Я до тебе прийіти мушу,
Хоча ї не раненько,
Олесю серденько.

2. Без тебе, Олесю, нї в-віщо не дбаю,
Без тебе, голубонько, про все забуваю;
Як день так ніч то рве душу, і пр.

3. Без тебе, Олесю, буйний вітер віє,
Без тебе, голубонько, сонечко не гріє;
Як день так ніч то рве душу, і пр.

4. Без тебе, Олесю, марно лїта гинуть,
До тебе, голубонько, всяк час думки линуть;
Як день так ніч то рве душу, і пр.

5. Жилиж ми з собою, як голубів пара, —
Тепер розійшли ся, як чорная хмара.
Як день так ніч то рве душу,
Я до тебе прийіти мушу,
Голубко кохана,
Олесю жадана!

6. Скажиж менї правду, словечко вірненьке, —
Чи коли привернеш ся до мене любенько?
Міркуй, серце, міркуй, любко,
Та до мене прибудь хутко,
Бо буде пізненько,
Олесю серденько!

17. Ой, чи ти то, чи не ти.

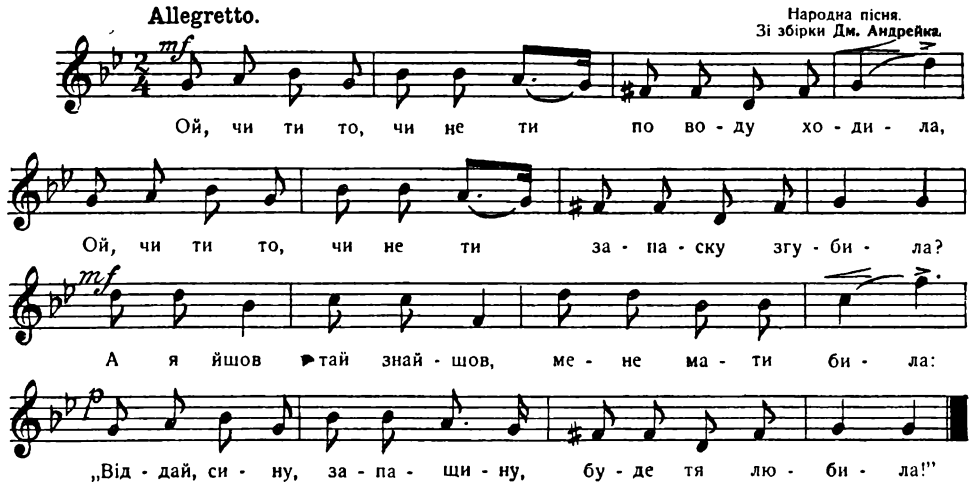

1. Ой, чи ти то, чи не ти
По воду ходила,
Ой, чи ти то, чи не ти
Запаску згубила?
А я йшов тай знайшов,
Мене мати била:
„Віддай, сину, запащину,
Буду тя любила!"

2. Ой, піду я попід сад,
Чи не впаде сливка,
Чи не вийде дівчинонька,
Моя чорнобривка?
Ой, піду я попід сад,
Чи не впаде грушка,
Чи не вийде дівчинонька,
Моя щебетушка?

---

18. Що той явір робив.

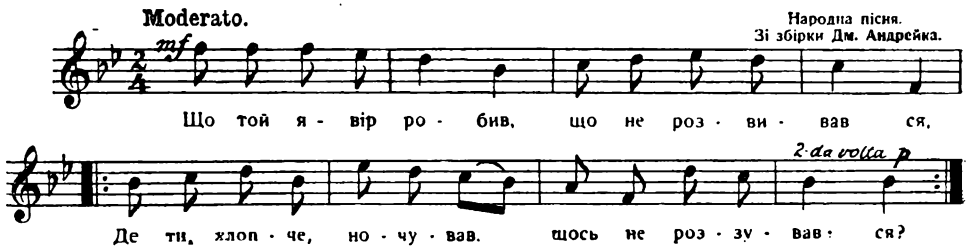

1. „Що той явір робив,
Що не розвивав ся;
Де ти хлопче ночував,
Щось не роззував ся?"

2. „„Нічка мя запала,
Я не розвивав ся;
Ночував я у дівчини,
Тай не роззував ся.""

3. „Що ти, хлопче, робиш,
Що по ночи ходиш;
Скаржила ся дівчинонька,
Що їй збитки робиш."

4. „„Я буду ходити
І буду робити,
Було мене, моя мати,
Вже сім літ вженити.

5. Женилась мя, мати,
Від року до року,
Покись менї не вчіпила
Шабельки до боку.””

6. Шабелька при боцї,
А ґвер за плечима,
Як узріла таї зомлїла
Молода дївчина.

---

19. Ойї, на горі огонь горить.

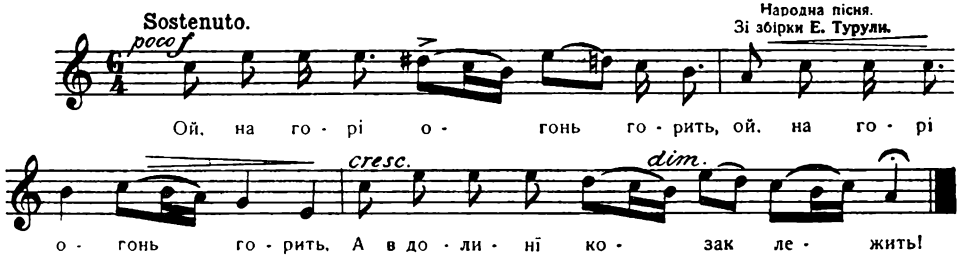

1. Ойї, на горі огонь горить,
А в долинї козак лежить.
2. Накрив очі китайкою,
Заслугою козацькою.
3. Що в головах ворон кряче,
А в ніженьках коник плаче.
4. Та біжи, коню, дорогою,
Степовою, широкою.
5. Щоб татари не піймали,
Сїделечка не здіймали.
6. Сїделечка золотого,
З тебе коня вороного.
7. Як прибіжиш під ворота,
Стукни, грюкни біля плота.
8. Вийде сестра розпитає,
Вийде мати розпитає:
9. „Ойї, коню мій вороненький,
А деж мій син молоденький?”
10. Та не плач, мати, не журися,
Та вжеж твій син оженився.

---

20. Геї там на горі Сїч іде.

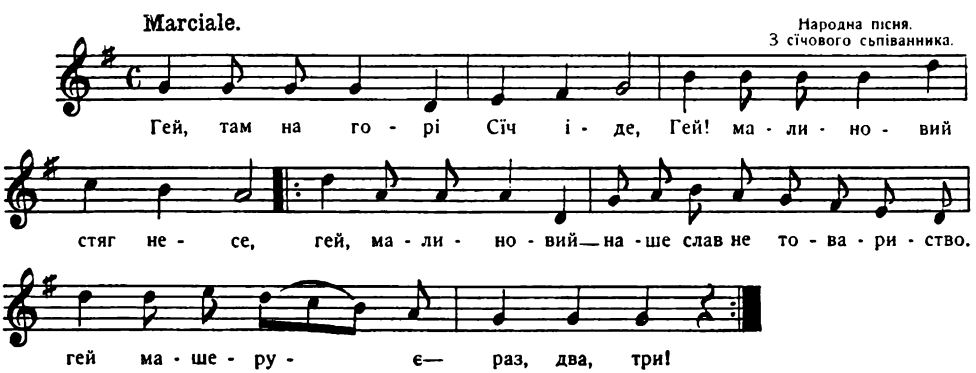

1. Гей! там на горі Сїч іде,
Гей! малиновий стяг несе,
Гей! малиновий — наше славне товариство
Гей машерує — раз, два, три!

2. Гей! на передї кошовий,
Гей! як той орел степовий,
Гей! як той орел — наше славне товариство
Гей машерує — раз, два, три!

3. Гей! а по заду осавул,
Гей! твердий хлопець, як той мур, — і т. д.

4. Гей! а по боках четарі,
Гей! то сторожі огневі, — і т. д.

5. Гей! отамане, батьку наш,
Гей! веди, батьку, в перед нас, — і т. д.

6. Гей! не зальле нас вражий вал,
Гей! бо з нас кождий радикал, — і т. д.

7. Гей! молод хлопче, позір дай,
Гей! та до Сїчи приставай, — і т. д.

8. Гей! наша Сїча дорога,
Гей! як та мати всїм одна, — і т. д.

9. Гей! повій вітре з синїх гір,
Гей! на прапор наш, на топір, — і т. д.

10. Гей! повій вітре із степів,
Гей! дай нам силу козаків, — і т. д.

11. Гей! дай нам силу й відвагу,
Гей! Українї на славу, — і т. д.

---

21. Наша славна Україно.

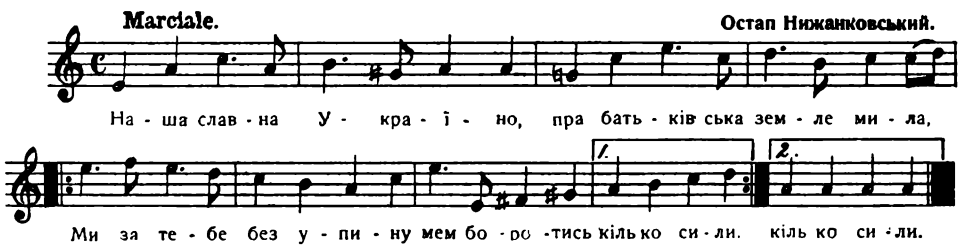

1. Наша славна Україно,
Прабатьківська земле наша,
Ми за тебе без упину
Мем боротись, кількo сили.

2. Дорога нам твоя слава,
В серцю нашім та єдина,
Мила там, де степ широкий,
Мила там, де верховина.

3. Наша славна Україно,
В нас для тебе серце бєть ся,
Повитаєм долї днину,
Свобода тобі всміхнеть ся.

4. Як ту землю не любити:
Таж за нею серце гине,
Ах для неї тільки жити,
Для вільної України.

5. Хоч гетьмани у могилї,
Ми для тебе ще живемо,
Ворог вбить тебе не в силї,
Геть гонить його будемо.

6. Ми тобі здобудем долю,
Краю рідний та коханий,
І прогонимо неволю
І розломимо кайдани!

---

22. Ой, зацвила калинонька.

(Коломийка.)

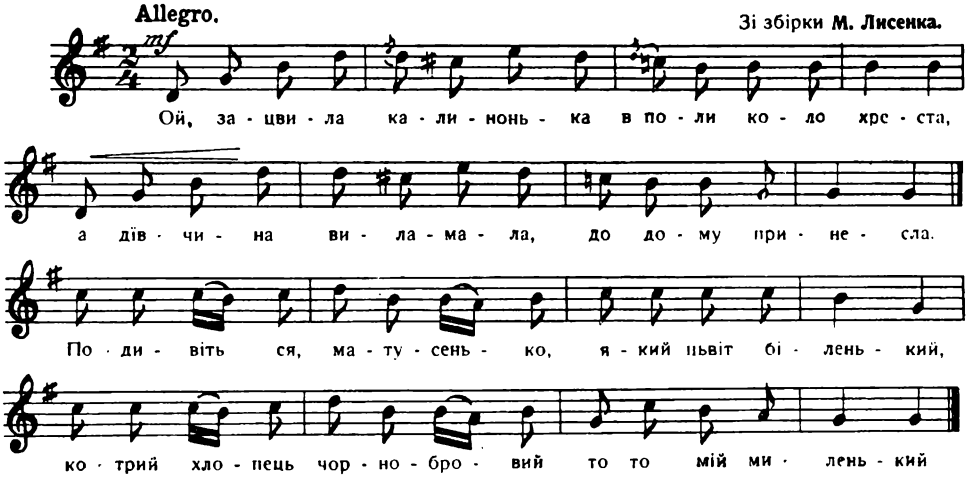

1. Ой, зацвила калинонька в поли коло хреста,
   А дівчина виламала, до дому принесла.
   Подивіть ся, матусенько, який цьвіт біленький,
   Котрий хлопець чорнобровий, тото мій миленький.
2. Як би не ти, дівчинонько, та не твої очи,
   Не стояв би мій коничок до темної ночи.
   Як би не ти, дівчинонько, та брови чорнії,
   Не стоялиб мої коні, коні воронії,

---

1. Ой, дівчино, дівчинонько, якаж ти миленька,
   Як у літї на нивонцї вода студененька;
   Як у літї на нивонцї води ся напити,
   Так з тобою постояти, таї поговорити.
2. Ой, гадав я, милий брате, що то скрипка грає,
   А то моя чорнобрива по саду сьпіває;
   Та гадав я, милий брате, що то сонце сходить,
   А то моя милесенька по подвірю ходить.
3. Коли моя миленькая по садочку ходить,
   Видить ми ся, що за нею біла рожа сходить;
   Личко твоє, милесенька, краснїйше над рожу,
   Я тя бідний, молоденький, забути не можу.
4. А вжеж я ся не дивую чому мила красна,
   Коло неї вчора рано впала зоря ясна.
   Як летїла зоря з неба, таї розсипала ся,
   Мила зорю позбирала, таї замаїла ся.
5. Заграй менї, музиченьку, в яворові скрипки,
   Піду з милим погуляти ворогам на збитки;
   А там в полі дві тополї, третя зелененька,
   Не буду ся віддавати, бо'м ще молоденька.

6. Я гадала, молоденька, що сонечко сходить;
А то милий, чорнобривий по городї ходить;
Я гадала, молоденька, що сокіл лїтає,
А то милий, чорнобривий на кони гуляє.

7. Ти соненько сьвіти за дня, місяченьку в ночи,
Щоби я ся надивила миленькому в очи;
Ой, мій любко солоденькиї згину за тобою,
Та згину я як рибонька за зимнов водою.

---

23. Нїхто не винен, тільки я.

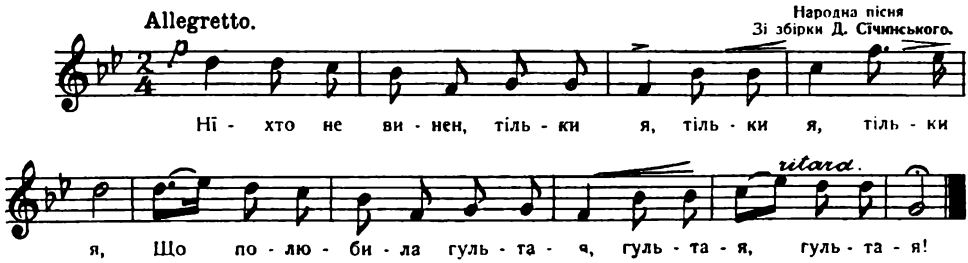

1. Нїхто не винен тільки я,
Тільки я, тільки я,
Що полюбила гультая,
Гультая, гультая.

2. Гультай не робить, тільки пє,
Тільки пє, тільки пє,
Прийде до дому мене бє,
Мене бє, мене бє.

3. А у сусїда гарниї син,
Гарниї син, гарниї син,
Там то хорошиї вражиї син,
Вражиї син, вражиї син.

4. Личко біленьке, хоч малюй,
Хоч малюй, хоч малюй,
Губки румяні, хоч цїлуй.
Хоч цїлуй, хоч цїлуй.

5. Очи чорненькі, хоч дивись,
Хоч дивись, хоч дивись,
Хлопець до серця, хоч тулись,
Хоч тулись, хоч тулись!

---

24. Стоїть гора висока.

(Журба).

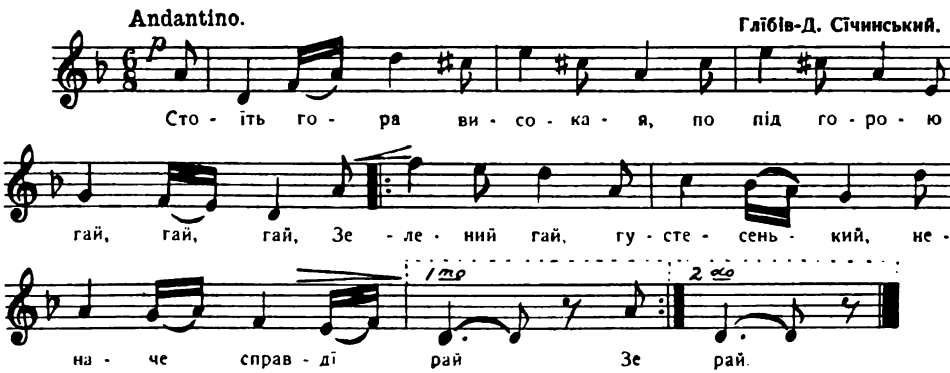

1. Стоїть гора високая,
   По під горою гай,
   Зелений гай, густесенький,
   Неначе справдї рай.

2. Під гаєм вєть ся річенька,
   Як скло вода блищить,
   Долиною зеленою
   Кудись вона біжить.

3. Край берега у затишку
   Привязані човни,
   А три верби схилили ся,
   Мов журять ся вони.

4. Що пройде любе лїтечко,
   Повіють холода,
   Осиплеть ся з них листячко —
   І понесе вода.

5. Журю ся й я над річкою...
   Біжить вона, шумить,
   А в мене чуле серденько
   І млїє і болить.

6. Стоїть гора високая,
   Зелений гай шумить,
   Сьпівають пташки голосно
   І річенька блищить...

7. Як хороше, як весело
   На білім сьвітї жить!...
   Чого-ж у мене серденько
   І млїє, і болить?

8. Болить воно та журить ся,
   Що вернеть ся весна,
   А молодість... не вернеть ся,
   Не вернеть ся вона.

---

25. У містечку Богуславку.

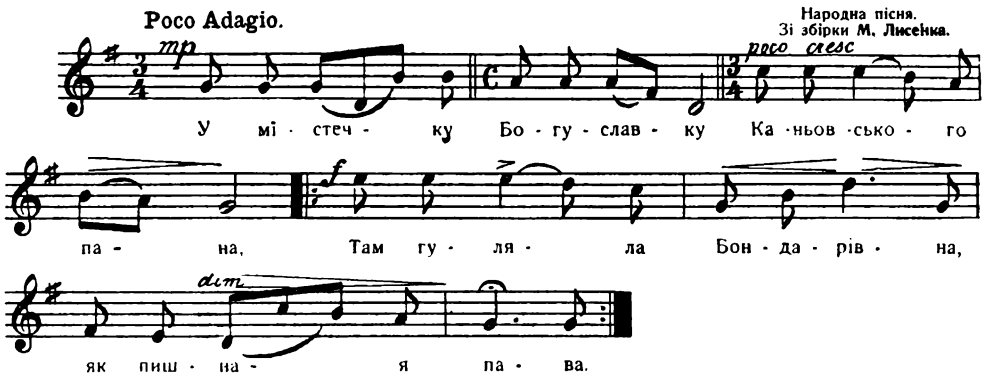

1. У містечку Богуславку
   Каньовського пана,
   Там гуляла Бондарівна,
   Як пишная пава.

2. Ой в містечку Богуславку
   Сидить дївок купка,
   Межи ними Бондарівна,
   Як сива голубка.

3. Прийшов до них пан Каньовський
   Таї шапочку ізняв,
   Обійняв він Бондарівну
   Таї поцїлував.

4. Ой не годен пан Каньовський,
   Мене цїлувати,
   Тільки годен пан Каньовський,
   Мене роззувати.

5. Ой шепнули люди добрі,
   Бондарівні тихо:
   „Тїкаї, тїкаї, Бондарівно,
   Буде тобі лихо".

6. Ой тїкала Бондарівна
   З високого мосту.
   Самаж вона хорошая,
   Хорошого росту.

7. Ой тїкала Бондарівна
   Помежи домами,
   А за нею два жовнярі
   З голими шаблями.

8. А на тїї Бондарівнї
   Червонїї стрічки, —
   Куди вели Бондарівну
   Скрізь кріваві річки.

9. А на тії Бондарівні
Червона спідниця, —
Де стояла Бондарівна
Кровава криниця.

10. Ой повели Бондарівну
Помежи крамниці ..
Приціливсяпан Каньовський
З срібної рушниці.

11. „Ой чи хочеш, Бондарівно,
Ізо мною жити?
А чи волиш, Бондарівно,
В сирії земли гнити?"

12. „„Ой волю я, пан Каньовський,
В сирії земли гнити,
Ніж з тобою по неволї,
На сім сьвіті жити.""

13. Ой як тільки Бондарівна
Та сеє сказала,
Ой вистрілив пан Каньовський,
Бондарівна впала.

14. „Ой ідіте до Бондара,
Дайте батьку знати:
Нехай іде свою дочку
На смерть наряжати."

15. Ой посунув пан Каньовський
По столу таляри:
„Отсеж тобі, старий Бондар,
За личко румяне."

16. Ой наж тобі, старий Бондар,
Таляриків бочку,
„Отсеж тобі, старий Бондар,
За хорошу дочку."

17. Ой вдарив ся старий Бондар
В стіну головою:
„Дочкож моя, Бондарівно,
Пропав я з тобою."

18. Ой поклали Бондарівну
На тесову лавку,
Доки сказав пан Каньовський
Викопати ямку.

19. Лежить, лежить Бондарівна,
Сутки щеї годину,
Поки сказав пан Каньовський
Зробить домовину.

20. Ой вдарили усї дзвони,
Музики заграли, —
А вже дівку Бондарівну
На віки сховали.

---

26. Ой, коби я була знала.

(Коломийка.)

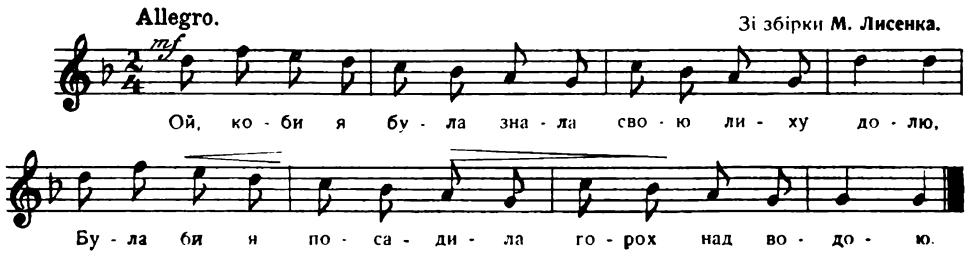

1. Ой, коби я була знала свою лиху долю,
Була би я посадила горох над водою.
Ой була би лиха доля по воду ходила,
Була би си закутала, головку зломила.

2. Ой болить мя головонька, коле за плечима,
Що не виджу миленького тай перед очима.
Болить мене головонька, болить мене дуже,
Приїдь, приїдь, мій миленький, я люблю тя дуже.

---

1. Ой ти горо каменная, чом ся не лупаєш?
Ой скажи ми, дівча, правду з ким ти ся кохаєш?
Хиба би я з піску була, щоби-м ся лупала,
Хиба би я дурна була, щоби-м ся признала.

2. Стоїть верба над водою, колише собою,
Ой чи тужиш так за мною, як я за тобою?

3. Коло млина яворина, коло млина кладка,
Я з немилим говорила, а за милим гадка.

4. Ой коли-сь мя тай не любив, булож мя не брати,
Бо я тобі не грушочка в саду коштувати.

5. Віддай мене, моя мати, за кого я важу,
Най я буду сім раз бита, я тобі не скажу.

6. Ой місяцю перекрою, зайди за комору,
А з ким менї любо, мило, най си поговору.

7. Ой засьвіти, місяченьку, тими долинами,
Куди іде мій миленький на ніч із волами.

8. Біда менї молодому, біда менї, біда,
Ой не кажуть ми любити дівчину в сусїда.
Як в сусїда не любити, коли сусїд близький,
Та в сусїда гарна дівка, тай перелаз низький.

9. Якаж тая вода чиста, що на мори грає,
Якаж тая дівка мила, що вперед гуляє.

10. Ой дівчино, дівчинонько, я в тобі кохав ся,
А ти менї відповіла, я не сподівав ся.

11. Ой пішов я до дівчини люльку закурити,
Здерли з мене сердачину, та ще хтїли бити.

12. Сивпій коню, сивпій коню, сива твоя грива,
Скажи менї, сивий коню, де дівчина мила.

13. Нащо менї женити ся, нащо менї жінки.
Коли менї дівчатонька купують горівки.

14. Ой вийду я на село, серед села стану,
Одна мила несе пиріг, а друга сметану.

15. Ой любив я дівок сорок, а молодиць триста,
Та у Бога надїєчка, що ще душа чиста.

---

1. Ой, дубе мій зелененький, ой дубе мій, дубе,
Гей я хлопець молоденький, з мене жовнїр буде,

2. Мати моя старенькая, та я твій синочок,
Тось то мене виховала під карабіночок.

3. Ой заплачеш моя мати дрібними слезами,
Як я буду присягати перед образами!

4. Ой заплачеш, моя мати, заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на цїсарськім конику зобачиш.

5. Ой заплачеш, моя мати, з недїленьки тої,
Як увидиш білпій ремінь через плечі мої.

6. Ой заплачеш, моя мати, рісними слезами,
Як мя будеш пізнавати межи жовнїрами.

7. Летїв орел по-над море, жалібненько краче,
Взяли сина у жовнїри, мати за ним плаче;

8. Плаче мати, плачуть сестри, тай уся родина,
Тепер вже не наша буде — цїсарська дитина.

9. Ступай коню підо мною, крізь керваві ріки,
Будь здорова, матїнонько,—вжем пропав на віки.

10. Ступай коню підо-мною та розбивай груду,
Будь здорова родинонько,—вже я ту не буду.

11. Виправила сина мати на війну раненько,
Сїла собі під віконце, плаче жалісненько.

12. Виправила мати сина та на вороженька,
Щаслива би мому сину була доріженька.

13. Ой не одна мати плаче жалісно голосить:
Нема мого соколика, десь карабін носить.

14. Карабіне, карабіне, мучиш мою душу,
Хоч бим не рад молоденький, носити тя мушу.

15. Жовнїрськії карабіни бодай погоріли,
Щоби мене молодого плечі не болїли.

16. Проси Бога, дївчинонько, й я буду просити,
Щоби уже той карабін довго не носити.

17. Ой кувала зазуленька, тепер не чувати,
Де мя мати породила, там треба вмирати.

18. Там то менї як задзвонять, та в усї канони,
Ой далеко лїпше вчуєш, та як наші дзвони.

19. Родинонько, родинонько, чи жаль тобі буде,
Як як піду умирати межи чужі люди.

20. Ой у поли край дороги висока могила,
Там на вiйнї умер хлопець, що я го любила.

27-28. Козак коня напував.

(Коломийка.)

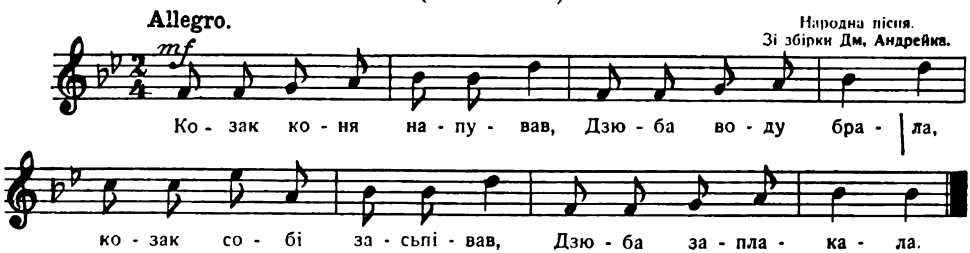

1. Козак коня напував, Дзюба воду брала,
Козак собі засьпівав, Дзюба заплакала.

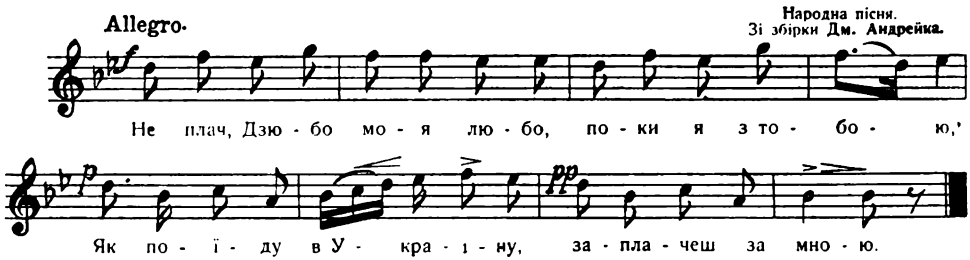

2. „Не плач, Дзюбо моя любо, поки я з тобою,
Як поїду в Україну заплачеш за мною.

3. Хмара іде, дощик буде, ходїмо до хати,
А там будем, Дзюбо люба собі розмовляти.

4. А що кому та до того, що я Дзюбу люблю,
А я своїй Дзюбі любій черевички куплю.

5. Черевички з китаєчки, панчошка єдвабна, —
Як же Дзюбу не любити, коли Дзюба ладна.

6. Черевички з китаєчки, панчошка з атласу, —
Ходи Дзюбо, моя любо, бо не маю часу.

7. Скажи, Дзюбо. моя любо, чи ти любиш мене?
А я піду до матінки просити о тебе.

8. А я тебе, Дзюбо, люблю, сам Бог тоє знає,
Проси мами, проси тата нехай нас звінчає.

9. Коло млина конюшина, явір похилив ся,
Як ся з Дзюбов не оженю, не буду женив ся.

10. А там в лїсї на галузи сорока скрегоче,
Ах, мій Боже милостивий, як ся Тебе хоче.

11. Не вір, Дзюбо, козакови, на що люльку курить,
Бо він каже, що тя возьме, а він тебе дурить.

12. Не вір, Дзюбо, козакови, що він огонь креше,
Бо він піде до другої, а на тебе бреше.

13. Ой приїхав козаченько та перед ворота:
„Вийди, Дзюбо, моя любо, красненька, золота".

14. Ой не вийшла Дзюба люба, вийшла її мати:
„А хто хоче Дзюбу взяти, най іде до хати".

15. Бодаї тебе, Дзюбо любо, твої чорні очи,
Не стояв би мій коничок до темної ночи.

16. Ой коню мій нещасливий треба відїхати,
А що було серцю мило, треба занехати.

17. Ой піду я на гороньку, а на горі бузьки,
Який-такий та до Дзюби, а я до Гануськи.

18. Ой чия то керниченька, де голуб купав ся,
Ой чия то тая Дзюба, що я в нїй кохав ся.

---

29. Біда тому козакови.

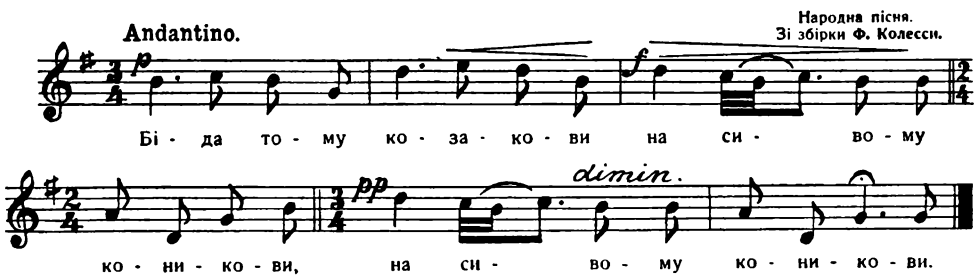

1. Біда тому козакови
На сизому коникови.
2. Як день так ніч поїжджає,
З стремень ніжок не виймає
3. Приїхав він під ворота:
„Вийди мила, краща злота.
4. „„Як я маю виходити?
Лежить нелюб буде бити.""

---

30. Крилець.

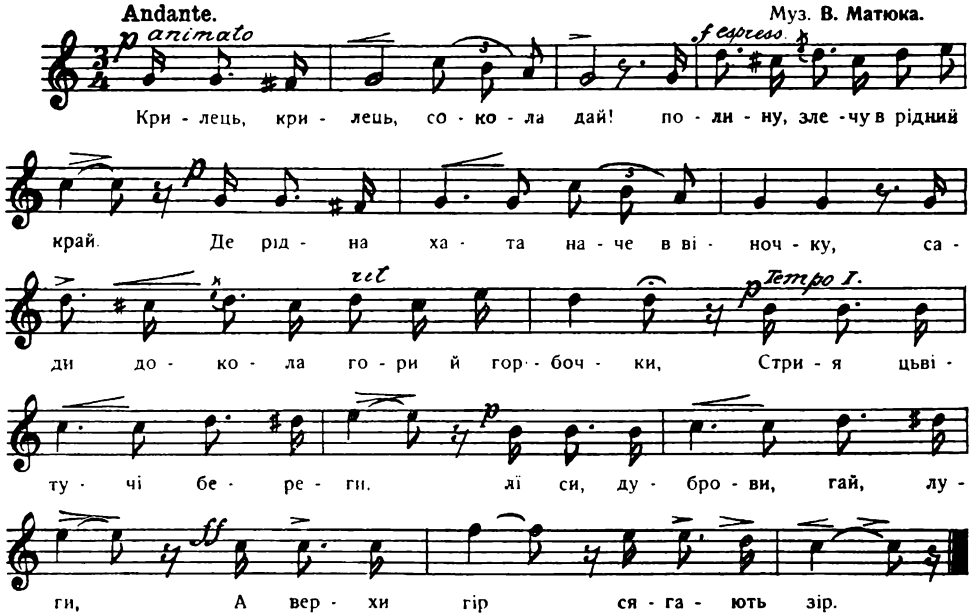

1. Крилець, крилець сокола дай,
Полину, злечу в рідний край,
Де рідна хата наче в віночку,
Сади докола, гори й горбочки,
Стрия цьвітучі береги,
Лїси, дуброви, гай, луги,
А верхи гір
Сягають зір!

2. Крилець, крилець, най злечу там,
До мого щастя райських брам,
Де верхи взносить наш Бескид гордий
Там чародійні тихі акорди,
Раї, супокій відчує грудь.
Несїть мя, крильця, в край прилуд,
В краї ранних лїт,
В той дивосьвіт!

31. Сїяв мужик просо.

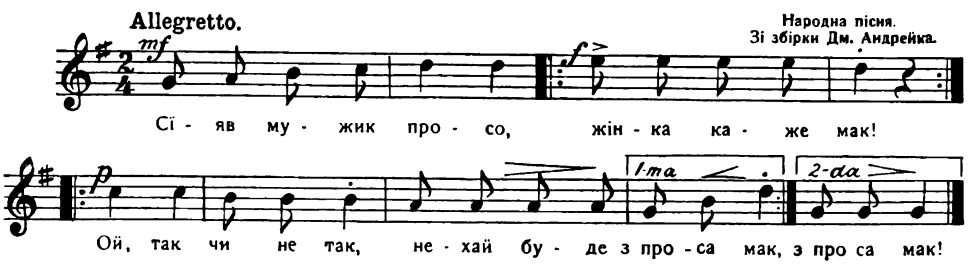

1. Сїяв мужик просо,
Жінка каже: мак!
Ой, так, чи не так,
Нехай буде в проса мак!

2. Зловив мужик сойку,
Жінка каже: шпак!
Ой, так, чи не так,
Нехай буде з сойки шпак!

3. Зловив мужик рибу,
Жінка каже: рак!
Ой, так, чи не так,
Нехай буде з риби рак!

4. Купив мужик штани,
Жінка каже: фрак!
Ой, так, чи не так,
Нехай буде з штанів фрак!

5. Купив мужик чіпець,
Жінка каже: сак!
Ой, так, чи не так,
Нехай буде з чіпця сак!

6. Ой, мужу мій, мужу,
Вчини мою волю:
Потанцюй но гопака
Тай передо мною.

7. А мій мужичище,
Взяв ся за бочище:
Гоп, гоп, жінко моя!
Нехай буде воля твоя!

8. Подивіть ся люде,
Що я учинила,
Що я мого мужика
Научила гопака!

---

32. Скажи менї правду.

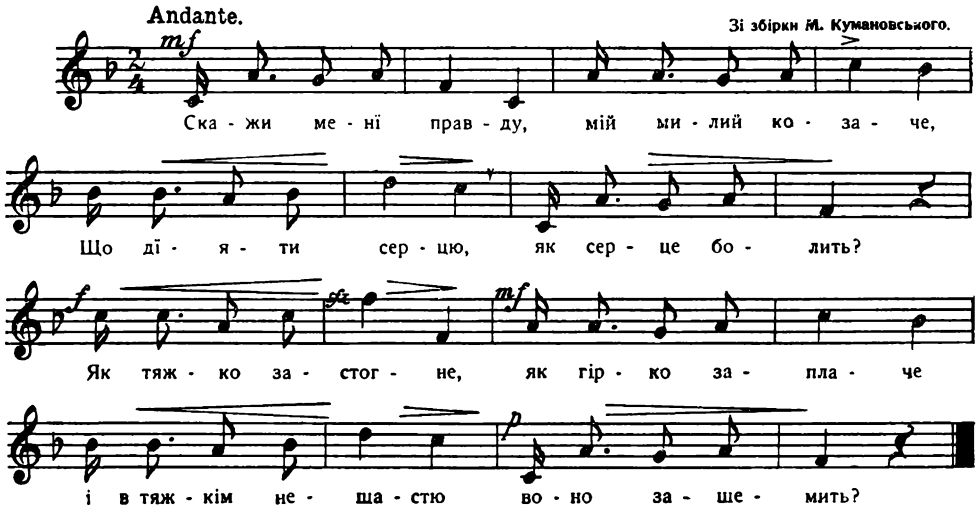

1. Скажи менї правду, мій милий козаче,
Що дїяти серцю, як серце болить?
Як тяжко застогне, як гірко заплаче,
І в тяжкім нещастю воно защемить?

2. Як горе, мов терен, всю душу поколе,
Коли відцуралось від тебе усе,
І ти, мов сухеє перекотиполе,
Не знаєш, куди тебе вітер понесе?

3. Е, нї, скажеш мовчки: скосивши билину
Хоч рано і в вечер водою полїй,
Не зазеленїє, — кохай сиротину,
А менї і батька не бачити їй.

4. От так і на сьвітї: хто рано почує,
Як серце застогне, як серце зітхне,
Той рано й заплаче... А доля шуткує —
Поманить, поманить, тай геть полине.

5. І можна терпіти, як яснеє сонце
Блисне, засіяє для міру всего,
І гляне до тебе в убоге віконце, —
Ослїпнеш, а дивиш ся все на него!

---

33. Ой їхали козаки з обозу.

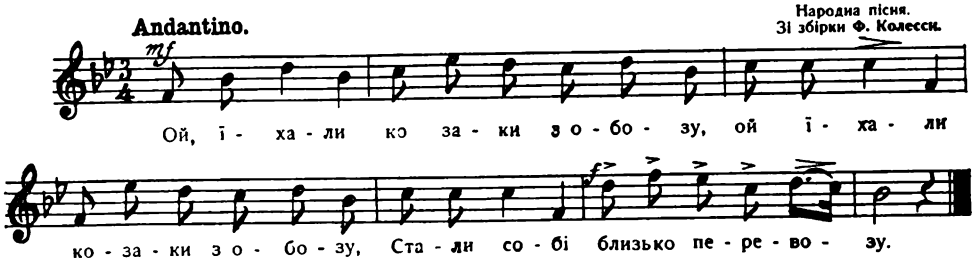

1. Ой їхали козаки з обозу,
Стали собі близько перевозу.
2. Взяли собі гадочку гадати,
Де ми будем нічку ночувати?
3. Оден каже: бистренькая річка;
Другий каже: темненькая нічка.
4. Оден каже: не перебридемо,
Другий каже: ту й заночуємо.
5. Третий каже: хоть би й утонути,
Би в Марисї на вечері бути.
6. Вийшла до них Марисина мати:
„Прошу, прошу, козаки до хати!
7. Ой є в мене мід, вино, горівка,
Ой є в мене біленька постівка.
8. Ой є в мене біленька постівка,
Ще до того хорошая дівка.
9. На постівці сім неділь лежала,
Та вна собі тройзіля жадала.
10. Хто Мариси тройзіля дістане,
Тої з Марисев до слюбоньку стане".
11. „„Ой маю я три коні на стайни:
Оден коник, як ворон чорненький,
12. Другий коник, як сокіл сивенький,
Третий коник, як лебідь біленький.
13. Я тим чорним до моря доїду,
А тим сивим море переїду.
14. А тим білим тройзіля дістану,
Я з Марисев до слюбоньку стану."""
15. Ой взяв козак тройзїля копати,
Взяла над ним зазуля кувати:
16. „Ой не копай, козаче, тройзїля,
Бо Мариси вже з йинчим весїлє."
17. Поверг козак тройзїлє копати,
А ій узяв ся з весїльом витати.
18. Лївов ручков весїлє витає,
Правов ручков шаблю витягає.
19. Як в городї маківка бринула,
Так Мариси головка хитнула.
20. Ой на тобі, Марисю, тройзїлє,
Не починай із йинчим весїлє.

---

34. Журож моя, журо.

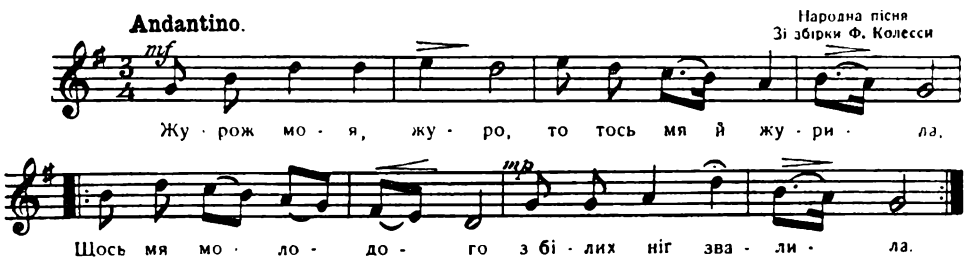

1. Журож моя, журо,
То то-с ми й журила,
Що-с мя й молодого
З білих ніг звалила.

2. А я тії журі
Та не піддаю ся.
Піду до коршмоньки,
Горівки напю ся.

3. Прийшов я до коршми,
Кинув на стіл шапку:
Молода шинкарко,
Дай горівки кварту!

4. Дай єдну, другую,
А потім третую.
Як ся й поміркую,
Випю четвертую.

5. Братяж мої, братя,
Горівонька пє ся,
Коло мого серця
Гадинонька вє ся.

6. Бо то та гадина
Всьо поле злазила,
Коло мого серця
Гнїздо си встелила.

7. Встелила си гнїздо,
Схоче й зимувати,
Прийдесь молодому
З жалю умирати.

8. Ой іди, нетяго,
Ой іди до дому,
Та звари вечеру
Менї молодому!

9. Прийшов я до дому,
Сьміє по колїна,
А моя нетяга
Лежить як відміна.

10. Прийшов я до дому,
Вечера при огни,
А моя нетяга
На постели стогне.

11. А вставай, нетяго,
Давай вечеряти,
Скоро по вечери
Полягаєм спати.

12. А вставай, нетяго,
Давай обідати,
Скоро по обідї
Підем жито жати.

13. „Голова мя болить
Та й в боку мя коле,
Він віри не дає,
Каже ми йти в поле".

14. Ой мав я, нетяго,
Воли і корови,
Всьо пішло, нетяго,
На тоті дохтори.

15. Ой мав я, нетяго,
Стіжки й оборожки,
Всьо пішло, нетяго,
На тоті ворожки.

---

35. Там за лїсом.

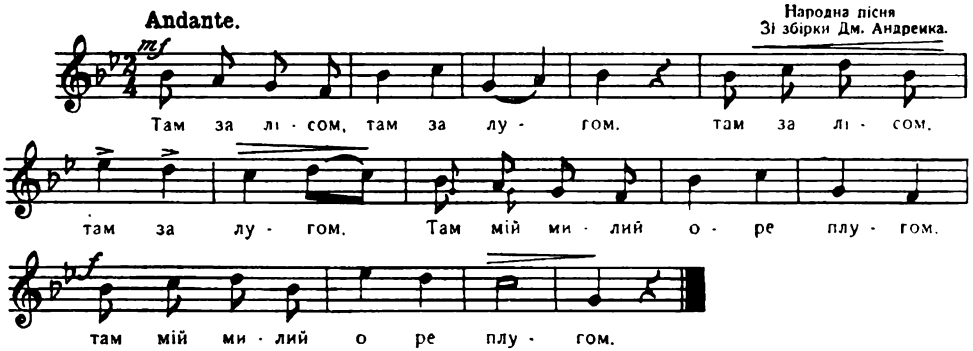

1. Там за лїсом, там за лугом, (2)
Там мій милий оре плугом.

2. Оре, оре, засіває, (2)
Тай ся хлїба дорбляє.

3. Винесу я йому їсти, (2)
Може скаже менї сїсти.

4. Винесу я йому пити, (2)
Може буде говорити.

5. Він наїв ся і напив ся, (2)
Коло плуга положив ся.

6. Чом ти милий спиш не ореш, (2)
Чом до мене не говориш?

7. „Ой не сплю я но думаю, (2)
Що погану жінку маю.

8. Ой не сплю но зажурив ся, (2)
Щом з поганов оженив ся".

9. Не сватав ти мене в ночи, (2)
Не вилїзли тобі очи.

10. Не була то ніч, но днина, (2)
Була твоя вся родина.

11. Був твій отець, була мати, (2)
Було собі вибирати.

12. Було сьвічку засьвітити, (2)
Добре ми ся придивити.

13. Тепер сївєсь таї думаєш, (2)
Що погану жінку маєш.

14. Тепер сївєсь, зажурив ся, (2)
Щось з поганов оженив ся.

15. „Коби тебе Господь забрав (2)
Яб си иншу любку вибрав.

16. Вибрав бим си иншу любку, (2)
Таку милу, як голубку.

17. Посадив бим при віконци, (2)
Булаб моє ясне сонце.

18. Посадив бим коло скринї,
Булаб моя господинї".

---

36. Оїї летїла зазуленька.

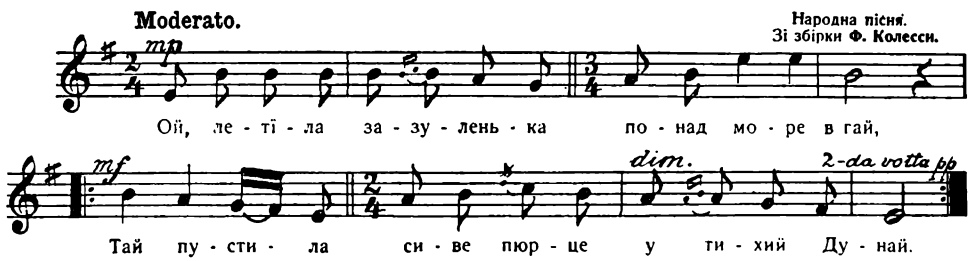

1. Оїї летїла зазуленька понад море в гаї,
Та пустила сиве пюрце у тихий Дунай.

2. Плини, плини, сиве пюрце, долї за водов,
А я собі молоденька човном за тобов.

3. Приплинемо, сиве пюрце, на жовтиї пісок,
А там собі засьпіваєм усїх сьпіванок.

4. Ой маю я срібний перстїнь, пущу по горі,
Ой маю я три сестрички в чужій сторонї.

5. Ой маю я три сестрички, а четвертиї брат,
Скажу я їх закликати в яблінковиї сад.

6. Всї яблінки солоденькі, лиш одна винна, —
Сестрички ся посходили, а брата нема.

7. Оїї вирвіть си по яблочку, вирвіть си по дві,
Сли будете їсти, пити, згадайте о мнї.

8. Та десь наша бідна сестра в чужій сторонї
Вмиває ся сльозоньками, як рибка в водї.

---

37. Утоптала стежечку...

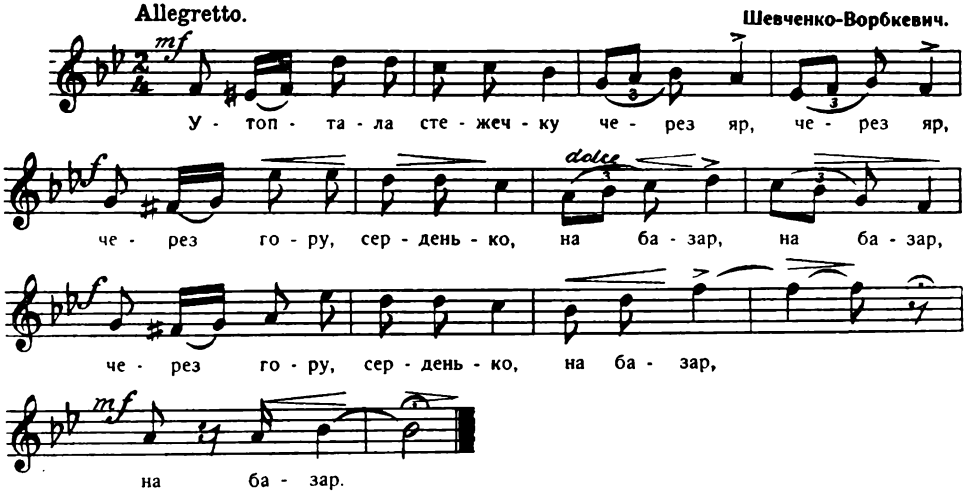

1. Утоптала стежечку
Через яр,
Через гору, серденько,
На базар.

2. Продавала бублики
Козакам,
Вторгувала, серденько,
Пятака.

3. Я два шаги, два шаги
Пропила,
За копійку дудника
Наїняла.

4. Заграй менї, дуднику,
На дуду,
Нехай своє лишенько
Забуду!

5. Оттака я дівчина,
Така я!
Сватаїї мене, серденько, —
Вийду я!

38-39. Коломийки.

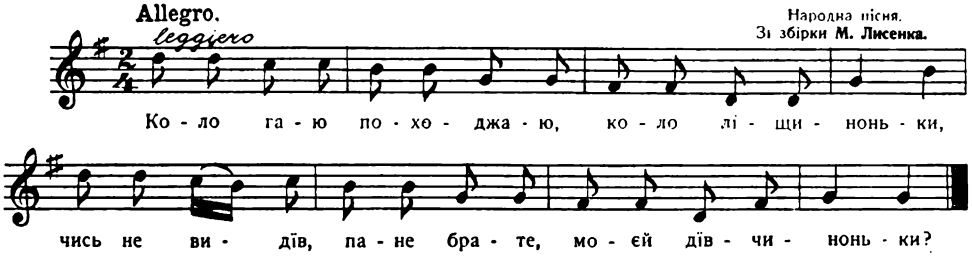

1. „Коло гаю походжаю, коло лїщиноньки,
Чись не видїв, пане брате, моєй дївчиноньки?”

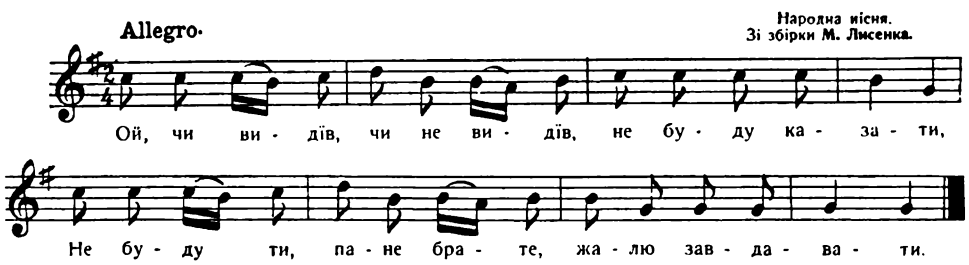

„„Ой чи видів, чи не видів, не буду казати,
Не буду ти, пане брате, жалю завдавати.""

2. Умираю, моя мати, вмираю, вмираю,
На постели крижем лежу, на хлопців моргаю.
Ой як менї не моргати на сині голуби,
А хтож по мнї тії хлопцї любитоньки буде.

---

1. Ой ходжу я по садочку тай так си думаю:
Нема красших сьпіваночок, як у нашім краю.
Ой нема то, ой нема то, як наша Вкраїна,
Там сьпіває сьпіваночки кождая дївчина.

2. Ой піду я межи гори, там де жиють Бойки,
Де музика дрібно грає, скачуть по легоїки;
Ой нема то як у горах дївчата сьпівають,
Ой нема то як у горах молодцї гуляють.

3. Нема пісні на всїм сьвітї, як та коломийка,
Вона душу вириває із мого сердейка;
Як заграю, засьпіваю, туга ізчезає,
Бо та наша коломийка таку силу має.

4. Ой та наша коломийка, хоч вона дрібойка,
Вона мила, а все щира, — менї солодойка;
Коломийки засьпівати, коломийки грати,
Але-ж бо то коломийки й добре танцювати.

5. Заграй же ми, музиченьку, білими пальцями,
Най я собі потанцюю з чорними бровами.
Ой у тебе, музиченьку, руки золотії,
Тож ти душу потягаєш в сьвіти далекії.

6. Ой скрипочки із липочки, а струни з барвінку,
Як заграю, буде чути аж на Українку;
Тепер я собі заграю, тепер защебечу,
А як прийде лиха доля — пташкою полечу.

---

40. Ой пущу я конїченька в саду.

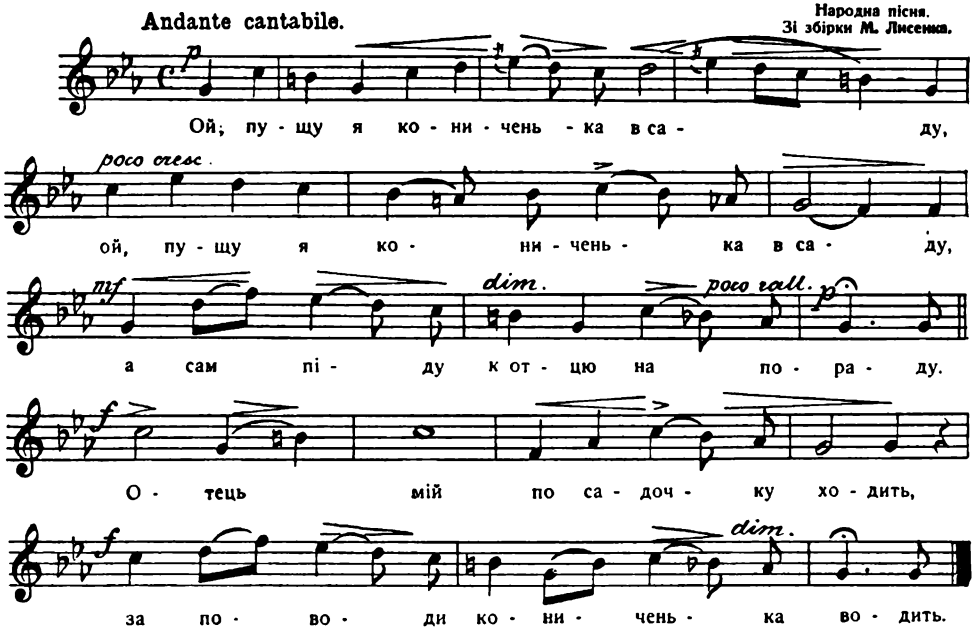

1. Ой, пущу я коиченька в саду,
   А сам піду к' отцю на пораду.
   Отець мій по садочку ходить,
   За поводи коиченька водить.
2. „Ой, на, сину, коника, не гаї ся,
   Щоб від того війська не зостав ся!"
   Військо їде, хоруговки мають,
   Попереду музиченьки грають.
3. Ой, пущу я коиченька в саду,
   А сам піду к' неньці на пораду.
   Ненька моя по садочку ходить,
   На рученьках сорочечку носить.
4. „Ой, на сину, сорочку, не гаї ся,
   Щоб ти того війська не зостав ся!"
   Військо їде, хоруговки мають,
   Попереду музиченьки грають.
5. Ой, пущу я коиченька в саду,
   А сам піду к' милій на пораду.
   Мила моя по садочку ходить,
   На рученьках мале дитя носить.
6. „Ой, на милий, дитину — загаї ся,
   Щоб від того війська та й зостав ся."
   Військо їде, хоруговки мають,
   Попереду музиченьки грають.

---

41. Ой під гаєм зелененьким.

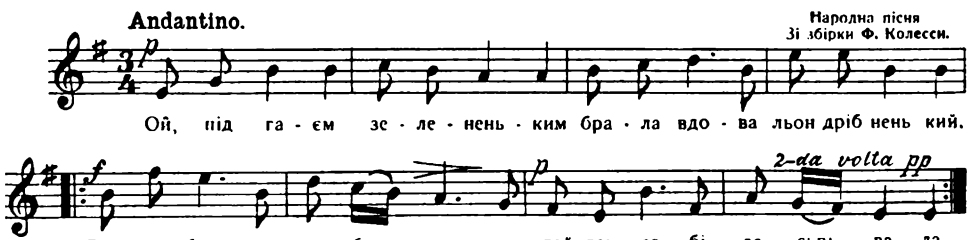

1. Ой під гаєм зелененьким
Брала вдова льон дрібненький,
Брала, брала, добирала,
Тай так собі засьпівала:

2. „Ой коби я мужа мала,
Я би єго шанувала,
В кармазини убирала,
Медом, вином напувала."

3. Ой там Василь сїно косить,
Єї голос 'го доносить,
Кинув косу у травоньку,
А сам пішов до домоньку.

4. „Позволь, мати, вдову взяти,
Будем пити і гуляти,
Сріблом, злотом убирати, —
Будем собі панувати.

5. „„Не позволю вдови брати, —
Вдова вміє чарувати;
Счарувала мужа свого,
Счарує тя молодого.""

---

42. Гуляв чумак на риночку.

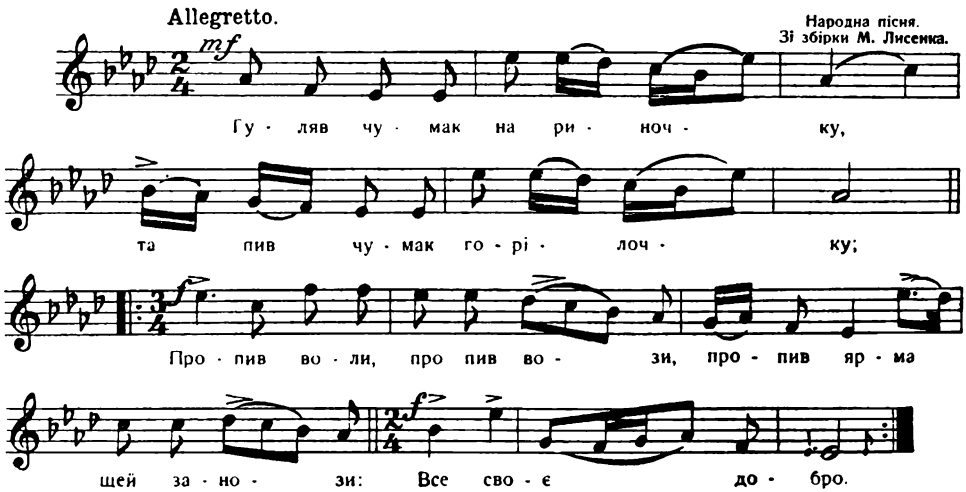

1. Гуляв чумак на риночку,
Та пив чумак горілочку;
Пропив воли, пропив вози,
Пропив ярма ще й занози,
Все своє добро.

2. Ой пє чумак, пє, гуляє,
Добро своє пропиває;
Добро своє пропиває,
Товариство напуває,
Щоб вірне було.

3. Прокинув ся чумак в ранцї,
Та полапав у гаманцї.
Всї кишенї вивертає,
Аж там грошиї вже чорт має, —
Нї за що гулять!

4. Прийшов чумак до шинкарки:
„Всип, шинкарко хоч пів кварти!"
Шинкарочка згорда дметь ся,
Ще й з чумаченька сміеть ся,
Наборг не дає!

5. Скинув чумак жупанину:
„Всип шинкарко чертвертину!"
— „Ой не всиплю четвертину,
Добудь грошиї хоч з полтину,
Тодї пиї, гуляй".

6. Вийшов чумак на могилу,
Станув, глянув у долину:
Стоять воли, стоять вози,
Висять ярма, ще й занози,
Все його добро.

7. „Ой пішов би я до дому,
Та бою ся поговору:
Будуть бити, щеї ганити
Та заставлять щеї косити,
А я не здоров.

8. Ой піду я у Молдаву,
Та сїм лїт я погорюю;
Ой сїм лїт я погорюю,
Воли й вози покупую, —
Знов буду чумак.

---

43. Було не рубати зеленого дуба.

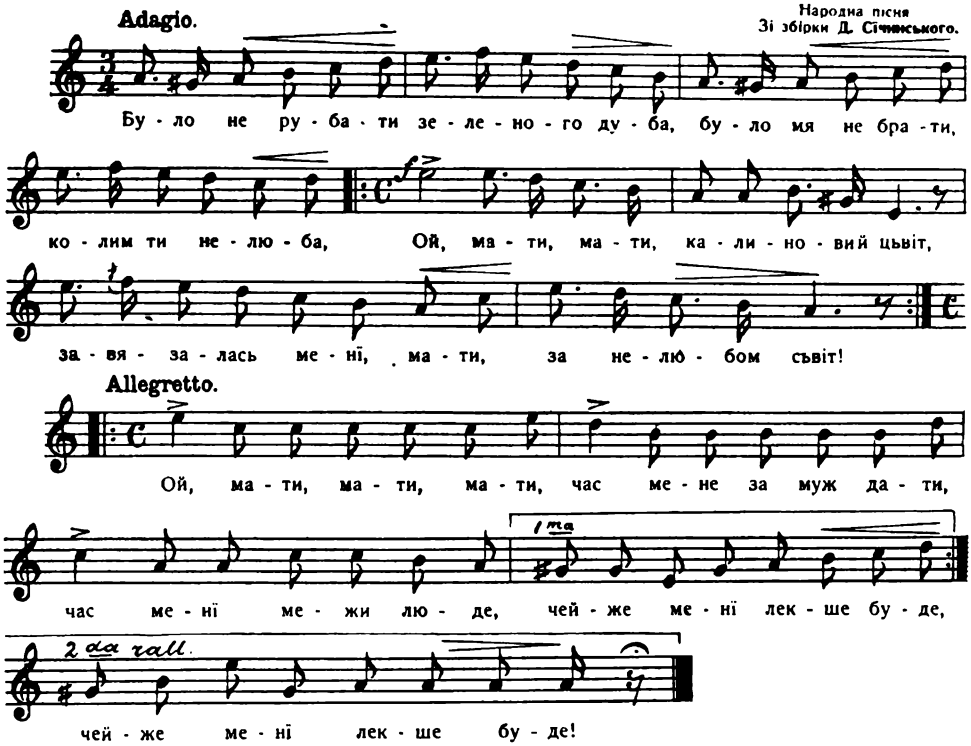

1. Було не рубати зеленого дуба,
Було мя не брати, колим ти не люба,
Оїй мати, мати калиновий цьвіт,
Завязалась менї, мати, за нелюбом сьвіт.
Оїй мати, мати, мати,
Час мене за муж дати,
Час менї межи люди,
Чеїй же менї лекше буде.

2. Було не рубати зеленої лїщини,
Було мя не брати, молодої дївчини,
Оїй мати, мати калиновий цьвіт,
Завязалась менї, мати, за нелюбом сьвіт.
Оїй мати, мати, мати, і пр.

3. Було не копатп під порогом ями,
Було мя не брати від рідної мами,
Оїй мати, мати калиновий цьвіт,
Завязалась менї, мати, за нелюбом сьвіт.
Оїй мати, мати, мати, і пр.

4. Нехай загородять, куди нелюб ходить,
Нехай стежка буде, куда любий ходить,
Оїй мати, мати калиновий цьвіт,
Завязалась менї, мати, за нелюбом сьвіт.
Оїй мати, мати, мати, і пр.

44. Ой прийшов я до коршми.

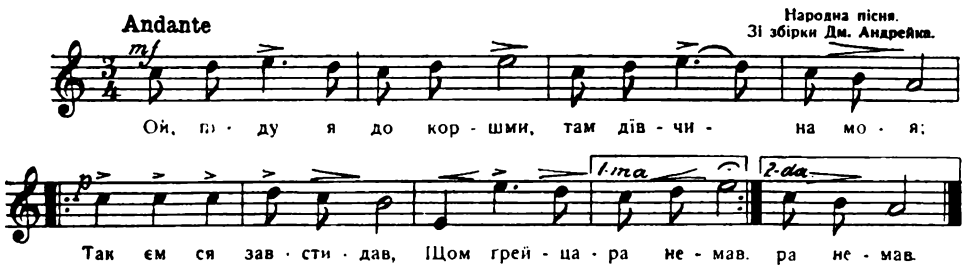

1. Ой прийшов я до коршми,
   Там дівчина моя;
   Так-єм ся завстидав,
   Що-м грейцара немав.

2. Шинкарочко молода,
   Дай пива, дай вина,
   Нехай ся напє
   Дівчина молода.

3. „Ой пий, чи не пий,
   Я пити не буду;
   В танець мя не бери,
   Я за тебе не піду!"

---

45. Пливе човен води повен.

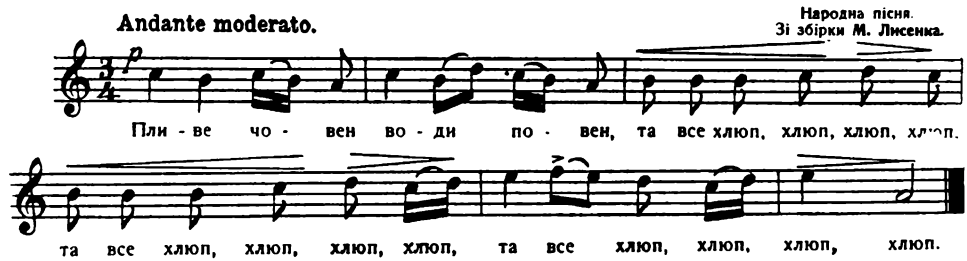

1. Пливе човен води повен
   Та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп. (3)

2. Іде козак до дівчини
   Та все тюп, тюп, тюп, тюп. (3)

3. Пливе човен води повен
   Тай накритий листом. (3)

4. Не хвастай ся, дівчинонько,
   Червоним намистом. (3)

5. Бо прийдеть ся козакови
   Тютюн купувати,
   Намисто збувати. (2)

6. Не хвастай ся, козаченьку,
   Кучерявим чубом. (3)

7. Бо прийдеть ся, доведеть ся
   Під аршин ставати, (2)
   Чуприну збривати.

---

46. Закувала зазуленька.

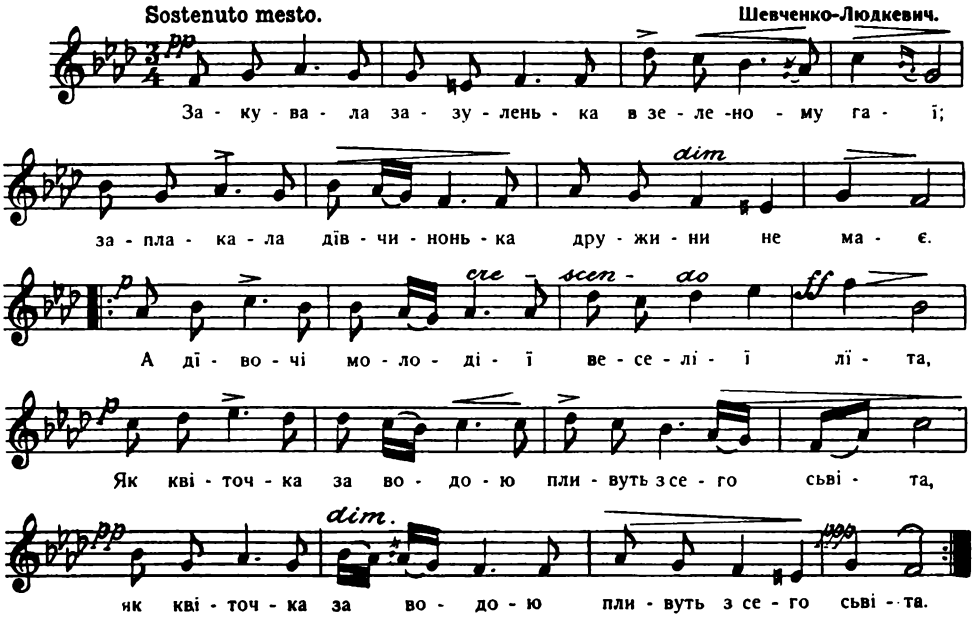

Закувала зазуленька
В зеленому гаї;
Заплакала дівчинонька —
Дружини не має.

А дївочі молодії,
Веселії лїта,
Як квіточка за водою,
Пливуть з сього сьвіта.

47. Та казала менї Солоха, прийди.

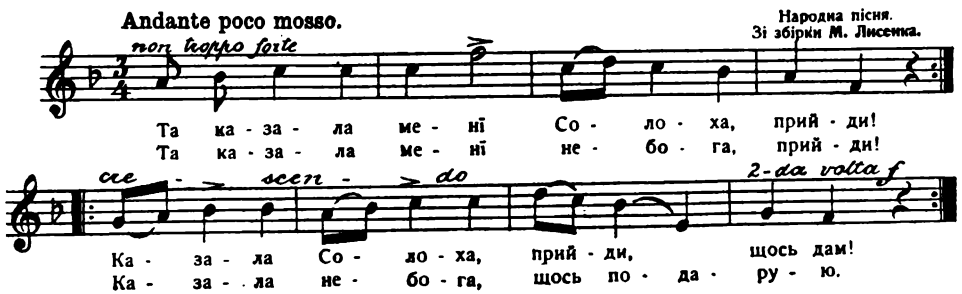

1. Та казала менї Солоха, прийди!
Та казала менї небога, прийди!
Казала Солоха, прийди, щось дам!
Казала небога, щось подарую!

2. Як прийшов же я та в понеділок,
Нема Солохи, поле барвінок.
Нема, нема Солохи дома! (2)

3. Як прийшов же я та й у вівторок,
Нема Солохи вже неділь сорок.
Нема, нема Солохи дома! (2)

4. Як прийшов же я та й у середу,
Нема Солохи, пасе череду.
Нема, нема Солохи дома! (2)

5. Як прийшов же я та в чистий четвер,
Нема Солохи учора й тепер.
Нема, нема Солохи дома! (2)

6. Як прийшов же я та у пятницю,
Нема Солохи, поле яглицю.
Нема, нема Солохи дома! (2)

7. Як прийшов же я та у суботу,
Нема Солохи, пішла в роботу.
Нема, нема Солохи дома! (2)

8. Як прийшов же я та й у неділю,
Дала Солоха сорочку білу;
Дала, дала, підперезала,
В білеє личенько поцїлувала.

---

48. Як поїхав мій миленький до млина.

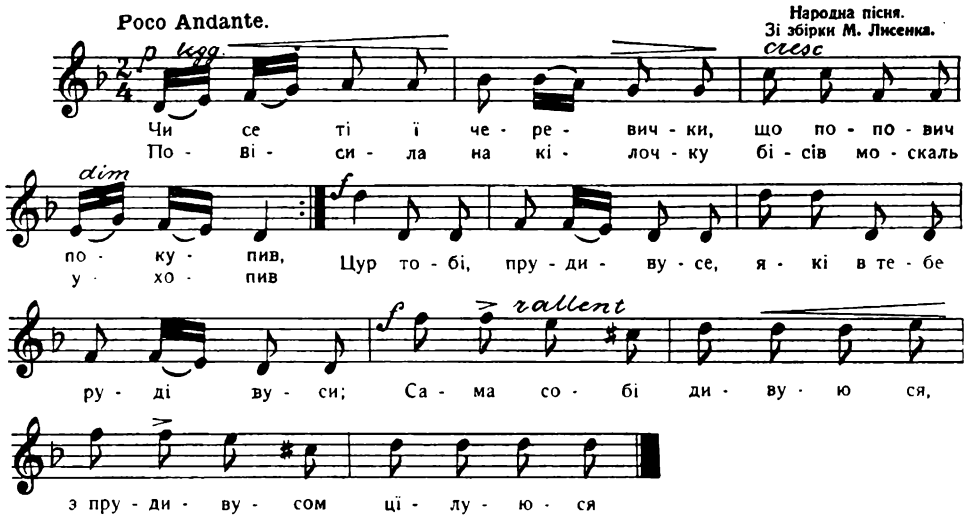

1. Чи се тії черевички, що попович покупив?
Повісила на кілочку, бісів москаль ухопив.
Цур тобі, прудивусе,
Які в тебе руді вуси;
Сама собі дивую ся,
З прудивусом цїлую ся.

2. Як поїхав мій миленький до млина, до млина,
А я собі прудивуса прийняла, прийняла.
Цур тобі, прудивусе, і пр.

3. Як приїхав мій миленький у ночи, у ночи,
А я собі сама лежу на печи, на печи.
Цур тобі, прудивусе, і пр.

4. Ой хто-ж тобі, мій миленький, ісказав, ісказав,
А що мене тої прудивус навідав, навідав.
Цур тобі, прудивусе, і пр.

---

49. Ми гаїдамаки.

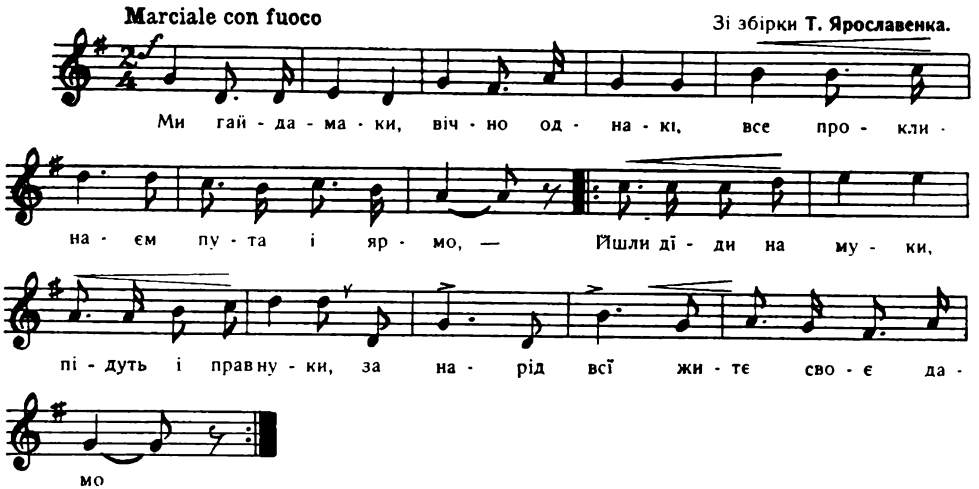

1. Ми гаїдамаки, вічно однакі,
   Все проклинаєм пута і ярмо, —
   Йшли дїди на муки, підуть і правнуки,
   За нарід всї житє своє дамо.
2. Доки сусїди нам людоїди,
   Ми гаїдамаки як були так є, —
   Вже часи минули, як ми шиї гнули,
   І кождий з нас житє за всїх дає.
3. Знай, лютий враже, сотня поляже,
   Тисяч натомість стане до борби, —
   І з каїдан недолї до житя на волї,
   Повстануть знов подоптані раби.
4. Наша присяга: правда, відвага,
   Пімста за кривди люта і страшна, —
   Бо ми гаїдамаки, местинки однакі,
   Що нам і смерть за правду не страшна...

50. Поклик до братів Славян.

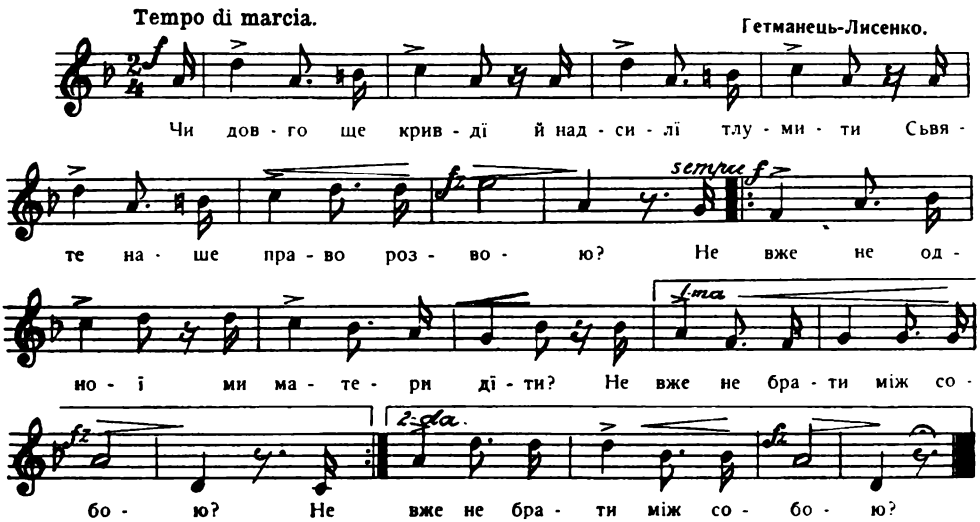

1. Чи довго ще кривдї й надсилї тлумити
Сьвяте наше право розвою?
Не вже не одної ми матери дїти?
Не вже не брати між собою?

2. За віщож зневага? длячого не милі
Братам наші щирі жаданя?
Кого ми чіпали, кому ми вчинили
Чи кривду, чи зле руйнованя?

3. Ми тільки боролись за власную хату
За то що нам дорого й нинї;
Бажаємо ми й тепер не богато:
Рідного розвою родинї.

---

51. Шуміла лїщина.

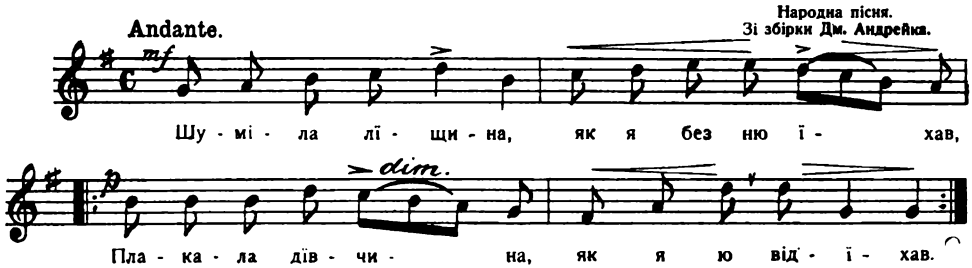

1. Шуміла лїщина, як я без ню їхав,
Плакала дївчина, як я ю відїхав.

2. „Не шуми лїщино, бо щесь зелененька,
Ой не плач, дївчино, бо щесь молоденька".

3. „„Як же не шуміти, коли вітер віє,
Як же не плакати, коли серце мліє.""

4. Надлетїли гуси із чужого краю,
Сколотили воду на тихім Дунаю.

5. Бодай тії гуси тай марно пропали, —
Як ми ся любили, тепер перестали.

6. Хмара розійшла ся і дощу не буде,
З нашого коханя нїчого не буде.

---

52. Сїно моє, сїно.

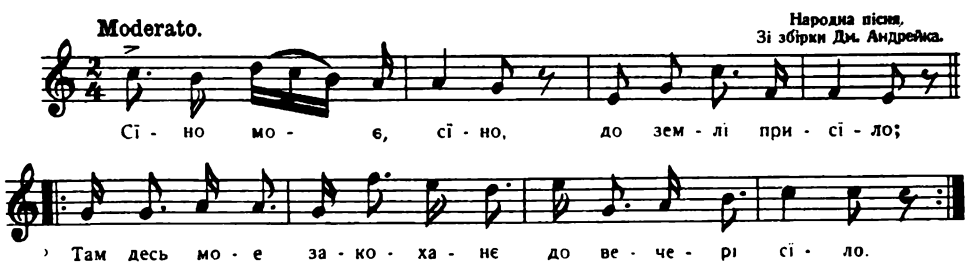

1. Сїно моє, сїно, до землї присїло;
Там десь моє закохане до вечері сїло.

2. Сїло-ж воно, сїло, най здорове буде,
Як воно мя вірно любить то мя не забуде.

3. Коли-сь косив траву, коси і отаву,
Коли мене вірно любиш, любиж мою маму.

4. А я косив траву, отави не буду,
А я тебе вірно люблю, а мами не буду.

5. Соломо, соломо, соломо дрібненька,
Возьмуть мене люди в зуби, хоч щем молоденька.

---

53. Ой був! та нема.

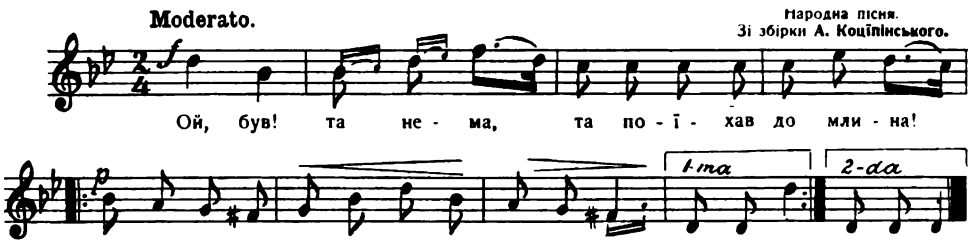

1. Ой був! та нема, та поїхав до млина!
Бідна моя головонька, сама спати лягла.

2. І вчора не був, і сегодня не був,
Десь ти мене, серденько, та на віки забув.

3. Ой я не забув, та розсердив ся був,
Та за тії пироги, що поїли вороги.

4. Ой я не забув, та чобіт не добув,
А в батькових не дійшов, бо не мають підошов.

5. Ой де-ж ти була, моя не чужая?
За валом брала льон, таки не гуляла.

6. Ой де-ж ти була, забарила ся?
На дїравім мостї провалила ся.

7. Ой хто-ж завалив? — То козак Северин.
Ой хто-ж ратував? — Запорожець Іван.

8. Ой чи він, чи не він, та не ходи мимо двір,
Мимо моїворота, та не суши живота.

9. Таки буду ходить, таки буду любить,
Або тобі, або менї та на сьвітї не жить.

10. Ой ти, дївчино, тиж моя мати!
Дай менї вечеряти, хоч серед хати.

11. Я-ж не топила, я-ж не варила,
Пішла по воду, ведра побила.

12. Ведра побила, піч розвалила,
Дївчино, серденько, що-ж ти наробила.

13. Бо на ринку була і горілку пила,
І росади накупила, увесь город засадила.

14. І росада моя приняла ся була, —
Хорошая дівчинонька поняла ся була.

15. І капуста моя і качанячко, —
Вірне з козаком жениханячко.

16. Дівчино моя, Переяслівко,
Дай менї вечеряти, моя ластівко.

17. Я-ж не топила, я-ж не варила,
Пішла по воду, ведра побила.

18. Я-ж не побила, постановила,
Із гори скотились, тай сами побились.

19. Дівчино моя, Переяслівко,
Поцїлуй же мене, моя ластівко.

20. Так що-ж, так ну-ж, так поцїлую,
Та у тую губоньку, та у золотую.

21. Та у тої усочок, як у колосочок,
Та у тії бровоньки, чорні як шнурочок.

---

54. Ой щож бо то таї за ворон.

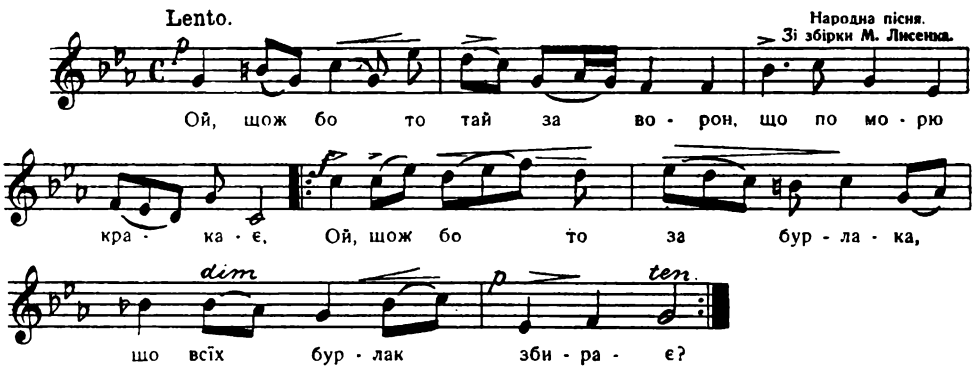

1. Ой, щож бо то таї за ворон,
Що по морю кракає,
Ой, щож бо за бурлака,
Що свїх бурлак збирає?

2. Ой, збирайте ся, панове молодцї
Та все народ молодий,
Геї та поїдем, панове молодцї,
У той лїсок Лебедин.

3. Ой, щож бо то, панове молодцї,
Щось у хмаронцї гуде?
Ой щось бо нам, панове молодцї,
За пригодонька буде.

4. Рости, рости, а клен древо,
Рости в гору високо;
Поховали пана отамана
В сиру землю глибоко.

5. Рости, рости, а клен древо,
Рости в гору ще висше;
Поховали пана отамана
В сиру землю ще глибше.

---

55. Гимн Американських Українців.

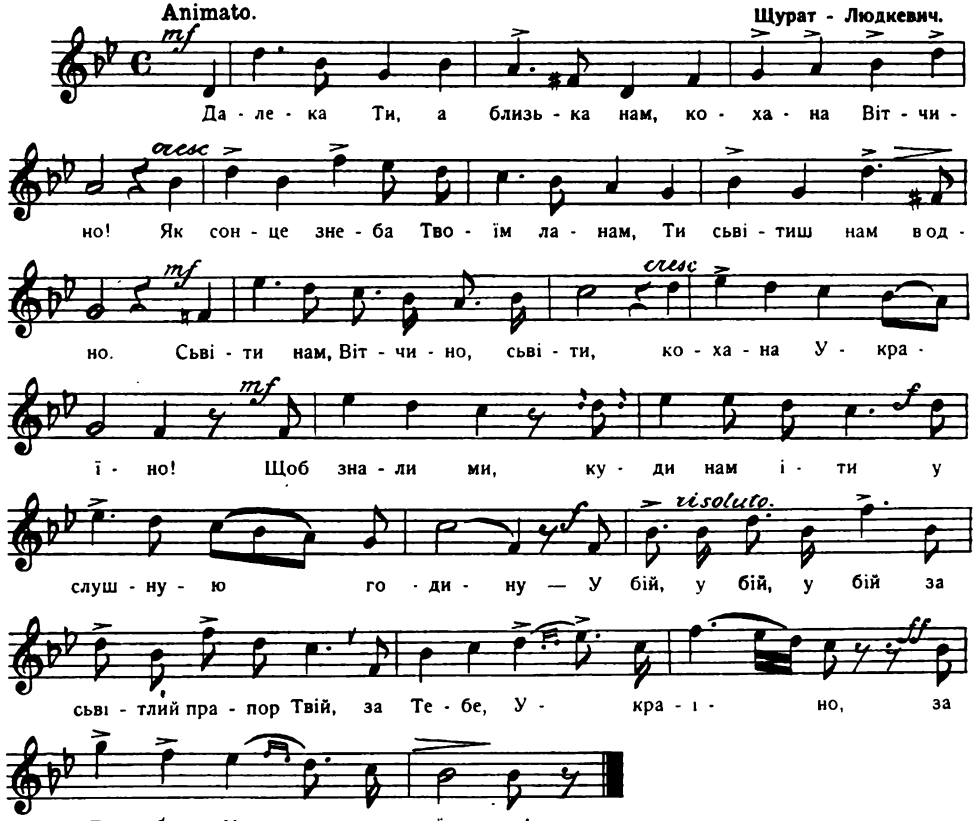

1. Далека Ти, а близька нам,
Кохана Вітчино!
Як сонце з неба Твоїм ланам,
Ти сьвітиш нам в одно.
Сьвіти нам, Вітчино, сьвіти,
Кохана Україно!
Щоб знали ми, куди нам іти
У слушную годину —
У бій, у бій, у бій
За сьвітлий прапор Твій,
За Тебе, Україно!

2. Як птахи ті, що їх пожар
Прогнав з під рідних стріх,
На перший поклик, хоч би з під хмар,
Ми злинемо до них.
Поклич нас, Вітчино, поклич
Кохана Україно!
Ми злетимо як козацтво у Сїч,
У слушную годину —
У бій, у бій, у бій
За сьвітлий прапор Твій,
За Тебе, Україно!

3. Не даром ми тепер живем
У вітчині свобод:
Ми знати будем, як без ярем
Живе й росте народ.
Вставай лиш, Вітчино, вставай,
І нас клич, Україно,
Ми здивуєм заморський наш край
У слушную годину —
У бій, у бій, у бій
За сьвітлий прапор Твій,
За Тебе, Україно!

56. Ой, вишеньки, черешеньки.

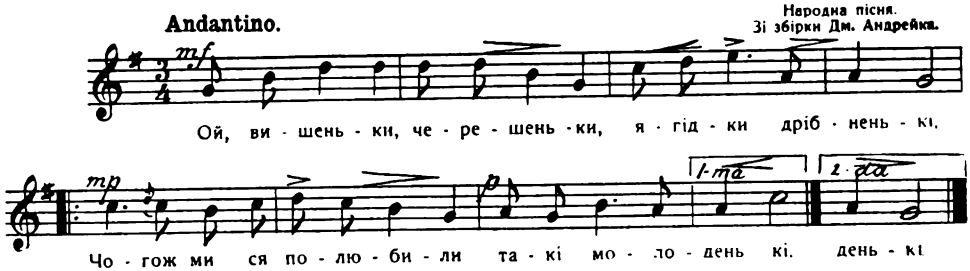

1. Ой, вишеньки, черешеньки,
   Ягідки дрібненькі, —
   Чого-ж ми ся полюбили
   Такі молоденькі?

2. Ой, казали, говорили
   Добрі, старі люди,
   Що з нашого закоханя
   Нїчого не буде.

3. Ой, дївчино, дївчинонько,
   Будеш ти тужила,
   Когось вірно полюбила
   З тим не будеш жила.

---

57. Як ніч мя покриє.

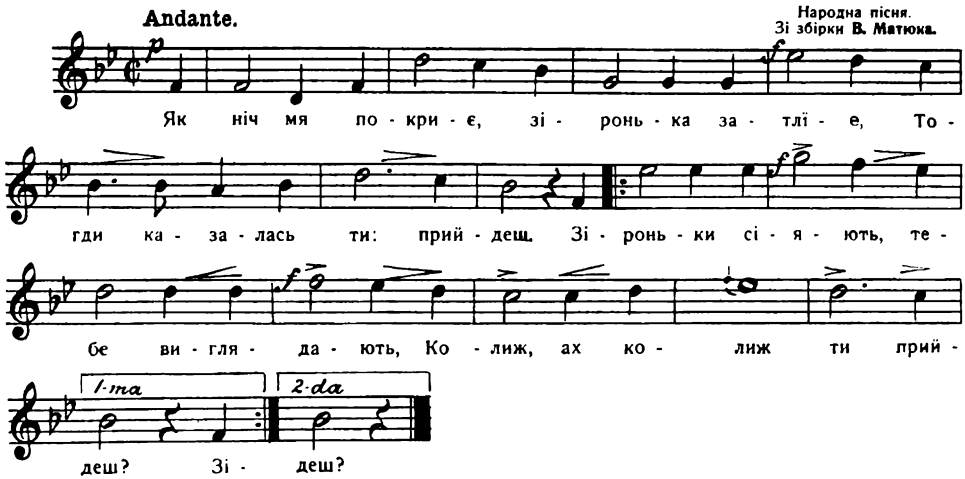

1. Як ніч мя покриє,
   Зіронька затліє,
   Тогди казалась ти: прийдеш.
   Зіроньки сіяють,
   Тебе виглядають,
   Колиж, ах колиж ти прийдеш?

2. В долинї чудесній,
   При лунї небесній,
   Щасливась була ти і я.
   Тогдашнї хвилї,
   Ще днесь менї милі,
   Ах, любко, голубко моя!

3. Ах, деж ся подїлась,
Ти доле щаслива,
Подруга моїх давних лїт?
Не вернеш нїколи,
Пропалась поволи,
Пропалась в облачний там сьвіт!

4. Судьба розлучила
З тобою мя мила,
Натхнула мя гадков лиш тов,
Де зірки яскраві
Гень в небо синяве,
Возьми, ах! возьми мя з собов.

5. Нинї сиротою,
Плачу за тобою,
Голубко прийди, я тя жду.
На знак тобов даний,
В красу я убраний,
До тебе я люба піду.

---

58. Ох, і горе, горе, гей!

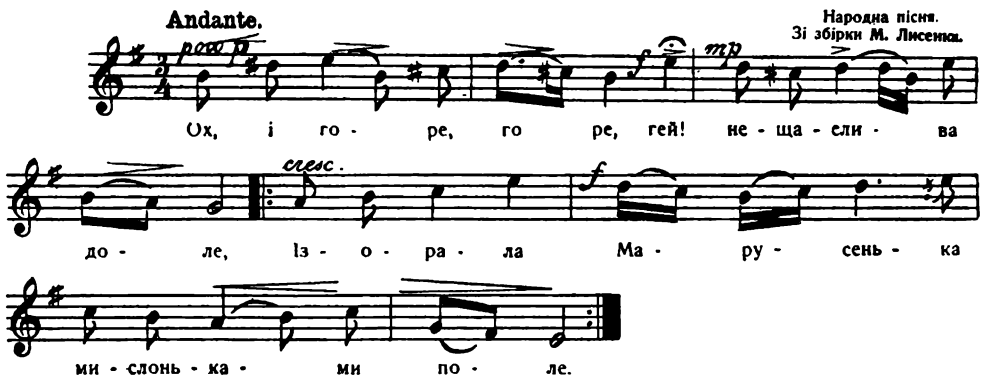

1. Ох, і горе, горе, гей! нещаслива доле,
Ізорала Марусенька мислоньками поле.

2. Карими очима, гей! таї заволочила,
Дрібненькими слїзонками все поле змочила.

3. Гей по горі, горі, гей! пшениченьки ярі,
По долинї ходять козаченькі пяні.

4. Гей, там вони ходять, гей! в руках коней водять,
Та до Марусеньки із тиха говорять:

5. „Марусенько, панї, гей! чи є твій пан дома?
Як немає дома пана, вийди до нас сама".

6. Марусенька пишна, гей! в черевиках вийшла,
На порозї стала, згорда відказала:

7. „„Не є ви козаки,„ гей! є ви гайдамаки,
Бо я свого пана Івана коники пізнала.""

8. „Марусенько наша, гей! неправдонька ваша!
Неправду ти кажеш, неправду говориш!

9. „Бо ми в твого пана, гей! коні покупили,
На гнилій колодї грошї полїчили.

10. „На гнилій колодї, гей! грошї полїчили,
З глибокої криниченьки могорич запили.

11. „З глибокої криниченьки могорич запили,
І там твого пана Йвана спати положили.

12. „До землї плечима, гей! до неба очима,
Тобі його не видати карими очима.

13. „За свідків стояли, гей! дуби та берези,
Ой, вбили ми твого пана не пяні, тверезі.

14. „А кінь підо мною, гей! сїдло під джурою,
Зоставай ся, Марусенько, бідною вдовою."

---

59. Ой нависли чорні хмари.

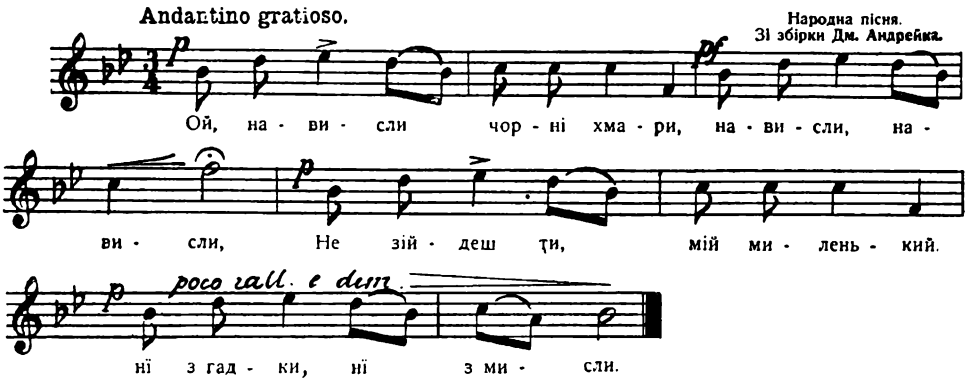

1. Ой, нависли чорні хмари, нависли, нависли,
Не зійдеш ти, мій миленький, нї з гадки нї з мисли

2. Ой, годину я сьпіваю, а годину плачу, —
Як я тебе, мій миленький, так довго не бачу.

---

60. Віють вітри, віють буйні.

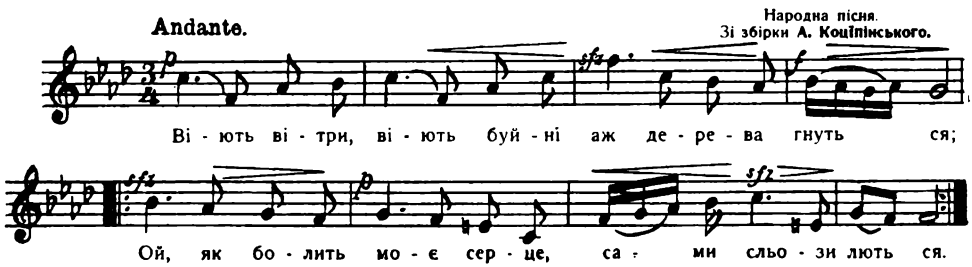

1. Віють вітри, віють буйні, аж дерева гнуть ся;
Ой, як болить мое серце сами сльози лють ся.

2. Трачу лїта в лютім горю і кінця не бачу,
Тільки тодї лекше стане, як трошки поплачу.

3. Не припадуть сльози щастя .. серцю лекше буде;
Хто щасливим був часочок, по вік не забуде.

4. С ще люди, що і моїй завидують доли;
Чи щаслива-ж та билина, що росте у поли?

5. Що на поли, на пісочку, без роси на сонці?
Тяжко жити без милого на чужій сторонці!

6. Без милого долі нема, стане сьвіт тюрмою,
Без милого щастя нема, нема і покою!

7. Де ти, милий, чорнобривий? Де ти? — Озови ся!
Як без тебе я горюю, прийди, подиви ся!

8. Полетїла-б я до тебе, та крилець не маю,
Що-б побачив, як без тебе з горя висихаю.

9. До кого-ж я пригорнуся, і хто приголубить,
Коли тепер нема того, який мене любить?...

---

61. В гаю зеленім враз зі мнов.

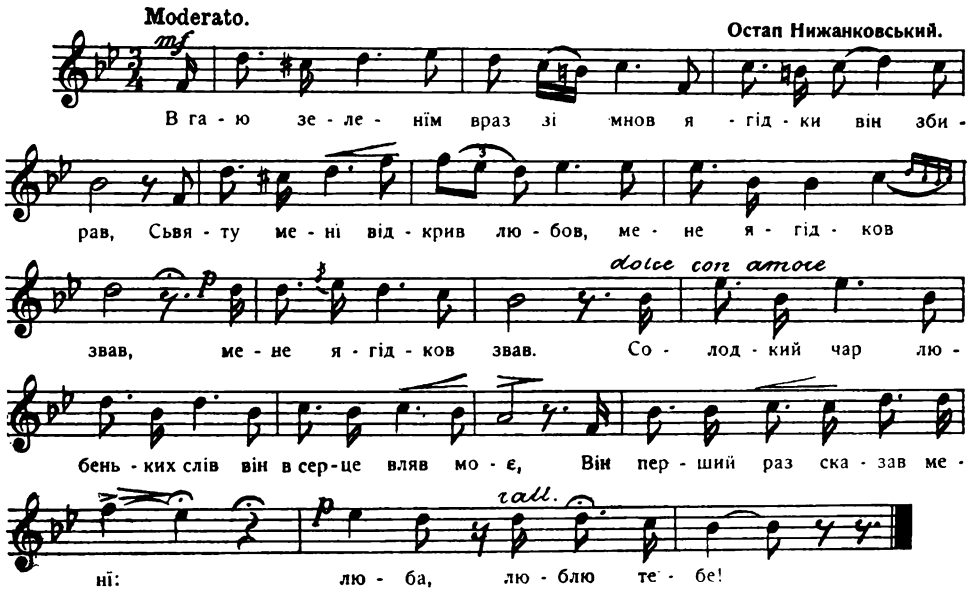

1. В гаю зеленім враз зі мнов
Ягідки він збирав,
Сьвяту менї відкрив любов,
Мене ягідков звав.
Солодкий чар любенькпх слів
Він в серце вляв моє,
Він перший раз сказав менї:
Люба, люблю тебе!

2. Ой гаю, гаю, раю мій,
Що сталось там менї?
Солодкий сьпів чарівних слів
Звенить ми в день і в снї.
А в кождім слові мов живе,
Любяще серце бє,
Немов то він, що кличе все:
Люба, люблю тебе!

---

62. Взяв би я бандуру.

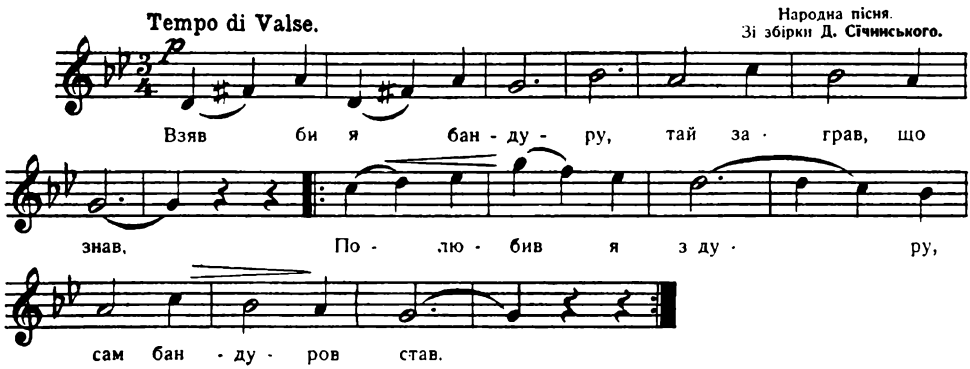

1. Взяв би я бандуру
Таї заграв, що знав;
Полюбив я з дуру,
Сам бандуров став.

2. Кажуть менї люди,
Що я учинив,
На що я дївчину
Вірно полюбив?

3. А все через очи,
Коби я їх мав,
Бувбим я щасливий,
Таї журби не знав.

4. А все через очи,
Коби я їх мав,
За ті карі очи
Серце-б душу дав!

63. Оїй зацвила калинонька в лузї.

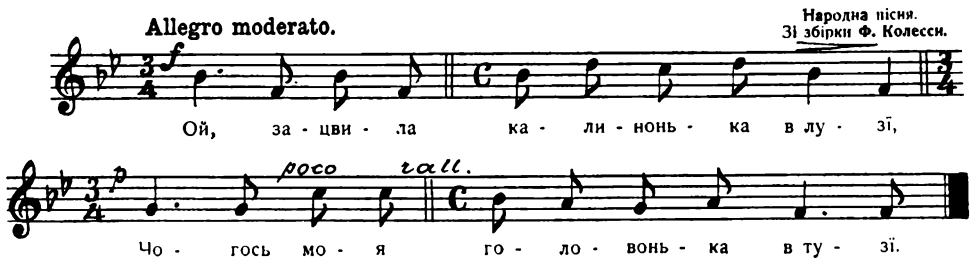

1. Оїй, зацвила калинонька в лузї,
Чогось моя головонька в тузї.

2. В тузї, в тузї, ще до того пяна,
Всїм ся хлопцям переміна стала.

3. Лишень тому нема переміни,
Геї, що ходить пізно до дївчини.

4. Ой, дївчино, ти моє серденько,
Збуди мене та дуже раненько.

5. Рано, рано, би кури не піли,
Би лебедї на став не летїли.

6. Би цїсарські тамбори не били,
Аби менї гонор не вломили.

64. Реве та стогне.

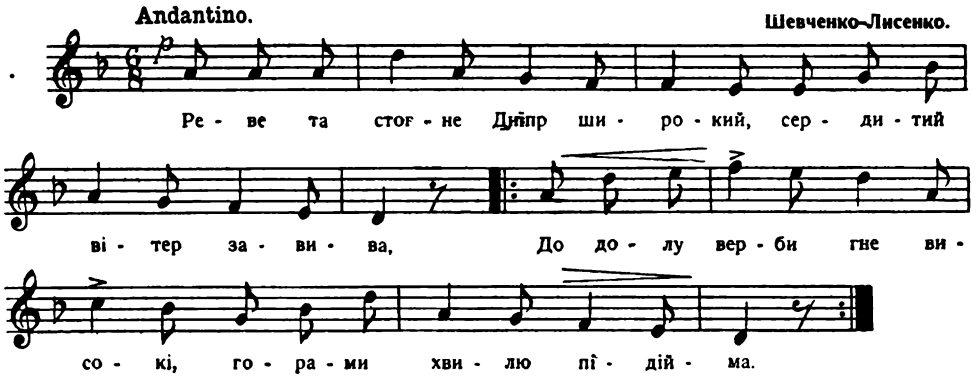

1. Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
До-долу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.

2. І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морю,
То виринав, то потопав.

3. Ще треті півні не сьпівали,
Ніхто нігде не гомонів,
Січі в гаю перекликались,
Та ясень раз-у-раз скрипів.

65. Ой під гаєм, гаєм.

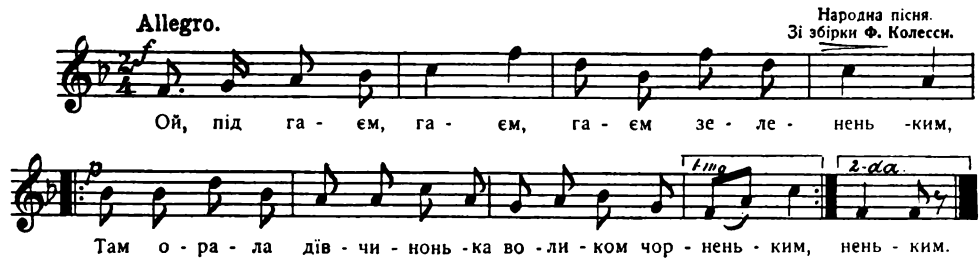

1. Ой під гаєм, гаєм, гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька воликом чорненьким.

2. Орала, орала, не вміла гукати,
Запросила козаченька на бандурці грати.

3. Козаченько грає, бровами моргає,
Вража-ж його матір знає, на що він моргає?

4. Чи на мої воли, гей чи на корови,
Чи на моє біле личко, чи на чорні брови?

5. Воли поздихають, бочисті корови,
Біле личко не злиняє та й її чорні брови.

ВАРЯНТ.

1. Ой за гаєм-гаєм,
Гаєм зелененьким,
Там орала дівчинонька
Воликом чорненьким!

2. Орала, орала, —
Не вміла гукати,
Та наняла козаченька
На скрипочку грати.

3. Козаченько грає,
Бровами моргає,
„Кати його батька знас
На що він моргає!

4. Чи на мої воли,
А чи на корови,
Чи на моє біле личко,
Чи на чорні брови?

5. Воли та корови
Усї поздихають, —
Біле личко, чорні брови
По-вік не злиняють!"

6. — „Чорні брови маю,
Та й не оженю ся,
Ой піду-ж я до річеньки
З жалю утоплю ся!"

7. — „Не топись, козаче,
Бо душу загубиш,
Ходїм, серце, повінчаймось,
Коли вірно любиш!"

8. Пішли вінчати ся,
Нема попа дома:
„Чи твоє нещастя,
Чи моя недоля?

9. Як твоє нещастя,
Нехай тобі трясця!
Як моя недоля, —
Буду сидїть дома!

---

66. Понад чорне море лїтали ворони.

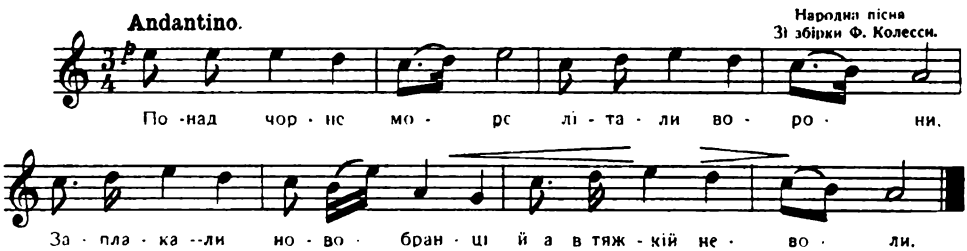

1. Понад чорне море
Лїтали ворони,
Заплакали новобранцї
Й а в тяжкій неволи.

2. Ой як заплакали,
Тяжко затужили:
От-тож ми ся в сього пана
Вірно дослужили.

3. Ви старі вояки,
Беріть нас у руки:
Не бийте нас, не карайте,
А вчіть нас навуки.

4. Ой, бо наші руки
Того не робили,
Ми сїяли тай орали,
За плугом ходили.

---

67. На в-городї калинонька.

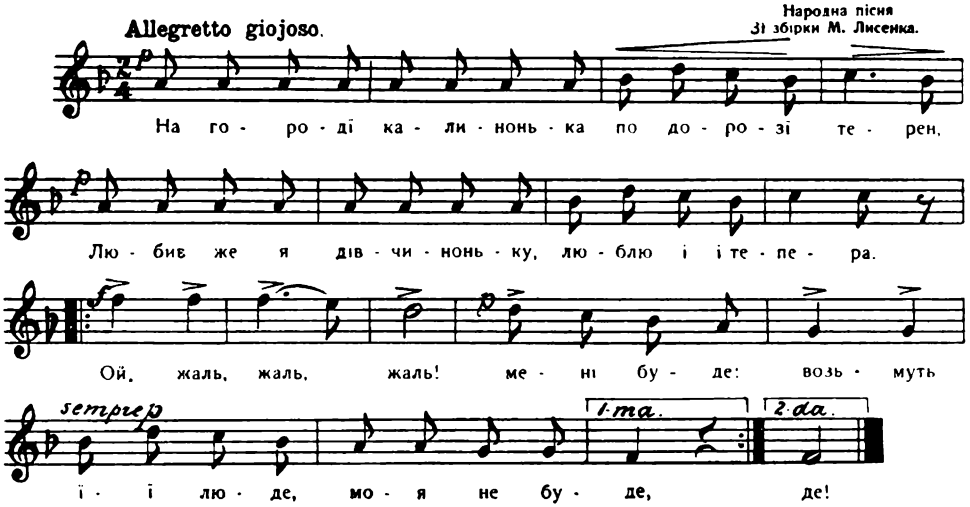

1. На в-городї калинонька,
   По дорозї терен,
   Любив же я дївчиноньку,
   Люблю і тепера.
   Ой жаль, жаль, жаль!
   Серцю буде,
   Возьмуть ї люди,
   Моя не буде.
2. Ой у полї криниченька
   Ізрубленая,
   Та вже-ж моя дївчинонька
   Полюбленая.
   Ой жаль, жаль, жаль! і т. д.
3. А вже з тої криниченьки
   Орли воду пють,
   А вже мою дївчиноньку
   До шлюбу ведуть.
   Ой жаль жаль, жаль! і т. д.
4. Один веде за рученьку,
   Другий за рукав;
   Третий стоїть, серце болить:
   Любив та не взяв.
   Ой жаль, жаль, жаль! і т. д.

---

68. Дївчино моя.

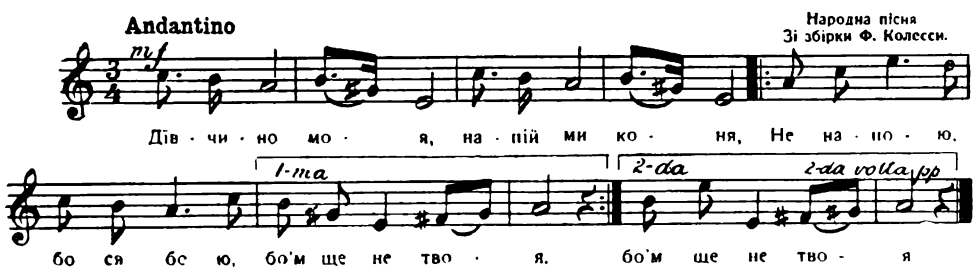

1. „Дівчино моя, напій ми коня!"
„„Не напою, бо ся бою, бо'м ще не твоя.
2. Як буду твоя, напою ти й два,
З студеної кирниченьки, з нового ведра.""
3. „Дівчино моя, сідай на коня,
Поїдемо чистим полем до мого двора.
4. А в моїм дворі штири покої,
А пятая сьвітличенька для миленької.
5. Дівчино моя, паси ми коня!"
„„Зимна роса, а я боса, змерзла в ніжки я"".
6. „Скину я впанчу, ноги заверчу,
А як мене Бог споможе, чоботи куплю".
7. „„Не купуй менї, купи сам собі,
Ой маю я отця й матїр, то куплять менї.""

---

69. Зажурилась дівчинонька.

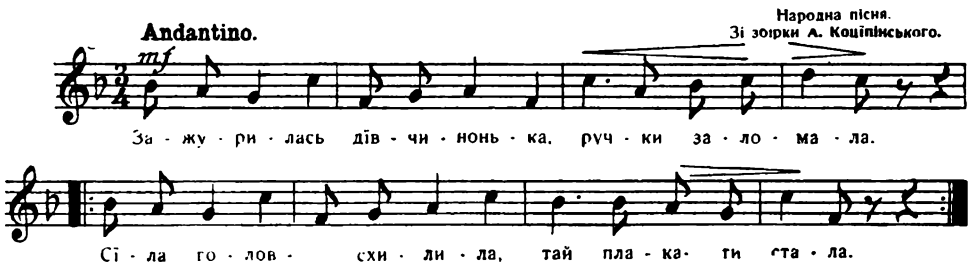

1. Зажурилась дівчинонька,
Ручки заломала,
Сіла, головку схилила,
Тай плакати стала.
2. Жадного так не любила,
Хоть їх було сила,
Бодай же тя, мій козаче,
Була не любила.
3. Бо я тебе полюбила
Серцем і душою,
Я без тебе жить не можу,
Гину за тобою.
4. Ой у поли дві тополї,
Вітер їх хитає,
А той милий через люди
Менї ся кланяє.
5. А щож менї по тополї?
Ягідок не має,
А щож менї по поклонї?
Як його не має.
6. Вже заросли ті стежечки
Мохом і травою
Де ходили, говорили,
Серденько з тобою.
7. Де ходили, говорили
З тобою серденько,
Де ти менї обіцявсь
Вертатись хутенько.
8. А тепер же не вертаєш,
Десь мя забуваєш,
А вороги мене дражнять,
Що иньшу кохаєш.
9. А вже-ж тії вороженьки
Правду вони кажуть:
Як приїдеш, тобі мою
Могилу покажуть.
10. І ти станеш на тій земли,
Де моя могила,
Тодї собі спогадаєш
Когом я любила.
11. А я буду на тім сьвітї
Тай Бога просити:
Щоби не дав тобі тутай
Иньшої любити.

---

70. Геї, у лузї червона калина.

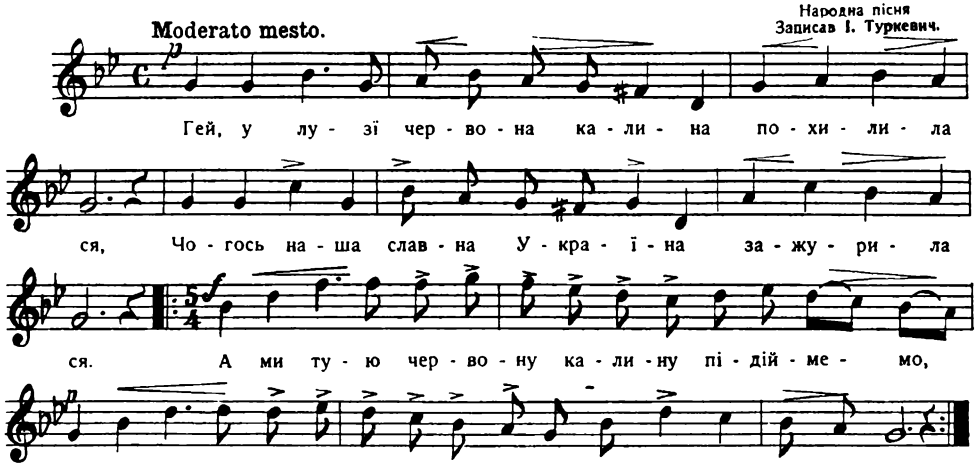

1. Геї, у лузї червона калина похилила ся,
Чогось наша славна Україна зажурила ся.
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славну Україну, геї геї, розвеселимо.
2. Машируют наші добровольці на кровавий лан,
Визволяти братів Українців з московських каїдан.
А ми наших братів Українців визволимо,
А ми нашу славну Україну, геї геї, розвеселимо.
3. Геї у поли яроі пшеничкн золотистий лан,
Розпочали Стрільці Українські з Москалями тан.
А ми тую ярую пшеничку ізберемо,
А ми нашу славну Україну, геї геї, розвеселимо.
4. Як повіє буйнесенький вітер з широких степів,
То прославить по всій Україні Січових Стрільців,
А ми тую стрілецькую славу збережемо,
А ми нашу славну Україну, геї геї, розвеселимо.

---

71. Поклик Соколів.

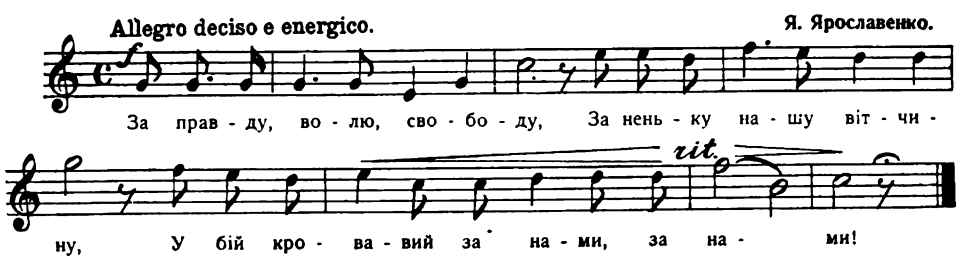

За правду, волю, свободу,
За неньку нашу вітчину,
У бій кровавий за нами!

72. Марш Соколів.

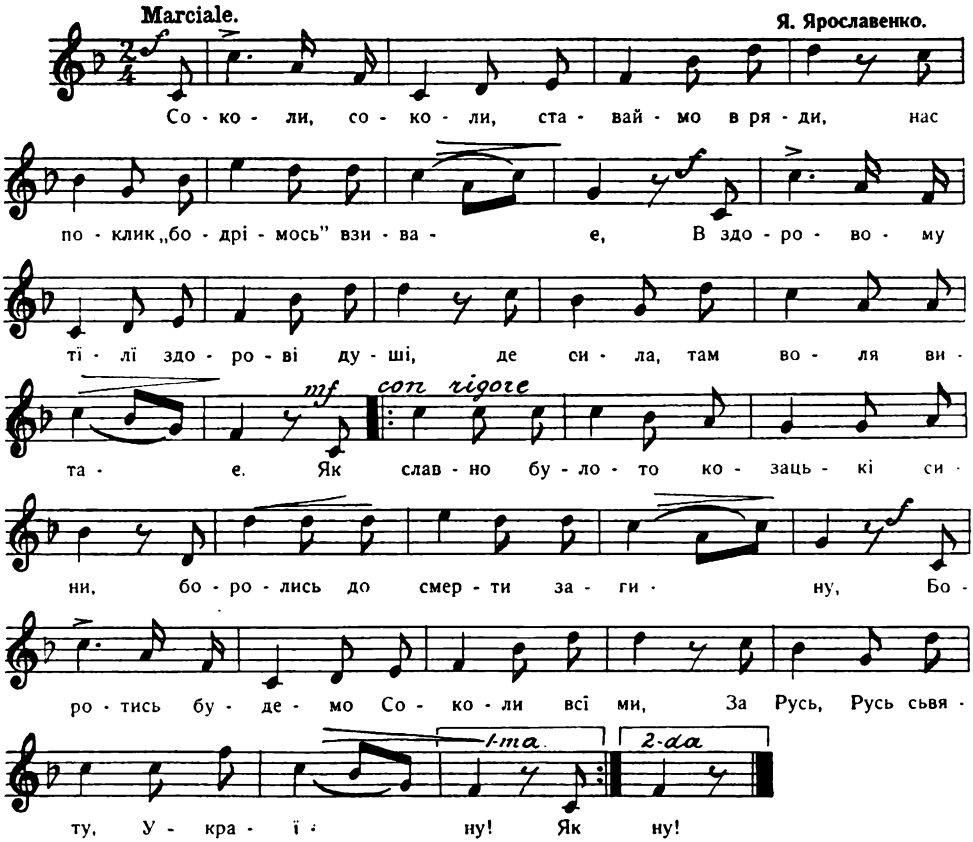

1. Соколи, Соколи, ставаймо в ряди,
Нас поклик „бодрімось" взиває,
В здоровому тїлї здорова душа,
Де сила, там воля витає.

Як славно було то козацькі сини
Боролись до смерти-загину,
Боротись будемо Соколи всї ми,
За Русь, Русь сьвяту, Украіну!

2. Лети-же, Соколе, далеко в степи,
У гори, луги та лимани,
Прапор наш сокільський високо неси,
Під ним най народ вольний стане.
Як славно було то і т. д.

3. Разом-же, Соколи, ставаймо в ряди,
У бій за прапор той, гей сьміло,
До працї для неньки у вічні часи,
Несїмо все душу і тїло.
Як славно було то і т. д.

73. Ой ішов я вулицею раз-раз.

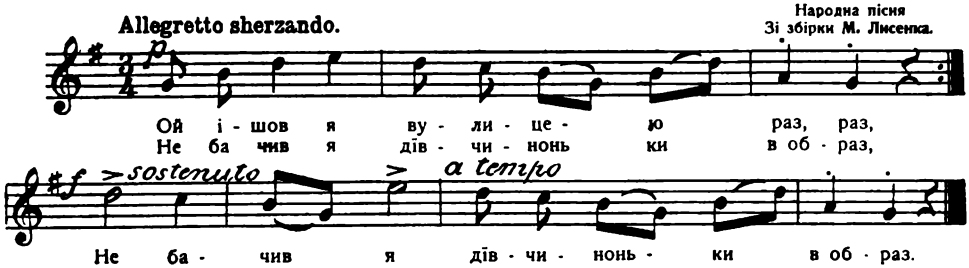

1. Ой ішов я вулицею раз, раз,
   Не бачив я Марусеньки в образ. (2)
2. Ой ішов я вулицею двічі,
   Не бачив я Марусеньки в вічі. (2)
3. Ой ішов я повз Марусину хату,
   Загубив я з постола залату. (2)
4. Ой верну ся залати шукати,
   Чи не вийде Марусенька з хати. (2)
5. Підійду я під віконце, стукну,
   Підійду я під другеє, грюкну. (2)
6. Ой не стукай, козаче, не стукай,
   Піди собі иншую пошукай. (2)
7. Ой дай, мати, золотії ключі,
   Кинуть їому подарунки в вічі. (2)

74. За Сибіром сонце сходить

(Про Кармелюка).

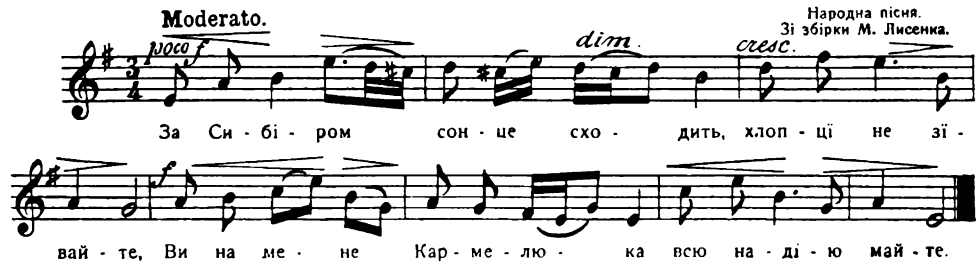

1. За Сибіром сонце сходить
   Хлопці, не зівайте:
   Ви на мене, Кармелюка,
   Всю надію майте.
2. Бо Кармелюк добрий хлопець,
   Він по сьвіту ходить,
   Не одную дівчиноньку
   Із розуму зводить.
3. Не одную дівчиноньку,
   Не одну вдовицю
   Хорошую, чорнявую,
   Яку доведеть ся.
4. Повернув ся я з Сибіру,
   Та не маю долї,
   Хоч здаєть ся не в кайданах,
   А все-ж не на волї.
5. Маю жінку, маю дїти,
   Та я їх не бачу;
   Як згадаю про їх долю,
   Сам гірко заплачу.
6. Зібрав собі славних хлопців,
   Що-ж кому до того?
   Засїдаєм при дорозї
   Ждать подорожного.

7. Чи хто їде, чи хто іде,
Так час нудно ждати,
Що не маю пристанища,
Анї своєї хати.

8. Асесори, ісправники
За мною ганяють,
Більше-ж вони людий били,
Як я гріхів маю.

9. Зовуть мене розбійником,
Кажуть, розбиваю,
Ще-ж нікого я не убив,
Бо сам душу маю.

10. З багатого хоч я візьму,
Убогому даю,
А так гроші роздїливши,
Гріха я не маю.

---

75. Ой ,джигуне, джигуне.

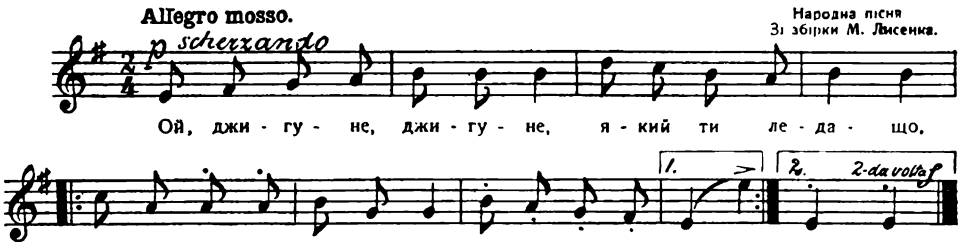

1. Ой джигуне, джигуне,
Якиї ти ледащо,
Ведуть тебе до пана,
Сам не знаєш на що.

2. Тодї будеш знати,
Як будуть карати:
І на руки, і на ноги
Диби набивати.

3. Ой на руки диби,
На ноги дибята, —
Отсе-ж тобі, джигуне,
Молоді дївчата.

4. Ой на руки диби,
На ноги дибиці, —
Отсе-ж тобі джигуне,
Гарні молодиці.

5. На вулиці не була,
Конопельки терла,
Не бачила джигуна,
Трохи-ж я не вмерла.

6. А у того джигуна
Вишивані рукава,
А у мене молодої
Вишивані подола,

7. Зеленая юбка,
Червона запаска, —
Люби-ж мене, джигуне,
Коли твоя ласка.

8. Люби-ж мене, джигунець,
Пожартуїмо, молодець,
Бери мене за рученьку,
Веди мене у танець.

9. А хто любить грибки,
А хто печерички,
А хто любить дївки, —
А я молодички.

76. А ві Львові на ратушу.

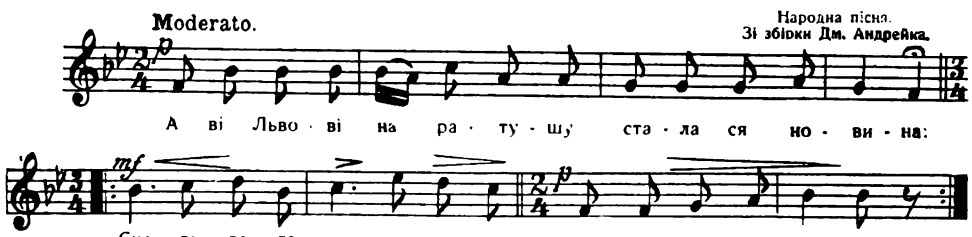

1. А ві Львові на ратушу стала ся новина:
Счарувала вража дочка вдовиного сина.

2. Як го мала чарувати, кликала до хати:
„Ходи, ходи, Івасеньку, щось ти маю дати".

3. А як прийшов до хатоньки, стоїть шклянка вина,
„На здоровлє, Івасеньку, бо я вже випила".

4. „„Колись пила вже одную, пий-же і другую,
Може ти ми зготувала трутину якую"".

5. „Хиба би я дурна була, розуму не мала,
Щоб я свому миленькому трутину давала".

6. Прийшов Івась до домоньку, сїв си конець стола,
Питає ся його мама: „Десь був, сину, вчора?"

7. „„Ой, був-же я, мамусенько, в Марусиній хатї,
Дала ми трути напитись, мушу умирати.

8. Не прошу тя, мамусенько, о білу сорочку,
Но тя прошу, не проклинай тую вружу дочку.

9. Бо як будеш, моя мати, її проклинати,
Буде менї тяжко, гірко в гробі спочивати."

10. Конї ведуть, вози везуть, кінь головку клонить,
Моладая Марусенька білі ручки ломить.

11. Не так ручки, не так ручки, як білії пальцї,
Ой, нема вже і не буде Івася коханця.

---

77. Ой, пє Байда.

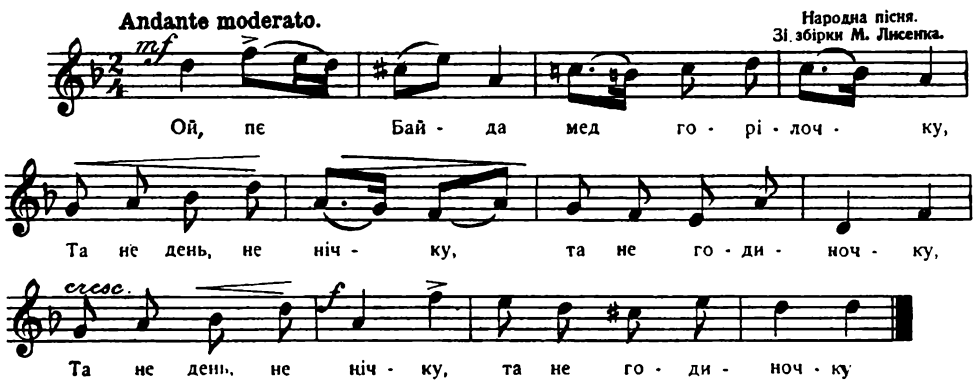

1. Ой, пє Байда мед, горілочку,
Та не день, не нічку, та не годиночку. (2)

2. Прийшов до його цар турецький:
„Ой, щож ти робиш, Байдо молодецький"? (2)

3. Ой, пю, царю, мед, горілочку,
Та не день, не нічку, та не годиночку. (2)

4. „Покинь, Байдо байдувати,
Сватай мою дочку, та йди царювати. (2)

5. Твоя дочка поганая,
Геї, а твоя віра, — віра проклятая! (2)

6. Ой, як крикне цар турецький,
Та на свої слуги, слуги молодецькі: (2)

7. Возьміть Байду і звяжіте,
Та й за ребро гаком, гаком зачепіте! (2)

8. Взяли Байду і звязали,
Та й за ребро гаком, гаком зачіпали. (2)

9. Висить Байда на дубочку,
Та не день, не два, та й не одну нічку. (2)

10. Прийшов до його цар турецький:
„Ой, щож ти бачиш, Байдо молодецький?" (2)

11. Бачу, царю, два дубочки,
А на тих дубочках сидять голубочки. (2)

12. Позволь, царю, лучка взяти,
Тобі на вечерю голубочка зняти. (2)

13. Ой, як стрельнув Байда з лука,
Та попав царя поміж самі вуха. (2)

14. А царицю в потилицю,
А цареву дочку в саму головочку. (2)

15. „Тобі царю в землї гнити,
Байдї молодому мед, горівку пити!" (2)

78. Ой гаю мій, гаю.

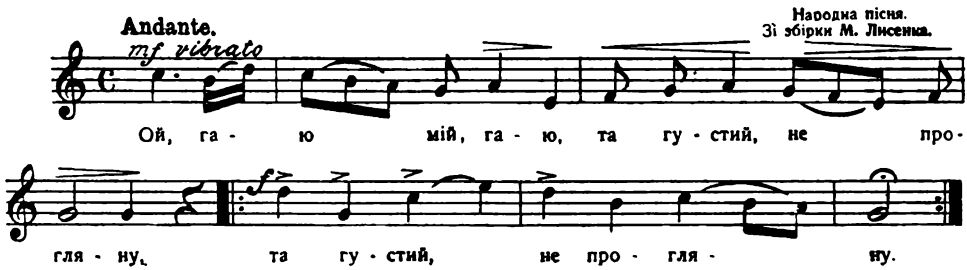

1. Ой гаю мій, гаю,
Та густий, не прогляну. (2)

2. Що по тобі, гаю,
Та і вітер не віє. (2)

3. І вітер не віє,
І гілля не колише. (2)

4. Тільки брат до сестри
Та часті листи пише. (2)

5. Сестро моя, сестро,
Та сестро Українко! (2)

6. Чи привикла, сестро,
Та на чужині жити? (2)

7. Ой хоч не привикла,
Та треба привикати, (2)

8. Коли породила
Та нещасною мати. (2)

9. Мати наша, мати,
Та де нам тебе взяти? (2)

10. Малярів наняти,
Матїр змалювати. (2)

11. Поставити матїр
На божничок в хатї. (2)

12. На божничок гляну,
Та матїр спомяну. (2)

13. Назад оберну ся,
Та сльозами заллю ся. (2)

14. На бік огляну ся,
Рукавом утру ся. (2)

15. Вийду за ворота,
Стану, як сирота. (2)

16. Нїхто не займає,
Во долї немає. (2)

---

79. Ой і не стелися...

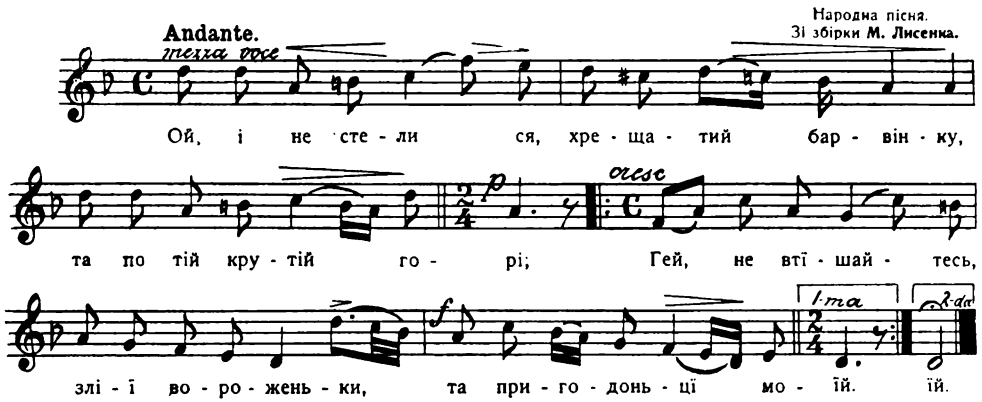

1. Ой і не стели ся, хрещатий барвінку,
Та по тій крутій горі;
Гей, не втїшайтесь, злії вороженьки,
Та пригодонцї моїй.

2. Бо моя пригода козацькая врода,
Як та ранная роса:
Що вітер повіє, сонечко пригріє,
Роса на землю впаде.

3. Що вітер повіє, сонечко пригріє,
Роса на землю впаде;
Так моя неслава, людська поговірка
Собі марно пропаде.

4. Наїхали пани й жиди орандарі
Воли й вози забирають;
Гей, беріть же ви усю худібоньку,
Не маю вам що казать.

5. А я як жив буду, то все те здобуду,
Воли й вози покуплю;
Мережані ярма, тернові занози
Ще-ж бо й сам я пороблю.

6. На людськую славу й тую поговірку
Ще раз у Крим ізхожу;
Повні вози соли, повні мажі риби
Ще до дому привезу.

80-83. Коломийки.

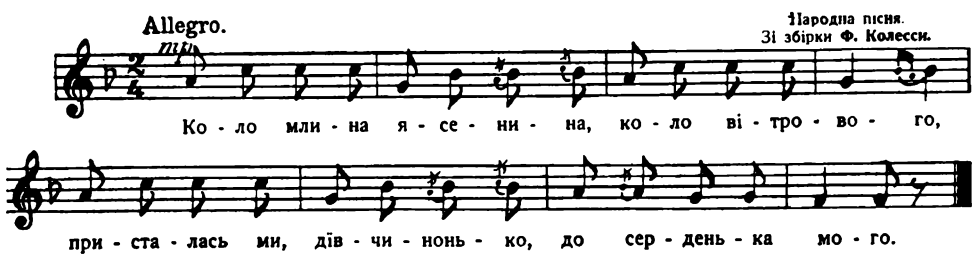

Коло млина ясенина, коло вітрового,
Приставалась ми, дївчинонько, до серденька мого.

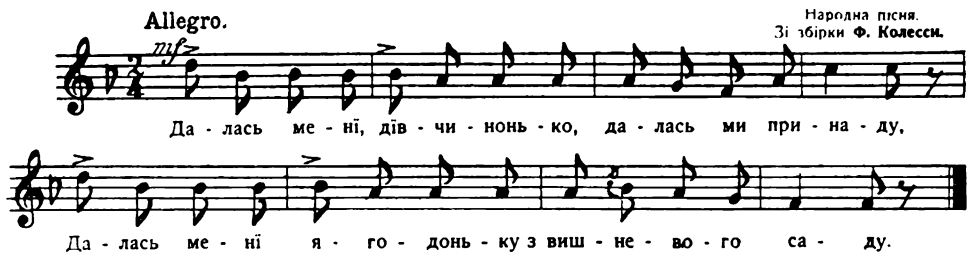

Далась менї, дївчинонько, далась ми принаду,
Далась менї ягодоньку з вишневого саду.

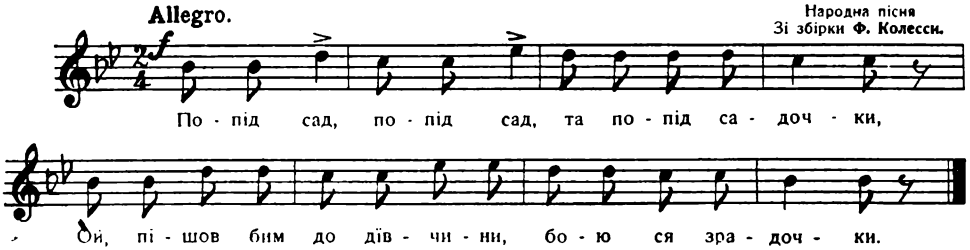

Попід сад, попід сад, та попід садочки,
Ой пішов бим до дївчини, бою ся зрадочки.

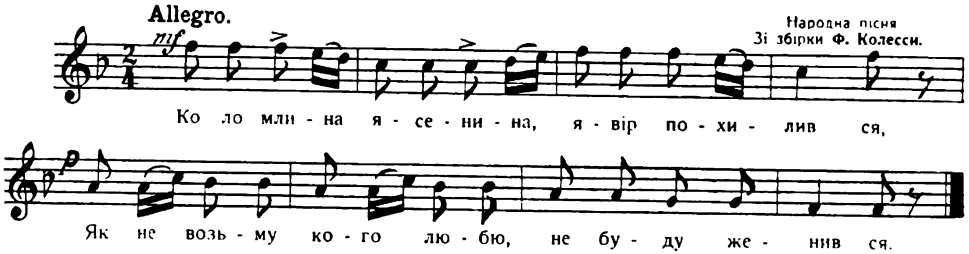

Коло млина ясенина, явір похилив ся,
Як не возьму кого люблю, не буду женив ся.

---

1. Ой заграй ми музиченько, заграй ми, заграй ми,
   Ти молода дївчинонько, сьпівай ми, сьпівай ми.
2. Ой сьпіваку, небораку, на що ся надї ш?
   Чи на тоті сьпіваночки, що їх много вмієш?
3. Ой піду я до Ходович, та напю ся пива.
   Чи велика, чи маленька, а все чорнобрива.
4. Ой не тото охолода, — студененька вода,
   Але тото охолода, — дївчина молода.
5. Кажуть люди, що я впив ся, а я зажурив ся,
   Та за тими мясницями, що'м не оженив ся.
6. Ой у поли дві тополї, обі зелененькі,
   А в сусїда дві дївчини ї обі молоденькі.

7. Ой у поли дві тополї, треба одну стяти,
А в сусїда дві дївчини, треба одну взяти.

8. Ой на ставу, на ставочку дрібні каченята,
Які в тебе, такі в мене сиві оченята.

9. Ой вже менї надоїло парубком ходити,
Ой маю я срібний грейцар, буду ся женити.

10. Не диви ся, дївчинонько, на мої обцаси,
А я хлопець молоденький, беру гроші з каси.

11. Помагай бі березино помагай бі дубе,
Ой чи твоя, та чи моя дївчинонька буде.

12. Не будем ся, пане брате, на дївчинї бити,
Сама скаже, кого схоче дївчина любити.

13. Намовив-бим камінь, камінь, дрібоньке каміне,
Лиш не можу намовити дївоче сумлїне.

14. Намовив-бим камінь, камінь, тай студену воду,
Лиш не можу намовити дївчину молоду.

15. Ой на ставі, на ставочку качатко ночує,
Бачу, ми ся розійідемо, моя душа чує.

16. Любили ся, кохали ся, як голубів пара,
Не дай Боже розійшли ся, як чорненька хмара.

17. Колись менї не хотїла за миленьку бути,
То дай менї таке зїлє, щоби тя забути.

18. Бодай тобов, дївчинонько, возив дїдько дуби,
Ой як мене через тебе взяли люди в зуби.

19. Бо я носив до дївчини три рази горішки,
Тай стратив я кониченька, тепер ходжу пішки.

20. Ой бодай ти, дївчинонько, на віки пропала,
Менї-сь дала принадоньку, з другим ся віддала.

---

84. Заграй ти, цигане старий.

Народна пісня.
Зі збірки Д. Січинського.

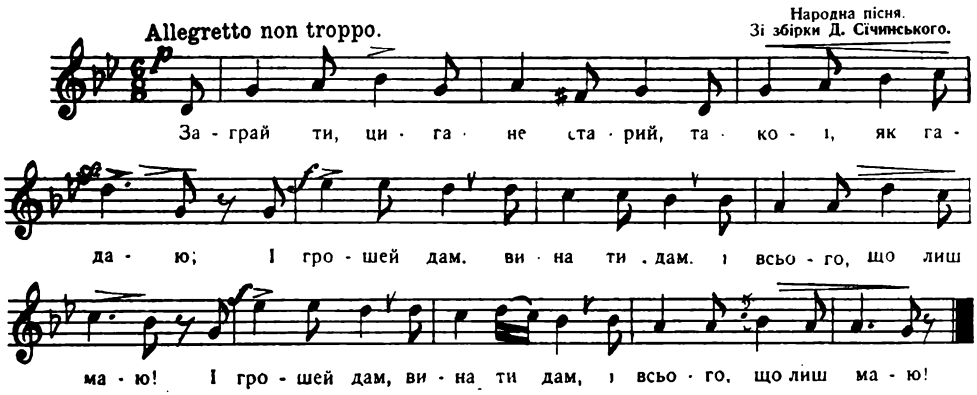

1. Заграй ти, цигане старий,
Такої, як гадаю,
І гроший дам, вина ти дам
І всього, що лиш маю.

2. Бо лютий біль оттут горить
І груди розпирає,
А бідне серце так болить,
Що гине, умирає.

3. Заграй, старий, оттую піснь,
Що то колись сьпівала
Старая ненька, як мене
В колисці колисала.

4. Чаруй менї минувші дни,
Літа ті молодії,
Прегарні, золотаві сни,
Тої рай і ті надії...

5. Провадь мене ти звуком тим
В садочок, де я грав ся,
Чаруй і другів всїх моїх,
Що-м ними величав ся.

6. Чаруй менї і дїву ту,
Що мною гордувала...
Збуди тих всїх, що вже земля
На віки повкривала.

7. Збуди, чаруй минувшість ту,
Най раз ще хоч заплачу,
Бо слїз не має, відколи
Я доленьки не бачу.

8. Чаруй, старий! Як потекуть
Дві сльози по личеньку,
То лекше стане ми в душі
І лекше на серденьку!

9. Заграй ти, цигане старий,
Такої, як гадаю,
І гроший дам, вина ти дам
І всього, що лиш маю.

---

85. Ой в полю, в полю росте калина.

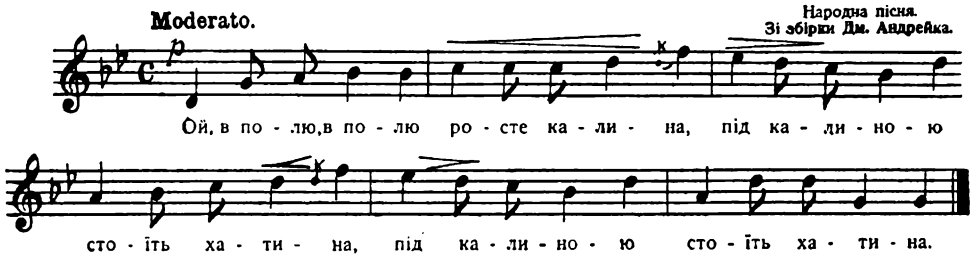

1. Ой в полю, в полю росте калина,
Під калиною стоїть хатина.

2. А в тій хатинї красна дївчина,
Ходить до неї молод хлопчина.

3. Ходить хлопчина попід віконце,
Вийшла дївчина як ясне сонце,

4. Прихиляєть ся, стискає руку,
Пізнавши свого хлопця розпуку.

5. „Ой ти мій милий, сивий соколе,
Чогось сумненький, моя недоле".

6. „„Ой мила, мила, сива зазуле,
Чогось серденько журба стиснула.

7. Першесь казала, що ти мя любиш,
Люди говорять, що ти мя губиш.""

8. Ой заплакала і заридала,
Обнявши шию, поцїлувала.

9. „Щоби я стала тутка каменем,
Як ти наймильший від всїх для мене".

---

86. Як бим була я зазулев.

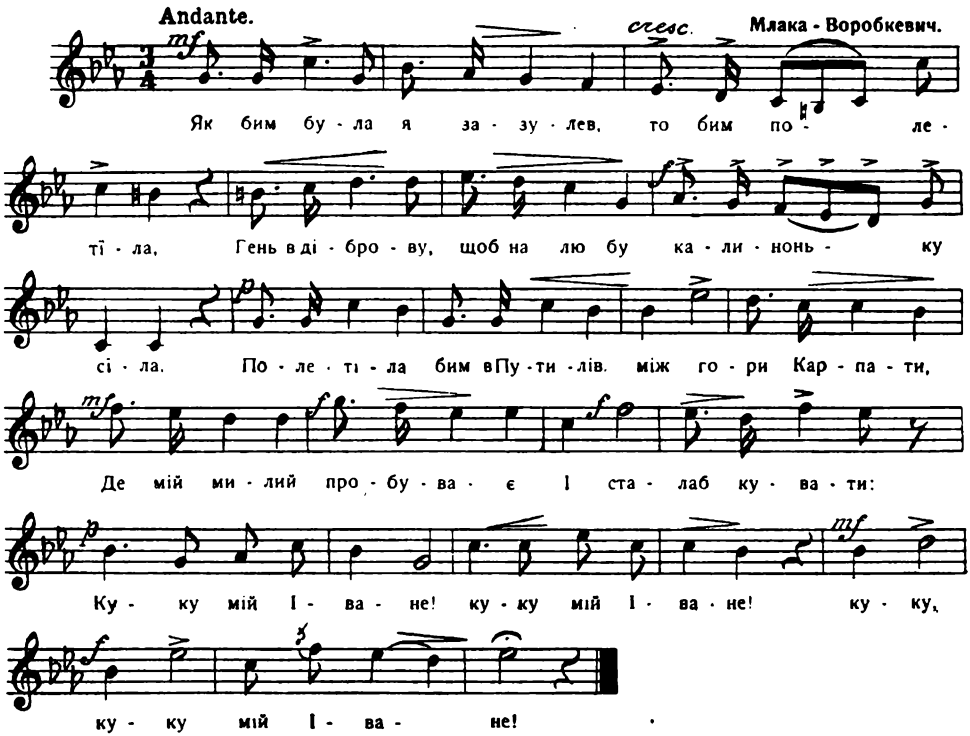

1. Як бим була я зазулев,
   То бим полетїла
   Гень в дїброву, щоб на любу
   Калиноньку сїла.
   Полетїла бим в Путилів,
   Між гори Карпати,
   Де мій милий пробуває
   І сталаб кувати:
   Куку мій Іване! (2)
   Куку, куку мій Іване!

2. Як бим була я рікою,
   Як той Прут великий,
   Не втїкала бим до моря,
   В чужий краї далекий.
   Поплила бим шипочучи
   У гори Карпати,
   І сьпівалаб, шепоталаб,
   Близь єго там хати:
   Добрий день Іване! (2)
   Добрий, добрий день Іване!

3. Як бим була соловейком,
   Що в ночи сьпіває,
   І в серденько чародїйно
   Мир, любов вливає.
   По при хатї, де жиє він,
   В зеленому гаю,
   На весь голос щебеталаб:
   Тебе лиш кохаю.
   Люблю тя Іване! (2)
   Люблю, люблю тя Іване!

87. Ой на горі, на високій.

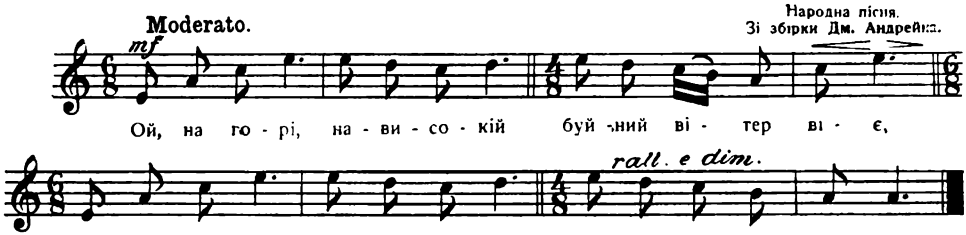

1. Ой на горі, на високій буйний вітер віє,
   Забув я ся запитати, що ся в любки дїє.
2. Забув я ся запитати і її сказати:
   Чи позволиш, дївчинонько, старостів прислати?
3. „„Ой позволю, козаченьку, старостів прислати,
   Но тя прошу, козаченьку, троїзїля дістати.“ “
4. Ой поїхав козаченько горами долами,
   Надибав він троєзїля межи яворами.
5. Ой як зачав козаченько троїзїля копати,
   Надлетїла зазуленька, зачала кувати.
6. На щож тобі, козаченьку, троякого зїля,
   Колиж твоєй дївчиноньки завтра вже весїля.
7. Ой приїхав козаченько, став си під віконце,
   А молода з дружиною, як ясненьке сонце.
8. Ой прийшов же козаченько, зачав ся витати,
   Зачали му добрі люди горівки давати.
9. „Не хочу я, добрі люди, вашої горівки,
   Тілько хочу промовити три слова до дївки.“
10. Ой зачав він лївов руков дївчину витати,
    А правою рученькою шабельку виймати.
11. Молодому козакови шабелька збренїла,
    А молодій дївчиноньцї головка злетїла.
12. „Ой на тобі, дївчинонько, троякого зїля,
    Абись більше не робила без мене весїля.“

88. Чи я не хазяйка.

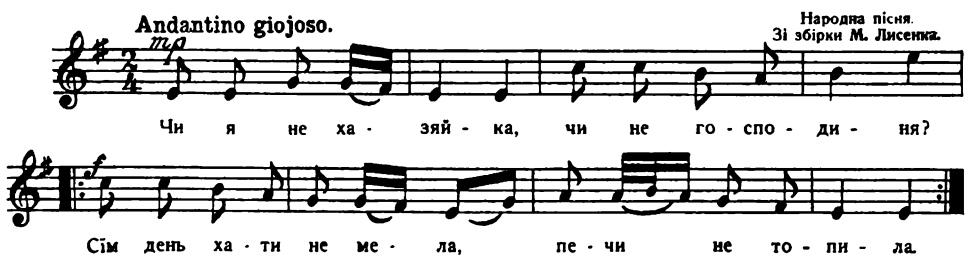

1. Чи я не хазяйка,
Чи не господиня?
Сім день хати не мела,
Печи не топила.

2. Сватай мене, дячку,
Премудрую швачку,
Рушник на кілочку,
Сьмітячко в куточку.

3. Наїхали купчики
Сьмітя купувати:
„Ой щож тобі, чепурушко,
За його давати?"

4. Сюди хип! туди хип!
За сьмітячко вісім кіп,
А девята кіпка
Що вимела тітка,
А десята на кобилу,
Що вивезла на могилу.

5. Мене батько за-між 'ддав,
Соломяні воли дав,
А мій милий чорнобривий
На припічку запрягав.

6. Тпру, соб куций до ярма!
Озирнув ся, аж нема:
Моя жінка топила.
В печі воли попалила.

89. На чужині загибаю.

(Туга за родиною)

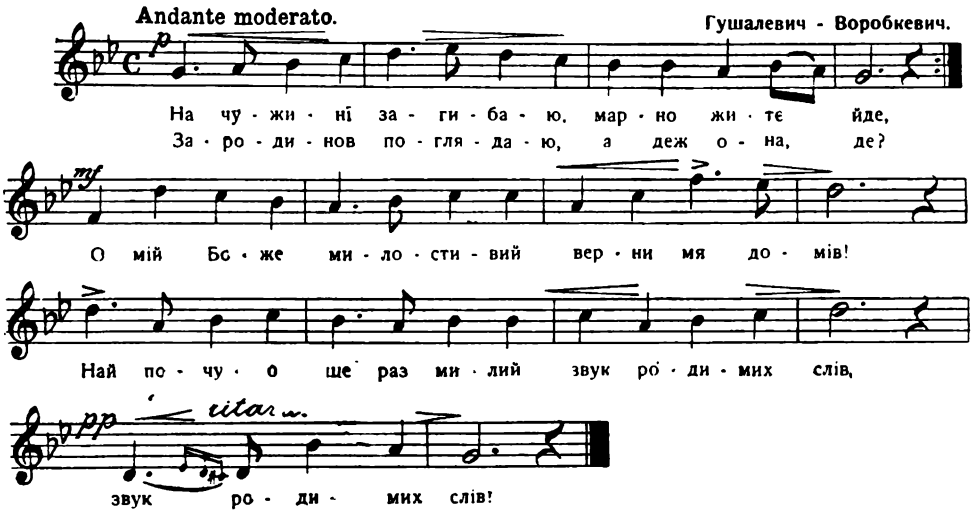

1. На чужині загибаю,
Марно житє йде,
За родинов поглядаю
А деж вона, де?
О мій Боже милостивий,
Верни мя домів!
Най почую ще раз милий
Звук родимих слів!

2. З відтам иньший вітер віє,
Де родимий край;
Там инакше вечеріє,
Там то щастє рай;
Тож туда мя гадка тягне,
Тож не маю сна,
Поки серце там не лягне,
Не усхне слеза.

3. Вп мої родинні ниви,
Коли знов до вас
Пригорну ся і щасливі
Будем снити враз
О любощах і о доли,
Своєй вітчини,
Чи не вернуть ся нїколи
Ранні дни весни?

4. Як мають ся повертати,
Скажіть ми, скажіть!
Бож в горести потїшати
Нїт поради, нїт.
Ой тогди буде милїїше
Хоть і в чужині,
Коли зоря щасливійша
Зійде вітчині.

90. А вже чумак дочумакував ся.

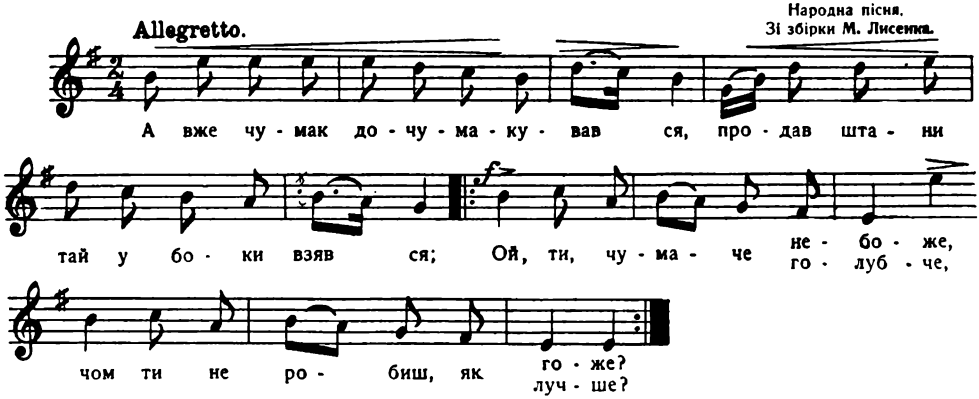

1. А вже чумак дочумакував ся,
Продав штани тай у боки взяв ся.
Ой ти, чумаче небоже,
Чом ти не робиш, як гоже?
Ой ти, чумаче, голубче,
Чом ти не робиш, як лучше?

2. Ой продала дівчина юпку.
Та купила козакови люльку;
Люльку за юпку купила
Вона-ж його вірно любила.

3. Ой продала дівчина гребінь,
Та купила козакови кремінь;
Кремінь за гребінь купила,
Вона-ж його вірно любила.

4. Ой продала дівчина сало,
Та купила козаку кресало;
Кресало за сало купила,
Вона-ж його вірно любила.

5. Ой продала дівчина керсет,
Та купила козакови кисет;
Кисет за керсет купила,
Вона-ж його вірно любила.

6. Коли-б менї тютюн та люлька,
Коли-б менї жінка Ганнулька,
Яб її цїлував, милував,
Ще-б для неї куховарочку наняв.

7. Ой на горі вовчики трублять,
Чогось мене хлопцї не люблять;
Ой зберіть, хлопцї, по грошу,
Купіть менї стьожку хорошу.

ВАРЯНТ.

1. Ой, куди-ж ти, чумаче, мандруєш,
Кому мене, серце, даруєш?
Гей, ти чумаче, небоже,
Чом ти не робиш, як гоже?
Серце, чумаче голубче!
Чом ти не робиш, як лучче?

2. Люди їдуть у поле орати,
Ми-ж з тобою у коршму гуляти.
Гей, ти чумаче, небоже,...

3. Та вже люди в поли поорали,
Ми-ж з тобою в коршмі прогуляли.
Гей, ти чумаче, небоже,...

4. Та вже люди конопельки сїють,
Наші стоять, у мішечку пріють.
Гей, ти чумаче, небоже,...

5. Та вже люди конопельки мочать,
Наші свині по двору волочать.
Гей, ти чумаче, небоже,...

6. Усї люди уже возять по токам,
Ми-ж з тобою, серденько, по шинкам!
Гей, ти чумаче, небоже,...

7. Уже люди молотять цїпами,
Ми-ж з тобою, серденько, ногами.
Гей, ти чумаче, небоже,...

8. Люди возять уже з хлїбом мішки,
А ми ходим, серденько, пішки.
Гей, ти чумаче, небоже,...

---

91. Пішла мати на село.

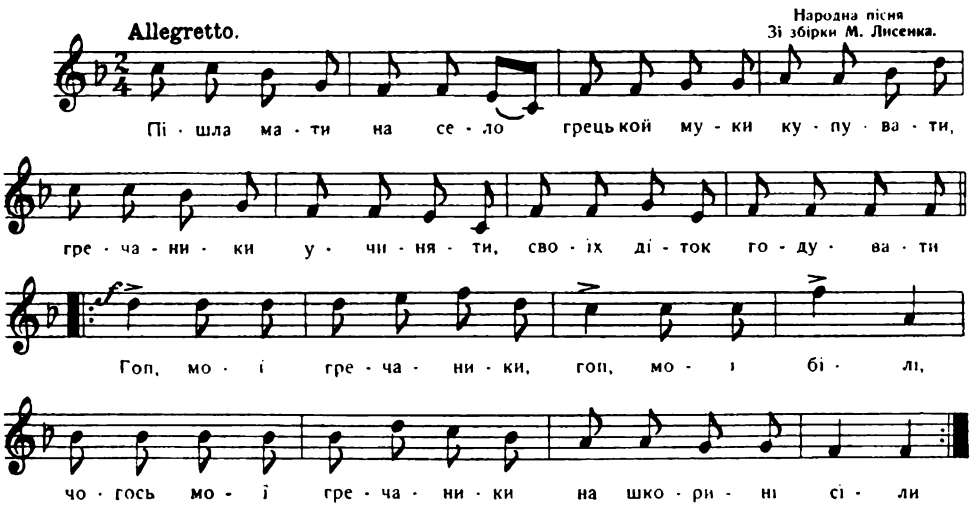

1. Пішла мати на село
Грецькоїй муки купувати,
Гречаники учиняти,
Своїх дїток годувати.
Гоп, мої гречаники,
Гоп, мої білі,
Чогось мої гречаники
На шкоринї сїли.

2. З помийниці воду брала,
Гречаники учиняла,
Гречаники учиняла,
Свої дїти годувала.
Гоп, мої гречаники і т. д.

3. Наїхали паничі,
Гречаники у печі,
Наїхали копитани,
Гречаники похапали.
Гоп, мої гречаники і т. д.

4. Сидить батько кінець стола,
Повісивши вуха,
Оттак всякому буває,
А хто жінок слуха.
Гоп, мої гречаники і т. д.

5. Оїй гоп! не помалу,
Я пошила штани з валу,
І пошила, і надїла,
Кажуть люди, не до дїла.
Гоп, мої гречаники і т. д.

92. По опеньки ходила.

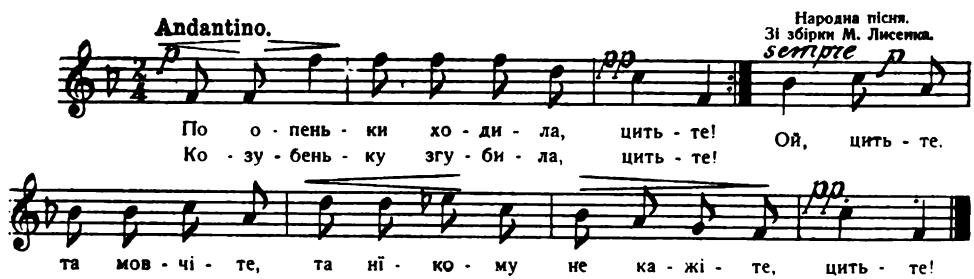

1. По опеньки ходила, цитьте!
Козубеньку згубила, цитьте!
Ой цитьте, та мовчіте,
Та нїкому не кажіте, цитьте!

2. Запорожець іщов, цитьте!
Козубеньку знайшов, цитьте!
Ой цитьте, та мовчіте,
Та нїкому не кажіте, цитьте!

3. Запорожцю, вражий сину, цитьте!
Верни-ж мою запащину, цитьте!
Ой цитьте, та мовчіте,
Та нїкому не кажіте, цитьте!

93. Ой не сьвіти, місяченьку.

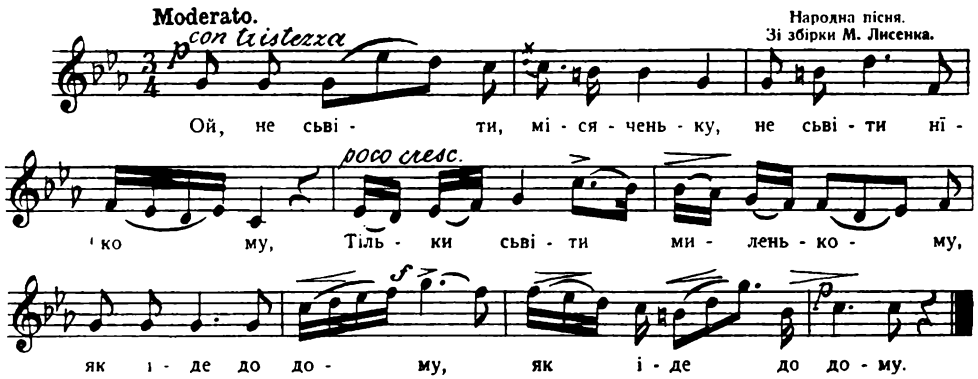

1. Ой не сьвіти місяченьку,
Не сьвіти нїкому,
Тільки сьвіти миленькому,
Як іде до дому.

2. Сьвіти йому ранесенько,
Таї розганяй хмари,
А як же він иньшу має,
То й зайди за хмари.

3. Сьвітив місяць, сьвітив ясний,
Таї зайшов за тїни,
А я бідна гірко плачу,
Зрадив мене милий.

4. Або-ж мене вірно люби,
Або-ж на вік лиши, —
Або-ж мої чорні брови
На папери спиши

5. Писав же я чотири дни,
І чотири ночи,
Та не можу ізписати
Твої карі очи.

6. Писав же ти на папери,
Пиши на китайцї,
Як не змалюєщ з вечора,
То я умру в ранцї.

94. Ой Морозе, Морозенку.

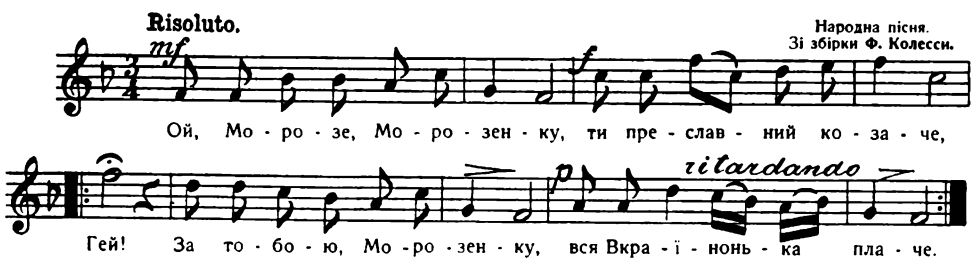

1. Ой Морозе, Морозенку, ти преславний козаче,
За тобою, Морозенку, вся Вкраїнонька плаче,
2. Не так тая Україна, як те гордеє військо, —
Заплакала Морозиха їдучи рано на місто.
3. Здибали ї три козаки із замку ідучи,
Здибали ї три козаки із замку ідучи:
4. „Ой перестань, Морозихо, по синї тужити,
Ходи з нами, козаками, меду, вина пити".
5. „„Ой пийте ви здоровенькі, та коли вам петь ся,
Коло моєй головоньки все лишенько веть ся.
6. Та видите, мої братя, мед, вино не петь ся,
Ой десь то мій Морозенко та з Ляхами беть ся."
7. Пішла, пішла Морозиха на гору високу,
Подивить ся Морозиха в долину глибоку:
8. Аж з за гори високої горде військо виступає,
А поперед Морозенко сивим конем вигравае.
9. Не грай, не грай, сивий коню, та не грай підо мною,
Ступай, ступай, сивий коню, лиш тихою ступою.
10. А в нашого Морозенка червоная стрічка:
Де поверне Морозенко — крівавая річка.
11. Попід гору високую викопані шанці,
Ой злапали Морозенка в неділеньку в ранці.
12. Ой злапали Морозенка, назад руки звязали,
Назад руки ізвязавши, до замку віддали.
13. Посадили Морозенка на тисовім стілці,
Зняли, зняли з Морозенка з чересом червінці.
14. Посадили Морозенка на мальованій лавці,
Зняли, зняли з Морозенка шовкові жупанці.
15. Посадили Морозенка на жовтім пісочку,
Зняли, зняли з Морозенка кріваву сорочку.
16. Посадили Морозенка на високій могилі,
Поглядай ся Морозенку по всїй своїй Україні.
17. Україна, милий Боже, тай те гордеє військо,
Прощай же ми, стара нене, та й ти любая прічко!
18. Вони його анї били, нї в четвертї рубали,
Тільки з нього молодого живцем серце взяли.

95-103. Коломийки.

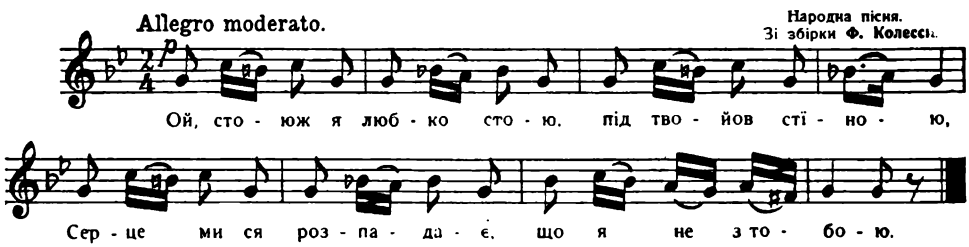

Ой стоюж я любко стою під твойов стїною,
Серце ми ся розпадає, що я не з тобою.

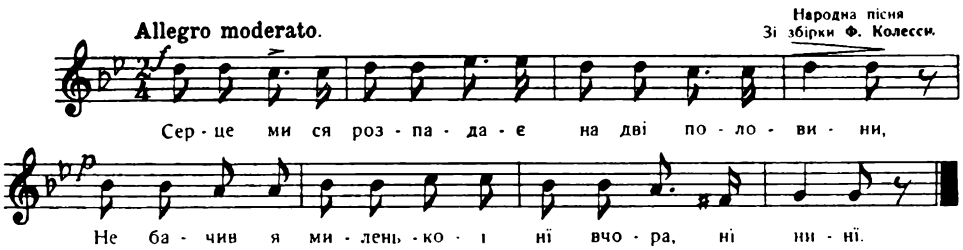

Серце ми ся розпадає на дві половини,
Не бачив я миленької нї вчора, нї нині.

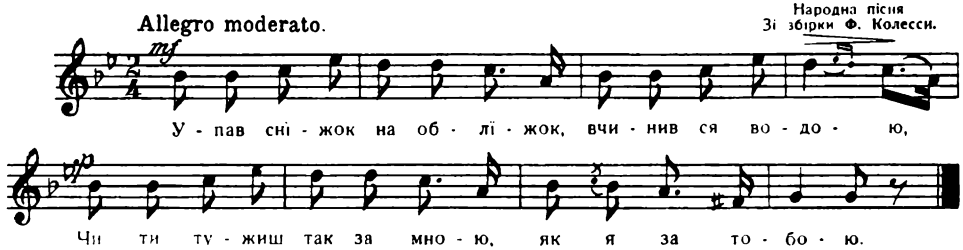

Упав снїжок на облїжок, вчинив ся водою,
Чи ти тужиш так за мною, як я за тобою.

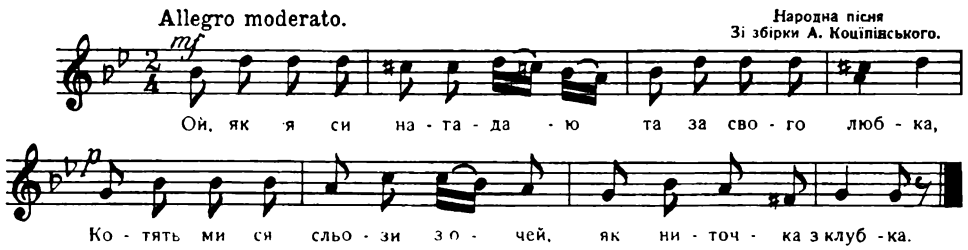

Ой як я си нагадаю та за свого любка,
Котять ми ся сльози з очей, як ниточка з клубка.

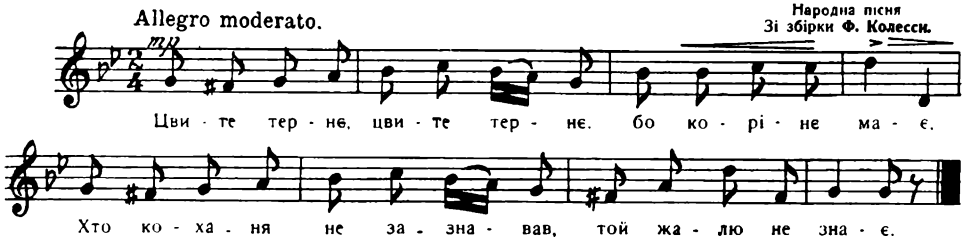

Цвите тернє, цвите тернє, бо корінє має,
Хто коханя не зазнавав, тої жалю не знає.

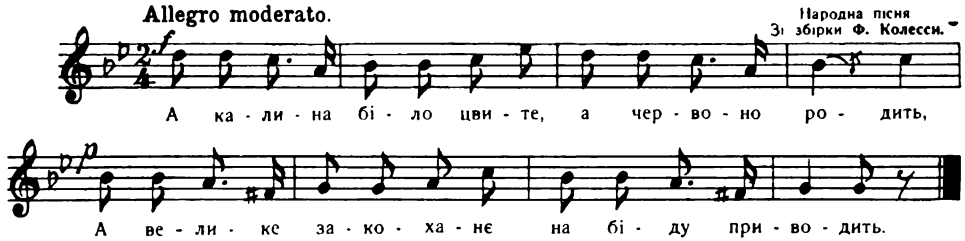

А калина біло цвите, а червоно родить,
А велике закохане на біду приводить.

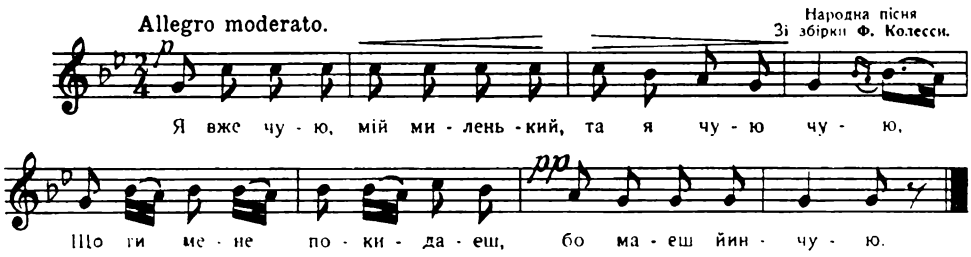

Я вже чую, мій миленький, та я чую, чую,
Що ти мене покидаєш, бо маєш йинчую.

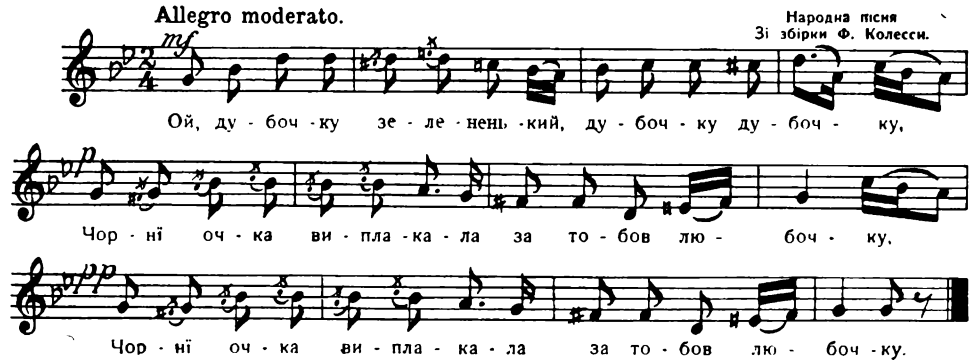

Ой дубочку зелененький, дубочку, дубочку,
Чорні очка виплакала за тобов любочку.

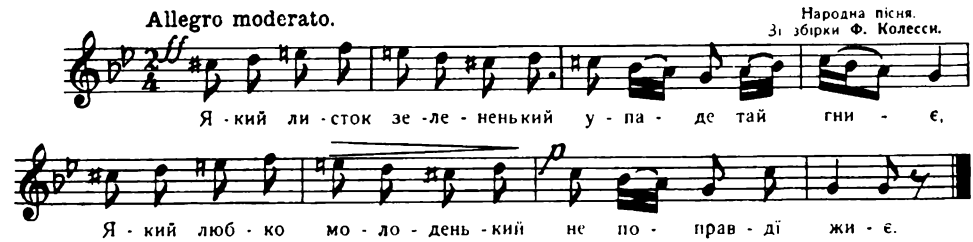

Який листок зелененький, упаде тай гниє,
Який любко молоденький, не поправдї жиє.

1. Мене мати породила темненької ночи,
Дала менї красне личко і чорнії очи.
Було менї, моя мати, краси не давати,
А було ми, моя мати, щастє долю дати.

2. Закувала зазуленька у гаю, у гаю,
Приїдь, приїдь, мій миленькій, бо з туги вмираю.

3. Кувай, кувай зазуленько, від рана до ночи,
Та скажи ми, чи побачу миленького очи?
Бодай же ти, зазуленько, сім лїт не кувала,
Що ти менї молоденькій правди не сказала.

4. Та хоч що-день сонце сьвітить, що-ніч місяць сходить,
Нема мого миленького, чомусь не приходить.
Ой заросли тоті стежки мохом і травою.
Дем ходила, говорила, серденько, з тобою.

5. Ой нудно ми на серденьку, ой нудно, нудниця,
Ой кого я вірне люблю, той і в ночи снить ся;
Та кого я вірне люблю, того не бидати,
А кого я ненавиджу, — сам лїзе до хати.

6. Ой на рутї жовтий цьвіток, сама зелененька,
Не зрадь мене мій миленький, бо я молоденька.

7. Ой не знаю я бідненька, де мій милий дїв ся,
Як би милий у гай пішов, гай би зеленїв ся.

8. Не спалам я цїлу нічку, уже день біленький,
Ой не знаю я де дїв ся мій чорнобривенький.
Не спалам я цїлу нічку, а вставалам раненько,
Ой зрадив мя мій миленький, та болить серденько.
Бодай же ти, мій миленький, тодї оженив ся,
Як у морю на каменю сухий дуб розвив ся.

9. Ой засьвіти місяченьку тай ти зоре ясна,
Та най усї люди знають яка я нещасна.

10. Посадїть ми мої сестри в головах калину,
Нехай о тім кождий знає, що з коханя гину.

---

11. Ой у моїм городчику росте лелїйочка,
Щож ми з того, щом молода, колим сиріточка.
Та як тії конопельці у болотї гнити,
Так то менї сирітонці на тім сьвітї жити.

12. Ой піду я сирітонька на гору крутую,
Стану же я, подивлю ся на річку быструю:
Ой ти, річко бистренькая, на тебе дивлю ся,
Думки менї серце давлять, — піду утоплю ся.

---

13. Ой став козак над могилов,
Таї думку думає,
На Вкраїну поглядає,
Тяженько зітхає:
Гей! ні вітер ту не віє,
Ні сонце не гріє,
І не так ту на могилї
Трава зеленїє.

14. Ой загудїв сивий голуб
В зеленій лїщинї,
Ой затужив козаченько
По своїй дївчинї;
Ой піду я на Вкраїну,
Там знайду родину,
Там знайду я кого люблю, —
Мою чорнобриву.

15. Ой зійди ясна зірничко,
Бо якось темненько;
Вийди, вийди дївчинонько,
Бо менї сумненько;
Зійшла зоря, зійшла зоря,
Весь сьвіт осьвітила,
Вийшла моя миленькая, —
Всїх розвеселила.

16. Ой не ходи, де я ходжу,
Дївчину любити,
Ой скажи си, милий брате
Труновцю зробити:
Ой скажи си ї зробити,
Кедринов оббити,
Або менї, або тобі
На сьвітї не жити.

17. Ой пливало біле гуся
По воді, по воді,
Любила би мя миленька,
Через людий годї;
Ой вороги, вороженьки
На вас нарікаю,
Через вас ми сьвіт не милий, —
І долї не маю.

18. Ой видить ся, що хмарить ся,
Дощик покрапляє,
Ой видить ся, що з-укоса
Мила поглядає;
Ой видить ся, що сердить ся
Миленька на мене,
А як гляне — серце вяне
В неї тай у мене.

19. А де тая керниченька,
Що голубка пила,
Та деж тая дївчинонька,
Що мене любила;
Уже-ж тую керниченьку
Голубки випили,
Та вжеж мою дївчинoньку
Инші полюбили.

20. Та пійду я на Вкраїну,
І там я загину,
Там кажу си посадити
В головах калину:
Будуть пташки прилїтати,
Калиноньку їсти,
Будуть менї приносити
Від милої вісти.

21. Ой хоть гуди, хоть не гуди
Голубе-небоже,
Та кого я вірно любив,
Не судивсь ми Боже;
Два голуби воду пили,
А два колотили,
Бодай тоті не сконали,
Що нас розлучили.

22. Ой болить мя голівонька
Від маку дрібного,
А я рибку не забуду
Поки житя мого;
Ой соколе, соколоньку,
Пожич менї крила,
Най полечу, там де знаю,
Там де моя мила.

23. Стоїть верба над водою,
Схилила ся в тоню,
Не мож бути, милий Боже.
Двічи молодому:
Ой я би дав, як би можна,
І пів того сьвіта,
Коби ми ся повернули
Молодії літа.

---

104. Піпов я раз на улицю.

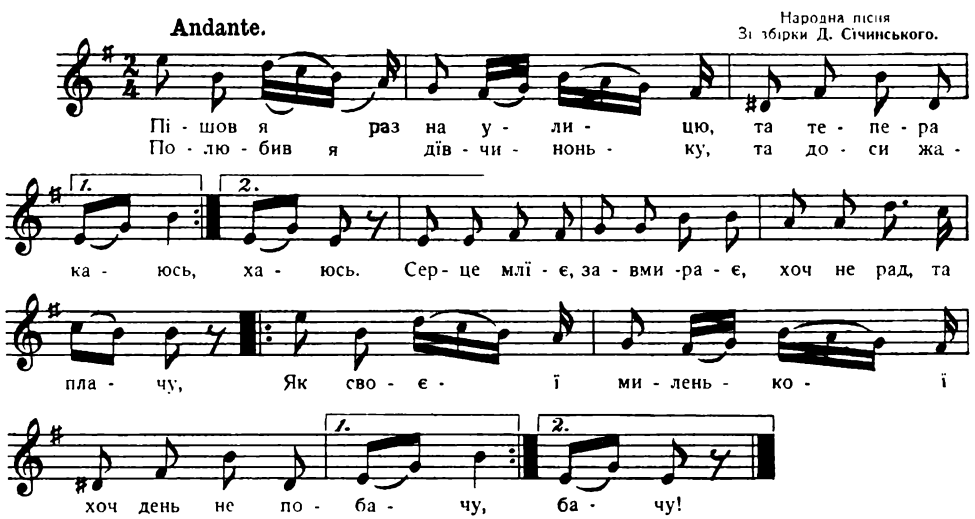

1. Ішов я раз на вулицю,
Та тепера каюсь,
Полюбив я дівчиноньку,
Та доси жахаюсь.
Серце мліє, завмирає,
Хоч не рад, та плачу,
Як своєї миленької
Хоч день не побачу!

2. Молодиці і дівчата
Стали говорити,
Що так часто на улицю
Я почав ходити;
Уся челядь догадалась,
Чого я вздихаю,
І тепера всї вже знають
Кого я кохаю!

---

105. Одна гора висока.

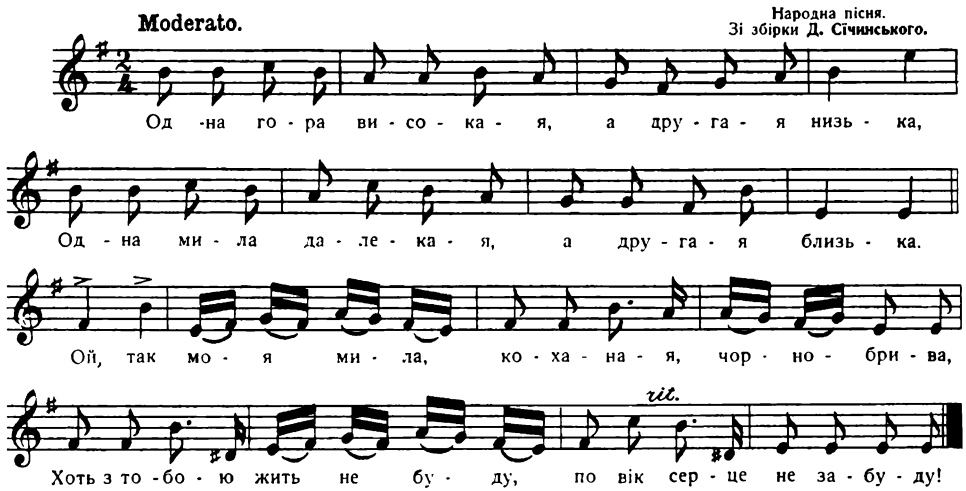

1. Одна гора висока,
А другая низька,
Одна мила далекая,
А другая близька.
Ой так моя мила,
Коханая, чорнобрива,
Хоть з тобою жить не буду,
По вік, серце, не забуду!

2. Ой у сеї близенької
Воли та корови,
А у тої далекої
Тільки чорні брови.
Ой так, моя мила, і т. д.

3. А у сеї близенької
Воли поздихають,
А у тої далекої
Бровки не злиняють.
Ой так, моя мила, і т. д.

4. А у сеї близенької
Ручник на кілочку,
А у тої далекої
Бровки на шнурочку.
Ой так, моя мила, і т. д.

5. Ой я сею близенькую
Людям подарую,
А до тої далекої
Я сам помандрую.
Ой так, моя мила, і т. д.

6. Ой я свою близенькую
Мітлами помету,
А до тої далекої
Соколом полечу.
Ой так. моя мила, і т. д.

106. Кажуть люде, щом щаслива.

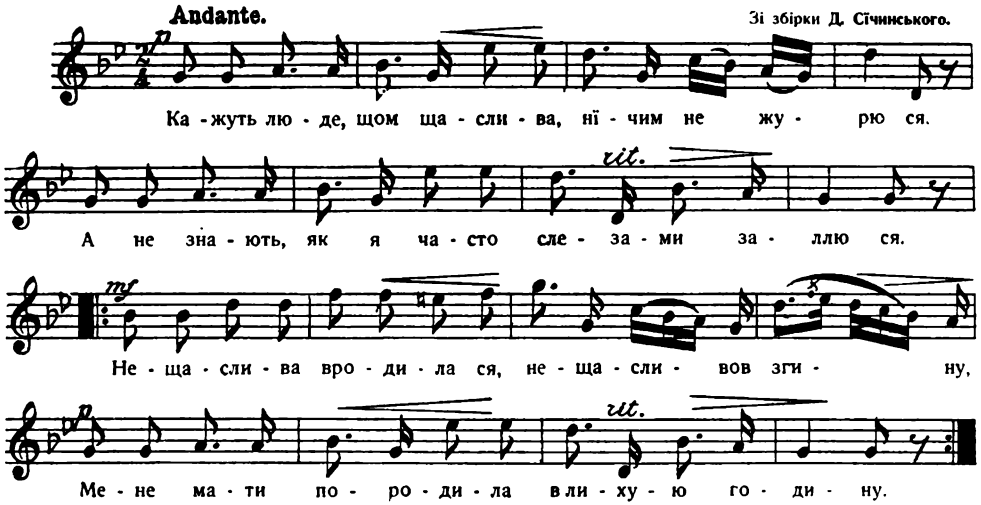

1. Кажуть люде, щом щаслива,
   Нїчим не журю ся,
   А не знають, що я нераз
   Слезами заллю ся.
   Нещаслива вродилам ся,
   Нещаслива згину,
   Мене мати породила
   В такую годину.

2. Весно моя, весняночко,
   Усїм несеш дари,
   Тілько менї, нещасливій,
   Жадної поради;
   Плинуть мої днї за днями
   І лїтонька за лїтами,
   А я щастя не зазнала,
   Жаль менї за вами!

3. Перші лїта минули ся,
   Я їх не числила,
   Бо кождая годинонька
   Була менї мила.
   Лїта-ж мої молодії,
   Лїта молоденькі!
   Маєте буть нещасливі,
   Будьте коротенькі.

4. Чом ти мене, моя мати,
   В зілю не купала?
   Чом ти мене, моя мати,
   На смерть не залляла?
   Нещаслива вродилам ся,
   Нещаслива згину,
   Менеж мати породила
   В такую гадину.

5. Чом ти мене, моя мати,
   В церкву не носила?
   Що ти менї у Господа
   Долї не впросила?
   — В церкву тя носила, доню,
   Богу молила ся,
   Така-ж тобі, моя доню,
   Доля судила ся.

107. Козак пана не знав з віку.

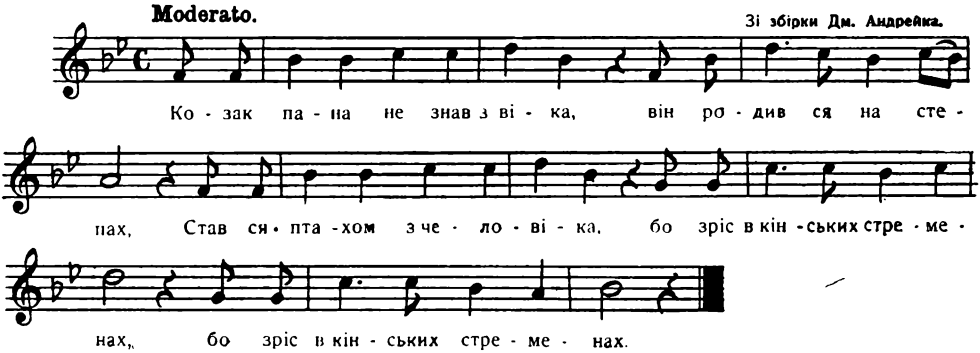

1. Козак пана не знав з віка,
Він родив ся на степах,
Став ся птахом з человіка,
Бо зріс в кінських стременах.
2. Коли часом змучив ноги,
Під медведем в снігу спав,
Но на кождий голос трівоги
Сотню Татар навязав.
3. У нас ворог не загостить,
Нам ворогом цїлий мір,
Наша шабля не запостить,
Всегда має сьвіжий жир.
4. Нераз жваво ми летїли
Рабувати чужий краї,
Всї померли, як узріли
Коня, спису і нагай.
5. Ой, рад би я тое знати
Чи на сьвітї такий зріс,
Що не став би утїкати,
Перед лїсом наших спис.
6. Ми не любим довго жити,
Шаблї сивий вус не знав,
Нам найлучше так кінчити,
Як би душу чорт схватав.
7. Нам найлучше у природї;
Пуща — ліжко, небо — стріп.
Кінь у боку на поводї,
На янчарцї вусів сніп.
8. А атаман скоро свисне,
Вже козака лук звенить,
А як коня в ногах стисне,
То всї вітри догонить.
9. Коли козак з врагом бє ся,
Серце клепле як коса,
А як козак засьміє ся,
То сьміють ся небеса.
10. Ой, щасливий, хто родив ся
На пустинї козаком,
Найщасливший, хто влюбив ся
В дївчинонцї над Днїпром.

108. Сонце низенько.

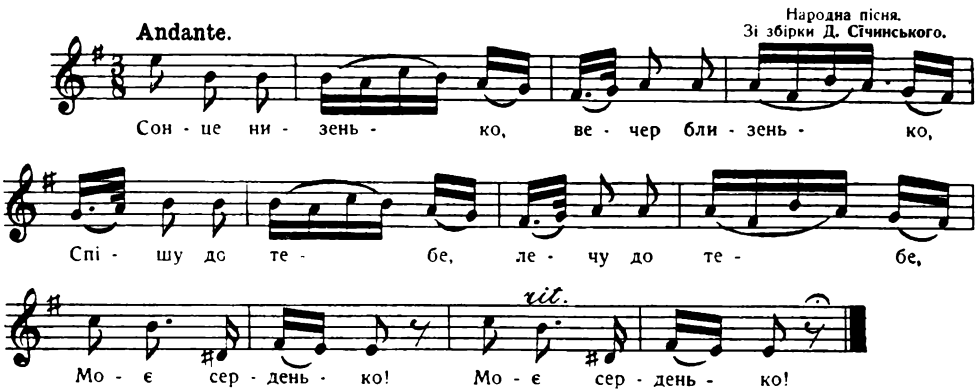

1. Сонце низенько,
Вечер близенько,
Спішу до тебе,
Лечу до тебе,
Моє серденько!

2. Ти обіцяла
Мене вік любити,
Нї з ким не знатись,
І всїх цуратись,
А для мене жити!

3. Серденько моє!
Колись ми обоє
Любились вірно,
Чесно, примірно
І жили в покою!

4. Ой, як я прийду,
Тебе не застану,
Згорну я рученьки,
Згорну я біленькі
То і нежив стану!

---

109. Сидить голуб на березї.

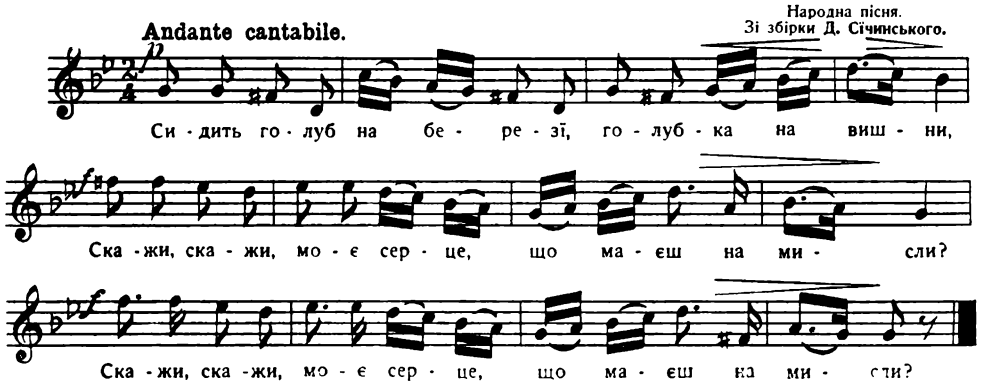

1. Сидить голуб на березї,
Голубка на вишни,
Скажи, скажи, моє серце,
Що маєш на мисли?

2. Ой, ти-ж менї обіцяв ся
Любити як душу,
Тепер мене покидаєш,
Я плакати мушу.

3. Будь щасливий і з тією,
Котору кохаєш,
А над мене вірнійшої
На сьвітї не маєш.

4. Буду Бога я просити,
Щоб ти був щасливий,
Чи зі мною, чи з другою,
По вік менї милий.

5. Як не хочеш, моє серце,
Дружиною бути,
То дай менї таке зїлля,
Щоб тебе забути.

6. „Ой, є в мене таке зїлля
Близько перелазу,
Як дам тобі напити ся,
Забудеш від разу."

7. Буду пити через силу,
Каплї не упущу,
Тодї я тебе забуду,
Як очи заплющу.

110. Копав же я криниченьку.

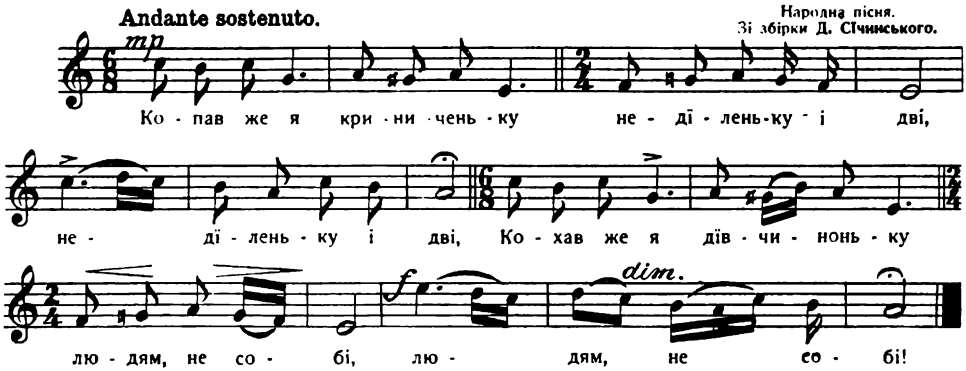

1. Копав же я криниченьку
Неділеньку ій дві.
Кохав же я дівчинoньку
Людям не собі.

2. Копав же я криниченьку
В степу в кременї, —
Чи не прийде дівчинонька
По воду к менї.

3. А вже з тої криниченьки
Орли воду пють;
А вже мою дівчинoньку
До шлюбу ведуть.

4. Один веде за рученьку,
Другий за рукав,
А я іду, слези роню:
„Любив та не взяв."

5. Ой привели до церковцї;
„Тепер ти моя!"
Вона стала, відказала:
„Не правда твоя."

6. Поставали на рушнику;
„Тепер ти моя!"
Вона стала, відказала:
„Не правда твоя."

7. Ой звязали білі руки;
„Тепер ти моя!"
Вона стала, відказала:
„Недоля моя!..."

---

111. Ходить сорока.

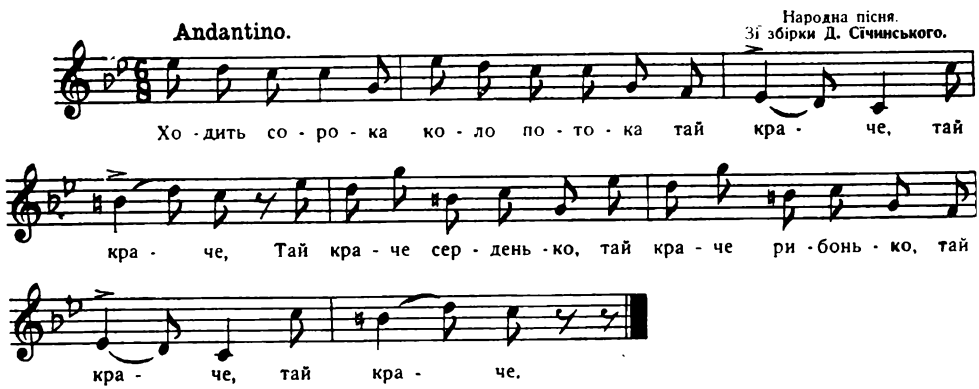

1. Ходить сорока
Коло потока,
Тай краче;
Тай краче, серденько,
Тай краче, рибонько,
Тай краче.

2. Ходить Андрійко
Коло віконця,
Тай плаче;
Тай плаче серденько,
Тай плаче рибонько,
Тай плаче.

3. Вийди, Марусю,
Вийди, серденько,
Тай вийди;
Тай вийди, серденько,
Тай вийди, рибонько,
Тай вийди.

4. „Сьвічечка горить,
Батенько не спить,
Не вийду;
Не вийду, серденько,
Не вийду, рибонько,
Не вийду.

5. Сьвічечка згасне,
Батенько засне,
То й вийду;
То й вийду, серденько,
То й вийду, рибонько,
То й вийду."

---

112. Ой, ішов чумак з Дону.

Народна пісня.
Зі збірки Д. Січинського.

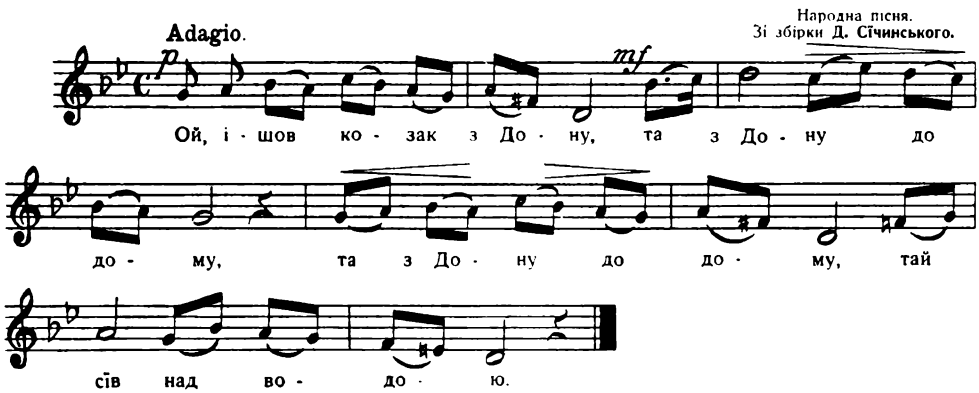

1. Ой, ішов чумак з Дону,
Та з Дону до дому,
Та з Дону до дому,
Тай сів над водою.

2. Сівши над водою,
Проклинає долю:
„Долеж моя, доле!
Чом ти не такая?!

3. Що люди не роблять,
Та в жупанах ходять,
А я роблю, дбаю,
І свити не маю!

4. Що люди гуляють
І роскоші мають,
А я роблю, дбаю, —
Нїчого не маю!"

---

113. Ой місяцю, місяченьку.

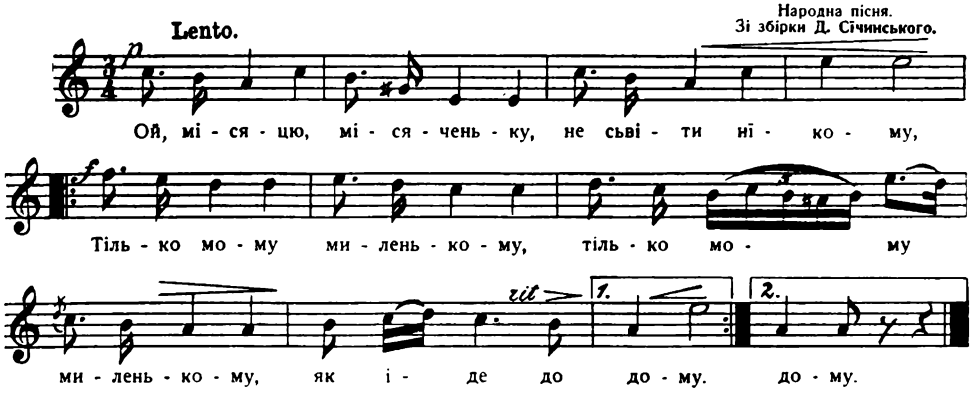

1. Ой місяцю, місяченьку,
Не сьвіти нїкому,
Тілько мому миленькому,
Як іде до дому.

2. Ой сьвіти му в день і в ночи
Та розганяй мари,
А як прийде мій миленький,
То зайди за хмари.

3. Ой місяцю, місяченьку,
Зайди за комору,
Нехай собі з моїм милим
Трохи поговорю.

4. Ой місяцю, місяченьку
І ти зоре ясна,
Ой сьвітіть там на подвірю,
Де дївчина красна.

114. Поїхав милий, зостали ся туги.

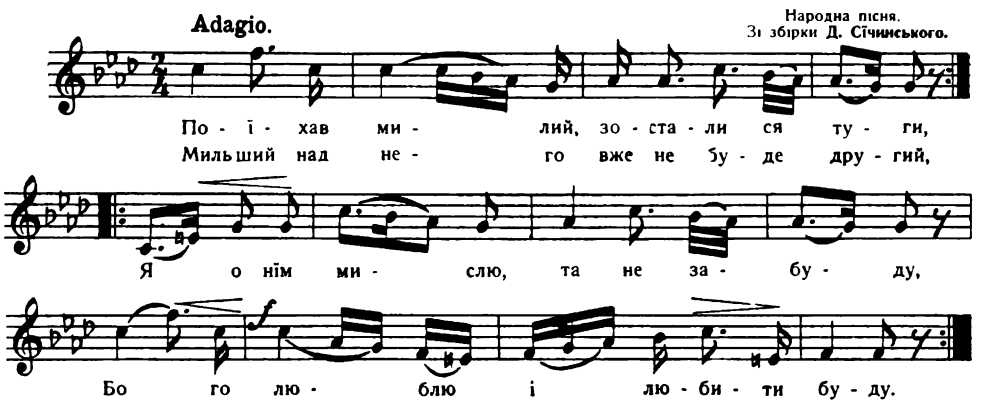

1. Поїхав милий, зостали ся туги
Мильший над нею вже не буде другий,
Я о нім мислю, та не забуду,
Бо го люблю і любити буду.

2. Дай єму Боже здоровля і щастя,
Борони єго від всего нещастя!
Я о нім мислю, та не забуду,
Бо го люблю і любити буду.

115. Не пора.

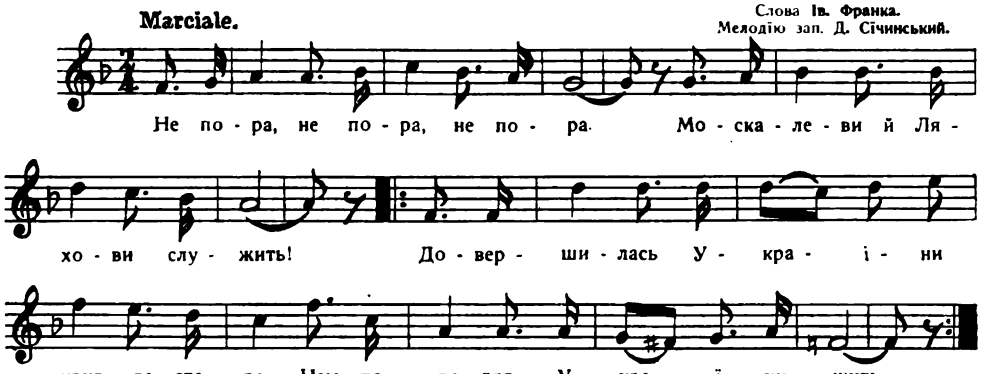

1. Не пора, не пора, не пора
Москалеви й Ляхови служить!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жить!

2. Не пора, не пора, не пора
За невигласків лить свою кров
І любити царя, що наш люд обдира,
Для України наша любов.

3. Не пора, не пора, не пора
В рідну хату вносити роздор!
Най пропаде незгоди проклята мара!
Під України єднаймось прапор.

4. Бо пора се великая єсть:
У завзятій важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і щастє і честь,
Рідний краю, здобути Тобі.

---

116. Чогож вода каламутна.

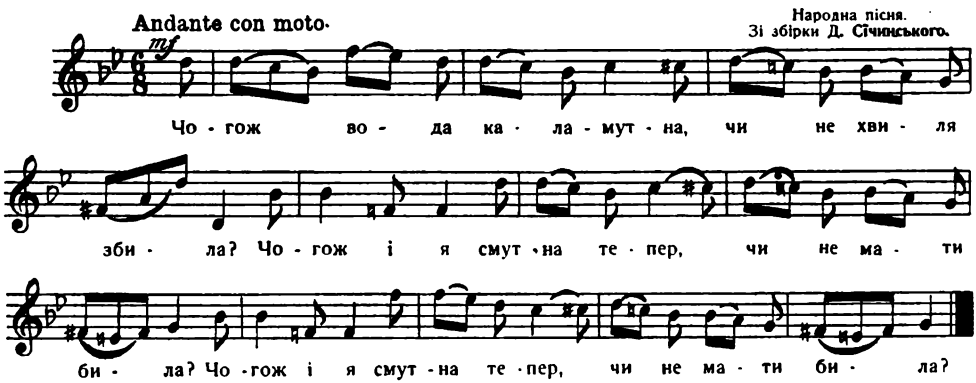

1. Чогож вода каламутна,
Чи не хвиля збила?
Чогож і я смутна тепер,
Чи не мати била?

2. Мене мати та не била,
Самі слези ллють ся,
Од милого людий нема,
Од нелюба ллють ся.

117. В кінци греблі шумлять верби.

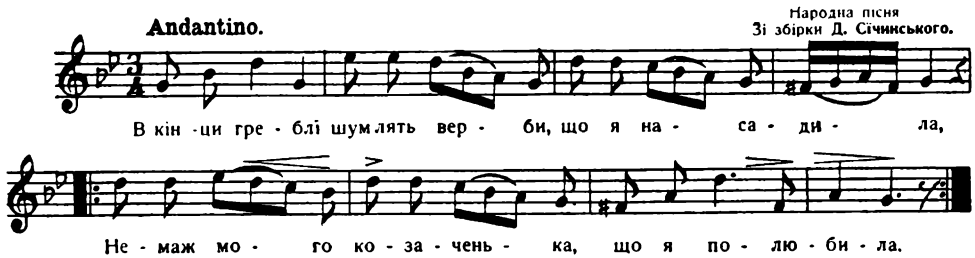

1. „В кінци греблї шумлять верби,
Що я насадила,
Немаж мого козаченька,
Що я полюбила."
2. Ой не має козаченька, —
Поїхав за Десну:
Рости, рости, дівчинонько,
На другую весну!
3. Росла, росла дівчинонька,
Та ї на порі стала;
Ждала, ждала козаченька,
Та ї плакати стала.
4. Ой не плачте, карі очи!
Така ваша доля:
Полюбила козаченька,
При місяцю стоя.
5. „Зелененькі огірочки,
Жовтенькі цьвіточки, —
Нема мого миленького,
Плачуть карі очки!
6. Болять, болять мої очи,
Серденько понило:
Не бачу я миленького, —
І дїло не миле..."

118. Ой, Боже-ж мій, Боже.

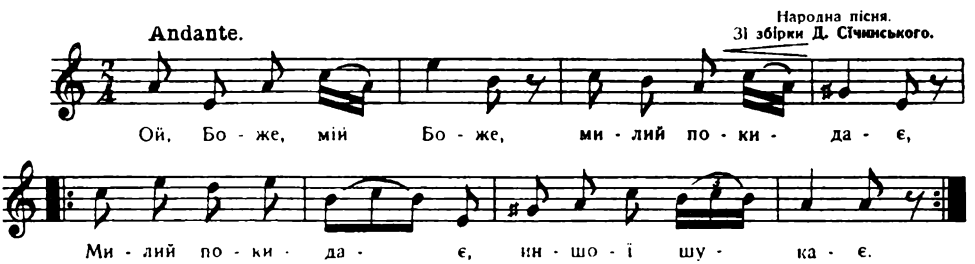

1. Ой, Боже-ж мій Боже,
Милий покидає,
Милий покидає,
Иншої шукає.
2. До иншої ходить,
З иншою говорить,
Мене молодую
У славоньку вводить.
3. Коли-б же я знала,
Що зо мною буде,
Не пішла-б ніколи
Між чужії люде!

119 .Та кохав мене батько.

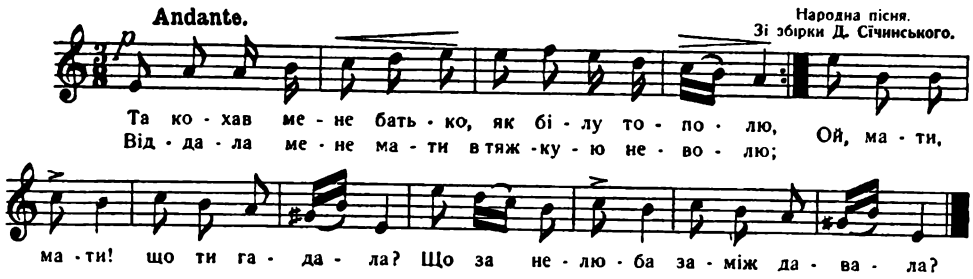

1. Та кохав мене батько,
   Як білу тополю,
   Віддала мене мати
   В тяжкую неволю.

   Ой, мати, мати!
   Що ти гадала?
   Що за нелюба
   Заміж давала?

2. Було не рубати
   У поли тополі,
   Було не сватати
   Мене молодої.
   Ой, мати, мати, і т. д.

3. Було не рубати
   У садочку вишні,

Було не сватати,
Коли не під мисли.
Ой, мати, мати, і т. д.

120. В кінци греблї шумлять верби.

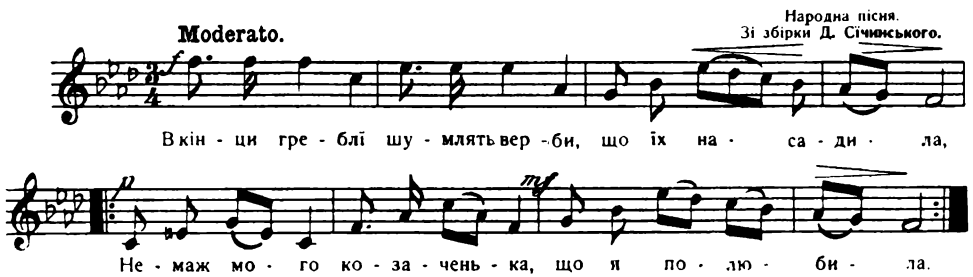

1. „В кінци греблї шумлять верби,
   Що я насадила,
   Немаж того козаченька,
   Що я полюбила."

2. Ой не має козаченька, --
   Поїхав за Десну:
   Рости, рости, дівчинонько,
   На другую весну!

3. Росла, росла дівчинонька,
   Та й на порі стала;
   Ждала, ждала козаченька,
   Та й плакати стала.

4. Ой не плачте, карі очи!
   Така ваша доля:
   Полюбила козаченька,
   При місяцю стоя.

5. „Зелененькі огірочки,
   Жовтенькі цьвіточки, --
   Нема мого миленького,
   Плачуть карі очки!

6. Болять, болять мої очи,
   Серденько понило:
   Не бачу я миленького, --
   І дїло не миле..."

121. Дівчино кохана, здорова була.

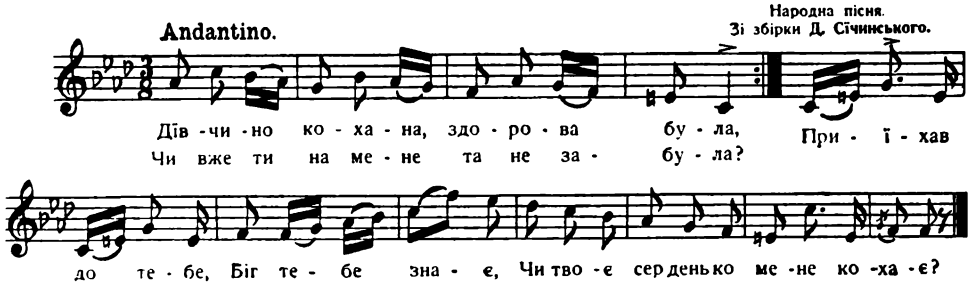

1. Дівчино кохана, здорова була,
Чи вжеж ти на мене та не забула?
Приїхав до тебе, Біг тебе знає,
Чи твоє серденько мене кохає?

2. Козаче коханий, чого питаєш?
Хиба-ж ти та мене єще не знаєш?
Скорійше, козаче, я могилі буду,
Ніж тебе, козаче, та позабуду!

122. Не журіть мя мати.

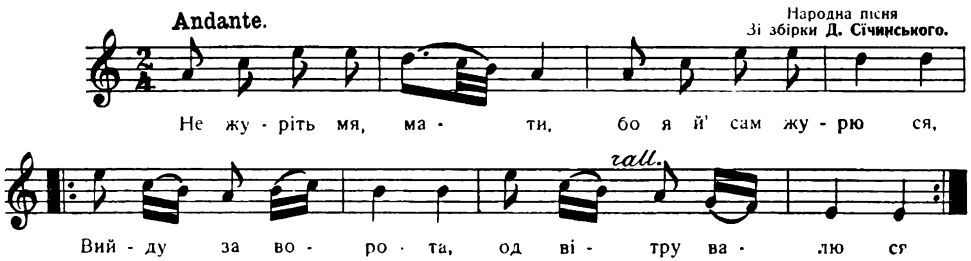

1. Не журіть мя мати,
Бо я й сам журю ся,
Вийду за воротя,
Од вітру валю ся.

2. Осїдлаю кониченька,
Коня вороного, —
Нехай несе в чисте поле
Мене молодого!

3. В чистім полю тирса шумить,
Катран зеленіє,
В чистім полю своя воля,
Що її серце нїміє.

4. Ой зійду я на могилу,
Гляну — подивлю ся...
Як згадаю про ту волю,
То й знов зажурю ся.

5. Про ту волю козацькую,
Що була — минула,
Тепер вона як дитина
В повитку заснула...

6. Чи довго ще буде спати?
Нема тих, що будять, —
Зістали ся на сім сьвітї
Ті що сьвітом мутять.

123. Хусточкаж моя.

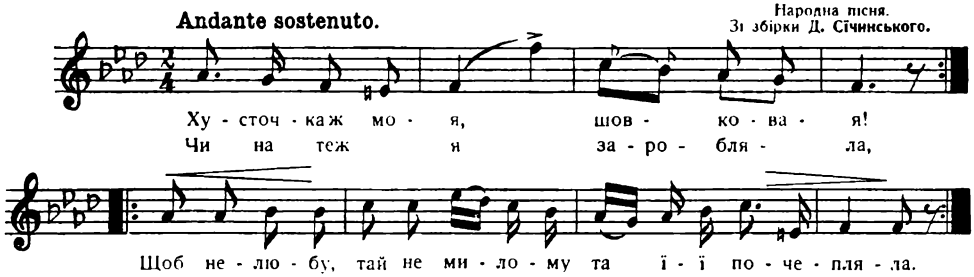

1. Хусточкаж моя, шовковая!
Чи на теж я зарobляла,
Щоб нелюбу тай немилому
Та її я почепляла?

2. Хусточкаж моя, шовковая!
Обітри мої слезоньки,
Нехайже, нехайже від них
Полиняють квітоньки.

3. Хусточкаж моя, шовковая!
Прийшлось тебе заховати
З плиточкою тай дротяною,
Тепер треба привикати.

4. Хусточкож моя, шовковая!
Не достань ся ворогу,
Покрий мої ясні очи,
Як я ляжу у гробу!

124. Де ти, доле моя, бродиш.

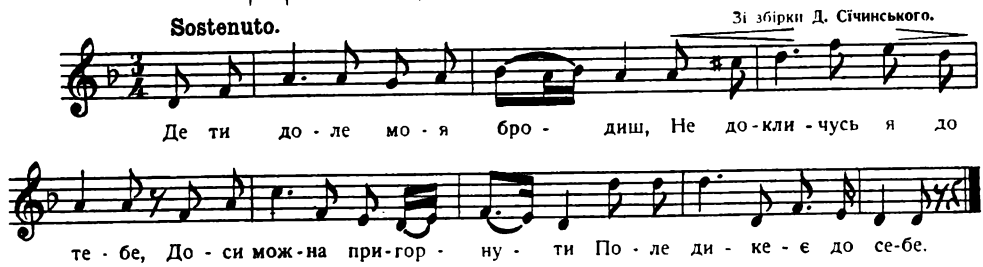

1. Де ти, доле моя, бродиш,
Не докличусь я до тебе,
Доси можна пригорнути
Поле дикеє до себе.

2. А тебе ось не вблагаю,
Від якої пори
Все шукаю, тай питаю,
Що аж серденько знурив!

125. Гомін, гомін по діброві.

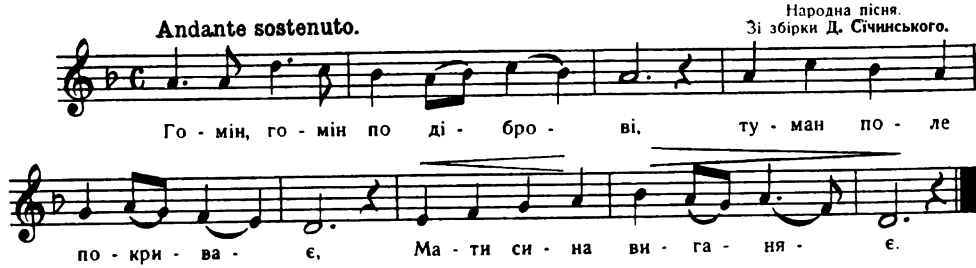

1. Гомін, гоміи по діброві
Туман поле покриває
Мати сина виганяє.

2. „Іди, сину, пріч від мене,
Нехаї тебе орда візьме!" (2)

3. „„Мене, мати, орда знає,
В чистім поли обїзджає"". (2)

4. „Іди, сину, пріч від мене,
Нехаї тебе Ляхи візмуть!" (2)

5. „„Мене, мати, Ляхи знають,
Пивом-медом наповають."" (2)

6. „Іди, сину, пріч від мене,
Нехаї тебе Турчин візьме." (2)

7. „„Мене, мати, Турчин знає,
Сріблом-злотом наділяє!"" (2)

126. Стоїть явір над водою.

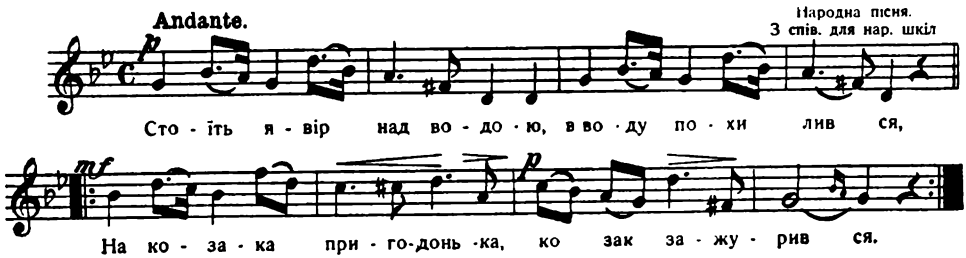

1. Стоїть явір над водою,
В воду похилив ся;
На козака пригодонька,
Козак зажурив ся.

2. Не хили ся, явороньку,
Ти ще зелененький;
Не жури ся, козаченьку,
Ти ще молоденький.

3. Не рад явір хилити ся —
Вода корінь мие;
Не рад козак журити ся —
Та серденько ние.

4. Ой поїхав в московщину
Таї там десь загинув...
Свою милу Україну
На віки покинув.

5. Казав собі насипати
Високу могилу,
Казав собі посадити
В головах калину.

6. Будуть пташки прилїтати
Калиночку їсти,
Будуть менї приносити
З України вісти.

127. Видно шляхи Полтавськії.

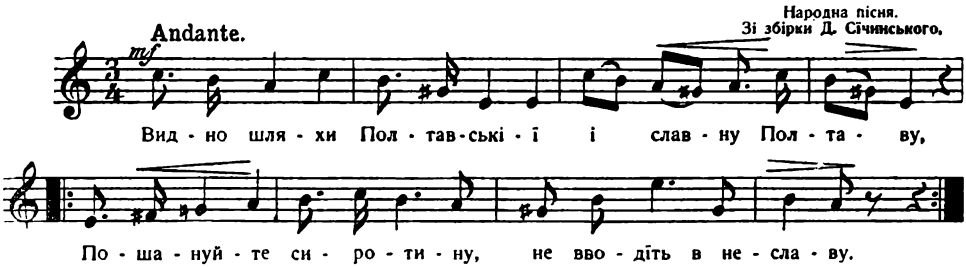

1. Видно шляхи Полтавськії
І славну Полтаву,
Пошануйте сиротину,
Не вводіть у славу!

2. Не богата я і проста,
А чесного роду,
Не стиджу ся прясти, шити
І носити воду.

128 Чом, чом, чом?

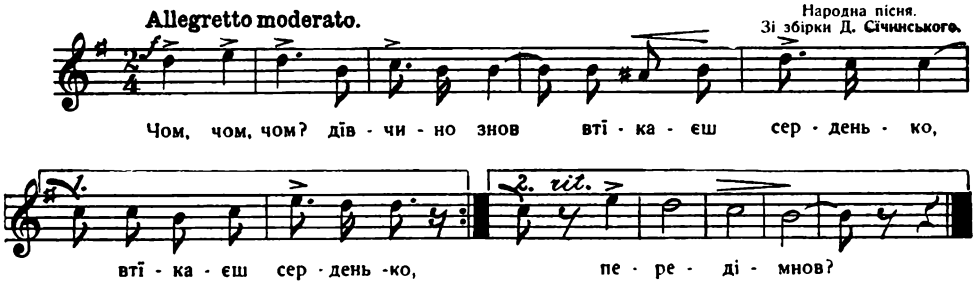

1. Чом, чом, чом
Дівчино знов
Втїка ш серденько (2)
Передімнов?

2. Тим, тим, тим,
Соколе знай!
Чужої дівчини (2)
Не зачіпай!

129. Чи ти мене, моя мати.

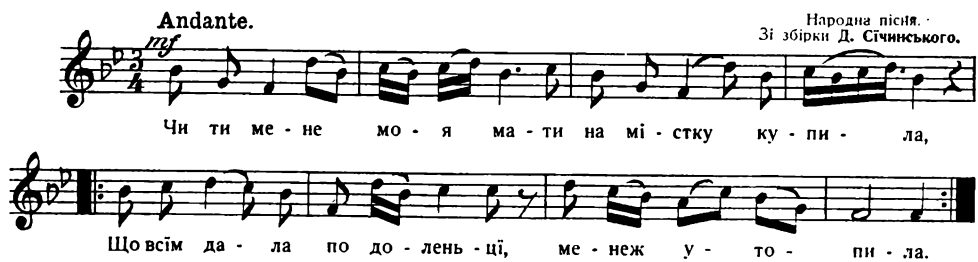

1. Чи ти мене, моя мати,
На містку купила
Що всїм дала по доленцї,
Менеж утопила.

2. Ой, у море, у глибоке
Утопила мати,
Та вжеж моїї головонцї
Відтїль не зринати.

130. Посїяла руту-мяту.

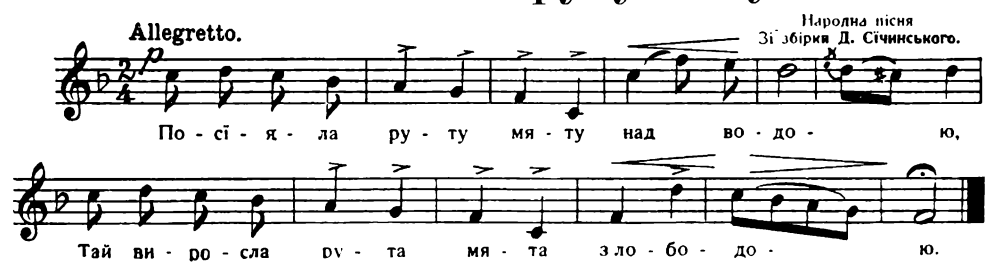

1. Посіяла руту-мяту
Над водою,
Тай виросла рута-мята
З лободою.

2. Ой, виросла рута-мята
З лободою,
Та хтож мою руту-мяту
Тай прополе?

3. Ой, хтож мою руту-мяту
Та прополе,
То той мене до серденька
Тай пригорне!

4. Обізвав ся старий дїд
З бородою:
„Ой яж твою руту-мяту
Тай прополю!"

5. Ой, цур тобі, старий дїду,
З бородою,
Нехай лучче рута-мята
З лободою!

---

131. Сонце низенько.

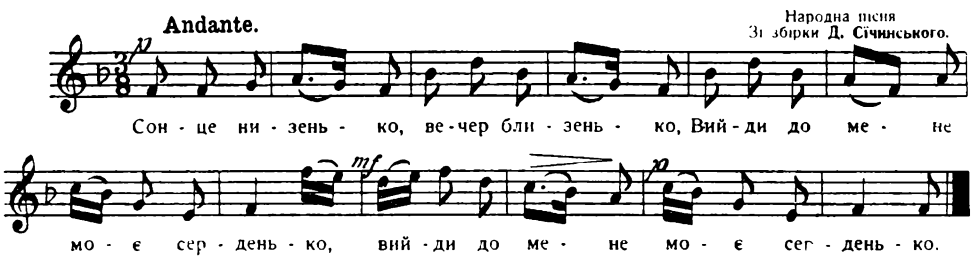

1. Сонце низенько, вечер близенько,
Вийди до мене, мое серденько!

2. Ой вийди, вийди, та не бари ся,
Мое серденько розвеселить ся!

3. Через річеньку, через болото,
Подай ручеиьку, моє золото!

4. Через річеньку, через биструю,
Подай ручеиьку, подай другую.

5. Подай ручеиьку, подай і другу,
Як к'тобі, серденько, і сам прибуду.

6. Ой там криниця під перелазом,
Вийдемо, серденько, обоє разом.

7. Ой вийди, вийди, серденько Галю,
Серденько рибонько, дорогий кришталю!

8. Ой вийди, вийди, не бійсь морозу,
Я твої ніженьки в шапочку вложу.

132. Пасла дівка лебеді.

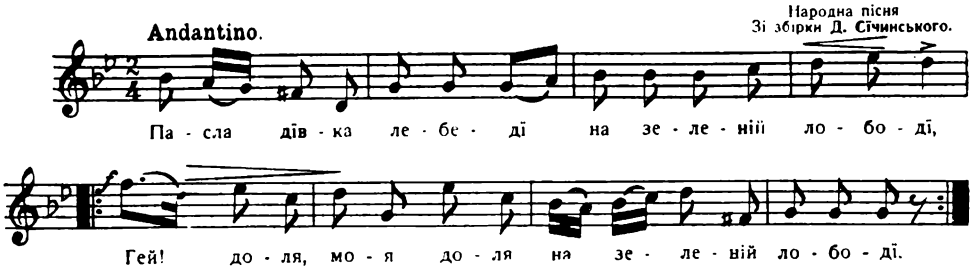

1. Пасла дівка лебедї
На зеленіїі лободї,
Гей! доля, моя доля!
На зеленіїі лободї!

---

133. Шлю соколонька.

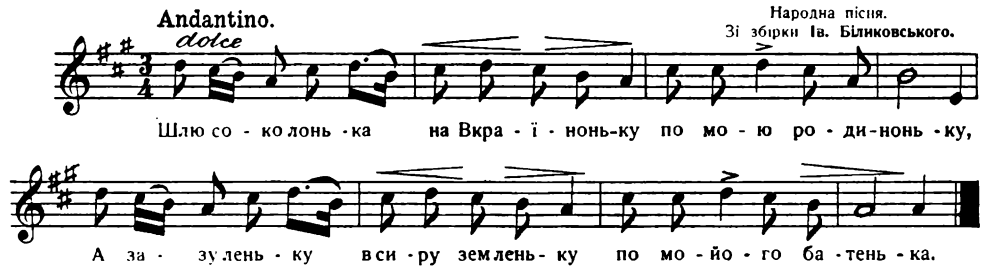

1. Шлю соколонька на Вкраїноньку
По мою родиноньку,
А зазуленьку в сиру земленьку
По мойого батенька.

2. Соколонько летить, крильцями бренить;
Вже родинонька їде,
А зазуленька жалібно кує;
Батенько не приїде.

ВАРЯНТ.

Вийди, Маланко, молоденькая,
Подиви ся всюденько,
Чи не стоїть твій батенько,
У котрого пороженька.
„Ой знаюж бо я, знаю,
Що батенька не маю.
Пішлю ворону
В чужу сторону
По свою родиноньку:
Пішлю зазулю
В сирую землю
По своєго батенька“.
Ворона летить,
Вісти приносить:
Буде ту родинонька.
Зазуля летить,
Вісти приносить:
Не буде твій батенько:
Сира земленька,
Тяжкі дверенька,
Годї їх отворити.

Анї віконця,
Ясного сонця
На тебе ся подивити.
Вже мій батенько,
Мій соколенько
Перед милим Богом стоїть,
Вірне ся Богу молить:
Спустиж мене, Боженьку,
З неба на земленьку,
Най-же ся подивлю
На своє дитятонько.
Ти, душенько, благая!
Тебе нам не потреба:
Має вона там друженьки
Вірнїї услуженьки,
Вони їїй вінець нарядять
На посаг посадять,
Нарядять як панятко,
Посадять як сиротятко!

134. Нова хата, нова хата.

(Коломийка).

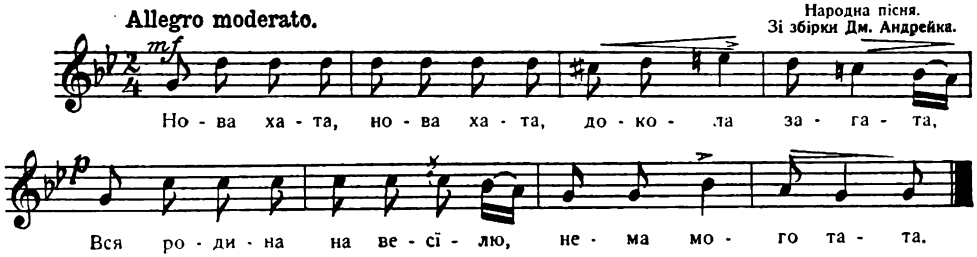

1. Нова хата, нова хата, докола загата,
   Вся родина на весїлю, нема мого тата.
2. Вся родина на весїлю, бо її ся просить,
   А на моїм татуненьку грабар сїно косить.
3. Вийшлам на городець, сталам си на грядку,
   Нема мого татуненька, тай нема порядку.
4. Вийшлам на городець, сталам си на зїлю,
   Нема мого татуненька на нашім весїлю.
5. Вийшлам на подвіре, сталам коло плота,
   Людські дїти тати мають, я бідна сирота.
6. Людські дїти тати мають, таїї ся усьміхають,
   Мене бідну сиротоньку слези обливають.
7. Щож то менї по весїлю, тай по тій княгини,
   Коли моє бідне серце за татуньом гине.

135. Не дай мене, моя мати.

(Коломийка).

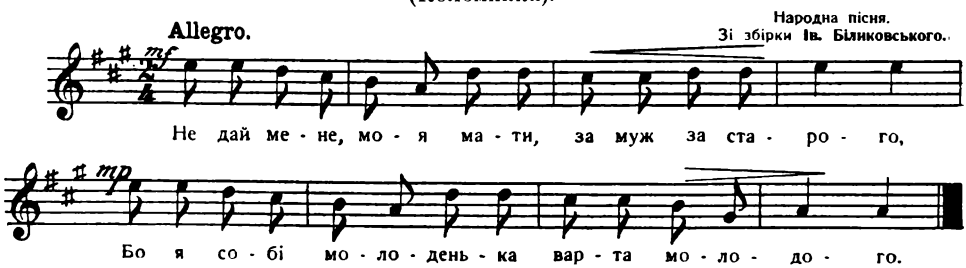

1. Не дай мене, моя мати, замуж за старого,
Бо я собі молоденька варта молодого.

2. Тече річка невеличка, піду перескочу,
Віддай мене, моя мати, за кого я хочу.

---

1. Ой кобисьте люди знали яка моя біда,
Силує мя моя мати за старого дїда.

2. Та не дай мя моя мати, не дай за старого,
Бо я собі полюбила хлопця молодого.

3. Зеленая черемшино, що над водов стоїш,
Молодая дївчинонько, чом ся старця боїш?

4. Ой як би я не зелена, тут бим не стояла,
Та як би я не молода, яб ся не бояла.

5. Стоїть верба над водою розпустила гилле,
Убирай ся дївчинонько, днесь твоє весілле.

6. Лїпше було мене мати у землю сховати,
Анїж мене молоденьку з нелюбом вінчати.

7. Закувала зазуленька у лїсї на дубі.
Заплакала дївчинонька у церкві при шлюбі.

7. Не плач, не плач, дївчинонько, добре тобі буде,
Умиєш ся сльозоньками, як волї не буде.

---

136. Журилам ся, журилам ся.

(Коломийка).

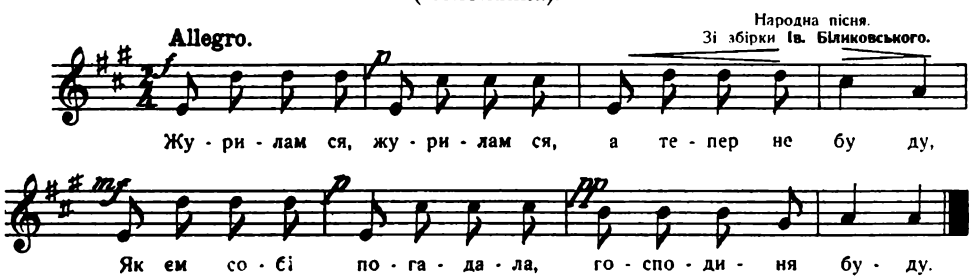

1. Журилам ся, журилам ся, а тепер не буду,
Як єм собі погадала, господиня буду.

2. Як єм собі розгадала в своїй головонцї,
Таки буду господиня в чужій сторононцї.

3. Буду собі господиня, позавидять люде,
Яка з мене господарна жінка собі буде.

---

137. Верховино, сьвітку ти наш.

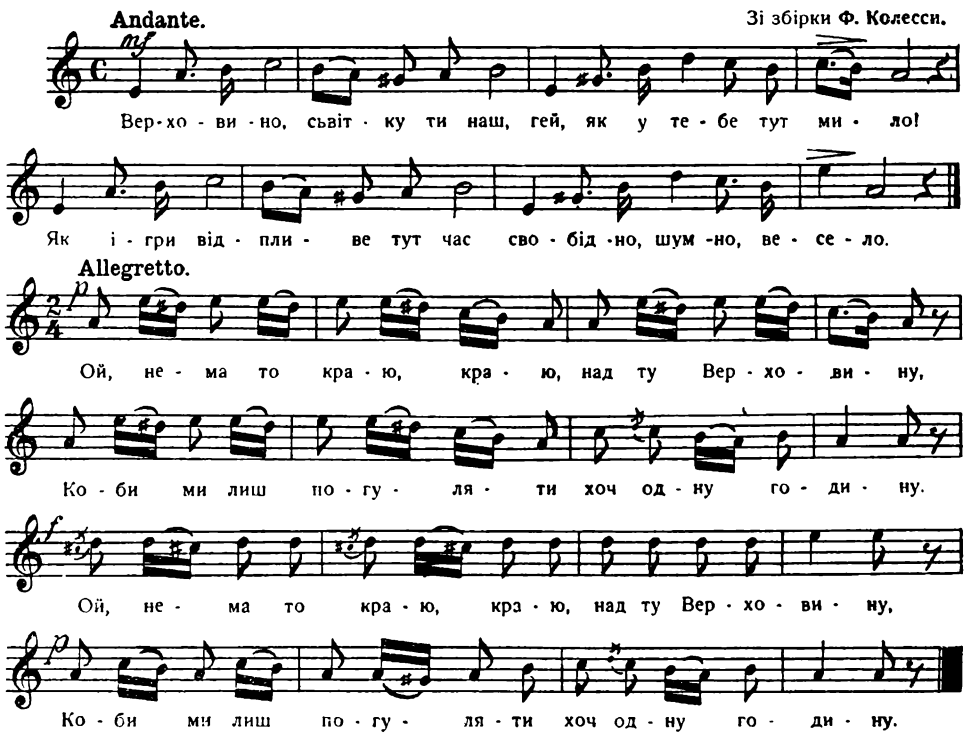

1. Верховино, сьвітку ти наш,
Гей, як у тебе тут мило!
Як ігри від пливе тут час
Свобідно, шумно, весело.

Ой нема то краю, краю, над ту Верховину,
Коби ми лиш погуляти хоч одну годину!

2. З верха на верх, а з бору в бір,
З легкою в серцю думкою,
В чересї кріс, в руках топір,
Буяє легінь тобою.

Черемоше, Черемоше, чиста твоя вода,
Дівчинонько з Верховини, гарна твоя врода!

3. Літом цілим, би ніч, би день,
Хлопці буяють тут наші;
Свобідна тут вода, огень,
Достатком хліба і паші.

Задуднїли сїромахи, в полонинї чути,
Як жеж тебе, Верховино, тяжко позабути!

4. Там пан не клав ланцухом меж,
Чужий не станув стопою,
Буйная тут землї одеж,
Плекана піснев-росою.

Ой піду я меже гори, меже тії Бойки,
Там музика дрібно грає, скачуть полегойки.

5. Що менї там Поділя краї?
Нам полонина Поділє!
А бори — степ, ялиця — гай,
А звіря голос — весїлє.

А я тее дївча люблю, що біле як гуся,
Воно мене поцїлує тільки оберну ся!

6. Не вабить нас баришів лесть;
Коби лиш порох та цївка,
У Бога сьвіт, у людиї честь,
Та овець турма й сопівка.

Вже нам більше не задзвонять дзвони Коломиї,
Вже нас більше не погонять зо стричком на шиї!

7. Та коби сплив по водах лїд,
І медвідь шибнув лїсами,
Завіяв юг, заграв Бескід,
Черемош гукнув скалами.

Ой на Кути дороженька, на Кути, на Кути,
Буваї, любко, здоровенька, бо іду в рекрути!

8. То ми то час, то ми то пісень,
Молодїж, нуже в розтвори!
Овечцї змий з кучерів плїсень,
І далї, далї на гори!

Ой дївчино, дївчинонько, такась ми миленька,
Як у лїтї при роботї вода студененька,

9. Там то гуде тримбіти звук,
Щебече любо сопівка,
Прийде медвідь, то з моїх рук
В пасть єму плюне та цївка.

Як зашумить коломийка, ватаг загуляє,
Чорнобриву дївчиноньку кругом обертає.

---

138. Через річку гребелька.

Народна пісня.
Зі збірки Ф. Колесси.

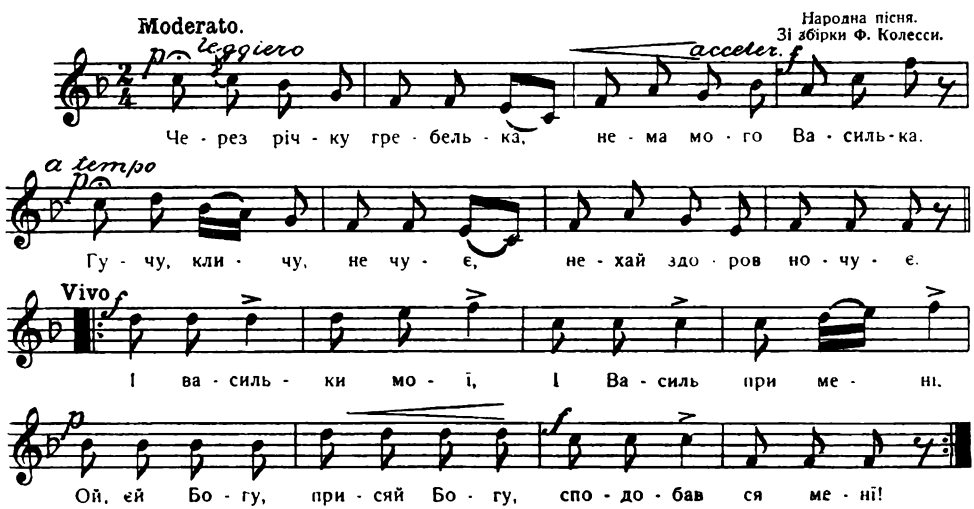

1. Через річку гребелька,
Нема мого Василька!
Гучу, кличу, — не чує,
Нехай здоров ночує!

І васильки мої,
І Василь при менї,
Ой єй Богу, присяй Богу, —
Сподобав ся менї!

2. Еї Василю, Василю,
Сорочечку ушию,
Без ковніра, рукавця
Для Василя молодця.

І васильки мої,
І Василь при менї,
Ой єй Богу, присяй Богу, —
Сподобав ся менї!

ВАРЯНТ.

1. Ой, казали вражі люде.
Що я заміж не піду;
Насїяла василечків
У зеленому саду.
І васильки мої,
І Василь при менї;
Кати його батька знає,
Сподобав ся менї!

2. І хлїб пекти,
І по телята йти,
Колиб менї, Господи,
Василя найти.
І васильки мої...

3. І хлїб у печі
Випікаєть ся,
І Василь на печі
Усьміхаєть ся.
І васильки мої ..

4. Ой, Василю, Василю,
Любий міїй Василю!
Ой, купи менї намисто
На білую шию.
І васильки мої...

5. Цур тобі, пек тобі,
Яка джинджириста!
Купив тобі личмана,
Ще її хочеш намиста!
І васильки мої...

---

139. Ой з за гори, ой з за гори.

(Про Нечая).

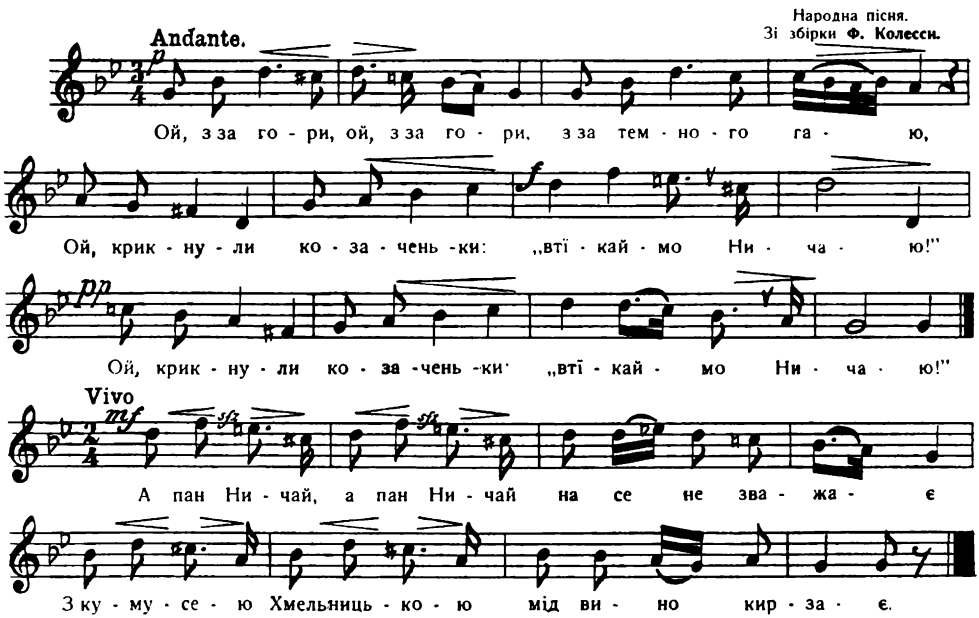

1. Ой з-за гори, ой з-за гори
З-за темного гаю,
Ой крикнули козаченьки:
„Втікаймо Ничаю!"

2. А пан Ничай, а пан Ничай
На се не зважає,
З кумусею Хмельницькою
Мід, вино кирзає.

---

140. Гей, ти тату, тату наш.

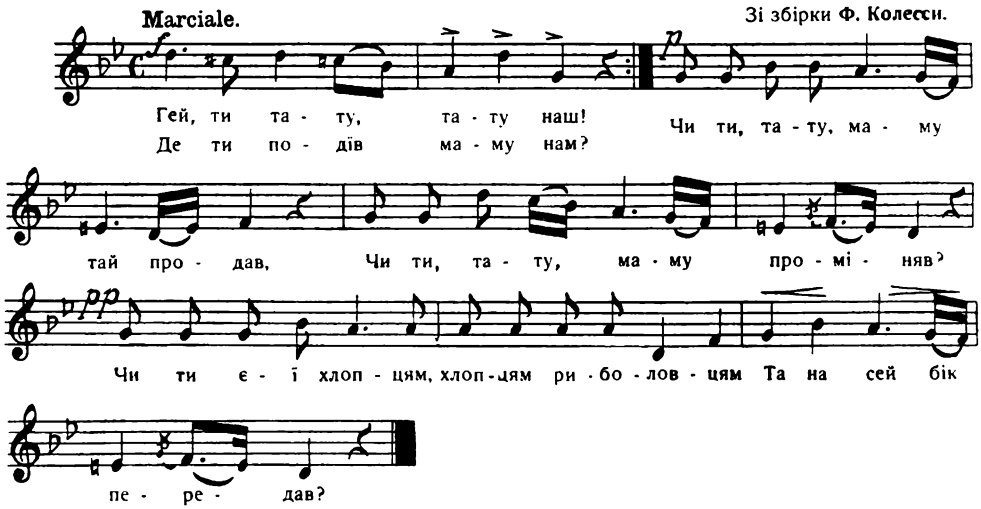

1. Гей ти тату, тату наш!
Де ти подів маму нам?
Чи ти, тату, маму таї продав,
Чи ти, тату, маму проміняв?
Чи ти її хлопцям, хлопцям риболов-
Та на сей бік передав? [цям,

2. Гей, Богдане, наш пане,
Ти наш славний гетьмане!
На щось Україну запродав,
На щось Україну Москалеви дав?
На щось Україну запродав,
На щось Україну Москалеви дав?

141-149. Коломийки.

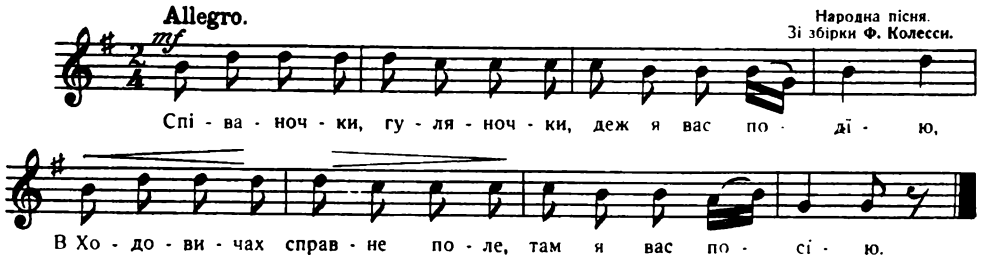

Співаночки, гуляночки, деж я вас подію?
В Ходовичах справне поле, там я вас посію.
А як менї буде добре, я вас позбираю,
А як менї лихо буде, я вас занехаю.

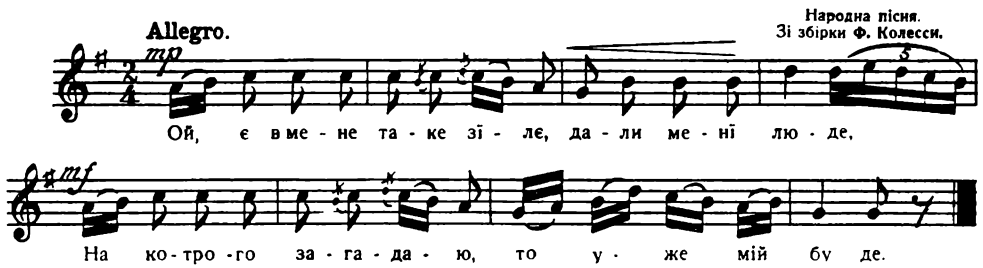

Ой є в мене таке зїлє, дали менї люде,
На котрого загадаю, то уже мій буде.

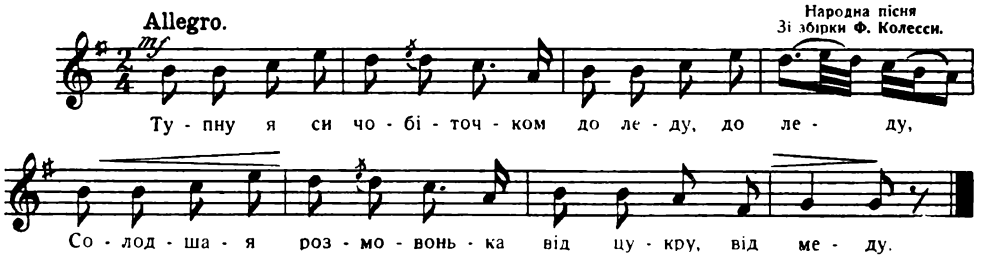

Тупну я си чобіточком до леду, до леду,
Солодшая розмовонька від цукру, від меду.

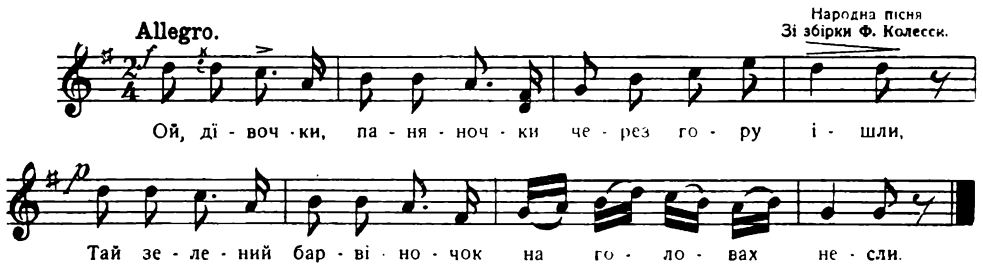

Ой дівочки, паняночки через гору ішли,
Таї зеленнї барвіночок на головах несли.

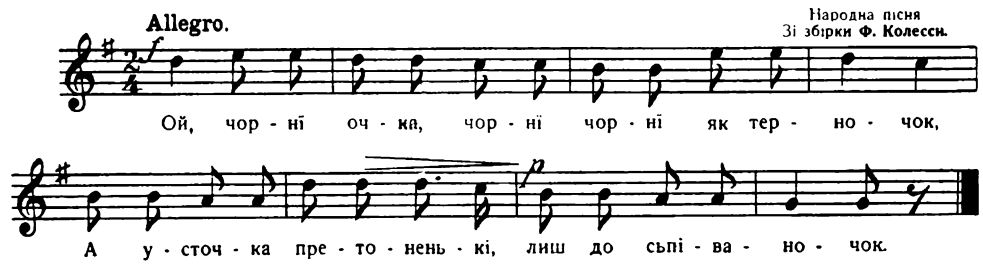

Ой чорні очка, чорні чорні як терночок,
А усточка претоненькі, лиш до сьпіваночок.

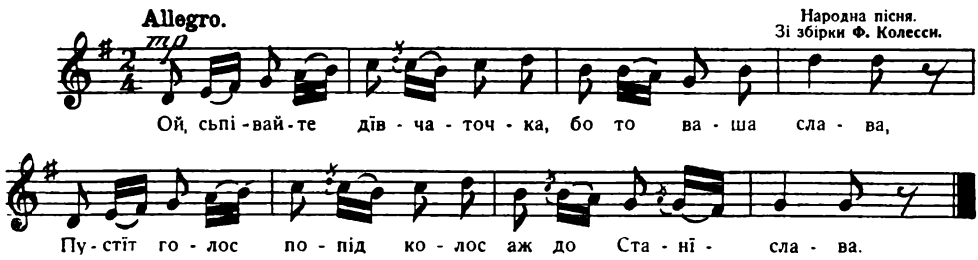

Ой сьпівайте дївчаточка, бо то ваша слава,
Пустїть голос попід колос аж до Станіслава.

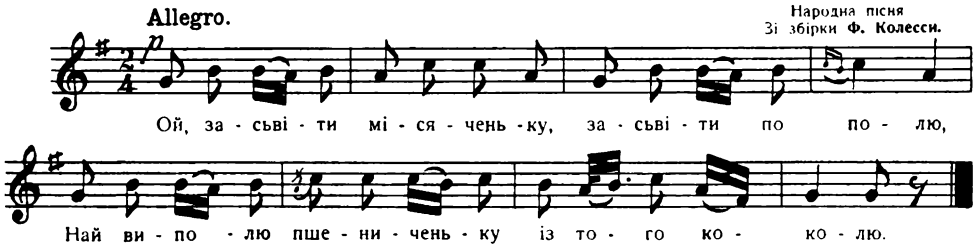

Ой засьвіти місяченьку, засьвіти по полю,
Най виполю пшениченьку із того коколю.

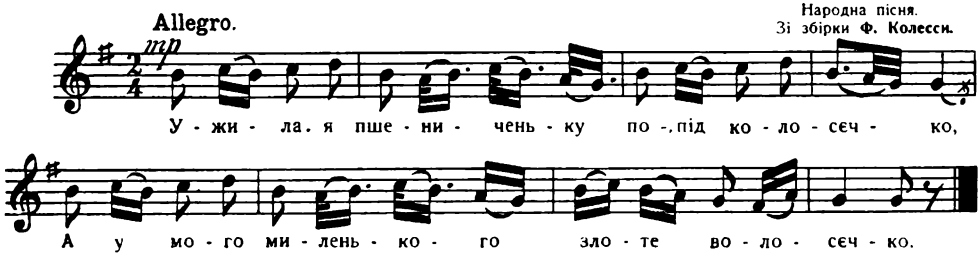

Ужила я пшениченьку попід колосєчко,
А у мого миленького злоте волосєчко.

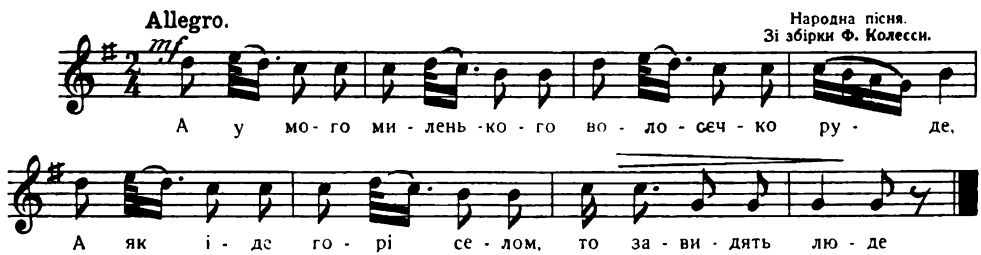

А у мого миленького волосєчко руде,
А як іде горі-селом, то завидять люде.

1. Стоїть явір над водою, в воду похилив ся,
Чогось милий чорнобривий тяжко зажурив ся.
Як менї ся не хилити, вода корінь миє,
Як менї ся не журити, само серце млїє.

2. Коби річка невеличка, я бим перебрила,
Коби ми був милий вірним, я бим го любила.
Але тобі, мій миленький, нема що вірити,
Ти так з иншов, як зі мною будеш говорити.

3. Гей ти, дубе зелененький, листя твої рясні,
Ти козаче молоденький, слова твої красні;
Слова твої хоч прекрасні, а чортова думка,
Поким тебе не любила, булам як голубка.

4. Коло млина, коло млина, коло вітрового,
Всї миленькі ту гуляють, іно нема мого.
Нема мого миленького, пішов десь у гори,
Зачесав си кучерики понад чорні брови.

5. Ой димно ся в Чорній Горі, ой димно ся димно,
Якось мого миленького відтам ще не видно.
Ой з півночи Чорної Гори йшло молодцїв много,
Я з далека іспізнала свого миленького.

6. Рости, хмелю, над водою рівно з тичиною,
Далеко тя, мій миленький, чути з сопівкою.
На сопівці красно граєш, ще краще сьпіваєш,
Ти то серцю іно туги і жалю задаєш.

7. Ой як будеш в полонинї мій милий сьпівати,
Пускай голос по дуброві, щоби тя спізнати;
Пускай голос по діброві, пускай по ялинї,
Щоби було любо-мило всїй моїй родинї.

8. Сьвіти, зоре, на все поле, закіль місяць зійде,
Закіль милий чорнобривий, та до мене прийде.
Зійди, зійди місяченьку, зійди перекрою,
Та хотяй нас люди судять, того ся не бою.

9. Ой ти милий чорнобривий, якийсь ми миленький,
Як у лїтї в полонинї вітер холодненький!

10. Кобим була така красна, як та зоря ясна,
Сьвітила бим миленькому, нїколи не згасла.

---

11. Звідси гора, звідси друга, посеред долина,
Межи тими гороньками любая дївчина:
Треба гори розкопати, долину зрівняти,
Щоби ми ся видно було до милої хати.

12. Тяжко болить, як укусить люта гадинонька,
Но ще тяжче, як вчаруе люба дївчинонька:
Як укусить гадинонька, знайдеш в зілю лїки,
Як вчаруе дївчинонька, пропавєсь на віки.

13. Та як ти ся дївчинонько, та як же ся маєш?
Чи ти о мнї, голубонько, уже не гадаєш?
Я ся маю, я ся маю, як рибка в Дунаю,
Тільки ми жаль, моє серце, що тя не видаю.

14. Що ти менї дївчинонько такого зробила,
Що ти менї молодому над всїх тепер мила.
Ой, дївчино, дївчинонько, як я тебе люблю,
Як відкажеш серцю мому, то я ся загублю.

15. Ой, щож то ми за зїленько, що ся не посїє?
Ой, щож то менї за хлопець що ся не засміє.
Я веселий, дївчинонько, з веселого-м дому,
Ой, весело в сьвітї людям, таї мнї молодому.

16. Очи мої сиві, сиві, тосьте замисливі,
Та на тії дївчатонька, котрі чорнобриві.

17. Коби я так коня мав, як кульбаку маю,
Поїхав бим до дївчини, до котрої — знаю.
Ти гадаєш, дївчинонько, що до тебе я їду,
Хоть ї ти бись мнов не згордила — я си иншу знайду.

18. Котра стоїть на передї, таї ся запишила,
На ню, хлопцї, уважайте, щоби ся лишила.
Котра дівка на переді стоїть дуже вбрана,
Не беріть ю хлопцї в танець, наї чекає пана.

19. Вжем тя, любко, налюбив ся, таї нацїлував ся,
Як соловій по садочку ягід надзюбав ся.
Качки жито потоптали, хтож го буде жати?
Хлопцї дївча сцїлували, хтож ю схоче взяти?

20. Ой, на горі монастир, на долі дзвінниця,
Ой, там би я чернцем був, коби молодиця.

---

21. Ой, ти роду великого, а я немалого,
Ой, ти любиш жартувати, а ї я не від того.

22. Поким була молоденька, не знала м нїчого,
Я гадала що не буду любити нїкого.
А тепер я вже виросла, на таночку стала,
Не одному молодцеви до серця припала.

23. Пусти мати погуляти, я не забавлю ся,
Тільки хлопцїв розвеселю, назад поверну ся.
Тато добрий, тато добрий, мати не лихая,
Не боронять погуляти, поким молодая.

24. Тече вода зпід города, тече вода зимна,
Полюбив мя гарнїй хлопець, я тому не винна.
Плине вода із города, іде в переверти,
Ой, взяли мя люди в зуби, через твої жарти.
Ой, я би ся утопила, але бо ся бою,
Щобим де не завадила в камінь головою.

---

150. Горе-ж менї, горе.

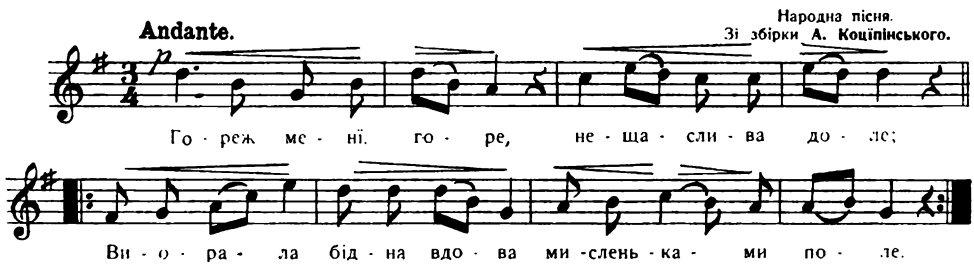

1. Гореж менї, горе,
Нещаслива доле;
Виорала бідна вдова
Мисленьками поле.

2. Чорними очима
Тай заволочила,
Дрібненькими сльозонъками
Все поле зросила.

3. Вродило ся жито,
Трава зеленая,
Чи то, Боже, твоя воля,
Що я нещасная?

4. Щож я тому винна,
Що я вродила ся;
Чи мя небо покарало,
Що я влюбила ся?

5. Плачуж бо я, плачу,
Плачу в день і в ночі,
Виплакалам в злій недолї,
Свої чорні очі.

6. Плачуж бо я, плачу,
Що день, що година.
Когож бо я вірно люблю,
Того тутки нема.

7. Іди собі, доле,
Іди відчепи ся,
А за мною сиротою,
Та й не волочи ся.

8. Хоч я собі піду,
Хоч я утоплю ся,
Як ти прийдеш воду брати,
Таки учеплю ся.

151. Ой казала менї мати.

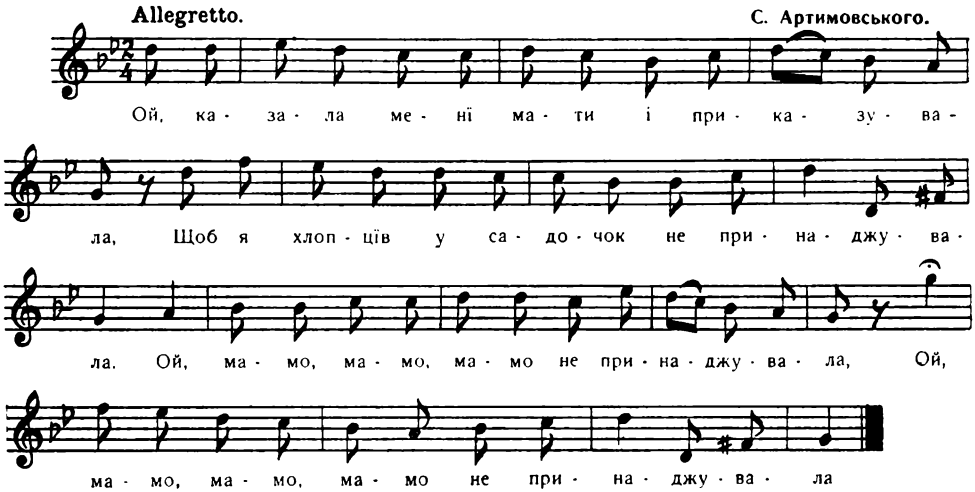

1. Ой казала менї мати
І приказувала,
Щоб я хлопців у садочок
Не принаджувала.
Ой мамо, мамо, мамо,
Не принаджувала.

2. Посилала мене мати
До криниченьки:
Та принеси, моя доню,
Та водиченьки.
Ой мамо, мамо, мамо,
Та водиченьки.

3. Ой пішла я до ставочка
Забарила ся,
На козака молодого
Задивила ся.
Ой мамо, мамо, мамо,
Задивила ся.

4. Розмовляла з козаченьком
Цїлу ніченьку,
Ой, помяла фартушину
Тай новісеньку.
Ой мамо, мамо, мамо,
Тай новісеньку.

5. Ждала, ждала мене мати,
Недождала ся,
А я собі у ставочку
Полокала ся.
Ой мамо, мамо, мамо,
Полокала ся.

ВАРЯНТ.

1. Ой, казала менї мати,
Ще й приказувала,
Щоб я хлопців у садочок
Не принаджувала.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Не принаджувала.

2. Ой, післала мене мати
До криниченьки:
„Ой, принеси менї доню,
Та водиченьки.“
Ой, мамо, мамо, мамо,
Та водиченьки.

3. Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся,
А я в садку з козаченьком
Цїлувала ся.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!

4. Ой, післала мене мати
Та на річку-ставок:
„Ой, віджени, моя доню,
На став гуси-качок.“
Ой, мамо, мамо, мамо,
На став гуси-качок.“

5. Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся,
А я собі у ставочку
Полоскала ся.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Полоскала ся!

6. Ой, як добре у ставочку
Накупала ся,
На березї з козаченьком
Цїлувала ся.
Ой, мамо, мамо, мамо,
Цїлувала ся!

7. Ой, післала мене мати
Та в зелений лїсок:
„Піди, моя мила доню,
Та нарви ягідок“.
Ой мамо, мамо, мамо,
Та нарви ягідок!

8. Ждала, ждала мене мати,
Не діждала ся!
Яж з козаком цїлувалась,
Обнимала ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Обнимала ся!

9. Нехай мене мати лає,
Нехай дрочить ся!
Колиж дуже з козаченьком
Гулять хочеть ся!
Ой, мамо, мамо, мамо,
Гулять хочеть ся!

---

152. Мене мати за те лають.

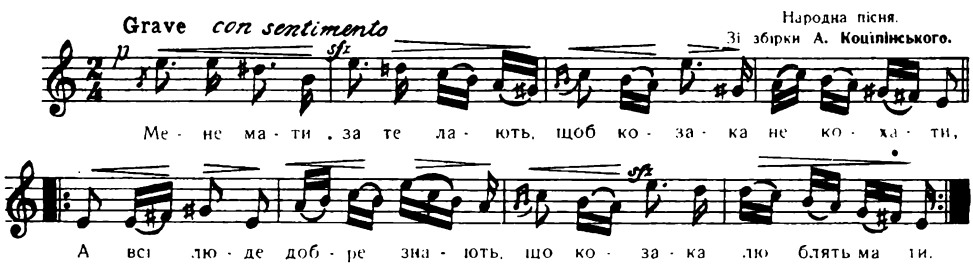

1. Мене мати за те лають,
Щоб козака не кохати;
А всї люде добре знають,
Що козака люблять мати.

---

153. Їхав козак за Дунай.

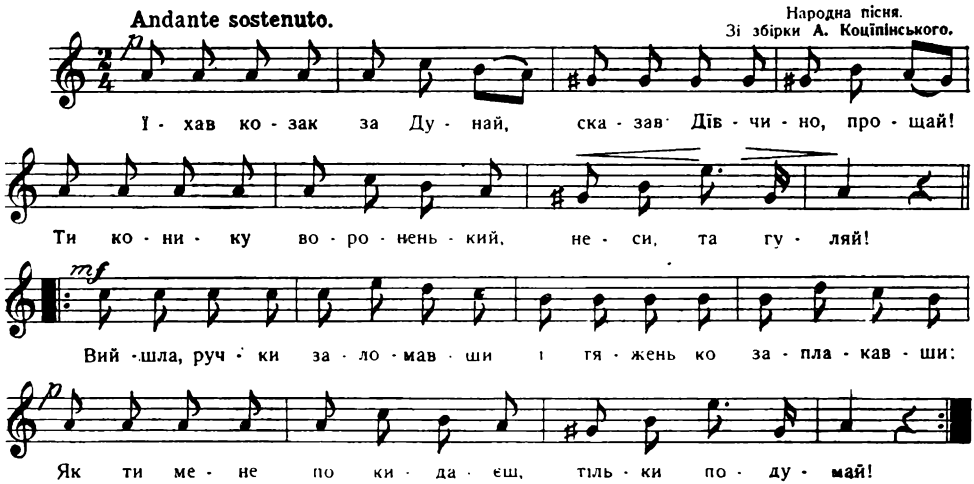

1. Їхав козак за Дунай,
Сказав дівчино прощай!
Ти конику вороненький,
Неси та гуляй!
Вийшла, ручки заламавши
І тяженько заплакавши:
Як ти мене покидаєш
Тільки подумай!

2. Білих ручок не ломай,
Ясних очей не стирай;
Мене з війни, із славою
К' собі ожидай.
„Не хочу я нічого,
Тільки тебе одного;
Ти будь здоров, мій миленький,
А все пропадай!“

3. Постій, постій, козаче!
Твоя дівчина плаче,
Як тиж її покидаєш,
Тільки подумай?
Свиснув, крикнув на коня,
„Оставай ся здорова!
Як не згину, то верну ся
Через три года!“

---

154. Хожу, нужу ручки ломлю.

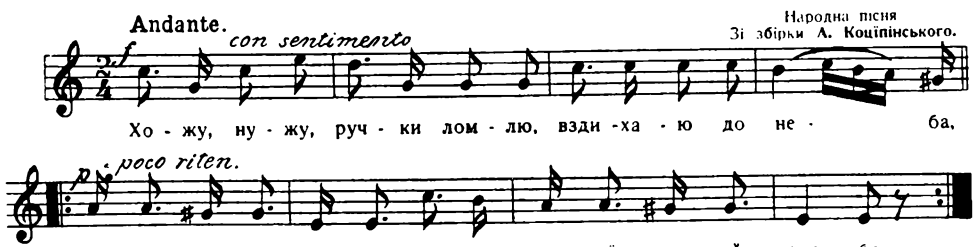

1. Хожу-нужу, ручки ломлю,
Вздихаю до неба,
З тяжким жалем промовляю:
Долї менї треба.

2. Нещаслива годинонька
Кажда наступає,
Ой! коли ся мій миленький
На мене гніває.

3. Стратила я свій вік марне,
Тай і свою долю;
Зосталам ся нещаслива
Як живила в полю.

4. Нещасливе закоханя
Треба занехати;
Любилам-го, кохалам-го,
Треба перестати

5. Людеж менї розрадили,
Не жичу їм лиха;
Есть у мене Господь Бог,
Той моя потіха.

6. Ой, заросли тії стежки
Мохом і травою,
Де ходила й говорила,
Серденько, в тобою.

7. Ой на водї два голуби
Зимну воду пили;
Бодай тії не сконали,
Що нас розлучили.

8. Ой, як тяжко бідній лові
Коли вітер віє,
А ще тяжче без кохання,
Коли серце мліє.

155. Ой, чий же то двір.

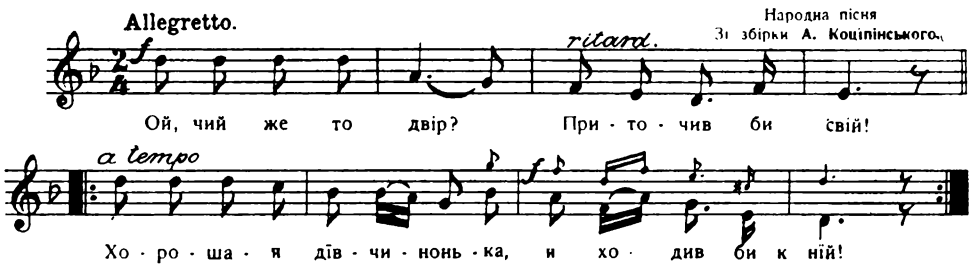

1. Ой чий же то двір?
Приточив би свій!
Хорошая дївчинонька,
Я ходив би к'нїй!

2. Колиб не бояв ся,
Тоб пожепихав ся;
А то лихо що боюсь, —
Із далека подивлюсь!

3. Колиб була ти моя!
Чогоб хтїв я в сьвітї?!
Серце, любко, ти моя
Нумо жити в містї.

156. Ой, у поли в полї бїл камінь.

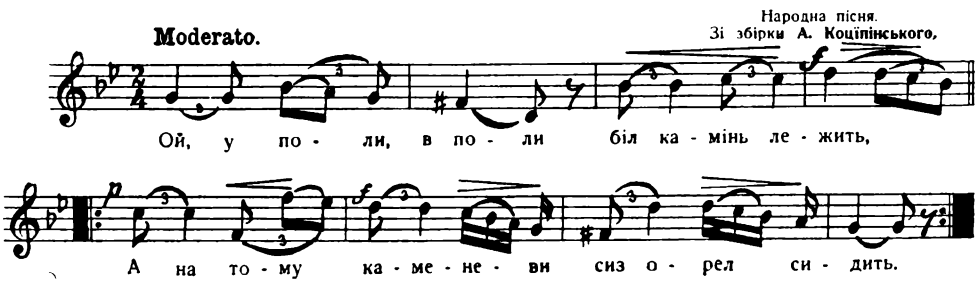

1. Ой у поли, в поли,
Біл камінь лежить,
А на тому каменеви
Сиз орел сидить.

2. Ой сидить же він сидить,
Думку думає,
Іде козак з України,
Орла питає:

3. Чи був ти, сизий орле,
В моїй сторонї,
А чи тужить моя мила
Тепер по менї?

4. Тужить, тужить, тужить,
І в ліжку лежить,
А правою рученькою
За серце ся держить.

5. Полетїв сизий орел,
Та сїв на тину:
Вийди, вийди, дївчинонько,
Щось тобі скажу:

6. Вийди, дївчинонько,
Скажу тобі вість:
Іде милий, з України,
Буде в тебе гість.

7. Встала дївчинонька,
Як не лежала,
А всї свої вірні слуги
Порозбужала:

8 Вставайте, вірні слуги,
Сьвітіте сьвічі,
Нехайже я подивлю ся
Милому в вічі!

9. Чогож ти, мій миленький,
На личку змарнїв?
За тобою, серце моє,
Щом давно видїв.

10. Чогож ти моя мила
Так ізмарнїла?
За тобою, мій миленький,
Давно видїла.

---

157. Ой, Морозе, Морозенько.

Народна пісня
Зі збірки А. Коцїпінського.

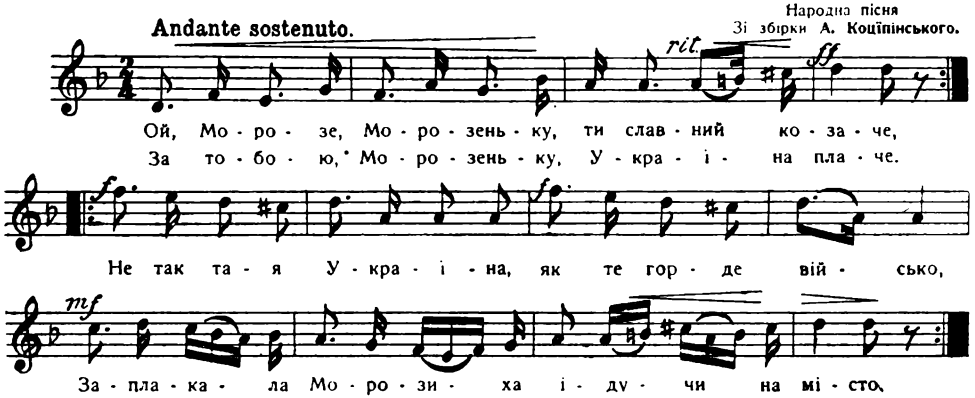

1. Ой Морозе, Морозенько,
Ти славний козаче!
За тобою, Морозенько,
Україна плаче;
Не так тая Україна
Як те горде військо,
Заплакала Морозиха
Ідучи на місто.

2. Не плач, не плач, Морозихо!
Не плач, не жури ся,
Ходи з нами з козаками,
Мед-вина напий ся.
„Чогось менї, мої браття,
Мед-вино не петь ся;
Ой десь то мій Морозенько,
Та вже з Турком бєть ся.

3. Ой, з за гори, з за крутої
Військо виступає;
По сам перед Морозенько,
Конем виграває.
Схилив-склонив головоньку
Коню на гривоньку:
Біднаж моя головонька,
Чужа стороненька!

4. По під гору каменную
Покопані шанцї;
Ой, зловили Морозенька
В недїленьку в ранцї.
Ой, зловили Морозенька,
Рученьки звязали,
Ой, рученьки та звязали,
До суду віддали.

5. Посадили Морозенька
На тисовім стільці:
Зняли зняли з Морозенька
З чересом червінці.
Посадили Морозенька
На жовтім пісочку:
Зняли зняли з Морозенька
Шовкову сорочку.

6. Посадили Морозенька
На крутій могилі;
Поглядає Морозенько
По всій Україні:
Україна, милий Боже!
І ти горде військо!
Прощай, моя стара ненько,
І ти люба Пріська!

158. У місточку на риночку.

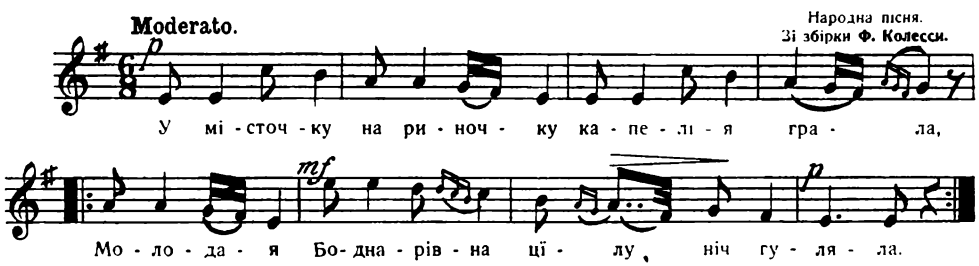

1. У містечку на риночку
Капелія грала,
Молодая Боднарівна
Цілу ніч гуляла.

2. Ой як прийшов пан Каньовський
Сто дукатів вийняв
Молодую Боднарівну
Зараз і обійняв.

3. „Ой не маєш пан Каньовський
Мене обнимати,
Ой но маєш пан Каньовський
Жінку цюлювати.“

4. Ой як взяли Боднарівну
До замку до замку
Там гуляла Боднарівна
З вечера до ранку.

5. Як зачали говорити
Усі з тиха люде:
„Тікай тікай Боднарівно,
Біда-ж тобі буде.“

6. Ой тїкала Боднарівна
Тай через городи,
Жаль ся Боже, Боднарівно,
Твоєй слїчної вроди.

7. Ой тїкала Боднарівна
Тай меже домами,
А за нею два козаки
З голими шаблями.

8. Оден злапав Боднарівну,
До себе ю тулить,
Ой не тїкай, Боднарівно,
Тебе наш пан любить.

9. Ой як стрілив, зара вабив
Від першого слова,
Бувай бувай Боднарівно
На віки здорова.

10. Ой на нашій Боднарівнї
Фартушок з мережки,
Куда вели Боднарівну,
То кровавї стежки.

11. А на нашій Боднарівні
Жовті черевички,
Куда вели Боднарівну,
То кровавї річки.

12. Ой привели Боднарівну
На нове подвірє,
Вийшла ік ній стара мати
Тай очам не вірить.

13. Ой як вдарить обі поли
Обома руками:
„То-с ся доню догуляла
З тими двораками!“

14. Ой приїхав пан Каньовський
На нове подвірє,
Спитав же він своїх слугів:
„Чи ту Боднарівна?“

15. Ой прийшов же пан Каньовський
До нової хати,
Заломив біленькі ручки,
Став ревно плакати.

16. „Ой то твоє Боднарівно
Вічнеє накриттє,
Збавила ти мене панцтва,
А я тебе життя.“

17. Ой казав (же) пан Каньовецький
Столярів наймати,
Молодій Боднарівні
Трумну змайструвати.

18. Ой казав (же) пан Каньовецький
Малярів наймати,
Молодій Боднарівні
Трумну змалювати.

19. Ой і казав пан Каньовецький
Музики наймати,
Молодій Боднарівні
Аж до гробу грати.

20. Бож то була Боднарівна,
Бож то була гожа,
Як зацвила у городі
Як найкрасша рожа.

159. Очерет лугом гуде.

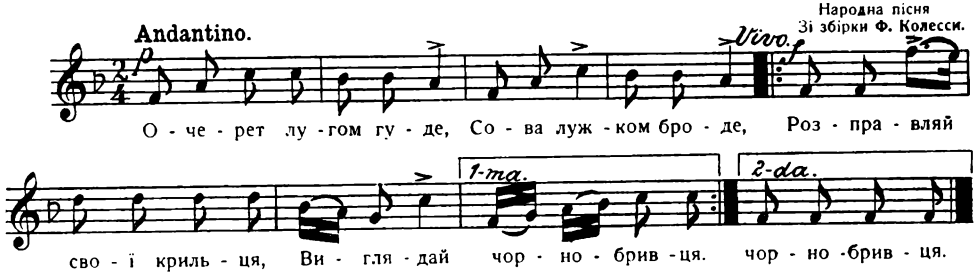

1. Очерет лугом гуде,
Сова лужком гуде,
Розправляє свої крильця,
Виглядає чорнобривця.

2. Чорнобривець іде,
На добрийдень несе:
„Як ся маєш моя мила,
Бо ти серце моє!

3. Бо ти серце моє,
Бо ти любиш мене,
Бо ти любиш мене,
Бо ти підеш за мене!“

4. „„Я не серце твоє,
Я не люблю тебе,
Я не люблю тебе,
І не піду за тебе!“

5. „Чи я мамцю не доріс?
Чи я мамцю переріс?
Чи не зрубляна хата,
Що не люблять дівчата?“

6. „„Нї ти сину не доріс,
Нї ти сину переріс,
Таї хоть зрубляна хата,
То не люблять дівчата.

7. Нї ти довгий, нї короткий,
Нї безрукий та безногий,
Лиш без верхної губи,
Як цїлуєш, знати зуби.““

160. Ой їздив чумак.

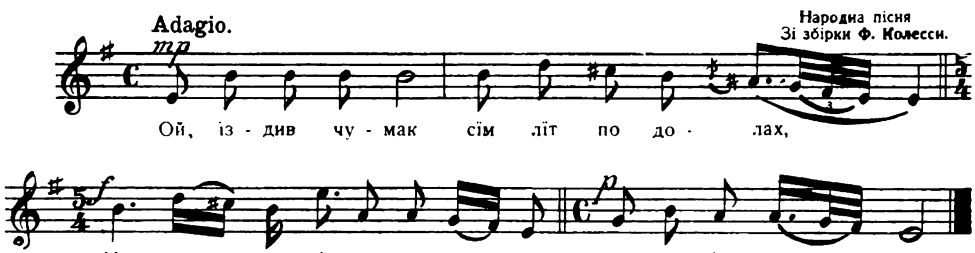

1. Ой їздив чумак сім літ по долах,
Не зазнав він пригодоньки на своїх волах.

2. Ой їхав, їхав, на дорозі став,
Воли му ся поболїли, а він сам заслаб,

3. Ой заслаб, заслаб, під возом лежить,
Нїхто го ся не спитає, що єго болить.

4. „Ой болить мене серце й голова,
Бідна-ж моя головонько, чужа сторона...

5. Чужа сторона, чужії люде,
Та хто-ж мене поховає, як ми смерть буде? ..

6. Вгорнув ся чумак у новий кожух,
Обернув ся долів серцьом, віддав Богу дух.

7. В неділю рано ударили в дзвін,
Посходжав ся, позїжджав ся всьой чумацький рід,

8. Найстарша сестра найперше прийшла:
„Чумаччику, мій братчику, деж тя смерть найшла...“

9. Ідуть волоньки та в новім ярмі:
„Лишилисьмо ґосподара в чужій сторонї.“

10. Ідуть волоньки, ідуть ричучи,
„Лишилисьмо свого ґазду в дорозї йдучи...“

11. Прийшли же вони аж під ворота:
„Вийди, вийди, ґосподине, вже ґазди нема...“

12. „„Най бим була вас всіх полупила,
Та я би ся була вами не засмутила.

13. Одних ся збуду, другі набуду,
А я свого ґосподара нїколи не вздру.““

---

161. На вулиці дудка грає.

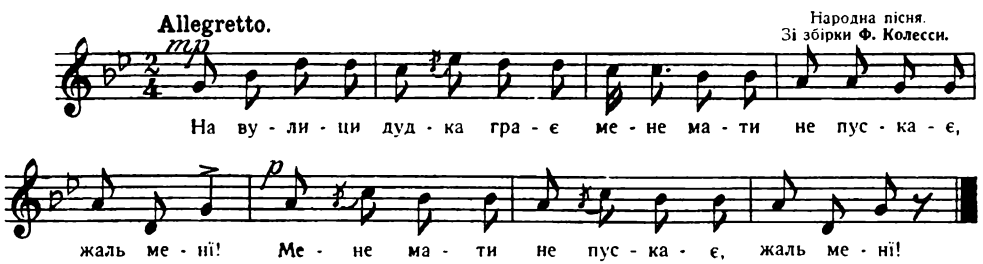

1. На вулиці дудка грає,
Мене мати не пускає,
Жаль менї!

2. Пусти мене, мамунцуню,
Най я трошки потанцюю,
Матїнко!
Най я трошки поганцюю,
Утїнко!

3. Іди, доню, тай не бав ся,
На вулицю тай вертаї ся,
Не гуляй!

4. Щож то менї за гуляннє,
На вулицю таї вертаннє,
Серцю жаль!

5. Бо то в мене погуляти,
Тиждень дома не бувати,
Лиш гуляти!

162. Гей, гук, мати, гук.

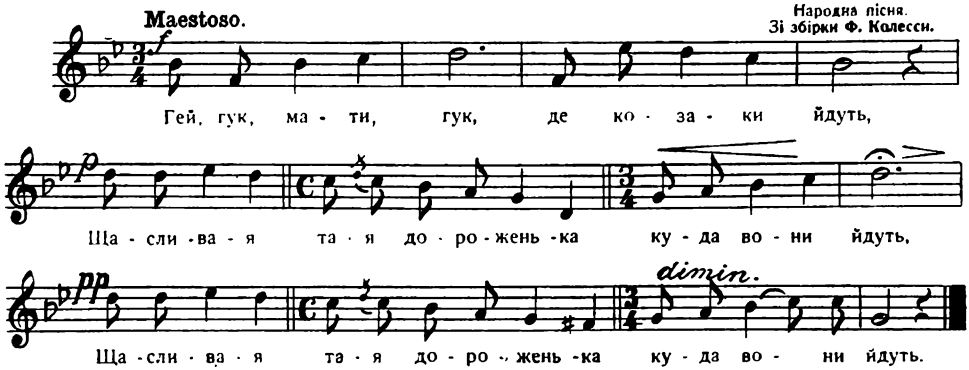

1. Гук, гук, мати, гук,
   Де козаки йдуть,
   Щаслива тая дороженька
   Куда вони йдуть.

2. Куда вони йдуть,
   Тамбори гудуть,
   Попереду своїх вороженьків
   Облавою пруть.

3. Зібрались вони
   Під рясні дуби,
   Та й чекають атамана
   На раду к'собі.

4. Атаман іде,
   Як голуб гуде,
   Та під білою березою
   Головку кладе.

5. Атамане наш,
   Не дбаєш за нас!
   Бо, бач наше товариство,
   Як розгардіяш.

6. Не сором тобі
   Покидати нас?
   І по дебрах сього лїса
   Блукати без нас?

---

163. Розвивай ся ой ти старий дубе.

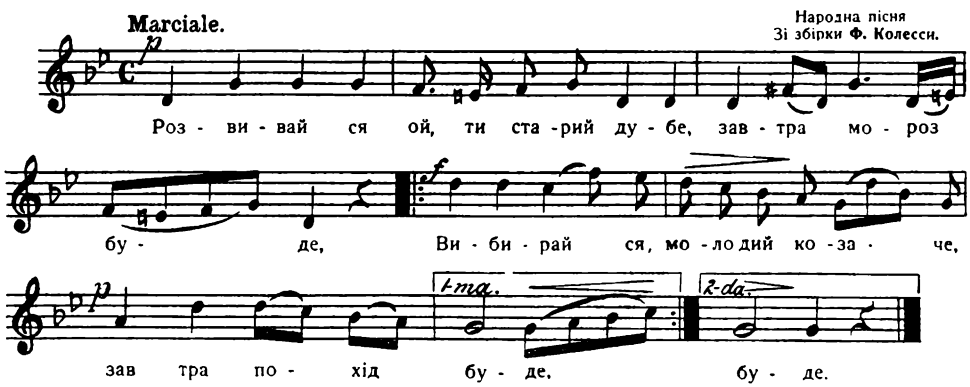

1. Розвивай ся, ой ти старий дубе,
   Завтра мороз буде,
   Вибирай ся молодий козаче,
   Завтра похід буде.

2. Я морозу не боюсь,
   Завтра розвину ся,
   Я походу не боюсь,
   Завтра виберу ся.

3. Закропляйте доріженьки,
Щоб ся не курили,
Розважайте отця й неньку,
Щоб ся не журили.

4. Закропляють доріженьки,
А вони ся курять,
Розважають отця й неньку,
А вони ся журять.

5. Приїхав він під коршмоньку,
Низенько склонив ся:
„Прощай, прощай, вся громада,
Може з ким сварив ся.

6. Ой сварив ся, не сварив ся,
Сваритись не буду,
А вже-ж бо вся громада,
Вже-ж я тут не буду.

164. Ой зійшли ся всї бурлаки.

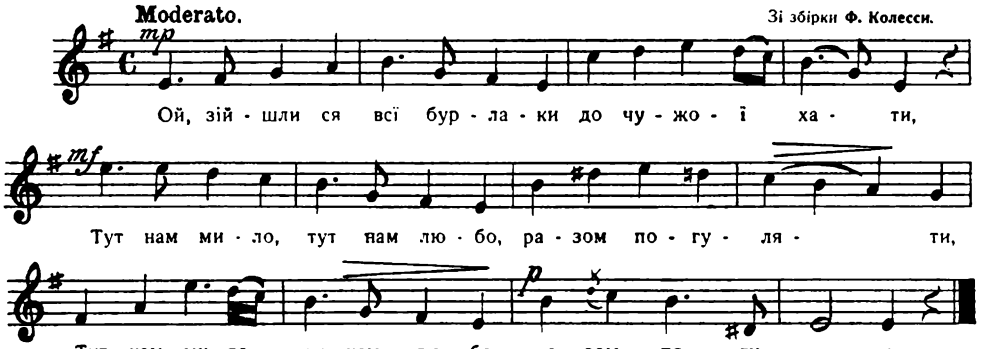

1. Ой зійшли ся всї бурлаки
До чужої хати,
Тут нам мило, тут нам любо,
Разом погуляти...

2. Рідний краю, хато рідна,
Годї вас забути!
Хоть на хвилю рад-бим, рідні
До вас полинути.

165. Зеленая рута, жовтий цьвіт

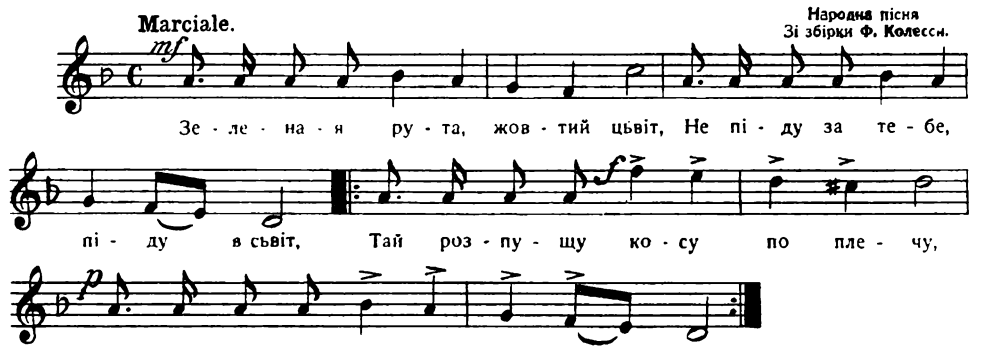

1. Зеленая рута, жовтий цьвіт,
Не піду за тебе, піду в сьвіт,
Тай розпущу косу по плечу,
Нераз гірко-тяжко заплачу.

2. Ой деж ти мій милий ночуєш,
Що ти мого плачу не чуєш?
Бодай тебе, милий, Бог скарав,
Що ти мене бідну понехав...

3. Зеленая рута, чорний пень,
Бодаї ти ся нудив ніч тай день!
Бодай тебе, милий, Бог скарав,
Що ти мене бідну понехав...

166. А хто іде?

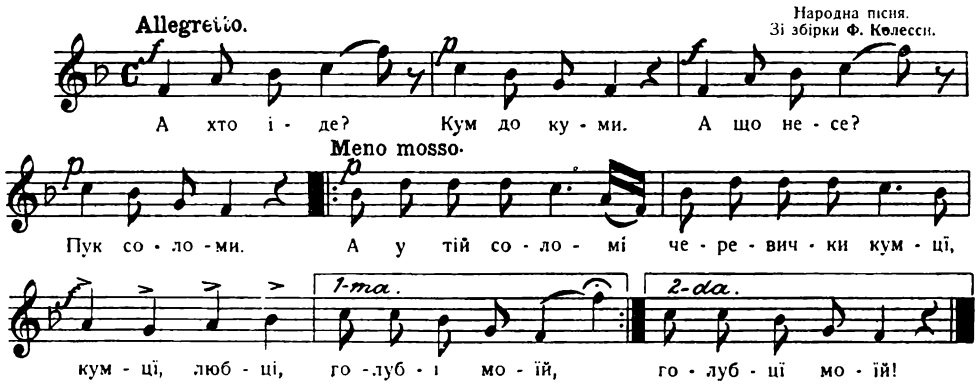

1. А хто іде?
Кум до кумі,
А що несе?
Пук соломи.

2. А у тій соломі
Черевички кумці,
Кумці, голубці,
Голубиці моїй!

167. Ішов милий горонькою.

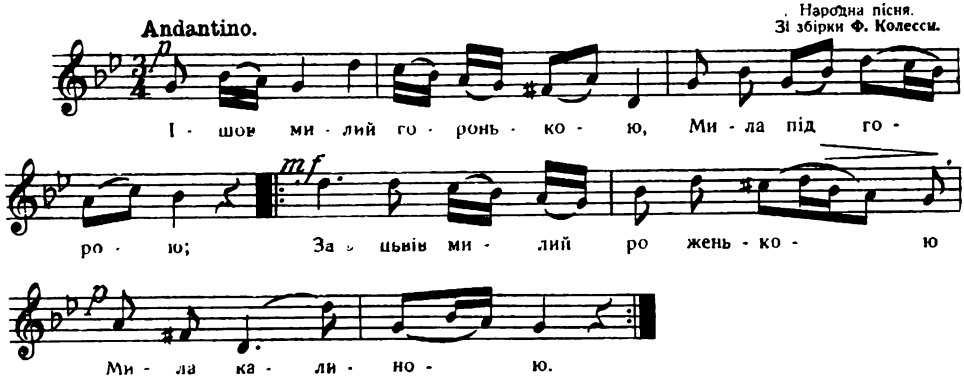

1. Ішов милий горонькою,
Мила під горою;
Зацьвів милий роженькою,
Мила калиною.

2. „Ой ти живеш на горонці,
А я під горою, —
Чи нудиш ся так за мною,
Як я за тобою?

3. Ой коли-б ти так нудив ся,
Як я за тобою,
Жили-б тоді, моє серце,
Як риба з водою."

4. Рибалочка по беріжку
Та рибоньку удить, —
А милая по милому
Білим сьвітом нудить.

5. Рибалочка на човнику
Все рибоньку ловить,
А милая по милому
Білі ручки ломить.

6. Рибалочка по беріжку
Як ластівка вється, —
А милая по милому
Як горлиця бється.

168. А ти поїхав.

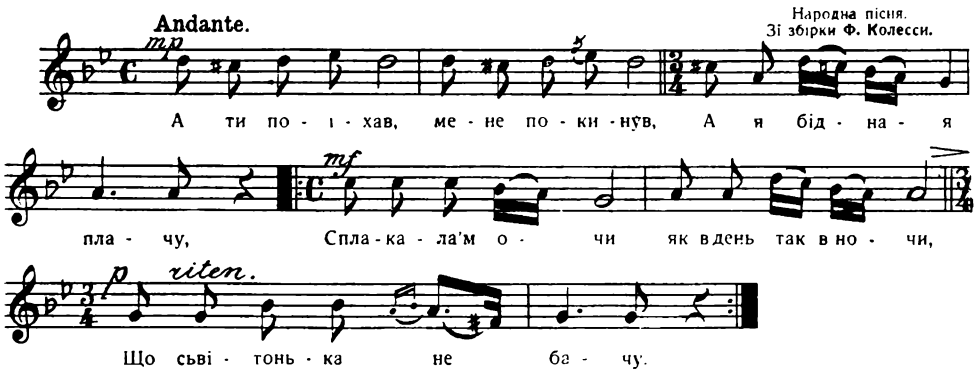

1. А ти поїхав, мене покинув,
А я бідная плачу,
Сплакалам очи як в день так в ночи,
Що сьвітонька не бачу.

2. Бідна пташина невеличкая,
Що по гилонці скаче,
Дурна дівчина тай нерозумна,
Що за гультаєм плаче.

3. Ой як же менї таї не плакати?
Самі сльозоньки лють ся,
Нї мами нема, нї тата нема,
Нї брата, нї сеструнцї.

4. Жадна пташина без товариша
Не пробуває в лїсї,
Відвинили-сьте, занехали-сьте,
Як ластівоньку в стрісї...

169. Татунцю старенькиї.

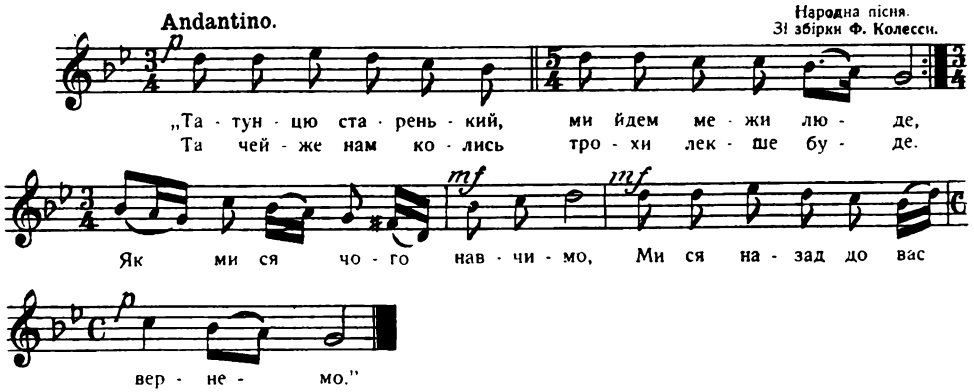

1. „Татуню старенький, ми йдем меже люде,
Та чей-же нам колись трохи лїпше буде.
Як ми ся чого навчимо,
Ми ся назад до вас вернемо.“

2. „„Чекайте дїтоньки, я піду,
Чей я вам матїнку приведу,
Чекайте дїтоньки, я піду,
Чей я вам матїнку приведу.““

3. „Татунцю старенький, хоть бо ви підете,
Вже ви нам матїнки тай не приведете,
Такої рідної, як була,
Як дала їстоньки, то й дула.“

---

170. Ой піду я до млина.

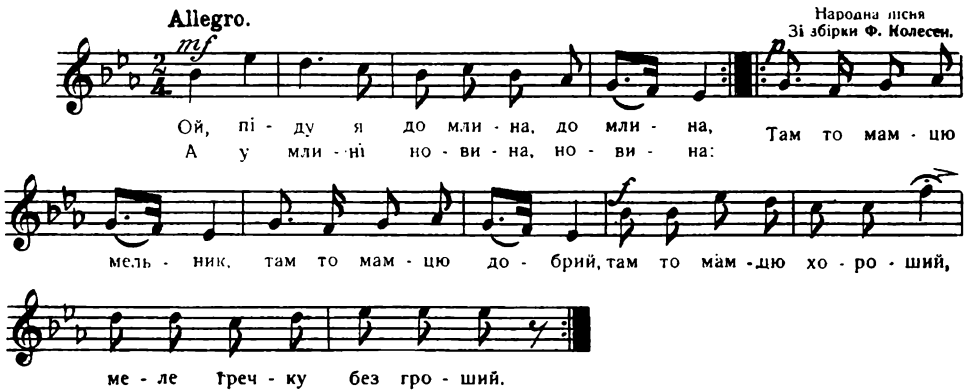

1. Ой піду я до млина, до млина,
А у млинї новина, новина:
Там то, мамцю, мельник,
Там то, мамцю, добрий,
Там то, мамцю, хороший,
Меле гречку без гроший.

2. Меле, меле на кіш насипає,
Що насипле, мене пригортає:
Там то, мамцю, мельник, і т. д.

3. Меле, меле, меле, решетує,
Що оберне, мене поцїлує:
Там то мамцю мельник, і т. д.

---

171. Ой там за лїсом.

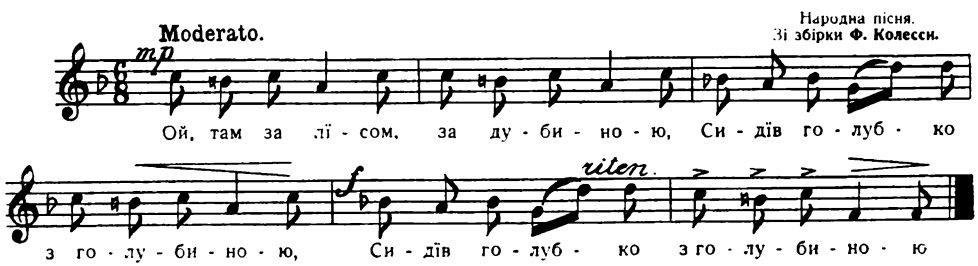

1. Ой там за лїсом, за дубиною,
Сидїв голубко з голубиною. (2)
2. Цїлували ся, обіймали ся,
Одним крилонько накривали ся. (2)
3. Зважив ся сокіл з близької хати
Голубка вбити, голубку взяти,
За тихий Дунай запровадити.
4. За тихий Дунай, за бистру річку, —
Сиплють голубцї яру пшеничку. (2)
5. „Не хочу їсти, не хочу пити,
Нема голубка, нема з ким жити!“ (2)
6. „„Ой єсть у мене двайцять голубів,
Вибирай собі, котрий ти любий.““ (2)
7. „Та ней же буде двайцять чотири,
Нема такого, як був мій милий!“ (2)

---

172. Широкеє болонячко.

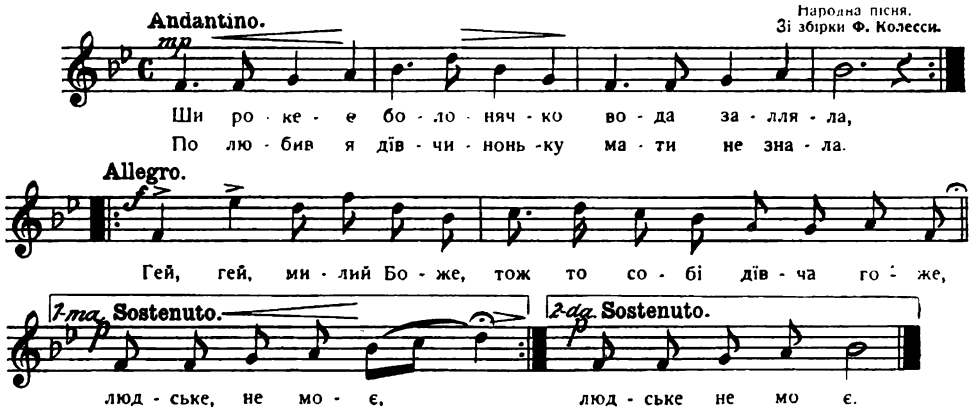

1. Широкеє болонячко вода залляла,
Полюбив я дївчиноньку, мати не знала.
Гей, гей, милий Боже,
Тож то собі дївча гоже,
Людське, не моє.

2. Носив я їй подарунки, видїли люди,
Я си думав молоденький, що моя буде.
Гей, гей, милий Боже, і т. д.

3. Ой вийду-ж я в чисте поле, орли воду пють,
Ото моє коханєчко до слюбу ведуть.
Гей, гей, милий Боже, і т. д.

4. Один веде за рученьку, другий за рукав,
Третий стоїть, серце болить: любив, та не взяв.
Гей, гей, милий Боже, і т. д.

173. Ой, дуду, дуду, дуду.

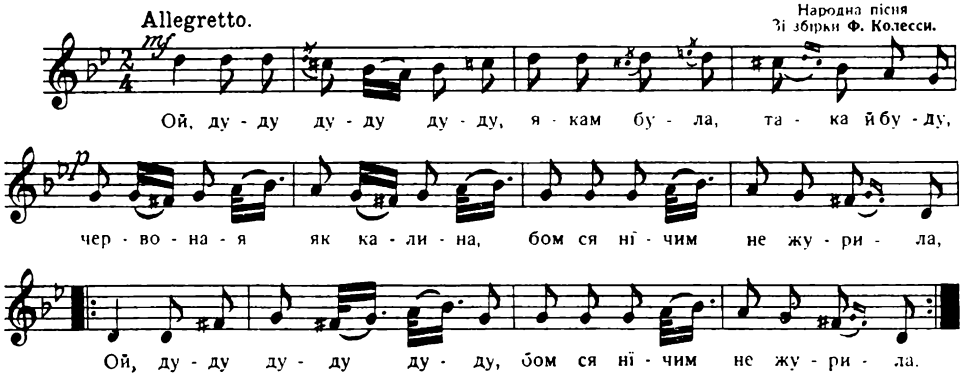

1. Ой, дуду, дуду, дуду,
Якам була, така й буду,
Червоная як калина,
Бом ся нїчим не журила.
Ой, дуду, дуду, дуду,
Бом ся нїчим не журила.

2. Високая як та сосна,
Що в зеленім борі росла;
Ой, дуду, дуду, дуду,
Що в зеленім борі росла. } 2

3. Пожену я чередоньку,
Сама піду до домоньку.
Ой, дуду, дуду, дуду,
Сама піду до домоньку. } 2

174. Ой, ти дївчино, перепелонько.

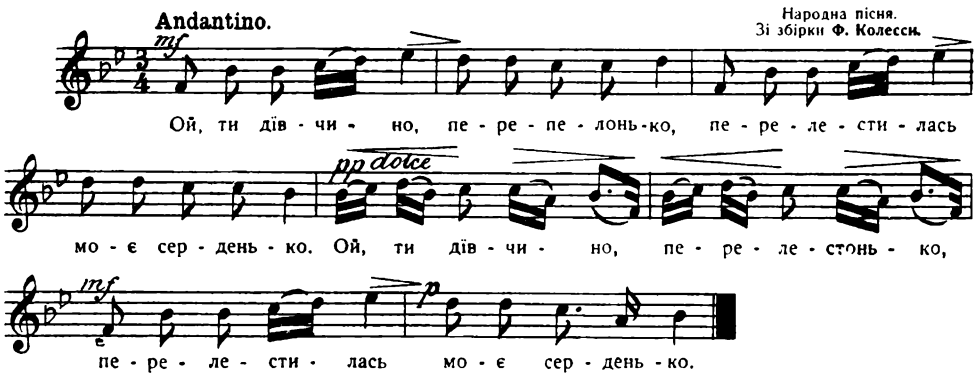

1. Ой ти дївчино, перепелонько,
Перелетилась моє серденько;
Ой ти дївчино, перелестонько,
Перелестилась моє серденько.

2. Ой ти дївчино, як рожевий цьвіт,
Занязалась ми молодому сьвіт.
Ой ти дївчино, як рожевий цьвіт,
Занязалась ми молодому сьвіт.

175. Сидить голуб на дубоньку.

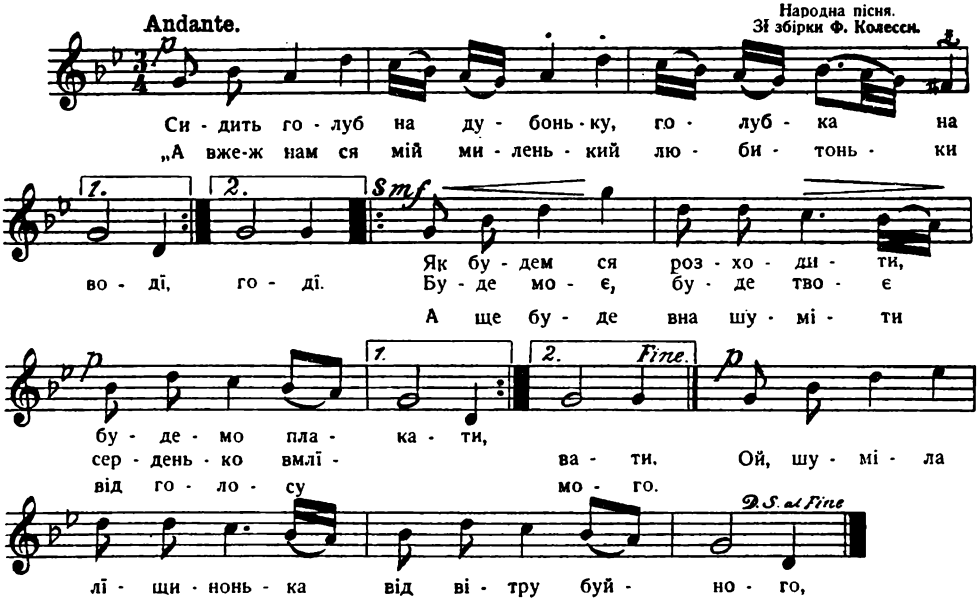

1. Сидить голуб на дубоньку,
Голубка на водї;
„А вже-ж нам ся мій миленький,
Любитоньки годї.

2. Як будем ся розходити,
Будемо плакати,
Буде моє, буде твоє
Серденько вмлївати.

3. Ой шуміла лїщинонька
Від вітру буйного,
А ще буде вона шуміти
Від голосу мого."

176. Попад тими горонъками.

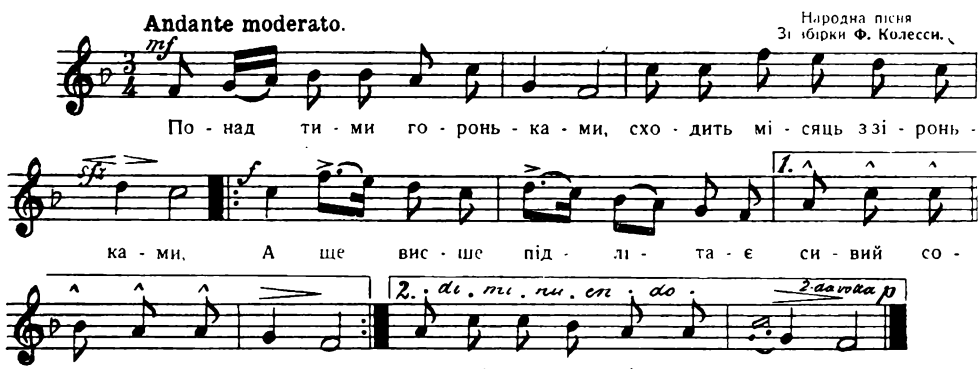

1. Понад тими гороньками,
Сходить місяць з віроньками,
А ще висше підлїтає
Синий сокіл з вірлоньками.

2. Ой летить же він летить,
Тай крилоньками блудить, —
Ой як тяжко на серденьку,
Як хто кого вірно любить.

177. Брязнули ключики по столу.

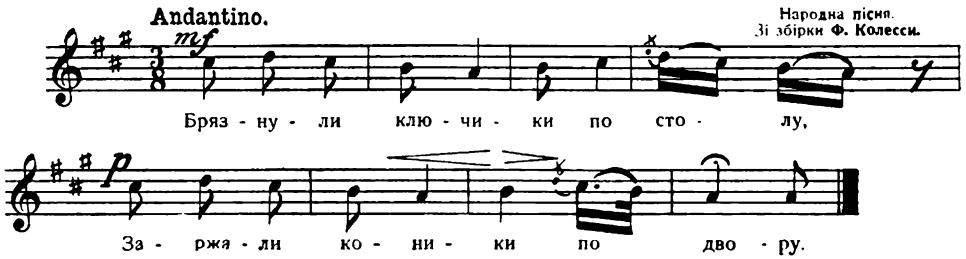

1. Брязнули ключики по столу,
Заржали коники по двору.
2. „Й-а вже-ж то, матінко, по мене!
Даєш мя далеко від себе...
3. На далекоє Підгірє,
На широкоє подвірє.
4. Я-ж того подвіря не сходжу,
Чужому батеньку не вгоджу.
5. Він мене раненько не збудить,
Лиш вийде на село, спогудить.
6. „„Й-а в мене невістка сонлива,
Й-а вна до роботи лїнива!““

178. До Дунаю стеженька.

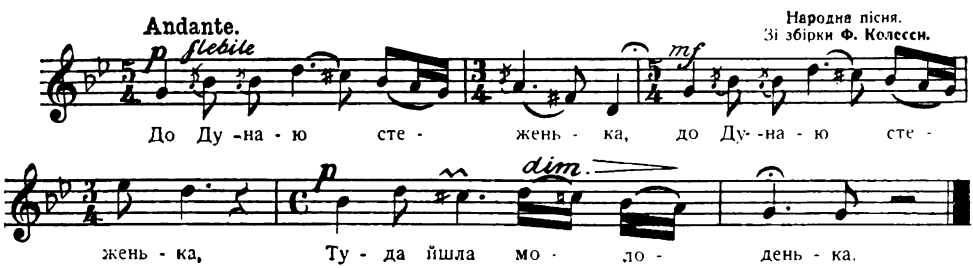

1. До Дунаю стеженька, (2)
Туда йшла молоденька.
2. Над Дунайом стояла, (2)
Русу косу чесала.
3. Русу косу чесала, (2)
В тихий Дунай метала.
4. „Плини, косо, в водою, (2)
Я зараз за тобою.
5. Та ней батенько знає, (2)
За кого мене дає.“

179. Кажуть люди, що я лиха.

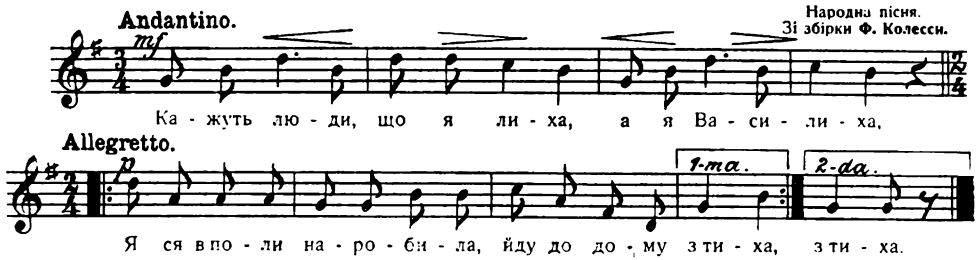

1. Кажуть люди, що я лиха,
   А я Василиха,
   Я ся в полю наробила,
   Йду до дому з тиха.

2. Василихо, буде лихо,
   Буде Василь бити,
   Та не буде Василиху
   Кому боронити...

180. Ой плинуть гусоньки.

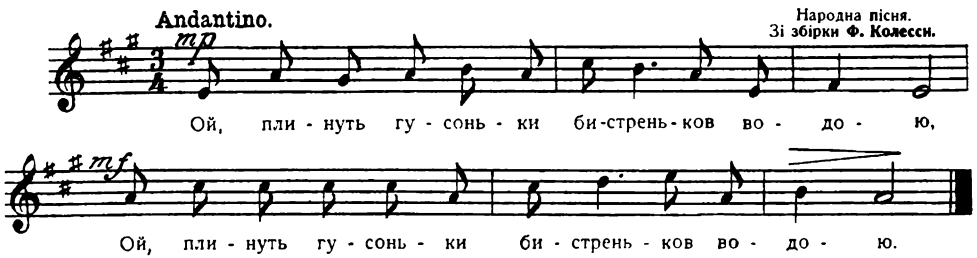

1. Ой плинуть гусоньки бистреньков водою,
   Гей вийди дівчино, розмов ся во мною.

2. „Ой не раз я не два з тобов розмовляла,
   Таки-ж бо я тобі правди не сказала.

3. Аж тогди я тобі всю правдоньку скажу,
   Як мою рученьку із твоєю звяжуть.“

4. Мисли-ж мої, мисли, а деж ви ту зайшли?
   Ей то під козаком кониченько бистрий.

5. Кониченько бистрий, тай волота зброя,
   Що ти он гадаєш, дівчинонько моя?

6. „Ой я си гадаю на мори втонути,
   Лише не гадаю за тобою бути.

7. Бо на морі сплину, стану, відпочину.
   А за тебе піду, на віки загину!“

181. Оїї, озму я коновоньки.

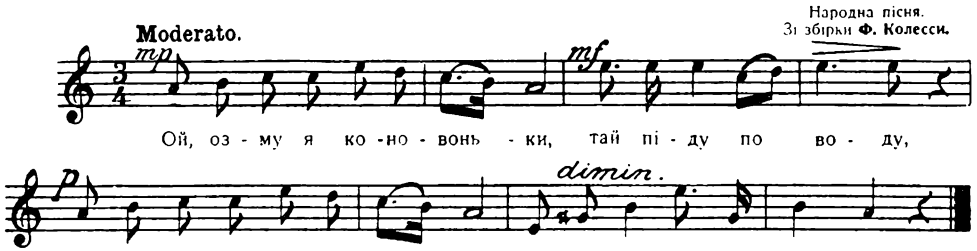

1. Ой, озму я коновоньки,
   Тай піду по воду,
   А там хлопці риболовці
   Та хороші на вроду.

2. „Ой, ви хлопці риболовці,
   Ви хороші на вроду,
   Возьміть мене в новий човен,
   Перевезіть за воду.“

3. Як сїдала в новий човен,
   То тяженько зітхнула,
   Відїхала від берега,
   Лиш рученьков махнула.

4. „Ой, не жаль ми, ненько моя,
   Нї тебе, нї родини,
   Та їно жаль ми, ненько моя,
   Маленької дитини.

5. Ой не жаль ми, ненько моя,
   Марно їдуть ми лїта,
   Через тебе розлучнице
   Піду з того сьвіта.“

182. Сонце низенько.

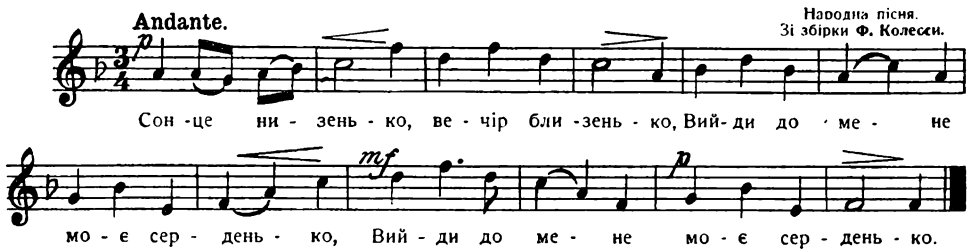

1. Сонце низенько, вечір близенько,
   Вийди до мене, моє серденько!

2. Ой вийди, вийди, та не бари ся,
   Мое серденько розвеселить ся.

3. Ой вийди, вийди, серденько Галю,
   Серденько, рибонько, дорогий кришталю!

4. Ой вийди, вийди, не бійсь морозу,
   Я твої ніженьки в шапочку вложу.

5. Через річеньку, через болото,
   Подаї рученьку, моє золото!

6. Через річеньку, чорез быструю,
   Подай рученьку, подай другую.

7. Ой біда, біда, що я не вдав ся,
Брів через річеньку, та не вмивав ся.

8. Ой заверну ся, та умию ся,
На свою милую хоч подивлю ся.

9. „Ой не вертай ся, та не вмивай ся,
Ти-ж мені серденько й так сподобав ся.

10. Ой там криниця під перелазом,
Вмиємось, серденько, обоє разом.

11. Моя хустина шовками шита,
Утремось, серденько, хоч буду бита.

12. Бити-ме мати, знати-му за-що:
За тебе, серденько, не за ледащо.“

---

183. Темна нічка тай невидная.

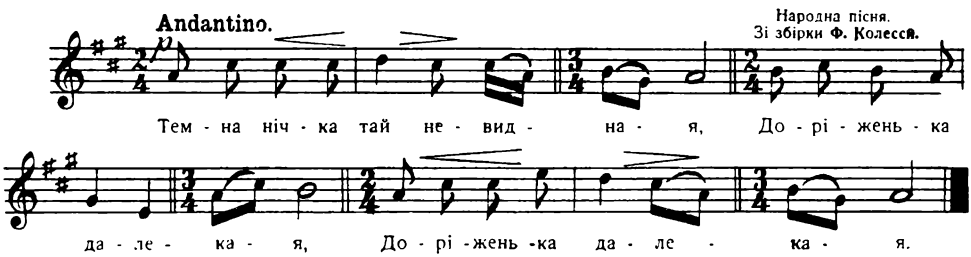

1. Темна нічка тай невидная,
Доріженька далекая.

2. Коник ми ся спотикає,
Сон головку налягає.

3. Припну коня коло калиночки,
А сам ляжу на край могилочки.

4. Щасливая годинонька,
Десь ся взяла дівчинонька.

5. І вирвала травиченьку,
Та вдарила по личеньку.

6. „(Ой) встань, козаче, (ой встань) годї спати,
(Наступає) орда, схоче коня взяти,

7. Та коня возьмуть, та кінь другий буде,
Тебе порубають, на сьвітї не буде.“

8. „„Десь ти мене, дівчино, любиш,
Що ти мене так рано будиш.““

9. „Як би я тебе та не любила,
Я би за тобою степов не бродила.

10. Я-ж то тебе із давна кохаю,
Що й на свою славу не вважаю.“

---

184. Ой ти зоро, зоро вечірная.

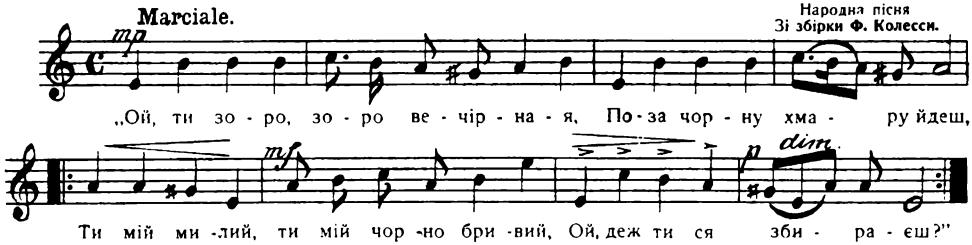

1. „Ой ти зоро, зоро вечірная,
Поза чорну хмару йдеш, —
Ти мій милий, ти мій чорнобривий
Ой деж ти ся збираєш?"

2. „„Збираю ся, ти моя миленька,
На далеку країну,
Їду полем, їду сивим конем,
Ой вже-ж я там загину..."“

3. „Ой ти милий, ти мій чорнобривий
Ночуй нічку зо мною."
„„Ой не буду нічки ночувати,
Щоб' з тобою не заспав.""

4. „Ой не заспиш, ти мій миленький,
Я молода не засплю,
Іно перші кури засьпівають,
То я й тебе пробуджу."

5. Піють кури, піють перші,
Тай дівчина устала,
Осїдлала коня вороного,
Її перед поріг привела.

6. Піють кури, піють другі,
Піє когут сам оден,
„Вставай милий, вставай чорнобривий,
Во вже буде білий день."

7. „„Ой дівчино, дівчинонько,
Мати тебе родила,
Як ти знала, що я бідний жовняр
На щож ти мя любила?

8. Ой ми бідні жовняроньки,
Нещасливі салдати,
Всеред ночи барабаном вдаришь,
Всейчас мусим вставати.

9. Всеред ночи барабаном вдарить,
Всейчас мусим вставати,
Їдем милю через круту гору,
Нїкого й не видати.

10. Їдем милю, їдем другу,
Тай нїкого й невидать,
Тілько славні, славні господари
По стодолах молотять.""

185. Зажурила ся бідная удовонька.

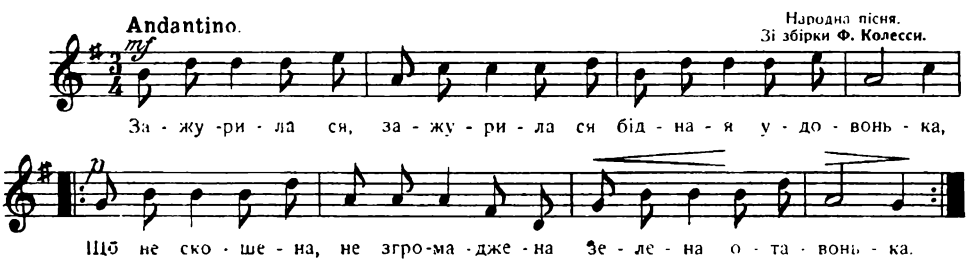

1. Зажурила ся (2) бідная удовонька,
Що не скошена, не згромаджена зелена ставонька.

2. Наймила вна си (2) косариків чотири,
Щоби скосили тай згромадили всі гори тай долини.

3. Косарі косять (2) а вітрець повіває,
Шовкова трава зелененькая на косу налягає.

4. Шовкова трава зелененькая на косу налягає,
Молодий жовняр (2) на ворон-коню грає.

5. Молодий жовняр (2) на ворон-коню грає,
Молода вдова (2) й а з жалю умліває.

6. Кличе синонька (2): „йди сину громадити!“
А синок каже (2): „„я йду до коршми пити.““

7. Кличе вона-го (2): „та йди копиці класти!“
А синок каже (2): „„я піду ляжу спати.““

186. Там у полї береза стояла.

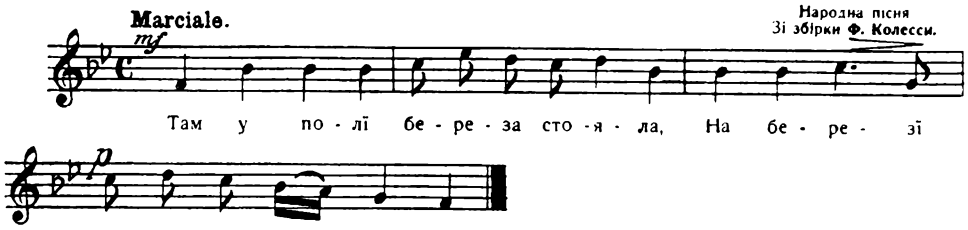

1. Там у полї береза стояла,
На березї зозуля кувала.

2. Питала ся зозуля берези,
Чом берези гіля не зелене?

3. „Як-же менї зеленеє бути,
Підо мною стояли рекрути.

4. Підо мною стояли Татари,
Шабельками гіля й обтинали.

5. Шабельками гіля й обтинали,
З під коріня води добували.

6. З під коріня води добували,
Вороного коня напували.“

187. Ой, дуб тай на дуба.

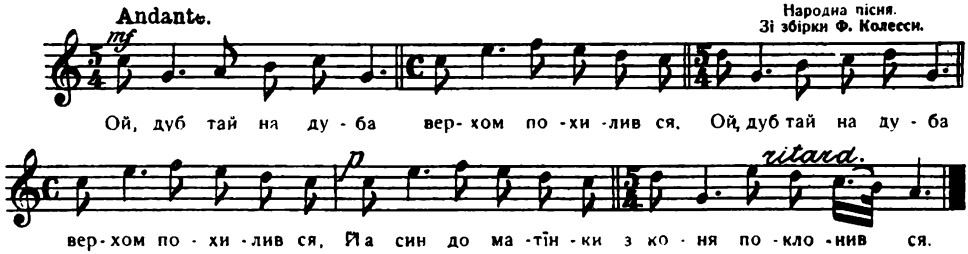

1. Ой, дуб таї на дуба верхом похилив ся,
Ї а син до матїнки з коня поклонив ся.

2. „Ой, коню-ж мій коню, коню вороненький,
Ой, чому-ж ти, коню, та дуже смутненький?

3. Чиж ти надоїла козацькая зброя?
Чиж ти надоїла дівчинонька моя?

4. Чиж ти надоїла гора Кремінная?
Чиж ти надоїла коршма дубовая.

5. „„Ні ми надоїла козацькая зброя,
Ні ми надоїла дівчинонька твоя.

6. Ні ми надоїла гора Кремінная,
Лиш ми надоїла коршма дубовая.

7. Через поле їдеш й а не попасаєш,
Через село їдеш й а не спочиваєш.

8. Через воду їдеш й а не наповаєш,
До коршми приїдеш, до стовпа впинаєш.

9. До коршми приїдеш, до стовпа впинаєш.
Сам ідеш до коршми тай сї напиваєш.

10. Перед тобов стоїть мід, вино, горівка,
Передо мнов нема й ані стебла сїнка.

11. Перед тобов стоять, дівки молодиці,
Передо мнов нема ні краплї водиці.

12. Дай же менї сїна по самі колїна,
Дай же менї вівса й аж по самі перса,

13. Дай же менї води й аж по самі очи,
Та сїдай на мене хоч би серед ночи.““

---

188. Ой, закувала сива зазуленька.

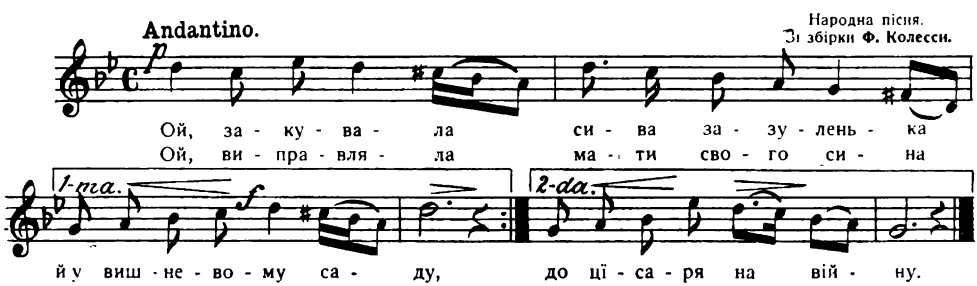

1. Ой, закувала сива зазуленька
Її у вишневому саду,
Ой виправляла мати свого сина
До цїсаря на війну.

2. „Ой іди сину, любая дитино,
Не довго ся забавляй,
Ой за рік за два, за неділь чотири
До дому ся повертай.“

3. „„Ой, Панбіг знає, Панбіг то відає,
Гей чи ся я й поверну,
Ей щось ся мій кінь, мій кінь вороненький
Її у воротїх спотикнув.““

4. „Ой не бий сину коня в головоньку,
Не буде ся спотикати,
Ей не зрадь, сину, людської дитини,
Не буде тя Бог карати.““

5. „„Ой не бив жеж я коня в головоньку,
Він ся таки й спотикав,
Ой не зраджав я людської дитини,
За що-ж мене Бог скарав?““

— —

189. Стоїть коршма над болотом.

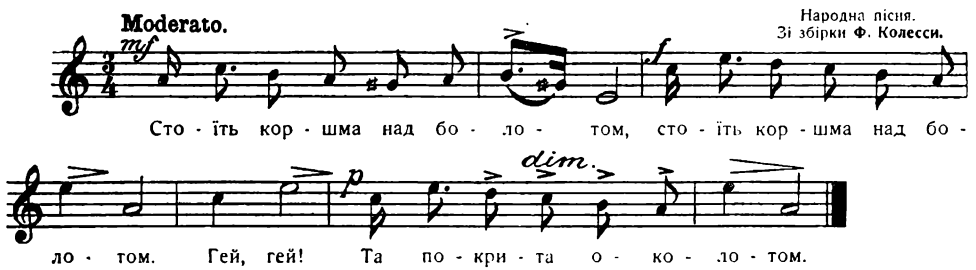

1. Стоїть коршма над болотом (2) Гей, гей!
Та покрита околотом.

2. Я би єї злотом побив, (2) Гей, гей!
Та що я в ній грошиї пропив.

3. Ішов бурлак й а з панщини,
Та повернув до коршмини.

4. Бурлак в коршмі напиває,
Господиня нарікає.

5. Господиня нарікає,
А господар усе лає:

6. „Їй устань дочко, устань мати,
Дай бурлаку вечеряти!“

7. „„Нема нїчо вечеряти,
Такой лягай бурлак спати.

8. До порога головами,
Її а до стола тай ногами.““

9. Ой ще бурлак не вложився,
Вже господар пробудився.

10. „Ой час бурлак уставати,
На долину воли гнати.“

11. Нї вмився, нї вгортався,
Не мав ходак, не вбувався,

12. Не мав ходак, не вбувався,
Не мав паса, не впасався.

13. Ой ще до дня три години,
Бурлак з воли на долині.

14. Чорна хмара наступає,
Дробен дощик покропляє.

15. Бурлак ніжки підношає,
Свою матїр споминає:

16. „Мати-ж моя чорнобрива.
На щось мене породила?

17. Одногось мя сина мала,
Бурлаком єсь мя назвала.

18. Понад річкусь мя носила,
Чомусь мене не втопила?“

— —

190. Ой, на горі та женці жнуть.

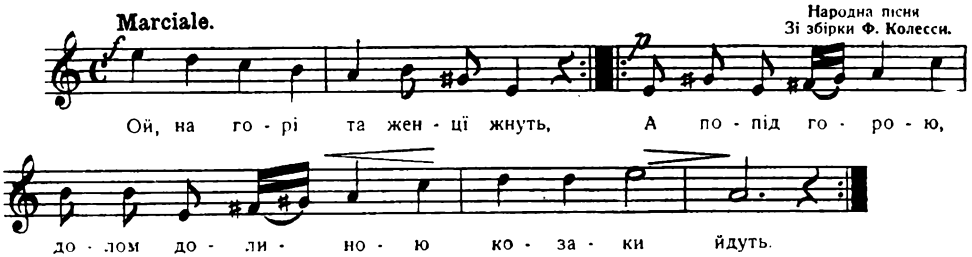

1. Ой на горі та женці жнуть,
   А попід горою,
   Долом долиною
   Козаки йдуть.

2. Попереду Дорошенко
   Веде своє військо
   Славне запорожське
   Хорошенько.

3. По середині пан хорунжий,
   Під ним кониченько,
   Під ним вороненький
   Сильне дужий.

4. А по заду Сагаїдачний,
   Що проміняв жінку
   На тютюн та люльку
   Необачний.

5. Гей вернися Сагайдачний!
   Возьми свою жінку
   Віддай тютюн, люльку
   Необачний.

6. Менї з жінкою не возить ся,
   А тютюн та люлька
   Козаку в дорозї
   Знадобиться.

7. Гей, хто в лїсї, озовися,
   Та викрешем вогню,
   Та запалим люльку,
   Не журися!

---

191. Ти, козаче, соболю.

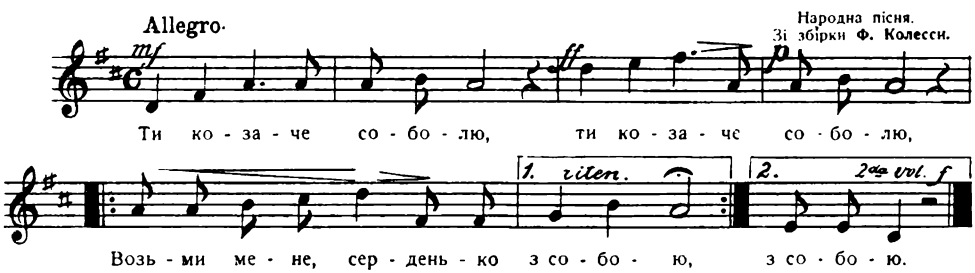

1. Ти, козаче, соболю
   Возьми мене, серденько, з собою.

2. Возьми мене з собою,
   Буду тобі, серденько, женою.

192. Ой на горі жито.

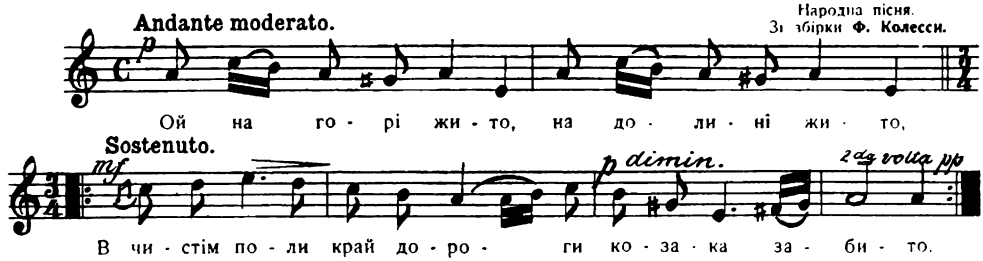

1. Ой, на горі жито,
   На долині жито,
   В чистім поли край дороги
   Козака забито.

2. Забито, забито,
   Затягнено в жито,
   Червоною китайкою
   Оченька накрито.

3. Ой, устань, козаче,
   Устань молоденький:
   Ходить, блудить коло тебе
   Твій кінь вороненький.

4. Та най же він блудить,
   Най же він блукає,
   Він до моєї дівчиноньки
   Дороги питає.

ВАРЯНТ.

1. Ой, на горі жито,
   На долині жито,
   В чистім поли край дороги
   Козака забито.

2. Вбитож його, вбито,
   Затягнено в жито,
   Червоною китайкою
   Голову накрито.

3. Ой, прийшла дівчина
   З чорними очима,
   Відкрила китаєчку
   Тай заголосила.

4. Ой, устань, козаче,
   Устань молоденький,
   Ходить, блудить коло тебе
   Твій кінь вороненький.

5. Ой, най же він блудить,
   Най нічку ночує,
   Та чейже він до родини
   Дороженьку чує.

193. Ой, Сїч мати.

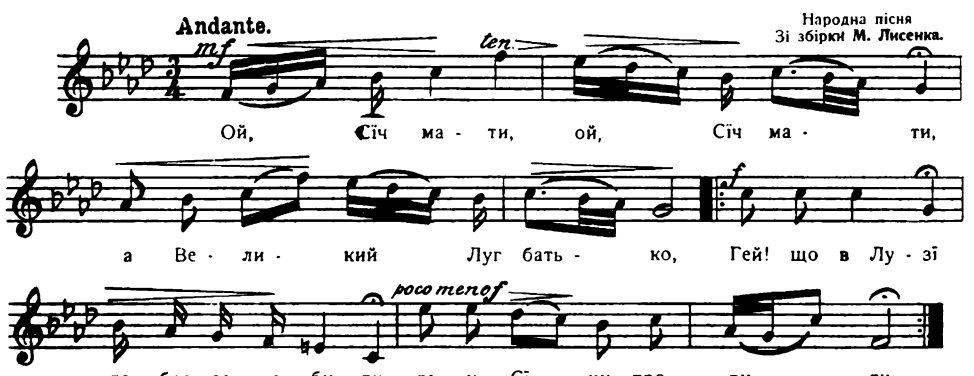

1. Ой, Сїч мати, ой Сїч мати,
А Великий Луг батько,
Гей! що в Лузї добре заробити,
Те у Сїчи пропити.

2. Та лїтає орел, та лїтає сизий
По високій високости,
Ой, плаче козак, плаче старесенький,
Що по своїй молодости.

3. Ох, і молодосте, одрадосте,
На серденьку своя воля!
Що всї люди пють та гуляють,
Тільки моя бідна доля.

4. Лїта мої молодії
Де ви ся поділи?
Ой чи в луги, чи в байраки
Геть від мене відлетїли.

5. Козацькая здобиченька
Марно пропадає:
Тиждень козак зароблає,
За один день пропиває.

194 Ой, у поли два явори.

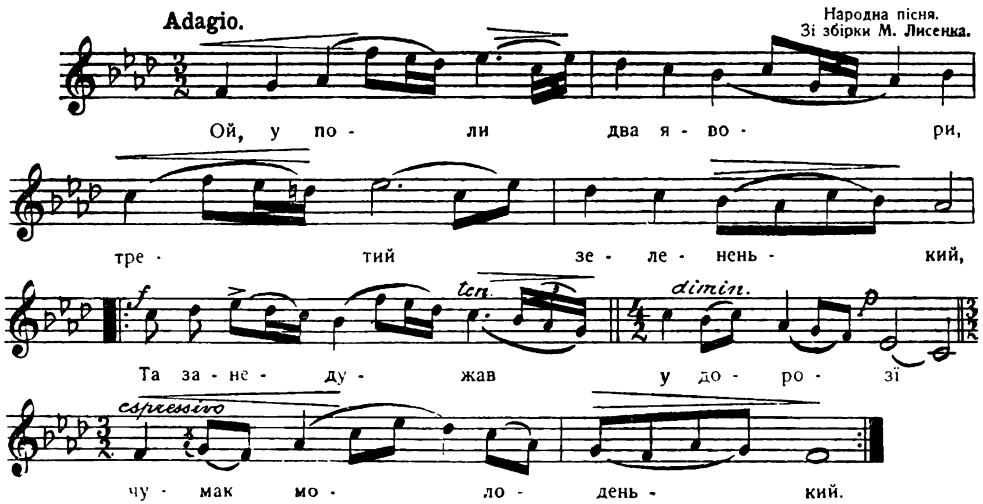

1. Ой, у поли два явори,
Третиї зелененький,
Та занедужав у дорозї,
Чумак молоденький.

2. Та занедужав у дорозї,
Прийшлось помирати:
„Та прошу-ж, братця, вїсх покірно,
Дайте ненцї знати.

3. Та прошу-ж, братця, всїх покірно,
Дайде ненцї знати,
Та нехай вийде на границю
Чумака ховати.“

4. Ой як вийшла стара мати
А й сина ховати,
Таї повернула біле личко
Супроти сонечка.

5. „„Тай оцеж тобі, мій синочку,
Тяжке важке життя,
Що не шанував отця ї неньку,
Такеж тобі пуття.““

6. „Та прошу-ж мати, не гнївайте,
Хороше сховайте,
Та викопай, ненько моя,
Глибоку долину.

7. Тай нагорни, ненько моя,
Високу могилу,
Тай посади, ненько моя,
Червону калину.

8. Тай почепи, ненько моя,
Червону хустину.
А щоб пішла вся славонька,
На всю Украïну.“

195. Та забіліли снїги.

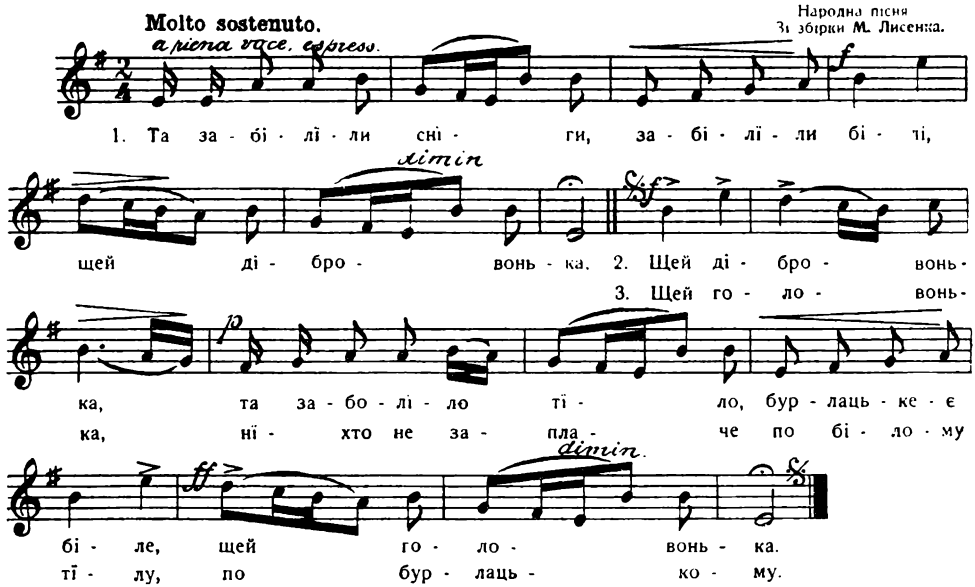

1. Та забілили снїги
Забілїли білі
Щей дібровонька;

2. Щей дібровонька —
Та заболїло тїло,
Бурлацькеє біле,
Щей головонька!

3. Щей головонька —
Нїхто не заплаче
По білому тїлу,
По бурлацькому:

4. По бурлацькому —
Нї отець, нї мати,
Нї брат, нї сестриця,
Нї жона його;

5. Нї жона його —
А тільки заплаче
По білому тїлу
Товариш його.

6. Товариш його —
„Прости-ж мене, брате,
Вірний товаришу,
Може я й умру.

7. Може я й умру —
Зроби-ж менї, брате,
Вірний товаришу,
З клен-древа труну;

8. З клен-древа труну —
Похонай мене, брате,
Вірний товаришу,
В вишневім саду.

9. В вишневім саду —
В вишневім садочку,
На жовтім пісочку
Під рябиною.

10. Під рябиною —
Рости, рости древо,
Тонке, високеє,
Кучерявеє!

11. Кучерявеє —
Та розпусти гілля
З верху до кореня,
Лист до долоньку!

12. Лист до долоньку —
Укрий моє тїло
Бурлацькеє, біле,
Щей головоньку!

13. Щей головоньку —
Та щоб моє тїло
Бурлацькеє біле
Тай не чорнїло.

14. Тай не чорнїло —
Від ясного сонця,
Від буйного вітру
Тай не марнїло!

196. Та туман яром котить ся.

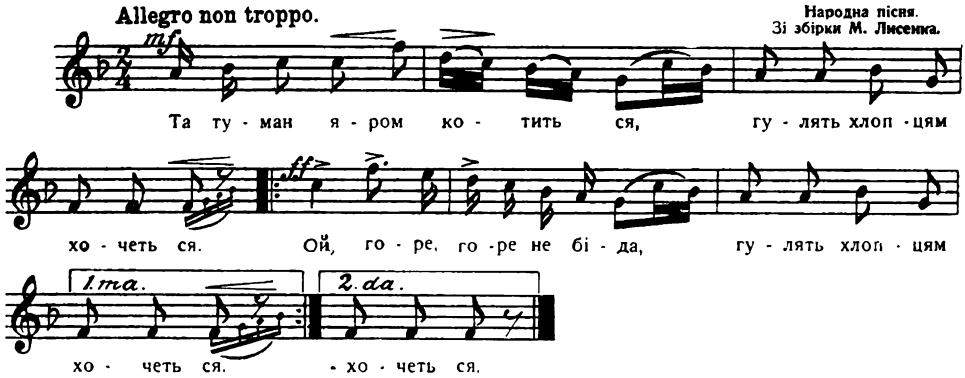

1 Та туман яром котить ся,
Гулять хлопцям хочеть ся, —
Ой горе, горе не біда,
Гулять хлопцям хочеться.

2. Та гуляй парню молодий,
Поки не зазнав біди, —
Ой горе, горе не біда,
Поки не зазнав біди.

3. Дівка плаче, ридає,
Вона волї не має, —
Ой горе, горе не біда
Вона волї не має.

4. В саду вишенька цвите,
Козак до дівчини йде, —
Ой горе, горе не біда,
Козак до дівчини йде.

5. В саду вишня зацвила,
Дівка парня поняла, —
Ой горе, горе не біда,
Дівка парня поняла.

197. Ой, послала мене мати.

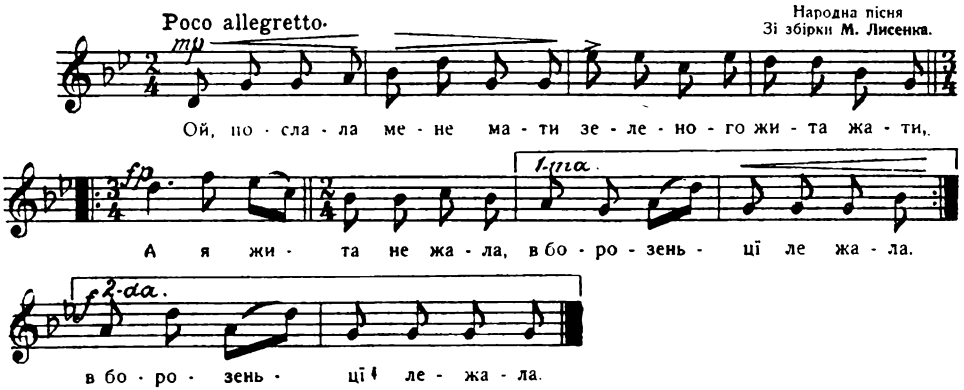

1. Ой послала мене мати
Зеленого жита жати
А я жита не жала.
В борозенці лежала. } 2

2 Ушли хлопці по козелці
Знайшли дівку в борозенці:
„Чого, дівко, лежиш,
Чом ти жита не жнеш?“ } 2

3. Як би знала, що ти мій,
Дала-б тобі кожух свій,
Кожух білий комір чорний,
Хлопець гарний, ще й моторний. } 2

4. Куди не йду, то дивлю ся
Все на той край, де Маруся
Марусино-ж моя,

Ой до чого довела,
Ой до чого довела:
Нема в хаті помела.

198. Туман яром...

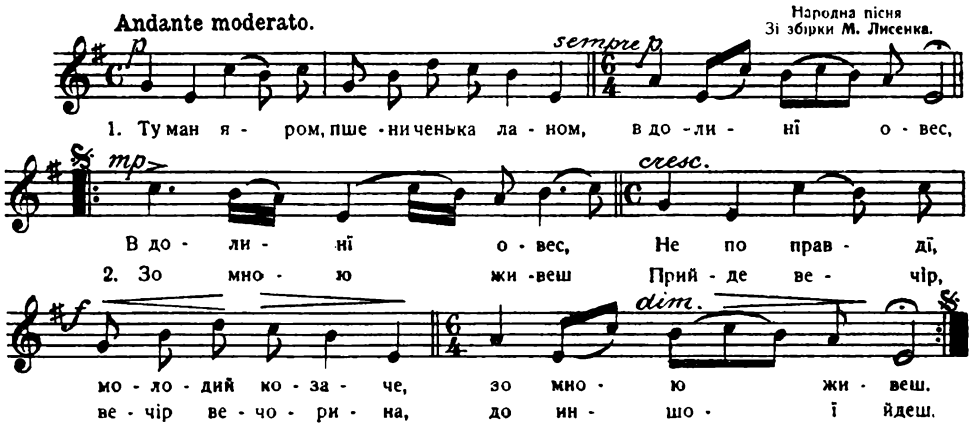

1. Туман яром,
Пшениченька ланом,
В долині овес;
В долині овес —
Не по правді,
Молодий козаче,
Зо мною живеш,

2. Зо мною живеш, —
Прийде вечір,
Вечір вечорина
До иншої йдеш.

3. До иншої йдеш —
А до мене
Стиха, стихесенька
Голос подаєш.

4. Голос подаєш —
„Ой обсади,
Молода дівчино,
Виноградом двір.

5. Виноградом двір —
Щоб не заходив,
Як вечір приходить,
Голосочок мій."

6. Голосочок мій —
„„Вже-ж я садила,
Уже й поливала,
Не приймаєть ся.

7. Не приймаєть ся —
За тобою
Молодий козаче,
Побиваю ся!""

8. Побиваю ся —
„Ой посади,
Молода дівчино,
Зелену вербу.

9. Зелену вербу —
Куди йтиму,
Куди їхатиму
До тебе зайду.

10. До тебе зайду —
Ой вистели,
Молода дівчино,
Килимами.

11. Килимами двір —
Щоб не покаляв я
Червоних чобіток,
Золотих підків."

12. Золотих підків —
„„Бодай же ти,
Молодий козаче,
Сього не діждав.

13. Сього не діждав —
Щоб ти мої
Червоні килими
Чобітьми топтав.

14. Чобітьми топтав —
Моя мати
Сї килими ткала
Столи застелять.

15. Столи застелять —
А не тобі,
Превражий ти сину,
Чобітьми топтать.""

199. Кучерява Катерина.

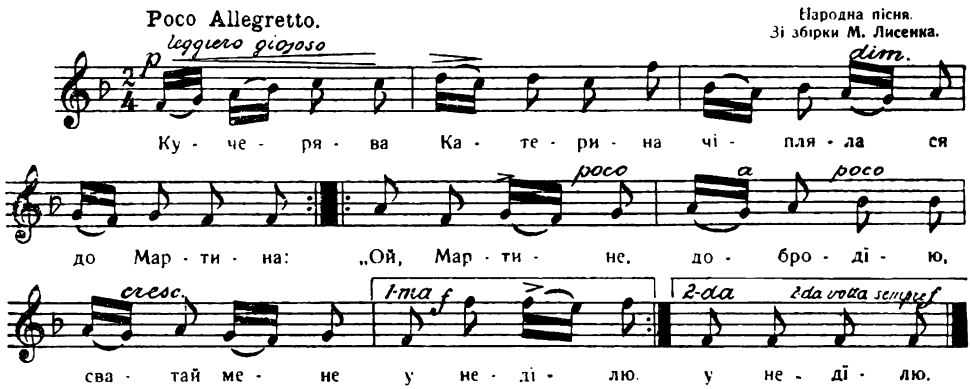

1. Кучерява Катерина
Чіпляла ся до Мартина:
„Ой Мартине, добродію,
Сватай мене у неділю."

2. „Катерино люба, мила,
Сватав тебе-б, так не сила:
Не до жартів, до любови
В Катерини чорні брови."

200. Козаченьку, куди їдеш.

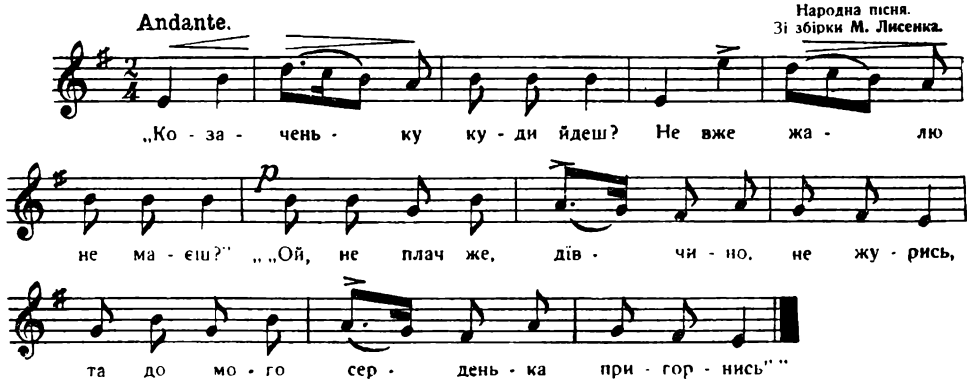

1. „Козаченьку, куди йдеш?
Не вже жалю не маєш?"
„„Ой не плач же, дівчино, не журись,
Та до мого серденька пригорнись.""
2. „Я без тебе загину,
Як ти підеш в чужину."
„„Ой не плач же, дівчино, не журись,
Та то мого серденька пригорнись.""
3. „Не накликай же біду,
Бо без тебе пропаду."
„„Ой не плач же, дівчино, не журись,
Та до мого серденько пригорнись.""
4. „Чи тебе лихо жене?
Бачу, зрадиш ти мене..."
„„Я верну ся, серденько, в осени,
Як упаде листячко з калини.""
5. Ждала дівка навісна,
Мина осінь і весна;
Нема, нема козаченька, таї не чуть.
Злії люди, вороженьки вже кують.
6. А як жито зацьвіло,
Прийшла вістка у село:
Не вертатись вже до тебе козаку,
Заснув в степу він сердега до віку.

201. Чом, чом не прийшов.

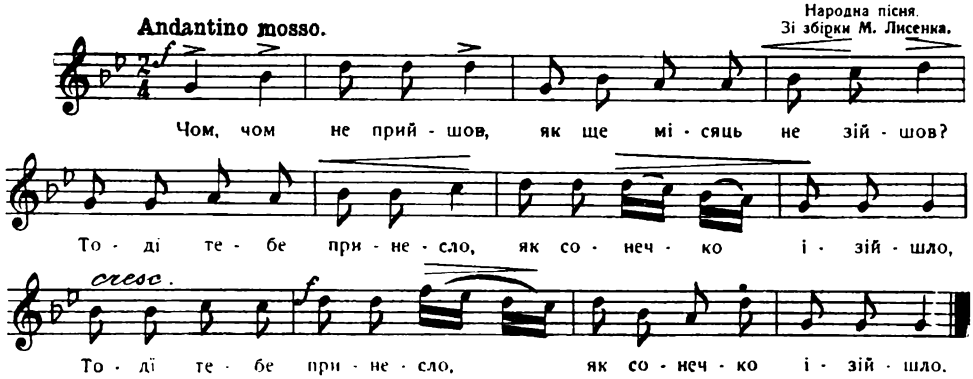

1. Чом, чом не прийшов,
Як ще місяць не зійшов?
Тоді тебе принесло,
Як сонечко ізійшло.
2. Прийди милий, прехороший,
Скинь чоботи, прийди босий,
Щоб підківки не бряжчали,
Щоб собаки не гарчали.
3. Чом, чом не прийшов,
Як я говорила?
А у мене цілу нічку
Сьвічечка горіла.

202. Ой, наступає та чорна хмара.

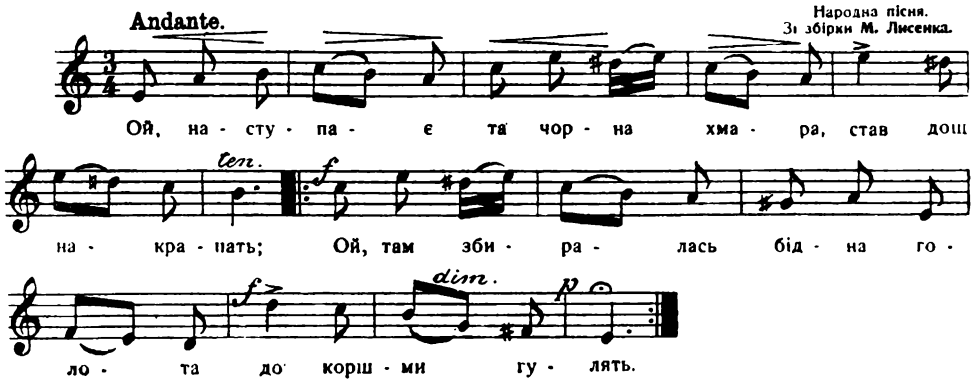

1. Ой наступає та чорна хмара,
Став дощ накрапать;
Ой, там збиралась бідна голота
До коршми гулять.

2. Темна хмара наступила,
Став дощик іти;
„Благослови, отамане,
Намет напясти"

3. Ой напяли козаченьки
Червоний намет,
Таї пють вони горілочку,
Ще й солодкий мед.

4. Усї пани, усї дуки
У наметї сїли,
Наша браття сїромашня
Та й не посьміли.

5. Наша браття сїромашня
Не посьміли,
Взяли кварту горілки з жарту,
На дощі сїли.

6. Прийшов же наш пан отаман,
Стало йому жаль,
Над своєю голотою
Жупан свій розіпяв.

7. Іде багач, іде дукач,
Пян валяєть ся,
Із нашої голотоньки
Насьміхаєть ся,
За що тая голотонька
Напиваєть ся.

8. Ой як крикне пан отаман
На свою силу:
Візьміть, візьміть превража дуку,
Вибийте в шию.

9. Один бере за чуприну,
Другий дула бє:
„Не йди, не йди превража дуко,
Де голота пє."

10. Пішов багач, пішов дукач
І не оглядявсь,
Десятому заказував,
Щоб не насьміхавсь.

---

203. Ой, чий же це двір

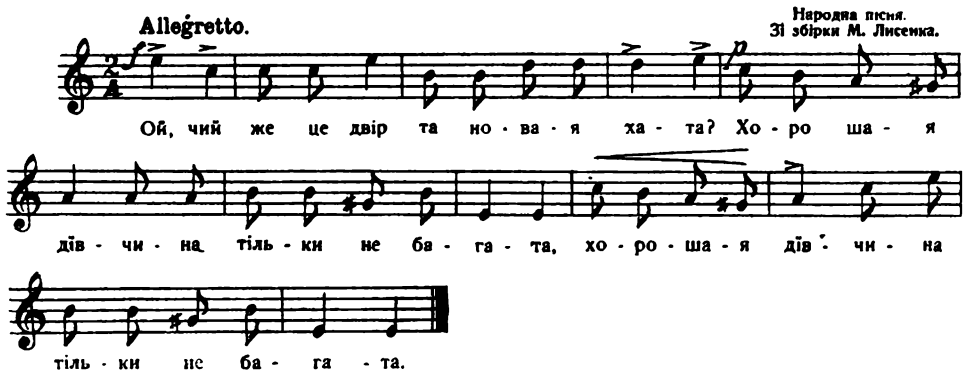

1. „Ой, чий же це двір
Та новая хата?
Хорошая дівчина,
Тільки не багата.

2. Ой чий же це двір?
Приточив би свій,
Хорошая дівчина
Оженив ся-б на їй.

3. Коли-б же ти, дівчино,
Трошки багатенька,
Взяв би тебе за рученьку,
Повів до батенька."

4. „„Коли-б же я, козаченьку,
Трошки багатенька,
Наплювала-б я на тебе
Й на твого батенька.

---

204. Не топила, не варила.

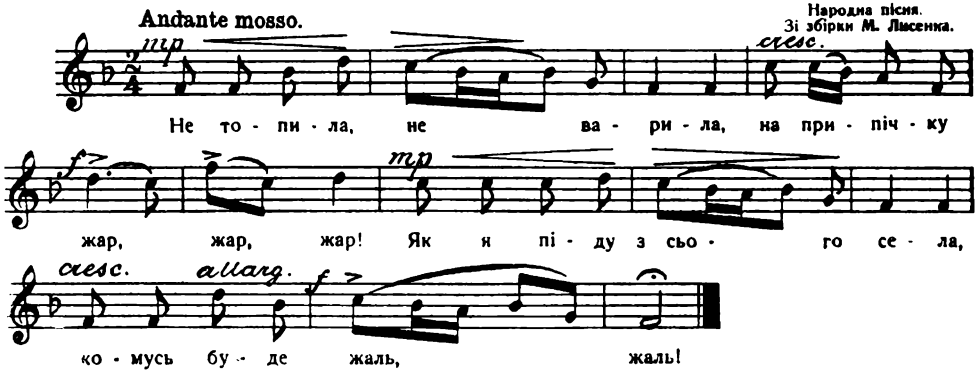

1. Не топила, не варила
На припічку жар (3);
Як я піду з свого села,
Комусь буде жаль (2)!

2. Не топила, не варила,
На припічку димно (2);
Як я піду з свого села,
Комусь буде дивно.

3. Не топила, не варила,
На припічку попіл (2);
Як я піду з свого села,
Зостанеть ся сокіл.

4. Не топила, не варила,
На припічку каша (2);
Прощавайте сусїдоньки,
Тепер я не ваша.

205. Оїї, летїла горлиця.

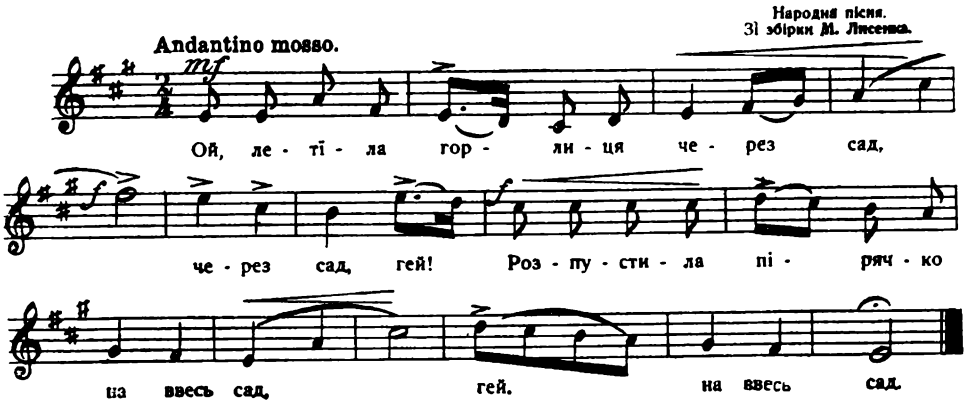

1. Оїї, летїла горлиця через сад,
Черед сад, гей!
Розпустила пірячко на ввесь сад,
Гей, на ввесь сад.

2. „Ой хто-ж теє пірячко ізбере,
Ізбере, гей!
О той мене молодую забере,
Гей, забере."

3. На курочцї пірячко в один ряд,
В один ряд, гей!
Любімо ся, серденько, в один лад,
Гей, в один лад.

206. Козак одїзджає.

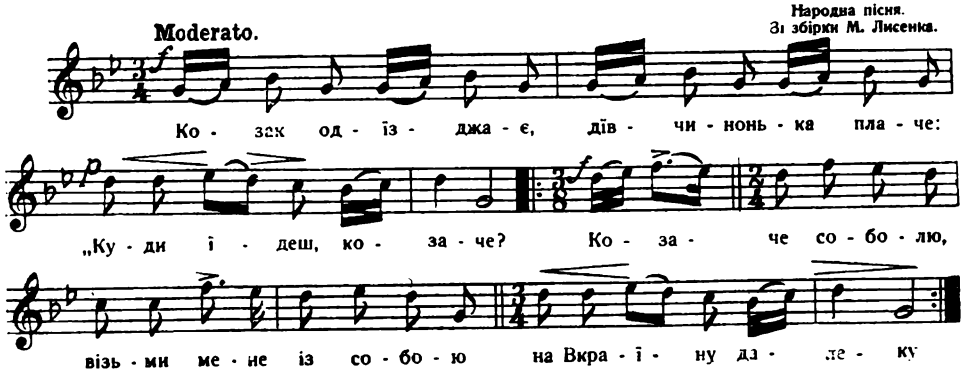

1. Козак одїзджає,
Дївчинонька плаче:
„Куди їдеш, козаче?
Козаче соболю,
Візьми мене із собою
На Вкраїну далеку."

2. „„Дївчинонько мила,
Що будеш робила
На Вкраїнї далекій?""
„Буду хусти прала,
Зеленого жита жала
На Вкраїнї далекій."

3. „„Дївчинонько мила,
Що будеш ти їла
На Вкраїнї далекій?""
„Сухарі з водою,
Аби, серце, із тобою
На Вкраїнї далекій.""

4 „„Дївчинонько мила,
Де будеш ти спала
На Вкраїнї далекій?""
„В степу під вербою,
Аби, серце, з тобою
На Вкраїнї далекій."

207. Геї, не дивуйте, добрії люде.

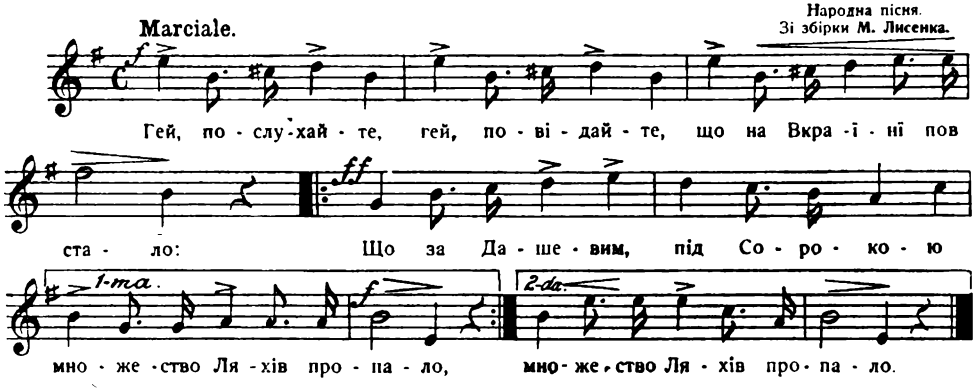

1. Геї послухайте, геї повідайте
Що на Вкраїнї повстало:
Що за Дашевим, під Сорокою
Множество Ляхів пропало.

2. Геї, Перебийніс просить немного,
Сімсот козаків з собою,—
Рубає мечем голови з плечей,
А решту топить водою.

3. Ой, пийте, Ляхи, води з калюжі,
Води болотянії;
А що пивали на тій Вкраїні
Вина та меди ситнії...

4. Дивують панки, вражії синки,
А що козаки вживають;
Вживають вони щуку, рибаху,
Ще й саламаху з водою.

5. Ой, чи бач, Ляше, що пан Хмельниць-
На жовтім піску підбив ся? [кий
Од нас, козаки, од нас, юнаки,
Нї один Ляшок не вкрив ся.

6. Ой, чи бач, Ляше, як козак пляше
На сивім кони гуляє?
З мушкетом стане, аж серце вяне,
А Лях од жаху вмирає.

7. Ой, чи бач, Ляше, що по Случ наше,
По Костяную могилу?
Як не охотїли, забунтували,
Таї утеряли Вкраїну.

8. Ой, та зависли Ляшки, зависли,
Як чорна хмара на Вислї;
Не попустимо Ляхів із Польщі,
Та поки нашої жизнї.

9. Гей, ну, козаки, гей, та у скоки,
Та заберімо ся в боки.
Загнали Ляшків геть аж за Вислу,
Не вернуть ся і в три роки...

208. Та нема гірш нїкому.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

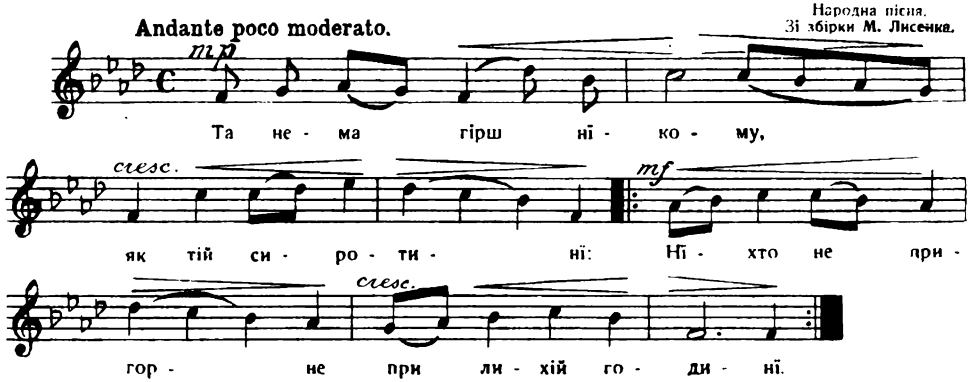

1. Та нема гірш нїкому,
Як тій сиротинї:
Нїхто не пригорне
При лихій годинї.

2. Та не пригорне батько,
Не пригорне мати,
Тільки той пригорне,
Що, думає взяти.

3. Та налетїли гуси
З далекого краю,
Замутили воду
В тихому дунаю.

4. Та бодай сїрі гуси
З пірячком пропали,
Що нас розлучили,
Як голубів пару.

5. Як ми кохали ся
Як зерно в горісї,
Тепер розійшли ся,
Як туман по лїсї.

6. Як ми кохали ся,
Як голубів пара,
Тепер розійшли ся,
Як чорная хмара.

7. Ой, у полї криниця,
Там вода лиснеть ся;
А люде говорють,
Що я ледащиця.

8. Що я ледащиця,
Не хочу робити,
Та іду в корчомку
Мед, горілку пити.

209. Ой, по горах, по долинах.

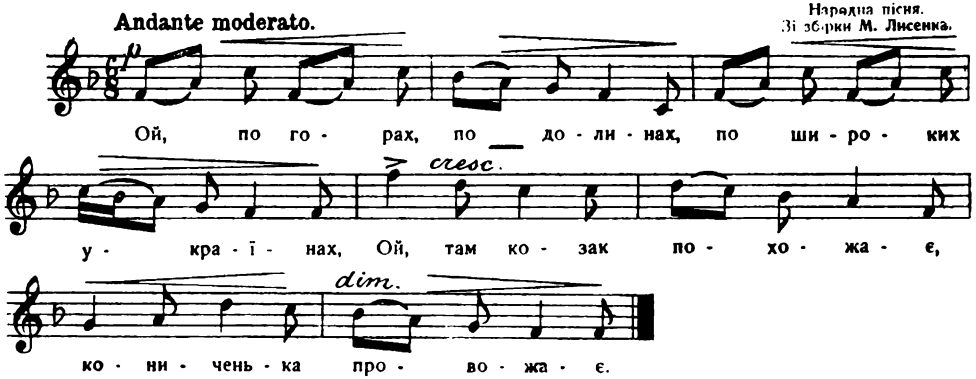

1. Ой, по горах, по долинах,
По широких українах,
Ой, там козак похожає,
Кониченька провожає.

2. Кониченька провожає
І сам себе розважає,
І сам себе розважає,
Кого любить, та немає.

3. Ой як крикнув на мáлого:
Сїдлай коня вороного,
Сїдлай коня вороного,
А під мене буланого.

4. Ти, місяцю, сьвіти, сьвіти,
Ворон коню біжи, біжи,
Ти, місяцю, просьвіщай ся,
Ворон коню поспішай ся.

5. Ой, став місяць примеркати,
Ой, став коник приставати;
Як приїхав під ворота,
Вийшла мила крашча злота.

6. Здрастуй, здрастуй моя мила,
З ким ти сю ніч говорила?
„Із стіною; із німою,
Тепер, серце, із тобою."

7. Бере коня за поводи,
Козаченька за рученьку,
Веде коня на стайницю,
Козаченька у сьвітлицю.

8. Дає коню вівса сїна,
Козакови меду й вина,
Сама сїла, задумала,
Карі очі зарумала.

9. Щож ти, мила, задумала,
Карі очі зарумала,
Чи жаль тобі вівса сїна,
Чи жаль тобі меду вина?

10. Чи жаль тобі вівса сїна,
Чи жаль тобі меду вина?
Як жаль тобі меду вина,
То я не твій, ти не моя.

11. „Не жаль менї вівса й сїна,
Не жаль менї меду й вина,
Ой, жаль менї свого сьвіта,
Що йдуть мої марно лїта.

210. Полюбила коваля.

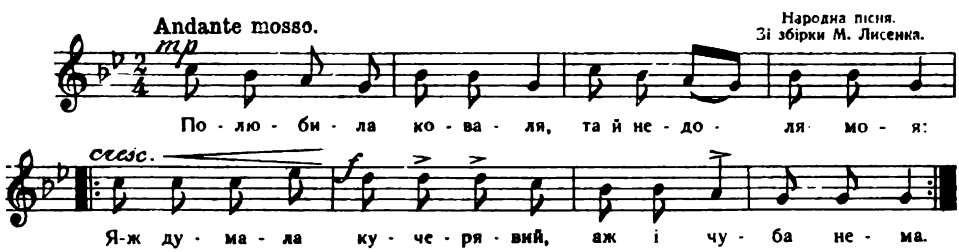

1. Полюбила коваля,
Тай недоля моя:
Я-ж думала кучерявий,
Аж і чуба нема.

2. Хоч його й не трошки,
Та не кучері;
А вже-ж менї шолудиві
Надокучили.

3. Полюбила панича
Петра Павловича,
Та не знаю, що робить,
Чи покинуть, чи любить?

4. Та не знаю, що робить,
Чи покинуть, чи любить?
Покинути жаль буде,
Судитимуть нас люде.

5. Ти не піп, ти не дяк,
Не цілуй мене так;
Нехай мене поцїлує
Запорозький козак.

211. Ой, знати, знати.

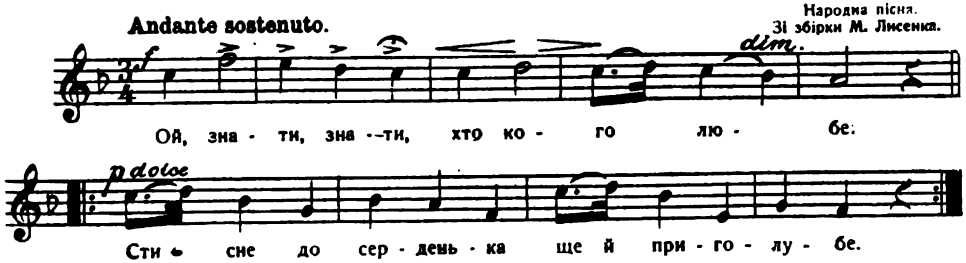

1. Ой, знати, знати
Хто кого любе:
Стисне до серденька,
Ще й приголубе.

2. Ой, знати, знати,
В кого є дочки:
Втоптані стежечки
Через садочки.

3. Ой, знати, знати,
Хто не жонатий:
Білеє личенько
Як в паненяти.

4. Ой, знати, знати,
Хто оженив ся:
Скорчив ся, зморщив ся,
Ще й зажурив ся.

5. Ой горе тому
Нежонатому,
Як тому горщечку
Та й щербатому,

6. Що кипить, кипить,
Та все збігає:
Куди повернеть ся,
Щастя немає.

212. Тече річка беріжками.

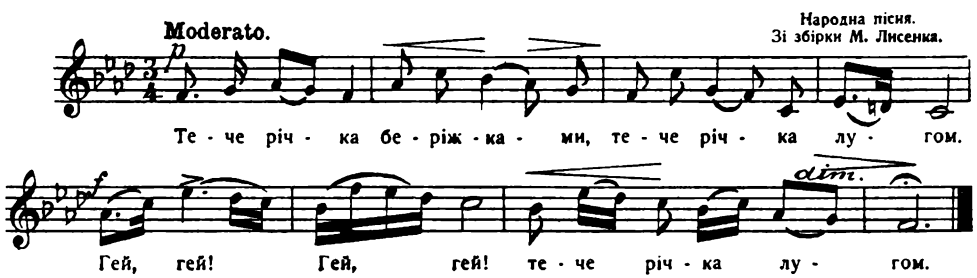

1. Тече річка беріжками,
Тече річка лугом;
Гей, гей! гей, гей!
Тече річка лугом.

2. Чом до мене не заходиш,
Як ідеш ти з плугом?
Гей, гей! гей, гей!
Як ідеш ти з плугом?

3. „Як до тебе заходити,
То ти кажеш сїсти,
Гей, гей! гей, гей!
То ти кажеш сїсти,

4. А як же ми поберемось,
Що ми будем їсти?
Гей, гей! гей, гей!
Що ми будем їсти?"

5. Ой, ти будеш молотити,
А я буду прясти,
Гей, гей! гей, гей!
А я буду прясти.

6. То буде з нас цього хлїба
Її в голови покласти.
Гей, гей! гей, гей!
В голови покласти.

213. Ой, на горі та женцї жнуть.

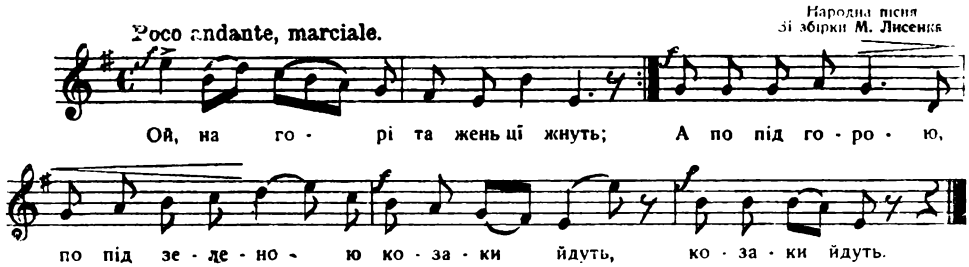

1. Ой на горі та женцї жнуть,
А попід горою,
Долом долиною
Козаки йдуть.

2. Попереду Дорошенко
Веде своє військо
Славне запорожськe
Хорошенько.

3. По серединї пан хорунжий,
Під ним кониченько,
Під нии вороненький
Сильне дужий.

4. А по заду Сагайдачний,
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку
Необачний.

5. Гей верни ся Сагайдачний!
Возьми свою жінку
Віддай тютюн, люльку
Необачний.

6. Менї з жінкою не возить ся,
А тютюн та люлька
Козаку в дорозї
Знадобить ся.

7. Гей, хто в лїсї, озови ся,
Та викрешем вогню,
Та запалим люльку,
Не жури ся!

214. Ой, ізза гори та буїнний вітер віє.

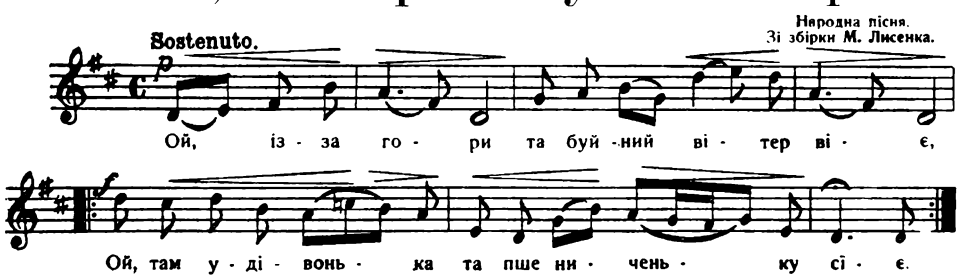

1. Ой, ізза гори та буйний вітер віє,
Ой там удівонька та пшениченьку сіє.
2. А посіявши, стала волочити,
А заволочивши, стала Бога просити:
3. „Ой, уроди, Боже, та пшениченьку яру
На вдовиних дїток, та на вдовину славу!"
4. Ой, ще-ж удівонька та до дому не дійшла,
А вже кажуть люде, що пшениченька зійшла.
5. Ой, ще-ж удівонька та на лавцї не сїла,
А вже кажуть люде, що пшениця поспіла.
6. Як пішла удова пшениці глядїти:
„Горенько-ж менї, що малесенькі дїти!
7. Дїти-ж мої, дїти, та горе менї з вами,
Ой, що немає та старшого над вами!"
8. „„Мати наша, мати, та не жури ся нами:
Ми повиростаєм, розійдемось самі.
9. Ой, буде нас, мати, по степах по долинах,
Ой, буде нас, мати, по всїх українах.
10. Будеш же ти, мати, як зозуля кувати,
А нїкому буде тобі й пити подати.

215. Коло млина, коло броду.

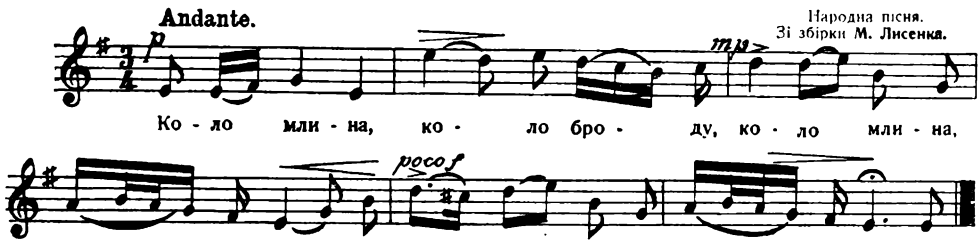

1. Коло млина, коло броду,
Два голуби пили воду.
2. Вони пили, буркотїли,
Ізнялися, полетїли.
3. Ізняли ся, полинули,
Крилечками стрепенули.
4. Крилечками стрепенули,
Про кохання спомянули.
5. Тому горе, що кохає,
З стремен ніжок не виймає.

216. Шумить-гуде дібрівонька.

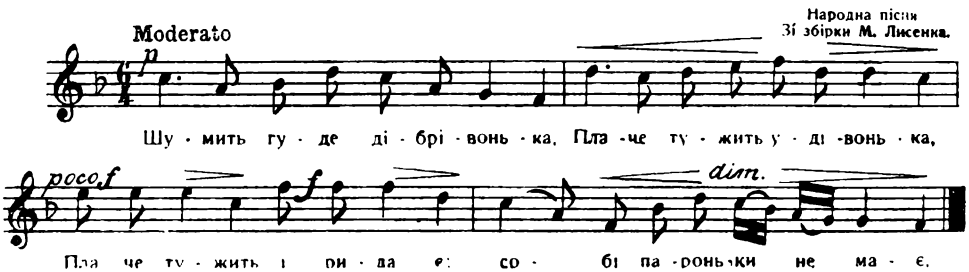

1. Шумить гуде дібрівонька,
Плаче тужить удівонька,
Плаче тужить і ридає:
Собі пароньки не має.

2. „Ой, Боже мій милостивий,
Літа трачу без дружини!"
Деж ти живеш проживаєш,
Собі пароньки не маєш?

3. Деж ти живеш проживаєш,
Собі пароньки не маєш?
„Ой я живу у пустини
Літа трачу без дружини!

4. Чи я в такий час родив ся,
Що з парою розлучив ся?
Чи такії куми були,
Щастя долї не вділили?

5. Чи такії куми прийшли,
Щастя долї не принесли?
А чи така баба брала,
Щастя долї не давала?

6. Боже з неба високого,
Глянь на мене нещасного,
Глянь на мене, що я прошу,
Дай менї долю хорошу.

7. Осїдлаю кониченька,
Осїдлаю вороного,
Тай поїду, побуваю,
З дївчатами погуляю.

8. Тай поїду, побуваю,
З дївчатами погуляю;
Ой чиї то хати білі,
Що дївчата молодії.

9. Хиба піду утоплю ся,
Або'б камінь розібю ся:
Нехай будуть люде знати,
Як з любощів помірати.

217. Ой, мій милий умер, умер.

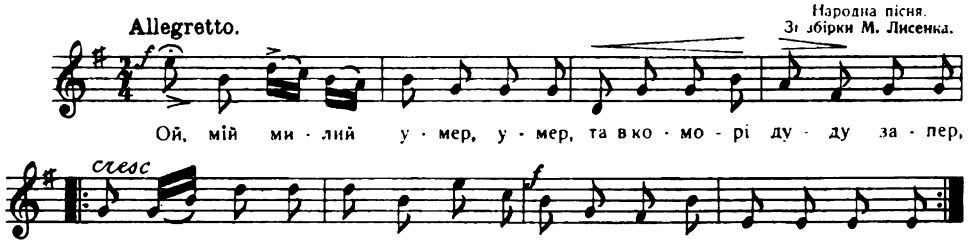

1. Ой, мій милий умер, умер,
Та в коморі дуду запер,
А я пішла муку брати,
Стала менї дуда грати.

2. Ой, ти дуда-ж моя дуда,
Я молода сюда-туда,
На вирисядки та в долонї,
Пішла мука по коморі.

218. Гарбуз білий качаєть ся.

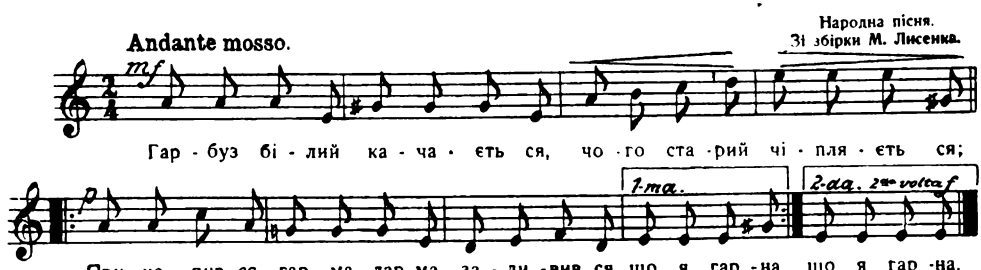

1. Гарбуз білий качаєть ся,
Чого старий чіпляєть ся:
Причепив ся гарма-дарма,
Задивив ся, що я гарна.

2. Відчепи ся, дармоїде,
Бо до мене кращий їде:
Ой, хоч їде, хоч не їде,
Відчепи ся дармоїде.

3. Тим я тебе не злюбила,
Що матінка не звеліла,
Тай батькови не хочеть ся,
Бо вустілка волочеть ся.

4. Ой, мамцю моя,
Люблю Гриця коваля!
Я до печі, він за плечі:
Чепурушко моя!

5. Ой, мамцю моя,
А я донька твоя:
Було мене вчити бити,
Як маленька була.

6. А тепер вже и велика,
Треба мені чоловіка,
Не старого, не малого,
Козаченька молодого.

219. Максим козак Залїзняк.

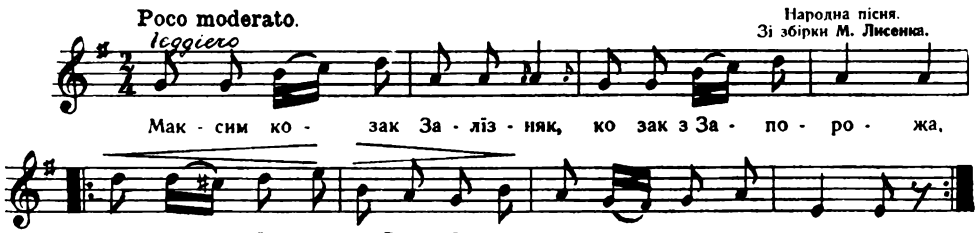

1. Максим козак Залїзняк
Козак з Запорожа,
Як виїхав на Вкраїну
Як повная рожа.

2. Зібрав війська сорок тисяч
В місті Жаботині,
Обступили город Умань
У одній годині.

3. Обступили город Умань,
Поробили шанці,
Як вдарили з семи гармат
У середу в ранці.

4. Як вдарили з семи гармат
У середу в ранці,
Накидали у годину
Ляхів повні шанці.

5. Не одная ляцька вдова
З города втїкала,
Не одная бідна мати
Із дітьми прощалась.

6. Не одная панські кудрі
З горя поривала
Не одная чорнявая
По милім ридала.

7. Оттак козак Залїзняк
За родину бив ся,
І за тое вічній славі
В внуках заручив ся.

220. Іпов козак дорогою.

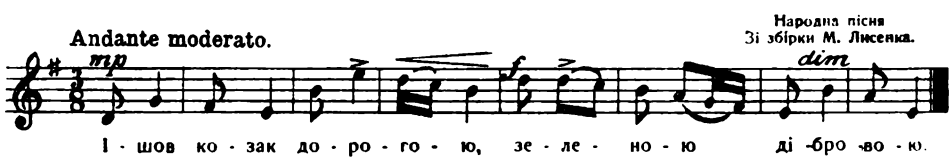

1. Ішов козак дорогою,
Зеленою дібровою.
2. Зеленою дібровою,
Та стрів дівку молодую.
3. „Ой, дівчино моя, Галю,
Щось я тобі казать маю.
4. Щось я тобі казать маю,
Сім загадок загадаю.
5. Не 'дгадаєш — дурна будеш,
Одгадаєш, моя будеш.
6. Ой, що вєть ся коло древця?
Ой, що росте без кореня?
7. Ой, що сьвітить круту гору?
Ой, що біжить без прогону?
8. Ой, що росте без колосу?
Ой, що плаче без голосу?
9. Ой, що плаче без голосу?
Ой, що сїче русу косу?"
10. „„Хиба-б же я дурна була,
Щоб я тобі не 'дгадала:
11. Що хміль вється коло древця,
Камінь росте без корінця.
12. Місяць сьвітить круту гору,
Вода біжить без прогону.
13. Трава росте без колосу,
Роса плаче без голосу,
14. Роса плаче без голосу,
Журба сїче русу косу.""

221. Ой, у полі криниченька.

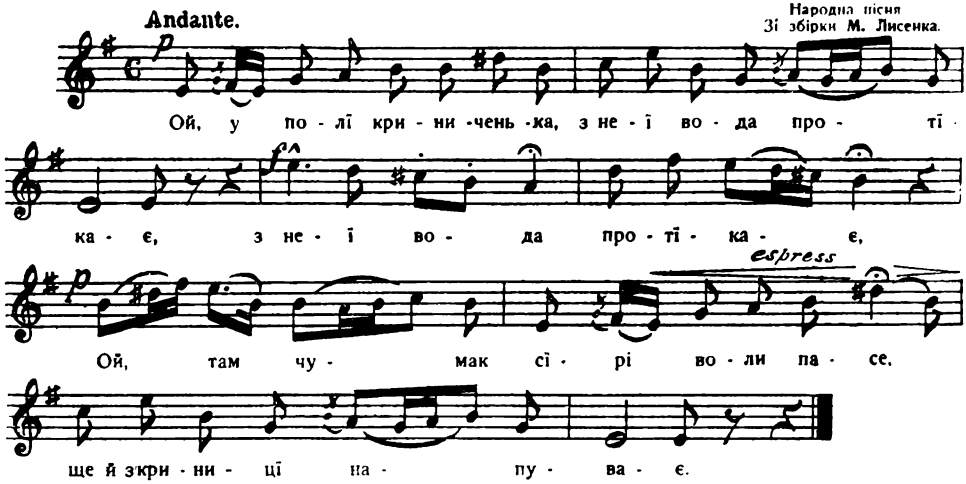

1. Ой, у полї криниченька,
З неї вода протїкає, (2)
Ой, там чумак сїрі воли пасе,
Ще ій з криниці напуває.
2. Воли ревуть, води не пють,
Бо в Крим дороженьку чують; (2)
Ой, Бог знає, та Бог і відає,
Де чумаченьки ночують.
3. А ночують чумаченьки
В Кримськім степу при долинї, (2)
Розпустили та сїрії воли
По зеленій муравинї.
4. Бодай же ви, сїрі воли,
Та в Крим по сіль не сходили, (2)
Ой, як ви минї та молодому
Ой, та жалю наробили.
5. Ой, умер же чумаченько
Ой, та в неділеньку вранцї, (2)
Ой, поховали та чумаченька
Та в зеленому байрацї.
6. Насипали над чумаком
Та високую могилу, (2)
Ой, посадили та в головоньках
Та червоную калину.
7. Прилинула зозуленька,
Та й сказала: куку! (2)
Ох, і подай, сину, подай, орле,
Та хоч праву-праву руку.
8. Ой, рад же я, моя мати,
Та і обидві подати, (2)
Ой, та налягла сирая земля,
Ой, та трудненько підняти.

222. Дощик капає дрібненько.

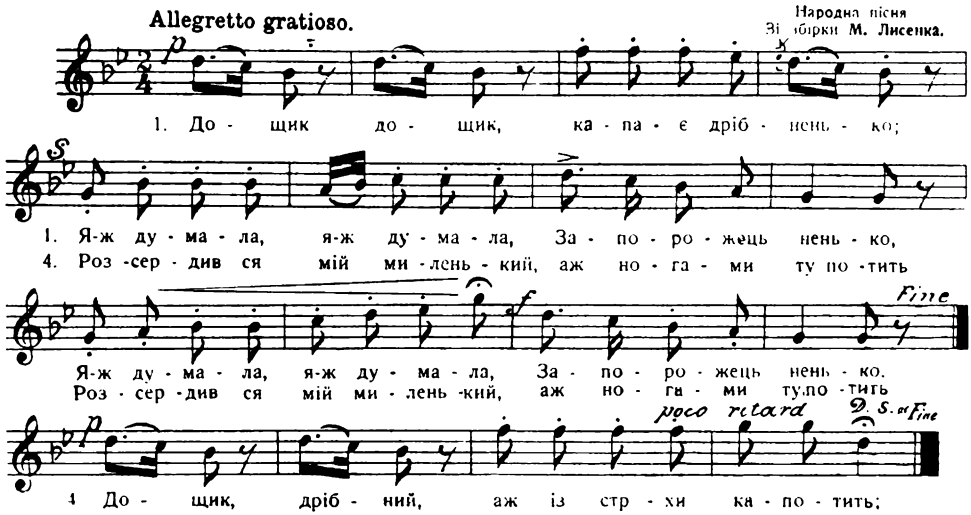

1. Дощик, дощик
Капає дрібненько;
Я-ж думала, я-ж думала,
Запорожець, ненько.

2. Коли-б знала, коли-б знала
Відкіль виглядати,
То-б наняла, заставила
Стежку промітати.

3. Аж він іде, аж він іде,
Ступає дрібненько, —
Тож то милий, тож то любий,
Дивіте ся, ненько!

4. Дощик дрібний
Аж із стріхи капотить, —
Розсердив ся мій миленький,
Аж ногами тупотить.

5. Розсердив ся, розгнівав ся
Мій милий на мене,
А як гляне, серце вяне
І в нього і в мене.

— — —

223. Чумарочка рябесенька.

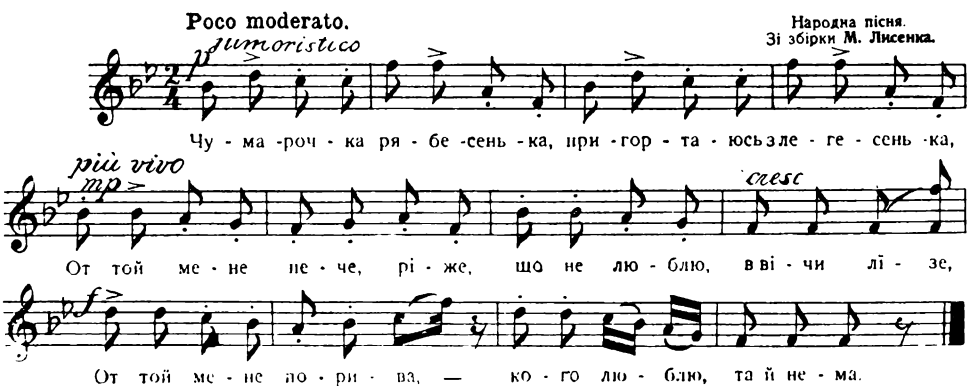

1. Чумарочка рябесенька,
Пригортаюсь злегесенька:
Той мене пече, ріже.
Що не люблю, в вічи лїзе,
Той мене порива, —
Кого люблю, та й нема.

2. На таліpці два лини:
Прийди, серце, прилини!
Прийди, прилини, } 2
До серденька пригорни.

3. Було в мене троє перстнів
Та всї й розкотились;
Було в мене три женихи, } 2
Та всї показились:

4. Один оженив ся,
Другий утопив ся,
А третього чорти взяли, } 2
Щоб не волочив ся.

5. Ой, не ходи по леду,
Бо завалиш ся;
Чи ти-ж мене вірно любиш } 2
Чи ти чваниш ся?

6. Як я тебе не люблю,
Скарай мене Боже, —
Буду тебе цїлувати, } 2
Поки сон не зможе.

7. І націлував ся,
І намилував ся,
Як у саду соловейко } 2
Та й нащебетав ся.

224. Що за слава в сьвітї стала.

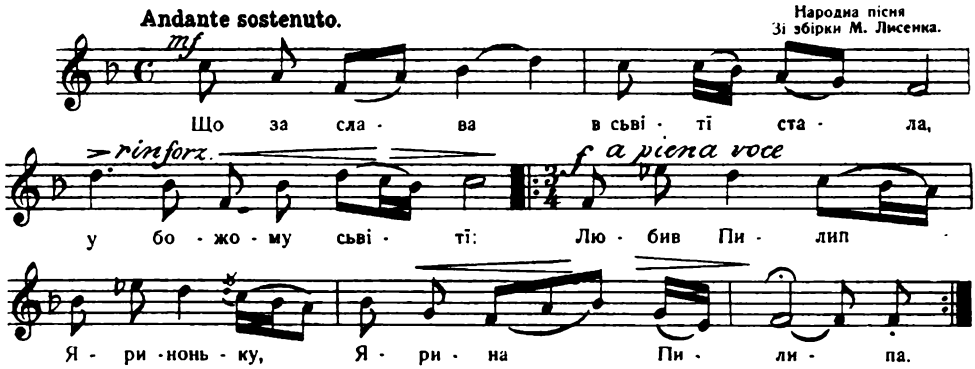

1. Що за слава в сьвітї стала
У божому сьвітї:
Любив Пилип Яриноньку,
Ярина Пилипа,

2. Заказали отець-ненька
Яриноньку брати,
Бо Ярина єсть убога.
А Пилип багатий.

3. „Візьми собі, мій синоньку,
Із кіньми, з волами,
Но не бери Яриноньки,
Що сьвітить плечами!

4. Візьми собі, мій синоньку,
Та по своїй рівни
Но не бери, мій синоньку,
Та тої Ярини!"

5. Коло млина кремянина
Та бистрі лотоки,
Ой, там стояв Пилипонько
І Ярина молода.

6. Серце к серцю приложили,
А ручки счепили, —
У лотоках, в бистрій водї,
Обоє втопились.

7. Ой, ви отцї, ой, ви неньки,
На те не вважайте,
Яку Господь пару дає,
То й не розлучайте!

225. Ой, мати, мати, мати.

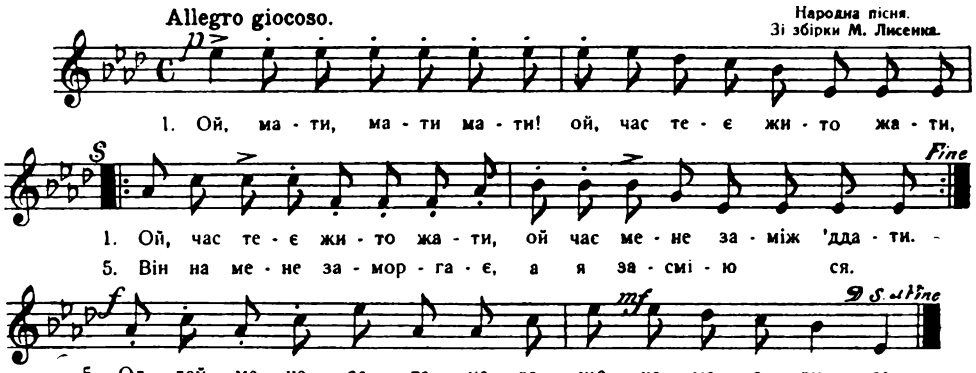

1. Ой, мати, мати, мати!
Ой, час тее жито жати,
Ой, час тее жито жати,
Ой, час мене заміж 'ддати.

2. Ой, доню, доню, доню!
Жаль менї за тобою,
Ой, жаль менї тебе буде,
Як чоловік бити буде.

3. Ой, мати, мати, мати!
Нема чого жалкувати:
Як я буду статкувати,
То він буде шанувати.

4. Ой, мати, мати, мати!
Мати-ж моя мила,
Не 'ддай мене за рудого,
Бо я чорнобрива.

5. Оддай мене за такого,
Що не має вуса:
Він на мене заморгає,
А я засмію ся.

6. Мати мене не слухала,
'Ддала за рудого,
Та ще-ж менї наказала
Шанувати його!

7. Я рудого не любила,
Шанувати мушу, —
Ой, Боже-ж мій, милостивий,
Прийми мою душу!

---

226. Колиб менї, Господи.

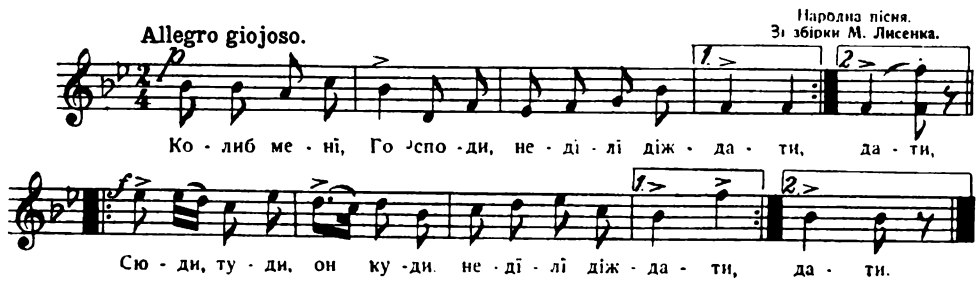

1. Коли-б менї, Господи,
Недїлї діждати, —
Сюди, туди, он куди,
Недїлї діждати.

2. То пішла-б я
До роду гуляти,
Сюди, туди, он куди,
До роду гуляти.

3. А у мене
Увесь рід багатий, —
Сюди, туди і т. д.

4. Будуть мене
Часто частувати,
Сюди туди і т. д.

5. А я буду
Повну випивати,
Сюди, туди і т. д.

6. Як піду я
Та до домоньку,
Сюди, туди і т. д.

7. Та не в хату, —
Під віконечко,
Сюди, туди і т. д.

8. Аж свекруха
Та й у печі топить,
Сюди, туди і т. д.

9. А свекорко
Сирі бичі парить,
Сюди, туди і т. д.

10. А мій милий
Дитину колише,
Сюди, туди і т. д.

11. Ой, ну, люлі,
Мале дитя спати,
Сюди, туди і т. д.

12. Пішла мати
До роду гуляти,
Сюди, туди і т. д.

13. А ми підем
Її заганяти.
Сюди, дуди і т. д.

— —

227. Як поїхав мій миленький.

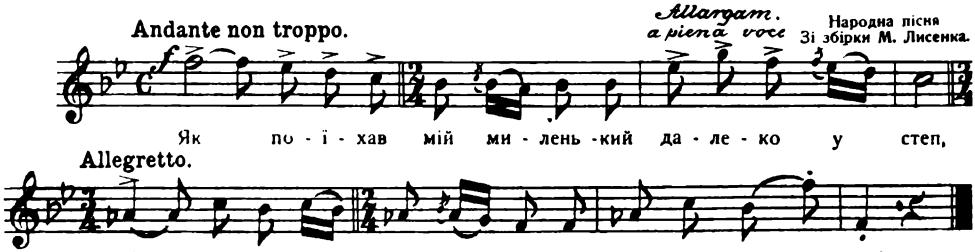

1. Як поїхав мій миленький
Далеко у степ,
Ой, я-ж свою куделицю
Під лавочку геп!

2. Лежить моя куделиця
Лежить надулась,
А я молода горілки
Дуже напилась.

3. Як приїхав мій миленький
Та з Дону до дому,
Та й питає у дітей,
Де мати була?

4. Та й питає у дітей,
Де мати була?
У кімнаті на кроваті
Спатоньки лягла.

5. „Устань, устань, моя мила,
Устань пробудись,
Ой на-ж тобі карбованця,
Піди похмелись."

6. „„Не поможе карбованець,
Не поможе й два:
Вчора пила на корову,
Тепер на вола
Як приїде син з походу.
Буду й на коня.""

7. „Ой, що-б же ти, моя мила,
Здорова була,
Як ти мою худібоньку
До ума довела."

8. „„Оце-ж тобі, мій миленький,
Та й увесь пропій, —
Ходить півень по дворику,
Та вже-ж він не твій.

228. Пряла-б же я куделицю.

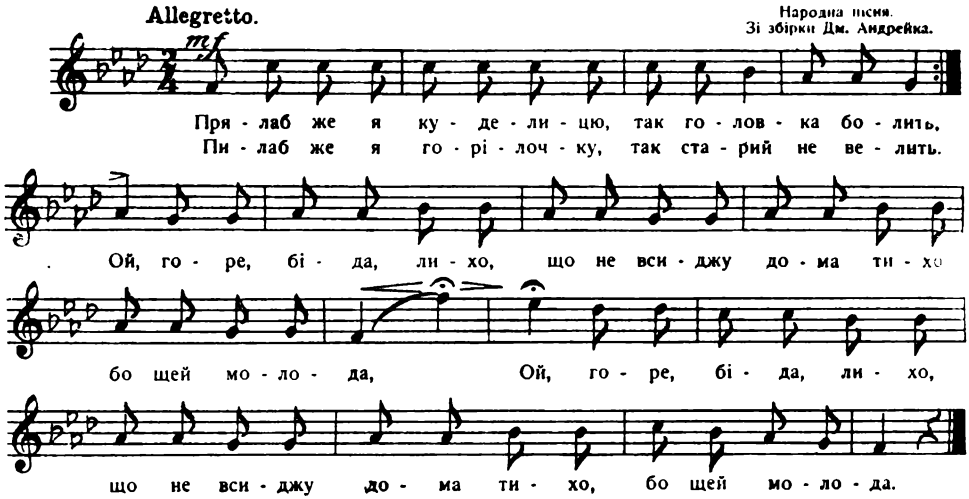

1. Пряла-б же я куделицю,
Так головка болить,
Пила-б же я горілочку,
Так старий не велить.
Ой, горе, біда, лихо,
Що не всиджу дома тихо,
Бо щей молода!

2. Як поїхав мій миленький,
Далеко у степ,
А я свою куделицю
Та й об землю геп!
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

3. Лежить моя куделиця,
Обдулась, обдулась,
А я собі горілочки
Напилась, напилась.
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

4. Як приїхав мій миленький
Із степу до дому,
Питає ся малих дїток:
Чи матуся дома?
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

5. „Дома, тату, дома мати,
Не гуля, не гуля,
У кімнатї на кроватї
Спатоньки лягла."
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

6. „„Устань, устань, моя мила
Ой, устань пробудись,
Ой, на-ж тобі карбованця,
Та піди, похмелись.""
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

7. — Не поможе карбованець,
Не поможе й два:
Вчора пила на корову,
Тепер на вола.
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

8. Вчора пила на корову,
Тепер на вола,
Як приїде син з походу
Буду й на коня. —
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

9. „„Ой, що-б же ти, моя мила,
Здорова була,
Як ти мою худібоньку
До ума довела.""
Ой, горе, біда, лихо і т. д.

10. — Оце-ж тобі, мий миленький,
Та й увесь пропій;
Ходить півень по дворику,
Та вже-ж він не твій. —

ВАРЯНТ.

1. Ой, пряла-б я куделицю,
Так головка болить;
Ой, пішла-б я на вулицю,
Менї муж не велить.
Ой, горе, біда, лихо,
Що не всиджу дома тихо,
Бо ще молода!

2. Як поїхав мій миленький
В далекий степ-степ;
А я свою куделицю
Та й об землю геп! Трісь!
Ой, горе, біда, лихо...

3. Лежить моя куделиця,
Лежить — обдула ся;
А я пішла до шинкарки,
Водки напила ся.
Ой горе, біда, лихо...

4. Як приїхав мій миленький
Із степу до дому,
Питаєть ся малих дїтий:
„Чи матуся дома?"
Ой, горе, біда, лихо...

5. — „Наша мати, наша мати
Та нїгде не була;
У кімнатї на кроватї
Спочивати лягла."
Ой, горе, біда, лихо...

6. — Цитьте, дїти, цитьте, дїти,
Нехай мати спить;
А як вона пробудить ся,
Треба похмелить."
Ой, горе, біда, лихо...

7. Ой, чи спала, чи не спала,
Та треба вставати;
Треба мабуть миленькому
Всю правду сказати.
Ой, горе, біда, лихо...

8. Питаєть ся мій миленький
Скільки пропила,
А я йому всю правдоньку
Та й розказала.
Ой, горе, біда, лихо...

9. „Ой, уставай, моя мила,
Вставай, не жури ся;
Ось на тобі карбованця,
Піди похмели ся..."
Ой, горе, біда, лихо...

10. — Не поможе карбованець,
Не поможе й два:
Вчора пила на корову,
Тепер на вола.
Ой, горе, біда, лихо...

11. Не поможе та корова,
Не поможе й дві:
Іще-ж у нас стоїть дурно
Та вороний кінь!
Ой, горе, біда, лихо...

12. Не на того-ж вола пила,
Що в плузї оре;
Я на того вола пила,
Що рано встає..."
Ой, горе, біда, лихо...

13. — „Чорти-б взяли твого батька
Вмістї з тобою!
Що не має через тебе
Менї покою!
Ой, горе, біда, лихо...

14. Ой, бодай ти напила ся,
Та й не вставала!
Як ти мою худібоньку
Усю пропила!"
Ой, горе, біда, лихо...

15. — „Ой, не сварись, мій милень-
Я шуткувала: [кий,
Я-ж твоєї худібоньки
Та й не пропила!
Ой, горе, біда, лихо...

16. Була в мене стара курка,
Та півень рябий!
Ото-ж тобі, мій миленький,
Увесь мій напій!"
Ой, горе, біда, лихо...

---

229. Ой, оре Семен, оре.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

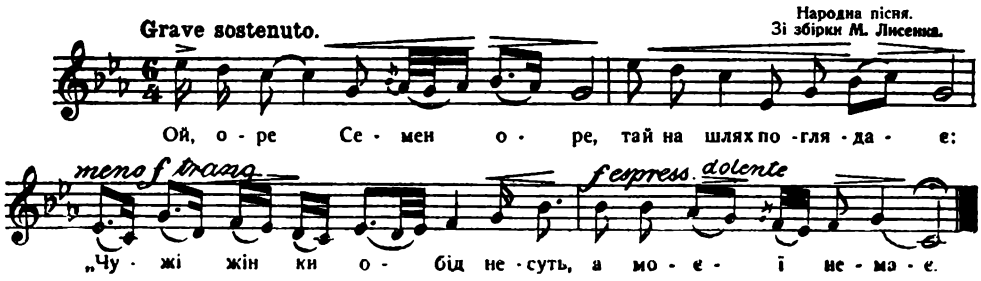

1. Ой, оре Семен, оре,
Та й на шлях поглядає:
„Чужі жінки обід несуть,
А моєї немає.

2. Пустив воли на діброву,
А сам пішов до дому...
„Ой, де дїти, ваша мати?"
Став Семен питати.

3. „„Ох, і наша, тату, мати,
Гей, погнала теляти;
Забожилась закляла ся,
Що не ваша, дїти, мати.""

4. Ой, як пішов же Семен
Та у нову комору, —
Нема грошей, нема в скринї,
Анї жінки Катерини...

5. Гей, як ударить ся-ж Семен,
Гей, та об поли руками:
„Дїтки-ж мої дрібнесенькі,
Та й пропав же я з вами!

6. Ой, ударте-ж морози
Гей, та й на густії лози;
Побий, Боже, Катерину
За Семенові сльози!...

230. Коли-б мати не била.

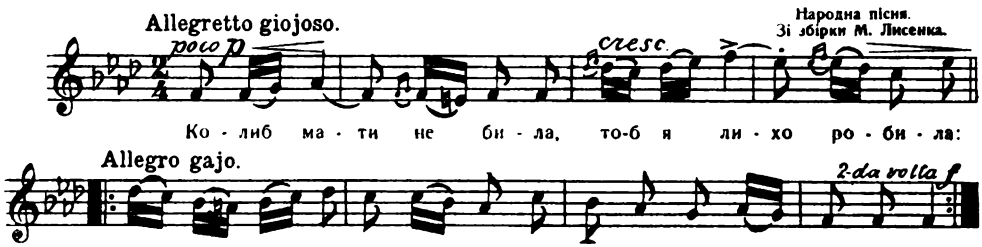

1. Коли-б мати не била,
То-б я лихо робила —
Через гору та в контору
До писаря ходила.

2. Чом писаря не любить,
Писар буде паном,
Обуєть ся в личаки,
Впережеть ся валом,
Впережеть ся валом,
Назоветь ся паном.

3. Чом писаря не любить,
Хиба-ж не подоба?
Ой, як сяде на собаку, —
Вся його й худоба.

4. Чом писаря не любить,
Писар буде панувать,
Писар буде сниней пасти,
А я буду заганять.

5. А в городї ямка,
Нема-ж мого Йванка,
Як нема, — то й дарма,
Буду жити я сама.

231. Ой, сама-ж я, сама.

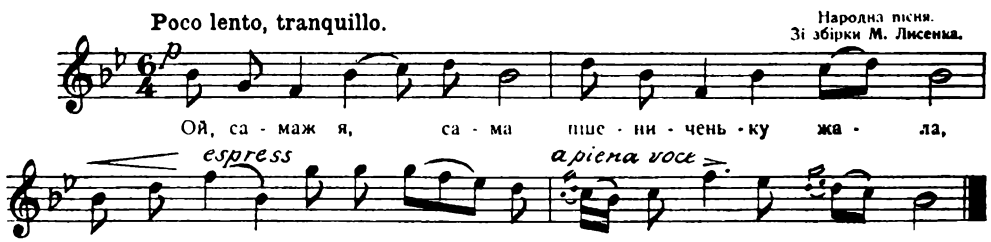

1. Ой, сама-ж я, сама
Пшениченьку жала,
Ой, як прийшла до домоньку, - -
Нема мого пана.

2. Піду до комори —
Ні хліба й ні соли, —
Не втікала, не вбігала
Нещасної долі.

3. Піду до криниці
Черпати водиці, —
Не втікала, не вбігала
Гіркого пяниці.

4. Піду до кімнати,
Постїлоньку слати,
Постїль біла, стїна нїма, —
Ні з ким розмовляти.

232. Ой, і зрада карі очі, зрада.

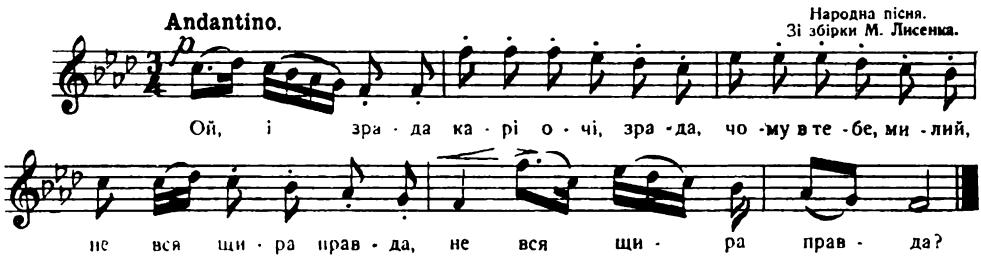

1. Ой, і зрада
Карі очі, зрада:
Чому в тебе, милий,
Не вся щира правда?

2. Ой, ти милий
Думаєш, гадаєш,
Мабуть же ти мене
Покинути маєш!

3. „Почім же ти
Таї постерегала,
Що ти мене, мила,
Зрадником назвала?

4. Чи по коню,
Чи по вороному,
Чи по менї, серце,
Та по молодому?"

5. Не по коню,
Не по вороному,
А по тобі, серце,
Та по молодому:

6. Рано встаєш,
Коня напуваєш,
Зеленого сїна
Та ще й підкидаєш.

7. І жовтого
Вівса підсипаєш;
Із стайнї як ідеш,
Нагайки шукаєш.

8. До столу йдеш,
Все листоньки пишеш,
А як до полу йдеш,
Дитину колишеш:

9. Ой, ну, люлї,
Малеє дитятко,
Зостаєш ся миле,
В сьвітї сиротятко!

10. Не їдь, милий,
Горою нї низом,
Бо позакидана
Доріженька хмизом.

11. „Ой, я тую
Хмизину одкину,
А таки тебе я
На віки покину!"

12. Ой, їдь же ти,
Мій милий, горою,
А я піду у слїд,
Та і за тобою!

233. Ой, на гору козак воду носить.

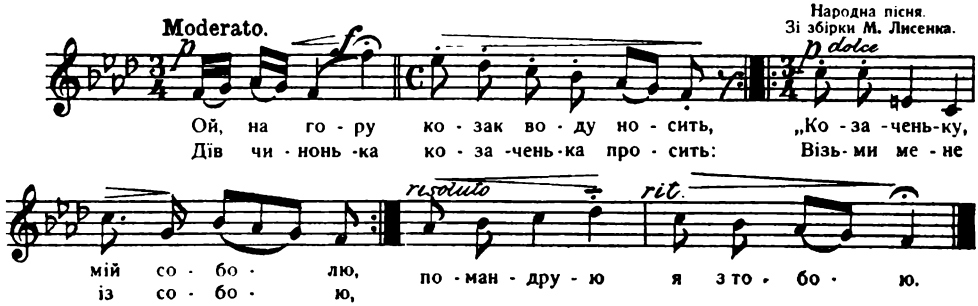

1. Ой, на гору козак воду носить,
Дівчинонька козаченька просить:
Козаченьку, мій соболю,
Візьми мене із собою,
Помандрую я з тобою.

2. Та не сама-ж я по садочку ходила,—
Козаченька за рученьку водила,
Цілувала, милувала,
До серденька пригортала,
Я-ж думала, що він буде мій.

3. Козаченьку, сухотонько ти моя,
Кажуть люде, що не буду я твоя;
Кажуть люде, сама бачу,
Не раз, не два на день плачу,
Я-ж думала, що ти будеш мій

---

234. Ой, учора орав.

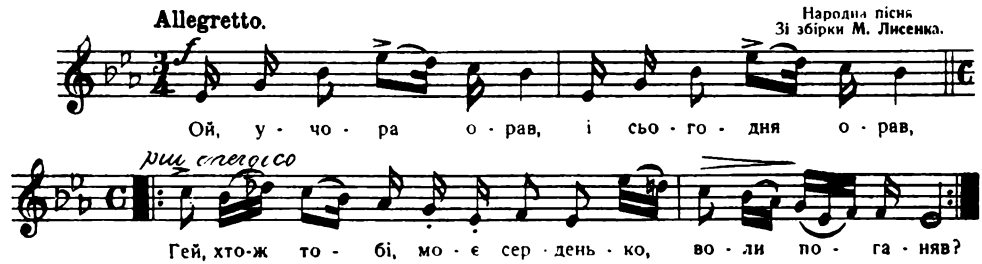

1. Ой учора орав, і сьогодня орав;
Гей, хто-ж тобі, моє серденько,
Воли поганяв?

2. Поганяла менї та дівчина моя,
Чорнявая чорнобривая,
Галочка моя.

3. І учора косив, і сьогодня косив;
Гей, хто-ж тобі, моє серденько,
Обідать носив?

4. Приносила менї та дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая,
Галочка моя.

5. Що по той бік гора, і по сей бік гора,
Поміж тими та гіроньками
Котилась зоря.

6. Ох, і тож не зоря, то дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая
По водицю йшла.

7. А я за нею, як за зорею,
На воронім та кониченьку
По під горою.

8. Ой, дівчино моя, та напійї же коня
З рубленої та криниченьки,
З повного відра.

9. „Ой, козаченьку мій, та коли-б я твоя,
Взялаб коня за шовковий повід
Та й напоїла."

10. Ой, дівчино моя, та сідай на коня,
Гей, поїдем чистим полем
До мого двора.

---

235. Лугом іду, коня веду.

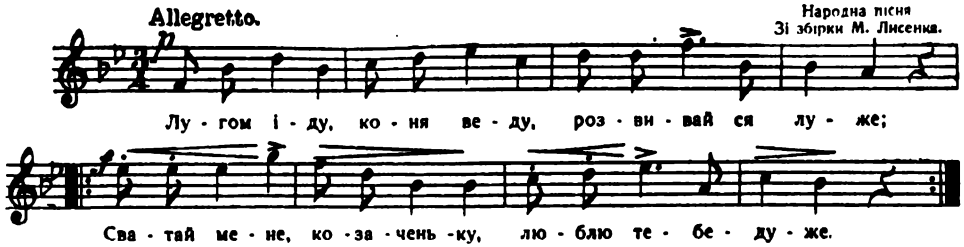

1. Лугом іду, коня веду,
Розвивай ся, луже!
Сватай мене, козаченьку,
Люблю тебе дуже!

2. Ой, хоч сватай, хоч не сватай,
Хоч так присилай ся,
Щоб хоч слава не пропала,
Що ти залицяв ся!

3. Ой, коли-б ти, дівчинонько,
Трохи богатенька,
Взяв би тебе за рученьку,
Повів до батенька.

4. Ой, коли-б я, козаченьку,
Була богатенька,
Наплювала-б я на тебе
Її на твого батенька!

5. Ой, коли-б я, козаченьку,
Та й забогатіла,
То я-б тебе, ледачого,
Її за харч не схотіла!

6. Бодай же ти, дівчинонько,
Тодї заміж вийшла,
Як у степу при дорозї
Рута-мята зійшла!

7. Бодай же ти, козаченьку,
Тодї оженив ся,
Як у млинї на каменї
Кукіль уродив ся!

8. Не жури ся, дівчинонько,
Рута зелененька;
Сей покинув — другий буде:
Ще-ж ти молоденька!

9. Сей покинув — другий буде,
Другий буде кращий,
А сей буде у болотї
Над чортами старший!

10. Ой, у степу край дороги
Рута-мята зійшла,
Молодая дівчинонька
Уже заміж вийшла.

11. А у млинї на каменї
Кукіль ще не сходить;
Старий козак по улицї,
Як собака, ходить.

12. Ой, у млинї на каменї
Кукіль не вродив ся, —
Старий козак, як собака,
Її доси не женив ся.

13. Ой у млинї вода шумить,
Камінь огонь креше,
Козаченько оженив ся,
А дівчина бреше!

---

236. Чорна гречка, білі круши.

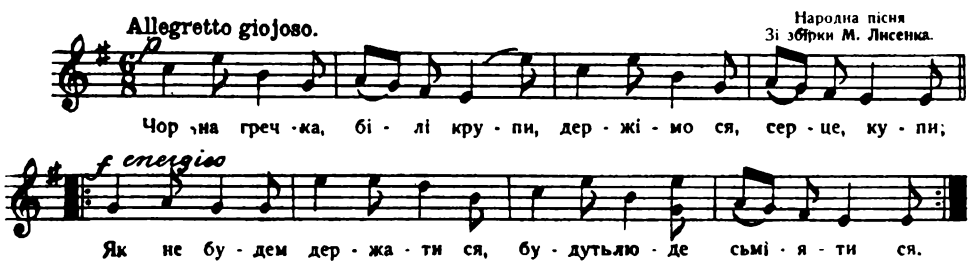

1. Чорна гречка, білі крупи,
Держімо ся, серце, купи;
Як не будем держати ся,
Будуть люде сьміяти ся.

2. Чорна гречка, білі крупи,
Не впадай ся, дівча, в руки:
Бо як в руки попадеш ся,
Тож то лиха набереш ся.

3. Ледве дівка шлюб узяла,
Слізоньками ся залляла.
Ой, що-ж бідна я зробила,
Що пяницю полюбила!

4. Ой, ледве ввійшов до хати,
Зараз каже цілувати;
А не вспів на лавці сісти,
Кричить: „жінко, давай їсти!"

5. Ой, подала борщ без мняса,
Сама сіла, підперла ся:
Ой, що-ж я бідна зробила,
Що пяницю полюбила!

6. Летить миска до порога:
Чоловіче, бій ся Бога!
Що ти таке в сьвітї робиш,
Що все такий пяний ходиш?

7. Чорна гречка, білі крупи,
Не впадай ся, дівча, в руки:
Бо як в руки попадеш ся,
Тож то лиха набереш ся!
(На сю пісню дівчат хлопці відсь-
[півують:)

8. Білі крупи, чорна гречка,
Дурна дівка, як овечка;
Дурна, дурна, скрутила ся,
Десь дурману наїла ся.

237. Ой, попливи вутко.

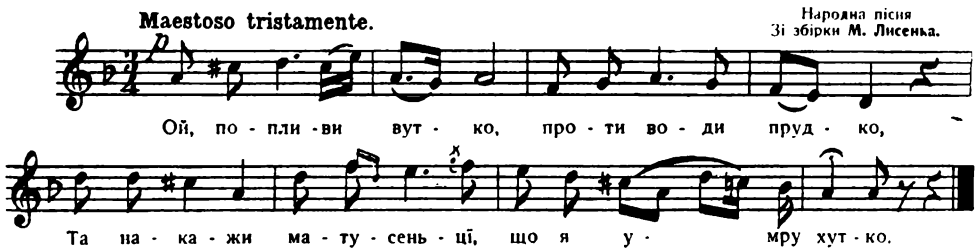

1. Ой, попливи, вутко,
Проти води прудко, —
Та накажи матусенцї,
Що я умру хутко

2. Вутоньки немає,
Матїнки не буде;
Десь на мене молодую
На віки забуде!

3. Ой, полети, галко,
Де мій рідний батько, —
Нехай мене одвідає,
Коли йому жалко.

4. Галочки немає,
І батенька не буде;
Десь на мене молодую
На віки забуде!

5. Ой, полети, орле,
Де братічок оре, —
Та й накажи йому, орле,
Яке менї горе!

6. І орла немає,
Братїка не буде;
Десь на мене молодую
На віки забуде!

7. Ой, летїть, синицї,
Де рідні сестрицї:
Нехай мене одвідають
Мої жалібницї.

8. І синиць немає,
І сестриць не буде;
Десь на мене молодую
На віки забуде!

9. Ой, полети, орле,
На Дін риби їсти,
Тай принеси менї, орле,
Од родоньку вісти.

10. І орла немає,
Вістоньки не буде;
Десь на мене молодую
На віки забудуть!...

238. Добрий вечір, дівчино.

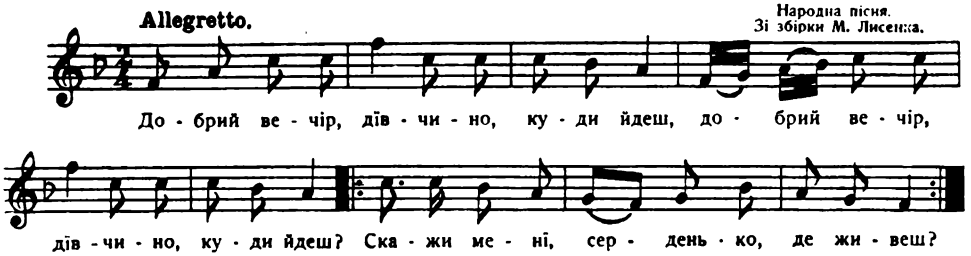

1. — „Добрий вечір, дівчино! Куди йдеш?
Скажи менї правдоньку, де живеш?"
2. — „Чи то-б же я розуму не мала,
Щоб я тобі правдоньку сказала?"
3. — „Добрий вечір, дівчино! Чия ти?
Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?"
4. — „Не питай ся, козаченьку, чия я:
Як вийдеш ти на вулицю, вийду й я."
5. — „Дівчинонько, серденько, куди йдеш?"
Скажи таки правдоньку, де живеш?"
6. — „Отам моя хатонька край води,
З високого дерева лободи;
7. Я-ж до хати сїнечки приплету,
З високого дерева, з черету."
8. — „Тепер же я догадав ся, чия ти!
Прийду тепер вечером гуляти!"
9. Прийшов козак до дівчини вечерком,
Став просить ся у дівчини під вікном:
10. — „Ой відчини, дівчино, відчини!
Сама собі славоньки не чини."
11. — „Ой не буду, козаченьку, відчинять,
Ой не буду тебе в хату пускать!
12. Шкода тее, голубе, затівать,
Бо ти будеш ніченьку ночувать."
13. — „Ой, не буду, дівчино, не буду,
Ой, не буду, серденько, не буду,
14. Та я-ж тебе, галочко, не зведу,
Пожартую трошечки, та й піду."
15. Жартувала дівчина до зорі,
Поки стало виднесенько на дворі.
16. — „Ой, уставай, козаченьу, та тїкай,
Та на мене славоньки не пускай.
17. Ой іди, козаченьку, до дому,
Та не хвались, серденько, нїкому,
18. Що ти в мене ніченьку ночував,
Що ти мене, серденько, покохав!"

239. Чи ти, милий, пилом припав.

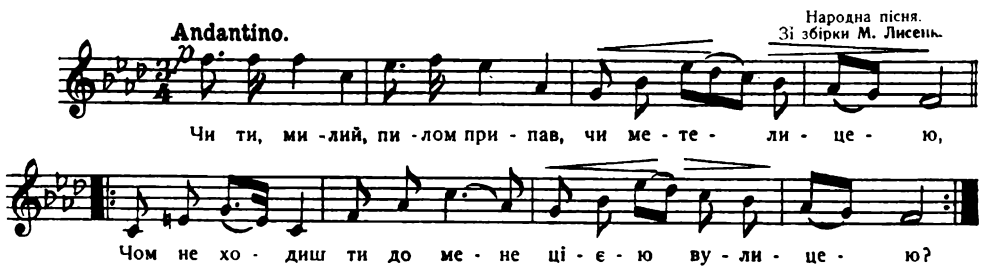

1. Чи ти, милий, пилом припав,
Чи метелицею,
Чом не ходиш ти до мене
Цією вулицею?
2. Чом не ходиш ти до мене
Крутими горами? —
Покидаєш сиротину
Поміж ворогами?

3. Чом ти, милий, не послухав,
Як тобі казала:
Ходїм, серце, повінчаїмось,
Щоб мати не знала?

4. Ти все неньку свою слухав,
Мене покидаєш,
Покидаєш сиротину,
Иньшої шукаєш.

5. Найдеш собі дївчиноньку
З карими очима:
Буде тобі, серце моє,
Камінь за плечима.

6. Найдеш собі дївчиноньку
З чорними бровами,
Та не знайдеш тої правди,
Що була між нами.

7. Такий камінь тяжкий-важкий
На серденьку буде!
Покидаєш через люде, —
Сам Бог сьвідком буде!

240. Та не жур мене, моя мати.

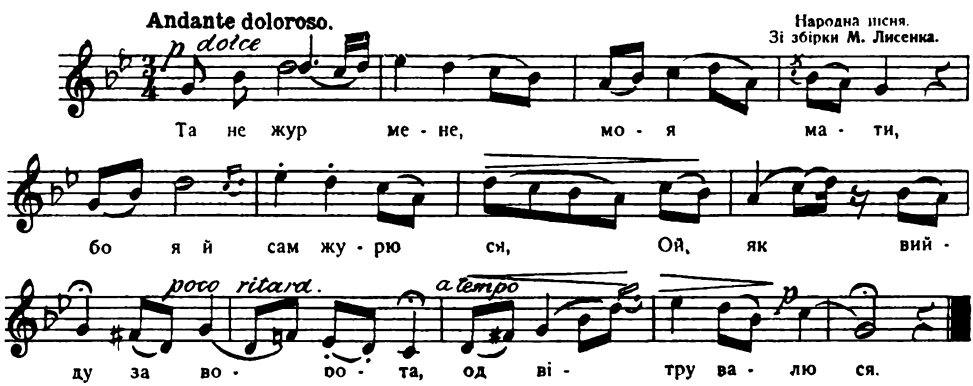

1. Та не жур мене, моя мати,
Бо я й сам журю ся,
Ой, як вийду за ворота,
Од вітру валю ся,

2. Ой, осїдлаю кониченька,
Коня вороного,
Нехай несе в чисте поле
Мене молодого.

3. В чистім поли тирса шумить,
Катран зеленїє,
В чистім поли своя воля,
Що й серце нїмїє.

4. Ой, зійду я на могилу —
Гляну — подивлю ся,
Як згадаю про ту волю,
То й знов зажурю ся.

5. Про ту волю козацькую,
Що була — минула,
Тепер вона як дитина
В повитку заснула...

6. Чи довго ще буде спати?
Нема тих, що будять, —
Зістали ся на сїм сьвітї
Ті що сьвітом нудять.

241. Вийду я на гіроньку.

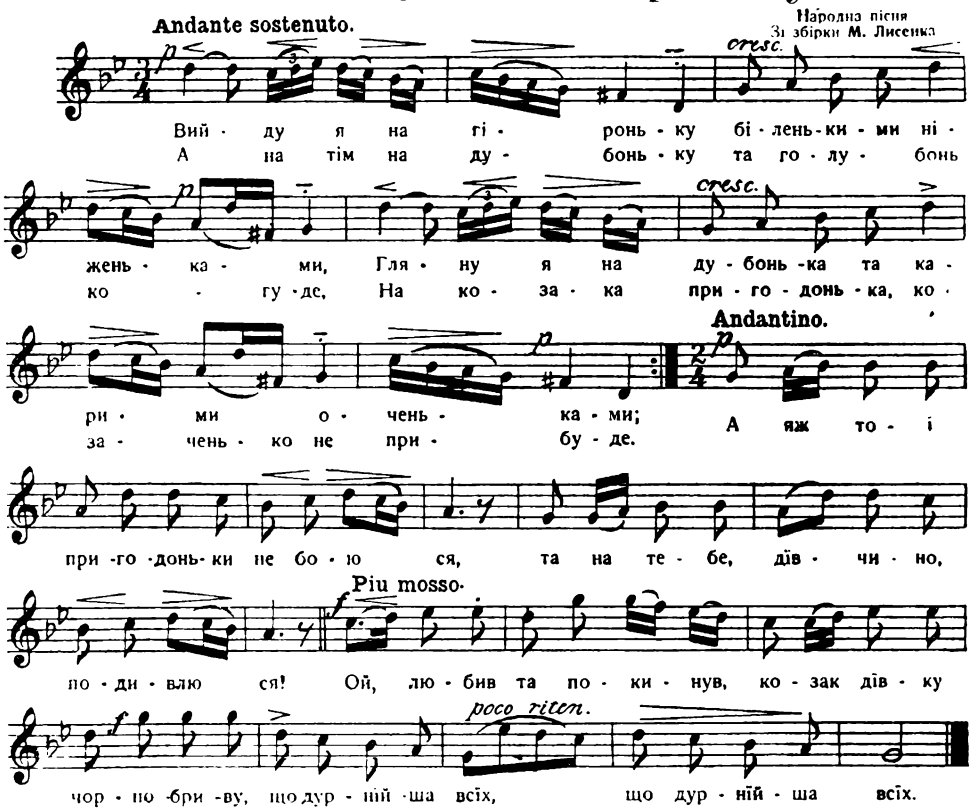

Вийду я на гіроньку
Біленькими ніженьками,
Гляну я на дубонька
Карими оченьками;
А на тім на дубоньку
Голубонько гуде,
На козака пригодонька, —
Козаченько не прибуде.

А яж тої пригодоньки не бою ся,
Та не тебе, дівчино, подивлю ся.
Ой, любив та покинув
Козак дівку чорнобриву,
Що дурнійша всіх.

242. Ой, був в Сїчи старий козак.

(Про Саву Чалого.)

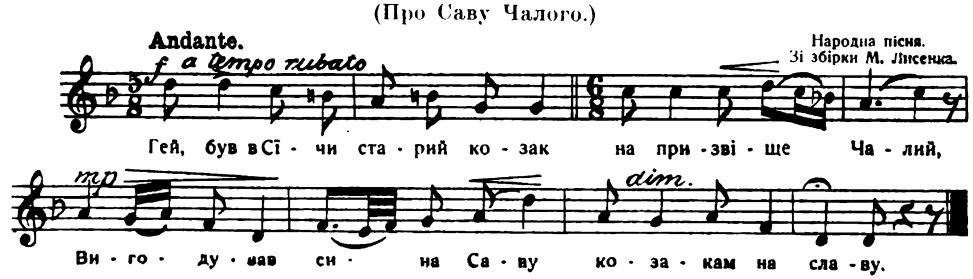

1. Ой, був в Січи старий козак
На призвіще Чалий,
Вигодував сина Саву
Козакам на славу.

2. Не схотів же та той Сава
Козакам служити:
Відклонився до Ляшеньків
В Польщу паном жити.

3. Та схотів же та той Сава
Слави залучити:
Став козаків Запорожців
По степах ловити.

4. Ой, наш батько пан кошовий
По козаках тужить:
„Ой, хтоб піймав пана Саву,
Сам йому послужить...”

5. Каже Чалий: „Мого сина
Нїхто з нас не вловить,
Хиба Гнатко, та Кравчина
До себе підмовить!

6. Ой, ти Гнатку, ти Кравчино,
Ти всї шляхи знаєш,
А чом же ти мого сина
В руки не піймаєш?”

7. Пан кошовий каже: „Гнатку!
Як Саву не вловиш,
То сам же ти та за його
Голову положиш!...”

8. Пішов Гнатко з Кравчиною
Саву підмовляти,
Як не схоче з Польші іти,
То й смерти предати.

9. У дорозї зустрівсь Литвин
Став їх наставляти,
А як того пана Саву
Та у руки взяти:

10. Візьмемо ми своєй землї
В чоботи під ноги,
А щоб не знав та пан Сава
Нашої підмови.”

11. Сидить Сава кінець столу,
Та листоньки пише,
А Савиха молодая
Дитину колише.

12. Ой, як скінче дрібних листів
Тай спатоньки ляже...
А щось йому під віконцем
„Добрий вечір” каже — —

13. „Піди, хлопку, до пивницї,
Та вточи горілки,
Нехай же ми та випємо
За здоровле жінки.

14. Піди, хлопку, піди малий,
Та уточи пива,
Нехай же ми та випємо
Та за мого сина.

15. Піди, хлопку, піди малий,
Та уточи меду;
Ой, щось менї трудно-нудно,
Голови не зведу!”

16. Пішов хлопець до пивницї
Замків відмикати.
Став той Гнатко з Кравчиною
У двір підступати.

17. Не вспів хлопець, не вспів малий
Відчинить пивницї,
Ускочили Гайдамаки
У саму сьвітлицю.

18. Ой, як скочив та пан Сава
Із за свого столу,
Ухопили пану Саву
За правую полу.

19. Ой, кинеть ся та пан Сава
До ясного меча,
Ухопили пана Саву
З під лівого плеча.

20. Ухопить ся та пан Сава
За ясную зброю,
Ой, підняли пана Саву
На три списи в гору.

21. Не досягнув та пан Сава
До своєй булави, —
Положили пана Саву
На дубовой лаві.

22. Оце-ж тобі, пане Саво,
Сукнї одамашки,
Що ти нажив, вражий сину,
З козацької ласки!”

243. Та не спав я нічку.

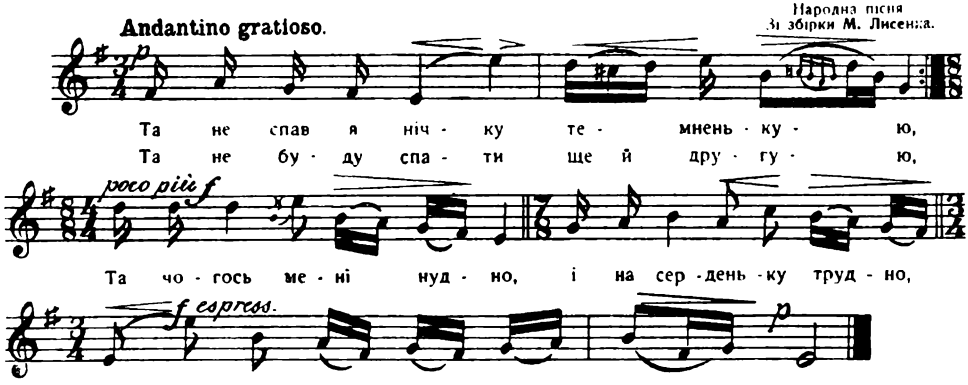

1. Та не спав я нічку темненькую,
Та не буду спати щеї другую.
Та чогось менї нудно
І на серденьку трудно
Сам я молодий не знаю.

2. Та віють вітри все буйнії,
Та ідуть дощі все дрібнії,
Та землю розрушають,
Травою устиляють,
Красним цьвітом ізкрашають.

3. Та у нас річки не глибокі
І на перевозах не широкі,
І луги із лугами,
Береги з берегами,
Де проходять з кораблями, - -
А тепер не проходять,
І бурлак не провозять
Та за вражими панами.

---

244. Ой, з-за гори та із-за кручі.

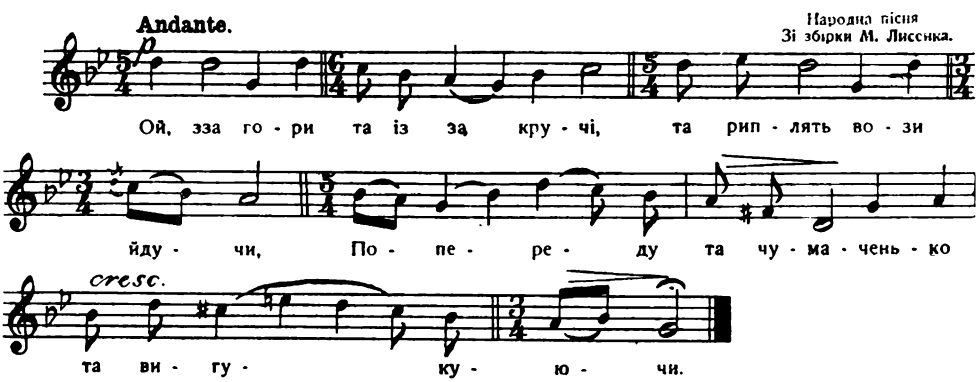

1. Ой, з-за гори та із-за кручі,
Та риплять вози ідучи,
Попереду та чумаченько,
Та вигукуючи! - -

2. Ой хоч вигукуй, хоч і не вигукуй,
То пригодонька буде,
Гей, буде-ж тобі та пригодонька
Та у чистому полї;

3. Гей, буде-ж тобі та пригодонька,
Гей, у чистому полї,
Та вивернеш аж чотири мажі
Та на роздолї соли.

4. „Ой, сюди, сюди молода дївчино,
Та соли купувати,
Ой, не так соли та купувати,
Як жалю завдавати."

5. „„Гей, годї-ж тобі, молодий чумаче,
Та під возом лежати,
Бери косу, іди в росу
Та травиченьку тяти.""

6. „Ой, бодай же ти, молода дївчино,
Та того й не діждала,
Ой, щоб моя смоляна ручка
Та травиченьку тяла."

7. „„Гей, годї-ж тобі, молодий чумаче,
Та під возом лежати,
Бери серпи, та йди в степи
Та пшениченьку жати.""

8. „Ой, бодай же ти, молода дївчино,
Та того й не діждала,
Гей, щоб моя смоляна ручка
Та пшениченьку жала."

245. Гомін, гомін по діброві.

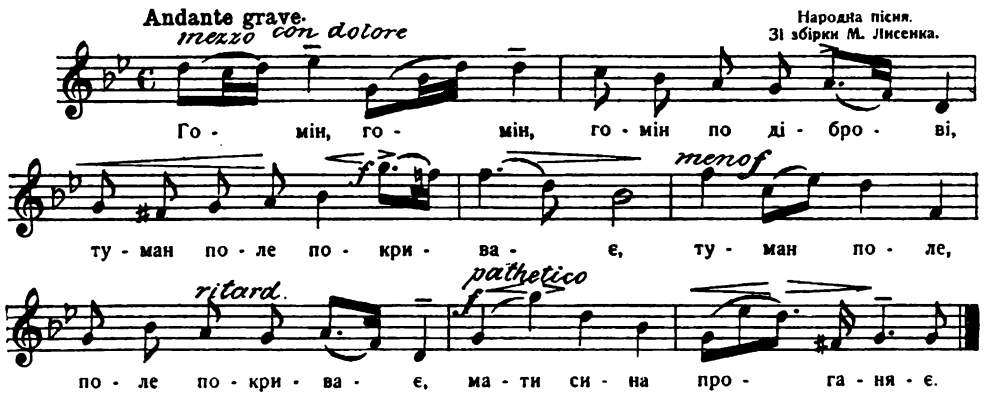

Гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває,
Мати сина проганяє.

„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе Орда візьме!"

„„Мене, мамо, Орда знає,
В чистім полї обїзджає.""

„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе Турчин візьме!"

„„Мене, мамо, Турчин знає,
Сріблом-злотом надїляє.""

„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе Ляхи візьмуть!"

„„Мене, мамо, Ляхи знають,
Пивом-медом напувають.""

„Іди, сину, пріч від мене,
Нехай тебе Москаль візьме!"

„„Мене, мамо, Москаль знає,
Жить до себе підмовляє.""

„Вернись, сину до домоньку,
Змию тобі головоньку."

„„Менї, мамо змиють дощі,
А розвіють буйні вітри,
А розчешуть густі терни.

246. Ой, з-за гори, з-за лимана.

(Про руйнованнє Січи.)

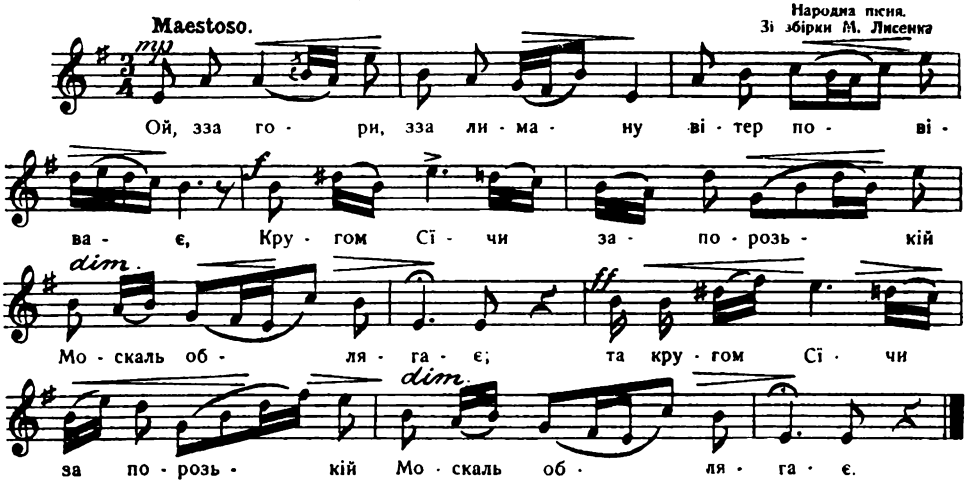

1. Ой з-за гори, з-за лимана
Вітер повіває,
Кругом Січи запорозькиї
Москаль облягає.

2. Обляг Москаль Сїчі,
Таборами стали,
Вони свого генерала
Три днї дожидали.

3. Шатнули ся по куріннх
Запасу шукати,
А московська вся старшина
Церкви обдирати.

4. Беруть срібло, беруть злото,
Ще й воскові сьвічі,
Зостаєть ся пан кошовиї
З писарями в Сїчі.

5. „Ой устань Харку, устань батьку,
Просять же нас люде:
Як станемо на границї,
По прежньому буде.

6. Як вийдемо на границю,
Та впросим царицю,
Щоб оддала степи вільні
По прежню границю."

7. — „Та не на те я, вражі сини,
Москаля зібрала.
Щоб степ добрий, край веселиї
Назад завертала." —

8. „Ой устань Харку, устань батьку,
Щож ми наробили,
Що степ добрий, краї веселиї
Тай занапастили!"

9. Тече річка невеличка
Зпід білої кручі,
Заплакали Запорожцї
Від царицї йдучи.

10. Встає хмара з-за лимана,
А другая з поля,
Заплакала Україна,
Така її доля.

---

247. Ой, я в батька єдиниця.

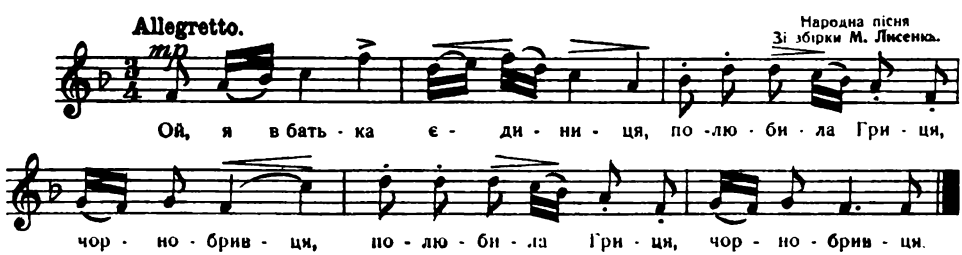

1. Ой, я в батька єдиниця
Полюбила Гриця
Чорнобривця.

2. Я нїчого не робила,
Тілько по садочку
Походила.

3. По садочку походила,
Волоський орішок
Посадила.

4 Рости, рости орішечку.
Моєму батеньку
На втїшечку.

5. Рости, рости корени ся,
А ти, мій батеньку,
Не жури ся.

6. Рости, рости розвивайся,
А ти, мій батеньку,
Утішай ся.

7. Рости, рости висше тину,
Кохай, мій батеньку,
Як дитину.

248. Ой, Гандзю милостива.

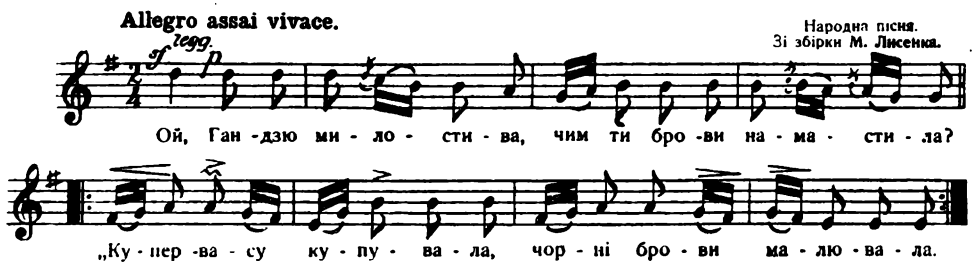

1. Ой, Гандзю милостива,
Чим ти брови намастила?
Купервасу купувала,
Чорні брови малювала.

2. Ой, Гандзю кучерява,
Під решетом ночувала,
Як решето продереть ся,
Гандзя лиха набереть ся.

3. Ой, ти дуб, я береза,
Ой, ти пяний, я твереза,
Ой, ти старий, я молода,
Чом меж нами не лагода?

4. Ой, я дуб, ти береза,
Ой, я пяний, ти твереза,
Ой, я старий, ти молода,
Тим меж нами нелагода.

249. Ой, піду-ж я лїсом-бором.

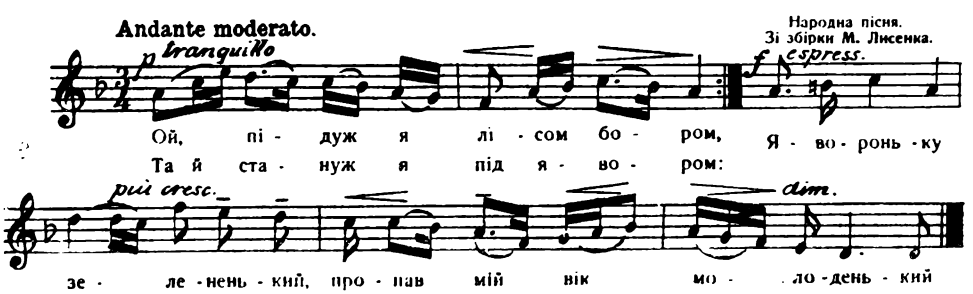

1. Ой, піду-ж я лїсом-бором,
Та й стану я під явором:
Явороньку зелененький,
Пропав мій вік молоденький.

2. Ой, піду я до дунаю,
Та й стану я подумаю,
Тай стану-ж я подумаю,
Як я в сьвітї жити маю.

3. Ой, піду я аж до моря,
Куди гляну — всюди море,
Куди гляну — всюди море, —
Без милого жити горе.

4. Ой, піду я до ворожки,
Щоб навчила ворожити,
Щоб навчила ворожити,
Як я в сьвітї маю жити.

250. Ой, зійди, зійди, ясен місяцю.

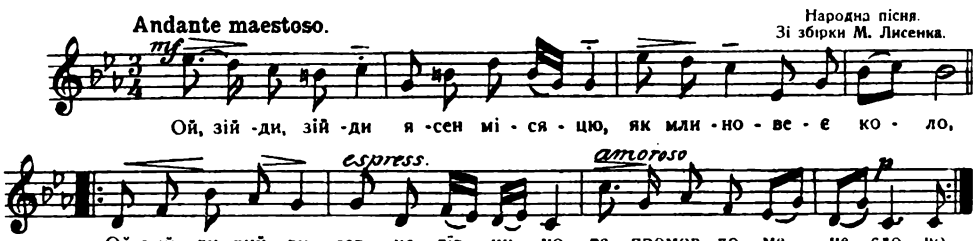

1. „Ой, зійди, зійди, ясен місяцю.
Як млиновеє коло,
Ой, вийди, вийди, серце дївчино,
Та промов до мене слово.“

2. „„Ох, і рада-б я та виходити,
Із тобою говорити,
Так судять-гудять вражії люди,
Хотять же нас розлучити.

3. Ой, не бий, мати, та не лай, мати,
Та не роби каліченьки,
Завяжи очи темної ночи,
Та веди до річеньки.

4. А як приведеш та до річеньки
Розвяжи карі очи,
Нехай гляну я, та подивлю ся,
З сьвітом білим попрацаю ся.

5. Ой, сьвіте ясний, сьвіте прекрасний,
Як на тобі тяжко жити,
Ой, іще тяжше мнї молоденькій
Не нажившись умирати!““

251. Ой, ходила дївчина беріжком.

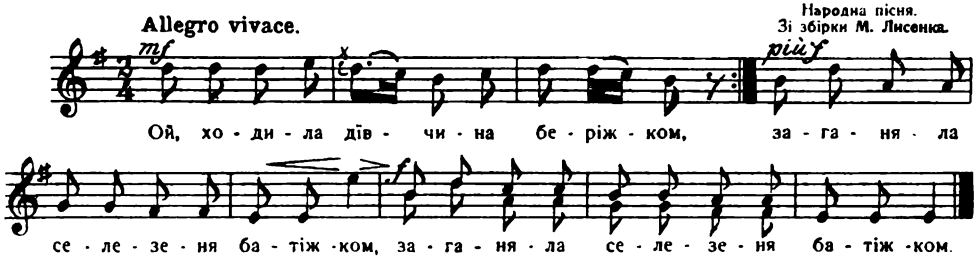

1. Ой, ходила дївчина беріжком,
Заганяла селезена батіжком:

2. „Іди, іди, качуре, до дому,
Продам тебе жидовинї рудому.“

3. За три копи качура продала,
А за копу дударика наняла.

4. „Заграй менї, дударику, на дуду,
Нехай, же я своє горе забуду.

5. Колиб тобі горенько та печаль,
То-б ти вийшов на вулицю тай кричав.

6. А тож тобі горенька немає,
Ой, хтож тобі сї кучері звиває?“

7. „„Була в мене дївчина Уляна.
Вона-ж менї сї кучері звивала;

8. Була в мене дївчина Орися,
Тодї в мене сї кучері вили ся;

9. Була в мене дївчина Варвара,
Вона-ж менї сї кучері порвала;

10. Була в мене дївчина паскуда,
Вона-ж менї кучері поскубла!

11. Тепер в мене дївчини немає, --
Журба мої кучері звиває!

252. Ой, важу я, важу.

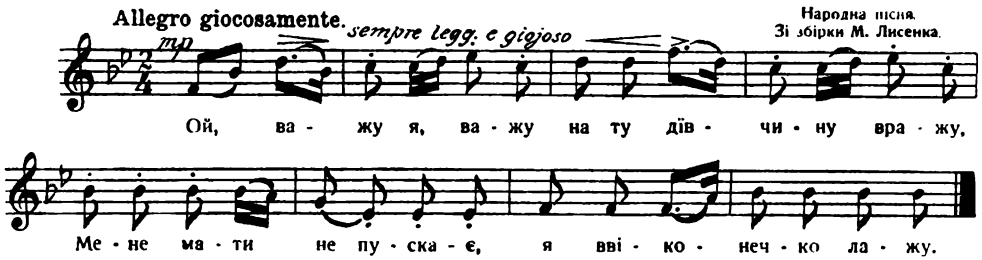

1. Ой, важу я. важу,
На ту дївчину вражу,
Мене мати не пускає,
Я и віконечко лажу.

2. Не ходи через лїд,
Бо увалиш ся,
Ой, люби, козаченьку,
Коли важиш ся.

3. Ой, люби, козаченьку,
Поможи тобі, Боже,
Ой, цїлуї, моє серце,
Поки сон тебе зможе.

4. Через греблю стежечка,
Нема мого сердечка,
Кличу, кличу — не чує,
Нехай здоров ночує.

5. Через греблю стежечка,
Нема мого сердечка,
Кличу, кличу, та й не їде,
Нехай же він пропаде.

253. Ой, ти місяцю, зоре.

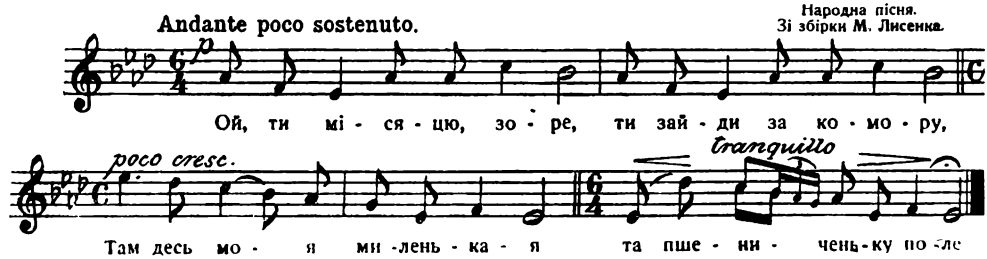

1. Ой, ти місяцю, воре,
Та сьвіти на все поле, —
Там десь моя миленькая
Та пшениченьку поле.

2. Вона поле та все поле,
Та все кукіль вибирає,
Кукіль вона вибирає,
На сонечко поглядає.

254. Та жила собі та удівонька.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

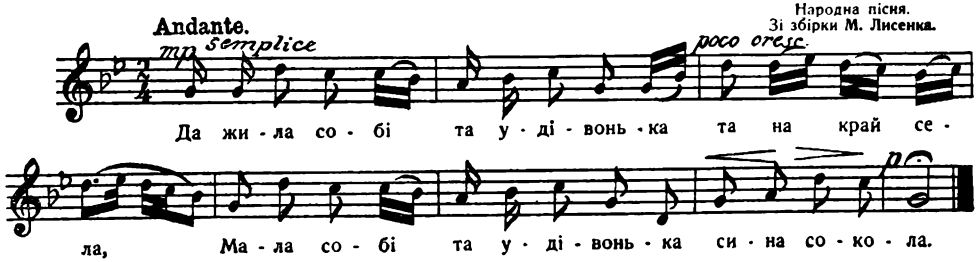

1. Та жила собі та удівонька
Та на краї села,
Мала собі та удівонька
Сина сокола.

2. А не знала та удівонька,
А де сина дїть,
Записала та удівонька
У військо служить.

3. „Служи, служи, мій синочку,
Служи, не барись,
Четвертої та неділеньки
До дому вернись."

4. „„Не сподійся, моя матїнко,
Не на пів часа,
Сподівайся мене, матїнко,
Шостого года.

5. Я до тебе, моя матїнко,
Не пішки прийду,
Я до тебе, моя матїнко,
Орлом прилину.

6. Ой, сяду я, ой, паду я
В вишневім саду,
Я своєю та сухотою
Ввесь сад висушу.

7. Ой, сяду я, ой паду я
В вишневім саду,
Я своєю та красотою
Ввесь мир звеселю.

255. Казав менї батько.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

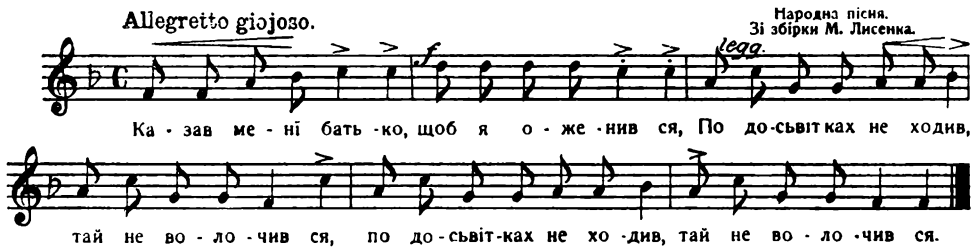

1. Казав менї батько,
Щоб я оженив ся,
По досьвітках не ходив,
Та й не волочив ся.

2. А я козак добрий,
Та й не волочу ся,
Де дівчину чую,
Там нічку ночую,
А де молодички,
Там я і дві нічки.

3. Покіль не женив ся,
Потіль не журив ся,
Ні ложкою, ні мискою,
Ні третьою колискою.

4. А як оженив ся,
Так і зажурив ся,
І ложкою, і мискою,
Щей третьою колискою.

5. Як прийшов у хату,
Одно каже: тату!
Друге каже: папи!
Жінка каже: бери шапку,
Тікай к чорту з хати.

6. Тікай к чорту з хати
У поле орати,
А я собі, молоденька
Піду погулять.

7. Гуляла, гуляла,
Покіль нагулялась,
Успшала борщу в глечик,
У поле побралась.

8. Ходила, ходила,
Сьвітоньком нудила,
Та не знайшла орача,
До дому прибігла.

9. Як прийшла до дому,
Лягла серед дому,
Лягла, лягла, лягла, лягла,
Лягла серед дому.

10. Лягла серед дому,
Дриґає ногою,
Дриґа, дриґа, дриґа, дриґа,
Дриґає ногою.

256. Ой, по горах а снїги білїють.

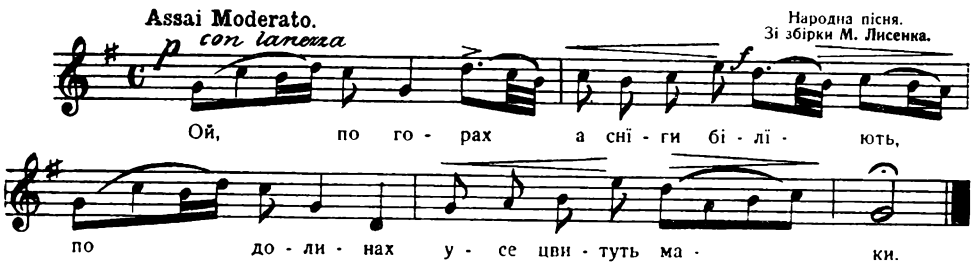

1. Ой, по горах а снїги білїють,
По долинах усе цьвітуть маки.

2. Ой, тож не маки, то наші козаки,
А козаки, усе новобранцї.

3. А козаки, усе новобранцї,
Що побрали у неділю в ранцї.

4. У неділю ой, та до схід сонця,
Сїла мати у віконця.

5. Сїла мати ой, та у віконця,
Кличе сина, сина Запорожця.

6. „Ходи, сину, ої та до домоньку,
Змию тобі ої, та головоньку.“

7. „„Ізмий, мати, ой, та своїй дочцї,
Своїй дочцї ой, та шинкарочцї.““

8. Менї змиє ой, та дрібний дощик,
А провіють ой, та буйні вітри.

257. Ой, по горі сїрі воли ходили.

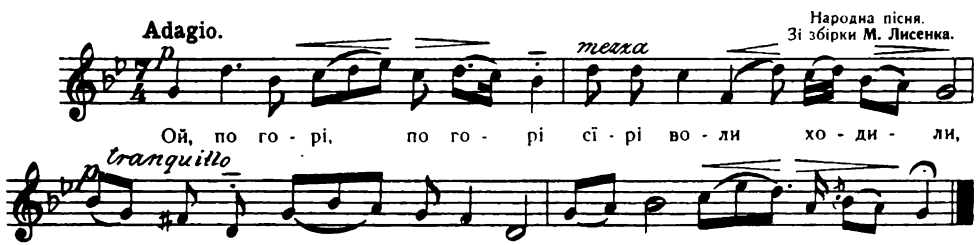

1. Ой, по горі, по горі
Сірі воли ходили,
То-ж того та чумака,
Що ми в трьох любили.

2. Первая любила,
Подарочок шила;
Другая любила
Постіль білу слала;
Третяя любила,
Тая отруїла.

3. Як прийшов чумак,
Не сказав нїкому,
На ліжко схилив ся,
Тяжко зажурив ся.

4. Вари, мати, вечеряти,
А я ляжу спати
Ой, хто-ж мене вірно любить,
То й прийде до хати.

5. Як прийшов перший товариш,
Та й кличе орати, —
„Не здужаю, пане брате,
На волів гукати.“

6. Як прийшов другий товариш,
Та й кличе косити, —
„Не здужаю, пане брате,
По сьвіту ходити.“

7. Як прийшов третий товариш,
Та й кличе в дорогу, —
Поїдемо, пане брате,
Не кажи нїкому.“

8. Помер, помер чумаченько
У чистому полї,
Молодая дївчинонька
В матусї в коморі.

9. Що по дївчинонцї
Отець, мати плаче,
А по козакови —
Чорний ворон краче!

258. Ой, не пугай, пугаченьку.

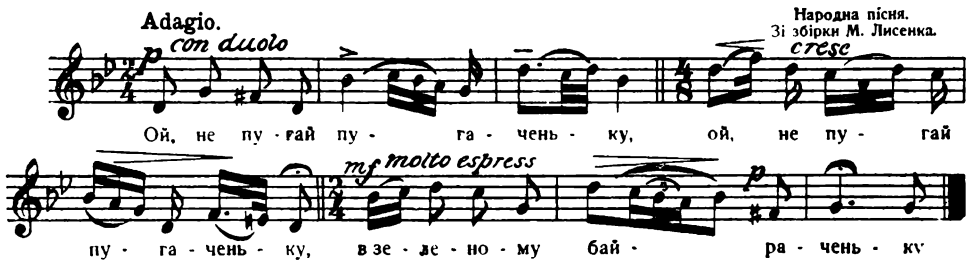

1. Ой, не пугай, пугаченьку
В зеленому байраченьку.

2. „Ой, як менї не пугати,
Що все гори та байраки;

3. Що все гори та байраки,
Нїде менї гнїзда звити;

4. Нїде менї гнїзда звити
І дїточок розплодити.“

5. Ішла вдова долиною
З маленькою дитиною.

6. Сїла вдова спочивати
З своїм сином розмовляти:

7. Ой, сину-ж мій малесенький,
Де-ж твій батько ріднесенький?

8. Сидить орел над водою,
Розмовляє з удовою;

9. „Не плач, не плач, молода й удово,
Бо я твого мужа знаю;

10. Бо я твого мужа знаю,
Тричі на день одвідаю;

11. І снїдаю й обідаю,
А в третий раз вечеряю,

12. Тай на кудри наступаю.
З лоба очі видираю.

259. У Київі на ринку.

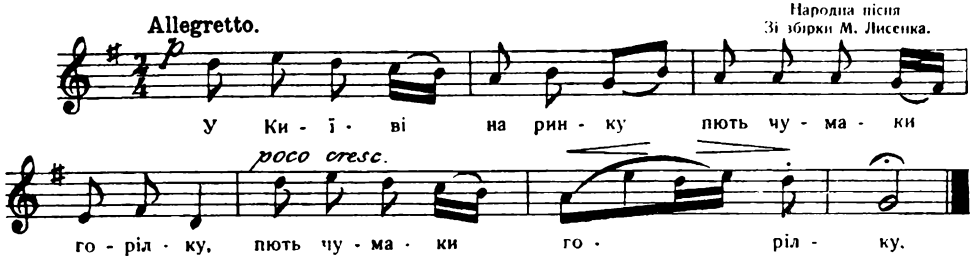

1. У Київі на ринку
Пють чумаки горілку.
2. Ой, пють вони, гуляють,
На шинкарку гукають.
3. „Та шинкарко молода,
Повір меду і вина.
4. — Не повірю, не подам,
Бо на тобі дран жупан.
5. „Хоч на менї жупан дран,
Так у мене грошей жбан.
6. — Як у тебе грошей жбан.
Я за тебе дочку 'ддам.
7. У суботу змовлялись.
А в неділю вінчались.
8. Та до Київа верталисъ,
Свого роду питались:
9. „Скажи менї, серденько,
Якого ти родоньку?
10. — „Я із роду Іванівна,
А по батьку Карпівна.
11. Скажи-ж, серце, правдоньку,
Якого ти родоньку?“
12. „Я з роду Іваненко,
А по батьку Карпенко.
13. Та бодай попи пропали,
Брата й сестру звінчали.
14. „Ходїм, сестро, ярами,
Розсїємось цьвітами.
15. Ой, ти будеш синій цьвіт,
А я буду жовтий цьвіт.
16. Будуть люде цьвіти рвать,
Із нас гріхи ізбірать.
17. Ходїм, сестро, горою,
Розсїємось травою.
18. Будуть люде косити,
За нас Бога просити.
19. Та чи се-ж тая травиця,
Що з братіком сестриця.

260. Гей, гук, мати, гук.

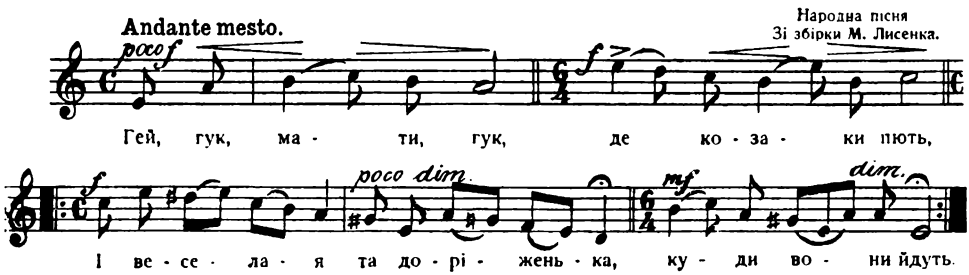

1. Гей, гук, мати, гук,
Де козаки пють;
І веселая та доріженька,
Куди вони йдуть.
2. Куди вони йдуть,
Там бори гудуть;
Поперед себе та вражих Ляхів
Облавою пруть.

3. Зібрались вони
Під рясні дуби,
Та чекаючи отамана
На раду собі.

4. Отаман іде
Як голуб гуде,
А під білою та березою
Головку кладе.

5. Отамане наш,
Не дбаєш за нас;
Ось і бач наше та товариство
Як розгардіяш.

6. Глянь, отамане,
Вже сьвіт настає,
Ужеж наше та товариство
Коней сїдлає.

7. Нехай сїдлають,
Бог помагає;
Та вже щось мою та голівоньку
Хміль розбирає.

8. Ой, помру-ж я, помру
Не зажив слави;
Бо немає менї та долї бути
Батьком над вами.

261. Час до дому, час.

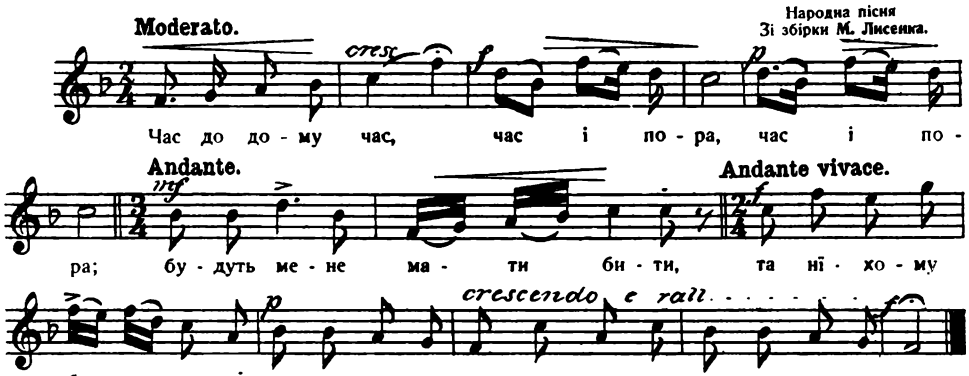

1. Час до дому, час,
Час і пора! (2)
Буде мене мій муж бити,
Та нїкому боронити,
Час, до дому, час,
Час, час, час,
Час до дому, час!

2. До дому їду,
Як риба пливу, (2)
А за мною молодою.
Сїм кіп хлопців чередою
В цимбалоньки тнуть,
Тнуть, тнуть, тнуть,
В цимбалоньки тнуть!

3. — „Ой, ти, мужу мій!
Одчиняй же двір! (2)
Іде твоя милесенька
Не твереза, пянесенька,
Чи будеш їй рад,
Рад, рад, рад,
Чи будеш їй рад?“

4. — „Чом же я не рад,
Тиж мій виноград! (2)
Лягай, лягай та проспи ся,
А устанеш — похмели ся,
То все буде в лад,
Лад, лад, лад,
То все буде в лад!“

5. Комарі гудуть,
Спати не дають; (2)
Ой уткну я головоньку
У ячмінну соломоньку,
Нехай ніжки тнуть,
Тнуть, тнуть, тнуть,
Нехай ніжки тнуть!

6. В соломі лежу,
На хлопців гляжу; (2)
І киваю, і моргаю,
К собі хлопців закликаю,
Що я лежу тут,
Тут, тут, тут,
Що я лежу тут!

262. Ой, бре море, бре.

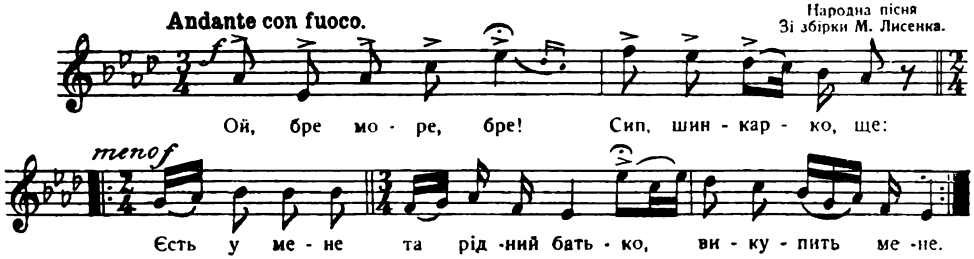

1. Ой, бре море, бре!
Сип, шинкарко, ще:
Есть у мене та рідний батько,
Викупить мене.

2. Ось і батько йде,
Грошей не несе;
От тепер же я, та шинкарочко,
Засїв у тебе.

3. Ой, бре море, бре!
Сип, шинкарко, ще;
Есть у мене та рідна мати,
Викупить мене.

4. Ось і мати йде,
Грошей не несе;
От тепер же я, та шинкарочко,
Засїв у тебе.

5. Ой, бре море, бре!
Сип, шинкарко, ще:
Есть у мене мила чорнобрива,
Викупить мене.

6. Ось і мила йде
Її грошики несе;
От тепер же я, та шинкарочко,
Піду од тебе.

---

263. Ой, під горою, під перевозом.

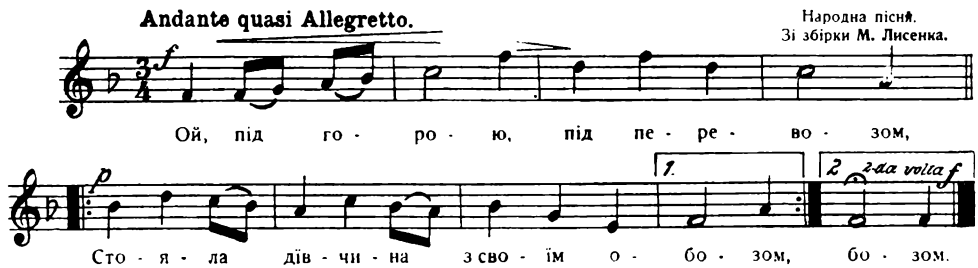

1. Ой, під горою,
Під перевозом,
Стояла дівчина
З своїм обозом.

2. Дівчино моя,
Як себе маєш?
Дай менї бандуру.
Що сама граєш.

3. Прийди, козаче,
Пшениці жати,
Дам тобі бандуру
На всю ніч грати.

4. В мене бандура
З чистого злота,
Хто в неї грає,
Бере охота.

5. Та в її струни
Та не порвуть ся,
Як не підтягай,
Все піддають ся.

---

264. Спать менї не хочеть ся.

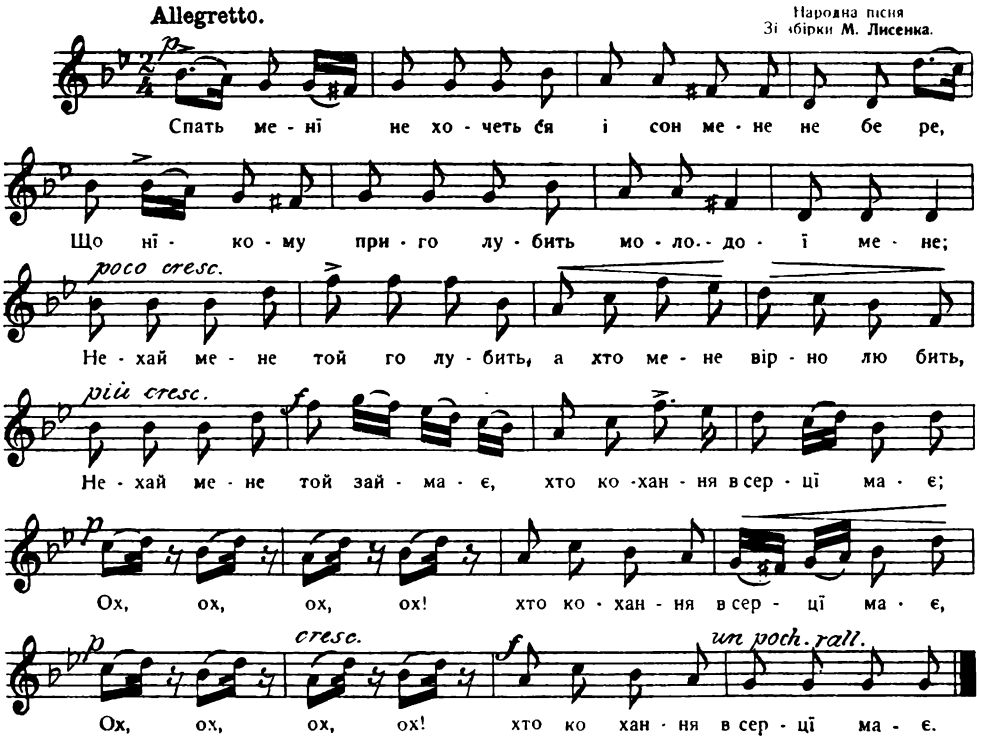

1. Спать менї не хочеть ся
І сон мене не бере,
Що нїкому приголубить
Молодої мене;
Нехай мене той голубить,
А хто мене вірно любить,
Нехай мене той займає,
Хто кохання в серцї має;
Ох, ох, ох, ох!
Хто кохання в серцї має. } 2

2. Ой з під хмизу на піч лїзу,
Аж по хатї луна йде,
Ой хтож мене вірно любить,
Той на печі знайде;
Я на піч, він за мною,
Укрию ся з головою,
Відчепи ся препоганий,
Цїлувати незугарний;
Ох, ох, ох, ох!
Цїлувати незугарний. } 2

3. Шар, мати, капустицї,
Шар, мати, буряків,
Жаль менї покидати
Чорноморських козаків.
Пустиж мене, моя мати,
На вулицю погуляти,
На вулицю погуляти,
Коли хочеш зятя мати;
Ох, ох, ох, ох!
Коли хочеш зятя мати. } 2

4. Яж у морі купала ся,
Яж в біду попала ся,
Яж море перебреду,
Яка була, така й буду;
Біс біду перебуде,
Одна згине, десять буде,
Яж море перебреду,
Як була, така й буду;
Ох, ох, ох, ох!
Яка була, така й буду. } 2

265. Сидить дїд на печи.

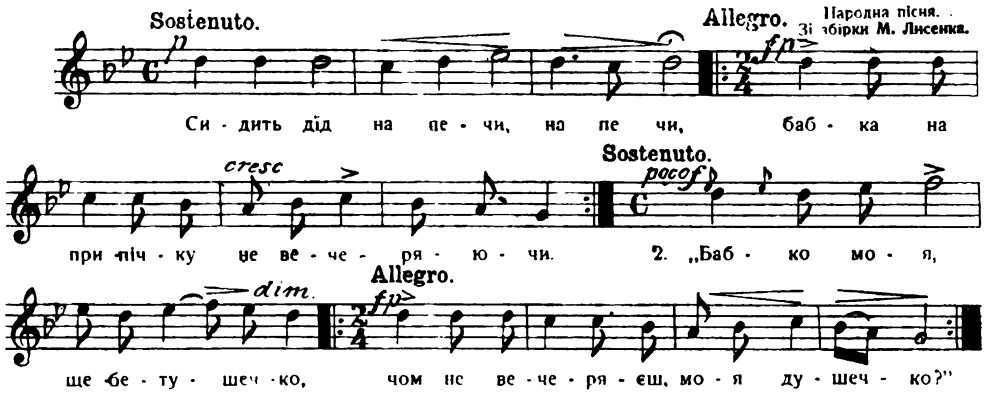

1. Сидить дїд на печи, на печи,
Бабка на припічку не вечеряючи.
2. „Бабко моя, щебетушечко,
Чом не вечеряєш, моя душечко?"
3. „„Чорт би тебе взяв із вечерою:
Бив ти мене та кочергою.
4. Бив ти мене, волочив ти мене,
Серце, дїдусю, не навчив ти мене.""

ВАРЯНТ.

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припічку, та не снїдаючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом ти не снїдаєш, моя душечко?"
— „Чорт би тебе взяв з твоїм снїданєм!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!"

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припічку, не обідаючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом не обідаєш, моя душечко?"
— „Чорт би тебе взяв з твоїм обідом!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!"

Сидить дїд на печи, на печи,
А баба на припічку, не вечеряючи.
— „Бабко моя, щебетушечко!
Чом не вечеряєш, моя душечко?"
— „Чорт би тебе взяв із вечерею!
Бив ти мене, волочив ти мене, —
Серце, дїдусю, не навчив ти мене!"

266. По тої бік гора.

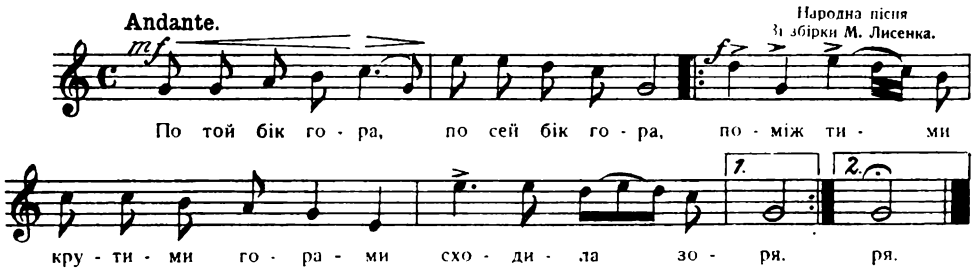

1. По тої бік гора,
По сей бік гора,
Поміж тими крутими горами
Сходила зоря.

2. Ой, тож не зоря —
Дївчина моя
З новенькими відерцями
По водицю йшла.

3. „Дівчино моя,
Напій же коня,
З рубленої нової криниці,
З повного відра.“
4. „„Козаченьку мій,
Колиб я твоя,
Взялаб коня за шовковий повід
Таї напоїла.““
5. „Дівчино моя,
Чом заміж не йшла?“
„„Бідна була, по наймах служила,
Пари не знайшла!
6. Козаченьку мій!
Чом не женив ся?““
„Як поїхав у чистеє поле,
Та й забарив ся.
7. Дівчино моя,
Сїдай на коня,
Та поїдем у чистеє поле
До мого двора.
8. А в мого двора
Нема нї кола,
Тільки стоїть один кущ калини
Та й та не цвила.
9. Калино моя;
Чом ти не цвила?“
— Зима була та і цьвіт оббила,
Тим я не цвила.

267. Та понад берегами.

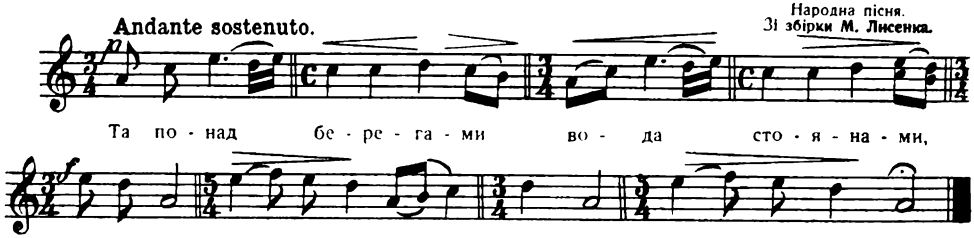

1. Та понад берегами
Вода стоянами,
Та ой там козаченько
Коня напуває.
2. Та коня перепоїв,
Сам заплакав стоя:
Та головонько моя,
Сторононька чужа!
3. „Ой, порадь мене, брате,
Як рідная мати,
Та чи менї женить ся,
Чи так волочить ся?
4. А чи листи писати,
До милої слати?
Напишу я перами,
Одішлю вітрами.
5. Та на вітер не вірю,
Сам сяду поїду
До тієї дівчини
З чорними бровами.
6. З чорними бровами,
З карими очима,
З білими плечима,
З вірними речима.

268. Копав же я та криниченьку.

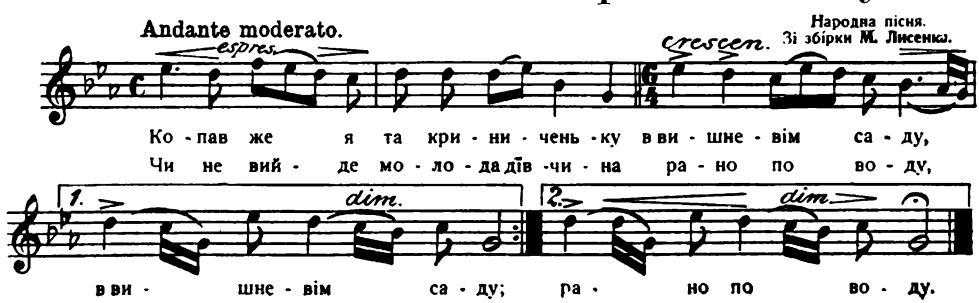

1. Копав же я та криниченьку
В вишневім саду,
Чи не вийде молода дівчина
Рано по воду.
2. Вийшла, вийшла молода дівчина
Раніш од усіх,
Тай набрала та відеречка
Повніш од усіх.
3. Прохав, прохав та відеречка,
Вона й не дала;
Давав, давав та золот перстінь,
Вона не взяла.
4. Бодай тебе, молода дівчино,
Досада взяла,
Як я, прохав та відеречка,
А ти не дала.
5. Як я прохав та відеречка,
А ти не дала,
Як я давав та золот перстінь,
А ти не взяла.
6. Як я копав та криниченьку
Неділеньку й дві,
Як я кохав молоду дівчину
Людям не собі.

269. Ой, що-ж то за шум учинив ся.

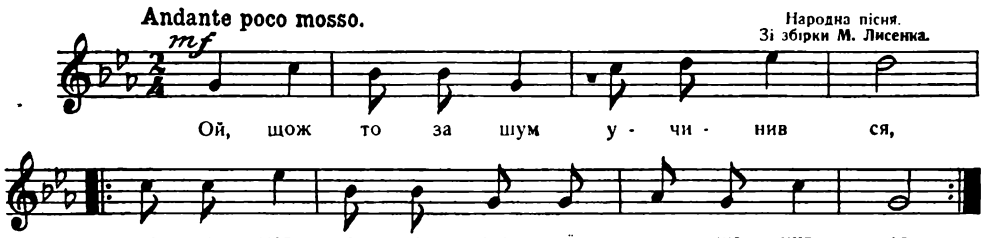

1. Ой, що-ж то за шум учинив ся,
Що комар та на мусї оженив ся.
2. Та взяв собі жінку невеличку,
Що не вміє шити-мити, ні варити,
Що не вміє з комариком добре жити.
3. Полетїв же комар в чисте поле,
Вчистесе поле, в зелену діброву.
4. Ой, сїв же комар на дубочку,
Звісив свої ніженьки к кореньочку
5. Де не взяла ся шура бура,
Вона того комарика здула.
6. Ой упав же комар на помостї,
Поламав, потрощив ребра й костї.
7. Зібрали ся генерали,
Вони тому комарику труну збудували
8. Збудувавши труну, положили,
Червоною китайкою тїло вкрили.
9. Ой, щож то лежить за покойник,
Ой, чи цар, генерал, чи полковник?
10. Ой, не цар, генерал, не полковник,
То-ж старої мушки полюбовник.

ВАРІАНТ.

1. Прилетїла мушка жалкувати:
Деж свого комарика поховати?
2. Поховати його край дороги,
Куди їде цар, князь і полковник.
3. Ой, що-ж це лежить за покойник?
Чи се цар, чи се князь, чи полковник?
4. Ой, цеж бо лежить комарище,
Славного війська козачище.

270. Оїї, у полї круті гори.

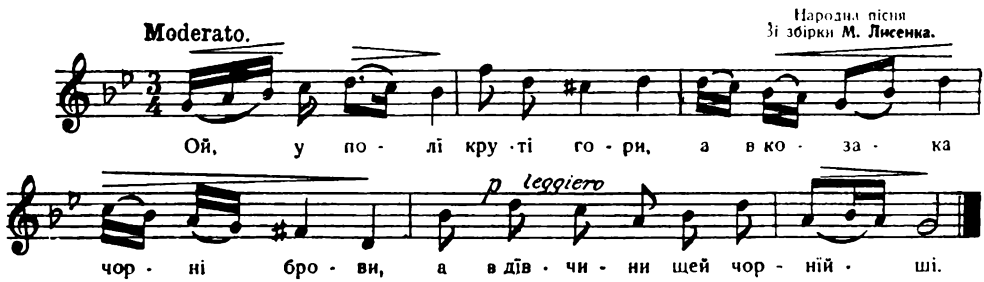

1. Ой, у полї круті гори,
А в козака чорні брови,
А в дївчини ще чорнїші.

2. Там дївчина воду брала,
Долю свою проклинала. (2)

3. „Доле моя уродлива,
Що ти менї наробила,
Головоньку утопила"

4. Та нї на кого жалкувати,
Як на тебе, стара мати,
Бо ти порадниця в хатї.

5. Та порадь мене, моя мати,
Як у сьвітї горувати. (2)

6. Та горуй, дочко, яко мога,
Проси щастя, долї и Бога,
Ще й доброї годиночки.

271. Ой, Ляше, Ляше.

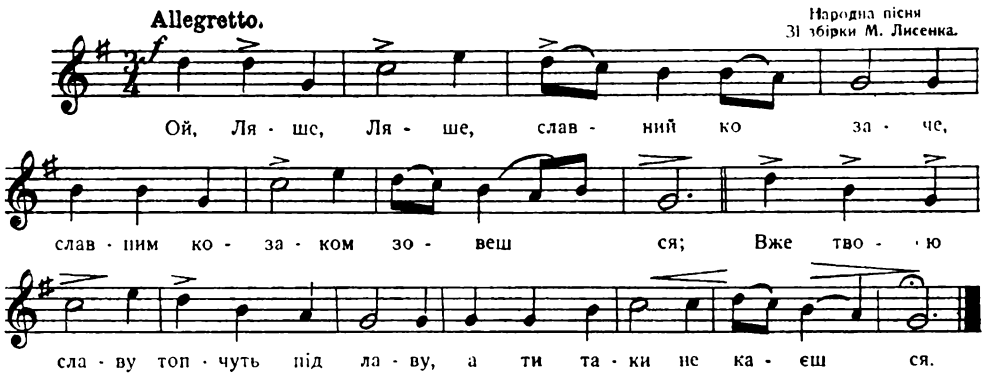

1. Ой, Ляше, Ляше, славний козаче,
Славним козаком зовеш ся;
Вже твою славу топчуть під лаву
А ти таки не каєш ся.

2. Загнали Ляхів у Калниболота,
Та набрали ми в їх і сребра і злота.
Ой, знайте Ляхи, де козацькі шляхи,
Та не забувайтесь, та впять сподївайтесь.

272 Вітер, вітер коло хати.

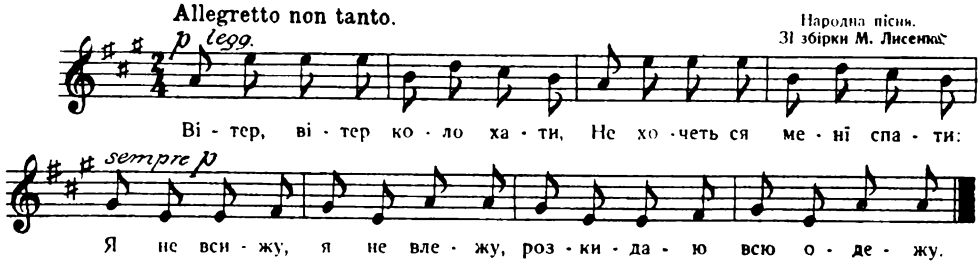

1. Вітер, вітер коло хати,
Не хочеть ся менї спати;
Я не всижу, я не влежу,
Розкидаю всю одежу.

2. Я не всижу, я не влежу,
Розкидаю всю одежу,
Нехай вітер повіває,
Коли милого немає.

3. Нехай вітер повіває
Коли милого немає,
Не сватати було в ночі,
Не вилїзли тобі очі,
А сватати було в день,
Розпитавши у людей.

4. А в нас люде не Татари,
Вониб тобі розказали,
Чи хороша, чи вродлива,
Чи багата, чи щаслива,
Чи погана, чи лиха,
Чи бачила жениха?

5. Ой, як би-ж я побачила,
Та яб йому віддячила,
І кивнулаб і моргнула,
До серденька пригорнула.

273. Ой, завяла червона калина.

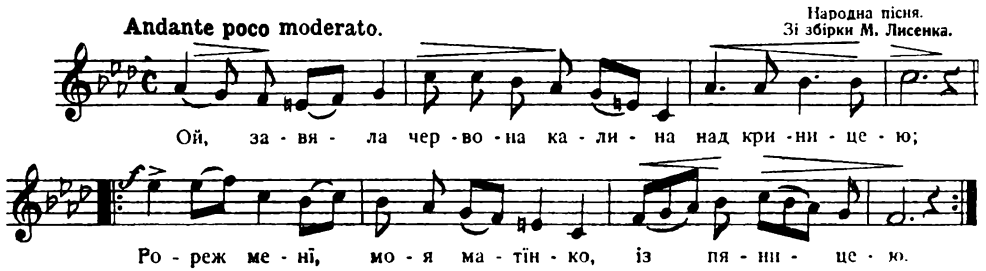

1. Ой завяла червона калина
Над криницею;
Горе-ж менї, моя матїнко,
Та з пяницею.

2. А пяниця тай не каєть ся,
Як день так ніч пє:
А як прийде із корчми до дому
Мене молодую бє.

3. Відсуну я та кватирочку,
Моя матїнка йде;
Питаєть ся дїточок дрібненьких,
Чи пяниця дома є.

4. „Потихеньку, помаленьку,
Моя матїнко, йди:
Спить пяниця в рубленій коморі,
А ти, мамо, не збуди."

5. „Та нехай він спить та нехай він спить.
Щоб він і не встав,
Щоб він твою бідну голівоньку
Та вже більш не клопотав."

6. „Ой, не лай, не лай, моя матїнко,
Пяницю мого:
Сеть у мене дїточки дрібненькі,
Горе жити без його."

274. Зажурилась Україна.

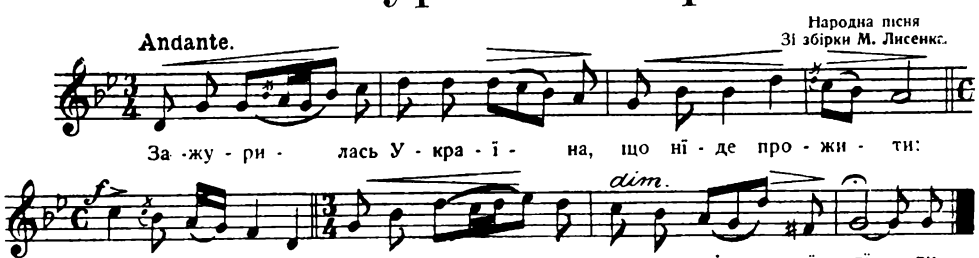

1. Зажурилась Україна,
Що нїде прожити:
Гей, витоптала орда кіньми
Маленькії дїти:

2. Ой, маленьких витоптала,
Великих забрала,
Гей, назад руки постягала,
Під хана погнала.

ВАРЯНТ.

1. Зажурилась Україна,
Що нїгде прожити,
Гей витоптала орда кіньми
Маленькії дїти!

2. Що малії витоптала,
Старі порубала,
Середущих постягала,
У полон загнала!

3. Розшарпали її землю
На дві половинї,
Хто візьме її під руку
При лихій годинї?

4. Роздїлили її дїток
На чотири части,
Почорнїла, помарнїла
З чужої напасти!

275. З-за темного лїсу.

(Про Нечая.)

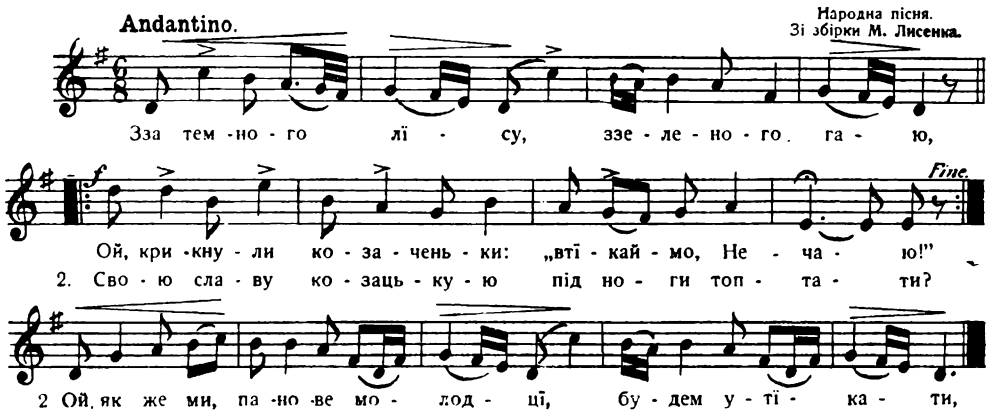

1. З-за темного лїсу,
З зеленого гаю,
Ой, крикнули козаченьки:
„Втїкаймо, Нечаю!"

2. Ой, як же ми панове молодцї,
Будем утїкати,
Свою славу козацькую
Під ноги топтати?

3. Єсть у мене хлопець Шпак,
То мій вірний козак,
Він дасть менї в пору знати,
Коли утїкати.

4. Ой, як глянув козак Нечай
На тихії води,
А вже Ляшків сорок тисяч
Хорошої вроди.

5. Козак Нечай, козак Нечаї
На те не вважає,
З кумасею Хмільницькою
Мед-вино кружає.

6. Ой, як гляне козак Нечай
У ясну кватирку,
А вже Ляшків, а вже панків,
Як орлів на ринку.

7. Ой, як крякнув козак Нечай
На хлопця малого:
Сїдлай, сїдлаї, малиї хлопче,
Коня вороного.

8. Менї вороного,
Собі буланого,
Та заженем вражих Ляшків
Аж до Полонного.

9. Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника впасти,
Як став Ляшків, як став панків,
Як снопики класти.

10. Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника сїсти,
Як став Ляшків, як став панків,
Як капусту сїкти.

11. Ой, поїхав козак Нечай
Із тиха по ринку,
За ним, за ним пан Чарнецький,
Піймав за чупринку.

---

276. Ходить гарбуз по городу.

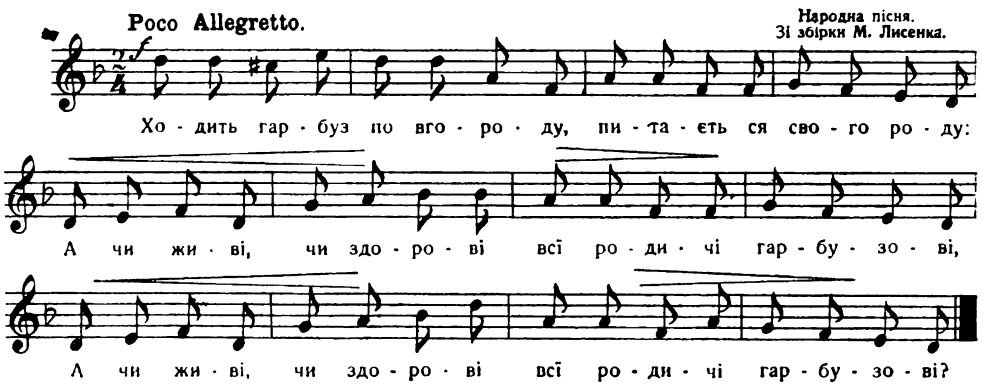

1. Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
2. Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"
3. Обізвались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"
4. Обізвалась морковиця
Гарбузовая сестриця:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"
5. Обізвались буряки,
Гарбузові свояки:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"
6. Обізвалась бараболя,
А за нею і квасоля:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"
7. Обізвав ся старий біб:
„Я іздержав увесь рід;
Ой, ти, гарбуз, ти перістий,
Із чим тебе будем їсти?"
— Миску пшона, шматок сала,
От до мене вся приправа.

ВАРЯНТ.

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвались кавуни,
Старші гарбуза сини:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду;
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвались буряки,
Рідні гарбуза дядьки:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась жовта пшінка,
Двоюродна сестра жінки:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась капусточка
Найкращая невісточка:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась картоплина,
Що хотїв сватать за сина:
„Іще живі ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвались баклажани,
Що гарбуза поважали:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Озвавсь сояшник листатий,
Давній гарбузів приятель:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвавсь червоний мак,
Він був з гарбузом свояк:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась чечевиця,
Гарбузова-ж то сестриця:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвав ся тут горох
Із квасолею у двох:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвав ся і чесник —
З гарбузом він жить ізвик:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

Ходить гарбуз по городу,
Питаєть ся свого роду:
„Чи ще живі, чи здорові
Всї родичі гарбузові?"
Обізвалась цибулина,
Вона всїм була родина:
„Іще живі, ще здорові
Всї родичі гарбузові!"

277. Та орав мужик край дороги.

Народна пісня
Зі збірки М. Лисенка.

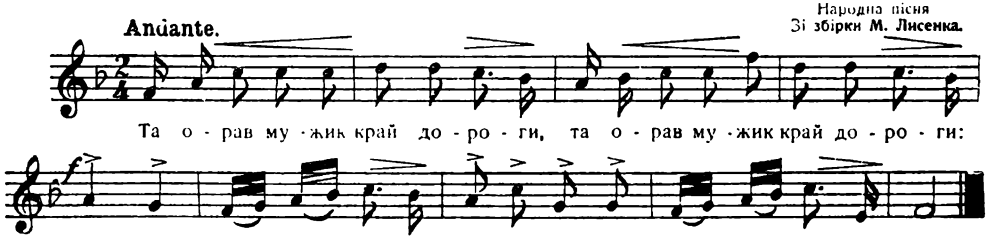

1. Та орав мужик край дороги,
Та орав мужик край дороги:
Гей! цоб! край дороги,
Гей! цоб! тпру! гей! край дороги, гей!

2. В його воли круторогі,
В його воли круторогі.
Гей! цоб! круторогі,
Гей! цоб! тпру! гей! круторогі, гей!

3. А погоничі чорноброві,
А погоничі чорноброві;
Гей! цоб! чорноброві;
Гей! цоб! тпру! гей! чорноброві, гей!

4. Та повісив торбу на березі,
Та повісив торбу на березі;
Гей, цоб! на березі,
Гей! цоб! тпру! гей! на березі, гей!

5. А вжеж тую торбу дівки вкрали,
А вжеж тую торбу дівки вкрали;
Гей! цоб! дівки вкрали,
Гей! цоб! тпру! гей! дівки вкрали, гей!

6. А вжеж тая торба з пирогами,
А вжеж тая торба з пирогами;
Гей! цоб! з пирогами,
Гей! цоб! тпру! гей! з пирогами, гей!

7. А начиняна горобцями,
А начиняна горобцями.
Гей! цоб! горобцями,
Гей! цоб! тпру! гей! горобцями, гей!

278. Ой, лугами йдем.

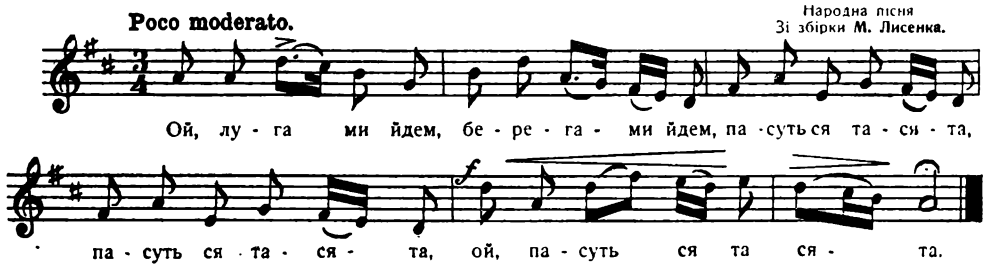

1. Ой, лугами йдем, берегами йдем,
Пасуть ся тасята, пасуть ся тасята
Ой, пасуть ся тасята.

2. Ой, туди-ж ми йдем, ой туди-ж ми йдем,
Де гарні дівчата, де гарні дівчата,
Ой, де гарні дівчата.

3. Ой, лугами йдем, берегами йдем,
Пасуть ся индики, пасуть ся индики,
Ой, пасуть ся индики.

4. Ой, туди-ж ми йдем, ой, туди-ж ми йдем,
Де грають музики, де грають музики,
Ой, де грають музики.

5. Ой, лугами йдем, берегами йдем,
А там вовки трублять, а там вовки тру-
Ой, а там вовки трублять. [блять,

6. Ой, туди-ж ми йдем, ой, туди-ж ми йдем,
Де нас вірно люблять, де нас вірно лю-
Ой, де нас вірно люблять. [блять,

279. Ой. деж ти ся, мій миленький.

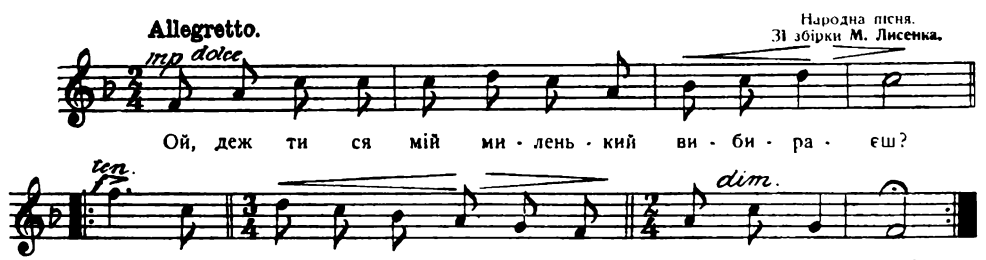

1. Ой, деж ти ся, мій миленький,
Вибираєш?
З ким ти мене молодую
Покидаєш?

2. „Не покину, моя мила
Не покину!
Возьму я тя на рученьки
Як дитину.

3. Возьму я тя на рученьки
Бось миленька
Пригорну тя до серденька,
Бось миленька.“

280. Ой, куку, куку.

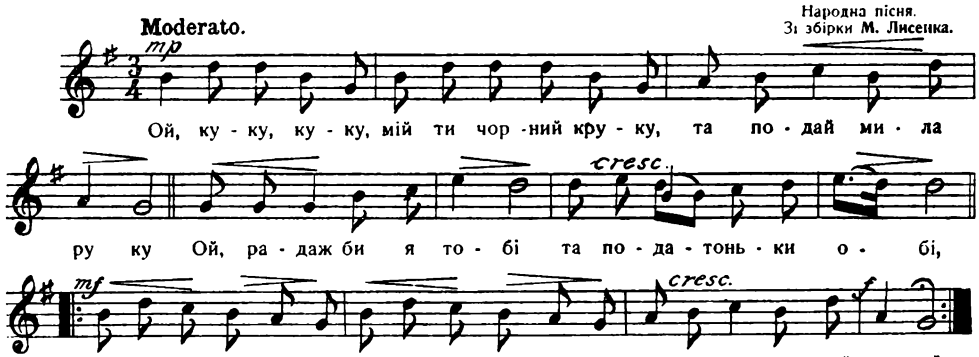

1. Ой, куку, куку,
Мій ти, чорнії круку,
Та подай мила руку.
„Ой радаж би я тобі
Та податоньки обі,
Лежить нелюбонько
На правій рученьці,
Не витягну тай годі!“

2. Ой, чуєш ти
Моя люба
Та відсунь ся від нелюба!
Бо я стрілю з лука,
Та забю нелюба,
Як сивого голуба!
„Ой чи забєш, чи не забєш,
Мене молодую здрадиш;
Ой, сїдаї на коня,
Виїзджай, зі двора,
Ти не мій, я не твоя!“
Ой, я зараз виїзджаю,
Іно коня осїдлаю,
Їду до Дунаю,
Їду до Дунаю,
Де утонути маю!

281. Ой, гуляйте, добрі люде.

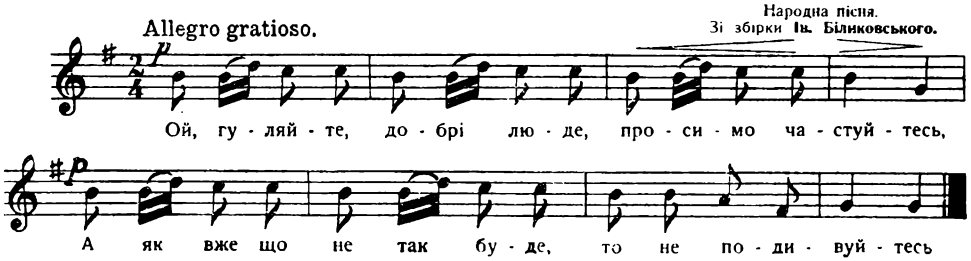

Ой гуляйте, добрі люде, просимо частуйтесь,
А як вже що не так буде, то не подивуйтесь.

---

1. **Ой там в садї зеленая трава по колїна,**
   Ой за добрим чоловіком жінка як калина.
2. **Ой там в пасї на горбочку трава зеленїє,**
   Ой за лихим чоловіком жінка помарнїє.
3. **Шкода травки і муравки тому облогови,**
   Шкода мене молодої тому неробови.
4. **Шкода мене молодої, шкода мого стану,**
   Та як я ся леда біді у руки дістану.

---

282. Чуєш, брате мій.

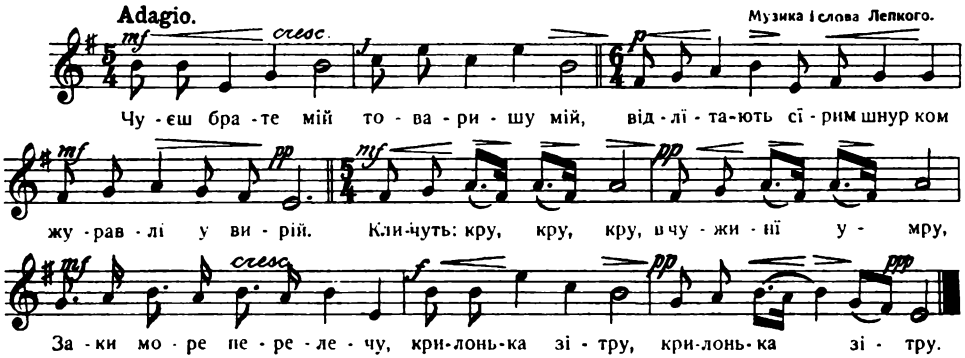

1. **Чуєш, брате мій, товаришу мій,**
   Відлїтають сїрим шляхом журавлї у вирій.
   Кличуть: кру! кру! кру! В чужинї умру!
   Заки море перелечу, крилонька зітру!
2. **Мерехтить в очах безконечний шлях,**
   Гине, гине в сїрій мрацї слїд по журавлях!
   Кличуть: кру! кру! кру!...

---

283. Пала роса коло проса.

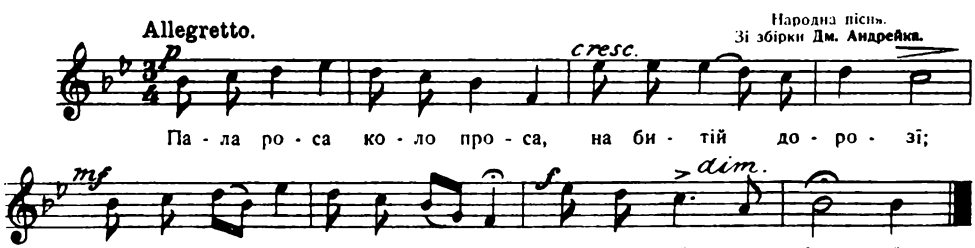

1. Пала роса коло проса,
На битій дорозі;
Кому дати на добраніч?
Дівчині небозі.

2. На добраніч і всім на ніч,
І тобі, стара нене;
Чи ти даси, чи не даси
Свою доч за мене?

3. Шкода тебе, козаченьку,
Хлопця молодого:
Моя дочка ледащить ся
Не ночує в дому.

4 Ой, пожену сірі волп
Тай на отавоньку,
А сам піду до дівчини
Тай на порадоньку.

5. Порадь мене, дівчинонько,
Як рідная мати:
Чи то мені женити ся,
Чи на тебе ждати?

6. „Ой, я тебе, серце моє,
Ражу, не поражу,
Я з тобою вечір стою,
На иньшого важу."

7. Бодай тебе, дівчинонько,
З порадою твою,
Я до тебе з щирим серцем,
А ти з неправдою.

—

284. Чорна ріля заорана.

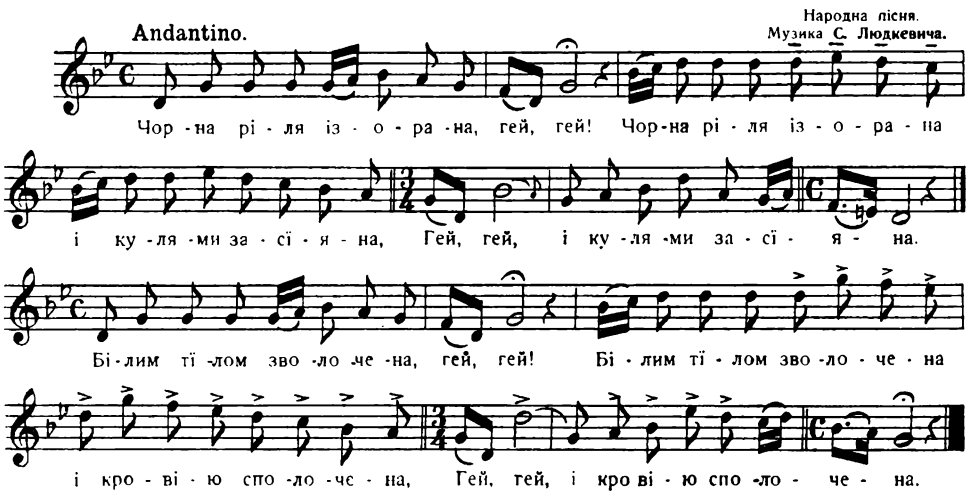

1. Чорна ріля заорана, гей, гей!
Чорна ріля заорана
І кулями засіяна, гей, гей!
І кулями засіяна.

2. Білим тїлом зволочена, гей, гей!
Білим тїлом зволочена
І кровію сполочена, гей, гей!
І кровію сполочена.

3. Вітер віє по долині, гей, гей!
Вітер віє по долині,
Лежить жовняр на купині, гей, гей!
Лежить жовняр на купині.

4. Накрив очі червоною, гей, гей!
Накрив очі червоною,
Червоною китайкою, гей, гей!
Заслугою козацькою.

5. Анї трумни, анї ями, гей, гей!
Анї трумни, анї ями,
Анї батька, анї мами, гей, гей!
Анї батька, анї мами.

6. Летить ворон з чужих сторон, гей, гей!
Летить ворон, усідає
Йому очі випиває, гей, гей!
Йому очі випиває.

7. Ходить мати гукаючи, гей, гей!
Ходить мати гукаючи,
Сина свого шукаючи, гей, гей!
Сина свого шукаючи.

8. „Ой я твого сина знаю, гей, гей!
Ой я твого сина знаю,
Бо я з нього пояс маю, гей, гей!
Бо я з нього пояс маю."

9. „„Скажи-ж менї, вороньку, гей, гей!
Скажи-ж менї, вороньку,
Чи жив мій син молоденький, гей, гей!
Чи жив мій син молоденький?

10. Чи очі його сивенькі, гей, гей!
Чи очі його сивенькі,
А чи уста румяненькі, гей, гей?
А чи уста румяненькі!““

11. „Уста його вже синенькі, гей, гей!
Уста його вже синенькі
І волосся вже чорненьке, гей, гей!
І волосся вже чорненьке.

12. На личко му усїдаю, гей, гей!
На личко му усїдаю,
Їїому очі випиваю, гей, гей!
Їїому очі випиваю.

---

285. „Для Украïни живем!“

(Гимн американських Українців.)

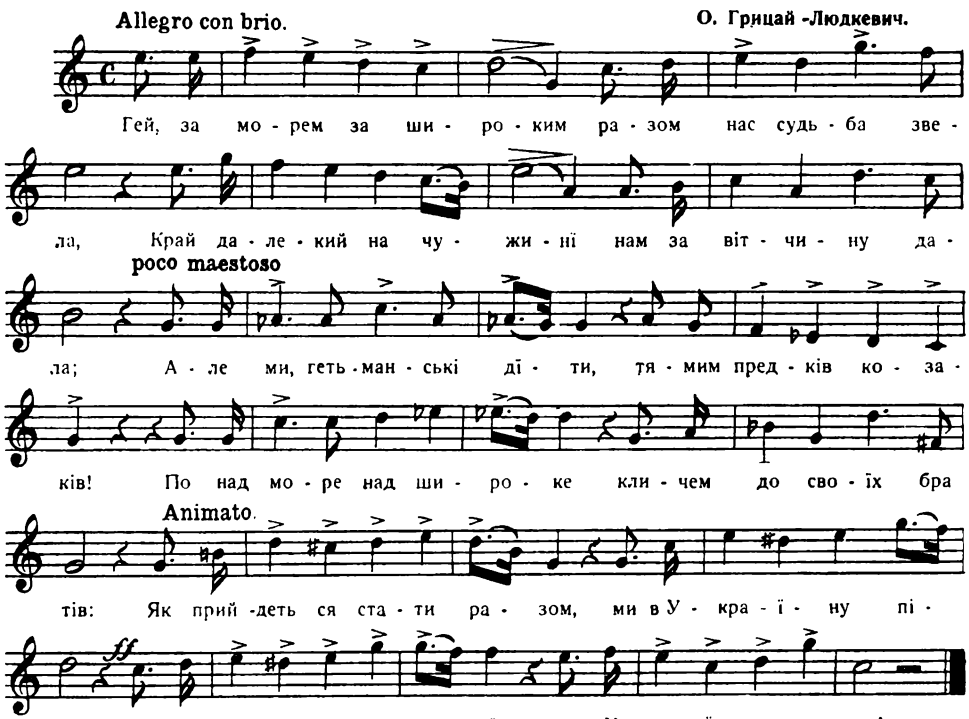

1. Гей! за морем, за широким
Разом нас судьба звела,
Край далекий на чужинї
Нам за вітчину дала.
Але ми — гетьманські дїти
Тямим предків козаків!
Понад море, над широке
Кличем до своїх братів:
Як прийдеть ся стати разом,
Ми в Украïну пійдем!
Бо для неї ми на сьвітї,
Для Украïни живем!

2. Хоть за морем, ми далеко.
В нас живе ще рідний дух;
Горду мрію він лелїє,
Над козацький лине луг!
Там престол нам заясніє,
Встануть нам нові князї!
Ще добудемо ми слави,
Як у бій пійдемо всї.
Як прийдеть ся стати разом,
Ми в Украïну пійдем!
Бо для неї в цїлім сьвітї,
Для Украïни живем!

3. Ми Українці до скону
В нас є сила козаків!
Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв!
Сонце всюди нам принесе
Подих нашої землі!

Клич її ми все почуєм
І за морем в чужині.
Як прийдеть ся стати разом,
Ми в Україну підем!
Бо для неї в цілім сьвіті,
Для України живем!

286. Чоботи.

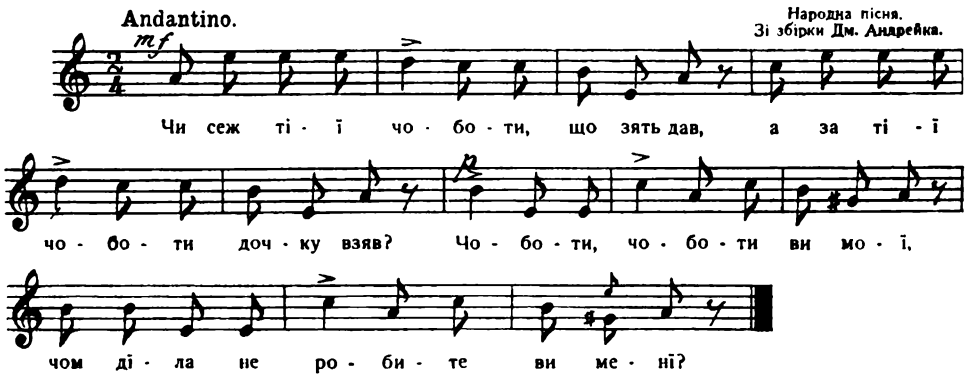

1. Чи сеж тії чоботи, що зять дав
А за тії чоботи дочку взяв?
Чоботи, чоботи ви мої!
Чом дїла не робите ви мені?

2. Я-ж думала, чоботи юхтові,
А тож бачу, чоботи шкапові.
Чоботи, чоботи ви мої! і. т. д.

3. На річку йшли чоботи — рипали,
А з річки йшли чоботи — хлипали.
Чоботи, чоботи ви мої! і. т. д.

4. На річку йшла в чоботях із прачом,
А з річки йшла в чоботях із плачом.
Чоботи, чоботи ви мої! і. т. д.

5. Ой, повішу чоботи на кілок,
Сама піду, молода, у танок.
Чоботи, чоботи ви мої! і. т. д.

287. Як я була молодою.

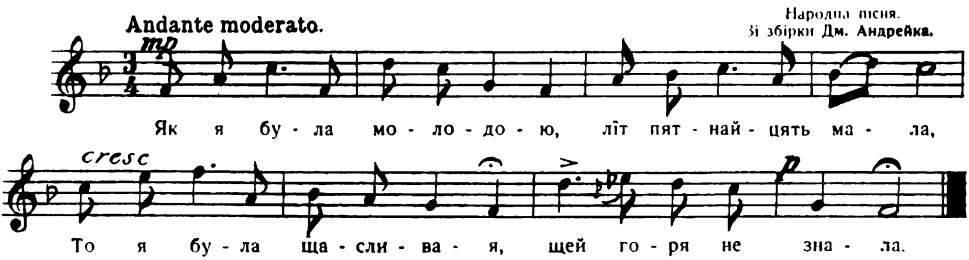

1. Як я була молодою
Літ пятнайцять мала,
То я була щасливая,
Щей горя не знала.

2. Як минуло літ пятнайцять,
Десь жених завзяв ся,
Розпустили русу — косу,
Таї сьвіт завязав ся.

3. Ой, казали менї люде,
Я, було, сьмію ся,
А тепер як пригадаю,
Слезами заллю ся.

4. Запрягайте, хлопцї, конї,
Конї воронії,
Поїдемо доганяти
Лїта молодії.

5. Як догнала лїта мої
На тесовім мостї:
Верніте ся, лїта мої,
Хоч до мене в гостї!

6. — Не вертуть ся лїта твої,
Бо й нема до кого;
Було лїта шанувати,
Ще й здоровля свого. —

7. Верніте ся, лїта мої,
Буду шанувати,
А не буду тяжко важко
Проти сили братп!

---

288. Засвистали козаченьки.

Народна пісня
Зі збірки М. Лисенка

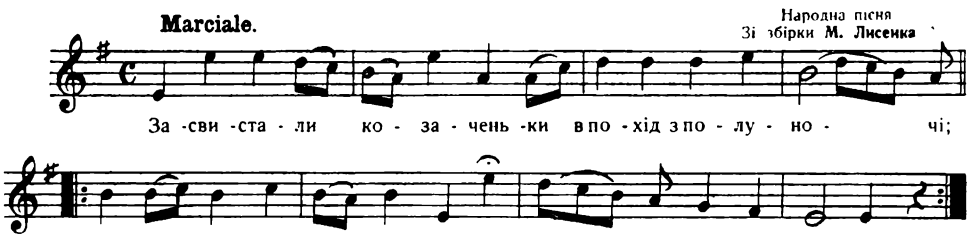

1. Засвистали козаченьки
В похід з полуночі,
Заплакала Марусенька
Свої чорні очі.

2. „Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач не жури ся,
А за свого миленького
Богу помоли ся.“

3. Стоїть місяць над горою,
Та сонця не має,
Мати спна в дороженьку
Слезно провожає.

4. „Пращай милий мій синочку
Та не забавляй ся!
За чотири неділеньки
До дому вертай ся!“

5. „„Ой рад би я, матусенько,
Скорійше вернуть ся,
Та вже щось мій вороненький
В воротах піткнув ся.

6. Ой, Бог знає, коли вернусь,
В якую годину;
Приймиж мою Марусеньку
За свою дитину!

7. Прийми її, матусенько,
Всї ми в Божій волї,
Бо хто знає, чи жив вернусь
Чи ляжу на полї?

8. Ой, не плачте, не журіть ся
В тугу не вдавайтесь,
Заграв кінь мій вороненький,
Назад сподївайтесь.““

---

289. Ой, попід гай зелененький

(Про Добуша.)

Народна пісня.
Зі збірки Дм. Андрейка.

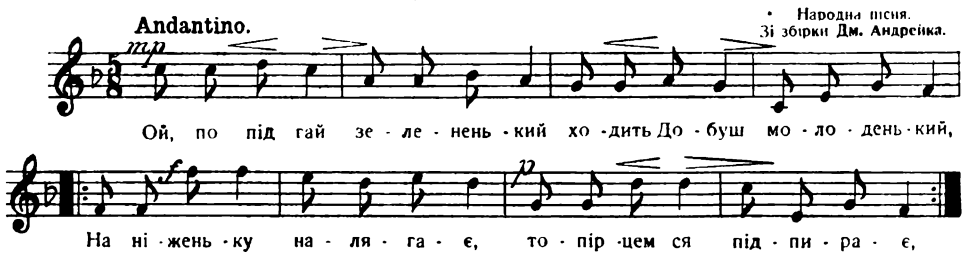

1. Ой, попід гай зелененький
Ходить Добуш молоденький. (2)

2. На ніженьку налягає,
Топірцем ся підпирає. (2)

3. Ой, ви хлопці, ви молодці,
А сходіть ся разом к' купці. (2)

4. Бо будемо раду мати,
Де підемо розбивати. (2)

5. Щоби Кути не минути,
До Косова повернути. (2)

6. Тепер хлопці, ідїм спати,
Бо маємо рано встати. (2)

7. Та вставайте всї раненько,
Убирайте ся борзенько. (2)

8. У постоли шкіряні,
У воловки шовковії. (2)

9. Разом, хлопці, разом бігом,
Западають стежки снігом. (2)

10. Ходїть, хлопці, ба й за мною,
Та ї у гору і скалою. (2)

11. Бо зайдемо та до Дзвінки,
До Штефанової жінки. (2)

12. „Ой, Добушу, ти пане наш,
Там пригода буде на нас!“ (2)

13. Ви на мене не вважайте,
По дві кулї набивайте! (2)

14. Станьте хлопці, під ворота,
А я піду під віконце, ци спит
[моє любе серце.

15. Чи спиш, серце, та ци чуєш,
Ци Добуша заночуєш? (2)

16. „Ой, я не сплю, та все чую
Бо вечероньку готую.“ (2)

17. Ци спиш, серце, та чи чуєш,
Ой, ци сама ти ночуєш? (2)

18. „Ой, я не сплю, та все чую,
Розбійника не зночую. (2)

19. А Штефана нема дома,
Ще вечера не готова. (2)

20. Буде вона дуже пильна,
Всему сьвіту буде дивна.“ (2)

21. Ци будеш ми отворяти,
Чи кажеш сї добувати? (2)

22. „Не кажу сї добувати
І не піду отворяти.“ (2)

23. Пусти, суко, враз до хати,
Щоб дверей не вивалляти! (2)

24. „В мене двері тисовії,
В мене замки стальовії.“ (2)

25. Не поможуть замки твої,
Як підложу плечі свої. (2)

26. „Сїм лїт сили закохати,
Мої двері вилупати!“ (2)

27. Взяв ся Добуш добувати,
Взяли замки відлїтати. (2)

28. Ой лиш двері та підхилив,
А вже Дзвінка з пода стрілив,
Добушеви в серце вцїлив!

29. Не так в серце, в праве плече,
А з лївого кровця тече. (2)

30. Ой, ти гицлю, ти Дзвінчуку,
Тось ти мя з'їв через суку! (2)

31. „Треба було не гуляти
Суцї правди не казати. (2)

32. Бо у суки тілько віри,
Як на бистрії воді піни.“ (2)

33. „Ой Добушу, Добущуку,
Чомусь не вбив тоту суку?“ (2)

34. Як же я ї убити мав,
Коли я ї вірне кохав. (2)

35. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас. (2)

36. Ой, куди ми не бували,
Та ми зради не видали. (2)

37. А ту зрада ба й над нами,
Молодими легинями!“ (2)

38. Ой, ви хлопці, ой ви мої,
Возьміть мене в хати тої. (2)

39. Возьміть мене на топори,
Занесїть мя в Чорну Гору. (2)

40. В Чорну Гору занесїть мя,
На дрібний мак посїчить мя. (2)

41. Най ся Ляхи не збиткують,
Моє тїло не чвертують. (2)

42. Сріблом-злотом подїлїть ся,
А самі вже розходїть ся. (2)

43. Але не йдїть розбивати,
Людську кровцю проливати. (2)

44. Людська кровця не водиця,
Проливати не годить ся. (2)

45. Впали Ляхи, всїх забрали,
Назад руки повязали,
До коней поприпинали.

46. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас! (2)

47. Деж ми будем зимували,
Таї лїтечко лїтувати?“ (2)

48. В Станїславі на риночку,
В тяжких дибах, в зелїзочку. (2)

49. Там будете ночувати,
Будуть Нїмцї тїло драти. (2)

290. Повій, вітре, на Вкраїну.

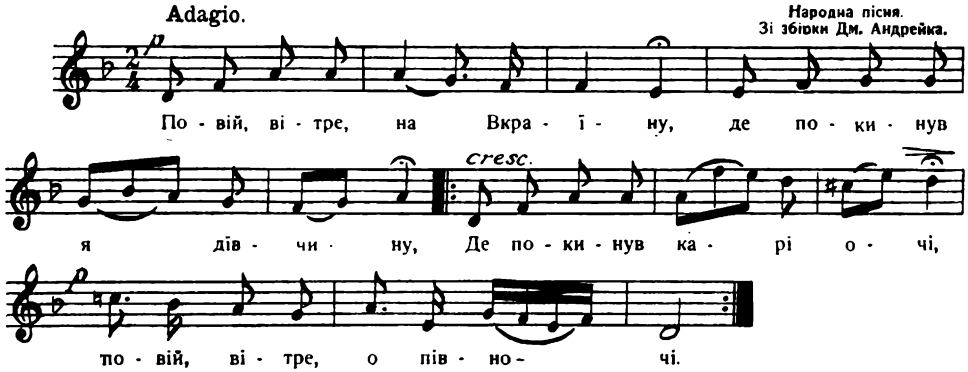

1. Повій, вітре, на Вкраїну,
Де покинув, я дівчину,
Де покинув чорні очі
Повій, вітре, о півночі

2. Між горами там долина,
Там біленькая хатина,
А в хатині дівчинонька,
Дівчинонька — голубонька.

3. Повій, вітре, до схід сонця,
До схід сонця, край віконця,
Краї віконця постіль біла,
Постіл біла, любка мила.

4 Повій, вітре, тишком — нишком.
Над румяним, білим личком,
Над тим личком нахили ся
Чи спить мила, — подиви ся,

5 Чи спить мила, чи збудилась,
Спитай її, з ким любилась,
З ким любилась і кохалась
І любити присягалась.

6. Як забѣть ся в нїй серденько,
Як зітхне вона тяженько,
Як заплачуть карі очі,
Вертай, вітре, о півночі.

7. А як мене позабула,
І другого пригорнула,
То розвій ся краї долини —
Не вертай ся з України...

8. Вітер віє, вітер віє,
Серце тужить, серце млїє.
Вітер віє. завіває,
З України не вертає,

291. Ой, ішли наші славні Запорожці.

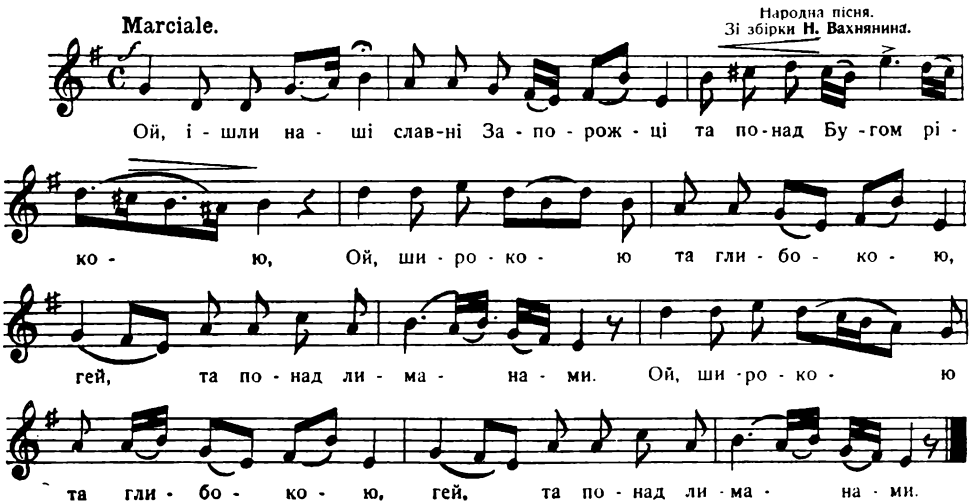

1. Ой, ішли наші славні Запорожці
Та понад Бугом рікою,
Ой, широкою та глибокою,
Гей та понад лиманами.

2. Ой, вже наші славні Запорожці
У великому жалю:
Ой, не знали та поклонить ся,
Гей та котрому царю.

3. Ой, уклонили ся тому турецькому,
А що під ним добре жити,
Тільки за одно та неприятно,
Гей, що на свого брата бити.

4. Ой пише Москаль лист до кошового:
„Ой, ідіть до нас жити,
Що оддам землю та по прежньому,
Гей по Дністер, по границю."

5. Ой, брешеш, брешеш, превражий Мо-[скалю,
Гей ти хочеш обманити:
Ой, як підем у твою землю,
Гей то будеш лоби голити.

6. „Ой, не бійте ся, славні Запорожці,
Та сього нїчого,
Щеж я в свойому білому царстві
Гей та не зрадив нїкого.

7. Гей ужеж тії славні Запорожці
Та й невеселі стали,
Ой облягли їх, облягли Москалї
Гей всїма сторонами.

8. Вражії пани, руські генерали,
Сретичії сини,
Краї веселий, степ широкий
Гей, таї занапастили.

9. Ой, тече ріка та й невелика,
Та підмиває кручі,
Заплакали Запорожці,
Гей, та в Туреччину йдучи.

10. Летїла бомба з московського поля,
Та посеред Сїчи впала:
Ой, хоч пропало славне Запорожжя,
Гей, та не пропала слава!

292. Оддала мене моя матїнка.

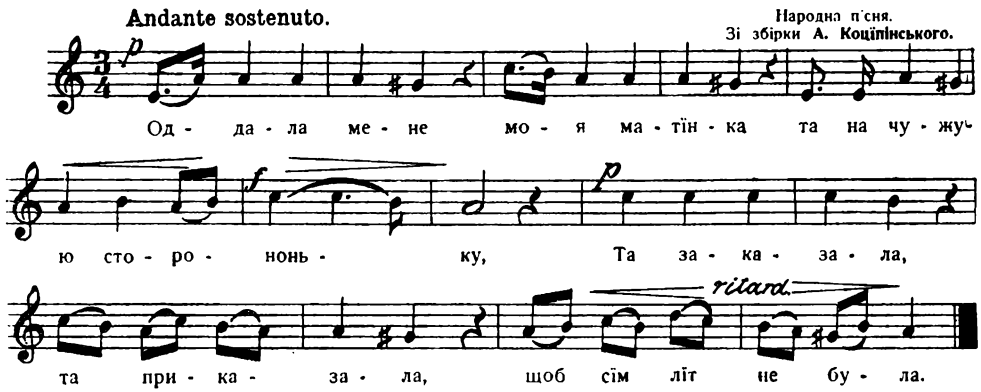

1. Оддала мене моя матїнка
Та на чужую сторононьку,
Та заказала, та приказала,
Щоб сім лїт не була.

2. Поживу я годок, поживу я другий,
Стало мені нуднесенько;
Покую я крильця з щирого золотця,
Тай полечу з галочками.

3. Сяду я, впаду у батенька в саду,
На крайній, та на вишенці,
Сяду я, впаду в матїнки саду,
На крайній, та черешенці.

4. Вийшов до мене та мій братїчок,
Таїї став галок ізганяти:
Ой, шути в луги, чорні галочки,
Та не сушіте садочку.

5. Вийшов до його та мій батенько,
Тай став брату говорити:
„Не займай, сину, сїї галочки,
Та на чужій сторононьцї."

6. Вийшла до мене моя сестриця,
Стала галок ізганяти:
Ой, шути в луги, чорні галочки,
Та не сушіте садочку.

7. Вийшла до сї моя матїнка,
Стала сестрі говорити:
„Не займай, доню, сії галочки,
Та на чужій сторононьцї.“

293. Раз на вартї я стояв.

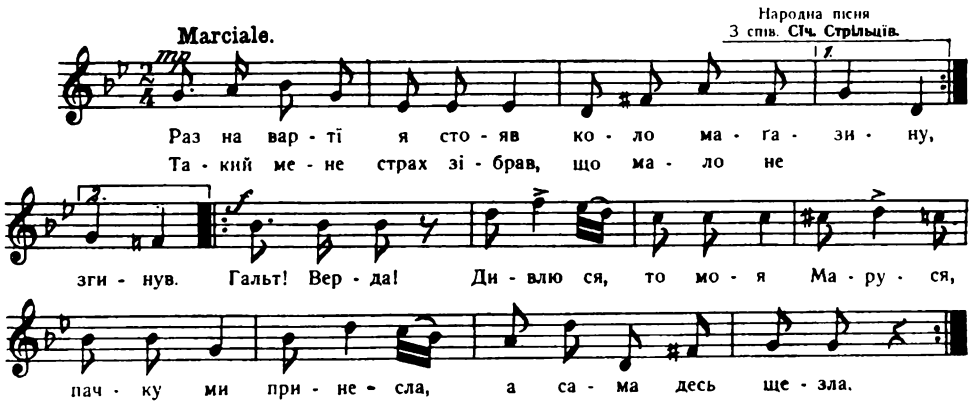

1. Раз на вартї я стояв
Коло магазину,
Такий мене страх зібрав,
Що мало-м не згинув.

2. Гальт-вер-да? дивлю ся,
То моя Маруся,
Пачку ми принесла,
А сама десь счезла.

294. Через річеньку, через болото.

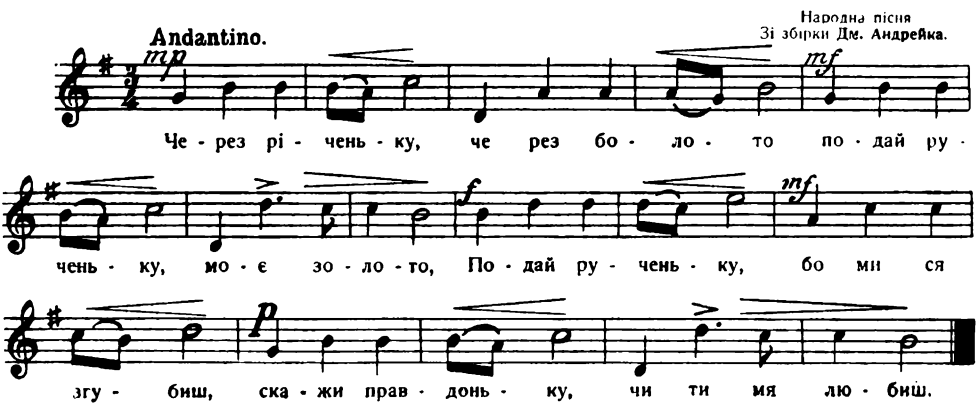

1. Через річеньку, через болото,
Подай рученьку, моє золото;
Подай рученьку, бо ми ся згубиш,
Скажи правдоньку, чи ти мя любиш?

2. „Ручки не подам, правди не скажу,
Пок ся з тобою на вік не звяжу;
Аж ручку подам і правду скажу,
Як ся з тобою на віки звяжу.

295. Ой, на горі явір зелененький.

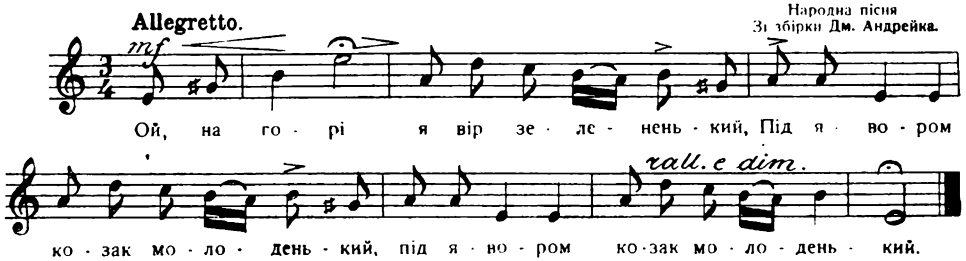

1. Ой, на горі явір зелененький
Під явором козак молоденький.
2. На долині три стежечки різно,
Ходить козак до дівчини пізно.
3. „Ой, не ходи, козаче до мене:
Буде слава на тебе й на мене.
4. Ще й на твого коня вороного,
Ще й на тебе парня молодого."
5. — „Ой, я слави, слави не бою ся:
З ким люблю ся, не наговорю ся;
6. З ким люблю ся, не наговорю ся,
З ким кохаюсь, не нарозмовляюсь.

ВАРІЯНТ.

1. Темна нічка тай невидненька,
Головонько ти моя бідненька. (2)
2. Деж я буду тую нічку спати?
З ким я буду нині ночувати? (2)
3. Ой, є в лісї явір зелененький,
Під явором козак молоденький. (2)
4. Там я буду тую нічку спати,
Там я буду нині ночувати. (2)

296. Не вольно матусю нелюба любить.

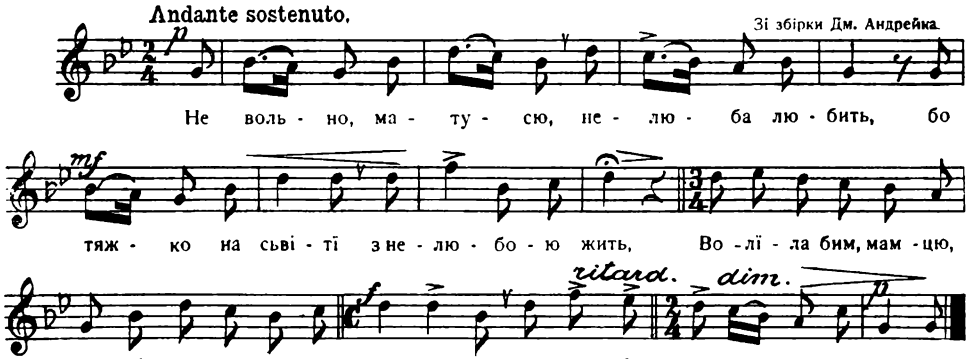

1. Не вольно, матусю, нелюба любить
Бо тяжко на сьвітї з нелюбою жить.
Волїлаб я, мамцю, весь вік дївувати,
Як того нелюба соколом назвати.
2. „Подивп ся, доню, яка я стара,!
Менї в домовину лягати пора.
Як я ляжу в гробі, що станесь з тобою?
Тогдї ти останеш на вік сиротою."
3. — „Не плач, моя ненько, не плач, не ридай,
Возьми рушниченьки таї сватам давай;
Нехаї я молода марно лїта страчу,
Ти будеш щаслива, я гірко заплачу!"
4. В кутку на цвинтарі хрест Божий стоїть,
Там рано і вечер матуся клячить:
„Ой, Боже ж мій, Боже, що я учинила!
На що'м свою доню з нелюбом злучила!"

297. Ой ходив чумак сім літ по Дону.

Народна пісня
Зі збірки Дм. Андрейка.

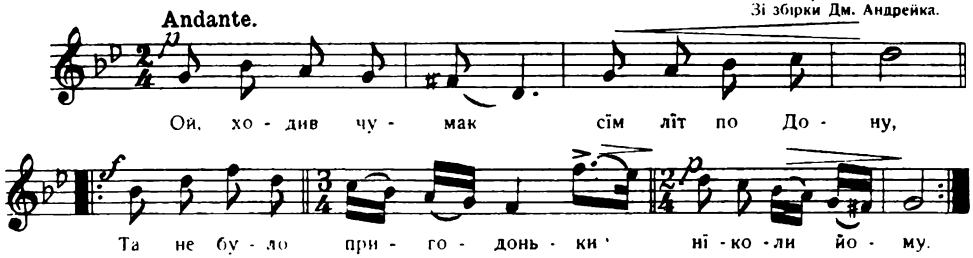

1. Ой, ходив чумак сім літ по Дону,
Та не було пригодоньки ніколи йому.

2. Ой, пішов чумак з Криму до дому,
Сталась йому пригодонька за всю дорогу.

3. Сталась йому пригодонька не в день а в ночи:
Занедужав козаченько в Криму ідучи.

4. Занедужав козаченько в Криму ідучи,
При широкій доріженці воли пасучи.

5. Ой упав чумак, упав та й лежить, —
Нїхто в його не спитає, що в його болить.

6. Ой, болить в його серце й голова —
Помирає чумаченько, а роду нема!

7. Прийшов до його отаман його,
Бере його за рученьку, жалує його...

8. „Отамане мій, жалуєш мене:
Скидай кожух з мене та укрий мене!

9. Бери мої воли, вози, поховай мене,
Бери моє срібло, злото — поминай мене!“

10. Ой, скинув чумак свиту і кожух,
Припадає к сирій землї, теплий зводе дух.

11. Ой, скинув чумак з себе і кафтан:
Воли мої половії, хто вам буде пан!“

12. Та вдарили зразу у великий дзвін:
Се-ж по тому чумакови, що ходив на Дін!

13. Та вдарили зразу в дзвони уво всї:
Се-ж по тому чумакови, що ходив по сіль!

14. Ой, ішли воли та в вісьмерику,
Задзвонили в усї дзвони по тім чумаку!

15. Ревнули воли у новім ярмі;
Поховали чумаченька в чужій сторонї.

16. Ревнули воли, степом ідучи,
Поховали чумаченька з Криму ідучи.

298. Ой, вийду я на вулицю.

Allegretto giojoso.

Народна пісня.
Зі збірки Дм. Андрейка.

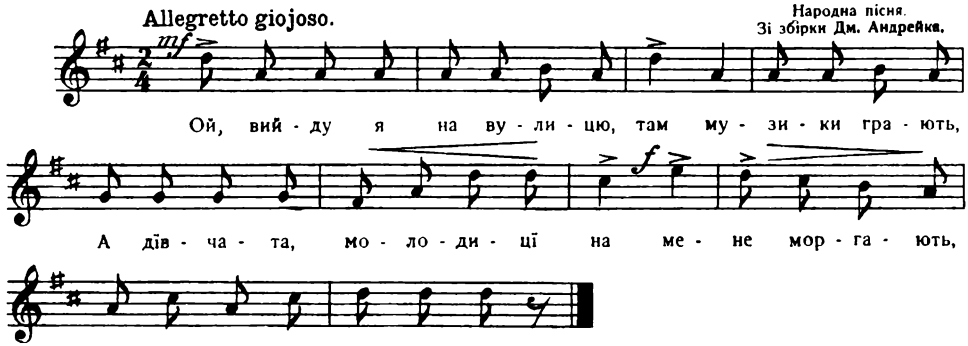

1. Ой, вийду я на вулицю,
Там музики грають,
А дівчата, молодиці
На мене моргають,
Тадї, ріді, бім, бам, бум.

2. Молодая молодиця
Моргала на мене
Прийди, прийди, гарний хлопче,
З вечера до мене!
Тадї, ріді, бім, бам бум.

3. Як я можу до тя прийти,
Маєш чоловіка;
Як застане мя з тобою,
Скоротить ми віка.

4. „А я свого бородая
Пішлю по калину,
А ти прийди, гарний хлопче,
Хоч но на годину.“

5. А ви, дїти дрібненькії
Ідїть виглядати
Як буде їшов тато з ліса,
Дайте менї знати.“

6. Вийшли дїти на дорогу
Тай стали плескати:
— „Гуляй, гуляй, мамуненько,
Тата не видати.“

7. Іде старий бородатий,
І вже на подвірю. —
„Деж я тебе гарний хлопче,
Тепер тут подїю?

8. Сховаю тя, гарний хлопче,
Під білу перину,
Сама ляжу на постели,
Скажу, що вже гину.“

9. Прийшов старий бородатий
З калинов до хати;
Як стояла, так упала,
Зачала стогнати:

10. „Іди старий бородатий,
Укопати меду,
Бо я така слабенькая,
Головки не зведу.

11. Пішов старий бородатий
Меду укопати,
А я хлопця за рученьку
Тай вивела з хати:

12. — „Ввійшов старий бородатий
Вже з медом до хати;
Скажи менї, моя мила,
Хто був коло хати?“ —

13. А ти старий бородатий
Не вчи ся брехати,
Якесь видів кого тутка,
Було го злапати.“

299. Ой, в полю керниця.

Allegretto.

Народна пісня
Зі збірки Дм. Андрейка.

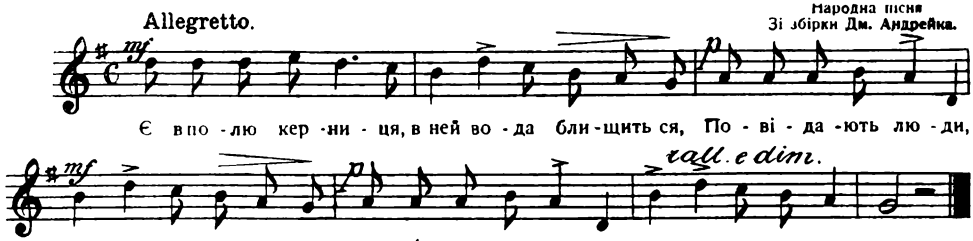

1. Ой, в полю керниця
В нїй вода блищить ся,
Повідають люди:
Жовнїр лядащить ся.

2. Жовнїр лядащить ся,
Не хоче робити
Покидає коня,
Їде до коршми пити.

300. Оїї, у поли береза стояла.

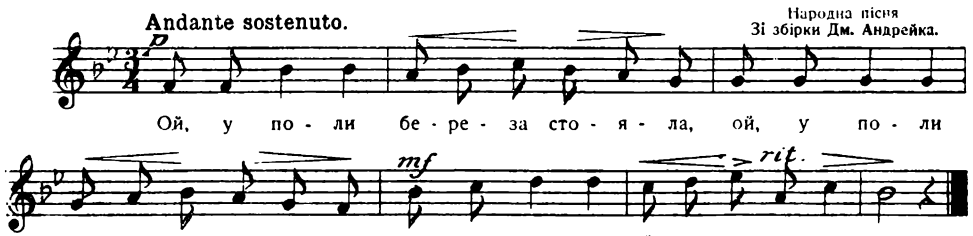

1. Ой, у поли береза стояла,
Під березов дївчина плакала:
2. „Ой, мамуньцю, головка мя болить,
Бо мій милий до йиншої ходить.
3. А з вечера до йиншої ходить,
О півночі до мене приходить.
4. Таї на білу постільку лягає
Таї ще мене за негідну має.“
5. „Ой, відсунь ся, негідна, від мене,
Наї си ляже красша коло мене.
6. Ходи, мила, до комори спати,
Бо маю ти щось важне сказати.“
7. А з вечера нагайка шуміла,
О півночі миленька зомліла.
8. Прийшов же він з комори до хати;
„Де є мила?“ питає го мати.
9. — „Ой, мамуницю, маю щось сказати:
Лягла мила, таї не хоче встати.
10. Давбим, мамцю, сивую корову
Щоб хто збудив любую розмову.
11. Давбим, мамцю, коня вороного,
Щоб хто збудив приятеля мого.“
12. „Шкода, сину, сивої корови,
Вже не збудиш милої розмови.
13. Шкода, сину, коня вороного,
Вже не збудиш приятеля свого!“

301. У поли могила з вітром говорила.

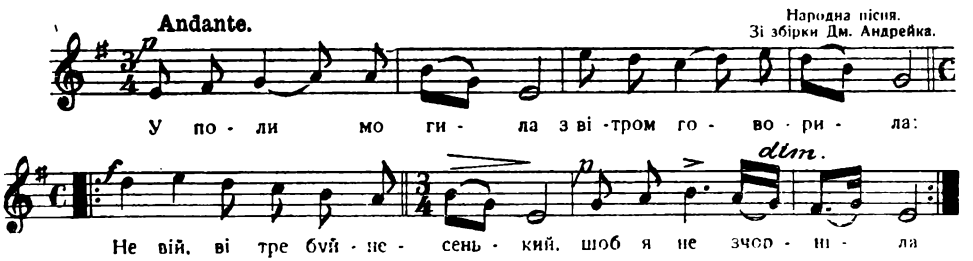

1. Ой у поли могила
З вітром говорила:
„Повій, вітре, буйнесенький,
Щоб я не чорнїла.
2. Щоб я не чорнїла,
Щоб я не марнїла,
Щоб по минї трава росла,
Тя щей зеленїла.“

3. І вітер не віє,
І сонце не гріє,
Тільки в степу при дорозї
Трава зеленїє.
4. Ой, у степу річка,
Через річку кладка:
Не покидай, козаченьку,
Рідненького батька.
5. Як батька покинеш,
Сам марно загинеш,
Річенькою бистрою
За Дунаї заплинеш.
6. Бодай тая річка
Риби не плодила,
Вона мого товариша
На віки втопила.
7. Бодай тая річка!
Кошуром заросла,
Вона мого товариша
За Дунаї занесла.

302. Ой, під вишнею.

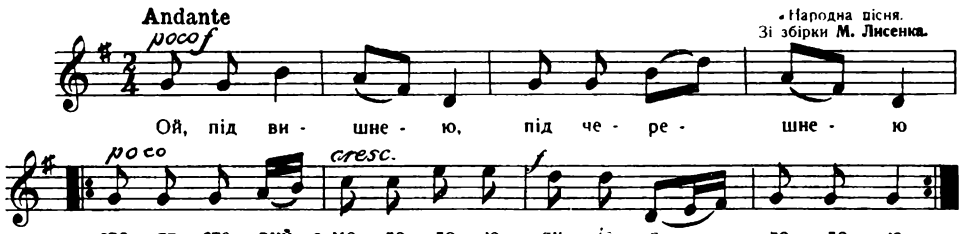

1. Ой, під вишнею,
Під черешнею,
Стояв старий з молодою,
Як із ягодою.
2. І просила ся,
І молила ся:
„Пусти мене, старий дїду,
На улицю погулять.“
3. — „Ой я сам не піду
І тебе не пущу;
Хочеш мене старенького
Покинути на біду.
4. Ой, не кидай мене,
Серденятко моє,
На чужій сторонї,
При лихій годинї!
5. Куплю тобі хатку
Та ще й сїножатку,
І ставок, і млинок.
І вишневенький садок.“
6. „Не хочу я хатки,
Нї тій сїножатки,
Нї ставка, нї млинка,
Нї вишневого садка!
7. Бо ставок ізбіжить,
А млинок ізгорить,
А вишневенький садок
Не уродить ягідок!
8. Ой, ти старий дїдуга,
Ізогнув ся, як дуга,
А я молоденька,
Гуляти раденька!
9. Ой, ізгиньте, пропаїть
Ви, старії кости!
Не сушіть, не крушіть
Моєй молодости!“

303. І шумить, і гуде.

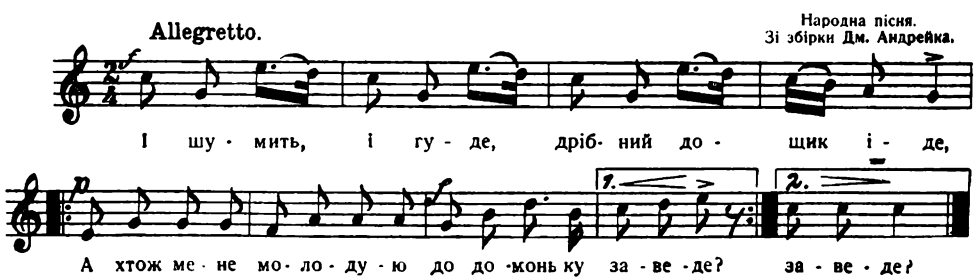

1. І шумить, і гуде,
Дрібний дощик іде;
А хто-ж мене молодую
До домоньку поведе?

2. Розпізнав ся козак
На солодкім меду:
„Гуляй, гуляй, чорнобрива,
Я тя домів заведу!"

3. Не веди ти мене,
Ой, прошуж я тебе,
Бо я злого мужа маю,
Буде бити мене.

4. На бік, хлопці, на бік,
Бо чорт мужа несе,
Як побачить мене з вами,
Його трястя затрясе.

5. Най трясе, най трясе,
Як вітер лугами,
А я собі молоденька
Погуляю з вами.

6. І шумить і гуде,
Скрипка грає, бас реве,
Козак мовчить, а все знає,
Він до дому поведе.

ВАРЯНТ.

Ой, прошуж я тебе,
Не ведиж ти мене,
Бо сердиту матїр маю,
Буде бити мене.

Буде бити, волочити,
Щоб нїкуди не ходити,
Щоб нїкуди не ходити,
Чужих хлопців не любити.

ВАРЯНТ.

І шумить, і гуде,
Дрібний дощик іде,
А хто-ж мене молодую
Та до дому доведе?

Обізвав ся козак
На солодкім меду:
„Гуляй, гуляй, чорнобрива,
Я до дому доведу.

Гуде бубон, скрипка грає,
Уся улиця гуде,
Козаченько усе знає,
Він до дому доведе!

„Ой, прошу-ж я тебе,
Не веди-ж ти мене;
Бо сердиту матїр маю,
Буде бити мене!"

Буде бити, волочити,
Щоб нїкуди не ходити,
Щоб нїкуди не ходити,
Чужих хлопців не любити!

На-бік, хлопці, на-бік,
Сюда матїр біс несе,
Як побачить мене з вами,
Її трасця затрясе!

Нехай її трясе трясця,
Як вітер лугами,
А я таки, молодая,
Погуляю з вами!

То не дощик іде,
Не метелиця гуде:
Козаченько дївчиноньку
Та й до дому веде.

Не повів він до дому,
Та повів під солому,
А солома, не полова!
Дївці ніжки покололо!

Очерет, осока,
Чорні брови в козака.
На те мати і вродила!
Щоб дївчинонька любила!

— „Ой, козаченьку ти мій,
А я дївчина твоя!
Що-ж тепер менї робити,
Щоб не бита я була?"

— „Ой, дївчинонько моя,
Моя перепілко!
Ти вже тепер не мала,
А здорова дївка!

Скажи матері своїй,
Як що буде бити,
Що уже тобі пора
Козака любити!"

— „Ой, ти, ненько моя,
А я донька твоя!
Тодї було-б бити-вчити,
Як маленька була!

А тепер я велика,
Треба менї чоловіка:
Нї старого нї малого, —
Козаченька молодого!

Щоб у полї орав,
І у домі щоб дбав,
А мене молодую
Щоб хазяйкою звав!"

304. Ой, оре Семен, оре.

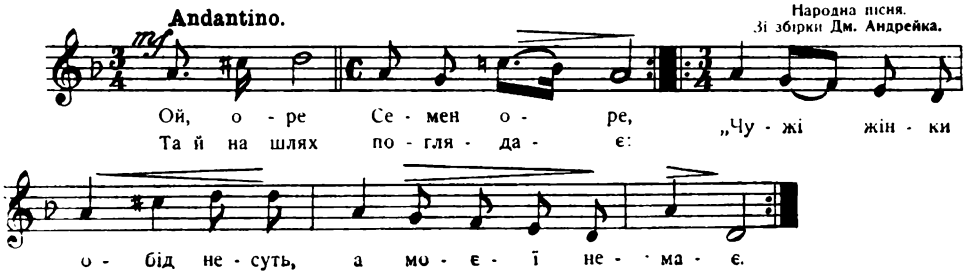

1. Ой, оре Семен, оре,
   Та чорними волами,
   Єго жінка Катеринка
   Гуляє з Москалями.
2. Ой, оре Семен, оре
   Таї на сонце поглядає,
   Єго жінки Катеринки
   З обідом немає.
3. До орав ся-ж той Семен
   Та до нового лану,
   Пустив воли до діброви
   А сам пішов до дому.

305. Там на горі сьнїг біленькиї.

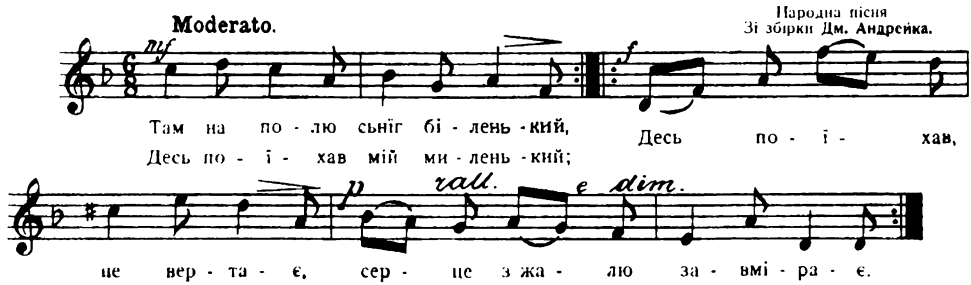

1. Там на горі сьнїг біленькиї,
   Там поїхав мій миленькиї;
   Де поїхав, я не знаю,
   Серце з болю завмирає.
2. Поким тебе не зазнала,
   Спокійіненьком нічку спала,
   А тепер я нишком плачу
   Поки тебе не побачу.

306. А звідси гора.

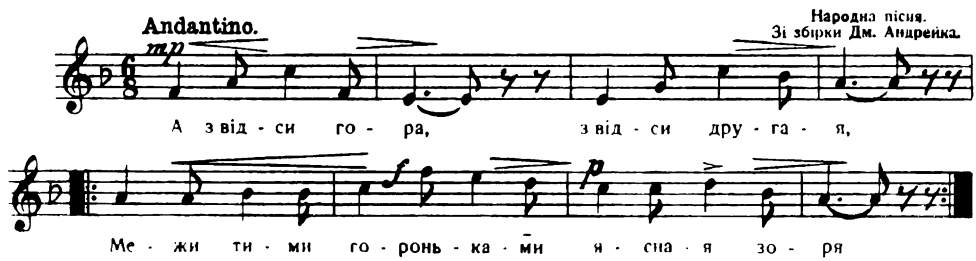

1. А звідси гора, звідти другая,
Межи тими гороньками ясная зоря.

2. Я собі гадав, що зоря зійшла,
А то моя дівчинонька по воду вийшла.

3. А я за нею, як за зорею,
Сивим, сивим кониченьком понад водою.

4. „Дівчино моя напій ми коня!" —
„Не напою, серце моє, бом ще не твоя.

5. Як буду твоя, напою ти й два,
З студеної керниченьки, з нового ведра."

307. Ой, у лузї, в лузї червона калина.

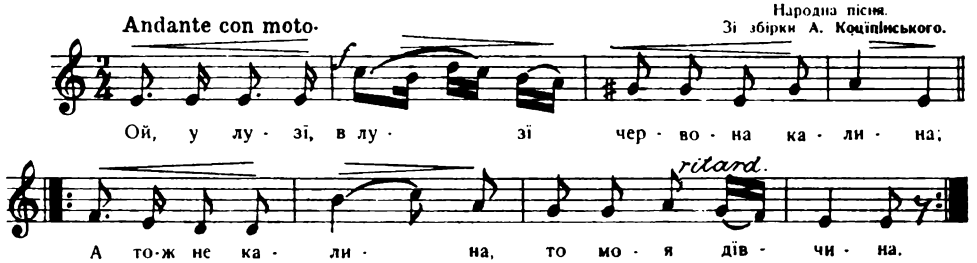

1. Ой, у лузї в лузї червона калина;
А тож не калина, то моя дівчина,
Молода дівчина, що вірно любила.

2. Любила, любила, тай причарувала;
Вивела коника, сама осідала. (2)

3. Та винесла рибку, іще хлїба скибку:
Оцеж тобі, серденько, вечеря нашвидку! (2)

4. Вечеряй, вечеряй, та їдь у дорогу,
Як же не поїдеш, ночуй ізо мною. (2)

5. Рад би я, серденько, в тебе ночувати;
Есть у мене батько і рідная мати; (2)

6. Есть у мене жінка і малії дїти, —
Рад би я, серденько, туди полетїти. (2)

7. Та-ж тобі, голубе, туди не лїтати, —
Тут тобі, серденько, в степу погибати. (2)

8. Русими кудрями степи вистеляти,
Червоною кровю річки наповняти! (2)

308. Ішов тютюн дорогою.

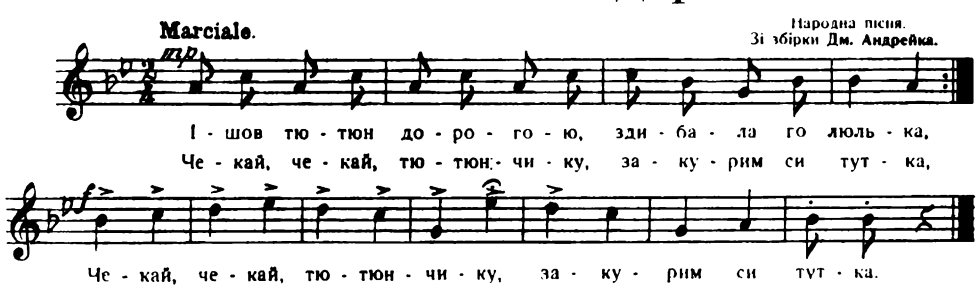

1. Ішов тютюн дорогою
Здибала го люлька:
Чекай, чекай, тютюнчику
Закурим си тутка.

2. Люлька-ж моя черепянка
З вечера курилась,
Положив я на полицю,
Впала та й розбилась!

3. Ухватився я за голову,
Став дуже журить ся:
Відна-ж моя головонько,
Де люльки розжить ся!

4. Хай би лучче віл забіг,
Собака сказилась,
Чим отсе біда така,
Що люлька розбилась!

5. Лучче-б півень наш іздох,
Або ряба курка,
Лиш би менї вернула ся
Черепяна люлька!

6. Пішов же я по базарю
Люльки купувати,
Найшов люльку пеньковую,
Нї з ким торгувати!

7. На базарі гарна дівка
Пшоно продавала,
Вона-ж менї молодому
Люльку сторгувала!

8. За люлечку копієчку,
За табачок грошик:
„Кури, кури, мій миленький,
Кури, мій хороший!"

9. Як пішов я до дівчини
Люлечку курити,
Зняла вона сірячину
Та й хотїла бити!

10. Як побіг я від дівчини
Через три городи,
Замотав ся в гарбузиння,
Наробив я шкоди!

11. Підійшов я під вікно:
„Добрий вечір, люде!
Виплутайте з гарбузиння,
Вам шкоди не буде!"

12. Вийшов з хати чоловік,
Став ціпом махати,
Пірвав я те гарбузиння,
Та давай втїкати!

13. Як стрибнув я через тин,
Тай не зачепив ся,
Мужик ціпом не попав,
Поточив ся та й упав!

14. Став я бігти по улиці
Темненької ночи,
На дорозї сидить гуска,
Витріщила очи!

15. Я на неї: гиля! гиля!
Вона й полетїла,
Як би палки не було,
Так була-б іззїла!

16. Побіг я відтїль назад,
Дуже поспішав ся,
Та у враже гарбузиння
Опять замотав ся!

17. Ізлякавсь я, став кричать,
Та по землї лазить,
Як уличить мужик ціпом
По спинї три рази!

18. Ціпильно з кислиці,
А увязь зелїзна,
Як попарив мужик ціпом,
Аж шкура облїзла!

19. Ой, здаєть ся, не болить,
А не можу встати,
Як би менї підняти ся,
Піду позивати!

309. Пішли женцї в поле жати.

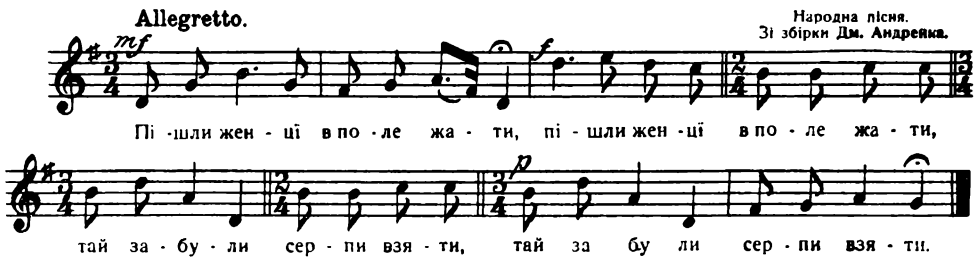

1. Пішли женцї в поле жати
Тай забули серпи взяти,

2. Серпи взяли, хлїб забули,
Таки женцї дома були.

3. Ой, Сербане, Сербаночку,
Возьми мене за жіночку.

4. Як я тебе маю взяти
Коли в тебе лиха мати.

310. Ой, було лїто, а тепер зима.

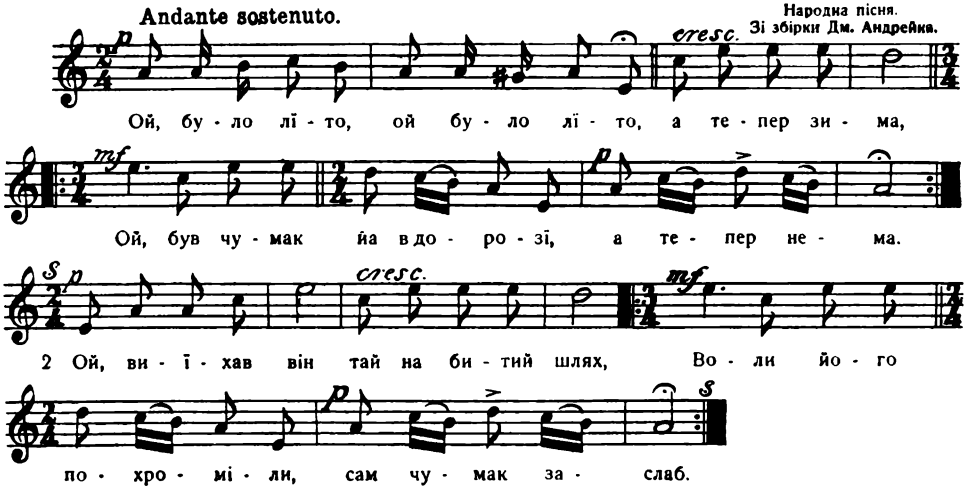

1. Ой, було лїто, ой, було лїто
А тепер зима,
Ой, був чумак а в дорозї
А тепер нема.

2. Ой, виїхав він
Та на битий шлях
Воли його похромили
Сам чумак заслаб.

3. Ой, заслаб же він,
Під возом лежить,
Нїхто 'го ся не спитає,
Що його болить!

4. „Ой, болить мене
Серце й голова,
Бідна моя головонька,
Чужа й сторона.

5. Чужа сторона,
Чужії люди,
Ой, хтож мене поховає,
Як ми смерть буде."

6. А в неділю дуже рано
Тай вдарили в дзвін,
З'їзжає ся, сходжає ся
Всьой чумацький двір.

7. Прийшов до нього
Тай його отець:
„Ой, ти сину чумаченьку,
Вже тобі конець."

8. Прийшла до нього
Тай його мати:
„Ой, ти сину чумаченьку,
Будеш вмирати."

9. Прийшов до нього
Його рідний брат;
Ой, ти брате чумаченьку,
Я тому не рад"

10. Прийшла до нього
Найстарша сестра;
Ой, ти брате чумаченьку,
Туж тя смерть знайшла."

11. Прийшла до нього
Наймолодшая:
Відокрила біле личко,
Поцїлувала.

12. Поцїлувала
Тай так сказала:
„Ой, ти брате чумаченьку,
То'м тя кохала!"

13. „„Ти, сестро моя,
Знаєш дорогу;
Запрягайже сиві воли,
Гони до дому.

14. Гони до дому,
Тай роби ними,
Доробиш ся свого хлїба,
Вспімни про мене.""

311. А у нашої вдовиці

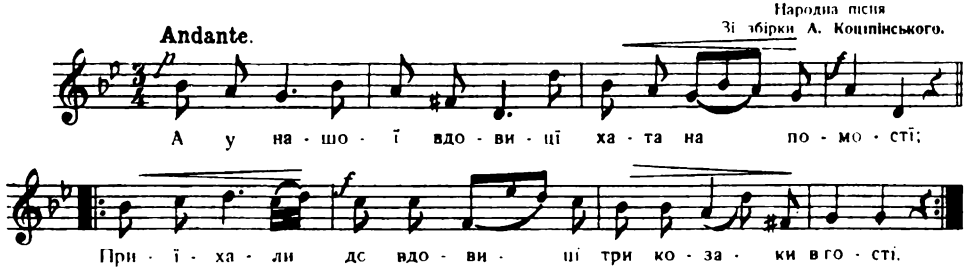

А у нашої вдовиці
Хата на помості;
Приїхали до вдовиці
Три козаки в гості.

312. Піду я, скочу я в поле.

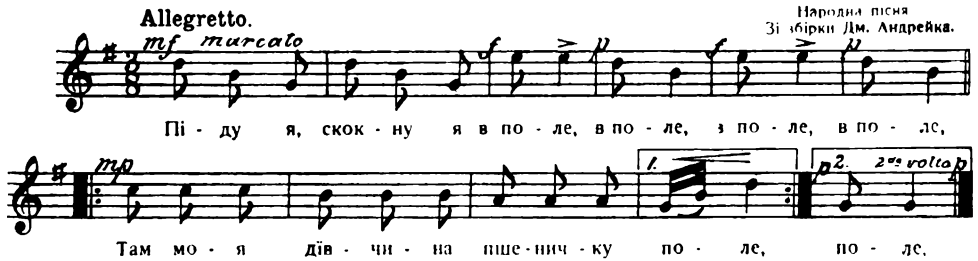

Піду я, скокну я
В поле, в поле,
Там моя дівчина
Пшеничку поле.

313. Плили гуси плили.

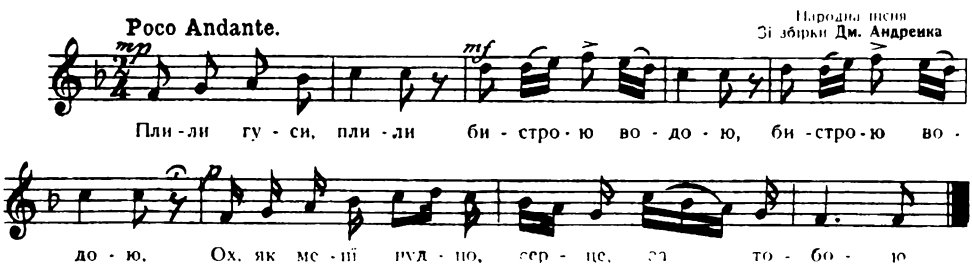

Плили гуси, плили
Бистрою рікою; (2)
Ох! як менї нудно
Мила за тобою.

314. А ти старий калабаю.

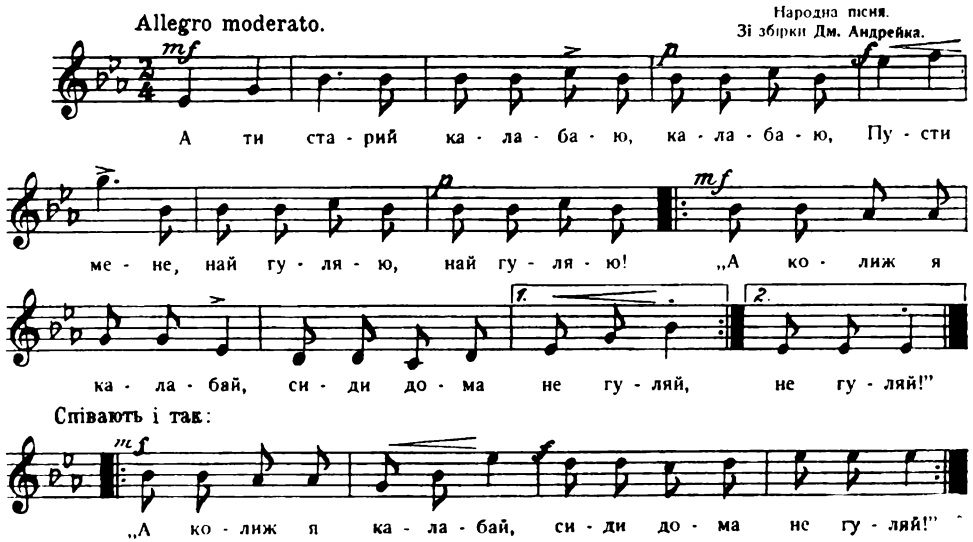

1. А ти, старий калабаю
Пусти мене, най гуляю!
„А коли-ж я калабаї
Сиди тихо, не гуляй!"

2. А ти, старий бику, бику,
Пусти мене на музику!
„А коли-ж я старий бик,
Сиди дома без музик!"

3. Танцювала риба з раком,
А петрушка з пастернаком
А цибуля з чосником,
А дівчина з козаком.
Дівчинонька дивуєть ся,
Як хороше танцюєть ся.

315. Родимий краю.

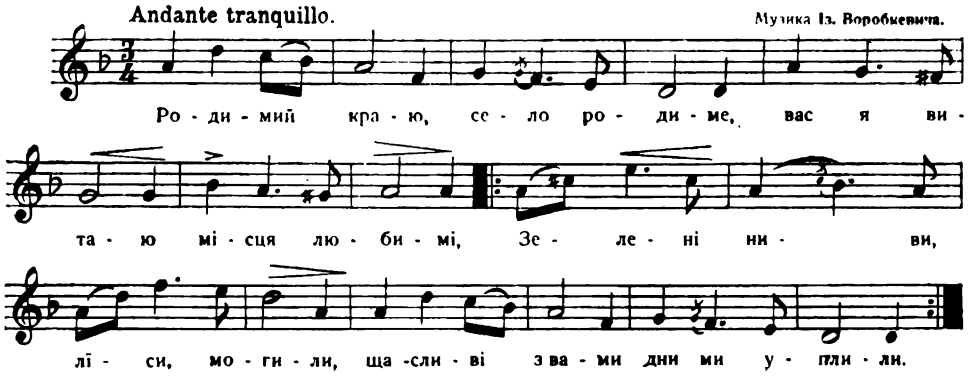

1. Родимий краю, село родиме!
Вас я витаю місця родимі,
Зелені ниви, лїси, могили,
Щасливі з вами дни ми уплили!

2. І ти хатино, стріхо старенька,
Мила родино, нене рідненька,
Вас повитати душа бажає,
Потїхи більшої в сьвітї не має!

3. І ти керничко, сьвідку любови!
Витай, сестричко, витай ми знову!
Скажи ми правду скажи сьвятїйшу,
Чи я ще знайду любов давнїйшу?

---

316. Щаслив, хто знайде.

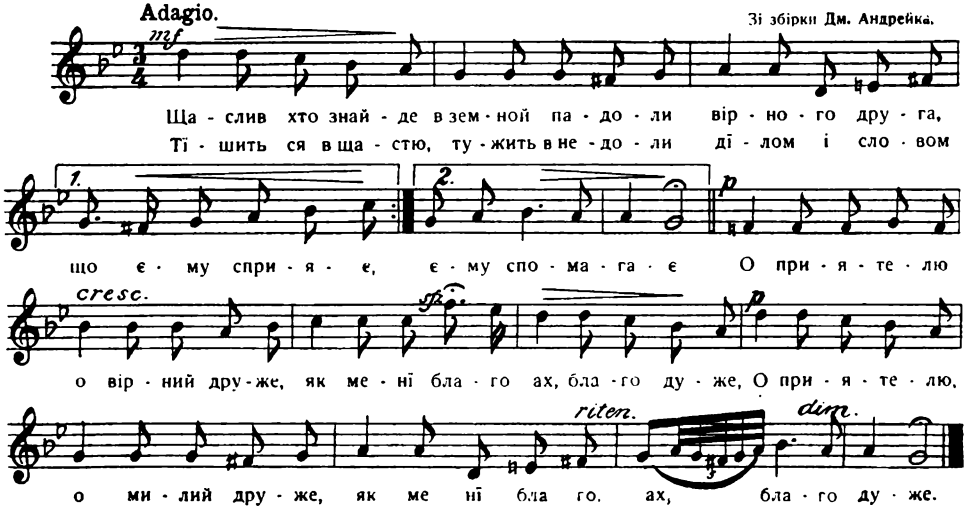

Щаслив, хто знайде в земной падоли
Вірного друга, що йому сприяє,
Тїшить ся и щастю, тужить в недоли,
Дїлом і словом йому помагає.
О приятелю, о вірний друже,
Як мені благо, ах благо дуже!

---

317. Рідна мова.

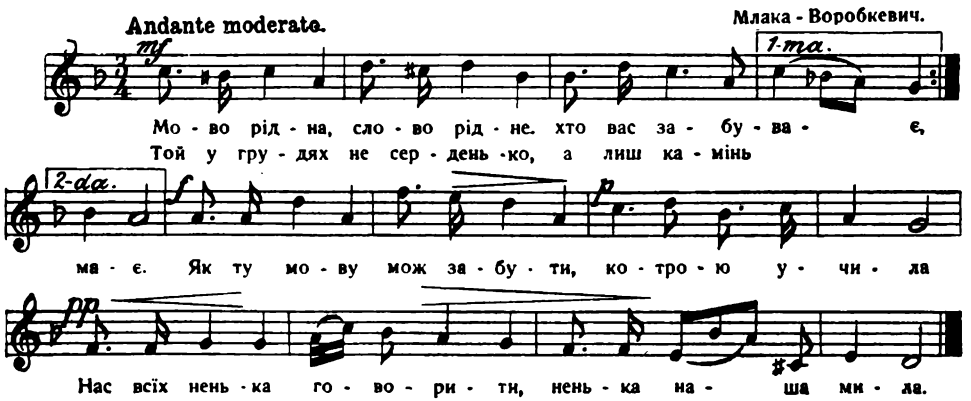

1. Мово рідна, слово рідне
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.
Як ту мову мож забути,
Котрою учила
Нас всіх ненька говорити,
Ненька наша мила?

2. Як ту мову мож забути?
Таж звуками тими
Ми до Бога мольби слали
Ще дітьми малими!
У тій мові ми співали,
В ній казки казали,
У тій мові нам минувшість
Нашу відкривали.

3. Ой, тому плекаймо діти,
Рідну руську мову,
Вчім ся складно говорити
Своїм рідним словом!
Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Але камінь має.

318. Ой, вербо, вербо кучерява.

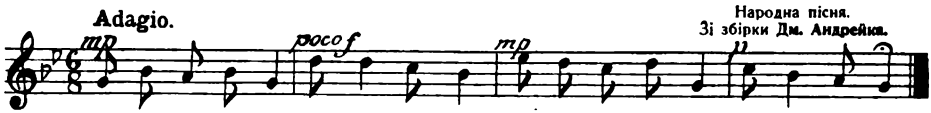

1. Ой, вербо, вербо кучерява,
Ой, деж ти, вербо, кучер взяла?

2. Ой, дала менї суха лоза,
Що ю підмила бистра вода.

319. В славнім містї Заліщиках.

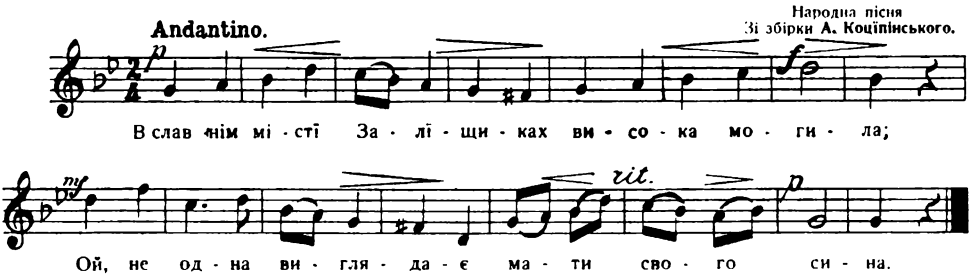

1. В славнім містї Заліщиках
Висока могила;
Ой, не одна виглядає
Мати свого сина.

2. „Ой, немає-ж мого сина,
Нема-ж мого пана!
А вже-ж його постїлонька
Порохом припала."

3. Чорненькії воронята,
Підносять ся в гору!
Ви молоді новобранці
Верніть ся до дому!

4. „Радіб ми ся в гору взнести
Туман не пускає;
Радіби ми ся вернути,
Король не пускає.

5. Не пускає, не пускає,
Добру здобич має,
Сидить собі на кріселку,
На скрипочці грає;

6. А скрипочка з васильочка,
А струни із рути,
Як заграє в Тарнополи
Ма всю Польщу чути."

320. Ой, ти дівчино зарученая.

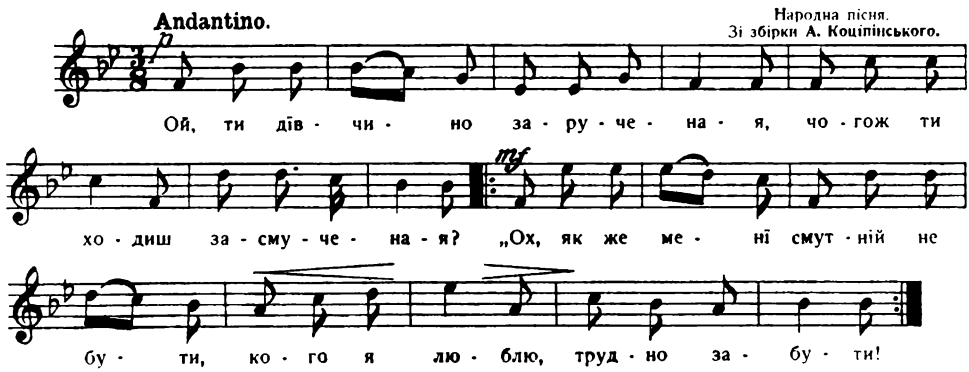

1. Ой ти дівчино зарученая,
Чому ти ходиш засмученая?
Ой як я маю весела бути,
Кого я люблю, трудно забути.

2. Ой ти дівчино, чорнії очи,
І в день смутна ти і не спиш в ночи:
Чорнії очи принаду дали,
Душу і тїло зовсїм узяли.

3. Ой ти дівчино мислями блудиш,
Сама не знаєш, кого ти любиш.
Ой знаю, знаю, кого кохаю,
Лишень не знаю, як жити маю.

321. У сусїда хата біла.

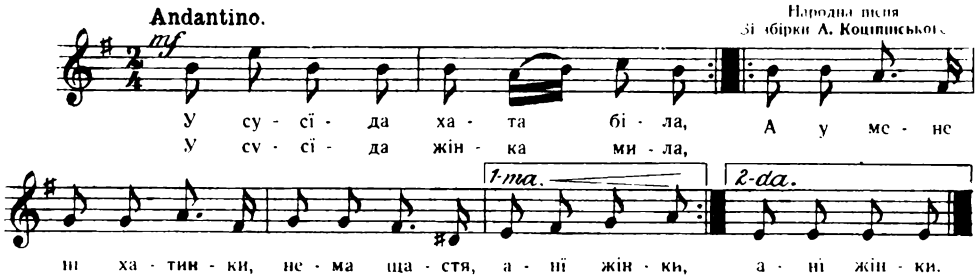

1. У сусїда хата біла,
У сусїда жінка мила:
А у мене нї хатинки,
Нема щастя, анї жінки.

2. За сусїдом молодиці,
За сусїдом і вдовиці,
І дівчата поглядають,
Бо сусїда всї кохають.

3 А я бідний нещасливий,
Нїхто менї не жичливий,
Хоч з котрою ся спізнаю,
Взаємности не дознаю.

4 Одна мене полюбила
І рученьку заручила,
А після и очи сказала,
Що нїколи не кохала.

5. Чи я кому що зле радив,
Чи я кого з сьвіта звадив?
Ох за що-ж мя Бог карає,
Лиху долю насилає?

6. Чи то, Боже, твоя воля,
Чи нещасна моя доля?
Що я живу як в пустини,
Літа трачу без дружини.

7. Нема щастя, нема долї,
Треба жити як в неволї;
Хіба піду утоплю ся,
Або в камінь розібю ся.

8. Треба, бачу, сьвіт кидати,
Прийде з жалю умирати:
Люде мене не злюбили,
Нїкому вже я не милий.

9. Піду межи лїси, гори,
Піду межи темні бори,
Тай там буду смерти ждати,
На недолю нарікати.

322. Не ходи, Грицю, на вечерницї.

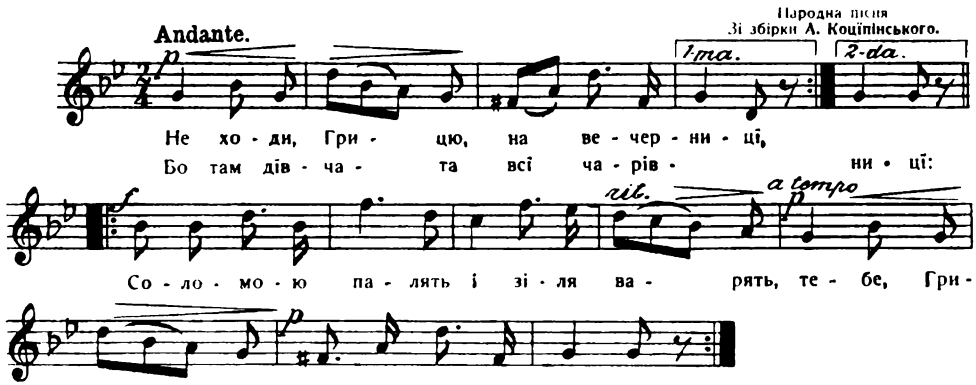

1. Не ходи Грицю на вечерницї,
Бо там дївчата всї чарівницї:
Соломою палють і зїля варять,
Тебе, Грицуню, здоровля позбавлять.

2. Там то одная чорнобривая,
То чарівниця справедливая.
В неділю рано зїля копала,
А в понеділок пополоскала.

3. Прийшов вівторок, зїля варила;
Прийшла середа, Гриця строїла;
Ой прийшов четвер, та вже Гриць номер;
Прийшла пятниця, поховали Гриця.

4. Сховали Гриця близько границї,
Плакали за ним всї молодицї,
І дївки руки білі ломали,
Як молодого Гриця ховали;

5. І хлопцї всї Гриця жалували,
Чорнобровую всї проклинали;
Нема і не буде другого Гриця,
Що го зігнала з сьвіта чарівниця!

6. „Так би я знала з сїней до хати,
Та як я знала чим чарувати;
Ой! суть у мене чари готові,
Білеє личко, чорнії брови."

7. Прийшла субота, мати дочку била:
„На щож ти, доню, Гриця строїла?
Не зналась того, що зїля уміє,
Що Гриць сконає, нїм когут запіє."

8. „Ой, мати, мати, жаль ваги не має,
Нехай ся Гриць ві двох не кохає:
Кохав він ще пріч мене другую,
Також дївчину чорнобровую."

9. Не був він вірний, казалам тобі,
Нехай же він тепер спочиває в гробі;
Нехай же не буде нї їй нї менї,
Нехай ся Гриць на їсть сирової землї.

323. А звідси гора.

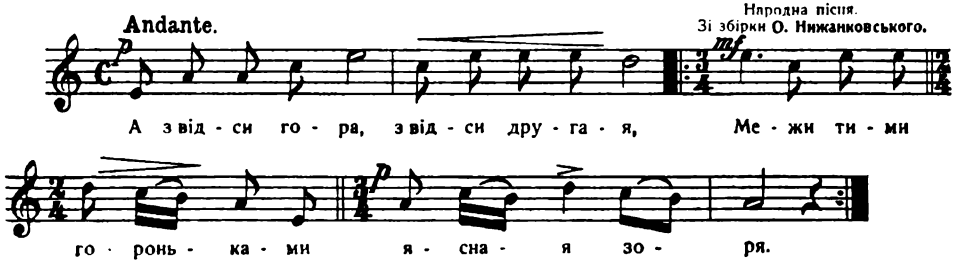

1. А звідси гора, звідти другая,
Межи тими гороньками ясная зоря.

2. Я собі гадав, що зоря зійшла,
А то моя дівчинонька по воду вийшла,

3. А я за нею, як за зорею,
Сивим, сивим кониченьком по над водою,

4. „Дівчино моя, напій ми коня!" —
„Не напою, моє серце, бом ще не твоя.

5. Як буду твоя, напою ти й два,
З студеної керниченьки, з нового ведра."

324. Під білою березою.

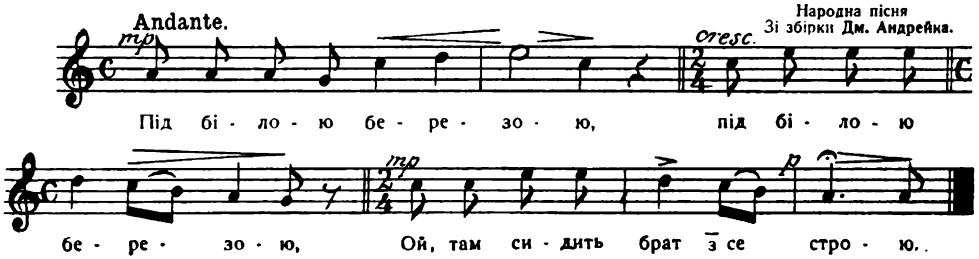

1. Під білою березею (2)
Ой, там сидить брат з сестрою.

2. Брат на дудку вграває, (2)
Сестра хустку вишиває.

3. Сестра хустку вишиває, (2)
Слезоньками ся в мива́є,

4. „Ой чого ти сестро плачеш, (2)
Якої ти плати хочеш?"

5. — „Не хочу я брате плати, (2)
Тільки хочу тебе знати!

6. Бо нас одна мати мала, (2)
Но не одно віно дала.

7. Тобі дала панованнє, (2)
Менї дала бідованнє.

8. Тобі дала штири воли, (2)
А всї сиві як соколи.

9. Менї дала дві голочки (2)
Нещасливі зарібочки."

10. „Ой приїдь сестро в неділю, (2)
Я ся з тобов переділю."

11. Сестра конї запрягає, (2)
Брат кватиров виглядає.

12. „Ой спряч, жінко, хлїб зо стола, (2)
Їде в гості сестра моя.

13. Ой як сестра тото вчула, (2)
Назад конї навернула.

14. „Ой стій, брате, не лякай ся, (2)
З своїм хлїбом не ховай ся.

15. Бо я вчера вечеряла, (2)
А нинї вже поснїдала.

16. Іще маю хлїб на возї, (2)
Буде обід на дорозї.

325. Два явори, оден зелененький.

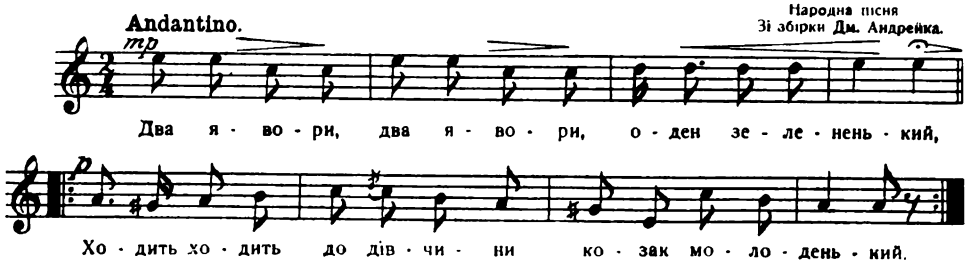

1. Два явори, два явори
Оден зелененький;
Ходить, ходить до дівчини
Козак молоденький!

2. То раненько, то пізненько
До дому приходить;
Нїхто го ся не спитає,
Де він молод ходить.

326. Ой, чи чули, чи не чули.

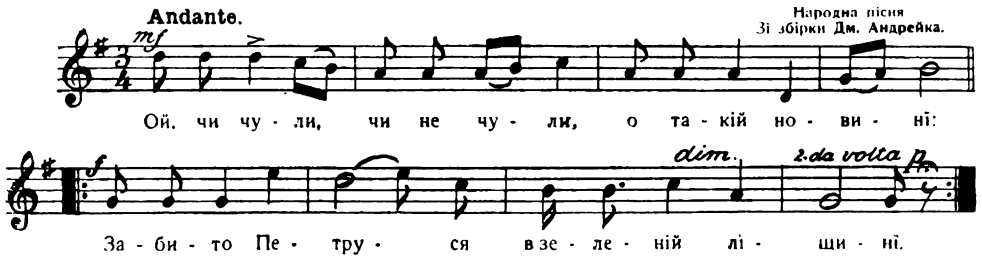

1. Ой, чи чули, чи не чули
О такій новинї:
Забито Петруся.
В зеленій лїщинї.

2. Та за що забито?
За вельможну паню:
Панї пана мала,
Петруся кохала.

327. Я щасний руську матїр маю.

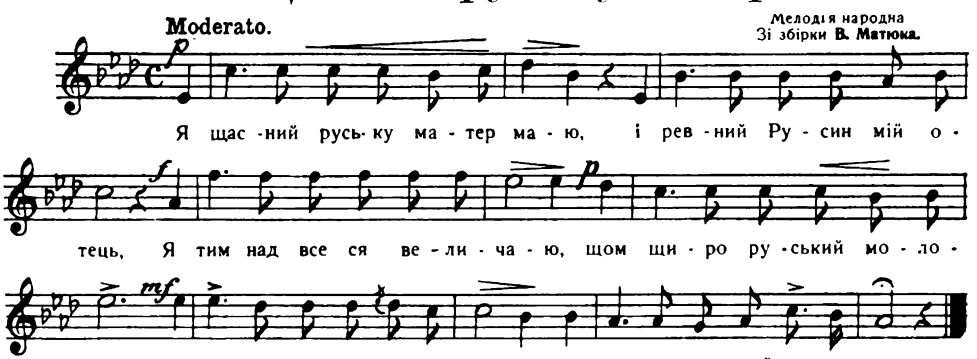

1. Я щастний руську матїр маю,
І ревний русин мій отець,
Я тим над все ся величаю,
Щом щиро руський молодець.

2. До руської пісні мої груди,
До руської віри серце бє.
До руської дїви мої труди,
Для руської слави все житє.

3. Сли Бог менї дасть небесну віру
Голосити руським дїтям.
Серця їх по Христа приміру
Роз'яру милости огнем.

4. Житя дорогу билину
Плекати умом я готов,
За руськую житя годину
З моєго серця давбим кров.

328. Пропала надїя, забило ся серце.

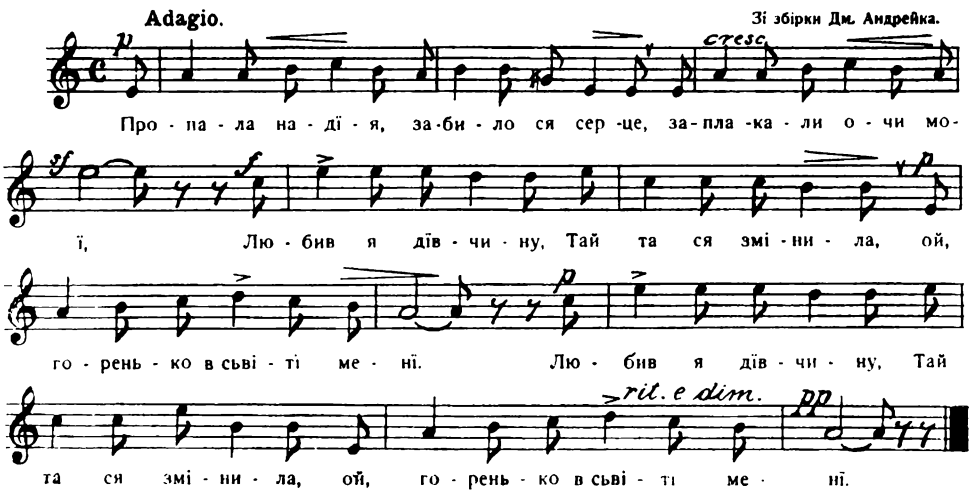

1. Пропала надїя забило ся серце,
Заплакали очи мої.
Любив я дївчину, тай та ся змінила,
Ой, горенько в сьвіті менї.

2. Як би-ж вона знала любов мою щиру,
Вона-б не кидала мене,
Любила-б, кохала, як мати дитину,
Ще й серце б віддала своє.

3. А то десь далеко з другим ти жартуєш,
За мене забула зовсїм,
А я сиротина сижу та сумую,
Не сплю і нїчого не їм.

4. Як би вона знала, що сонце без неї
Не сьвітить менї, як другим,
Вона-б спомяталась, мене полюбила б,
Щасливі були-б ми зовсїм.

5. Як би вона знала, що в сьвіті без неї
Нема чого жити менї,
Вона-б не цуралась мене, бідолахи,
І кинула-б жарти свої.

6. Тепер все пропало, течуть з очий сльози,
І серце щемить, та болить,
Піду утоплю ся в широкій криниці,
Не буду я більше вже жить.

7. Або як повішусь на тій гиллячині,
Що в неї в садочку росте,
Умру я, нещасний, за тебе, дївчино,
І гріх тобі буде за те.

329. З тої гори високої.

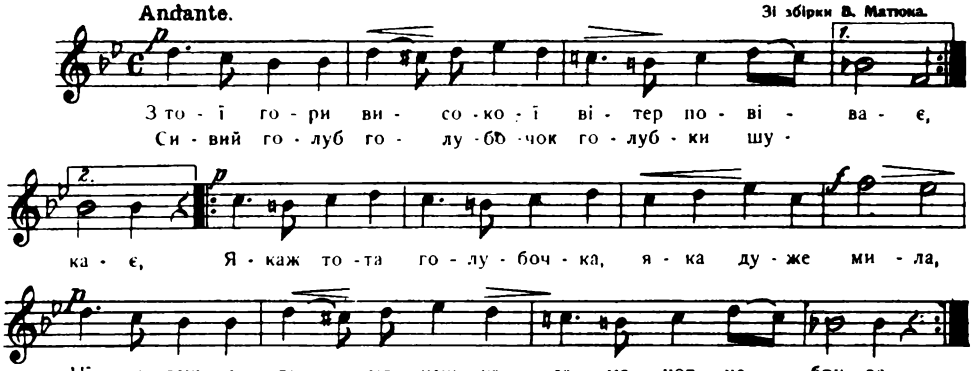

1. З тої гори високої вітер повіває.
Сивий голуб, голубочок голубки шукає:
„Якаж тота голубочка, якаж вона мила."
„Не маленька, румяненька, сама чорнобрива."

2. „Ой прилїтай сивий пташку, ти мій сивий орле,
Ой хтож мене молоденьку до себе пригорне?
Нї щирости, нї милости, нї пожалованя,
Чорним очкам нема спання, рукам спочиваня.

3. Ой, як маєш говорити, говори сердечно!
Як не маєш говорити, умирай конечно!
Ти умирай із вечера, а я із поранку,
Кажемо ся положити разом в одну ямку.

4. Кажемо ся положити разом головами,
Тогди буде розмовонька хоч там межи нами.
Як ся зійде гора з горов, одна із другою,
Тогди буде розмовонька мій милий з тобою."

330. Ой, місяцю, місяченьку.

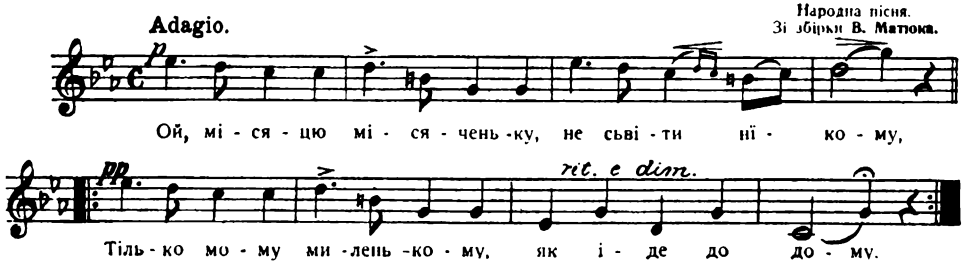

1. Ой місяцю, місяченьку,
Не сьвіти нїкому!
Тільки мому миленькому,
Як іде до дому.

2. Ой місяцю, місяченьку
І ти зоре ясна!
Ой сьвіти там на подвірю,
Де дївчина красна.

3. Ой місяцю, місяченьку,
Зайди за комору!
Нехай же я з своїм милим
Трохи поговорю;

4. Сьвіти йому ранесенько
Тай розганяй мари,
А як же він иншу має
То зайди за хмари.

5 Ой місяцю, місяченьку,
Сьвіти, не ховай ся,
Хоч поїдеш мій миленький,
Хутко повертай ся.

6. Сьвітив місяць, місяченько,
Тай зайшов за тїни,
А я бідна гірко плачу,
Зрадив мене милий.

331. Стоїть явір над водою.

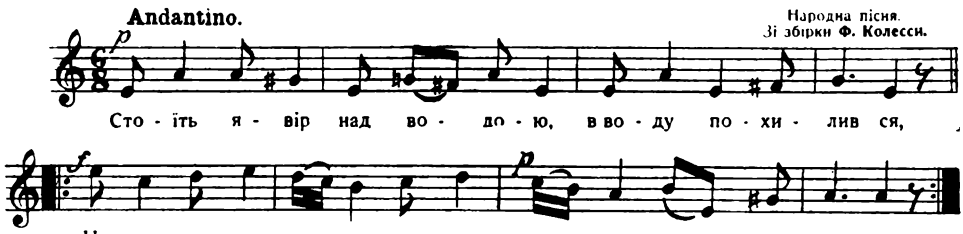

1. Стоїть явір над водою,
В воду похилив ся;
На козака пригодонька,
Козак зажурив ся.

2. Не хили ся, яворoньку,
Ти ще зелененький;
Не жури ся, козаченьку,
Ти ще молоденький.

3. Не рад явір хилити ся --
Вода корінь миє;
Не рад козак журити ся --
Та серденько нис.

4. Ой поїхав в московщину,
Тай там десь загинув...
Свою рідну Україну
На віки покинув.

5. Казав собі насипати
Високу могилу,
Казав собі посадити
В головах калину.

6. Будуть пташки прилїтати
Калиноньку їсти,
Будуть мені приносити
З України вісти.

332. Де єсть руська вітчина.

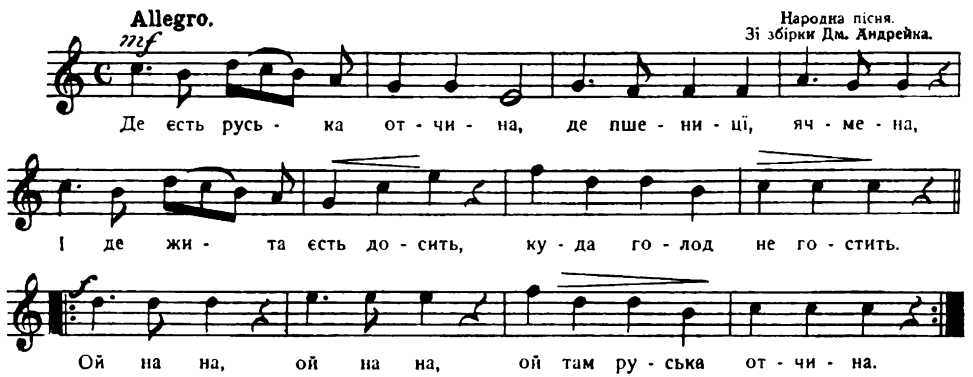

1. Де єсть руська вітчина,
Де пшениці ячмена,
І де жита єсть досить
Куда голод не гостить.
Ой на-на, ой на-на,
Ой там руська вітчина

2. Де Сян, Дністер, Буг реве,
Порогами Дніпр трясе,
Де широкі суть степи
Де гуляли козаки.
Ой на-на, і т. д.

3. Там де народ молодий,
Сильний, кріпкий і мирний,
Отців віри ся держить
Рідним словом богатить.
Ой на-на, і т. д.

4. Де могили з давних літ,
Вспоминають змерлих рід;
Де старих батьків дїла
Одягає дум краса.
Ой, на-на, і т. д.

333. Бувай ми здорова.

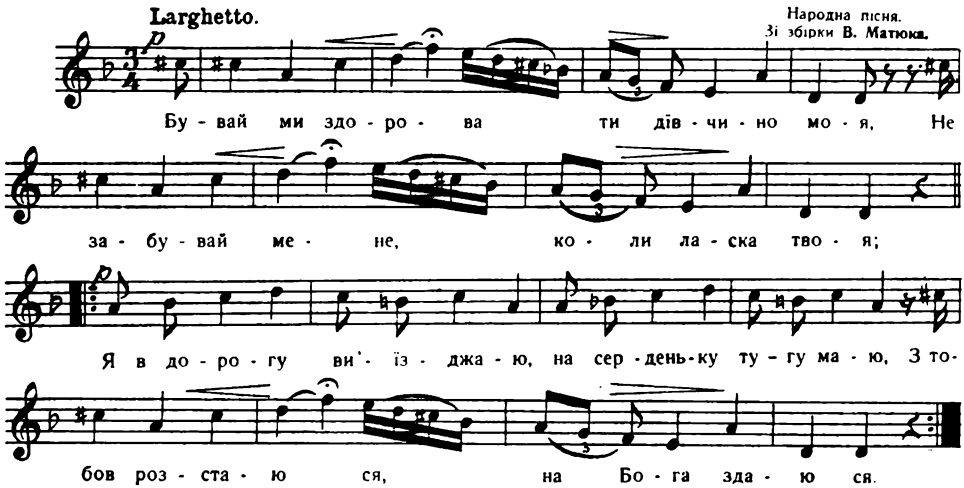

1. Бувай ми здорова
Ти дївчино моя,
Не забувай мене
Коли ласка твоя:
Я в дорогу виїзджаю,
На серденьку тугу маю,
З тобов розстаю ся,
На Бога здаю ся.

2. Їдь, милий, в дорогу
Дорога щаслива.
Я на кождім місци
Буду ти жичлива.
Повертай же ти з дороги,
Знаєш добре, що вороги
Нам на перешкоді,
Любити ся годї.

3. Став милий в дорозї,
Коня попасає,
Несуть йому вісти:
Дївча заручають;
Наїї вони ю заручають,
То ю преціньне звінчають,
Вона моя буде,
Не розлучать люде.

4. Жену коня хутко
До нового двору:
Та вийди, дївчино,
Наїї си поговору;
Стою, стою, не виходить,
Відаїї вона мною гордить,
Здаєсь відлюблена,
Може й заручена.

5. Булась ми, дївчино,
Як на небі зірка,
Тепер же я звяну,
Як рожева цьвітка;
Не раз же ти, не два звянеш,
Як на мене оком глянеш,
Спімнеш моїї слова,
Не будеш щаслива!

334. Весною птички щебечуть.

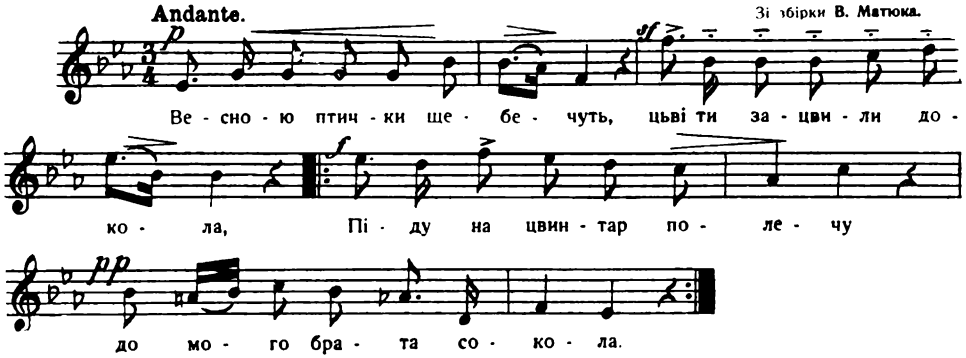

1. Весною птички щебечуть,
   Цьвіти зацвили довкола,
   Піду на цвинтар полечу,
   До мого брата сокола.

2. І пісоньку єму зложу,
   О дівчатах і о маю,
   На цвинтарнім єму ложу
   В струни шовкові заграю.

3. Здраствуй мій брате небоже,
   Як ся тобі тутки дїє?
   Ти сумуєш і чого же,
   Що тобі сонце не грїє.

4. Не сумуй я тя кохаю,
   Менї вільно тя любити.
   Піду що року у маю,
   Буду з тобою тужити.

335. Там на горі крута вежа.

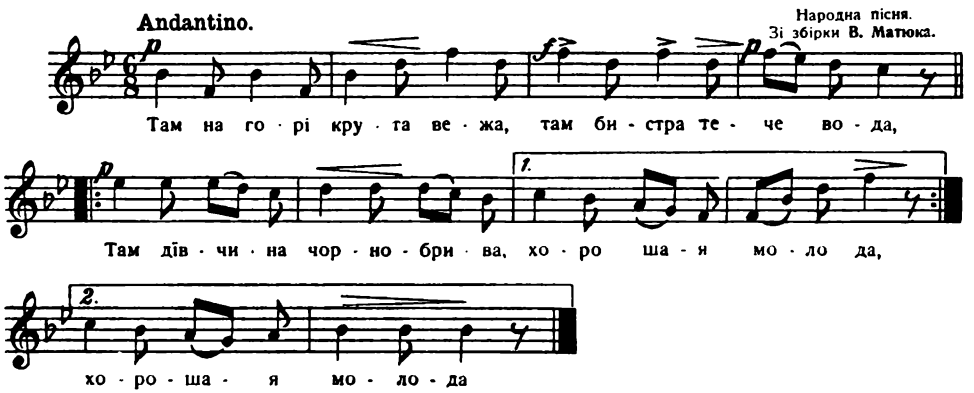

1. Там на горі крута вежа
   Там бистра тече вода,
   Там дівчина чорноброва,
   Хорошая молода.

2. Як погляне бистрим оком,
   Як ся мило засьміє:
   То аж серцю лекше стане
   А в козаку серце бє.

3. В нас дівчата всї хороші,
   Коса з довгим волосом:
   Очи синї, брови чорні,
   Личко як кров з молоком.

4. Дармо сїєш дівча цьвіти,
   Они тобі не зійдуть:
   Дармо просиш батька, неньку,
   Тя за мене не дадуть.

5. Бо ти єси молодая,
   Батько, мати, ще жие:
   С богацтво, красна хата
   А в сїй хатї все твоє.

6. А я бідний сиротина,
Пуща, то мій рідний край:
Бурка, шабля, — то родина,
А кінь сивий, — то мій рай.

7. На що людям теє знати,
Де милої ворота?
На що кому теє знати,
Де кохав ся сирота.

---

336. Змарнів я, счорнів я.

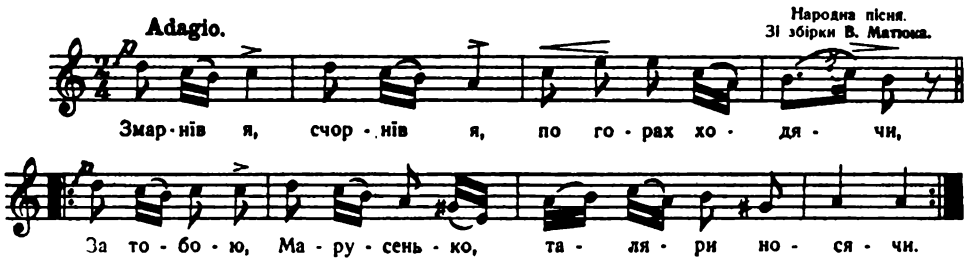

1. Змарнів я, счорнів я
По горах ходячи,
За тобою, Марусенько,
Таляри носячи.

2. Не марнїй не чорнїй
Не тужи за мною,
Ти не будеш моїм мужем,
Я твою женою.

3. Не марній не чорнїй
Не трать твоїх грошей,
Я за тебе не піду
Бо ти не хороший.

---

337. Бодай ся когут знудив.

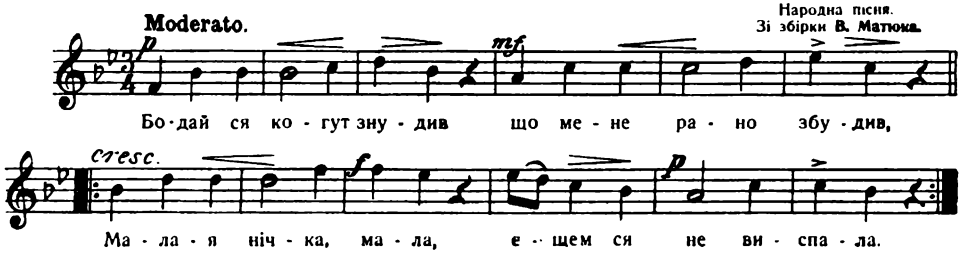

1. Бодай ся когут знудив,
Що мене рано збудив,
Малая нічка мала,
Е щем ся не виспала.

2 Причини Боже ночи,
На мої чорні очи,
Причини і другую
На мене молодую.

3. Казала менї мати,
Зелене жито жати,
А я жита не жала,
В бороздонцї лежала.

4. Казала менї мати
З хлопцями погуляти,
Погуляй собі доню,
Я тобі не бороню.

5. А я собі гуляю,
Як рибка по Дунаю,
Як рибка з оконьцями,
Я молода з хлопцями.

6. Стояла на колодцї
Моргала на молодцї,
З гаю молодцї, з гаю,
Чорнїї очи маю.

7. Бери тя лихо з ними,
Давно ти дуриш ними,
Як би ти не дурила,
Давно бись моя била.

8. „Стоялам при Дунаю
І так собі думаю:
Чи жити, чи не жити,
Чи старого любити?"

9. Старого не любити —
І так на сьвітї жити?
Вік вікiв не перебуде,
Старий завше не буде.

10. Чи вдома на порозї,
Чи в далекiй дорозї,
Завше собі думаю,
Що тя вірно кохаю.

338. Чом так скрито син сусїда.

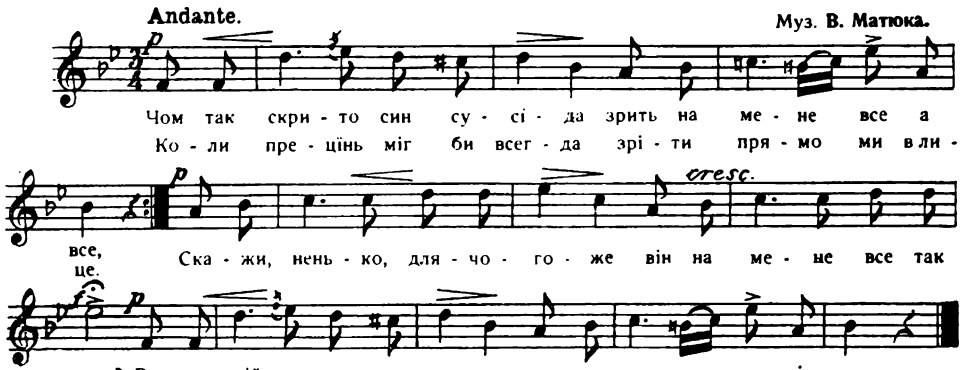

Чом так скрито син сусїда,
Зрить на мене все а все,
Коли прецінь міг би всегда
Зріти просто ми в лице.

Скажи, ненько, длячого же
Він на мене все так зрить?
Бо самій ми го спитати
То не красно, та і встид.

339. Ох! я нещасний.

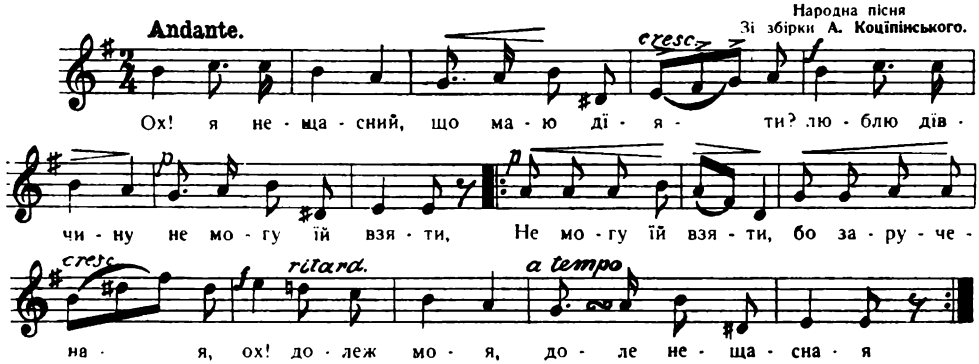

1. Ох! я нещасний, що маю дїяти:
Люблю дївчину, не могу їй взяти;
Не могу їй взяти, бо заручена.
Ох! долеж моя, доле нещасная!

2. Просивєм єї щоб мене кохала,
Щоби иншому серця недавала,
А вона не хоче, бо я не богатий,
Ох! я нещасний, щож маю дїяти?

3. Вже місяць ясний сьвітить над водою,
А я нещасний жию сиротою;
Живу заливаюсь гіркими слезами,
Ах! лїта-ж мої, пропав же я з вами.

ОТВІТ ДІВЧИНИ:

1. Хлопче молодче, який ти ледащо!
Задумав женитись, сам не знаєш нащо;
Будеш мати жінку, а не буде долї,
А сам почорнїєш, як билина в поли.

2. Хлопче, молодче, з чорними очима!
На що тобі жінка, камінь за плечима;
Будеш гірко плакать, долю прокли-
І кулаками сльози утирати. [нати.

340. Над Прутом у лузї.

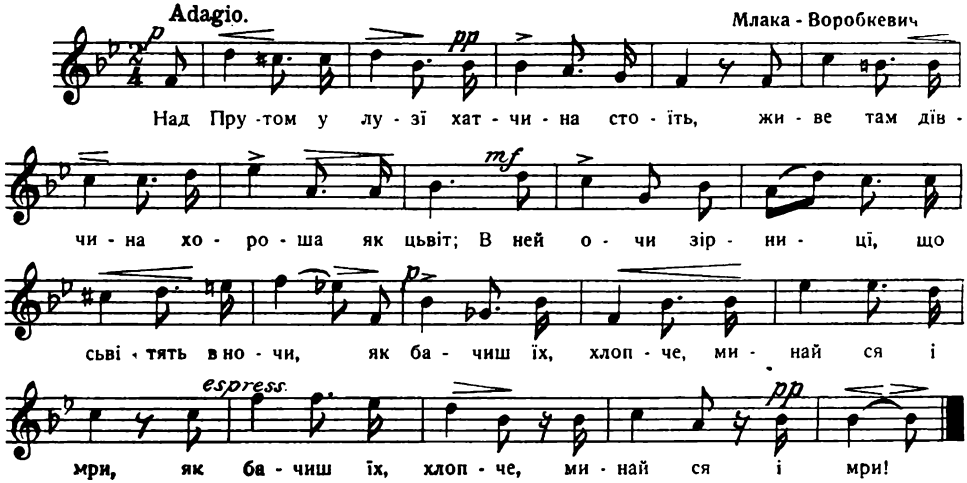

1. Над Прутом у лузї хатчина стоїть,
Живе там дївчина, хороша як цьвіт.
В неї очи зірницї, що сьвітят в ночи,
Як бачиш їх хлопче, минай ся і мри.

2. Над Прутом у лузї, не місяць зійшов,
То хлопець до красної дївчини прийшов.
Солодка розмова із уст їх пливе,
Тихенько дрімучий Прут далї тече.

3. Над Прутом у лузї, барвінок вже рвуть,
До шлюбу зелені віночки плетуть:
В хатинї заграли і скрипки і бас,
А гостї сьпівають: Веселість у нас

341. Сонце ся сховало за високі гори.

(Вечір.)

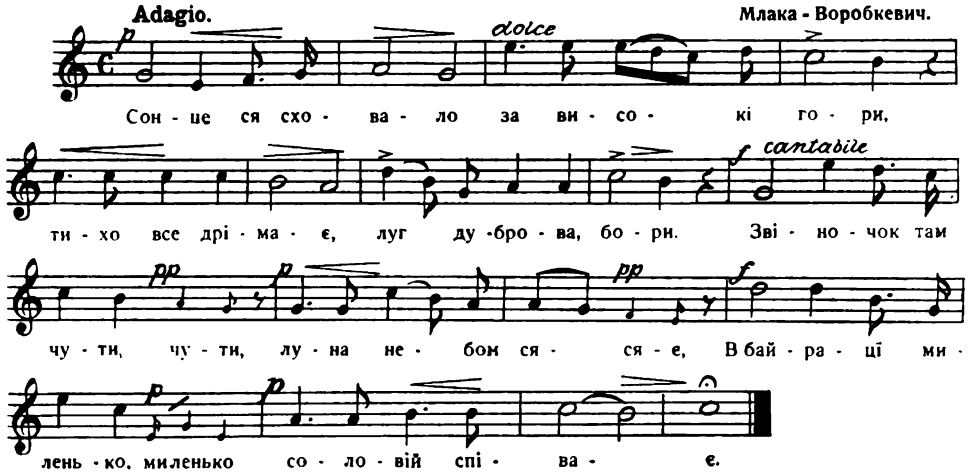

1. Сонце ся сховало за високі гори,
Тихо все дрімає луг діброва й бори.
Дзвіночок там чути, луна небом сяє,
В байраці миленько соловій съпіває.

2. Вітер протягає і потік шепоче,
Сяють мов алмази зорі серед ночі.
Смерека спить твердо, явір вже дрімає,
Вівчар на флоярі, сумно вигравае.

3. Съвіт мов церков Божа, мирно тихо всюди,
Від роботи труда спочивають люди,
А місяць мов сторож радо в низ взирає,
Тішить ся сердечний що все спочиває.

---

342. По дорозї жук, жук.

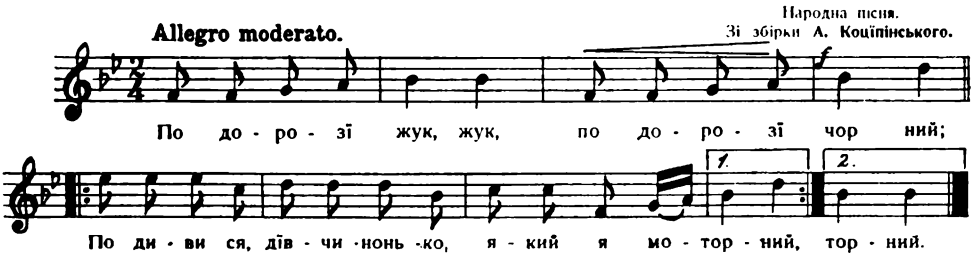

1. По дорозї жук-жук,
По дорозї чорний;
Подиви ся дівчинонько
Який я моторний.

2. Який я моторний
І в когож я вдав ся?
Хибаж даси копу грошей
Щоб поженихав ся?

ПІСНЯ ДІВЧИНИ:

1. По дорозї галка
По дорозї чорна;
Подиви ся козаченьку
Якаж я моторна.

2. Якаж я моторна,
Гнучка чорнобрива!
Як побачиш, аж заплачеш
Що я вередлива!...

343. Коли любиш, люби дуже.

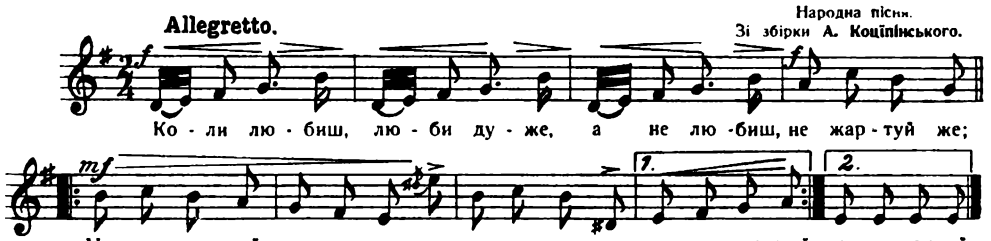

1. Коли любиш, люби дуже,
А не любиш, не жартуйже;
Не задавай серцю туги,
Не возьмеш ти, возьме другий.

2. Або в водї утоплю ся,
Або в камінь розібю ся;
Нехай проте люде знають,
Що з коханя умирають.

3. Менї мати заказала,
Щобим з хлопцем не гадала;
Я гадала і ще буду,
Єго нїгди не забуду

4. Колиж я то була мала,
Мене мати колисала;
А теперки я велика,
Треба менї чоловіка.

5. Вершок древа зеленого,
Штука леду студеного;
Штука леду розтопить ся,
Наша милість розійдеть ся.

6. А з вечера не видненько,
Прийди, прийди, ме серденько;
Вже минуло три недїли,
Як ми ся не видїли.

7. Лїпше було не знати ся,
Як пізнавши розстати ся,
Лїпше було не кохати,
Як кохавши, перестати.

ВАРЯНТ.

1. Коли любиш, люби дуже,
А не любиш, не жартуйже,
Не задавай серцю туги;
Не візьмеш ти, візьме другий.

2 А не другий, — візьме третий;
А не третий, — то четвертий;
Не четвертий, — вісьме пятий;
Кращий тебе, ще — й богатий!

---

344. Гей, я козак з України.

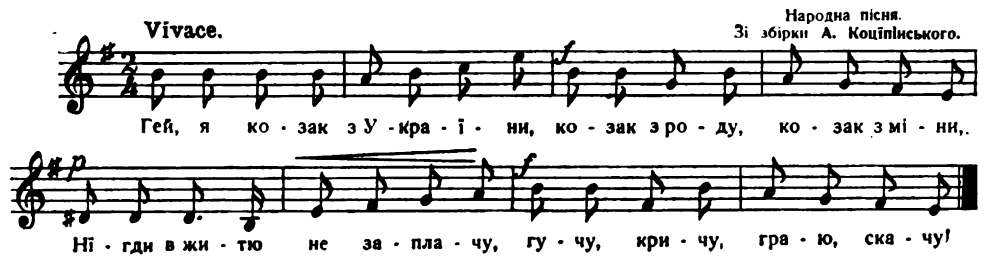

1. Гей! я козак з України,
Козак з роду, козак з міни!
Нігди в житю не заплачу,
Гучу, кричу, граю, скачу!

2. Трястя тому, що ся бідить,
Що над гріщми іно сидить;
Не з роскоші, тільки з біди
Тну голубця йду в присїди.

3. Чогож ти ся зажурила,
Скажи менї, моя мила?
Не велика серцю туга,
Ти не будеш, — буде друга.

4. Бодай наше Запороже!
Хоч нагайка плечі зріже;
Козак на те не заплаче,
Гукне, крикне, грає, скаче,

5. От так у час чабарашки,
Хоч по під стіл, то все в рачки;
То на пальцях, то в присїди,
То до корчми, то в сусїди.

345. Кулик Чайку любив.

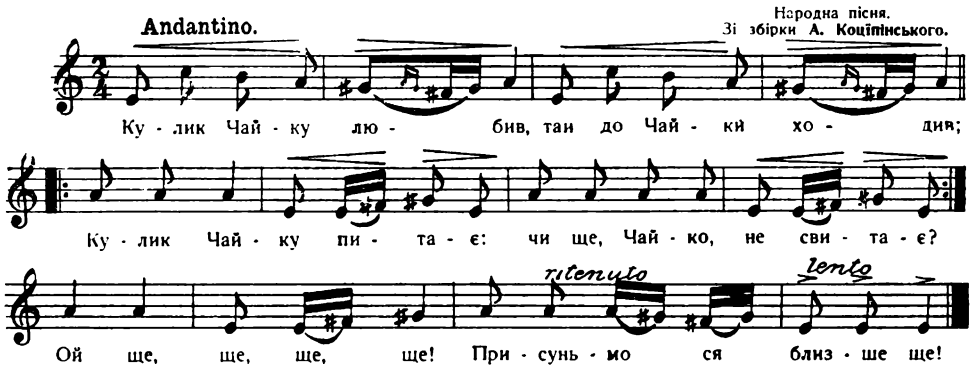

1. Кулик Чайку любив,
Тай до Чайки ходив;
Кулик Чайку питає:
Чи ще, Чайко, не свитає?
Кулик Чайку питає:
Чи ще, Чайко, не свитає?
Ой! ще, ще, ще, ще!
Присуньмо ся близше, ще!

2. Борозенька узенька,
Не уляжемо ся;
В Петрівку ніч маленька,
Не награємо ся;
Суча-куца кожушина,
Не удягнемо ся.
Ой! ще, ще, ще, ще!
Присуньмо ся близше, ще!

3. Колиб знала що ти мій,
Далаб тобі кожух свій,
Кожух білий, ковнір чорний,
Славний парень, ще — й моторний,
Славний парень, славно ходить,
Славно його мати водить.
Ой! ще, ще, ще, ще!
Присуньмо ся близше, ще!

346. Ой, зійди, зійди ти зіронько.

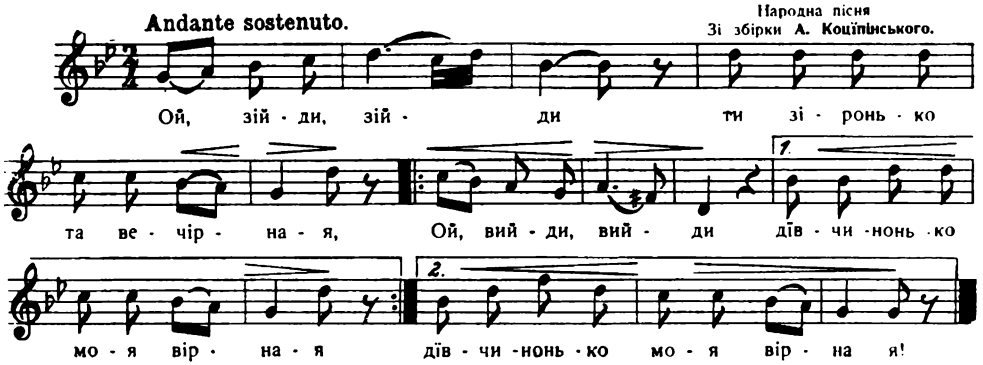

1. Ой, зійди, зійди ти зіронько та вечірная;
Ой, вийди, вийди дівчинонько моя вірная!

2. Радаб зірка зійти, чорна хмара тай наступає,
Радаб дівка вийти, та матуся їй не пускає.

3. Ой, зірочка зійшла, усе поле тай сьвітила;
А дівчина вийшла, козаченька тай звеселила.

4. Ой ти, козаче, ти хрещатий та барвіночку!
Хтож тобі то стеле у дорозї та постілочку?

5. Ой, стелеть ся менї широкий лист та бурковина,
А під голову голубая та жупанина.

6. Ой, і через межу зелений горошок постелив ся,
Козак до дівчини ворогами та поклонив ся:

7. Ох, і поклоніть ся ви, ой, добрії люде,
Нехай моїй милій там легенько буде;

8. Ох, і поклоніть ся ви дівчинї небозї,
А що менї добре в далекій дорозї.

9. Ой, ти козаче, що ти думаєш, — гадаєш?
Чому не жениш ся, собі пари не шукаєш?

10. Ох! і як менї пароньки шукати,
Та не велить мати тебе, дівчино, брати?

11. Та не велить мати тебе, дівчино, брати,
Та велить менї мати, де чотири воли, брати;

12. Де чотири воли і два коника в дишли, —
А як же їй любити, коли не до мисли?

347. Ой, у поли, в поли біл камінь.

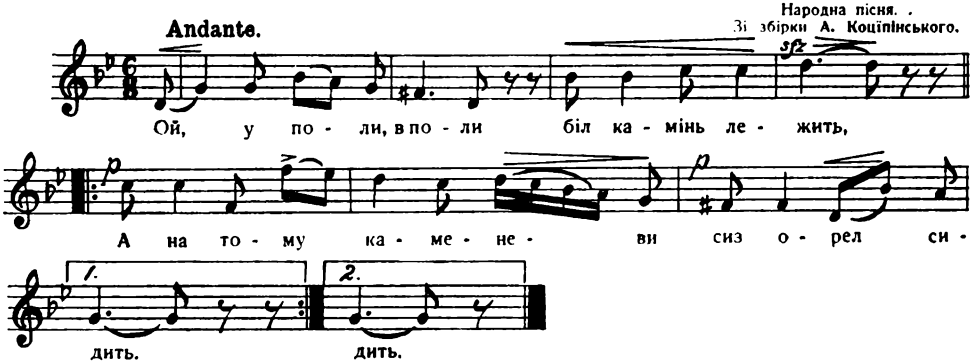

1. Ой у поли, в поли,
Біл камінь лежить,
А на тому каменеви
Сиз орел сидить.

2. Ой сидить же він сидить,
Думку думає,
Іде козак з України,
Орла питає:

3. Чи був ти, сизий орле,
В моїй сторонї,
А чи тужить моя мила
Тепер по менї?

4. Тужить, тужить, тужить,
І в ліжку лежить.
А правою рученькою
За серце ся держить.

5. Полетїв сизий орел,
Та сїв на тину:
Вийди, вийди, дївчинонько,
Щось тобі скажу:

6. Вийди, дївчинонько,
Скажу тобі вість:
Іде милий, з України,
Буде в тебе гість.

7. Встала дївчинонька,
Як не лежала,
А всї свої вірні слуги
Порозбужала:

8. Вставайте, вірні слуги,
Сьвітіте сьвічі,
Нехайже я подивлю ся
Милому в вічі!

9. Чогож ти, мій миленький,
На личку змарнїв?
За тобою, серце моє,
Щом давно видїв.

10. Чогож ти моя мила
Так ізмарнїла?
За тобою, мій миленький,
Давно видїла.

348. Ой, чиж бо я на сьвітї одная.

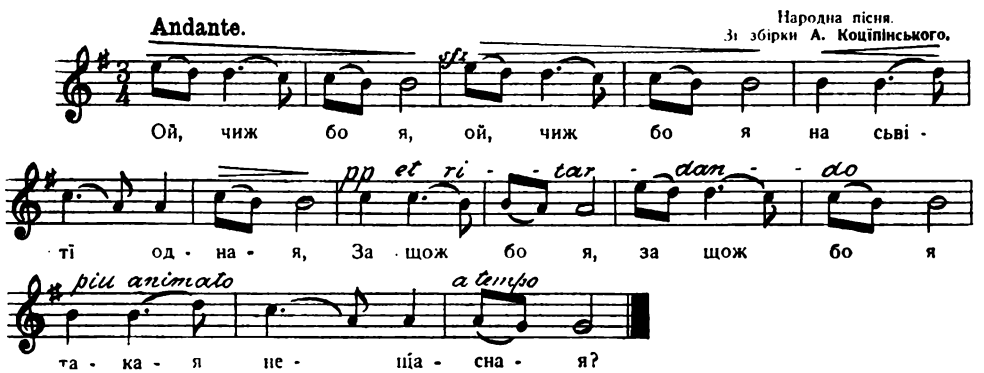

1. Ой, чиж бо я, ой, чиж бо я
На сьвітї одная,
За щож бо я, за щож бо я
Такає нещасная?

2. Нещасливам ся вродила,
Нещаслива згину,
Породила мене мати
В лихую годину.

3. Чи ти мене, моя мати,
В церкву не носила,
Що ти менї, моя мати,
Долї не впросила?

4. І в церкву тебе носила,
Богу молила ся,
Така тобі, моя доню,
Доля судила ся.

5. Чи ти мене, моя мати,
В любцї не купала,
Що ти менї, моя мати,
Долї не вгадала?

6. Лучше було, моя мати,
В купели залити,
Нїж такую нещасную,
На сьвітї лишити!

7. Ой ти, Боже милостивий!
Чи то твоя воля,
Щоби мене на сїм сьвітї
Побила зла доля?

8. Ой ти, Боже милостивий!
Чи то Твоя сила?
Чи єсть же где друга така,
Як я нещаслива?

9. Всеж я бачу на сїм сьвітї,
Що все менї горе:
Прийде — ми ся утопити
В глубокеє море.

10. Ой ти, Боже милостивий!
Сьвятий Миколаю,
Не розлучайже мене з тим
Котрого кохаю.

---

349. Біду собі купила.

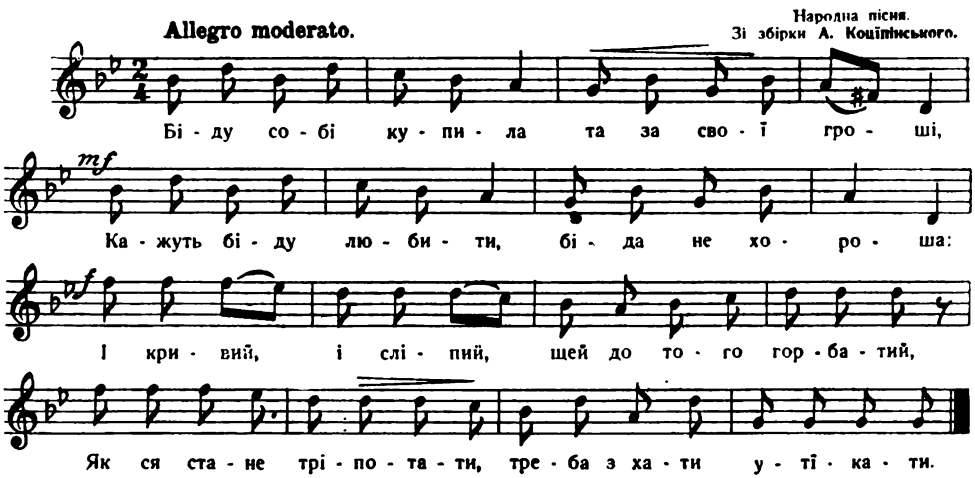

1. Бібу собі купила
Та за свої гроші;
Кажуть біду любити
Біда не хороший;
І кривий і слїпий
Ще до того горбатий
Як ся стане тріпотати,
Треба з хати утїкати.

2. Я в недїлю пяна була,
В понедїлок спала,
А в вівторок снопів сорок,
Плисниці нажала;
В середу сушила;
В четвер молотила;
А в пятницю продавала;
В суботу пропила.

3. За щож мене мужу бєш,
За якії вчинки?
Чи я тобі не напряла,
За рік два починки?
Не самая пряла:
Пряли помічниці,
То за муку, то за тїсто,
То за паляниці.

4. Чи я тобі не жінка,
Чи не господиня?
Три дни хати не мела,
Сьміття по колїна.
Хоть і буду я мести,
То не буду го нести;
Купи мужу візочок,
Будем сьміття везти.

5. Купи мужу візочок
І сиву кобилу,
Вивеземо сьміттячко
На попову ниву.
А попова цїла нива
Сїм лїт не родила;
Як вивезли хвуру сьміття,
Пшениця вродила.

350. На що мене зачіпаєш.

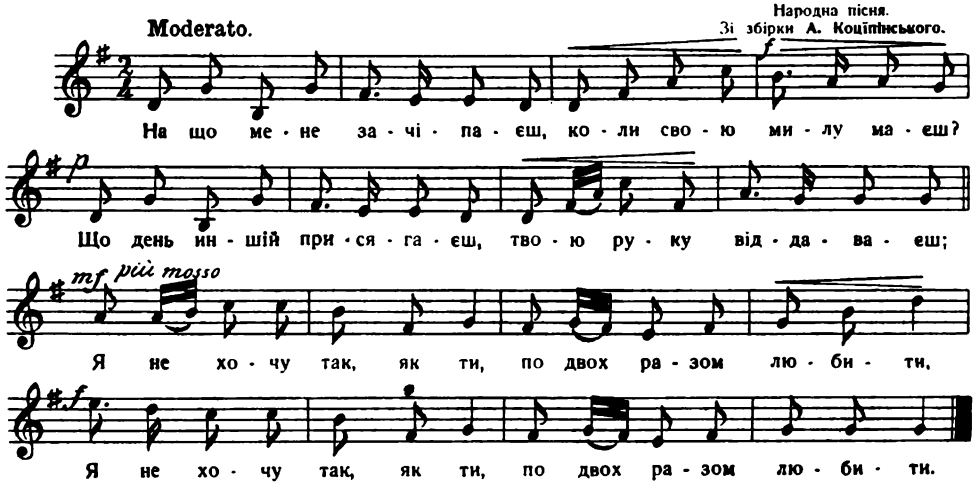

1. На що мене зачіпаєш,
Коли свою милу маєш?
Я не хочу так як ти,
По двох разом любити.

2. Що день иншій присягаєш,
Твою руку віддаєш
Я не хочу так як ти,
По двох разом любити.

3. Сусїда менї казала
Що від тебе перстень мала,
Я не хочу так як ти, і т д.

4. Гандзї бинду обіцавєсь
Настї вінець відокравєсь.
Я не хочу так як ти, і т. д.

5. Люди менї говорили,
Що з тобою в сьвіт ходили.
Я не хочу тая як ти, і т. д.

6. В кождім містечку новая
Виглядає тя милая.
Я не хочу так як ти, і т. д.

7. В коршмі з чужими гуляєш,
А тую милу забуваєш.
Я не хочу так як ти. і т. д.

8. Любцї твої, кажуть люде,
Колись з тобой нужда буде.
Я не хочу так як ти, і т. д.

351. Ой, пішов чумак у дорогу.

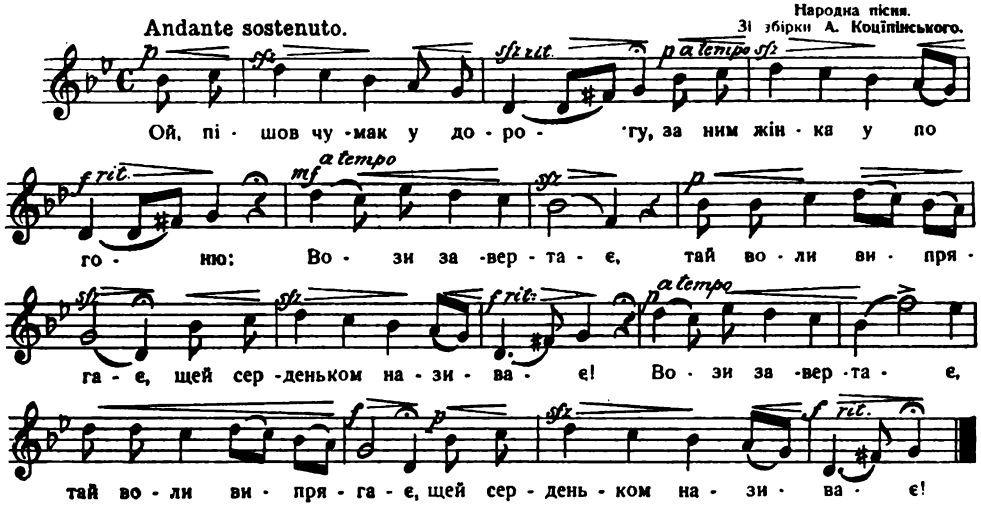

1. Ой, пішов чумак у дорогу!
За ним жінка у погоню:
Вози завертає,
Тай воли випрягає,
Іще й серденьком називає.

2. Верни ся чумаче до дому!
Верни ся чумаче до дому!
Отець, мати лає,
Й тяжко проклинає,
Таки тобі фортуна не служить.

3. Та верни ся, милий до дому!
Та плачуть дїти за тобою;
Малі дїти плачуть,
Та отець і мати лає,
Тим нам талану не має.

4. Ой, колиб ти добра жона,
То тиб сидїла у дома,
Неділеньку чтила,
А пятницю постила,
Щоб нам фортуна послужила.

5. Ой, фортуно-ж, ти небого,
Послужиж менї немного;
Служилась у хозяйстві,
Тай служила у бурлацтві.
Щеї послужи у чумацтві.

6. Ой, поздихали-ж сїрі воли
Попсувались нові вози;
Тепер я нещасний
До дому вже не піду,
Бо там жінка на мою біду.

7. Ой, не вернуся-ж із дороги,
Будуть ся сьміяти вороги,
Ще всї чумаченьки
Тілько пють, та гуляють,
А вже мене не призивають.

8. Ой, вийду-ж я на сю долину,
Погляну-ж я в прогалину:
Там всї чумаченьки
Тілько пють, та гуляють, —
Тілько моє безталання!

9. Ой, вийду-ж я на ту, гороньку,
Погляну-ж я по сьітоньку:
Ой, сьвіте-ж мій ясний,
Сьвіте-ж мій красний,
Що-ж вродив ся нещасний.

352. Чи сеж тая криниченька.

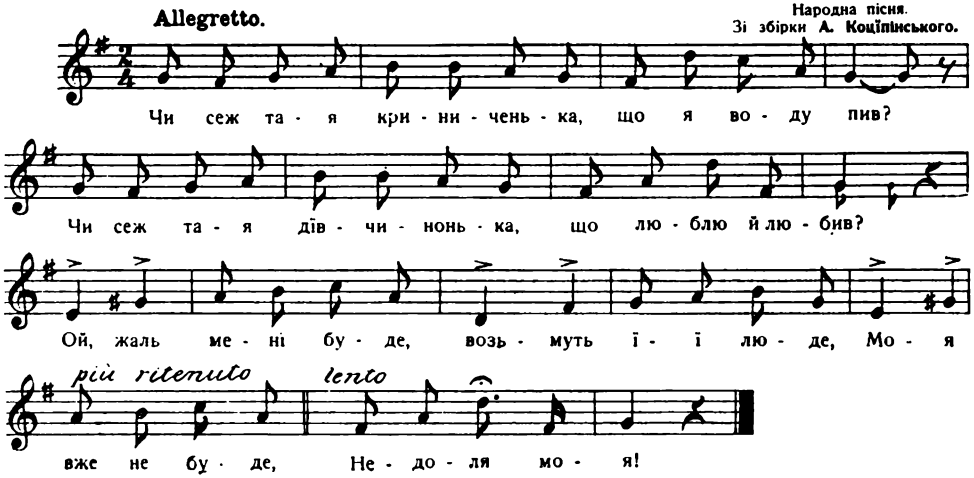

1. Чи се тая криниченька, що я воду пив?
Чи се тая дівчинонька, що я її любив?
Ой! жаль серцю буде,
Возьмуть чужі люди,
Моя вже не буде.
Недоле моя.

2. Чи се тая криниченька, що голуб купав ся?
Чи се тая дівчинонька, що я женихав ся?
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

3. Ой, сеж тая криниченька і ключ і відро:
А вжеж мене дівчинонька забула давно...
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

4. Засипалась криниченька золотим піском:
Злюбила ся дівчинонька з другим козаком.
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

5. Вжеж до тої криниченьки стежки заросли:
Та вжеж мою дівчиноньку сватати прийшли!
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

6. Уже з тої криниченьки орли воду пють:
Та вжеж мою дівчиноньку до шлюбу ведуть.
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

7. Один веде за рученьку, другий за рукав,
Третий стоїть, серце болить, любив та не взяв.
Ой! жаль серцю буде, і т. д.

353. Чи є в сьвітї молодиця.

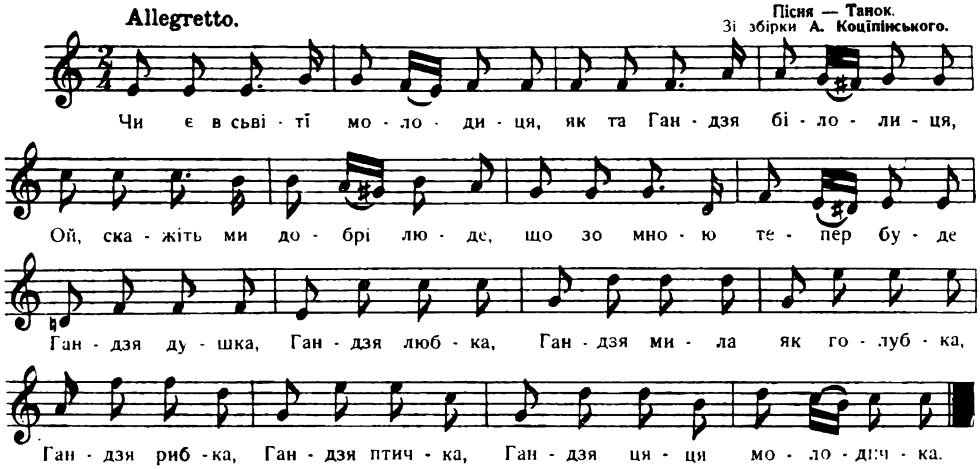

1. Чи є сьвітї молодиця,
Як та Гандзя білолиця?
Ой, скажіть ви, добрі люде,
Що зі мною тепер буде?
Гандзя моя, Гандзя любка,
Гандзя, милая голубка,
Гандзя рибка, Гандзя птичка,
Гандзя цяця молодичка!

2. Чи я сходив мало сьвіта,
Чи я бачив мало цьвіта?
Чим калина найкраснїйша,
Моя Гандзя наїмилїйша?
Гандзя моя, Гандзя любка...

3. Гандзя, серце, молодичко!
Яке в тебе біле личко!
Очі, бровки, губки, зубки.
Ще й дрібненькі ніжки, ручки!
Гандзя моя, Гандзя любка...

4. Гірка-ж моя тепер доля,
Мабуть Божа на те воля,
Щоб я ніченьки не спав,
За тобою пропадав!
Гандзя моя, Гандзя любка...

5. Як хто хоче Гандзю знати,
Прошу мене запитати,
А я скажу правду щиру.
Тільки, прошу, дайте віру.
Гандзя моя, Гандзя любка...

6. Гандзя гарна, як та рожа,
Як тополя, станом гожа,
А в румянцї така сила,
Що всї квіти погасила!
Гандзя моя, Гандзя любка...

7. Там-то брови, там-то очі —
Поцїлуєш та й ще схочеш!
Там-то Гандзя, там-то зух,
А щочечки — як пампух!
Гандзя моя, Гандзя любка...

8. Зубки, наче вили, чисті,
Губки рожеві — душисті,
Личко, як папір той, біле:
Усе в Гандзї гарне, миле!
Гандзя моя, Гандзя любка...

9. Очі в Гандзї, як терночок,
Брови тонкі, як шнурочок,
Уста в неї, як калина,
Солодкії, як малина!
Гандзя моя, Гандзя любка...

10. Як я Гандзї не побачу,
Так тужу усе та плачу,
Як на мене Гандзя гляне,
То вся туга перестане!
Гандзя моя, Гандзя любка...

11. Де-ж ти, Гандзю, вродила ся,
Де ти чарів навчила ся?
Що як глянеш ти очима,
Я заплачу, як дитина!
Гандзя моя, Гандзя любка...

12. Гандзю моя, Гандзю мила,
Чим ти мене напоїла?
Чи любистком, чи чарами,
Чи солодкими словами?
Гандзя моя, Гандзя любка...

13. Гандзя, котко, не цурай ся,
Та на волю Божу здай ся:
Пригорнись до серця мого,
Тай не зважуйсь ні на кого!
Гандзя моя, Гандзя любка...

14. Коли-ж твоя така воля,
Що ти мене не злюбила,
Лучше-ж менї така доля,
Що взяла мене могила!
Гандзя моя, Гандзя любка...

354. Оїї, дївчино небого.

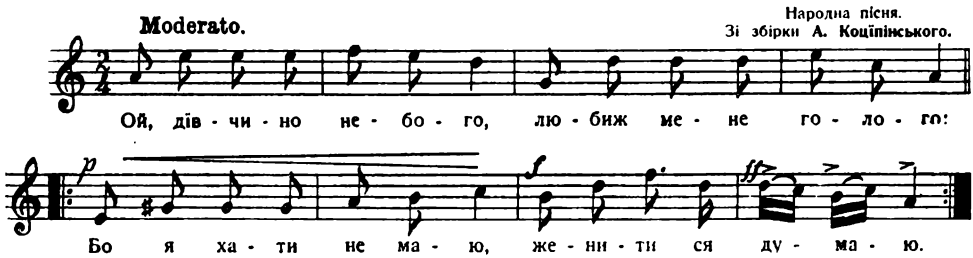

1. Ой, дївчино небого,
Любиже мене голого,
Бо я хати не маю,
Женити ся думаю!

2. Ой, гультаю, гультаю!
Та яж тебе питаю:
На що мене сватаєш,
Коли хати не маєш?

3. Ходім, серце, в чужую,
Поки свою збудую:
Зроблю тобі хатину
З рожевого цьвітину.

4. Збудуй хату з лободи,
Та в чужую не веди;--
Чужа хата такая,
Як свекруха лихая.

355. Нема гірше так нїкому.

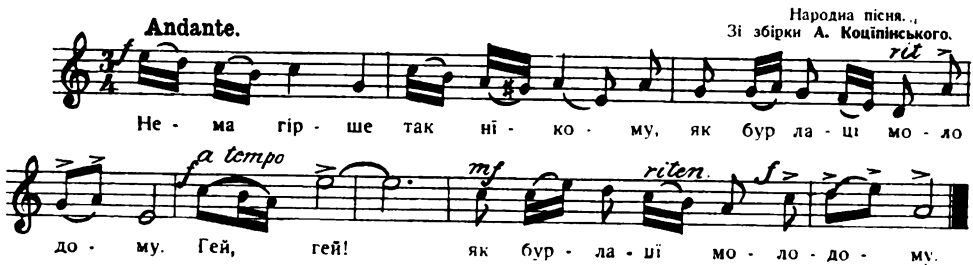

1. Нема гірше так нїкому
Як бурлацї молодому,
Гей! Гей!
Як бурлацї молодому,

2. Заросив ся, забродив ся,
Де ти бурлак волочив ся
Гей! Гей!
Де ти бурлак волочив ся.

3. Яром, яром, за товаром,
А лугами за волами!
Гей! Гей!
А лучами за волами!

4. Прийшов бурлак тай до хати:
Дай хазяйко вечеряти!
Гей! Гей!
Дай хазяйко вечеряти.

5. Нї палила, нї топила,
Вечеряти не варила!
Гей! Гей!
Вечеряти не варила!

6. Лягай бурлак і так спати,
Нема чого вечеряти.
Гей! Гей!
Нема чого вечеряти.

7. Щей бурлака не послав ся,
А хозяїн вже проспав ся.
Гей! Гей!
А хозяїн вже проспав ся.

8. Вставай бурлак, годї спати,
Пора воли у степ гнати!
Гей! Гей:
Пора воли у степ гнати!

9. Встав бурлака зашатав ся;
Чорт, — ма чобіт, не взував ся!
Гей! Гей!
Чорт, — ма чобіт, не взував ся!

10. Нема свити, не вдягав ся,
Зя волами поспішав ся,
Гей! Гей!
За волами поспішав ся.

11. Пішов яром за товаром,
А лугами за волами,
Гей! Гей!
А лугами за волами.

356. Ой, чумаче, чумаче.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцїпінського.

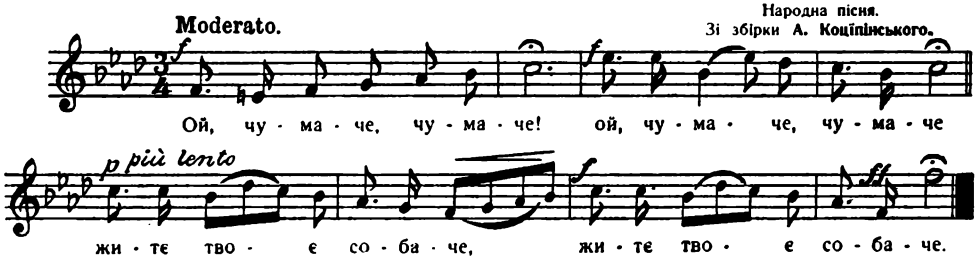

1. Ой, чумаче, чумаче!
Ой! Чумаче чумаче!
Життя твоє собаче,
Життя твоє собаче!

2. Ой, чумаче, чумаче!
Чом не сїєш, не ореш?
Чом не рано з Криму їдеш?
Всїх чумаків не ведеш?

3. Ой, я сїю і ору,
Ой, я сїю і ору,
Ой, я рано з Криму їду.
Всїх чумаків я веду!

4. Тілько нема й одного,
Брата мою рідного;
Він зістав ся у Криму,
Брати соли на вагу.

5. Зробила ся причина,
Сіль головку прибила;
Шукав єго, не найшов,
Забрав воли, тай пішов!...

6. „Отамане, батьку наш!
Порадь же ти добре нас;
Що ми маєм робити?
Нїчим коні кормити!"

7. Косїть, хлопцї, лободу,
Привикайте на біду;
Косїть, хлопцї, отаву,
Пасїть коні на славу!...

8. Косїть, хлопцї, митлицю;
Накривайте пшеницю;
Косїть, хлопцї, осоку,
Пасїть коні до смаку!...

9. Косїть, хлопцї, та овес,
Та поїдем у Одес;
А в Одесах рідна мать
Не дасть же нам загибать!...

357. Дїду, дїду та в луг по калину.

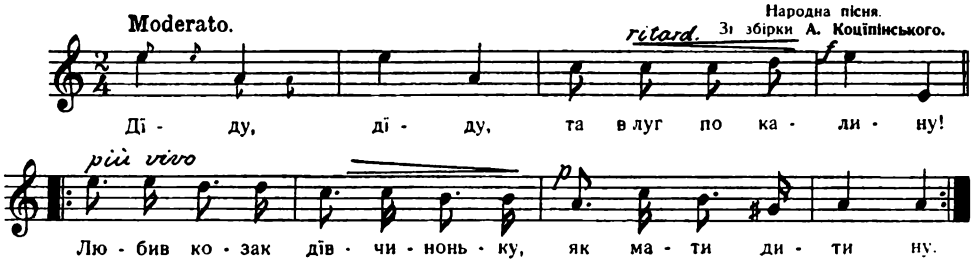

1. Дїду! дїду! та в луг по калину!
Любив козак дївчиноньку,
Як мати дитину.

2. Любив, любив, тай схотїв узяти,
А старая не схотїла
За єго віддати.

3. Старий схотїв, стара не схотїла;
Старий стару та кулаком —
Стара й полетїла.

4. Оттак тобі вража баба, щоб не ворко-
А щоб мою головоньку [тїла, —
Тай не стукотїла.

358. Посїялам яру руту.

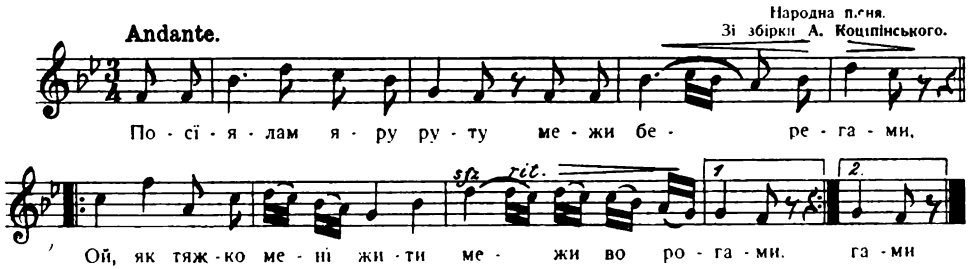

1. Посїялам яру руту
Межи берегами
Ой! як тяжко менї жити
Межи ворогами

2. Щож я маю тай бідненька
З ними учинити?
Когож бо я вірно люблю,
З тим не дають жити.

3. А вжеж моя яра рута
Береженьки море,
А вжеж мої вороженьки,
По під боки коле.

4. Ой підуж я ярій рутї
Верхи позриваю,
Вороженьки спати ляжуть,
Я си погуляю.

5. Не стій, милий, край воротець
Та іди до хати,
Маємо ми сусїдоньки,
Що вміють брехати.

6. Колом, колом, над водою,
Там стеженьки вють ся;
Часом душа не винная,
Люди набрешуть ся.

7. Нехай брешуть, нехай брешуть,
Так як розуміють,
Прийде тая годинонька,
Вони поніміють.

8. Скрипливії ворітонька,
Не могу заперти,
Кого люблю, не забуду
До самої смерти.

359. А я тебе прошу мила.

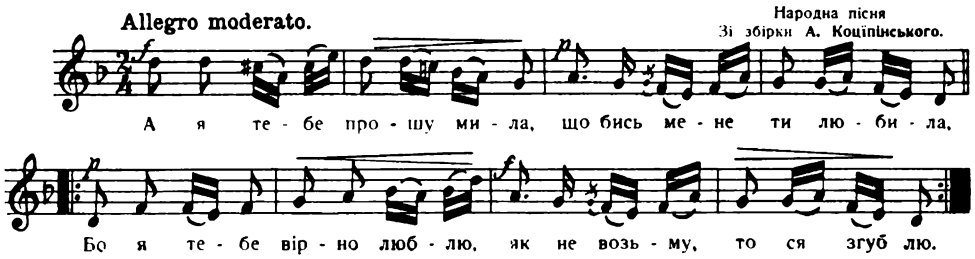

1. А я тебе, прошу мила,
Щобись мене ти любила;
Бо я тебе вірно люблю,
Як не возьму, то ся згублю.

Дівчина;

2. Відчепи ся, напастнику,
Маєш ти того без лїку,
Котру бачиш, тую любиш,
Не я тебе, сам ся згубиш.

Хлопець:

3. Не псуй, дївча, щастя мого;
Бо щож тобі прийде з того?
Хоть не любий — треба жити,
Хоть не милий, тра терпіти!

Дівчина:

4. Надаремне мене нудиш;
Розумієш, що мя здуриш;
Не таких я мудрих знала,
Таким ся звести не дала.

Хлопець:

5. Ти, красото, ти богине!
Скажи щиру правду менї!
Хоть бим гроші мав стратити,
Но тебе хочу дістати.

Дівчина:

6. Баламуте всего сьвіта,
Позбавив бись менї віка;
Хочеш мене розкохати,
Потім з мене ся сьміяти.

Хлопець:

7. Хоть піду я межи други,
Не позбавлю з серця туги;
Хоть бим рад тя не кохати,
Трудно серцю розказати.

---

360. Летїв орел понад море

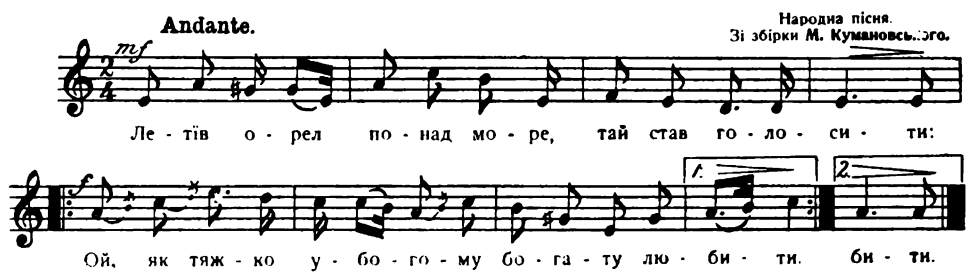

1. Летїв орел понад море,
Тай став голосити:
О як тяжко убогому
Богату любити.

2. Не там щастя не там доля,
Де богаті люде!
Хто ся злучить по милости,
Тому чаразд буде.

3. Ти, дівчино прекрасная,
Скажи, що думаєш?
Не гордь мною я тя люблю,
Ти щастя дізнаєш.

4. Не тїште ся вороженьки
Моїй пригодоньцї;
Пішли лїта марне з сьвіта,
Як лист по водоньцї.

5. Половина лїт минає,
Я щастя не маю;
Так-то менї Бог назначив
Щож чинити маю?

6. Нї я їсти, нї я пити,
Нї з ким говорити;
Іде думка за думкою
Як на сьвітї жити.

7. Ходжу — блужу, ходжу нуджу,
Свій вік проклинаю,
Що милого приязного
В своїм роду роду немаю.

8. Єсть у мене миленькая,
Вся ми в неї родина;
Ой ко-б прибула до мене
Щаслива година!

9. Єсть у мене брат і сестра
Есть у мене мати,
За що же я нещасливий
Маю пропадати!

10. Іду в степи всюди видно
Милої на бачу,
Як згадаю слова єї,
Ревненько заплачу.

11. Ой мій Боже милостивий,
Якаж твоя сила!
Чи є в сьвітї така друга
Як ти менї мила?

12. Нещасливий вродивсм ся,
Нещасливий згину;
Народила мене мати
В нещасну годину.

13. Розступай ся сине море
В своїй широкости,
Нехай же я життя скінчу
В твоїй глибокости.

361. Як посїяв мужик.

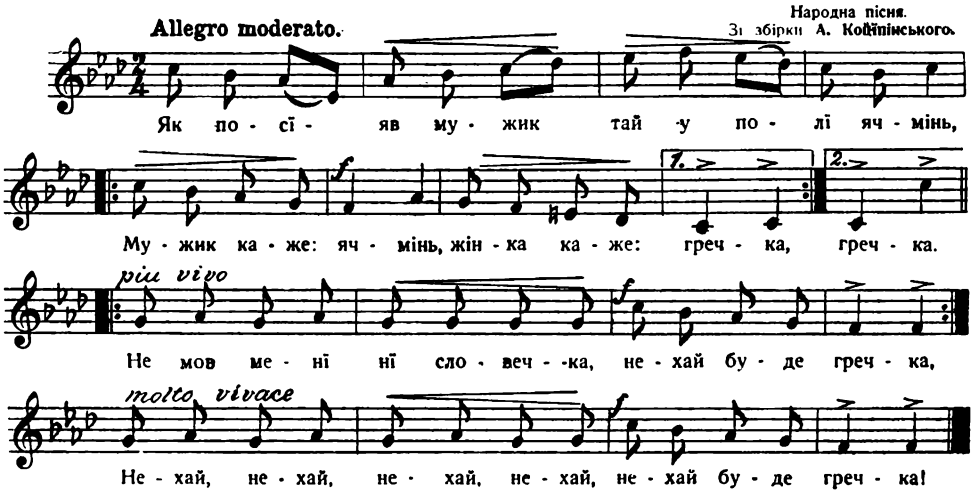

1. Як посїяв мужик тай у полї ячмінь;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка:
Не мов менї нї словечка,
Нехай буде: гречка.
Нехай, нехай — нехай нехай нехай буде гречка!

2. Тай вже-ж той ячмінь,
Тай у поли зійшов;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

3. Тай вже-ж той ячмінь,
Тай у полї поспів;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

4. Тай вже-ж той ячмінь,
У полї пожали;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т, д.

5. Тай вже-ж той ячмінь,
Тай у копи зложили;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

6. Тай вже-ж той ячмінь,
Тай із поля звозять,
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

7. Тай вже-ж той ячмінь,
І помолотили;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

8. Тай вже-ж той ячмінь,
В солодь поростили;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

9. Тай вже-ж з того солоду,
І пиво зварили;
Мужик каже: ячмінь,
Жінка каже: гречка; і т. д.

362. Чия причина розстання мого.

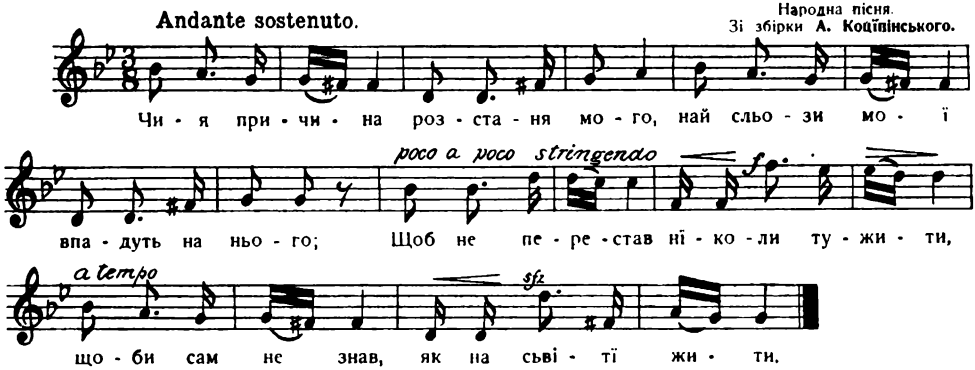

Чия причина розстання мого,
Най сльози мої впадуть на нього;
Щоб не перестав нїколи тужити
Щоби сам не знав, як на сьвітї жити.

363. А я люблю Петруся.

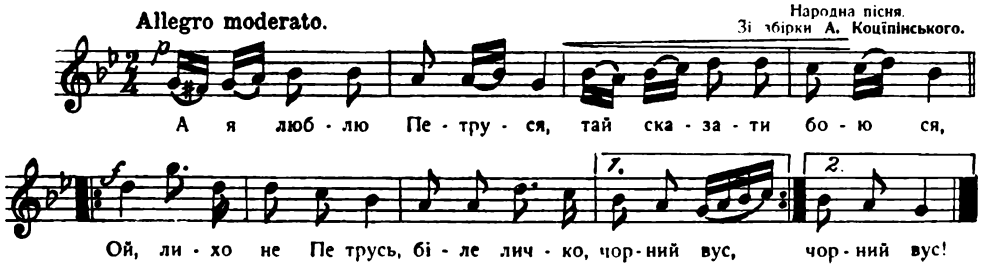

1. А я люблю Петруся.
Та сказати бою ся:
Ой, біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

2. Мати ся догадала,
Щом Петруся кохала:
Ой, біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

3. Була мене матуся,
Що я люблю Петруся:
Ой, біда не Петрусь.
Біле личко, чорний вус.

4. Хоч ти мати мене вбий,
Таки буде Петрусь мій:
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

5. Як не виджу Петруся,
То від вітру валю ся:
Ой біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

6. Як побачу Петруся,
То під боки беру ся;
Ой, біда не Петрусь,
Біле личко, чорний вус.

364. Час до дому, час.

Andante sostenuto.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцілінського.

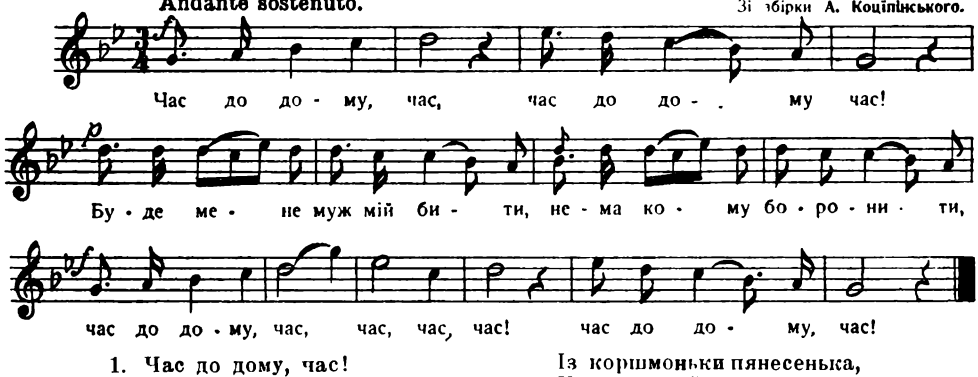

1. Час до дому, час!
Час до дому, час!
Буде мене муж мій бити,
Нема кому боронити;
Час до дому, час,
Час, час, час,
Час до дому, час!

2. Із коршми іду,
Як бджола гуду,
А за мною молодою
Ідуть хлопці чередою,
В цимбалочки бють
Бють, бють, бють,
В цимбалочки бють.

3. Ой ти, мужу мій!
Відчини свій двір;
Іде твоя милесенька
Із коршмонъки пянесенька,
Чи будеш їй рад,
Рад, рад, рад?
Чи будеш їй рад?

4. Чи я ти не рад
Ти мій виноград!
Лягай з Богом, та проспися,
А повставши, поправися,
То все буде в лад,
В лад, в лад, в лад!
То все буде в лад!

5. Комарі гудуть,
Спати не дають.
Накрию ся з головою,
Ячмінною соломою,
Та най мене тнуть,
Тнуть, тнуть, тнуть!
Та най мене тнуть!

ВАРІЯНТ.

1. Час до дому час!
Забарили нас;
Буде мене мати бити
Тай нїкому боронити
Час до дому час
Забарили нас!

2. Ще не час, нї!
Забари три днї.
Не стій, не стій на порозї,
Лучше в хатї як на возї.
Ще не час, нї,
Забари три днї.

365. Раютъ менї, щоб ся вінчати.

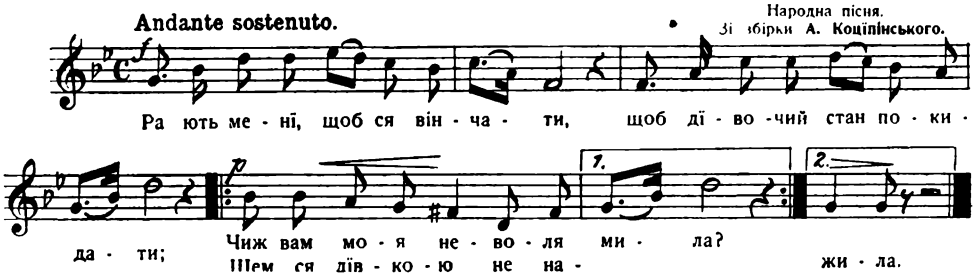

1. Раютъ менї, щоб ся вінчати,
Щоб дївочий стан покидати;
Чиж вам моя неволя мила?
Ще-м ся дївкою не нажила.

2. Я дївкою піду де схочу,
Я ся нїчим не заклопочу:
Анї хлїбом, нї одежою,
Анї мужом нї дитиною

3. Нехай тая замуж спішить ся,
Та которой личко морщить ся.
Я молода як ягода, —
Єще мене замуж шкода.

4. Я сьпіваю, я гуляю,
О нїчім гадки не маю,
Я щаслива, всїм довільна,
Я весела; бом ще вільна.

5. Бачила я такі молодицї,
Як їм тепер полиняли лицї,
Що ся спішили повінчати,
Радіб ся тепер повертати.

Отвіт молодицї:

6. Нехай кожда дївка журить ся;
Я щаслива щом молодиця;
Мила-ж менї така неволя,
Коли-ж в мене дорогая доля.

7. По що менї туди ходати,
По що менї гульків глядїти,
Коли маю мужа вірного,
Я не хочу щастя иншого.

8. А хоть я й трохи змарнїла,
Таки ж бо я мужови мила;
А вже дївка як стане марна.
Не скаже їй жених, що гарна.

9. Не думаю нїгди ся вертати,
Я Вам жичу в тім стані остати.
Таки дївки на те не вважайте,
Хиба кому серця не давайте!

366. Ой, ду, ду, ду, ду, ду, ду.

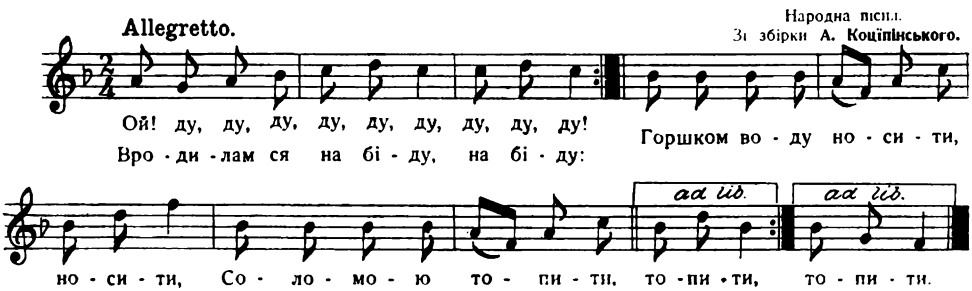

1. Ой! ду, ду, ду, ду, ду, ду, ду, ду, ду!
Вродилам ся на біду, на біду;
Горшком воду носити, носити,
Соломою топити, топити, топити,

2. Любив мене попів Гриць, попів Гриць
За коробку печериць, печериць;
Як печериць не стало, не стало,
Тогди лихо пристало, пристало.

3. Любив мене попів син, попів син
Сунув мені відро слив, відро слив;
Дурна була не брала, не брала,
Гуляючи-б смоктала, смоктала.

367. Та не люблю я ні Стецька.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцінінського.

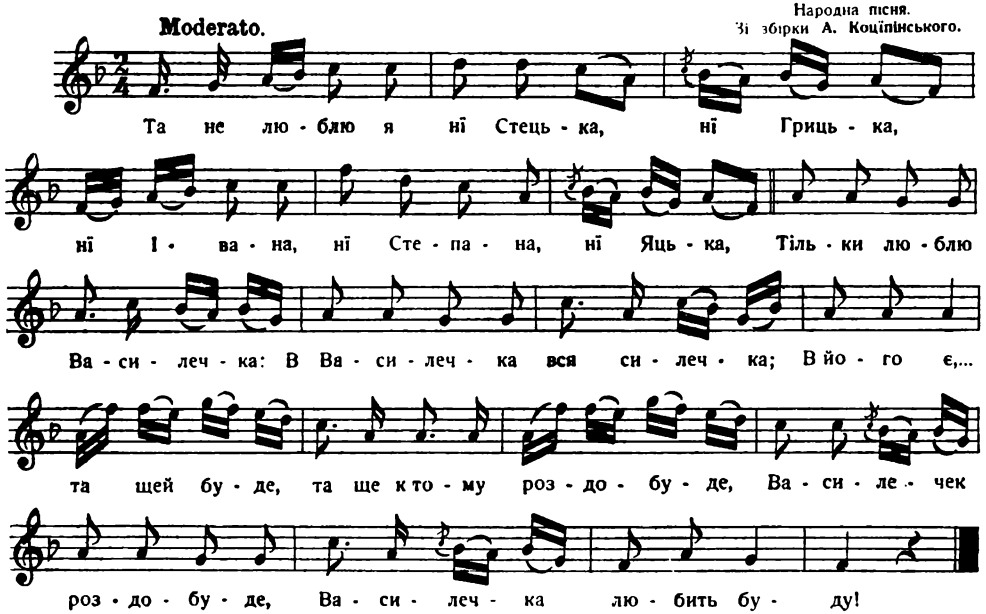

1. Та не люблю я ні Стецька, ні Грицька,
Ні Степана мосці-пана, ні Яцька!
Тільки люблю Василечка,
В Василечка вся силечка,
В його є,
Та ще й буде,
Та ще й к тому
Роздобуде,
Василечко роздобуде,
Василечка любить буду я!

2. Та не люблю я ні Панаса, ні Уласа,
Ні Трохима його дядька-свинопаса!
Тільки люблю Василечка...

3 Та не люблю я ні Мусія, ні Кіндрата,
Ні Корнія, ні Максима його брата!
Тільки люблю Василечка ..

4 Та не люблю я ні Давида, ні Демида,
Бо я дівка чорнявая, кругловида!
Тільки люблю Василечка...

5. Та не люблю я ні Івана, ні Романа,
Бо я дівка хорошая, не погана!
Тільки люблю Василечка...

6. Та не люблю я ні Якима, ні Дмитра,
Ні Дороша-гречкосія, ні Петра.
Тільки люблю Василечка...

7. Та не люблю ні Оверка, ні Демяна,
Ні Микити, ні Хведора, ні Лукяна.
Тільки люблю Василечка...

8. Та не люблю я ні Семена, ні Платона,
Бо я дівка дуже гарна, ще й моторна!
Тільки люблю Василечка...

9. Та не люблю я ні Михайла, ні Наума,
Бо я дівка чорнобрива, свого ума!
Тільки люблю Василечка...

10. Та не люблю я ні Абрама, ні Кирила,
Бо я дівка чорнявая, уродлива!
Тільки люблю Василечка. .

368. Був пан Сава в Немирові.

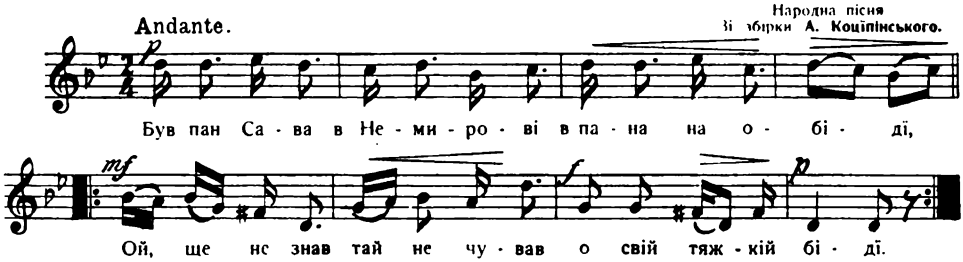

1. Був пан Сава в Немирові
В пана на обідї,
Ой, ще не знав тай не чував
О свій тяжкій бідї!

2. Сїдлай хлопче коня мого,
Сїдлай вороного;
Поїдемо до домоньку,
Бо ту нас не много.

3. Стоїть явір над водою,
В воду похилив ся:
Іде Сава до домоньку
Чогось зажурив ся

4. Ой! приїхав до домоньку,
Тай скрипнув дверима,
Питають ся челядоньки,
Що чувати дома?

5. Гаразд, гаразд, пане Саво,
Щаслива година;
Твоя жена, наша нанї,
Породила сина.

6 Гей! сїв Сава в кінцї стола,
Тяженько думає,
А Савиха молоденька
Дитину купає.

7. Підп хлопче до пивницї,
Наточи горілки,
Нехайже я та напю ся
За здоровля жінки;

8 Піди хлопче до пивницї,
Наточи м'нї вина,
Нехайже я та напю ся
За здоровля сина;

9 Піди хлопче до пивницї,
Наточи м'нї меду,
Щось м'нї тяжко, щось м'нї нудно
Головки не зведу.

10. Гей, сїв Сава в кінцї стола,
Дрібні листи пише
А Савиха молоденька
Дитину колише.

11. Люлї, люлї, люлї, люлї,
Вродливий синочку,
Нехай ляжу, та спочину,
Зложу головочку.

12. Гей, ще хлопець, не поспішив
По мед до пивницї,
Обступили козаченьки
Докола сьвітлицї;

13. Не встиг хлопець, вернути ся
З пивницї до хати,
Приїхали козаченьки
Сану грабувати:

14. Помагай-Біг, пане Саво,
Гаразд, нам ся маєш,
Сидиш собі в сьвітличеньї,
Вино випиваєш;

15. Чолом, чолом, пане Саво,
Гаразд нам ся маєш,
Далекії гостї маєш
Чим же їх приймаєш?

16. Приймав би Вас вином, медом,
Не будете пити,
Тільки мене молодого,
З сьвітоньку згубити.

17. Гей, кинув ся та пан Сава
До своєї зброї...,
Почекай же, пане Саво,
То не в чистім полї.

18. Гей, кинув ся та пан Сава
До гострого меча,
Взяли його на три списи
Від правого плеча.

19. А Савиха молодая
Вікном утїкала,
До своєї челядоньки
Нишком промовляла:

20 „Челядонько, ластівонько
Годуй ти дитину,
Будеш, будеш панувати,
Коли я не згину."

21. А деж твої, пане Саво,
Сукні гайдамацькі,
Що в них ходив по Вкраїні,
Водячи затяжки?

22. А деж твої, пане Саво,
Битії таляри,
Що їх набрав по Вкраїні
Водячи затяги?

23. А деж твої, пане Саво,
Китайки, отласи,
Що їх набрав по Вкраїні
Жінці на пояси?

24. А деж твої, пане Саво,
Коштовні домашки,
Що їх набрав по Вкраїні
Жінці на запаски?

25. А деж твоя, пане Саво,
Великая зброя?
Осьде висить на кілочку,
Але вже не твоя. —

26. Гей, вдарив ся та пан Сава
Об полі рукою,
Прийшло-ж менї погибати
З дітьми і жоною.

27. Гей, вдарив ся та пан Сава
По полах руками,
Оглянеть ся назад себе:
Течеть кров ріками.

28. Годї, годї, пане Саво,
Годї воювати,
Ой, не було, пане Саво,
Церков грабувати.

29. Зашуміла шабельочка,
Як з гиса претинка,
Зостала ся таї по Саві
Молодая жінка.

30. Гей, бачили многі люде
Вкраїнську совочку,
Що принесла пану Саві
Смертельну сорочку.

31. Прилетїли к'пану Саві
Вкраїнські ворони,
Задзвонили пану Саві
Разом в усї дзвони.

369. Поза гаєм брала дівчина льон.

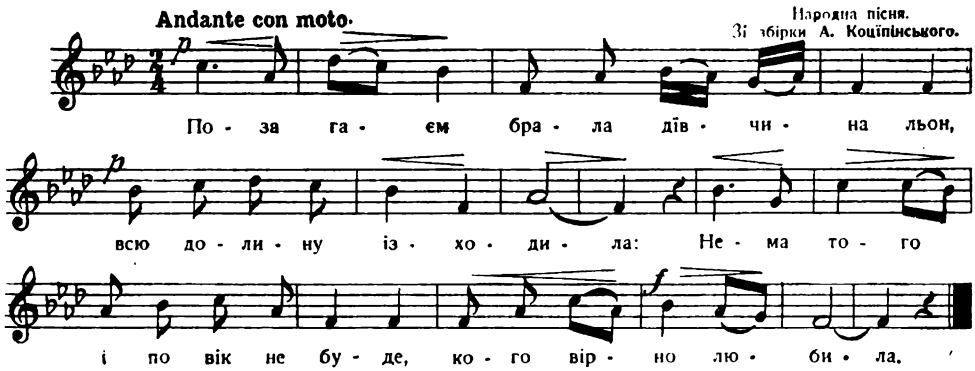

1. Поза гаєм брала дівчина льон,
Всю долину ізходила
Нема того і по вік не буде
Кого вірно любила.

2. Прибудь, прибудь, молодий козаче,
Хоч в неділю до мене,
Тужить, нне і розбиваєть ся
Моє серце без тебе.

3. „Нїкудою, молода дівчино,
Та до тебе прибувати;
Стоїть варта на чотири брами,
Нїкудою обїхати."

4. Поза гаєм, молодий козаче,
Поза гаєм зелененьким,
Поза гаєм, гаєм зелененьким,
Кониченьком вороненьким.

5. „Ой далеко молода дівчино,
Поза гаєм обїзджати,
Мусиш, мусиш, моє ти серденько,
Та до осени ждати!

6. Ой, як менї, молодий козаче,
Та до осени ждати!
Хочуть мене отець і матуся,
Та за нелюба дати!

7. Ой, як будеш, молода дівчино,
Нелюбу рушник давати,
Пиши письма на білім папері,
Та давай мені знати."

8. Ой, деж менї, молодій козаче,
Та писарів доставати,
Ой, як звяжуть білії рученьки,
Треба вірно присягати.

370. Болить мене головонька.

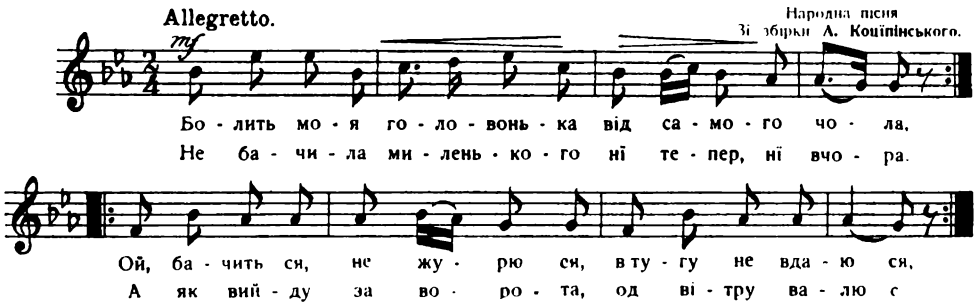

1. Болить мене головонька
Від самого чола,
Не бачилам миленького
Ні тепер ні вчора.

2. Ой бачить ся, не журю ся,
В тугу не вдаю ся,
А як вийду за ворота
Од вітру валю ся,

3. Ой бачить ся, що не плачу,
Самі сльози льють ся,
Від милого людей нема,
Від нелюба шлють ся.

4. Нема мого миленького,
Що карії очі,
Недожду ся єго к собі
До самої ночі

5. Немаж мого миленького,
Нема єго тута,
Посходила після дощу
Шалвія і рута.

6. Я шалвію пересїю,
Руту перетичу;
Таки свого миленького
К собі перекличу.

7. Барвіночку зелененький,
Стели ся низенько,
А ти милий, чорнобровий,
Присунь ся близенько.

8. Зелененький барвіночку,
Стели ся ще низше!
А ти милий, чорнобривий,
Присунь ся ще близше.

371. Ой, не шуми луже

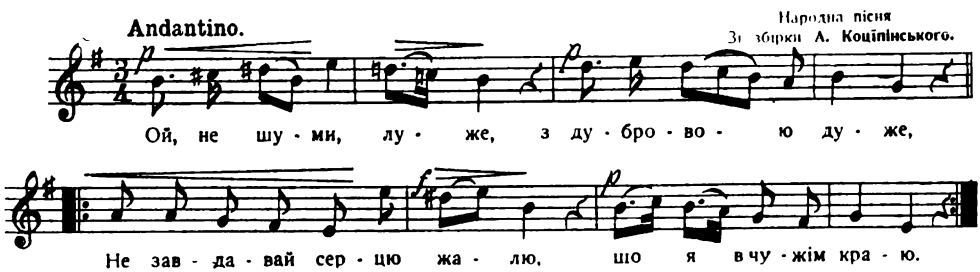

1. Ой не шуми, луже,
З дубровою дуже;
Не завдавай серцю жалю,
Що я в чужім краю.

2. Бо я в чужім краю,
Як на пустині
До кого я притулю ся
У лихій годині?

3. Ой, та кажуть люде,
Що я не журю ся,
Та як вийду на вулицю,
Від вітру валю ся.

4. Ой та кажуть люде,
Що я пю, гуляю;
А прийду я до домоньку,
Та й думку думаю.

5. Тай думку думаю,
Що чинити маю,
Що я з свою миленькою
Мешканя не маю:

6. Ой, пущу-ж я лодку
Понад береженьки,
Тяжко-ж менї в сьвіті жити
Через вороженьки.

7. Пливе, лодка пливе,
Аж до чередниці,
Чомусь менї з моєй милої
Мешканя псуеть ся.

8. Ой вийду я, вийду
На гору крутую,
Подивлю ся я в долину
На воду биструю.

9. Аж там море грає,
Воду розливає,
Ой рад би я втопити ся,
Море не приймає.

10. Ой стій, не топи ся,
Бо душу загубиш;
Мусиш з нею в сьвіті жити,
Хоч її не любиш,

ВАРЯНТ.

1. Ой я в чужім краю,
Як на пожаринї,
Нїхто мене не пригорне
При лихій годинї.

2. Ой роблю я, роблю,
Робота нї за що,
Люде кажуть і говорять;
„Сирота ледащо!"

3. Сирота ледащо,
Не хоче робити;
Ой віддаймо вража сина
У військо служити!

4. Сирота втомив ся,
На тин похилив ся;
Люде кажуть і говорять:
„Він, мабуть, упив ся!"

5. Ой піду я, піду
На гору крутую,
Ой стану-ж я, подивлю ся
На річку биструю.

6. Ой річенька бистренькая,
На єї дивлю ся;
Такі мене думки беруть:
Піду утоплю ся.

7. Не топи ся, козаченьку!
Марне душу згубиш:
Треба з нею в сьвітї жити,
Хоч її не любиш.

372. А вже три дни, три недїли.

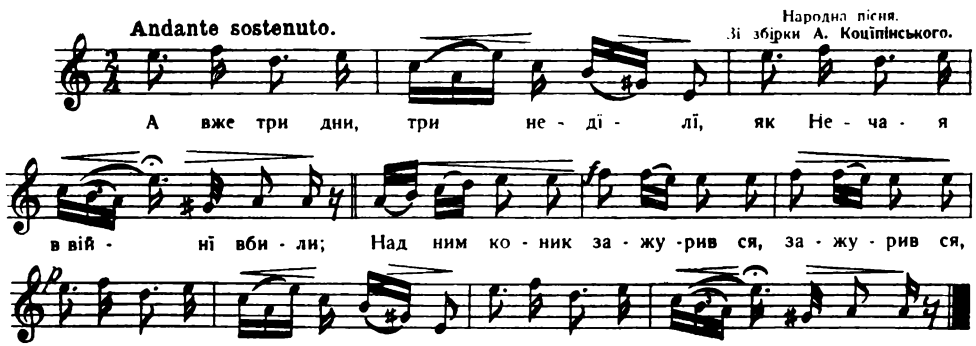

1. А вже три дни, три неділи,
Як Ничая в війні вбили;
Над ним коник зажурив ся; зажурив ся,
Копитами з землю в бив ся, (2 рази)

2. Не стій, коню, надімного,
Бо я виджу вірність твого!
Біжи коню дорогою,
Зеленою дібровою.

3. Як прибіжиш до домоньку,
Під мою рідну хатоньку,
Там удар ти копитами
Пред нашими воротами.

4. Вийде отець, — утішить ся,
Вийде мати засмутить ся.
Деж ти, коню, дів Івана —
Маю сина, твого пана?

5. Нас ляшеньки та догнали,
Твого сина з собой взяли.
Но ти, мати не жури ся:
І вже твій син оженив ся
Взяв він собі дружиноньку
Високую могилоньку.

373. Як гірко в неволи.

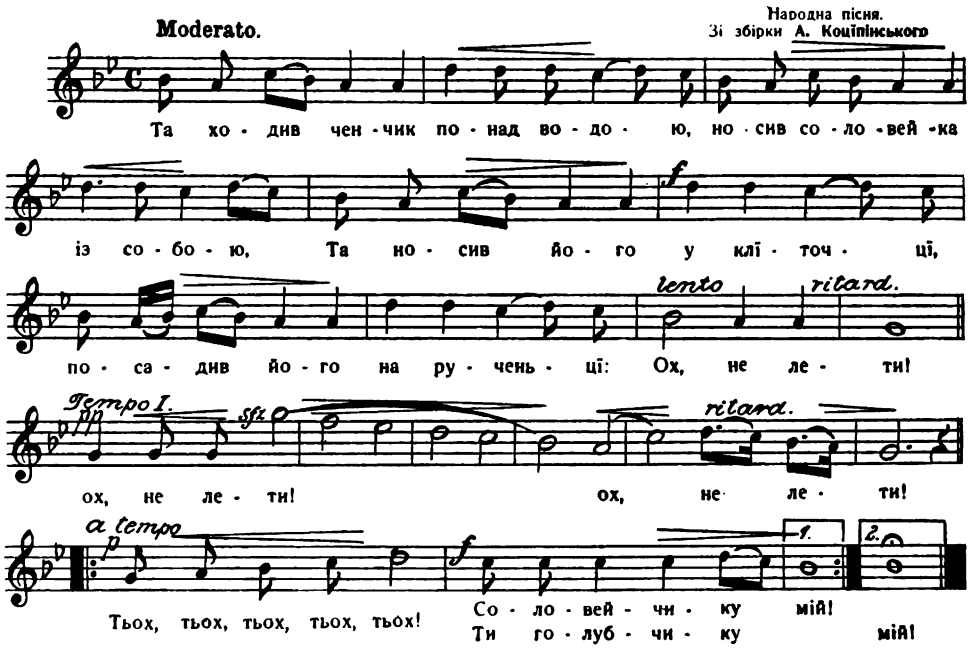

1. Та ходив ченчик та понад водою,
Носив соловейка із собою,
Та носив єго у кліточцї,
Посадив єго на рученьцї:
Ох не лети! ох не лети, ох не лети!
Тьох, тьох, тьох, тьох, тьох!
Соловейчику мій!
Тьох, тьох, тьох, тьох, тьох, голубчику мій!

2. Ох, мій же ти соловейчику,
Ох, мій же ти та голубчику,
Дам тобі сахару солодкого
І водицї холодної.
Ох, полечу, ох полечу ох, полечу!
Тьох, тьох, і т. д.

3. Лучше менї по сьвітї лїтати,
Нїжелї в тебе сахар клювати;
Лучше мутну воду пити,
Нїжелї в тебе в клїтцї сидїти
Ох, улетїв, ох улетїв, ох, улетїв!
Тьох, тьох, і т. д.

374. Добре тії Ляхи чинять.

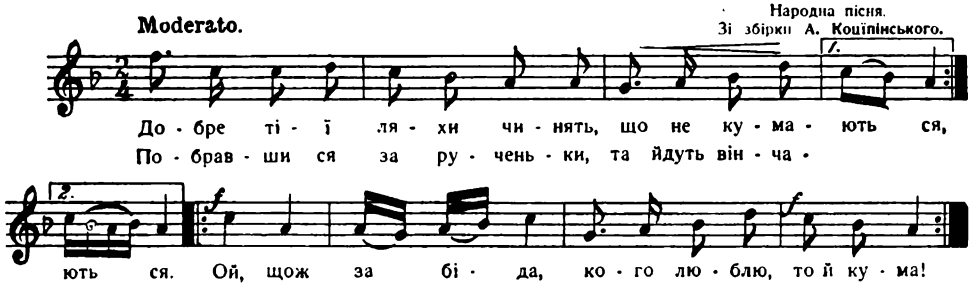

1. Добре тії Ляхи чинять,
Що не кумають ся.
Побравши ся за рученьки
Та йдуть вінчають ся.
Ой, що-ж за біда
Кого люблю, то кума!
(Приспівки жіночі:)
Ой, щож то за ум,
Кого люблю то той кум!

2. Кажуть попи, кажуть дяки,
Кажуть добрі люде;
А хто куму свого любить
Великий гріх буде!
Ох, що-ж за біда,
Кого люблю той кума!

3. Яром, яром, кума моя,
А я за тобою;
Постій, постій, кума моя
Зговорим з тобою.
Ой що-ж за біда, і т. д.

4. Чи се тая кума живе,
Що на горі хата,
Гарненька я, дівчинонька,
Хоч і не богата.
Ой, що-ж за біда, і т. д.

5. А деж тая криниченька,
Що голуб купав ся;
Хорошая кумусенька,
Що я в нїй кохав ся.
Ой, що-ж за біда, і т. д.

6. А у тої криниченьки
Золотії ключі
Обіцяла кума вийти,
По воду ідучи!
Ой, що-ж за біда, і т. д.

ВАРЯНТ.

(Приспівки жіночі.)

1. Кажуть старі, кажуть малі
Кажуть і всї люде:
Щоби кума не любити,
Великий гріх буде.
Ой, щож то за ум,
Кого люблю, то то й кум!

2. А я роду не такого,
Ховаї мене, Боже,
А як вийду на вулицю,
Виходи небоже.
Ой що-ж то за ум,
Кого люблю, то то й кум!

(З Поділя Галицького.)

1. Лярум! лярум! любцю кумцю,
Та же ми з тобою
Любили ся, кохали ся
Як риба з водою.
Гей дум, тандарум!
Я й забула що ти кум.

2. Лярум! лярум, любцю кумцю,
Ой десь воду брала
Обіцялась масла дати,
А непер не дала.
Гей дум тандарум, і т. д.

3. Лярум! лярум! любцю кумцю,
Ти забула ключі;
Обіцялась масла дати
По воду ідучи.
Гей дум тандарум, і т. д.

375. Тяжко знести тої розлуки.

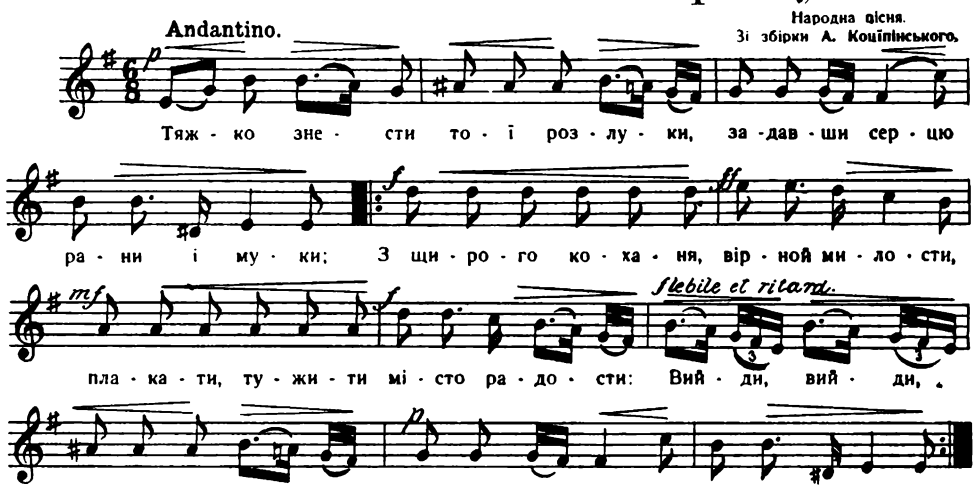

1. Тяжко знести тої розлуки
Задавши серцю рани і муки;
З щирого кохання, вірної милости,
Плакати, тужити місто радости:
Вийди, вийди ясна як сонце,
Наїї тя увиджу хоч через віконце.

2. Ах, ти тяжкая моя недоле,
Не висилай же мене на поле,
Бо марне страчу милую весну,
Як в поле вийду; в рученьки плесну:
Вийди, вийди ясна як сонце,
Най тя увиджу хоч через віконце.

3. Ой сам не знаю, яку раду дати.
Чи тя любити чи перестати?
Бо ся коханя рівняє смерти,
Волю не жити, волю умерти.
Вийди, вийди ясна як сонце,
Най тя увиджу хоч через віконце.

4. Тяжко менї з тобою ся розстати,
А ще тяжче тебе кохати,
Ах ти, дівчино, потїхо моя,
Красная, милая, бувай здорова:
Вийди, вийди ясна як сонце,
Най тя увиджу хоч через віконце.

376. Ой, ізрада карі очи, зрада.

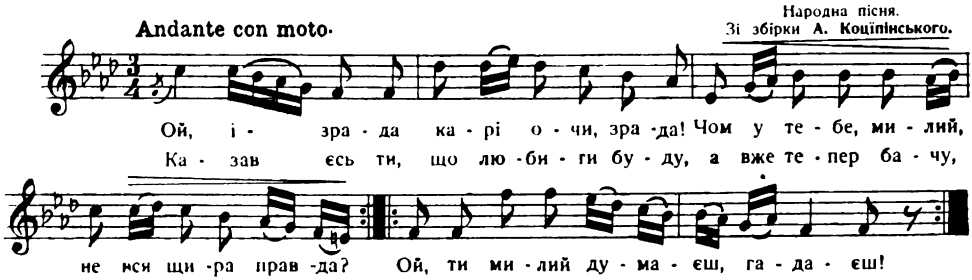

1. Ой ізрада, карі очи, зрада!
Чом у тебе милиї не вся щира правда
Казавсь ти: що любити буду;
А вже тепер бачу, що не твоя буду!
Ой, ти, милий, думаєш, гадаєш!
Мабуть мене покинути маєш?

Дівчина:

Покинь милий, коня вороного,
Щоб я поминала тебе молодого;
Покинь милий синій жупаночок,
Щоб я поминала, який твій станочок!

Козак:

На що, мила, жупан покидати?
Будеш мене і так поминати!

Дівчина:

Зроби, милий, золотії пута,
Щоб я твого коня напувала тута!
Зроби, милий, золотії удила,
Щоб я твого коня до води водила!

Козак:

На що, мила, золото збавляти?
Буду коня і сам напувати!

ВАРІЯНТ.

1. Ой, ізрада, чорні очи маєш:
Десь у тебе, зрада уся щира правда
Козав єсь ти що сватати будеш,
А тепер як бачу, що не твоя буду.
Хоч ти знайдеш з русою косою,
Та не знайдеш з такого красою.

2. Хоч ти знайдеш на личку миленьку.
Та не знайдеш по серцю вірненьку;
Хоч ти знайдеш и червонім намистї,
Та не знайдеш такої до мислї;
Хоч ти знайдеш з кіньми, та в волами,
Та не знайдеш з чорними бровами.

3. Покинь, милий, коня вороного.
Щоб я не забула тебе молодого;
Покинь милий, золоті удила,
Щоб я твого коня до води водила,
На щож, мила, золото теряти?
Вірно любиш, то й так не забудеш!

377. Ой, як тужить серце моє.

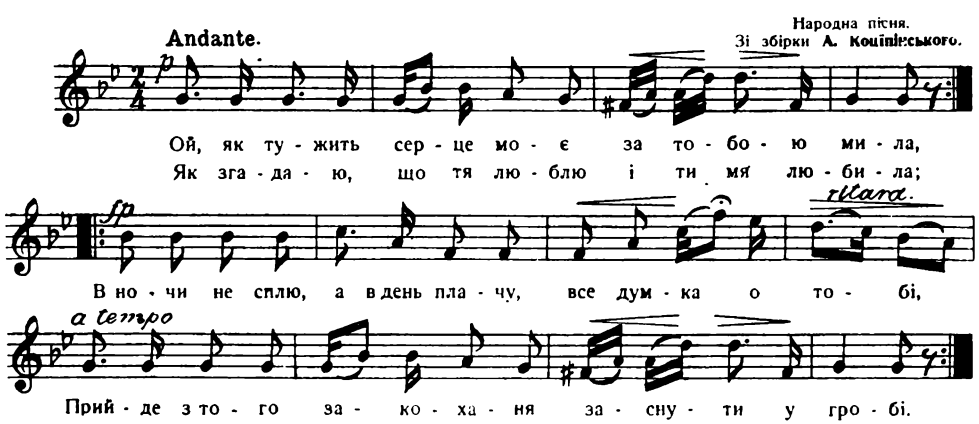

1. Ой як тужить серце моє
За тобою мила!
Як згадаю що тя люблю
І ти мя любила;

2. В ночі не сплю, а и день плачу,
Все думка о тобі,
Прийде в того закохання
Заснути у гробі.

3. Скоро личко румянеє
Перше раз зоглянув,
Зараз став я те кохати,
Аж серденько вяне;

4. Щоб любила мя одного,
Не сьмів я казати,
Що не можу без тя жити,
Мушу тя кохати.

5. Як не бачу твоєй краси,
Роком мні година,
Не розібє моєй туги
Наймильша родина;

6. Куди тільки поверну ся,
Тінь твоя за мною,
Чи я встаю, чи лягаю,
Не маю спокою.

7. Сьвідком булась, як я плакав,
Аж мні серце мліло.
Як давала білу ручку,
Люблю говорила.

8. Я тя люблю, не забуду,
Поки буду жити,
Глянь на мене, перестану
Годину тужити.

9. Як в дорогу одїзджаю,
Серце зоставляю,
Не полюблю я іншої
Во вік присягаю.

10. Хоч би було тисяч дївчат,
На жадну не гляну,
Бо не хочу їзрадити
Дївчину кохану.

11. Будь здорова і щаслива,
Люби мя одного:
Бо не знайдеш в цїлім сьвітї
Над мене вірного;

12. А як трапить ся вірнїйшиї,
Давай менї знати,
Щоб до дому не вертати,
В дорозї вмирати.

378. Ой, під вишнею.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцїпінського.

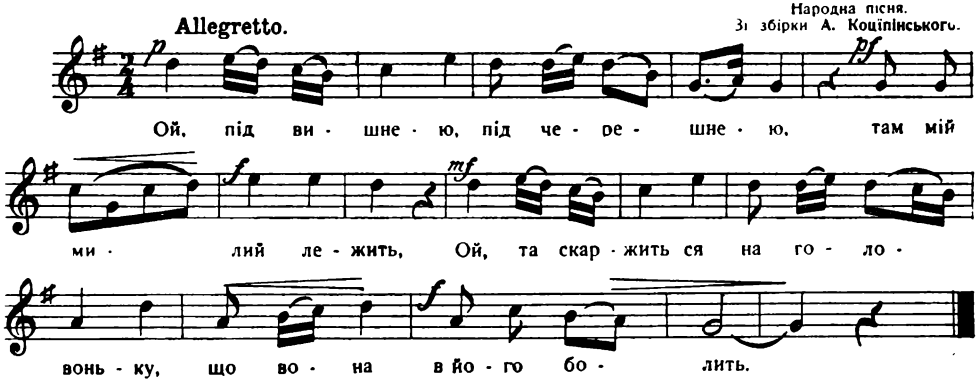

1. Ой, під вишнею, під черешнею!
Там мій милий лежить,
Ой, та скаржить ся на головоньку,
Що она в нього болить!

2. Болить в мене моя головонька,
Сам не знаю чого;
Виховавєм дївчиноньку,
Не знаю та для кого

3. Ой, коби тому товаришу мому,
Як самому менї;
Але як тому превражому сину,
Пожаль ся Боже, еї.

4. Ой, копав я в полї криниченьку,
Води в неї не пити;
Ой, любив я змолоду дївчиноньку,
Та з нею мнї не жити.

5. Ой, вжеж мою криниченьку
Журавлї випили;
Ой, вжеж мою дївчиноньку,
Та інші люде взяли.

379. Колиб же я біду знала.

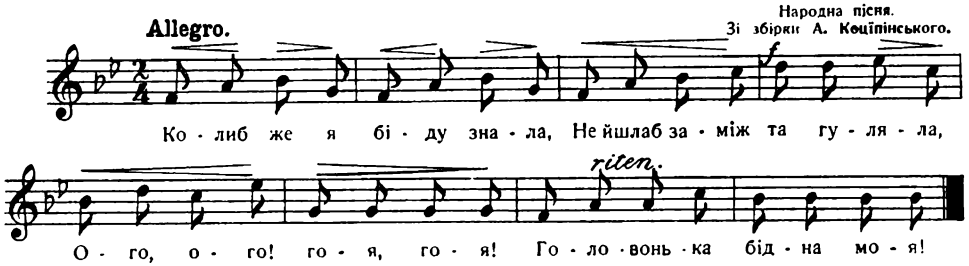

1. Колиб же я біду знала,
   Не йшлаб заміж та гуляла,
   Ого, ого! гоя, гоя!
   Головонька бідна моя!
2. А тепер я біду знаю.
   Пізно ляжу, рано встаю;
   Ого, ого! і т. д.
3. В печі палю, дїжу мішу,
   Дитя плаче, я колишу;
   Ого, ого! і т. д.
4. Покіль дитя накормила,
   Свиня двері виставила;
   Ого, ого! і т. д.
5. Сіни мести, хату мести,
   І до плуга їсти нести;
   Ого, ого! і т. д.
6. І до плуга, і до рала,
   За хлопцями чала, драла;
   Ого, ого! і т. д.
7. А на мене товсту, гладку,
   Засїдали хлопцї в садку;
   Ого, ого! і т. д.
8. Засїдали, говорили,
   Чорта зїла, що зловили;
   Ого, ого! і т. д.
9. На городї квітки вють ся,
   А за мене хлопцї бють ся;
   Ого, ого! і т. д.
10. Не бийте ся, нема за що:
    Хоч я гарна, та ледащо;
    Ого, ого! і т. д.

380. Ой, Сербихо, Сербиночко.

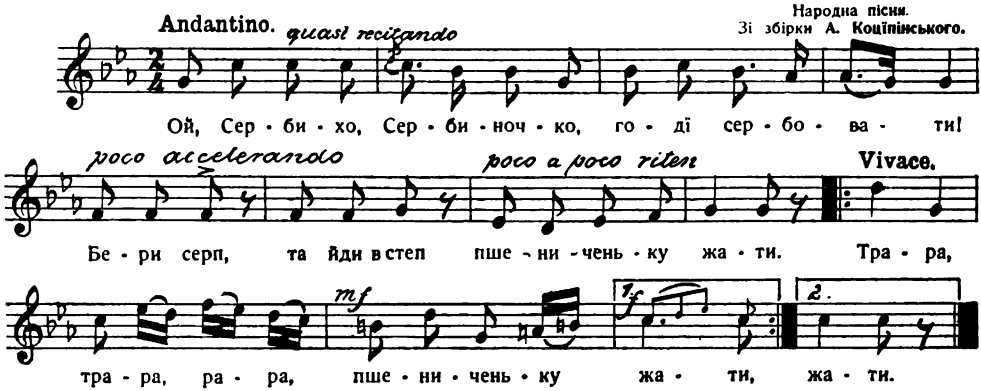

1. Ой, Сербихо, Сербиночко
   Годї сербовати,
   Бери серп, та йди в степ
   Пшениченьку жати,
   Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
   Пшениченьку жати.
2. Не жала я у батенька
   Не буду й у тебе —
   Як ухватить новий серп,
   Кинула від себе,
   Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
   Кинула від себе.

3. Ой, ти знав нащо брав
Мене недоросту,
Годувала мене мати,
Як свиню поросну,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Як свиню поросну.

4. Ой, ти знав, нащо брав
Мене невеличку,
Кохав мене мій батенько
Як перепеличку,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Як порепеличку.

5. Ой, ти знав нащо брав,
Я не вміла жати,
Напни менї холодок,
Я буду лежати,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Я буду лежати.

6. Мужик воли запрягає,
На віз Сербинку сажає,
Поїдемо, жінко, в поле;
Що за вража доля,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Що за вража доля!

7. Скоро конець, дожинай,
У віз воли запрягай:
Та поїдемо до дому
Бо я підтомилась,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Бо я підтомилась.

8. Та поїдемо до дому,
Та будем гуляти,
Зварим борщу, галушок,
Полягаєм спати.
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Полягаєм спати.

9. Куда їдеш, куда їдеш,
Мій чоловіченьку?
До куми, до куми
Та на всю ніченьку
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Та на всю ніченьку.

10. Боже тобі помагай,
Щасливу дорогу!
Бодай тебе чорт узяв
І куму небогу.
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
І куму небогу.

11. Ото добрий мужик був,
Що не вірив жінці,
Держав собі про запас
В кишені червінці,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
В кишені червінці.

12. А у степу, у степу,
При битій дорозі,
Держав мужик свою жінку
Голу на морозі.
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Голу на морозі.

13. Довело ся бідній жінці
Гоготать — трясти ся,
І дрібненько говорить,
І дуже клясти ся,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
І дуже клясти ся.

14. Чого сидиш, чого дмеш ся,
Чому в кожух не вдягнеш ся?
— Бодай в тебе так дух був,
Як у мене кожух був,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Як у мене кожух був.

15. Чого сидиш, чого дмеш ся,
Дівчино губата?
З'їла пасок з тридцяток,
Тай стала горбата,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Тай стала горбата.

16. Чого сидиш, чого дмеш ся,
Чом в чоботи не вбуєш ся?
— Як же менї не дути ся,
Чорт ма в вішо обути ся,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Чорт ма в віщо обути ся.

17. Як шарну я попід лаву,
Найшла чобіт без холяви;
Як гайну я босаком
Танцювати з козаком,
Трай, рай, рай, рай, рай, рай,
Танцювати з козаком.

ВАРЯНТ.

1. „Ой, ти знав, нащо брав
Мене невеличку,
Мене батько так кохав,
Як перепеличку!

2. Ой, ти знав, нащо брав
Мене недоросту,
Мене мати годувала,
Як свиню поросну!

3. Ой, ти знав, нащо брав,
Я-ж тобі нерівня,
Бо ти вражий чорнотроп,
А я — бондарівна!

4. Ой, ти знав, нащо брав,
Я не вмію жати,
Напни менї холодок,
Я буду лежати!

5. Ой, ти знав, нащо брав,
Не вмію й косити,
Як не стане свого хлїба,
Мусим попросити!"

6. — „Годї, жінко, буркотать,
Годї докоряти,
Бери серп та йди в степ
Пшениченьку жати!"

7. — „Ой не жала я у батька,
Не буду й у тебе!"
Ухватила вона серп,
Кинула від себе.

8. Чоловік запріг воли,
Став жінку сажати;
„Поїдемо ми у степ
Пшениченьку жати."

9. Ой, чи жала, чи не жала,
Та усе казилась:
„Бери воли, запрягай,
Бо дуже втомилась!

10. Та поїдемо до дому
Та будем гуляти,
Зварим борщу, галушок,
Та ляжемо спати."

11. Ой, зимою у степу,
При битій дорозі,
Держав жінку чоловік
Голу на морозі.

12. Стоїть, стукає зубами
І уся трясеть ся,
Просить свого чоловіка
І дуже клянеть ся.

13. „Чого сидиш, чого дмеш ся,
У кожух чом не вдягнеш ся!"
— Бодай з тебе вийшов дух,
Як у мене був кожух!"

14. — „Чого сидиш, ізгорилась,
Моя-ж ти губата?
З'їла десять паляниць
Тай стала горбата!

15. Чого сидиш, надула ся,
Чом в чоботи не вбула ся?"
— „Як же менї не дути ся,
Чорт-ма в віщо обути ся!"

16. „Куди йдеш, куди йдеш
Чоловіченьку?"
— „До куми, до кумп
На всю ніченьку!

17. Бо не хочу уже я
Жити із тобою..."
— „Бодай же вас чорт узяв
У містї з кумою!"

18. „Куди йдеш, куди йдеш,
Куди шкандибаєш?"
— „На зальоти, слїпий чорт,
Нащо ти питаєш?"

---

381. Ой, дївчина горлиця.

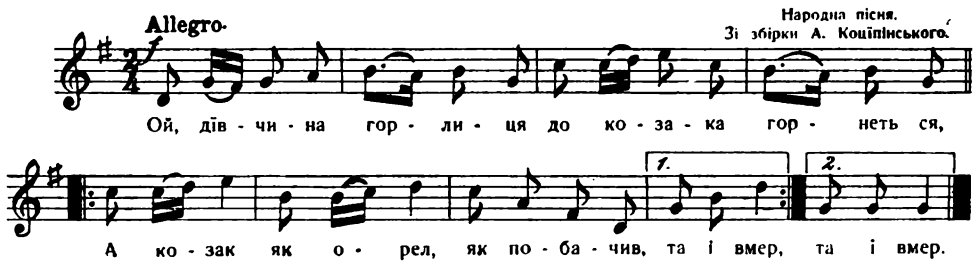

1. Ой, дївчина-горлиця
До козака горнеть ся,
А козак, як орел,
Як побачив, так і вмер!

2. Як би менї з ранку
Горілочки склянку,
І тютюн та люльку,
Дївчину Ганульку.

3. Горілочку-б пив, пив,
І люлечку-б я курив,
І дївчину Ганулечку
До серденька-б все тулив!

4. Як би менї з ранку
Пива филижанку,
Хлїба ще й того
Гриця молодого.

5. То я-б пиво те пила,
І хлїб би я їла,
І Гриценька молодого
До серця тулила!

6. Умер батько — байдуже,
Вмерла мати — байдуже;
Умер милий, чорнобривий,
Менї його жаль дуже.

7. І за батьком — байдуже,
За матїрю — байдуже,
Без милого, чорнявого,
Невесело дуже.

8 Всї бебехи обібю,
Обципаю парші,
А все таки докажу,
Що я тебе старший!

9. Як апостол при вінчанї
Нам про се толкує:
Жінка мужа шануючи
З'одягне, з'обує.

10. Та й прилїпить ся вона
До свойого мужа,
Як до вбога-сиротини
Липне всяка нужа!

11 І составлять плоть єдину,
Щоб законним дїлом,
Із ребра достать дитину,
Назвать Самуїлом.

12. І любити, і кохати
Теє анголятко,
Звісно так, як його люблять
І мати, і батько.

13. Ой, поки я не женив ся,
Поти й не журив ся:
Ложкою та мискою,
Чашкою, колискою.

14. Ой, як оженив ся,
Тодї й зажурив ся:
Отодї вже, як та пташка,
У клїтцї, забив ся!

15. Треба й качалочки,
Треба й кочережки,
Щоб то жінка не дала
По плечах мережки!

---

382. В чистім поли при долинї

(Про Нечая.)

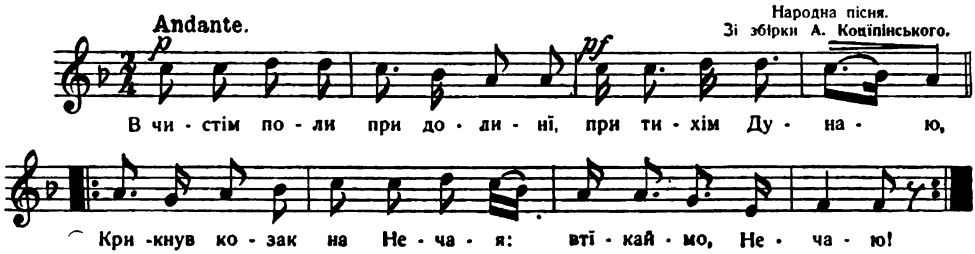

1. В чистім поли, при долинї,
При тихім Дунаю,
Крикнув козак на Нечая:
Втїкаймо Нечаю!

2. Як я маю, козак Нечаї,
Свідси утїкати,
Славу свою козацькую
На вік змарнувати.

3. „А я тебе мій Нечаю,
Не обезпечаю,
Держи собі кониченька
Для свого звичаю.

4. А я тебе, мій Нечаю,
Не обезпечаю,
Держи собі шабельочку
Та під опончою.

5. Коли тебе Ляхи будуть,
Нечаю, рубати,
Щоб ся мав ти, мій Нечаю,
Чим обороняти.

6. Ой, алежбо козак Нечай
На тее не дбає,
Тай з кумою, із любою,
Мед-вино кружляє.

7. Бо поставив козак Нечаї
Три сторожі в містї,
А сам пішов до кумоньки
Щуку-рибу їсти.

8. Не поспішив козак Нечай
Щуку-рибу з'їсти,
Як погляне в кватироньку
Повно Ляхів в містї.

9. Ой, погляне козак Нечай
За тихії води,
Їде Ляхів сорок тисач
Хорошої вроди.

10. А я козак молоденький
Ляхів не бою ся,
Маюж бо я козаченьків,
То й оборонюся.

11. Ой, як крикне козак Нечай
На хлопця малого:
Кульбач хлопче, кульбач малий,
Коня вороного.

12. Кульбач менї вороного,
Собі буланого,
Геть виріжем вражих Ляхів,
Геть, що до одного.

13. Не устигнув козак Нечай
На коника всїсти,
Оглянеть ся, поза себе,
А вже Ляхи в містї.

14. Ой, як стисне козак Нечай
Коня острогами,
За ним Ляхів сорок тисяч
З голими шаблями.

15. Ой, як возьме козак Нечай
Від башти до башти
Вражих Ляхів як снопики
По штири ряди класти.

16. Ой, поверне козак Нечай
На лївое плече,
За ним, за ним кровавая
Бистра річка тече.

17. Ой, поверне козак Нечай
На правую руку,
Не вискочить Нечаїв кінь
Із Ляцького трупу.

18. Ударив ся козак Нечай
По полах руками,
Куди гляне, куди гляне,
Тече кров ріками.

19. Ударив ся козак Нечай
По полах рукою:
Ой, прийдеть ся розлучитись
З дїтьми і жоною.

20. Ой, спіткнув ся Нечаїв кінь
На малу тичину,
Піймяв його пан Потоцькпй
З коня за чуприну.

21. Ой, чи це той же хміль,
Що по тину вєть ся,
Ой, чи це то козак Нечай,
Що з Ляхами бєть ся?

22. Ой, тої-то сам, тої же хміль,
Що по тину вєть ся,
Ой, той-то сам козак Нечай,
Що з Ляхами бєть ся.

23. А деж твої Нечаєньку,
Скарбовії коні?
Ой, в містечку Берестечку
Стоять на припонї.

24. А деж твої, Нечаєньку,
Скарбовії вози?
Ой, в містечку Берестечку
Стоять на залозї.

25. А деж твої, Нечаєньку,
Дїтоньки тай жона?
В самім містї Берестечку
Сидять собі в дома.

26. Та который, козаченьку,
Буде з вас у містї,
Поклоніть ся моїй жонї,
Нещасній невістї.

27. За час, за час, за годинку,
За малу хвилинку
Качаєть ся Нечаєва
Головка по ринку,

28. Ой, недбали вражі Ляхи
На козацьку вроду,
Рвали тїло по кавалку,
Пускали на воду.

---

383. Не буду я женити ся.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцїпінського.

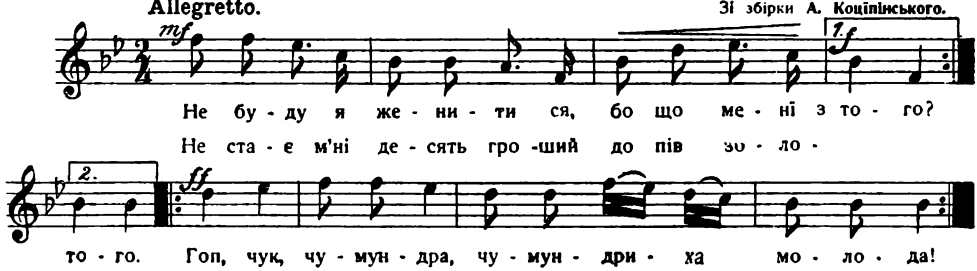

1. Не буду я женити ся
Бо що менї з того!
Не стає мнї десять грошей
До пів золотого.
Гоп, гук чумундра,
Чумундриха молода!

2. Не давно я оженив ся,
Буде рік в Петрівку,
Ой, заберу дїти в торбу,
Піду на мандрівку
Гоп, гук чумундра,
Чумундриха молода!

3. Тай вийду я на село
І стану на горбі,
Огляну ся поза себе,
Чи є дїти в торбі.
Гоп, гук чумундра,
Чумундриха молода!

ВАРЯНТ.

1. Нащо даром женити ся,
Нащо утрачать ся?
Любить мене сусїдонька,
Чорноброва Настя.

2. Кличе мене молодиця:
„Прийди, серце, прийди!
Нема дома чоловіка,
Не бійсь, серце, кривди!

3. Прийди, прийди, мій козаче,
На одну годину,
Буду тебе цїлувати,
Як малу дитину!"

4. — „Ой, прийшов би, голубонько,
У твою господу,
Та бою ся спину й ребра
Щоб не ввести в шкоду!

5. Як би в тебе, моє серце,
Не тин-перелази,
То ходив би я до тебе
На день по три рази!

6. Як би не ті, моя душко,
Вражі переулки,
Ходив би що дня до тебе
Запалювать люльки!"

7. Чужі жінки, чорнобривки, —
То моє здоровя,
Як засяде мужик з цїпом —
Моє безголовя!

8. Закликала сусїдонька
До своєї хати,
Поставила стороженьку —
Мужа виглядати.

9. Добра була стороженька,
Дала менї знати:
„Швидче, швидче гарний хлопче,
Тїкай ти із хати!"

10. А я бравий козак був,
Та й сам догадав ся;
Вискочив я мерщій з хати,
Та в лопух сховав ся!

11. Прибіг мужик до лопуху,
Став скрізь оглядати,
Та став мої козацькії
Слїди пізнавати!

12. — „Чи не той се козаченько,
Що по ночах ходить?
Що дївчат та молодиць
Із розуму зводить!"

13. Було б менї отам лихо,
Як би попавсь в руки:
І по спинї, і по ребрах
Дав би мужик дрюка!

14. Та я храбрий був козак,
Доброї повадки:
Вискочив я з лопухів,
Подавсь без оглядки!

15. Як став лїзти через тин,
Через перелази,
Луснув мене мужик цїпом
Аж чотири рази!

16. Ох здаєть ся не болить,
Та нїяк ходити:
Ох буду я тепер знать,
Як чужих любити!

---

384. Щож я буду біднпї дїяв.

Народна пісня
Зі збірки А. Коціпінського.

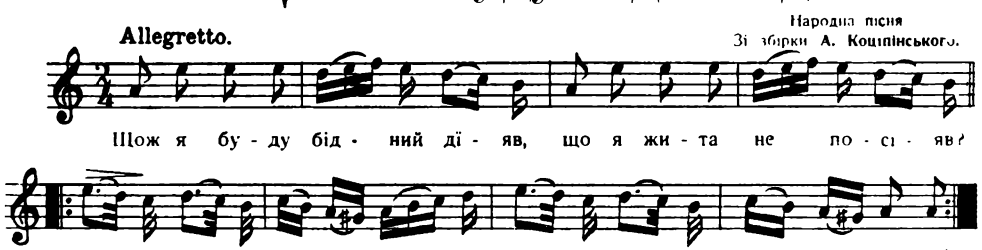

1. Щож я буду бідний дїяв,
Що я жита не посїяв?
Гречка ми ся не вродила,
Долеж моя нещаслива.

2. Сусїд оре, сусїд сїе,
В сусїда вже зеленїє,
А у мене не орано,
Анї жита не сїяно.

3 У сусїда обороги,
У сусїда повні стоги,
А у мене нї то нивки,
Нї то сїна стебелинки.

4. А в сусїда хата біла,
А в сусїда жінка мила,
Ніжка біла, невеличка
Як з панського черевичка.

5. Завше встає ранесенько,
Прибереть ся чепурненько,
На снїдання та галушки,
І шулячки, та періжки.

6. А на обід борщ з грибами,
А вже миски полевяні,
З чосником пампушки, кваша,
Гречанна з шкварками каша.

7. А у мене хата чорна,
Жінка бридка не моторна,
Тілько спить, та лежить,
Та не хоче робить.

8. Кажу: Гапко, встань раненько,
Прибери ся чепурненько!
Вона й слухати не хоче,
Та як відьма сокоче.

9. Прийшов з поля змордован ся,
Добре їсти сподївав ся,
Вона борщ з нїчим поставить,
Хлїб липкий у горлї давить.

10. Кажу: „снідать", за лоб смиче, —
„Дай обідать", дулі тиче;
На вечерю кулаки
Насуває під боки.

11. Бодай же той не родив ся,
Щоб так, як я оженив ся!
Бо проплаче цїлий вік
Нещасливий чоловік.

12. Сусїдонька люба, мила,
Тлуста, біла, чорнобрива,
Ог, як глянеш її в очи,
Мало душа не вискочить.

13. Сусїдонька на родинах,
Сусїдонька на хрестинах,
Де весїллячко заходить,
Сусїдонька верховодить.

14. Сусїдочка пожартує,
І моргне, і поцїлує,
Звиваєть ся коло мужа
Іще гірше того вужа.

15. Моя сьнїда, рудоброва,
Морщки, як кора дубова,
І згорбить ся, як старуха,
Тай сидить от, як макуха.

16. Трудно людям розказати,
Гидко скипками узяти,
Хоч візьми на лопату,
Та й закинь її за хату.

ВАРЯНТ.

1. Щож я буду бідний дїяв
Що я жита не посїяв?
Гречка ми ся не вродила,
Долеж моя нещаслива!
Сусїд оре, сусїд сїе,
У сусїда зеленїє,
А у мене нї орано,
Анї жита не сїяно.

2. У сусїда обороги,
У сусїда повні стоги,
А у мене анї нивки,
Анї сїна стебелинки.
У сусїда пють, гуляють,
І сусїда всї кохають,
Всї кохають і всї люблять,
І до себе всї голублять.

3. А я бідний, нещасливий,
Нїхто менї не жичливий,
За слїзми сьвіта не бачу,
То утру ся, то заплачу.
Піду межи лїси гори,
Піду межи темні бори,
Таї там буду смерти ждати,
На недолю нарікати.

385. У Сербина добре жити.

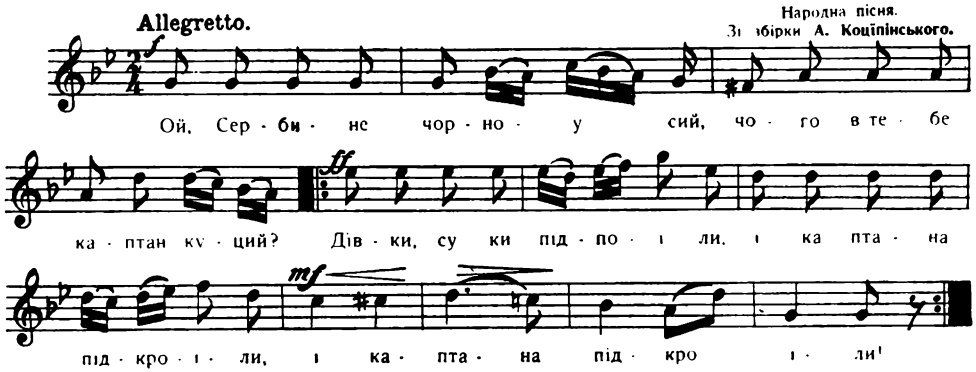

1. Ой, Сербине чорноусий,
   Чого в тебе каптан куций?
   Дівки, суки, підпоїли
   І каптана підкроїли.

2. У Сербина добре жити,
   Що ні жати, ні косити,
   Бо в Сербина чужа хата
   І сам Сербин, як гармата.

3. А в Сербина та вечеря!—
   Що дня курка та печена,
   Варенички варить в маслі,
   Черевички носить красні.

4. Чом Сербина не любити,
   В його нічого робити;
   Тільки сяде він на коня,
   То і вся худобонька моя.

386. На тім боці на толоці.

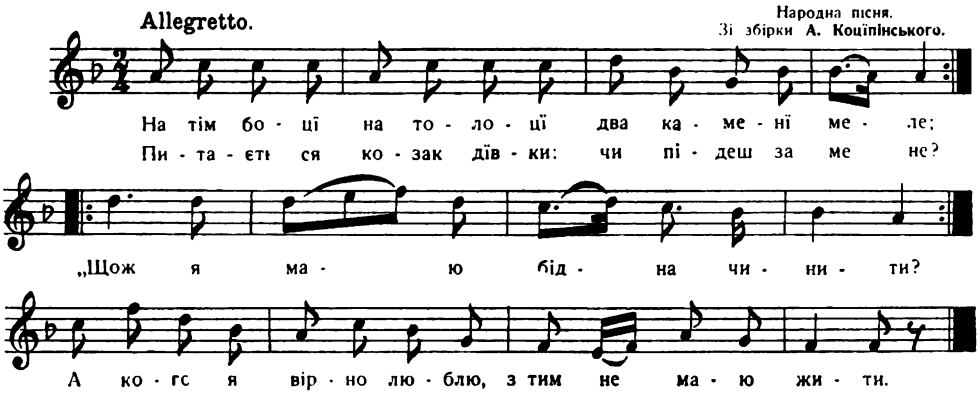

1. На тім боці на толоці
   Два камені меле.
   Питаєть ся козак дівки:
   Чи підеш за мене?
   Щож я маю бідна чинити?
   А кого я вірне люблю,
   З тим не маю жити.

2. Ой, не піду я за тебе,
   Піду за Івана;
   А в Івана грошей яма,
   Буду сита й пяна.
   Щож я маю бідна чинити?
   А кого я вірне люблю,
   З тим не маю жити.

3. Понад річков, понад бистров
Дівчина гуляє:
Іди, батьку! — кричить дівка,
Козак потопає.
Щож я маю бідна чинити?
А кого я вірне люблю,
З тим не маю жити.

4. На тім боці на толоці
Два каменї мелє,
Питав Івась Марусеньку:
Чи підеш за мене?
Щож я маю і т. д.

5. Івасеньку, козаченьку,
Коли любиш мене,
Коханечку, мій батеньку,
Піду я за тебе.
Знаю мати що менї чинити.
А кого я вірне люблю
З тим я буду жити.

6. Жито мати, жито мати,
Жито не пшеница,
Чом Івася не любити,
Коли чепурить ся.
Знаю мати і т. д.

7. Жито мати, жито мати,
Жито не полова,
Чом Івася не любити,
Коли чорнобровий.
Знаю мати і т. д.

---

387. Ой, на дворі метелиця.

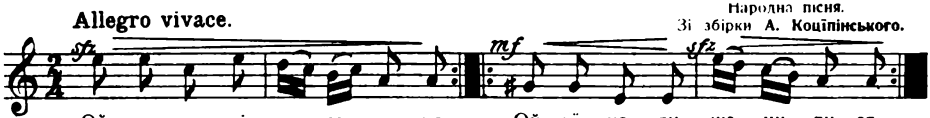

Ой, на дво - рі ме - те - ли - ця, Ой, нї - ко - ли же - ни - ти ся,
Чо - му ста рий не же - нить ся? бо нї - ко - му жу - ри - ти ся.

1. Ой на дворі метелиця,
Чому старий не женить ся?
Ой нїколи женити ся,
Бо нїкому журити ся.

2. Жаль менї превеликий
Що поганий, та сердитмй;
Ой жаль животу,
Що любив сироту.

3. Ой жаль же менї
Що не взяв я єї;
Що не любив, та не взяв,
Тілько сьвіт завязав.

---

388. Прошу тебе, рідний сину.

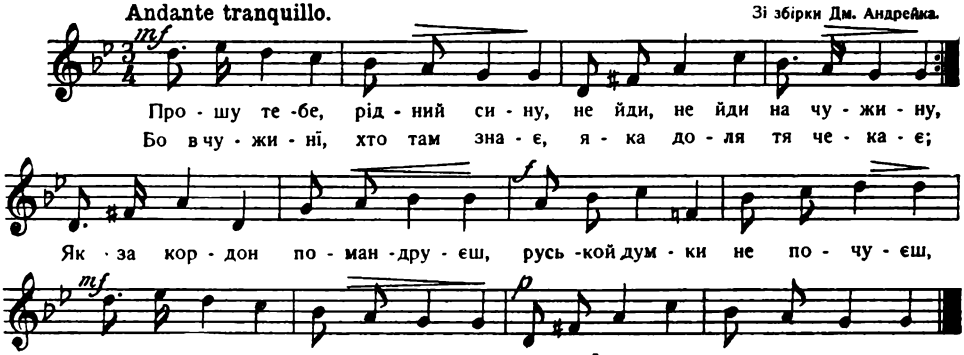

Про - шу те -бе, рід - ний си - ну, не йди, не йди на чу - жи - ну,
Бо в чу - жи - нї, хто там зна - є, я - ка до - ля тя че - ка - є;
Як - за кор - дон по - ман - дру - єш, русь -кой дум - ки не по - чу - єш,
як за кор - дон по - ман - дру - єш, ру ською дум -ки не по - чу - єш.

Прошу тебе, рідний сину,
Не йди, не йди на чужину,
Бо в чужині, хто там знає,
Яка доля тя чекає;
Як за кордон помандруєш, } 2
Руської думки не почуєш. }

389. Красна дівице, вір же менї.

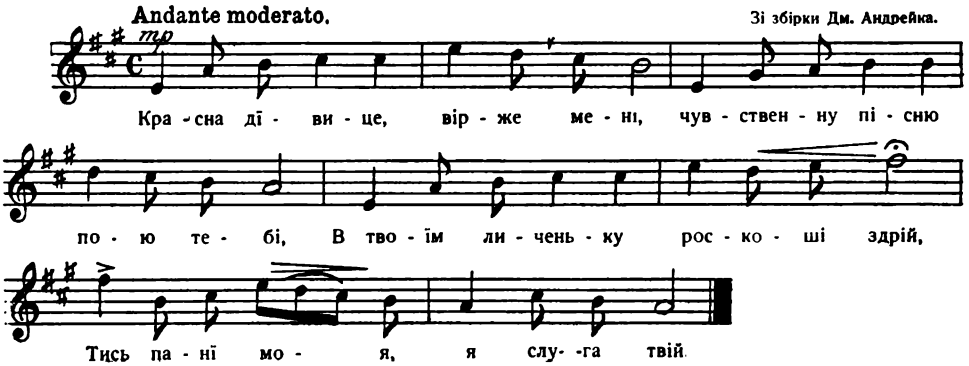

1. Красна дївице, вір же менї,
Чувственну пісню пою тебі:
Твоє личенько роскошї здрії,
Ти мнов владаєш, я слуга твії.

2. Цьвітку солодкий, ти менї сьвіт,
Де тебе нема, там щастя нїт;
Без тебе, любко, нї там, нї ту,
Нїт супокою, нїт в ночі сну.

3. Лише, голубко, я тобі щир,
Не співакови, но пісни вір:
Бо тим співаком, сьвідком мнї Бог,
Ватажко: єго сей пісні слог.

390. Зашуміла березонька.

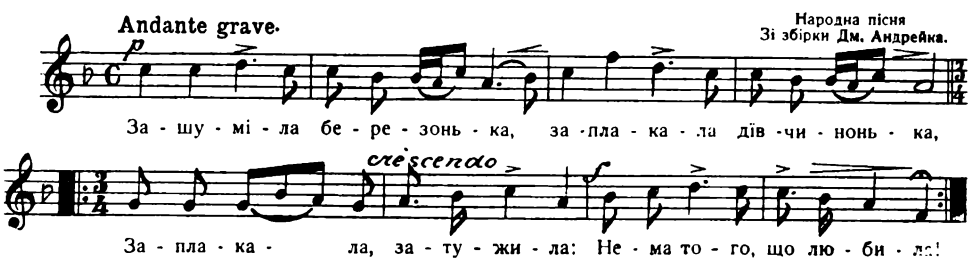

1. Зашуміла березонька,
Заплакала дівчинонька,
Заплакала, затужила:
Нема того, щом любила.

2. Нема, нема і не буде,
Розсудили злії люде,
Розсудили, розлучили,
Бодай в парі не ходили.

391 Хома пяний у млині.

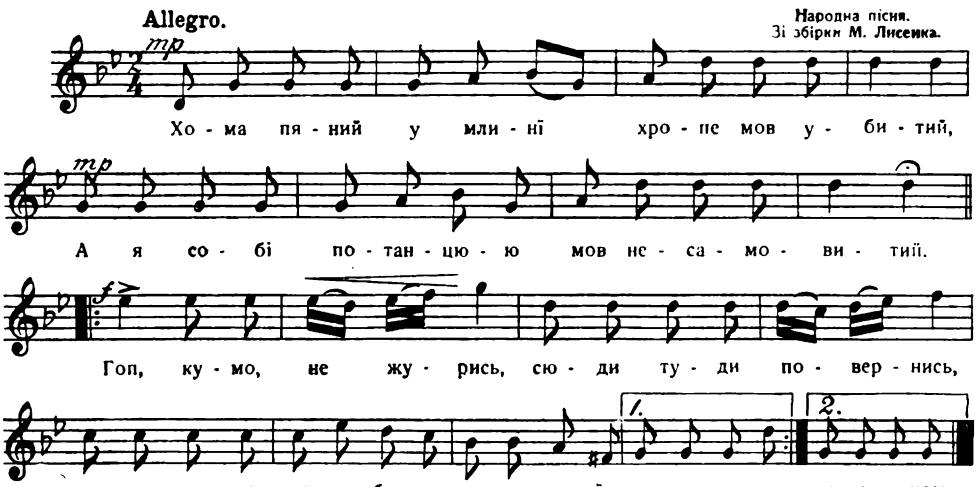

1. Хома пяний у млині
Хропе, мов убитий,
А я тебе поцілую,
Мов несамовитий!
Гоп, кумо, не журись!
Сюди-туди повернись!
Оттакечки скоком-боком
Перед моїм карим оком!

2. Нехай Хомі у млині
З рогами приснить ся,
А ми у двох кумко-душко,
Будем веселить ся!
Гоп, кумо, не журись!...

3. Випєм, смашно поїмо,
Гарно пожартуєм,
Ну, згадаєм парубоцтво,
Давай потанцюєм!
Гоп, кумо, не журись!...

4. Поки Хома у млині
Нахропеть ся хропака,
Давай, кумо, на слободї
Вибивати гопака!
Гоп, кумо, не журись!...

392 Мала баба три дочки.

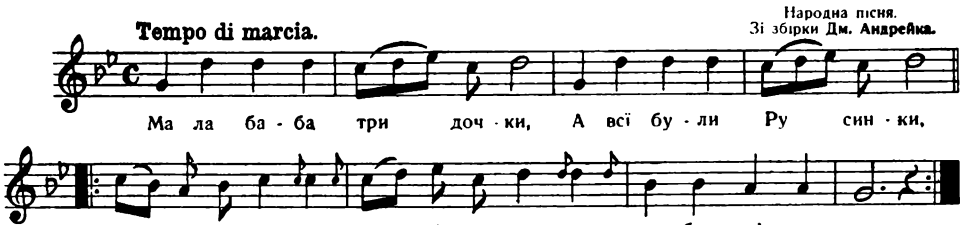

1. Мала баба три дочки,
А всї були Русинки,
Повіддала, повінувала,
За божі слуги.

2. Чорнявая пішла за попа,
Русявая пішла за дяка,
А білява бідная, фартушина підлая,
За паламара.

3. Чорнявая їсть си пампушки,
Русявая їсть си пиріжки,
А білява бідная, фартушина підлая,
Глодже кулачки.

4. Чорнявая спить на подушках,
Русявая спить на перинах,
А білява бідная, фартушина підлая
На голих дошках.

5. Чорнявая їздить в колясах
Русявая їздить в каритах,
А білява бідная, фартушина підлая
Їздить на тачках.

---

393. Ой, там на горі їдуть мазурі.

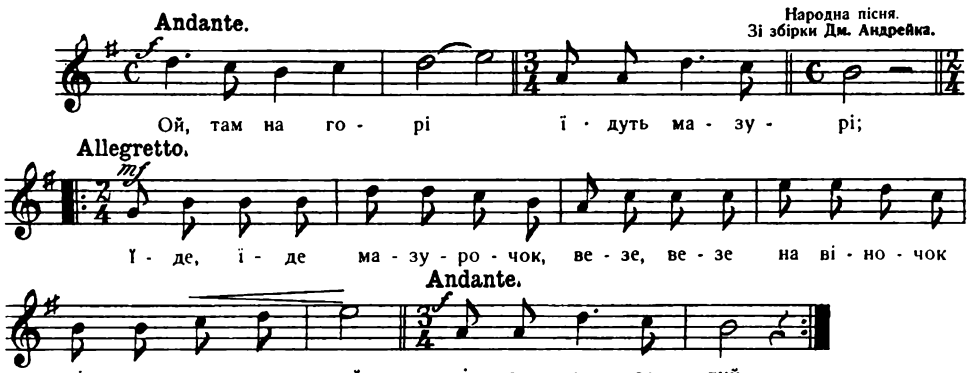

1. На горі-горі
Їдуть мазурі;
Їдуть, їдуть мазурочки,
Везуть, везуть барвіночки, —
Були на війні.

2. Один мазур став,
Від других одстав;
Їде, їде чистим полем
Їде, їде все роздолем
На сивім коні.

3. Приїхав в ночі,
При ясній свічі;
Стук-бряк в віконечко:
„Вийди, серце, коханечко,
Дай коню води!"

4. — „Я не можу встать,
Коню води дать:
З вечера холодна роса,
Я ходила полем боса, —
Ніженьки щемлять!"

5. — „Візьми чулочки,
Обуй ніжечки;
Вийди, вийди буде гоже,
Бог, коханочко, поможе,
Купим башмачки!"

6. — „Купуй, не купуй, —
Не буду носить!
Менї мати приказала,
Щоб з панами не гуляла, —
Я того боюсь!"

7. „Кохана моя!
Сїдай на коня;
Та поїдем в чужий край,
Де мазурський обичай, —
В зелені дома!"

8. Степом їхали,
Пісні співали;
А в долині віддихали,
І барвіночки там рвали,
Кормили коня!

9. Поїхали впять
Мазур доганять;
У діброві їх догнали,
Всї мазури закричали:
Помагай вам Бог!

10. Їде Лях настріч,
Каже таку річ:
„Ну, що-ж за дівчина,
Ну, що-ж за рибчина
Їде з панами?"

11. — „Їде з панами,
Не буде з нами!
Під нею три пари коній,
Ще й фолейтор чорнобровий:
Прощай, бариня!“

394. Ой, під вишнею, під черешнею.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцїпінського.

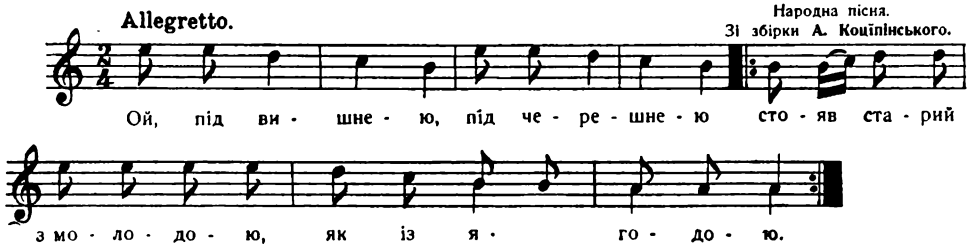

1. Ой, під вишнею,
Під черешнею,
Стояв старий з молодою,
Як із ягодою.

2. І просила ся,
І молила ся:
— „Пусти мене, старий дїду,
На улицю погулять.“

3. — „Ой я сам не піду
І тебе не пущу;
Хочеш мене старенького
Покинути на біду.

4. Ой, не кидай мене,
Серденятко моє,
На чужій сторонї,
При лихій годинї!

5. Куплю тобі хатку
Та ще й сїножатку,
І ставок, і млинок,
І вишневий садок.“

6. — „Не хочу я хатки,
Ні тій сїножатки,
Ні ставка, ні млинка,
Ні вишневого садка!

7. Бо ставок ізбіжить,
А млинок ізгорить,
А вишневий садок
Не уродить ягідок!

8. Ой, ти старий дїдуга,
Ізогнув ся, як дуга,
А я молоденька,
Гуляти раденька!

9. Ой, ізгиньте, пропадїть
Ви старії кости!
Не сушіть, не крушіть
Моєй молодости!“

395. Ой, орле, орле.

Народна пісня.
Зі збірки Дм. Андрейка.

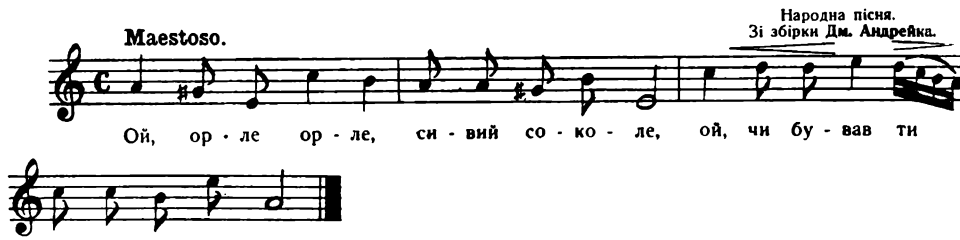

1. Ой, орле, орле, сивий соколе,
Чи не бував ти в моїй сторонї?

2. Чи не чував ти о якій новинї?
Ой, чи не тужить дівчина к' минї?

3. Ой, тужить, тужить, в ліжечку лежить,
Правою рученьков серденько держить.

4. Коло неї мати, як тиха вода:
Не жури ся, доню, — ти ще молода.

5. Ой, орле, орле, занеси їй вість:
За годину, за дві — буде милий гість!

396. Де Днїпро наш котить хвилї.

(Згадка.)

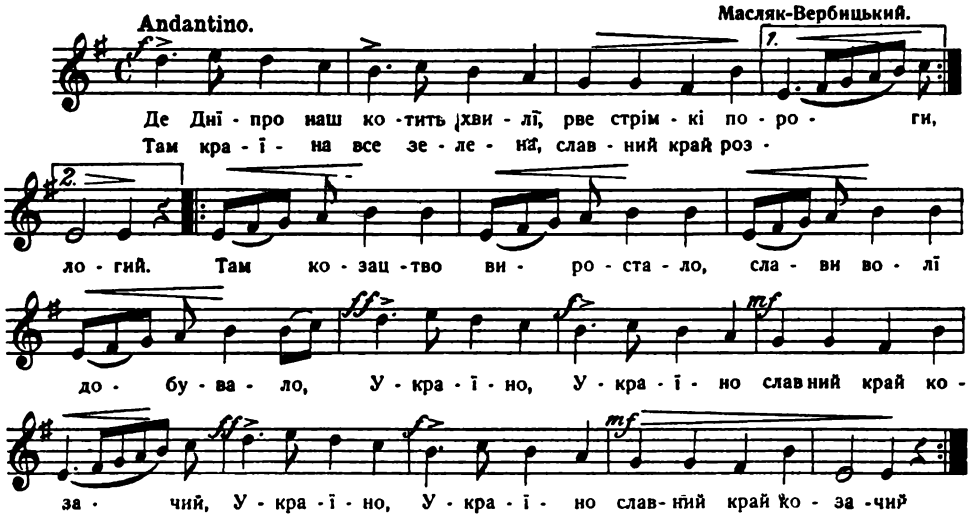

1. Де Днїпро наш котить хвилї,
Рве стрімкі пороги,
Там країна все зелена,
Славний край розлогий.
Там козацтво виростало,
Слави — волї добувало.
Україна, Україна,
Славний край козачий.

2. Там, де Чорне море грає,
Буг, Днїстер хвилюють,
Де шляхами, де степами
Чумаки вандрують
Там за нарід і за віру
Нїс козак житє в офіру.
Україна, Україна,
Славний край козачий!

3. Там була і Сїч лицарська,
Там були гетьмани,
Їх затямив Дон і Кубань,
Тямлять їх лимани!
Перед ними у Стамбулї
Крив ся Турок в Едикулї.
Україна, Україна,
Славний край козачий!

4. І не стало Запорожа,
Вже нема гетьманів,
Над степами України
Чути звук кайданів.
І мов сонця цвітка в полї
Воскресеня жде і волї,
Україна, Україна,
Славний край козачий!

397. Помалу-малу, чумаче, граїй.

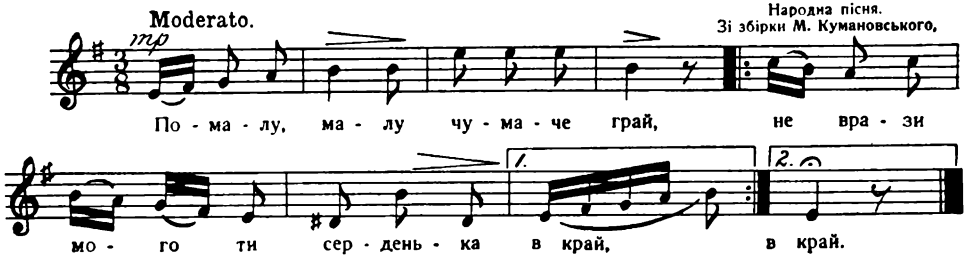

1. Помалу-малу, чумаче, граїй,
Не врази мого ти серденька в край.

2. Мене сестриця з сьвіту згубила:
Ніж у серденько тай устромила.

398. Ой, сїв пугач на могилї.

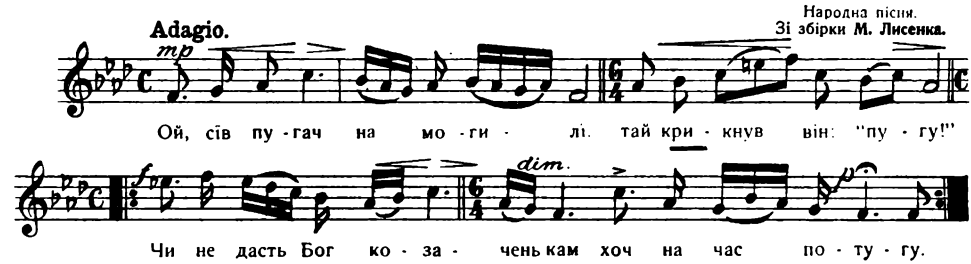

1. Ой сїв пугач на могилї,
Тай крикнув вiн „пугу!"
Чи не дасть Бог козаченькам
Хоч на час потугу.

2. Нашi шаблї заржавiли,
Мушкети без курків,
А ще серце козацькес
Не боїть ся Турків.

3. Ой, колись ми панували,
А тепер не будем,
Того щастя, тії долї
По вік не забудем.

399. Гандзю люба, Гандзю мила.

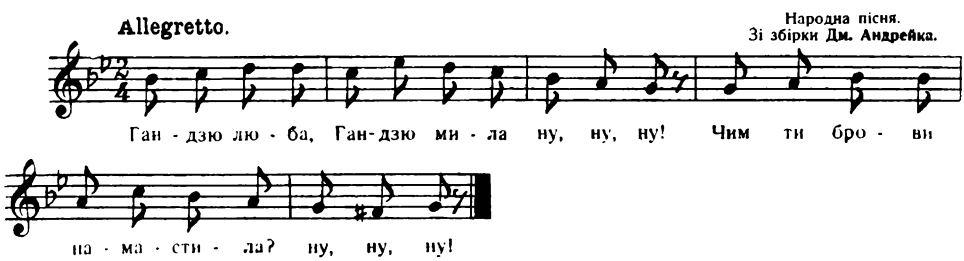

1. Гандзю люба, Гандзю мила
Ну, ну, ну!
Чим ти брови намастила?
Ну, ну, ну!

2. Намастила копервасом
Ну, ну, ну!
Щоб любили хлопці часом,
Ну, ну, ну!

3. Намастила троха лойом,
Ну, ну, ну!
Щоб ходили хлопці ройом.
Ну, ну, ну!

400. Піду я в той садочок.

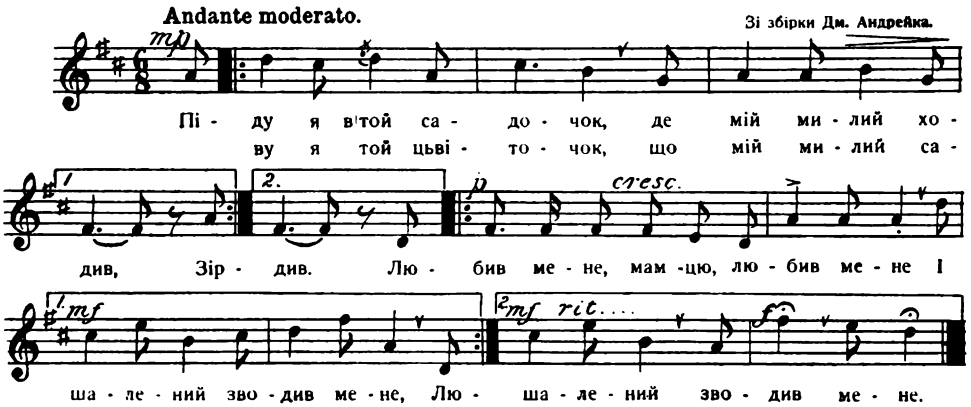

1. Піду я в той садочок
Де мій милий ходив,
Зірву я тої цьвіточок,
Що мій милий садив;
Любив мене, мамцю, любив мене
І шалений зводив мене!

2. Піду я на те поле,
Що мій милий орав
Зіжну я тее жито,
Що мій милий сіяв.
Любив мене, мамцю, і т. д.

3. Дай менї, мамцю, ножа[1]
Наї я ся ним пробю,[1]
Наї свого миленького
Вже більше не узру.
Любив мене, мамцю, і т. д.

401. Ой, там на горі малювали малярі.

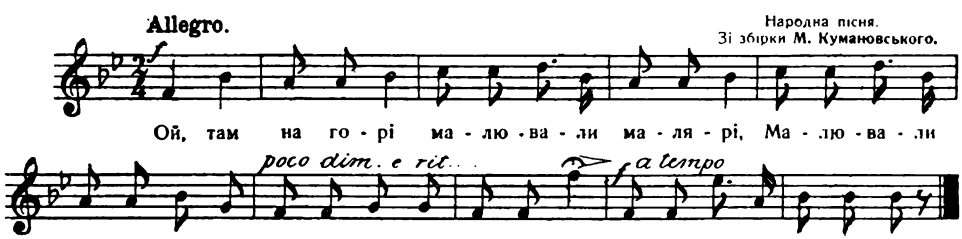

1. Ой, там на горі
Малювали малярі,
Малювали черевички
Дівчиноньці молодій.

2. Ой, мати моя,
Пожич менї таляра,
Наї викупю черевички
В молодого маляра.

3. Ой, доню моя,
Було лїто не зима,
Було собі заробити
Черевички викупити
В молодого маляра.

402. Набирали некрутиків.

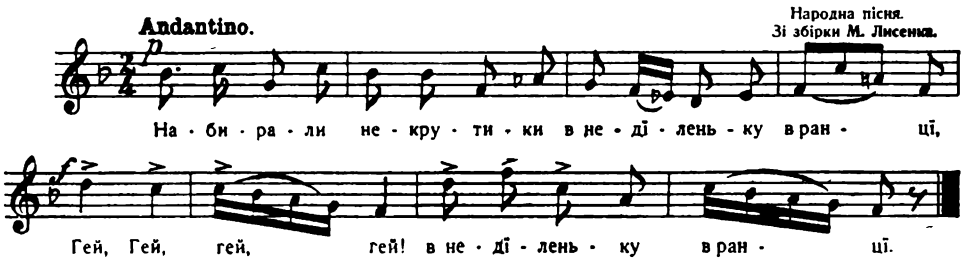

1. Набирали некрутиків в недїленьку вранцї,
Гей, гей, гей, гей! В недїленьку вранцї.
2. Записали у салдати вдовиного сина,
Гей, гей, гей, гей! Вдовиного сина.
3. За ним іде дївчинонька, дрібними ридає,
Гей; гей, гей, гей! Дрібними ридає.
4. Поливайте доріженьку, щоб не курилася,
Гей, гей, гей, гей! Щоб не курилася.
5. Розважайте дївчиноньку, щоб не журилася,
Гей, гей, гей, гей! Щоб не журила ся.
6. Поливали доріженьку, таї курить ся курно,
Гей, гей, гей, гей! Таї курить ся курно.
7. Розважали дївчиноньку, таї журить ся журно,
Гей, гей, гей, гей! Таї журить ся журно.

403. Ой, пора, вже пора.

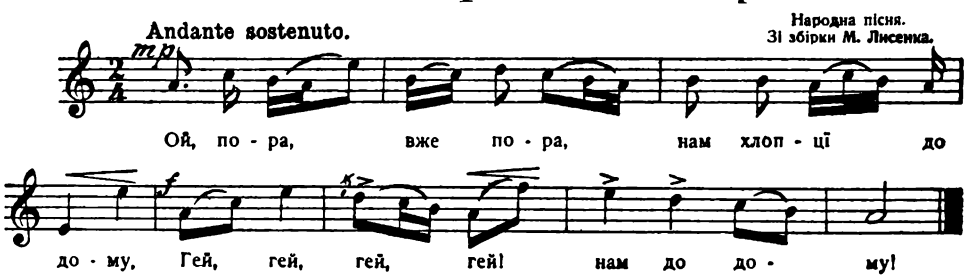

Ой, пора, вже пора нам, хлопцї, до дому,
Гей, гей, гей, гей! Нам до дому!

404. Чи сеж тая криниченька.

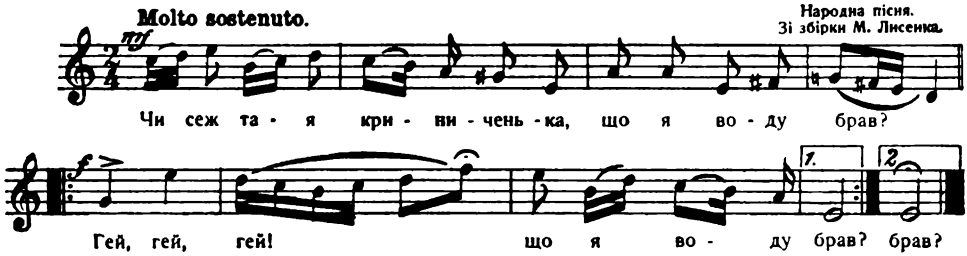

1. Чи сеж тая криниченька, що я воду брав,
   Гей, гей, гей, гей! Що я воду брав.
2. Чи сеж тая дівчинонька, що'м вірно кохав,
   Гей, гей, гей, гей! Що'м вірно кохав.
3. А вже з тої криниченьки орли воду пють
   Гей, гей, гей, гей! Орли воду пють.
4. А вже тую дівчиноньку до шлюбу ведуть,
   Гей, гей, гей, гей! До шлюбу ведуть.
5. Один веде за рученьку другий за рукав,
   Гей, гей, гей, гей! Другий за рукав.
6. Третий стоїть, серце болить, любив та не взяв,
   Гей, гей, гей, гей! Любив та не взяв.

---

405. Та нема в сьвітї так нїкому.

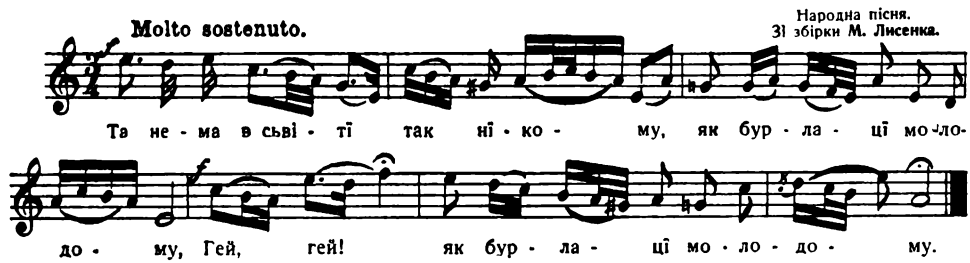

1. Ой нема то так нїкому,
   Як бурлацї молодому!
   Гей! гей!
   Як булацї молодому!
2. Бурлак робить, заробляє,
   Пїт му очі заливає.
   Гей! гей!
   Пїт му очі заливає.
3. Заросив ся, забродив ся,
   Де ти бурлак волочив ся!
   Гей! гей!
   Де ти бурлак волочив ся!
4. Яром, яром за товаром,
   А лугами за волами.
   Гей! гей!
   А лугами за волами.
5. Прийшов бурлак та до хати:
   „Дай, хозяйко, вечеряти!"
   Гей! гей!
   Дай, хозяйко, вечеряти!
6. Нї палила, нї топила,
   Вечеряти не варила;
   Гей! гей!
   Вечеряти не варила.

7. Лягай бурлак і так спати,
Бо нема що вечеряти.
Гей! гей!
Бо нема що вечеряти.

8. Ще й бурлака не послав ся;
А хазяїн вже проспав ся.
Гей! гей!
А хазяїн вже проспав ся.

9. Вставай бурлак, годї спати;
Пора воли у степ гнати.
Гей! гей!
Пора воли у степ гнати.

10 Нема свити — не вдягав ся,
За волами поспішав ся.
Гей! гей!
За волами поспішав ся.

11. Пішов яром за товаром
А лугами за волами.
Гей! гей!
А лугами за волами.

406. Продав батько сїрі воли.

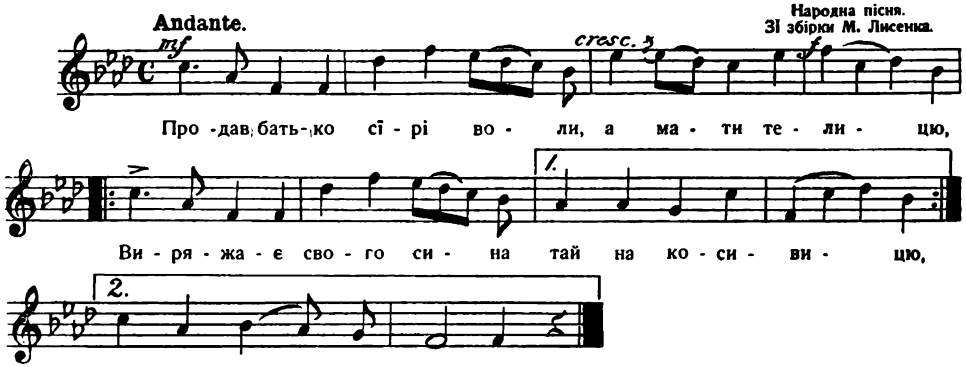

1. Продав батько сїрі воли
А мати телицю;
Виряжає свого сина
Та й на косовицю.

2. Я-ж думала, що ти, сину,
Та будеш косити,
А ти кинув косу в росу
Та й став голосити.

3. Ой, коліб ти мати знала,
Що то за досада,
То ти-б мене оженила
Щоб була відрада.

407. Орав мужик край дороги.

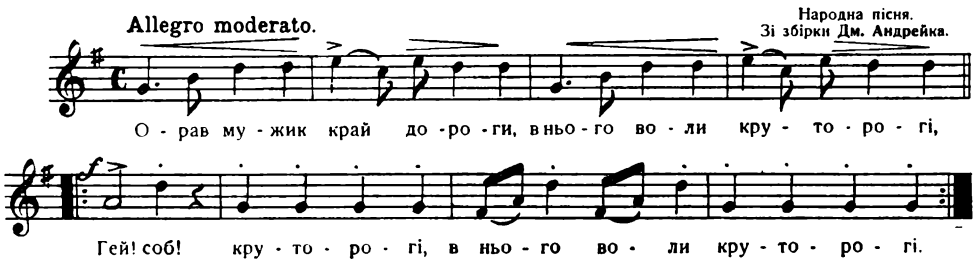

1. Та орав мужик край дороги,
Та орав мужик край дороги.
Гей, цоб, край дороги!
Гей, цоб-цабе! Край дороги!

2. Та воли в його крутороги,
Та воли в його крутороги.
Гей, цоб, крутороги.
Гей, цоб-цабе! Крутороги!

3. А погоничі чорноброві,
А погоничі чорноброві.
Гей, цоб, чорноброві.
Гей, цоб-цабе! Чорноброві!

4. Та положив торбу за дровами,
Та положив торбу за дровами.
Гей, цоб, за дровами.
Гей, цоб-цабе! За дровами!

5. Та з пшеничними пирогами,
Та з пшеничними пирогами.
Гей, цоб, пирогами,
Гей, цоб-цабе! Пирогами!

6. Ой, там дівки гриби брали,
Ой, там дівки гриби брали,
Гей, цоб, гриби брали,
Гей, цоб-цабе! Гриби брали!

7. Та вони-ж тую торбу вкрали!
Та вони-ж тую торбу вкрали!
Гей, цоб, торбу вкрали,
Гей, цоб-цабе! Торбу вкрали!

8. Та не порожню, з пирогами,
Та не порожню, з пирогами.
Гей, цоб, з пирогами,
Гей, цоб-цабе! З пирогами!

9. Та начинені горобцями,
Та начинені горобцями.
Гей, цоб, горобцями,
Гей, цоб-цабе! Горобцями!

---

408. Ой, в четвер Маруся.

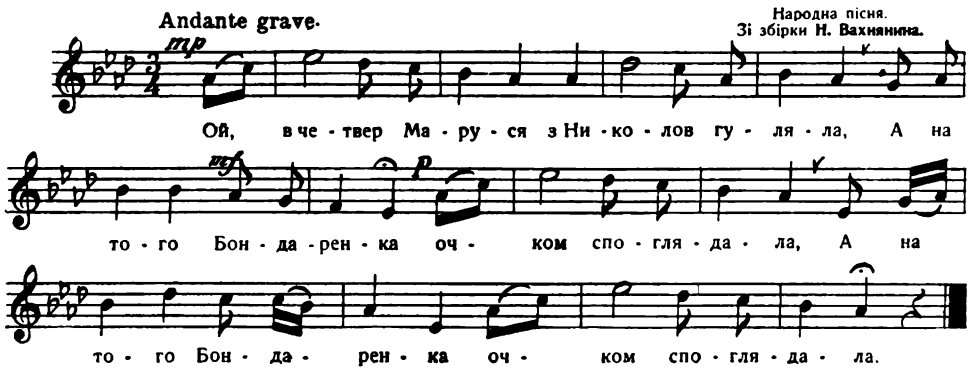

1. Ой, в четвер Маруся
З Николов гуляла,
А на того Бондаренка
Очком споглядала.

2. Ой, Марусенько,
Та що ти думаєш!
Поної же ти, Марусенько,
Поної же ти, ластівонько,
Іншого кохаєш.

3. Ой, любий Николю!
Присягаю Богу,
Не маю я найкращого,
Як тебе, Николу!

---

409. Ой, гиля, гиля гусоньки на став.

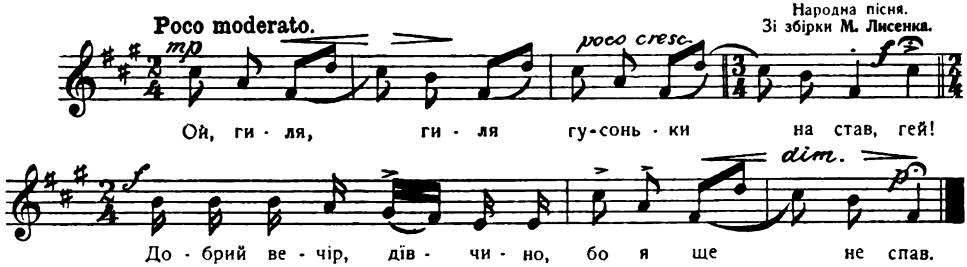

1. Ой, гиля, гиля гусоньки на став,
   Гей, добрий вечір дівчино, бо я ще не спав.
2. Ой, не спав, не спав, не буду спати,
   Гей! дай же менї, дівчино, повечеряти.
3. Я-ж не топила, я-ж не варила,
   Гей! на білу постїлоньку спати укладовила.
4. Ой, Боже, Боже, який я удався,
   Гей! брів я через річеньку, тай не вмивав ся.
5. Я-ж не вмивав ся, я не втирав ся,
   Гей! Чим я тобі, дівчино, ще ії сподобав ся?

---

410. Спи, дитя моє малеє.

(Мати старчиха.)

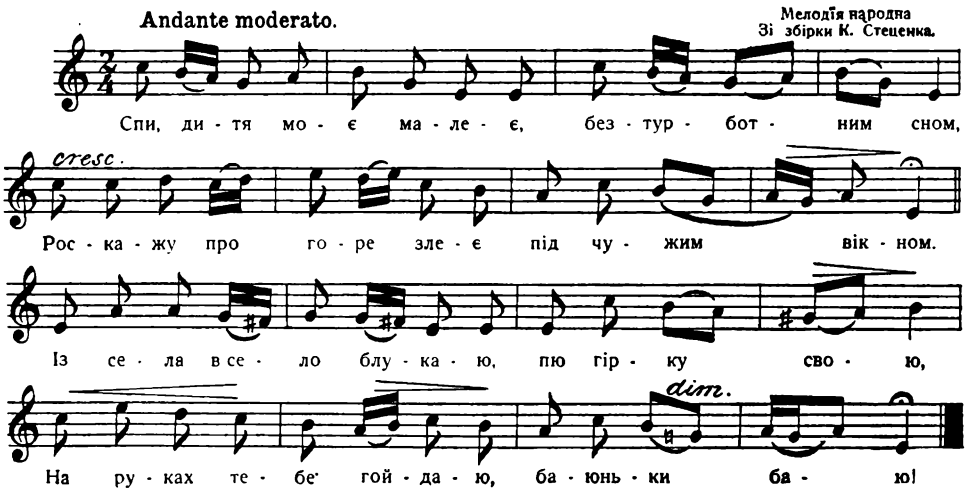

1. Спи, дитя моє малеє,
   Безтурботним сном,
   Розкажу про горе злеє
   Під чужим вікном.
   Із села в село блукаю,
   Пю гірку свою,
   На руках тебе гойдаю:
   Баюньки, баю!

2. Переносим спеку й голод
Разом, сину мій!
Хати в нас немає й голод
Побратим лихий...

Де прийдеть ся, там прихилим
Голову свою,
На ніч горе ми покинем;
Баюньки, баю!

3. Діжду — ти плугатор будеш,
Сину рідний мій!
І мене ти не забудеш,
Орле золотий!

І тодї, в теплї, на волї,
Всю біду свою
Я забуду і недолю:
Баюньки, баю!

411. По діброві вітер віє.

(Тополя.)

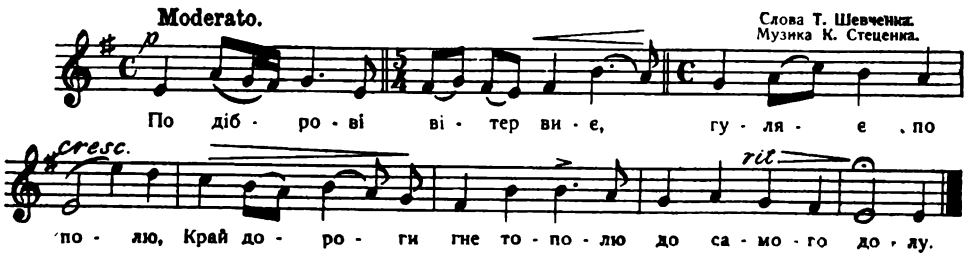

1. По діброві вітер віє,
Гуляє по полю,
Край дороги гне тополю
До самого долу.

2. Стан високий, лист широкий,
Нащо зеленїє?
Кругом поле, як те море
Широке, синїє.

3. Чумак іде, подивить ся,
Та й голову схилить;
Чабан вранцї з сопілкою
Сяде на могилї.

4. Подивить ся — серце ниє:
Кругом нї билини!
Одна, одна, як сирота
На чужинї гине.

412 Над річкою беріжком.

(Чумак.)

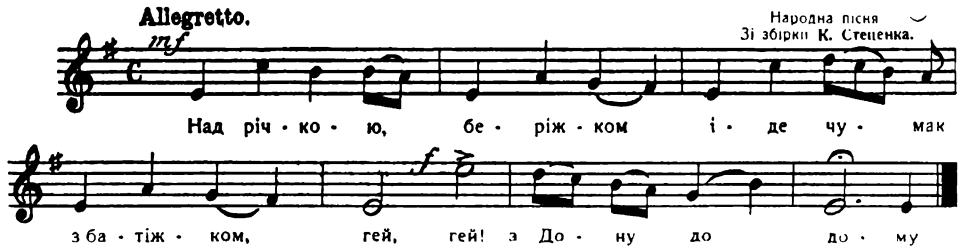

1. Над річкою, беріжком
Іде чумак з батіжком,
Гей, гей! з Дону до дому.

2 За плечима торбина
Ще й латана свитина, —
Гей, гей! Дочумакувавсь!

3. Постій, чумак пострівай:
Шляху в людей розпитай, —
Гей, гей! Чи не заблудивсь?

4. Менї шляху не питать:
Прямо степом мандрувать, —
Гей, гей! Долю доганять!

413. Сонце заходить, гори чорніють.

(Вечір.)

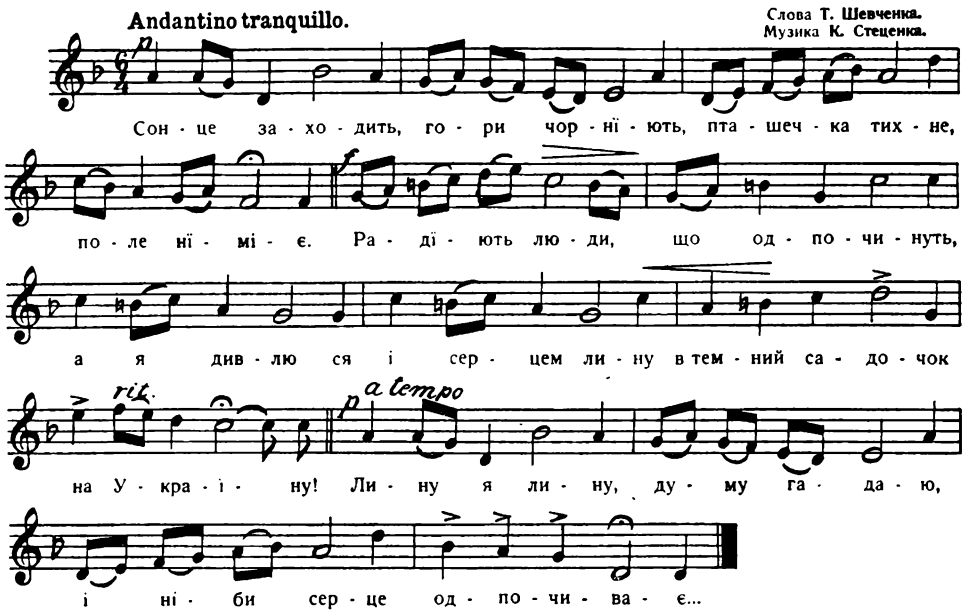

1. Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє.
Радїють люде, що одпочинуть,
І я дивлю ся і серцем лину
В темний садочок на Україну!
Лину я лину, думу гадаю,
І нїби серце одпочиває...

414. Горе тії чаїці.

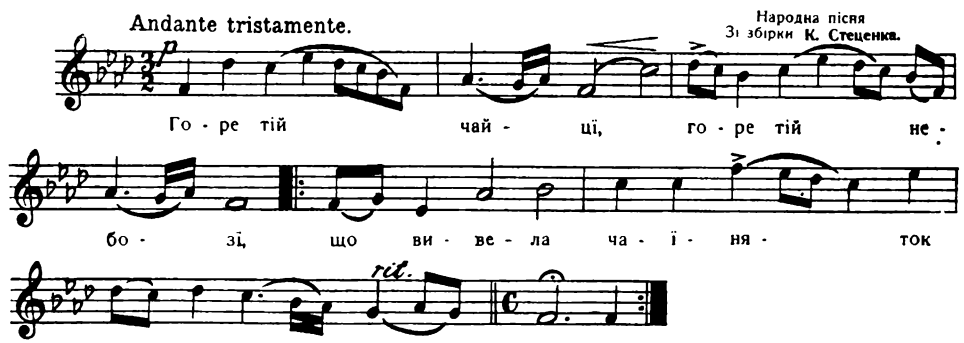

1. Горе тій чайці, горе тій небозі,
   Що вивела чаєняток при битій дорозі.
2. Чумаченьки ішли і чаєчку знайшли;
   Стару чайку ізогнали, дїточок забрали.
3. Чаєчка лїтає, к сирій землї бється,
   К сирій землї припадає, чумаків прохає:
4. „Ой, же ви, чумаки, чумаченьки гожі,
   Вернїть мої чаєнята, стану вам в пригодї."

415. Червона калина таї у лузї стояла.

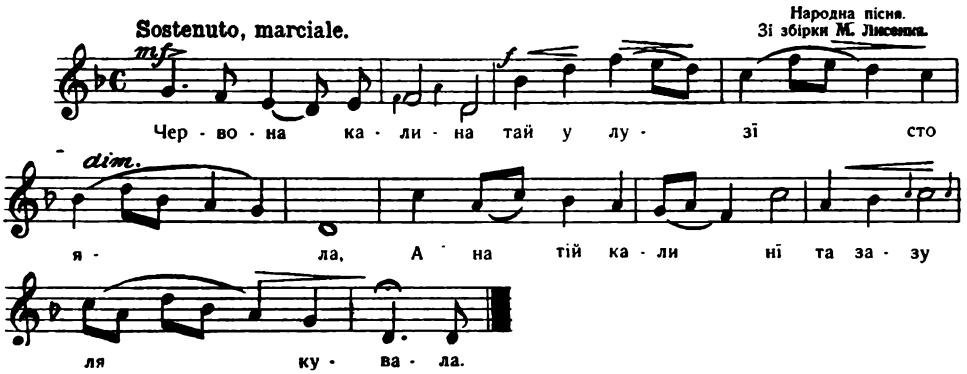

1. Червона калина таї у лузї стояла,
   А на тій калинї та зозуля кувала.

2. Вона не кувала, та все правду казала,
   Що вже-ж наших хлопцїв у некрути забрали.

3. Записали мене та парня молодого,
   Посадили мене на коника вороного.

4. Посадили мене на коника вороного,
   Випроважали мене попереду війська всього.

5. Попереду їдуть таї музиченьки грають,
   А позаду їдуть, в барабани вибивають.

6. А позаду їдуть, в барабани вибивають
   Парню молодому серцю жалю завдавають,

7. Не завдавайте жалю та парню молодому,
   А завдавайте жалю та коникy вороному.

8. Іще-ж тому чумаку, що ночує в дорозї,
   Ночує в дорозї на лютім морозї.

9. Ночує в дорозї на лютім морозї,
   Воли попасає, тяжко-важко здихає.

10. „Воли мої сїрі, та сїрі, половії,
    Проходив я з вами лїта свої молодії.

11. Ночував я з вами у дївчини Параски,
    Ой, вечеряв же-ж я перепелочку на маслї.

12 Не багацько я зїв, тільки крильце та реберце,
   Ухватило чумака за живіт ще й за серце.

416. Ой, у саду вишня.

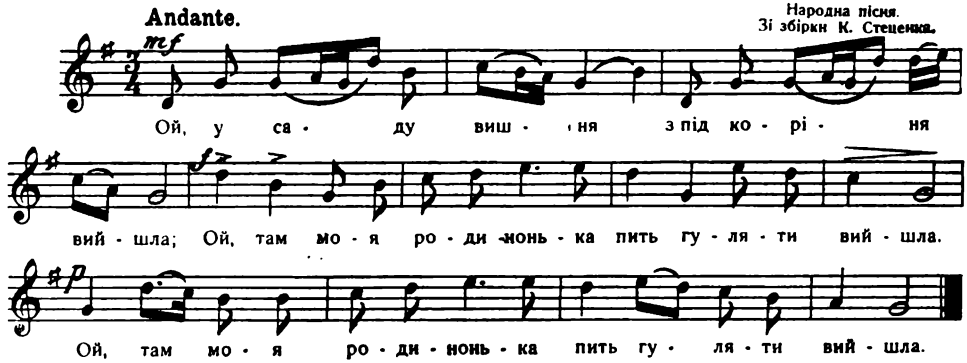

1. Ой, у саду вишня
   З під коріня вийшла;
   Ой, там моя родинонька
   Пить гуляти вийшла.

2. Вона пє, гуляє
   Її мене споминає;
   Десь нашої нещасниці
   На сьвітї немає.

3. А чи її вбито,
   Чи в полон занято
   А чи її сьвіт не милий
   Нї в будень, нї в сьвято.

4. Ой, її не вбито,
   Нї в полон занято,
   Тільки її сьвіт не милиї
   Нї в будень, нї в сьвято.

417. Машируют жовняроньки в поли.

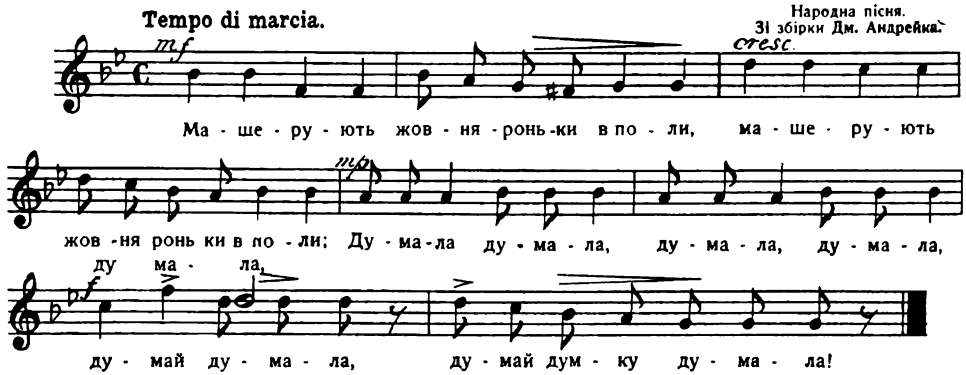

1. Машируют жовняроньки в поли
   Машерують жовняроньки в поли;
   Думала, думала, думала, думала,
   Думала, думала, думай думку думала.

2. А за ними дївчинонька ходить
   А за ними дївчинонька ходить;
   Думала, думала, і т. д.

3. За миленьким оченьками водить,
   За миленьким оченьками водить;
   Думала, думала, і т. д.

418. Ой, вийду я на улицю.

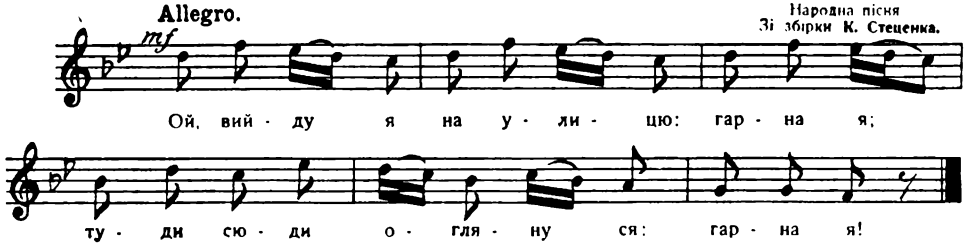

1. Ой, вийду я на улицю: гарна я;
   Туди — сюди огляну ся: гарна я!
2. Кругом себе огляну ся: гарна я;
   Яка була моя мати, така й я.
3. Приїхали із Київа паничі
   Та привезли вони мінї дукачі.
4. А я тії дукачики приняла,
   А паничів за ворота вигнала.

419. Катерино, засьвіти но.

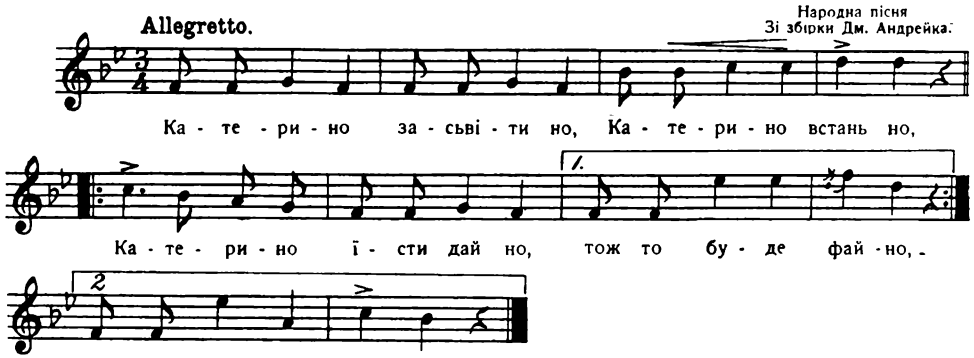

1. Катерино, засьвіти но,
   Катерино встань но,
   Катерино їсти дай но,
   Тож то буде файно.
2. Катерина засьвітила,
   Катерина встала,
   Катерина їсти дала,
   Ще й поцїлувала.

420. Сонце западає, вже вечір близенько

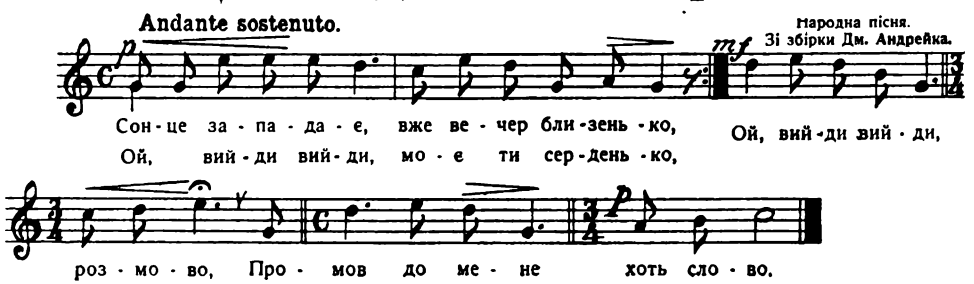

1. Сонце западає, вже вечір близенько,
Ой, вийди, вийди, моє ти серденько,
Ой, вийди, вийди, розмово,
Промов до мене хоч слово.

2. Ой, вийди, вийди, бо таки тут згину,
Будуть знали люди, щом кохав дівчину;
Рознесуть тое по селї,
Щом через тебе и могилї.

3. Не чекай, миленький, не вийду я з хати,
Вже вітрець зимненький, не позволить [мати.
Домів зазулько ти йди,
А завтра з людьми приходи!

4. Але якже-ж буде! Я не маю віна,
Не позволять люди богацького сина
З біднов сиротов злучити,
На мене будуть вражити!

5. Але що-ж ти кажеш! А щож ми дорозше?
Таж твого серденька не оцінять гроші,
Як не погордиш ти мною,
Будем жити, любко, з собою!

421. А вже кури запіли.

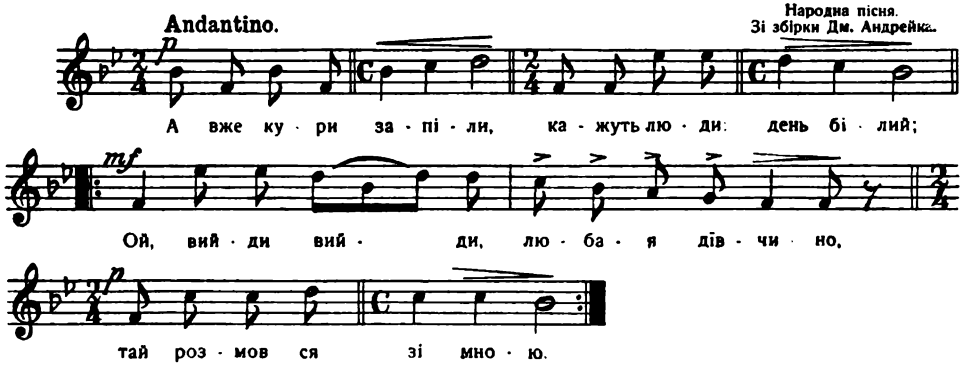

1. А вже кури запіли,
Кажуть люди: день білиї.
Ой, вийди, вийди, любая дівчино,
Та розмов ся зі мною

2. Ой, Марусю, Марусю,
Зважай, серце, на душу.
Темная нічка, сьвітло загасає,
Дрібненькиї снїжок стежки засипає,
Я стояти тут мушу.

3. „Зачекайже годину,
Зачекайже другую,
Ой нехай же я своїй старії ненцї
Вечероньку зготую.

4. Вечероньку зготую,
Білу постїль постелю,
Тогдї я вийду за нові ворота,
Розмовлю ся з тобою."

5. — „Добре тобі казати,
По сьвітлонцї топтати,
Але менї, менї молодому
На морозї стояти.

6. На морозї стояти,
Мід-горівку тримати,
Дрібненькиї снїжок очі затрясає,
Солодкиї медок до рук прилипає,
А ти кажеш чекати." —

7. „Нїхто тебе не просив,
Щоб ти з медом приходив;
Ой, єсть у мене медок солоденькиї,
Ой, єсть у мене хлопець молоденькиї,
Іще красшиї від тебе!

8. Нїхто тебе не просив
Щоб ти тутки приходив,
Возьми собі свиї мід солоденькиї
Шукай собі иншої миленької,
Від мене ся відчепи!"

422. Ой, у полі три криниченьки.

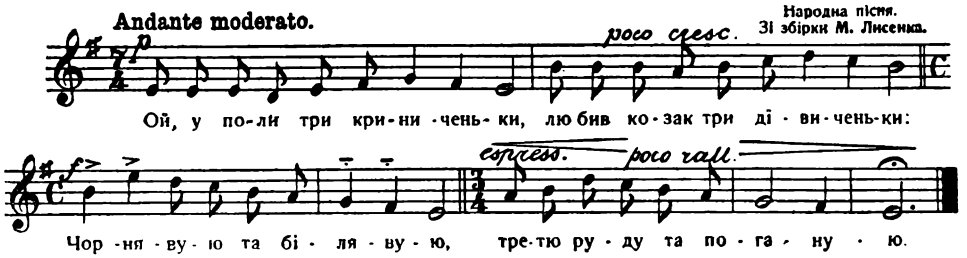

1. Ой у полї три криниченьки,
Любив козак три дївиченьки:
Чорнявую та білявую,
Третю руду та поганую.

2. „Що чорнявую з душі люблю,
На біляву залицяю ся,
А з рудою препоганою
Хиба піду розпрощаю ся."

3. Чи все-ж тії та сади цвитуть,
Що заранї розвивають ся?
Чи все-ж тії та вінчають ся,
Що люблять ся та кохають ся.

4. Половина тих садів цвите,
Половина розвиває ся,
Одна пара та вінчає ся,
А другая розлучає ся.

5. „„Чи яж тобі таї не казала,
Як стояла під сьвітлицею,
Не їдь, не їд та у Крим по сіль,
Бо застанеш молодицею.""

6. „Любив я тебе дївицею,
Любити-му молодицею,
Довго, довго та буду ждати,
Покиль станеш удовицею.

423. Дївча в сїнях стояло.

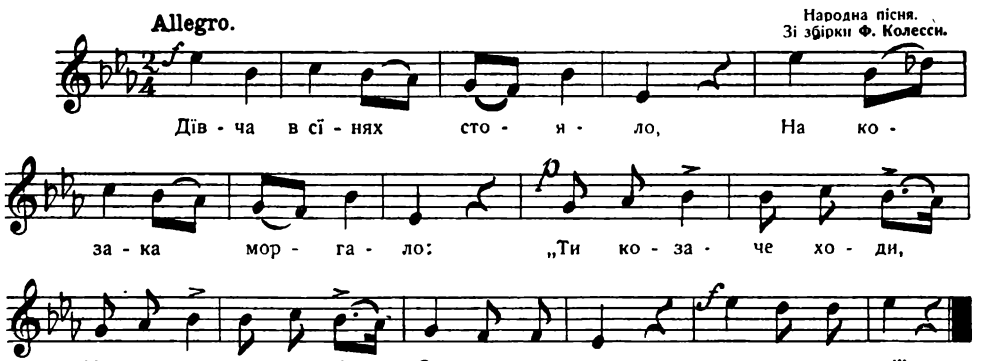

1. Дївча в сїнях стояло,
На козака моргало:
— „Ти, козаче, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

2. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе батько лихий,
В тебе батько лихий,
Серце моє, серце моє!"

3. — „Батька дома немає,
Батько в шинку гуляє;
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

4. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе мати лиха,
В тебе мати лиха,
Серце моє, серце моє!"

5. — „Матїр дома немає,
На хрестинах гуляє,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

6. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе братя лихі,
В тебе братя лихі,
Серце моє, серце моє!"

7. — „Братів дома немає,
В лїсу дрова рубають,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

8. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе сестри лихі,
В тебе сестри лихі,
Серце моє, серце моє!"

9. — „Сестер дома немає,
На улици гуляють,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

10. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
І собаки лихі,
І собаки лихі,
Серце моє, серце моє!"

11. — „Я собакам угожу,
Я їм хлїба положу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

12. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
І ворота скриплять,
І ворота скриплять,
Серце моє, серце моє!"

13. — „Я воротам поражу,
Я їх салом помажу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

14. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе коти лихі,
В тебе коти лихі,
Серце моє, серце моє!"

15. — „А я котам угожу,
Кусок сала положу,
Таки, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє, серце моє!"

16. — „Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе миші лихі,
В тебе миші лихі,
Серце моє, серце моє!"

17. — „Коли мишей боїш ся,
На воротах повіш ся!
І згинь, пропади,
А до мене не ходи,
Цур тобі, пек!
Цур тобі, пек!"

---

424. Ой, послала мене мати.

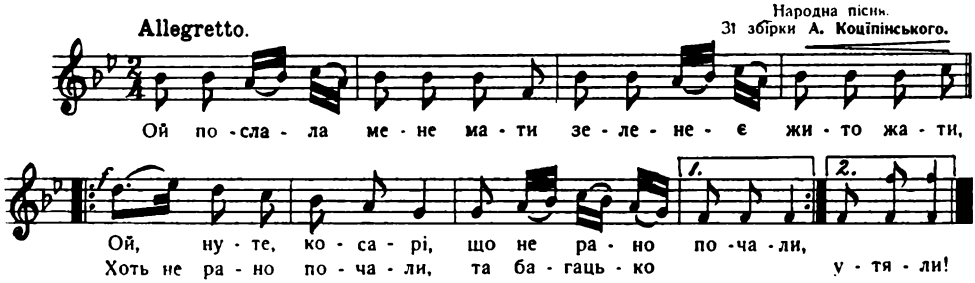

1. Ой, послала мене мати
Зеленев жито жати.
Гей, нуте, косарі,
Бо нерано почали!
Хоч нерано почали,
Так багато утяли!

2. Ой, я жита та не жала,
В борозенцї пролежала!
Гей, нуте, косарі...

3. Наїхали чужі женцї,
Найшли мене в борозенцї.
Гей, нуте, косарі...

4. Зажурила ся Кулина,
Що не кошена долина.
Гей, нуте, косарі...

5. Через твої русі коси
Викосили всї покоси.
Гей, нуте, косарі...

6. Через твої білі руки
Викосили усї луки.
Гей, нуте, косарі...

7. Через твої чорні брови
Викосили всї діброви.
Гей, нуте, косарі...

8. Через твоє біле личко
Поскладали і в копички.
Гей, нуте, косарі...

9. І долину всю скосили,
І Кулину полюбили.
Гей, нуте, косарі...

10. І зелене жито зжали,
І Кулину покохали!
Гей, нуте, косарі...

---

425. Ой, горе тій чайцї.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

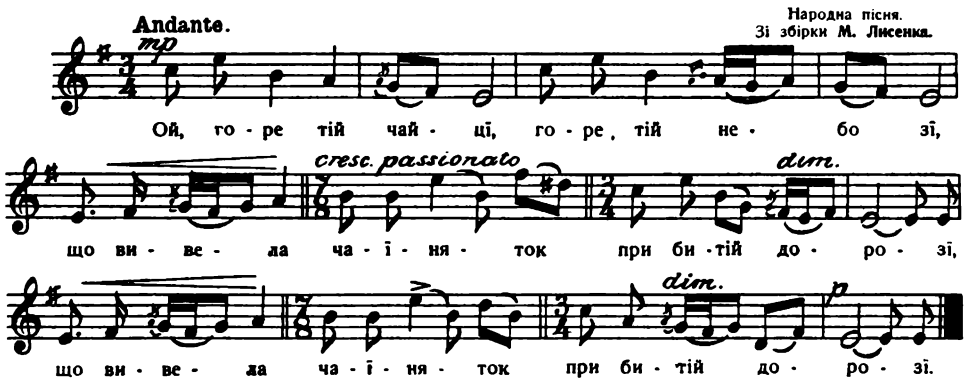
Andante.

Ой, го - ре тій чай - цї, го - ре, тій не - бо зї,

що ви - ве - ла ча - ї - ня - ток при би - тій до - ро - зї,

що ви - ве - ла ча - ї - ня - ток при би - тій до - ро - зї.

1. Ой, горе тій чайцї,
Горе тій небозї,
Що вивела чаєняток
При битій дорозї.

2. Ой, чаєчка веть ся,
Об дорогу бєть ся,
До дороги припадає,
Чумака благає:

3. „Ой, ти чумаченько,
Ще-ж ти й молоденький,
Верни моїх чаєняток,
Дїточок маленьких."

4. Сидить чумак на важницї.
З чаєчки сьмієть ся:
„„Полети-ж ти, стара чайко,
На зелену балку.

5. Полети-ж ти, стара чайко
На зелену балку,
Що вже твоїх чаєняток
Забрав я у шайку.

6. Полети-ж ти, стара чайко,
На зелену пашу,
Що вже твоїх чаєнятак
Покидав я в кашу.

7. Та й не треба тобі чайко
Тутечка лїтати,
Та й не треба чаєняток
Більше виглядати.

8. Тай не треба чаєняток
Більше виглядати...""
„Ой, як менї не лїтати:
Я їх рідна мати.

9. Буду я лїтати,
Волів завертати,
Та все буду твою долю
По вік проклинати;

10. Буду волів завертати,
Буду сїрих пасти,
І до смерти козацькую
Буду долю клясти."

426. Ой, Василю, Василиньо.

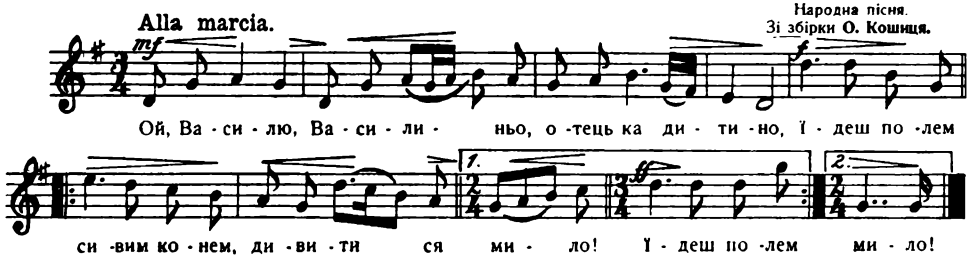

1. Ой, Василю, Василиньо,
Отецька дитино,
Їдеш полем сивим конем,
Дивити ся мило!

2. Полем їдеш, трава вяне,
Кінь доріжку чує.
Ой, він знає, ой, він чує,
Де мила ночує.

3. Приїзджає Василиньо
Під гаї, під лїщину,
Зустрічає Василиньо
Молоду дївчину.

4. „Будь здорова, дївчинонько,
Щось маю казати:
Загадаю дві загадки,
Прошу одгадати.

5. Загадаю дві загадки,
Прошу одгадати:
Ой, від чого кудрі вються ся,
Від чого сїкуть ся.”

6. Хіба-б же я дурна була.
Розуму не мала,
Щоб я цеї загадоньки
Таї не відгадала.

---

427. Гей, нікому так не горе.

(Пісня наймита.)

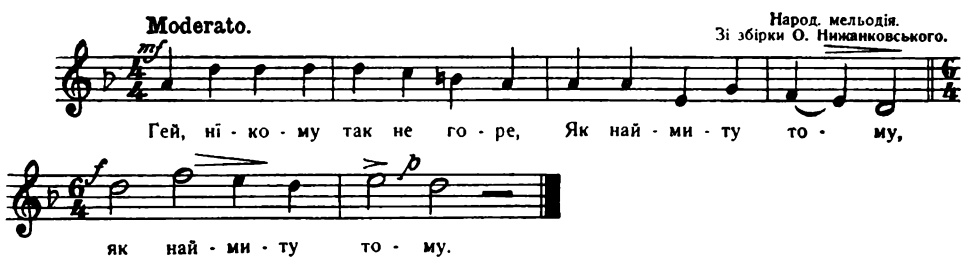

1. Гей, нїкому так не горе,
Як наймиту тому,

2. Що виробив свою силу,
Сам не знає кому.

3. Люди ним ся наробили
А навіть без плати;

4. Де виробив свою силу,
Не знати, не знати.

5. В рідній селї наробив ся,
Лихо му платили;

6. Хиба тільки одежинов,
Що вже ізносили.

7. Та деж твоя, наймиточку,
Та деж твоя сила?

8. „На богацьких нивах-полях
Там мене лишила!”

428. На вулиці сурма грає.

(Січова пісня.)

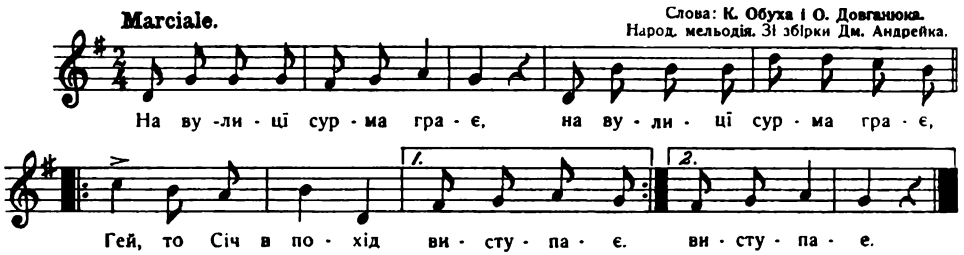

1. На вулиці сурма грає.
   Гей, то Січ в похід виступає.
2. Пусти мене, моя мати,
   З Січовиками вандрувати.
3. Буду тобі день орати,
   День орати, день косити,
   Гей, три дні ціпом молотити.
4. Літа орел небесами,
   Гей, та над нами козаками.
5. Гей, ти орле, ти соколе,
   Гей, поведи нас в чисте поле:
6. Ми за нашу Україну
   Гей, мем боротись до загину.
7. Буйний вітер повіває,
   Гей, там „Січ" вправи відбуває.
8. Ворожня мов одуріла,
   Гей, як червоні ленти вздріла.
9. Ми ся, братя, не лякаймо,
   Гей, в товариство ся єднаймо.
10. В товаристві тая сила,
    Що ворогів буде дусила.
11. Не будем їх виганяти,
    Гей, самі будуть утікати.
12. Наші хлопці не заспали,
    Гей, „Січ" козацьку заснували.
13. Кождий хлопець, як та перла,
    Гей, та співає „Ще не вмерла".

429. Ой, що-ж то за шум учинив ся.

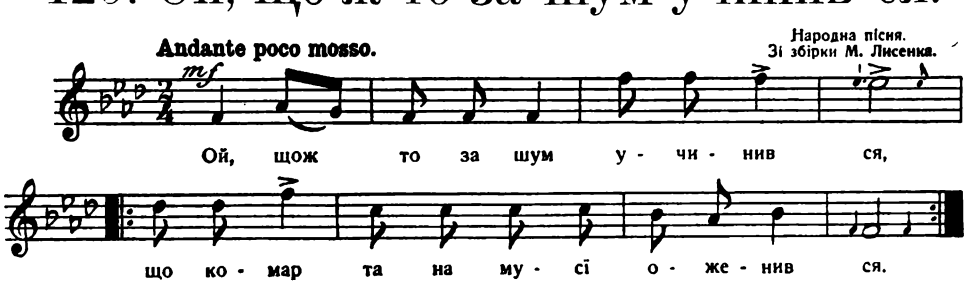

1. Ой, що-ж то на шум учинив ся,
   Що комар та на мусї оженив ся.
2. Та взяв собі жінку невеличку,
   Що не вміє шити-мити, нї варити,
   Що не вміє з комариком добре жити.
3. Полетїв же комар в чисте поле,
   Вчистеє поле, в зелену діброву.
4. Ой, сїв же комар на дубочку,
   Звісив свої ніженьки к кореньочку
5. Де не взяла ся шура бура,
   Вона того комарика здула.
6. Ой упав же комар на помостї,
   Поламав, потрощив ребра й костї.
7. Зібрали ся генерали,
   Вони тому комарику труну збудували.
8. Збудувавши труну, положили,
   Червоною китайкою тїло вкрили,
9. Ой, щож то лежить за покоїник,
   Ой, чи цар, генерал, чи полковник?
10. Ой, не цар, генерал, не полковник,
    То-ж старої мушки полюбовник.

ВАРЯНТ.

1. Прилетїла мушка жалкувати:
Деж свого комарика поховати?

2. Поховати його край дороги,
Куди їде цар, князь і полковник.

3. Ой, що-ж це лежить за покойник?
Чи се цар, чи се князь, чи полковник?

4. Ой, деж бо лежить комарище,
Славного війська козачище.

430. Ой, запив козак, запив.

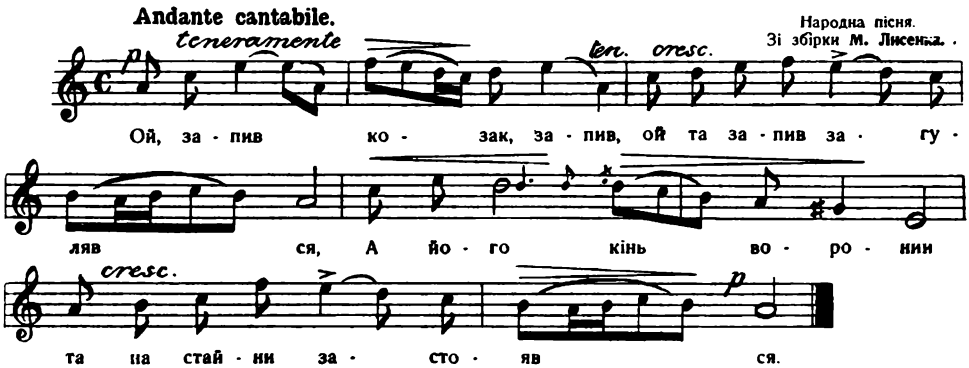

1. Ой, запив козак, запив,
Ой та запив загуляв ся,
А його кінь вороний
Та на стайни застояв ся.

2. „Ой, та коню-ж мій, коню,
Та ти коню вороненькиї!
Та коню вороненький,
Товаришу вірненький!

3. Ой, порадь мене, коню,
Де ми будем ніч ночувати.
Де ми будем ніч ночувати
Хто нам буде постіль слати?

4. Переночуєм нічку
В вишневому садочку,
Переночуєм другу
У темненькому лугу; —

5. Переночуєм другу
У темненькому лугу,
Переночуєм третю
В чистім степу, край дороги;

6. Переночуєм третю
В чистім степу при дорозї,
Ой, в степу при дорозї,
Та на лютому морозї;

7. Ой, на лютім морозї,
Та при білій березї,
Та при білій березї,
Облили-ж мене сльози.

8. Ой, та біла-ж береза
Усю нічку прощуміла,
Усю ніч прощуміла,
Щоб головка не болїла.

9. І головка не болить,
А сами сльози ллють ся,
Од милого людей нема,
А од нелюба шлють ся.

10. І головка не болить,
Як і перше не болїла,
Ох, та я-ж молоденька
Усю нічку просидїла.

11. Усю ніч просидїла,
Дрібні листи писала,
Дрібні листи писала,
До милого посилала.

12. Ой, прибудь, мій миленький,
Та прибувай до дому,
Та прибувай до дому,
Бо тужу я за тобою.

431. Їхав стрілець на войноньку.

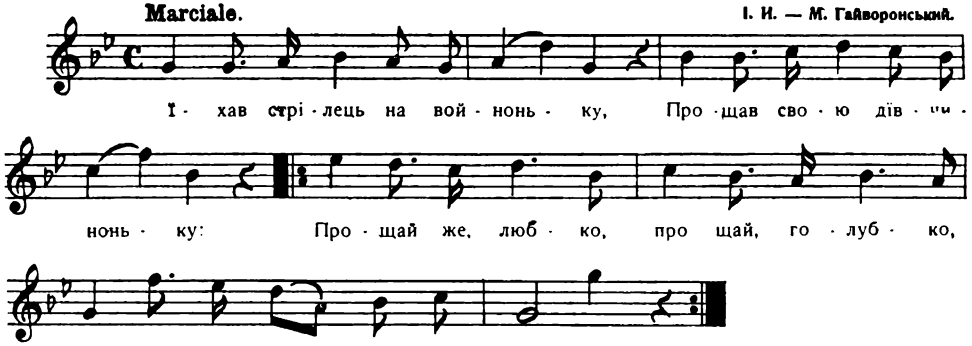

1. Їхав стрілець на войноньку,
Прощав свою дівчиноньку:
Прощай же, любко, прощай голубко,
Я йду в чужу сторононьку.

2. Подай, дівчино, хустину,
Бо як у бою загину,
Накриють очі темної ночі,
Лекше у гробі спочину.

3. Лихії люди на силу
Взяли нещасную милу,
А серед поля гне ся тополя
Та на стрілецьку могилу.

432. Гей, нум, братця, до збруї.

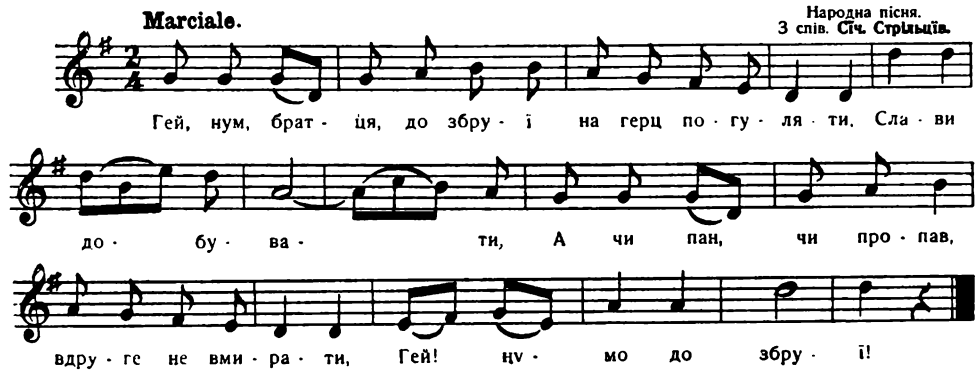

1. Гей, нум, братця, до збруї, на герц погуляти,
Слави добувати,
А чи пан, чи пропав, вдруге не вмирати,
Гей! нумо до збруї!

2. Нам поможе святий Юр і Пречиста Мати.
Слави добувати,...

3. Гей, гукнемо з гаківниць! Гукнемо з гармати,
Слави добувати,...

433. Ой, там за Дунаєм.

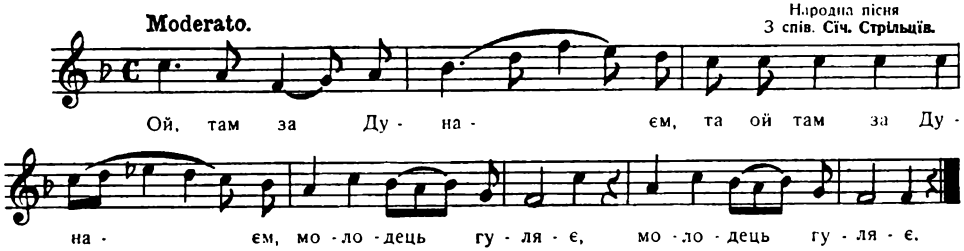

1. Ой, там за Дунаєм
Та ой, там за Дунаєм
Молодець гуляє,
Молодець гуляє.

2. Подай перевозу
Тут до верболозу,
За воду дістанусь,
Вкраїні приглянусь.

3. Не так Україні,
Як любії дівчині,
До темної ночі,
У карії очі.

4. Кого вірно люблю,
То не надивлю ся;
Кого я навиджу,
З тим не розмину ся.

434. Ой, сусїдко, сусїдко.

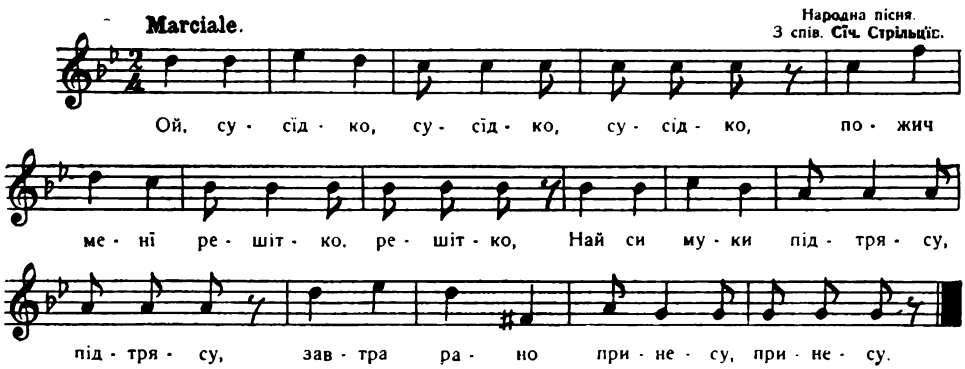

1. Ой, сусїдко, сусїдко, сусїдко,
Пожич менї решітко, решітко,
Най си муку підтрясу підтрясу,
Завтра рано принесу, принесу.

2. Ой, братова, братова, братова,
Пожич мені батога, батога,
Най си воли попасу, попасу,
Завтра зверну завчасу, завчасу.

3. Ой, венґерко, венґерко, венґерко,
Пожич менї люстерко, люстерко,
Най си вуса підкручу, підкручу,
Завтра рано доручу, доручу.

4. Маю жінку молоду, молоду,
Не пущу ї по воду, по воду,
Могла би ся втопити, втопити,
Мусїв бим ся женити, женити.

5. Ой, дївчино, не вір ми, не вір ми,
Бо я хлопець мандрівний, мандрівний,
Я мандрую тут і там — тут і там,
Подобаюсь дївчатам, дївчатам.

435. Кей ми прийшла карта.

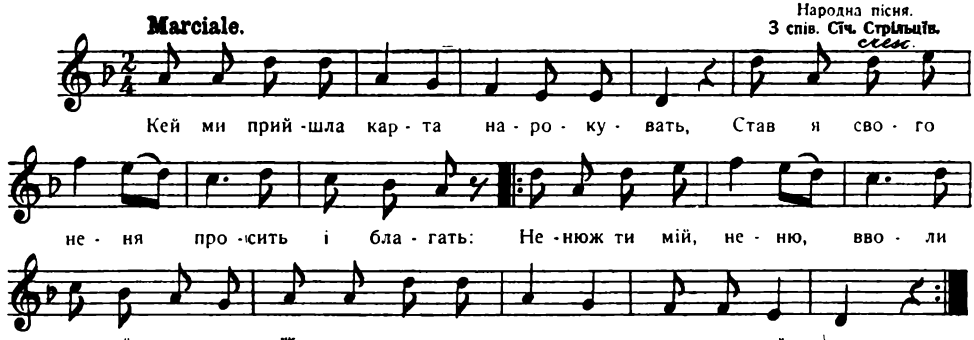

1. Кей ми прийшла карта нарокувать
Став я свого неня просить і благать:
Ненюж ти мій, неню, вволи менї волю,
Їди за мене служить на ту войну.

2. Гей, одна заплаче, бо я її брат,
А друга заплаче, бо я її сват,
А третя заплаче, бо плакати мусить,
Бо вона від мене перстень носить.

436. Ой, у поли озерце.

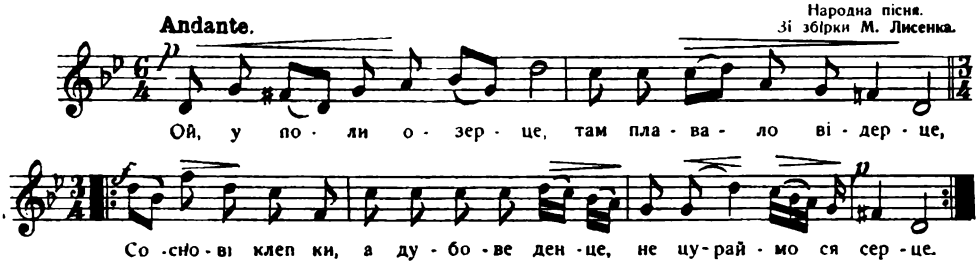

1. Ой, у поли озерце,
Там плавало відерце,
Соснові клепки, а дубове денце,
Не цураймо ся серце.

2. Ой, не раз і не два
Стояв під коморою,
Вийди дівчино, вийди рибчино,
Поговоримо з тобою

3. Ой, рада-б я виходити,
Із тобою говорити,
Та лежить нелюб по правій руці,
Так бою ся розбудити.

4. Ти, козаче молоденький,
В тебе коник вороненький,
Сїдлай коня, та їдь з двора,
Бо ти не мій, я не твоя.

5. Козак коника сїдлає,
З конїченьком розмовляє:
„Біжи коню, біжи ворон,
Аж до тихого Дунаю.

6. Щука-риба візьми тїло,
А янголи візьміть душу,
Ти річенько, ти бистрая,
Викинь кости на сушу.

7. А я піду, а я піду
В темний луг по калину;
Чи не побачу, а чи не зострїну
Свою вірну дівчину.

8. Моя вірна дівчина
В темнім лузї заблудила,
Тільки слїдочок з під білих ніжечок,
Де милая походила.

9. Ой, вирвуж я листочок,
Тай прикрию той слїдочок,
Щоб не засипав, та щоб не завіяв
Буйний вітер пісочок.

437. Кину кужіль на полицю.

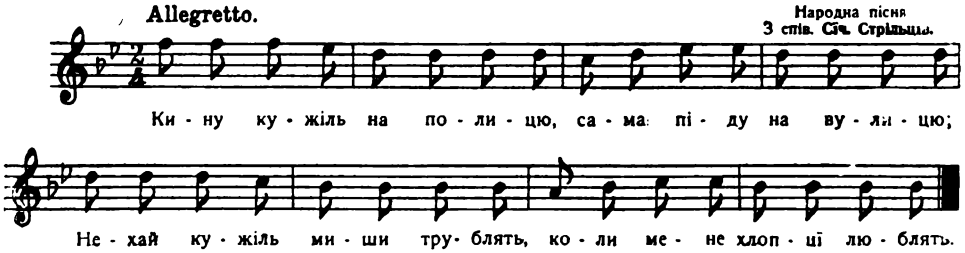

1. Кину кужіль на полицю,
   Сама піду на вулицю;
   Нехай кужіль миші трублять,
   Коли мене хлопці люблять.

2. Я нікого не любила,
   Луше Петра тай Данила,
   Грицька, Стецька тай Степана,
   Вийшла замуж за Івана.

3. Полюбила панича
   Петра Павловича,
   Тай не знаю, що робить,
   Чи покинуть, чи любить.

4. Полюбила гільтая,
   Гірка доля моя;
   Я гадала, кучерявий,
   В'нього чуба нема!

5. Ти не піп, анї дяк,
   Не цілуй мене так,
   Нехай мене поцілує
   Запорожський козак.

6. „Так, так, моя доню,
   І я так робила,
   Свого мужа шанувала,
   А хлопців любила."

438. Ой, з-за гори чорна хмара стала.

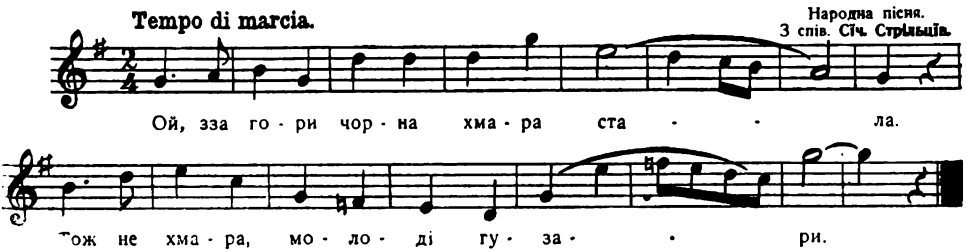

1. Ой, з-за гори чорна хмара встала,
   Тож не хмара, молоді гузари.

2. Тож не хмара, молоді гузари,
   Попереду їдуть генерали.

3. Попереду їдуть генерали,
   А за ними бють у барабани.

4. А за ними бють у барабани:
   „Не журіть ся, молоді улани!"

5. Ой, як же нам, братя, не журить ся?
   Посилає за Дунай цариця.

6. За Дунаєм тяжко-важко жити:
   Там не дають нї їсти, нї пити.

7. Там не дають нї їсти, нї пити,
   Заставляють роботу робити.

8. Заставляють роботу робити:
   Тесаками сиру землю бити.

9. Шабельками канали копати...
   Ой, тутже нам, братя, помирати!

10. Ой, тутже нам, братя, помирати,
    Не знатиме нї батько, нї мати.

439. Ой, їхав я коло млина.

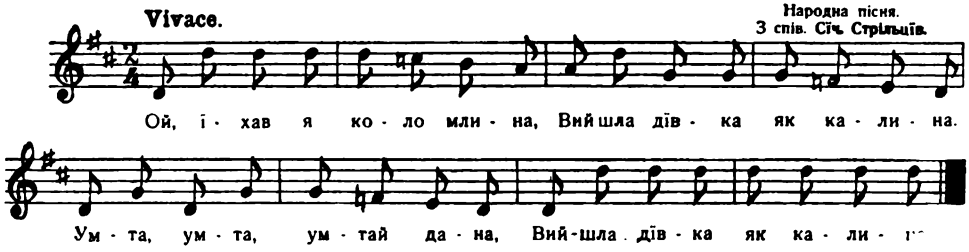

1. Ой, їхав я коло млина,
Вийшла дівка, як калина.
Умта, умта, умтаї дана,
Вийшла дівка, як калина.

2. Я на неї задивив ся,
Візок менї поломив ся
Умта, умта,...

3. Не жаль менї того воза,
Як бись була дівка гожа.
Умта, умта,...

4. А то руда тай погана
Візок менї поламала.
Умта, умта,...

440. Зеленая лїщинонько.

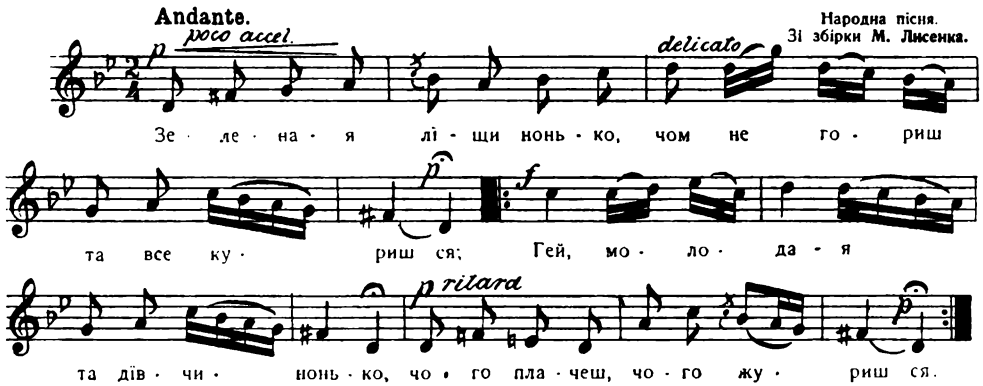

1. Зеленая лїщинонько
Чом не гориш, та все куриш ся;
Гей, молодая та дівчинонько,
Чого плачеш, чого журиш ся.

2. Ой, коли-б я була суха,
То-б горіла, не курила ся,
Гей, коли-б знала, що за ним я буду,
Не плакала-б, не журила ся.

3. Ой, у броду беру воду, —
На тім боцї мої карі очі;
Там козаченько коня напуває,
Та на цей бік поглядає.

4. Коли-б менї новий човник,
Та новеє ще й веселечко, —
Сїв би, поїхав на той беріжочок,
Де дівчина, моє сердечко,

5. На що тобі новий човник
І новеє та веселечко?
Глянь, подиви ся з далеку на мене,
Козаченьку, моє сердечко. —

441. Там у полї коршмина.

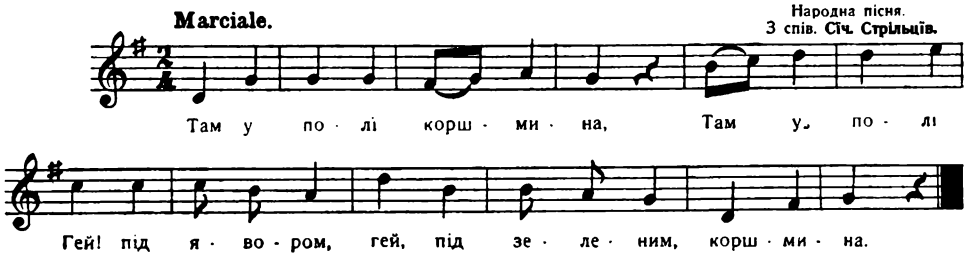

1. Там у полї коршмина,
   Гей, у полї, гей, під явором,
   Гей, під зеленим коршмина,
2. В тій коршминї дївчина...
3. Там ся жовняр напивав. .
4. Дївча собі сподобав...
5. „Ти дївчино молода...
6. Чи любиш ти жовняра?...
7. „Я жовняра не люблю...
8. За жовняра не піду...”
9. Вийняв жовняр палаша...
10. Обтяв дївцї волося...
11. А жовняра спіймали...
12. До вартівнї забрали...
13. Сидить жовняр один день...
14. Сидить жовняр другий день...
15. А як третий день настав...
16. До майора лист писав ..
17. За що кару дістає...
18. Що дївчину кохає...
19. Студїнь шаблев не пробє...
20. Серця шаблев не займе...

---

442. Нї, мамо, не можна нелюба любить.

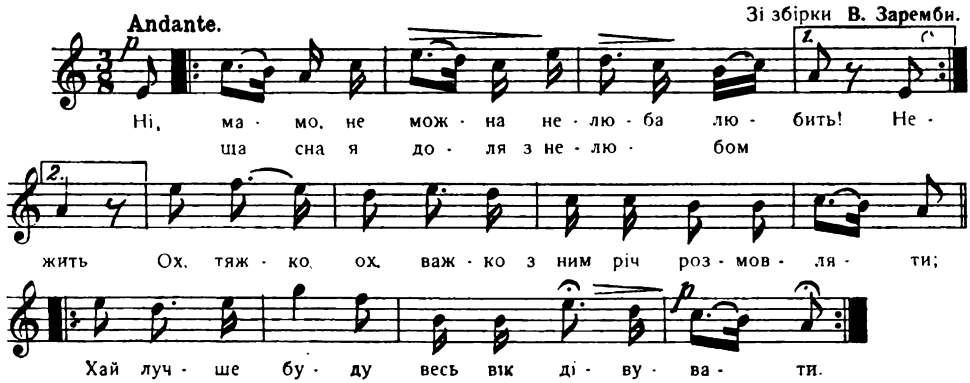

1. Нї, мамо, не можна нелюба любить
   Нещасная доля з нелюбом жить.
   Ох, тяжко, ох важко з ним річ розмовля-
   Хай лучше буду весь вік дївувати. [ти,
2. „Хиба-ж ти не бачиш, яка я стара?
   Минї в домовину лягати пора.
   Як очі закрию, що буде з тобою?
   Останеш, доню, ввесь вік сиротою
3. А в сьвітї якеє життя сироти?
   І горе і нужду терпіти меш ти,
   Я, дочку пустивши, мовляв, на поталу,
   Стогнать під землею як горлиця стану.”
4. О, мамо, голубко, не плач, не ридай,
   Готуй рушники й хустки вишивай.
   Нехай за нелюбом я щастя утрачу,
   Ти будеш весела, одна я заплачу!

5. Геть там, на могилї, хрест Божий стоїть,
Під ним рано й вечер матуся квилить:
„Ой, Боже мій милий, що я наробила!
Дочку, як схотїла, із сьвіта згубила!"

443. Пропала надія.

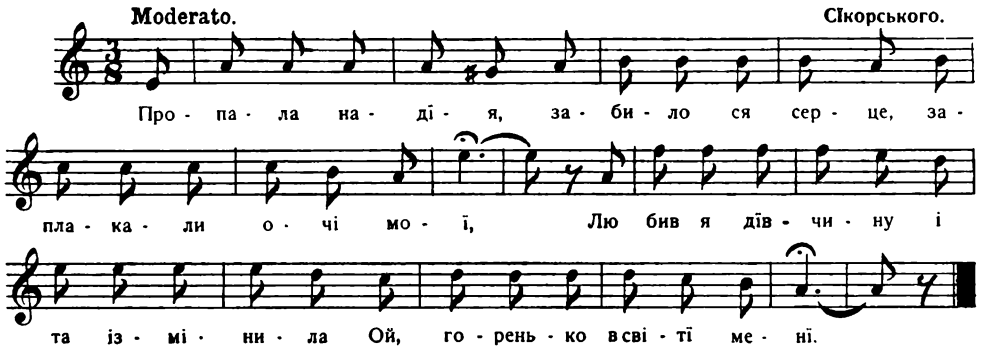

1. Пропала надія забило ся серце,
Заплакали очи мої.
Любив я дівчину, тай та ся змінила,
Ой, горенько в сьвіті мині.

2. Як би-ж вона знала любов мою щиру,
Вона-б не кидала мене,
Любила-б, кохала, як мати дитину,
Ще й серце-б віддала своє.

3. А то десь далеко з другим ти жартуєш,
За мене забула зовсім,
А я сиротина сижу та сумую,
Не сплю і нїчого не їм.

4. Як би вона знала, що сонце без неї
Не сьвітить минї, як другим,
Вона-б спамяталась, мене полюбила-б.
Щасливі були-б ми зовсїм.

5. Як би вона знала, що в сьвітї без неї
Нема чого жити минї,
Вона-б не цуралась мене, бідолахи.
І кинула-б жарти свої.

6. Тепер все пропало, течуть з очий сльози,
І серце щемить, та болить,
Піду утоплю ся в шпрокій криниці,
Не буду я більше вже жить.

7. Або як повішусь на тій гиллячинї,
Що в неї в садочку росте,
Умру я, нещасний, за тебе, дївчино,
І гріх тобі буде за те.

444. Ой, не шуми луже

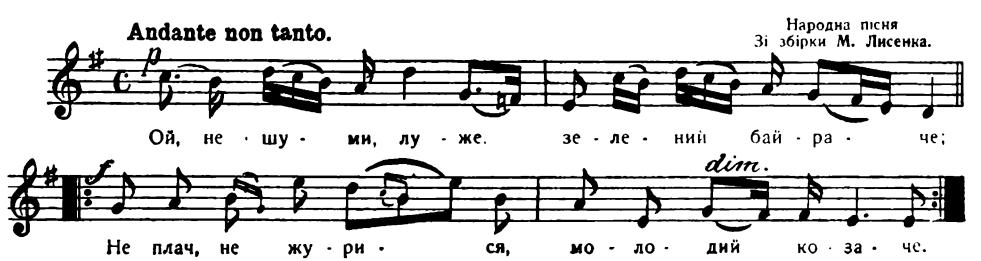

1. Ой, не шуми, луже,
Зелений байраче.
Не плач, не жури ся,
Молодий козаче.

2. Не сам же я плачу,
Плачуть карі очі,
Що нема спокою
Ані в день, ні в ночі:

3. Сусїди близькії,
Вороги тяжкії.
Не дають ходити,
Дївчину любити.

4. Я-ж буду ходити
І буду любити,
Ще й до себе візьму —
Буду з нею жити.

5. Ой умру я, мила,
Як ти будеш жива,
Чи згадаєш, мила,
Де моя могила?

6. А моя могила
Край синього моря,
Де була між нами
Тихая розмова.

7. Зійдеш на могилу,
Та не сумуй дуже;
Спогадають люде,
Що любились дуже;

8. Зійдеш на могилу,
Не труси землею,
Бо сама вважаєш,
Як тяжко під нею,

9. Ой, тим воно тяжко —
Любили ся важко,
Тим воно тяженько —
Любились вірненько.

---

445. Ой, зійшла зоря вечіровая.

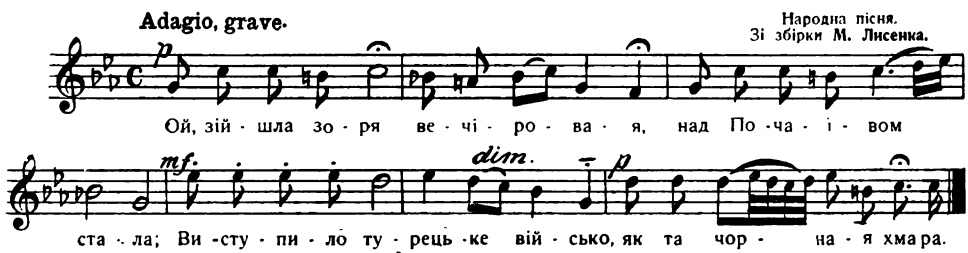

1. Ой, зійшла зоря вечіровая
Над Почаївом стала;
Виступило турецьке війська,
Як та чорная хмара.

2. Турки з Татарми брами облягли
Манастир воювати;
Матїр Божая Почаївськая
Буде нас рятувати.

3. Отець Залїзо з келії вийшов,
Слїзами умлївае:
„Ой, рятуй, рятуй, Божая матїр,
Манастир загибає."

4. „Ой, не плач, не плач, отче Залїзо,
Манастир, не загине:
Мусимо встати, чуд показати,
Манастир рятувати."

5. Ой, вийшла, вийшла, Божая Матїр,
Ой, та на хрестї стала:
Кулї вертала, Турків вбивала,
Манастир рятувала.

6. Турок не вірить,'— із лука мірить,
На манастир цїляє:
І тії стріли назад летїли,
Сами їх побивали.

7. Дознались Турки, злі недовірки,
Що то є Божая Матїр,
Підписали ся до Почаїва
Що року дань давати.

8. Тії Турки, злі недовірки
Славу учинили:
У славнім містї Вишневцеві
Кров з піском зміспли.

9. Ми єсть люде і всї Христіяне,
Усї до Бога вдаряємо,
Матері Божій Почаївській
Усї поклон создаваємо, —

10. Щоб нас боронила, всїх сохранила,
Од злоби рятувала, —
По нашій смерти своїм нахором
Усїх нас покривала.

---

446. Ой, гаю мій, гаю.

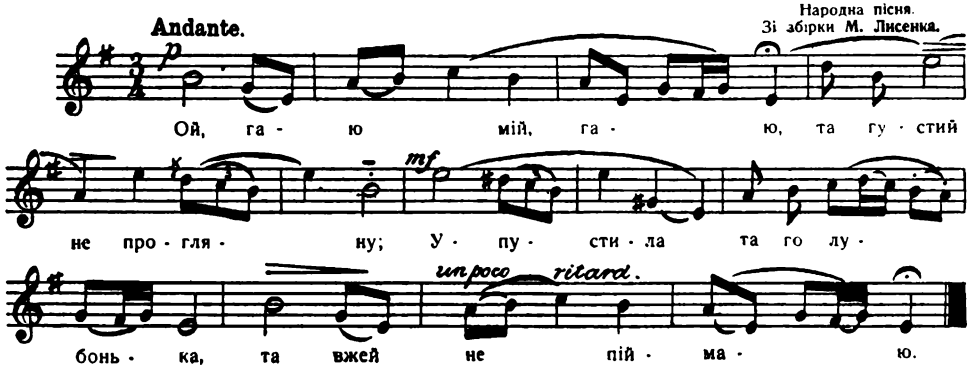

1. Ой, гаю мій, гаю,
Та густий, не прогляну;
Упустила та голубонька,
Та й уже-ж не піймаю

2. Ой, хоч же піймаю,
Та й уже-ж не такого:
Не приляже моє серденько
Ніколи до його.

3. Ой, гаю мій, гаю,
Та густий, зелененький;
Любив мене та козаченько
Хороший, молоденький.

4. Ой, гаю, мій гаю,
Та густий, кучерявий;
Любив мене та козаченько
Хороший, чорнявий.

447. Та куди їдеш, Явтуше.

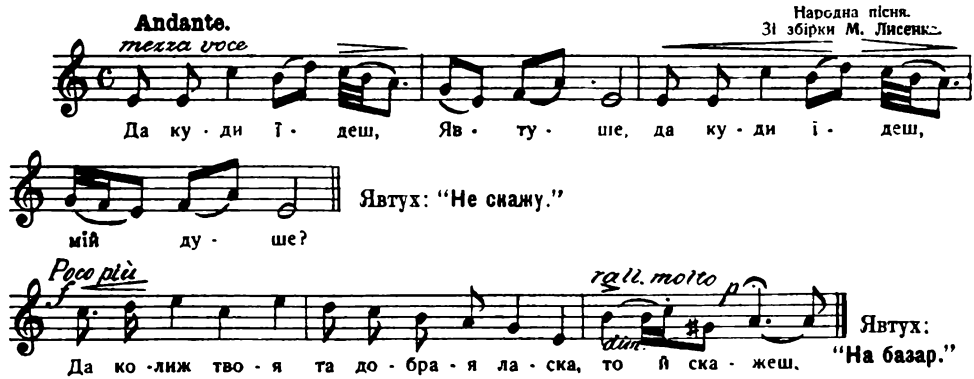

1. „Та куди їдеш, Явтуше,
Та куди їдеш, мій душе?"
— „Не скажу!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й скажеш!"
— „На базар!"

2. — „Підвези-ж мене, Явтуше,
Підвези мене, тій душе!"
— „Не хочу!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й схочеш!"
— „Сідай з краєчку!"

3. „Ой, що везеш, Явтуше.
Ой, що везеш, мій душе?"
— „Не скажу!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й скажеш!"
— „Груші!"

4. — „Ой, дай менї, Явтуше,
Ой, дай менї, мій душе!
— „Не дам!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й даси!"
— „Візьми та гниленьку!"

5. — „Обнїму-ж тебе, Явтуше,
Обнїму-ж тебе, мій душе!"
— „Не хочу!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й схочеш!"
— „Обнїми, та не задуши!"

6. — „Поцїлую тебе, Явтуше,
Поцїлую тебе, мій душе!"
— „Не хочу!"
— „Та коли-ж твоя та добрая ласка,
То й схочеш!"
— „Поцїлуй, та не вкуси!

ВАРІЯНТ.

1. „Ой куди-ж ти їдеш, Явтуше?
Ой куди-ж ти їдеш, мій друже?"
— „Не скажу!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й скажеш!"
— „На ярмарок!"

2. — „А чи ти візьмеш і мене, Явтуше?
А чи візьмеш і мене, мій друже?"
— „Не хочу!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!"
— „Сїдай отут скраєчку!"

3. — Ой обнїму тебе, Явтуше,
Ой обнїму тебе, мій друже!"
— „Не хочу!
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!"
— „Обнїми та гляди не задави!"

4 — „Ой, пригорнусь до тебе, Явтуше,
Ой пригорнусь до тебе, мій друже!"
— „Не хочу!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!"
— Пригорнись та не звали!"

5. — „Ой поцїлую тебе, Явтуше,
Ой поцїлую тебе, мій друже!"
— „Не хочу!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й схочеш!"
„Поцїлуй, та гляди не вкуси!"

6. — „А що-ж ти купиш, Явтуше?
А що-ж ти купиш, мій друже?
— „Не скажу!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й скажеш!"
— „Мішок груш!"

7. — „А чи даси і менї, Явтуше?
А чи даси і менї, мій друже?
— „Та не дам!"
— „Та як що-ж твоя добра ласка,
То й даси!
— „Дам одну та й ту гнилу!"

8. — „Цур тобі, пек, з твоїми грушми!
А я піду погуляю з другими!"
— „Тю, дурна! Вернись!
Увесь мішок оддам!"

448. Коли любиш, люби дуже.

Народна пісня.
Зі збірки А. Коцїпінського.

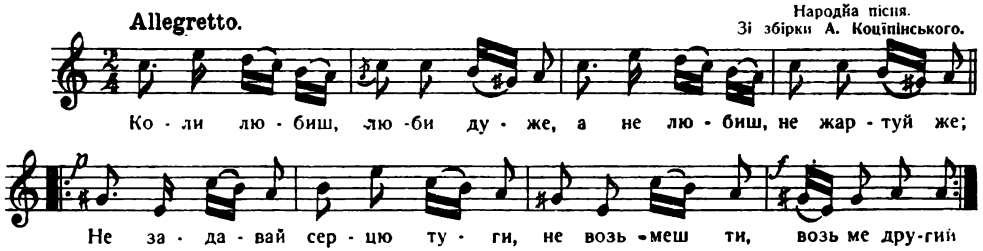

1. Коли любиш, люби дуже,
А не любиш, не жартуйже;
Не задавай серцю туги,
Не возьмеш ти, возьме другий.

2. Або в водї утоплю ся,
Або в камінь розібю ся;
Нехай проте люде знають,
Що з кохання умирають.

3. Менї мати заказала,
Щобим з хлопцем не гадала;
Я гадала і ще буду,
Сго нїгди не забуду.

4. Колиж я то була мала,
Мене мати колисала;
А теперки я велика,
Треба менї чоловіка.

5. Вершок древа зеленого,
Штука леду студеного;
Штука леду розтопить ся,
Наша милість, розійдеть ся.

6. А з вечера не видненько,
Прийди, прийди, ме серденько;
Вже минуло три неділи,
Як ми ся не видїли.

7. Лїпше було не знати ся,
Як пізнавши розстати ся,
Лїпше було не кохати,
Як кохавши, перестати.

ВАРЯНТ.

1. Коли любиш, люби дуже,
А не любиш, не жартуйже,
Не задавай серцю туги;
Не візьмеш ти, візьме другий.

2. А не другий, — візьме третий;
А не третий, — то четвертий;
Не четвертий, — візьме пятий;
Краций тебе ще — й богатий!

449. Ой, густий очерет.

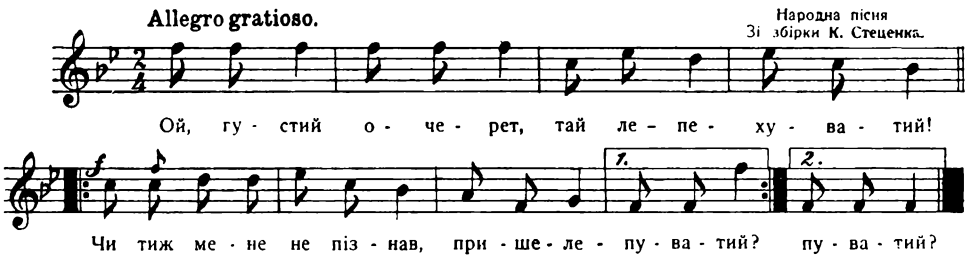

1. Ой, густий очерет
Таї лепехуватий!
Чи тиж мене не пізнав,
Пришелепуватий?

2. Ой, ти дурний давав, давав,
Я — розумна брала.
Як ти вийшов за ворота,
З тебе глузувала.

3. У городї бузина
Перерубленная,
Одчепи ся, ти плюгавий:
Я полюбленная!

450. Гей, крикнули козаченьки.

(Про Нечая.)

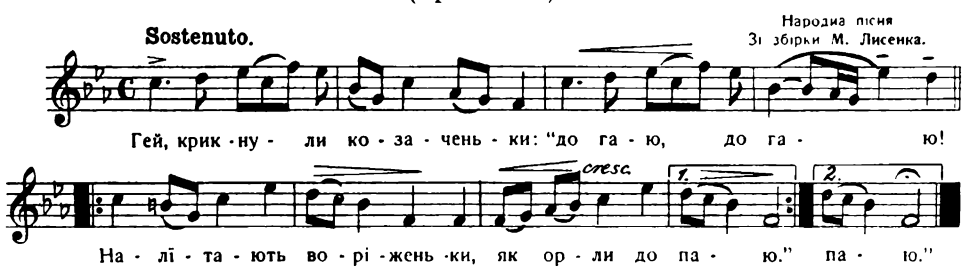

1. Гей, крикнули козаченьки:
„До гаю, до гаю!
Налїтають воріженьки,
Як орли до паю„

2. Гей, крикнули козаченьки
З полуночі в гаю:
„Гей, скорійше, та скорійше
Утїкай, Нечаю!"

3. —„Геї, як менї, пани-браття,
Утїкать до гаю,
Як махає старий Палїй
За плечми шаблею."

4. Геї, як крикнув козак Нечай:
„Сюди, хлопцї — други!
Розлютувавсь старий Палїй
Та на мене дуже!"

451. Задумав дїдочок.

Народна пісня
Зі збірки М. Лисенка

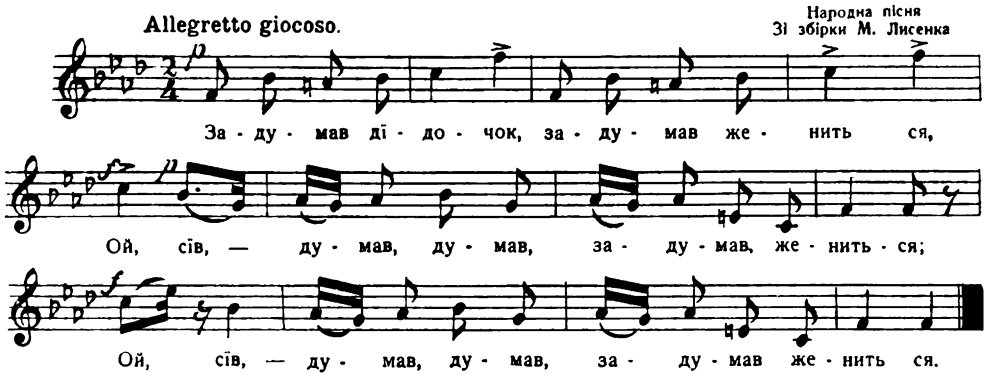

1. Задумав дїдочок,
Задумав женитьсяся,
Ой сїв, думав, думав
Задумав женить ся.

2 Старої не хочу,
Молода не піде;
Ой, сїв ..

3. А хоч вона піде,
То ї не ляже спати;
Ой, сїв...

4. А хоч ляже спати,
То ї не обернеть ся;
Ой, сїв...

5. А хоч й обернеть ся,
То ї не поцїлує;
Ой, сїв...

6. Ой, хоч поцїлує,
Одвернеть ся, силюне.
Ой, сїв...

7. Ой, у тебе, дїду,
Цапиная борода;
Ой, сїв...

8 Цапиная борода,
Овеча похода;
Ой, сїв...

9. А совині очі,
Не добрі до ночі:
Ой, сїв...

452. Ой, з-за лїйсу, та ой із-за лїйсу.

(Про Нечая.)

Народна пісня
Зі збірки М. Лисенка.

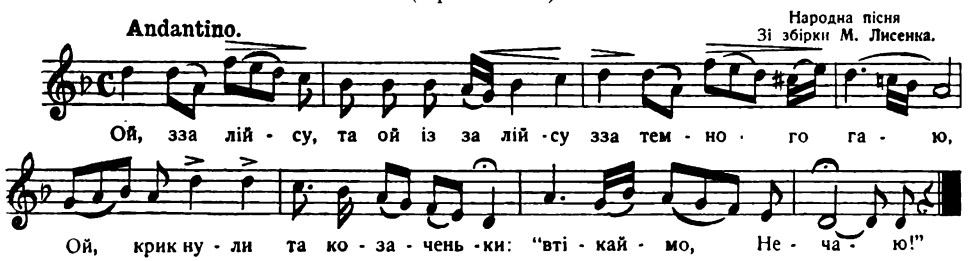

Ой, з-за лїйсу, та ой із-за лїйсу,
З-за темного гаю,
Ой, крикнули та козаченьки:
„Втїкаймо, Нечаю!"

453. Гей, з-за лїсу, гей, з-за лїсу.

(Про Нечая)

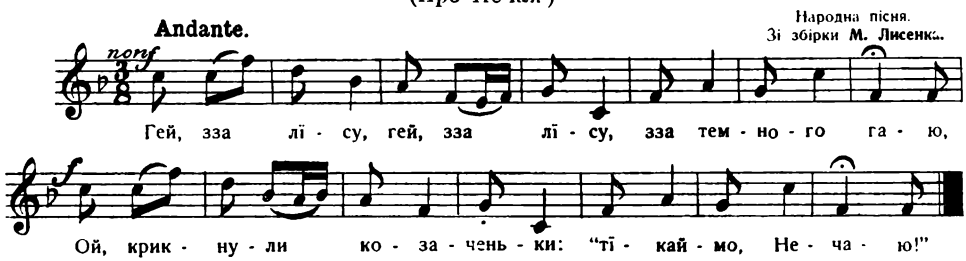

Гей, з-за лїсу, гей, з-за лїсу,
З-за темного гаю,
Ой, крикнули козаченьки:
„Тїкаймо, Нечаю!"

454. Ой, попід гай зелененький.

(Про Добуша)

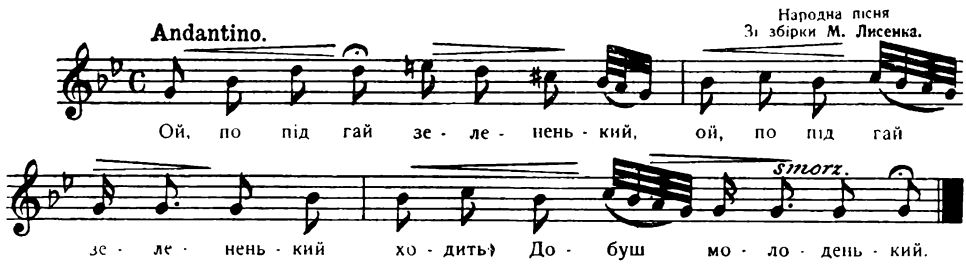

1. Ой, попід гай зелененький,
Ходить Добуш молоденький. (2)
2. На ніженьку налягає,
Топірцем ся підпірає,
Тай на хлопців накликає:
3. Ой, ви хлопці, ви молодці,
А сходїть ся разом д' купці. (2)
4. Бо будемо раду мати,
Де підемо розбивати, (2)
5. Щоби Кути не минути,
До Косова повернути. (2)
6. Тепер хлопці, ідїм спати,
Бо маємо рано стати; (2)
7. Та вставайте всї раненько,
Убирайте ся борзенько. (2)
8. У постоли шкірянії,
У воловки шовковії. (2)
9. Разом, хлопці, разом бігом,
Западають стежки снїгом. (2)
10. Ходїть, хлопці, ба й за мною,
Тай у гору і скалою. (2)
11. Бо зайдемо та до Дзвінки,
До Штефанової жінки. (2)
12. „Ой, Добушу, ти пане наш,
Там пригода буде на нас! (2)
13. „Ви на мене не вважайте,
Но дві кулї набивайте! (2)
14. Станьте хлопцї, під ворота,
А я піду під віконце,
Ци спит моє любе серце.

15. „Чи спиш, серце, та ци чуєш,
Ци Добуша заночуєш?“ (2)

16. „Ой, я не сплю, та все чую
Бо вечероньку готую. (2)

17. „Ци спиш, серце, та чи чуєш,
Ой, ци сама ти ночуєш! (2)

18. „Ой, я не сплю, та все чую,
Розбійника не зночую. (2)

19. А Штефана нема дома,
Ще вечера не готова; (2)

20. Буде вона дуже пильна,
Всему сьвіту буде дивна.

21. Ци будеш ми отворяти,
Чи кажеш сї добувати? (2)

22. „Не кажу сї добувати
І не піду отворяти.“ (2)

23. Пусти, суко, враз до хати,
Щоб дверей не виваляти! (2)

24. „В мене двері тисовії,
В мене замки стальовії.“ (2)

25. Не поможуть замки твої,
Як підложу плечі свої. (2)

26. „Сїм лїт сили закохати,
Мої двері вилупати!“ (2)

27. Взяв ся Добуш добувати,
Взяли замки відлїтати. (2)

28. Ой лиш двері та підхилив,
А вже Дзвінка з пода стрілив,
Добушеви в серце вцїлив!

29. Не так в серце, в праве плече,
А з лївого кровця тече. (2)

30. Ой, ти гицлю, ти Дзвінчуку,
Тось ти мя з'їв через суку! (2)

31. „Треба було не гуляти
Суцї правди не казати. (2)

32. Бо у суки тілько віри,
Як на бистрій водї піни.“ (2)

33. „Ой Добушу, Добущуку,
Чомусь не вбив тоту суку?“ (2)

34. Як же я ї убити мав,
Коли я ї вірне кохав. (2)

35. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас. (2)

36. Ой, куди ми не бували,
Та ми зради не видали. (2)

37. А ту зрада ба й над нами,
Молодими легинями!“ (2)

38. Ой, ви хлопцї, ой ви мої,
Возьміть мене з хати тої. (2)

39. Возьміть мене на топори,
Занесїть мя в Чорну Гору. (2)

40. В Чорну Гору занесїть мя,
На дрібний мак посїчіть мя. (2)

41. Най ся Ляхи не збиткують,
Моє тїло не чвертують. (2)

42. Сріблом-злотом подїлїть ся,
А самі вже розходїть ся. (2)

43. Але не йдїть розбивати,
Людську кровцю проливати. (2)

44. Людська кровця не водиця,
Проливати не годить ся. (2)

45. Впали Ляхи, всїх забрали,
Назад руки повязали,
До коней поприпинали.

46. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас! (2)

47. Деж ми будем зимували,
Тай лїтечко лїтували?“ (2)

48. В Станїславі на риночку,
В тяжких дибах, в зелїзочку. (2)

49. Там будете ночувати,
Будуть Нїмцї тїло драти. (2)

---

455. Ой, ходить сон коло вікон.

Народна пісня.
Зі збірки Дм. Андрейка.

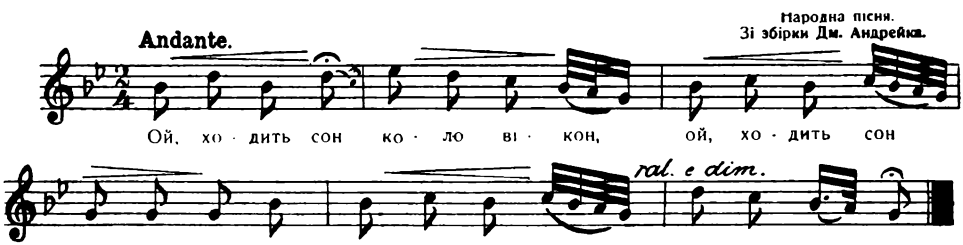

1. Ой, ходить сон коло вікон (2)
   А дрімота коло плота.
2. Питає ся сон дрімоти: (2)
   Де ми будем ночувати?
3. Де хатинка тепленькая (2)
   Де дитинка маленькая.
4. Там ми будем ночувати (2)
   І дитинку присипляти.

456. Пожурили ся молоді хлопці.

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

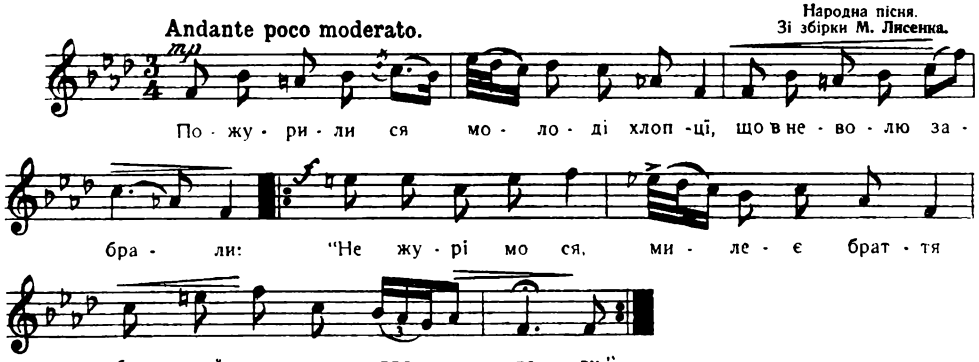

1. Пожурили ся молоді хлопці,
   Що в неволю забрали:
   „Не журімо ся, милеє браття,
   Бо щей ми не пропали."
2. Як сїв на коня, то воля моя,
   На гривоньку похилю ся,
   Гей, кінь вороний і сам молодий,
   Гей, з неволї урву ся."
3. А за ним його, а за ним ненька,
   За ним ненька старенька:
   „Ой, не їдь, сину, не їдь, вертай ся."
   — „Прощай, нене, зоставай ся!
4. Не верну ся я, моя ненечко,
   Поїду на Вкраїну,
   Ой, кінь вороний і сам молодий,
   Гей! здаєть ся, не загину.
5. Ой, кінь вороний і сам молодий,
   Та щей при всьому наряди,
   Біла грива перса вкрила,
   Час вже нам рушати."
6. Ой, став же козак, ой став же молод
   Коня свого попасати,
   А за ним ляшки, вражії дїти,
   Козака полоняти.
7. „Гей, беріть панки, гей, беріть ляшки,
   А коня вороного,
   Гей, та не беріть у неволеньку
   Козака молодого."

457. Сивий голубонько.

Народна пісня.
Зап. М. Зазуляк.

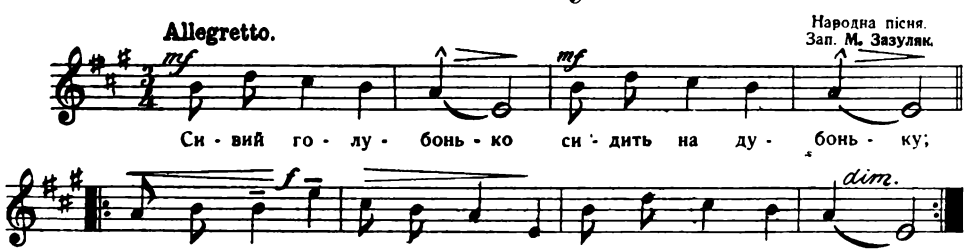

1. Сивий голубонько
Сидить на дубоньку;
Кличе, кличе мати, сина
З коршми до домоньку.

2. „Що ти, сину, робиш,
Що по ночах ходиш,
Людські жінки молоденькі
З розуму виводиш.“

3. — І буду ходити,
Буду її виводити,
Було мене молодого
Давно оженити.

---

458. Чого мене зачіпаєш.

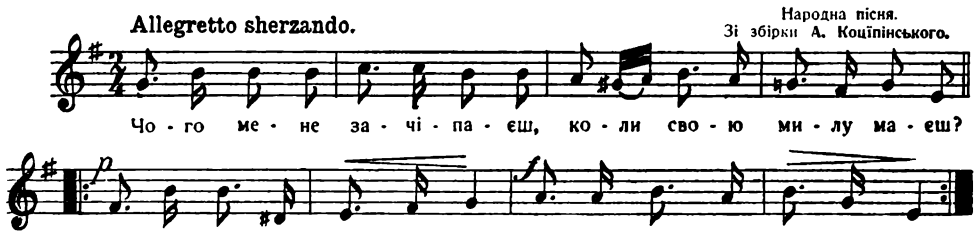

1. Чого мене зачіпаєш,
Коли свою милу маєш?
Я не хочу так, як ти,
По двох разом любити!

2. Що день иншій присягаєш,
Твою руку віддаєш,
Я не хочу, і т. д.

3. Сусїда менї казала,
Що від тебе перстїнь мала.
Я не хочу, і т. д.

4. Гандзї бинду обіцявсь,
Настї вінець відкравсь.
Я не хочу, і т. д.

5. Люди менї говорили
Що з тобою в сьвіт ходили.
Я не хочу, і т. д.

6. В каждім містечку новая
Виглядає тя милая.
Я не хочу, і т. д.

7. В коршмі в чужими гуляєш!
А про милу забуваєш.
Я не хочу, і т. д.

8. Любцї твоїй, кажуть люде,
Колись з тобов нужда буде.
Я не хочу, і т. д.

---

459. Ой, у полї тай у Баришполї.

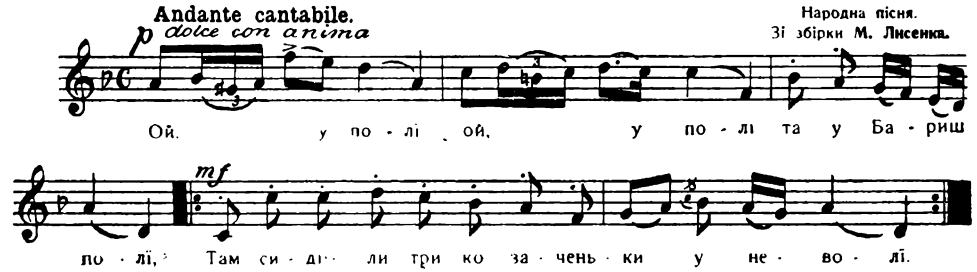

1. Ой у полї, ой, у полї,
Тай у Баришполї
Там сидїли три козаки
У неволї.

2. Один сидить, один сидить
Та за дївчиноньку;
Ой, грає він, виграває
В супілоньку.

3. Другий сидить, другий сидить,
Та за удовицю,
За хорошу, чорнявую,
Білолицю.

4. Третий сидить, третий сидить
Та за мужню жону,
Що не здума, не згадає
Об своєму дому.

5. Один каже, один каже:
„Ой, я не бою ся,
А я з тою дівчиною
Звінчаю ся.“

6. Другий каже, другий каже:
„І я не бою ся,
Бо я з тою вдовицею
Розплатю ся.”

7. Третий каже, третий каже:
„Я, братця, бою ся,
Що сам один у неволї
Зостаю ся.”

8. Бодай Ляхи, бодай пани
Та й не панували,
Що вони цю неволеньку
Збудовали.

9. Бодай майстри, бодай майстри
Та й не майстрували,
Що такі тїсні віконця
Попускали.

---

460. Ой, на горі та женцї жнуть.

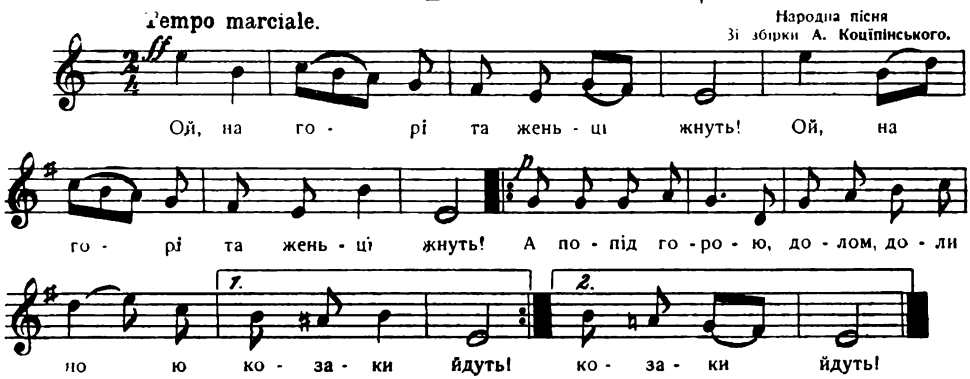

1. Гей, на горі там женцї жнуть!
А попід горою,
Попід зеленою
Козаки йдуть.

2. А по перед Дорошенко:
Веде своє військо,
Військо запорожське
Хорошенько.

3. По середині пан хорунжий:
Під ним конїченько,
Під ним вороненький,
Грає дужий.

4. А по заду Сагайдачний;
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний!

5. Гей, верни ся Сагайдачний!
Возьми свою жінку,
Віддай тютюн-люльку,
Необачний!

6. Менї з жінков не возить ся
А тютюн і люлька
Козаку в дорозї
Знадобить ся.

7. Гей, хто в лїсї, озови ся;
Та викрешем вогню,
Та потягнем люльку,
Не жури ся!

461. Одна гора високая.

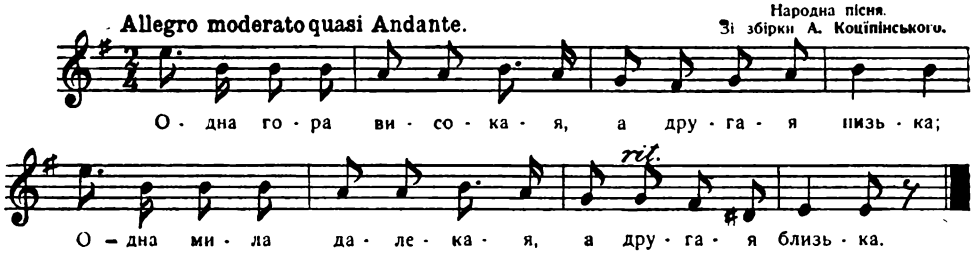

1. Одна гора високая
А другая низька,
Одна мила далекая,
А другая близька.

2. Ой, у сеї близенької
Воли та корови,
А у тої далекої
Та чорнії брови.

3. А у сеї близенької
Воли поздихають,
А у тої далекої
Брівки не злиняють.

4. А у сеї близенької
Рушник на кілочку,
А у тої далекої
Брівки на шнурочку.

5. Ой, я сюю близенькую
Людям подарую,
А до тої далекої
Ой, сам помандрую.

6. Ой, я сюю близенькую
Мітлами помечу,
А до тої далекої
Соколом полечу.

462. Ой ти, дубе кучерявий.

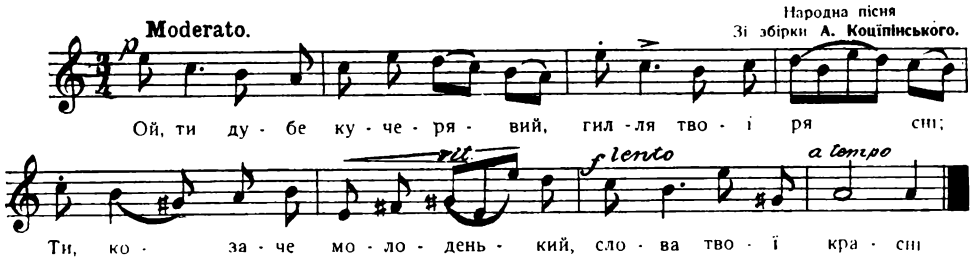

1. Ой, ти, дубе, кучерявий
Гилля твої рясні,
Ти, козаче, молоденький.
Слова твої красні.

2. Слова твої прекраснії,
А чортова думка,
Поки-м тебе не любила,
Гула-м як голубка.

3. Гула-м собі як голубка,
Полинула в поле,
Сїла-м собі на дубочку: —
Горе-ж, менї горе!

4. Найшла-м собі кубелечко,
Де утка несеть ся, —
Ой, гуюж я через людий, —
Вражий син сьмієть ся!

5. Ой, хоч сьмій ся, хоч не сьмій ся,
Лихо тобі буде,
Хоріти меш, болїти меш,
А смерти не буде.

463. Ой ти, горо каменная.

(Коломийка.)

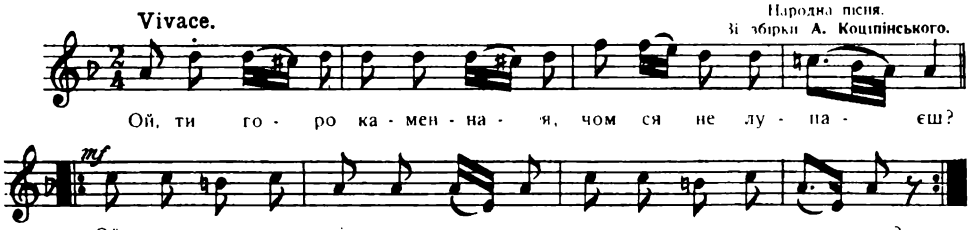

1. Ой, ти горе каменная, чом ся не лупаєш?
   Ой, скажи мнї, дївча, правду, в кім ти ся кохаєш?
   Хиба би я з піску була, щобим ся лупала,
   Хиба би я дурна була, щобим ся признала.

2. Ходить волик понад Дунай, сумненько бориче,
   Вийди, вийди, дївчинонько, бо тя хлопець кличе.
   Ой, не вийшла дївчинонька, тілько її мати:
   Кому треба моєй доньки, най іде до хати.

3. Тись мнї люба, дївчинонько, тись мнї до сподоби,
   Не кажуть тя люде брати, не маєш худоби.
   Мене люде не годують, не приодївають,
   Найже менї худобоньки не випоминають.

4. Порадь же ми, дївчинонько, так як рідна мати,
   Чи я маю ся женити, чи тебе чекати?
   Поражу ти, мій нелюбе, як рідная мати,
   Ой, волиш ся оженити, як мене чекати.

5. Бодай тебе, бодай мене, бодай нас обоє!
   На щож ми ся покохали? на нещастє своє;
   А на тебе посварили, мене хотять бити,
   Щоб з тобою не стояти, та ї не говорити.

6. У котрої дївчиноньки брови над очима,
   Тотаж мене дївчинонька тай розволочила;
   Тотаж мене дївчинонька тай розволочила,
   Тай чого я в сьвітї не знав, того научила.

---

464. Ой, на горі огонь горить.

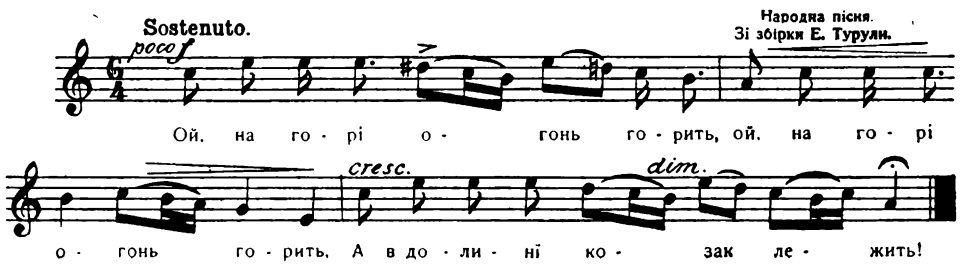

1. Ой, на горі огонь горить,
   А в долині козак лежить.
2. Накрив очі китайкою,
   Заслугою козацькою.
3. Що в головах ворон кряче,
   А в ніженьках коник плаче.
4. Та біжи, коню, дорогою,
   Степовою, широкою.
5. Щоб татари не піймали,
   Сїделечка не здіймали.
6. Сїделечка золотого,
   З тебе коня вороного.
7. Як прибіжиш під ворота,
   Стукни, грюкни біля плота.
8. Вийде сестра розпитає,
   Вийде мати розпитає:
9. „Ой, коню мій вороненький,
   А деж мій син молоденький?"
10. Та не плач, мати, не журися,
    Та вжеж твій син оженився.
11. Та взяв собі паняночку,
    В чистім полї земляночку.

---

465. Ой, у лузї та і при березї.

Andante maestoso

Народна пісня.
Зі збірки М. Лисенка.

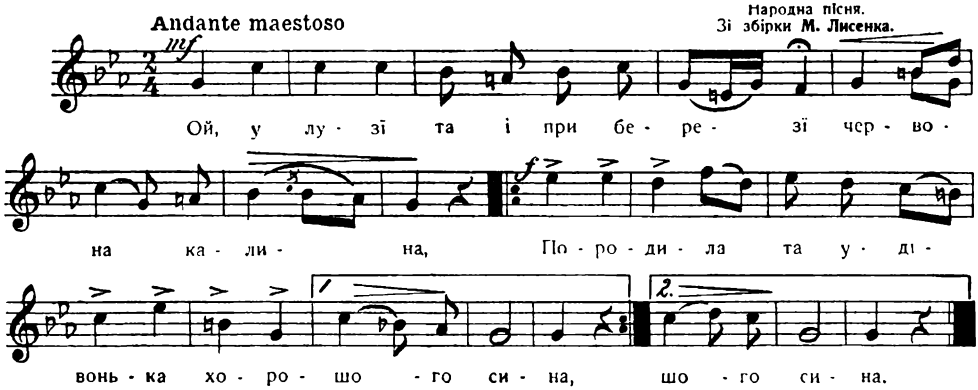

1. Ой, у лузї та і при березї
   Червона калина;
   Породила таї удівонька
   Хорошого сина.
2. Булож тобі, а ти, моя мати,
   Цих брів не давати,
   А булож тобі, а ти, моя мати,
   Щастя й долю дати.
3. Розвивай ся а ти, сухий дубе,
   Завтра мороз буде,
   Убирай ся, молодий козаче,
   Завтра поход буде.
4. Я морозу та і не бою ся,
   Зараз розівю ся,
   Я походу та і не бою ся,
   Зараз уберу ся.
5. Ой, розвив ся та і край дороги
   Та дуб зелененький,
   Од'їзджає та із України
   Козак молоденький.
6. Од'їзджаючи таї шапочку знявши,
   Низенько вклонив ся:
   Прощай, прощай панове громада,
   Може з ким сварив ся.
7. Прощай, прощай панове громада,
   І дівчино вутко,
   Бо Бог знає та Бог і відає,
   Чи побачимось хутко.
8. Ой, ви галочки, сизокрилочки,
   Підніміть ся в гору,
   Ой, ви хлопцї, славні запорожцї,
   Верніть ся до дому.
9. Ой, радіб ми та і підняти ся,
   Туман налягає,
   Ой, радіб ми та і вертати ся,
   Гетьман не пускає.
10. Та не так гетьман, та не так гетьман
    Як гетьманська мати,
    Хоче нами, нами козаками
    Турка звоювати.
11. А миж його та і не звоюєм,
    Тільки роздратуєм,
    Тільки нами, нами козаками
    Дунай закгардуєм.

12. Ой, ви верби, верби суховерхі,
Похилїть ся в воду,
Ой, ви хлопцї, славні запорожцї,
Вернїть ся до дому.

13. Ой, ужеж галочки, сизоперочки
Круту гору вкрили,
Ой, ужеж хлопцї, славні запорожцї,
Жалю наробили.

466. Ой, в городї на ростоцї.

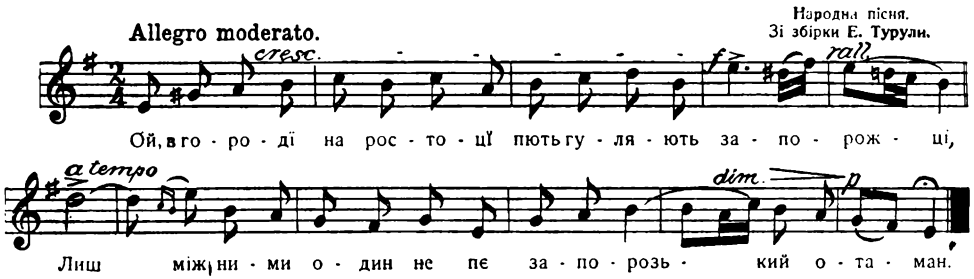

1. Ой, в городї на ростоцї
Пють, гуляють запорожцї,
Лиш між ними один не пє
Запорозький отаман.

2. На коника похилив ся,
За серденько ухопив ся:
„Чогось менї, браття, трудно
І на серденьку нудно...

3. Ой, вбив же я родиноньку,
А братнюю дитиноньку: —
За кулями гласу не чуть,
А за димом не видно...

4. Ой, сїдлайте, милі браття,
Та коники вороненькі,
Та беріте, милі браття,
Та шабельки булатненькі:

5. Та поїдем, милі браття,
Та долом-долиною,
Та там знайдем, милі браття,
Та рожу з калиною...

6. А під тою та рожою
Та козацькеє тїло,
Гей, від сонця почорнїло,
А від вітру помарнїло.

467. Ой, пє Байда мід-горілочку.

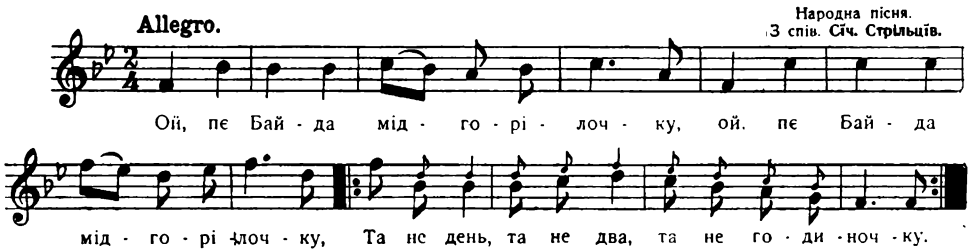

1. Ой, пє Байда мід-горілочку,
Та не день, не нічку та й не годиночку.

2. Прийшов до нього цар турецький:
Ой, що ж ти робиш, Байдо молодецький?

3. Ой, пю, царю, мід-горілочку,
Та не день, не нічку та й не годиночку.

4. Покинь, Байдо, та байдувати,
Сватай мою дочку, та йди царювати.

5. Твоя дочка поганая,
Гей, твоя віра проклятая!

6. Ой, як крикне цар турецький
Та на свої слуги, слуги молодецькі;

7. Возьміть Байду, та звяжіте,
Та її за ребро гаком, гаком зачепіте!
8. Взяли Байду та звязали,
Та й за ребро гаком, гаком зачіпали.
9. Висить Байда на дубочку,
Та не день, не нічку, та й не годиночку.
10. Прийшов до нього цар турецькай;
Ой, щож ти бачиш, Байдо молодецький?
11. Бачу я, царю, два дубочки,
А на тих дубочках сидять голубочки.
12. Позволь, царю, лучка зняти,
Тобі на вечерю голубочка вбити.
13. Ой, як стрельнув Байда з лука
Та попав царя поміж самі вуха.
14. А царицю в потилицю,
А цареву дочку в саму головочку.
15. „Тобі, царю, в землї гнити,
Байдї молодому мід-горілку пити!"

468. Я до леса не підзем.

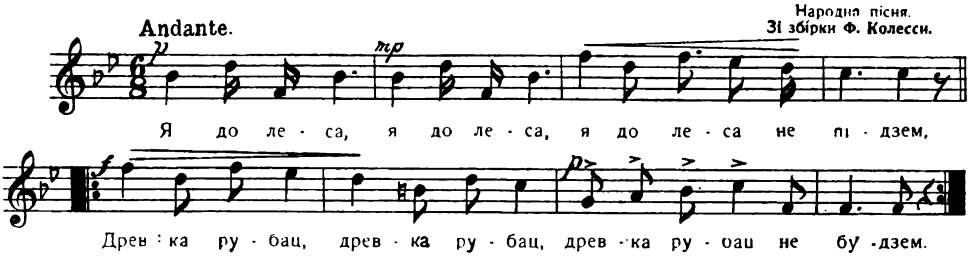

1. Я до леса, я до леса
Я до леса не підзем,
Древка рубац, древка рубац,
Древка рубац не будзем.
2. Древко би мя, древко би мя,
Древко би мя забило,
А що же би, а що же би
Шварне дївча робило?

469. Малам се милего фуяреша.

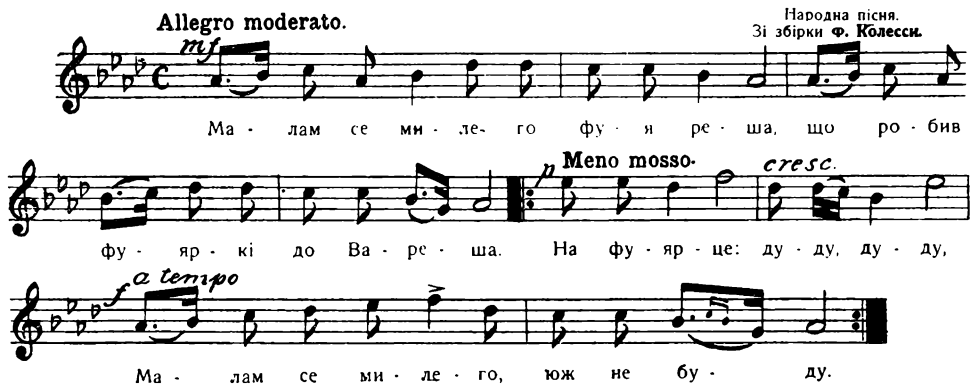

Малам се милего фуяреша,
Що робив фуяркі до Вареша.
На фуярце дуду, дуду,
Малам се милего, юж не буду.

470. А в неділю пила.

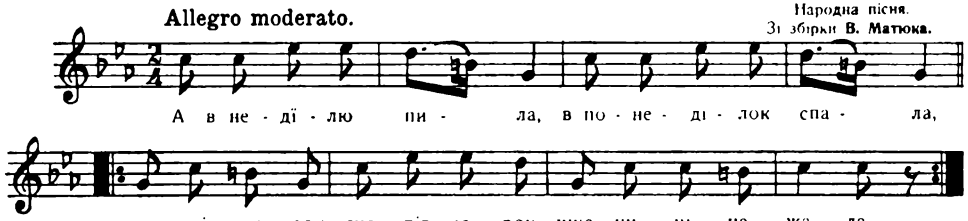

1. А в неділю пила,
   В понеділок спала.
   А ввівторок снопів сорок
   Пшениці нажала.

2 В середу звозила,
  В четвер молотила,
  А в пятницю продавала,
  В суботу пропила.

471. Цьвітка дрібная молила неньку.

(Веснівка.)

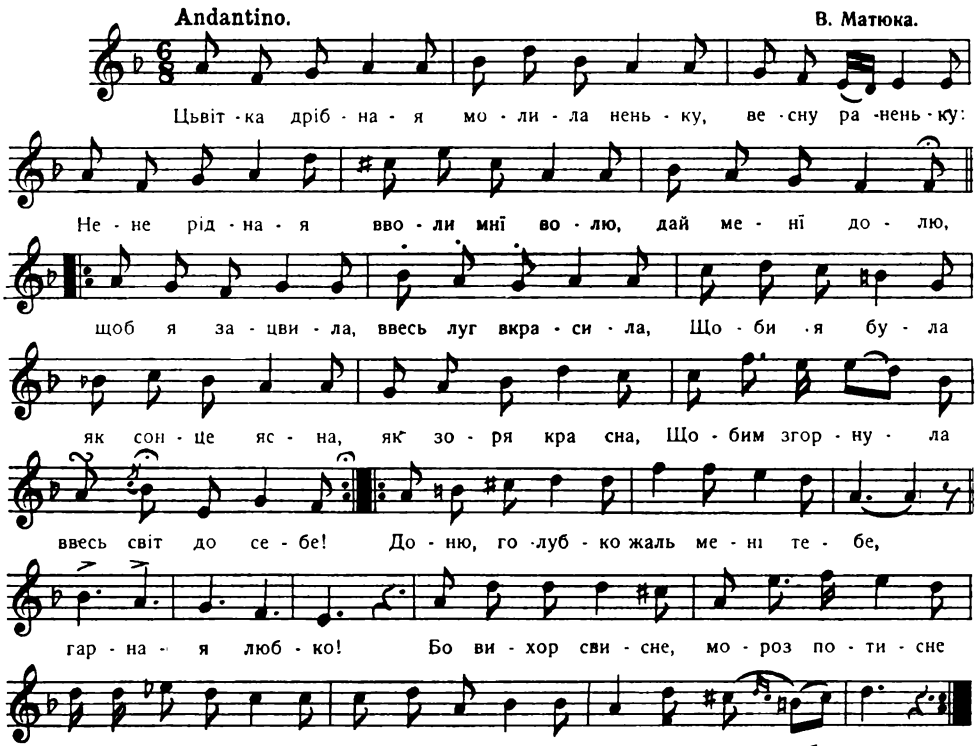

Цьвітка дрібная
Молила неньку,
Весну раненьку:
„Нене рідная!

Вволи ми волю,
Дай менї долю,
Щоб я зацвила,
Ввесь луг вкрасила,
Щоби я була
Як сонце ясна,
Як воря красна,
Щобим згорнула
Ввесь сьвіт до себе!"

— „Доню, голубко
Жаль менї тебе,
Гарная любко!
Бо вихор свисне,
Мороз потисне,
Головоньку склониш,
Листочки зрониш,
Жаль серцю буде!"

---

472. Шалїйте, шалїйте.

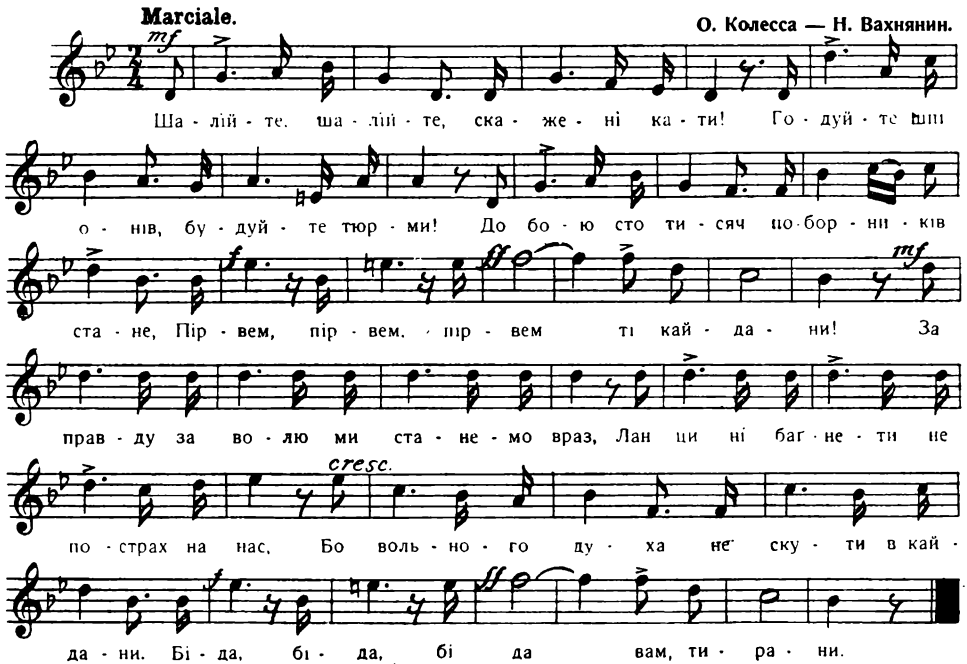

1. Шалїйте, шалїйте, скажені кати!
Годуйте шпіонів, будуйте тюрми!
До бою сто тисяч поборників стане,
Пірвем, пірвем, пірвем ті кайдани!

За правду, за волю, ми станемо враз,
Ланци ні багнети не пострах на нас,
Бо вольного духа не скути в кайдани.
Біда, біда, біда вам, тирани!

2. Робітники духа! робітникам всїм
Ми руки подаймо, на бій їх ведїм,
Бо спільна усїх нас злучила недоля:
І труд і піт і кров, — кнут, неволя!

За правду, за волю і т. д.

3. Від краю до краю не громи гудут,
Робітників полки злучені ідуть.
І поклик рокоче: вставайте, народи,
Прийшла пора, пора, — день свободи!

За правду, за волю і т. д.

4 Підвалини сьвіта валять ся старі,
Поблїдли нероби, дрожать опирі,
Бо зоря свободи вже сходить яскрава!
Для всїх, для всїх, для всїх рівні права:
За правду, за волю і т. д.

5. І вольні народи, як добрі брати
Плинуть до сонця, до щастя мети,
Розкуєсь, двигнеть ся і наша родина:
Одна, сильна, вільна Україна!
За правду, за волю і т. д.

473. Який то вітер шумно грає.

(Гимн руських хлопів радикалів.)

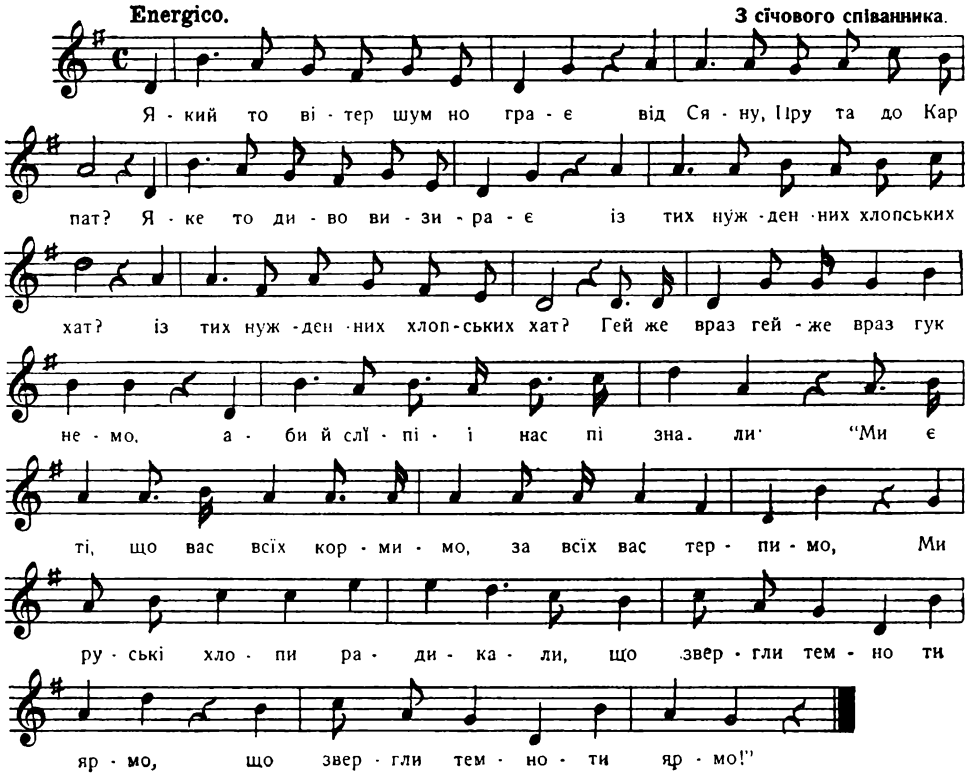

1. Який то вітер шумно грає
Від Сяну, Прута до Карпат?
Яке то диво визирає
Із тих нужденних хлопських хат?
Гей-же враз, гей-же враз гукнемо
Аби й слїпі нас пізнали:
„Ми є ті, що вас всїх кормимо, —
За всїх вас терпимо, —
Ми руські хлопи радикали,
Що звергли темноти ярмо!"

2. Ми ті, що гнули ся як лози,
Були покірні як вівця,
Котрим неволя, кров і сльози
Ще не доїхали кінця,
Гей-же враз і т. д.

3. Ми ті оферми, ті рекрути,
Гарматне мясо на війну,
Ті, що їх кривди й голод лютий
Жене за море з чужину.
Гей-ж враз і т. д.

4. Ми ті, котрим заперті двері,
Запертий до свободи шлях,
Ми маєм права на папері,
А обовязки на плечах.
Гей-же враз і т. д.

5. Та вже не довго тої муки!
Нам час не дати ся на глум:
Здіймуть ся дружні хлопські руки
І просьвітліє хлопський ум!
Гей-же враз і т. д.

6. Ми хочем вчитись, поступати,
Бо кривда є сестрою тьми;
Для себе хочем працювати
І бути люди між людьми!
Гей-же враз і т. д.

7. А всіх, що явно або тайно
Нам ладять пута і ярем
Всіх дармоїдів радикально
Ми з свого краю виметем!
Гей-же враз і т. д.

474. Соненько горіло.

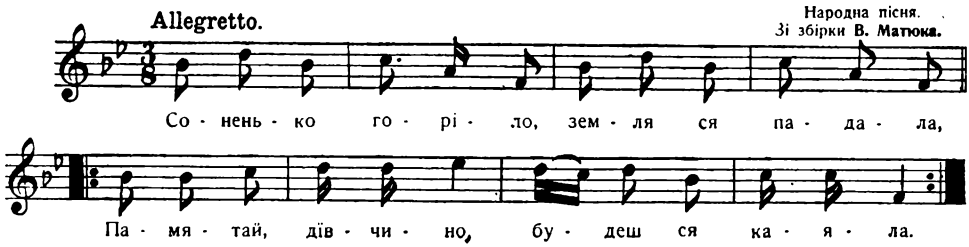

Соненько горіло,
Земля ся падала;
Памятай, дівчино,
Будеш ся каяла.

475. Як умру, то поховайте.

(Заповіт)

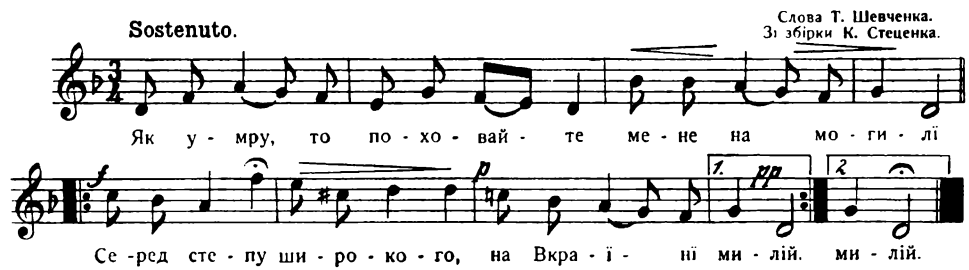

1. Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:

2. Щоб лани широкополі
І Дніпро і кручі
Було видно, — було чути,
Як реве ревучий!

3. Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!

4. І мене в семї великій,
В семї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлим, тихим словом!

476. Оїї, пила та Лемериха на меду.

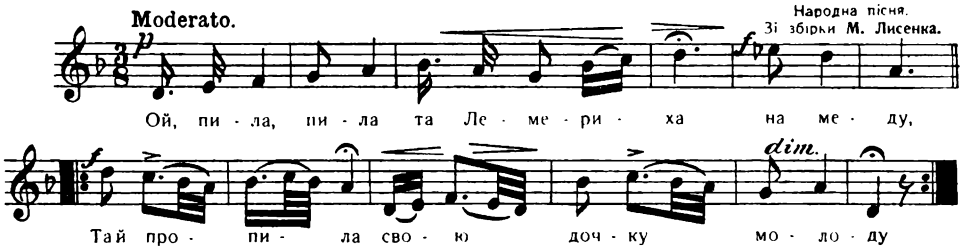

1. Ой, пила, пила та Лемериха на меду,
   Та й пропила свою дочку молоду.
2. Ой, хто купить цебер меду і вина,
   Того буде Лемерівна молода.
3. Обізвав ся та Шкандибенко на меду:
   „Ой, яж куплю Лемерівну молоду.” —
4. У неділю ранесенько, до сонця,
   Та й плакала Лемерівна ввіконця:
5. „Ой, загину, моя матїнко, загину,
   Бо не люблю Шкандибенка, покину.” —
6. — „Ой, коли любиш, моя донечко, вінчай
   А не любиш, дитя моє, цурай ся!” — [ся,
7. Ой, побігла Лемерівна горою,
   А за нею Шкандибенко в погоню.
8. Ой, догнав він Лемерівну та й не бє,
   Тільки ж її словечками картає.
9. „Ой, чогож ти, Лемерівно, пішки йдеш?
   Та чи ти в мене вороних коней не маєш?”
10. — „Ой, хоч же є вороні коні, то твої,
    Та й сам молод не до мислоньки ти менї.”
11. „Ой, чогож ти, Лемерівно, боса йдеш?
    Десь ти в мене черевичків не маєш?”
12. — „Ой, хоч же є черевички, то твої,
    Та й сам молод не до мислоньки ти менї.”
13. „Ой, чогож ти, Лемерівно, в свитї йдеш?
    Та чи в мене дорогих суконь не маєш?”
14. — „Ой, хоч же є дорогі сукнї, то твої.
    Та й сам молод не до мислоньки ти менї.”
15. Ой, побігла Лемерівна тернами,
    А за нею Шкандибенко конями.
16. „Ой, дай мені Шкандибенко гострий ніж
    Повиймати чорний терен з білих ніг.
17. Не влучила Лемерівна в ніженьку,
    Та влучила Лемерівна в серденько.
18. „Кипи, кипи, моє серденько, на ножі
    А ніж в того Шкандибенка на дворі!”
19. — „Ой, одчиняй, моя тещенько, ворота:
    Я везу тобі дочку твою пяненьку.” —
20. „Ой, од чого, мій зятеньку, впилася?
    Ой, од чого дитя моє впила ся?”
21. — „Ой, упилась, моя тещенько, од ножа,
    А заснула, моя тещенько, край коня.”

477. Ой, косить хазяїн та на сїножати.

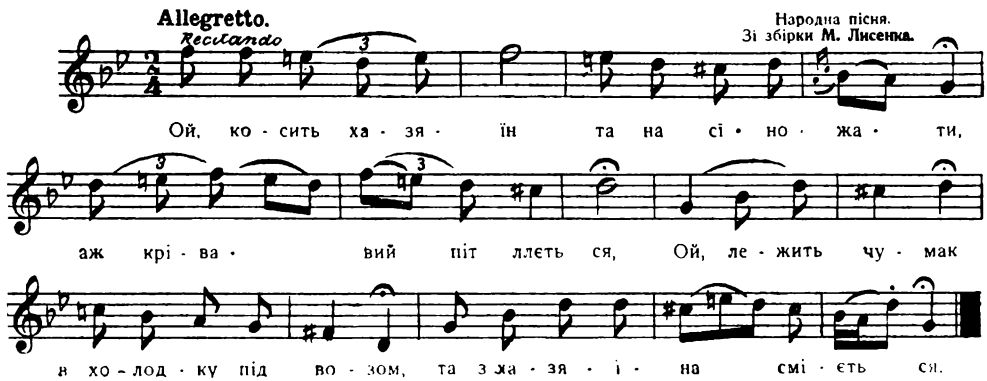

1. Ой, косить хазяїн та на сїножатї,
Аж кровавий пiт ллєть ся;
Ой, лежить чумак в холодку, пiд возом,
Та з хазяїна сьмiєть ся.

2. Ой, хоч же сьмiй ся, або й не сьмiй ся,
Бо сьмiх за сьмiх тобi буде, —
Ой, як стане осiнь лихає година,
Тобi паші не буде.

3. Ой, ти, чумаче, молодий козаче,
Та йди сїна косити!
Не здужаю, дядьку, не здужаю, батьку,
І коси волочити.

4. Ой, сидить пугач та і на могилї,
Та як пугу, так пугу!
Ой, поспiшайтесь, молоді чумаки,
Ви до темного лугу.

5. Ой, которiї, що і поспiшали,
То ті в лузї зимували;
А которiї, що не поспiшали,
То ті і у степу пропали.

6. Ой, стала осiнь — лихая година,
Нїчим волів зимувати,
Ой, бере чумак батiг та налигач
Та йде сїна купувати.

7. Ой, iде чумак шляхом — вулицею,
Та зуб на зуб трясеть ся.
Чорт ма на ньому свити, нї кожуха,
Ще й устїлька волочеть ся.

8. Ой, iде чумак шляхом — вулицею
Та зуб на зуб трясеть ся,
А хазяїн сидить в хатї, край вiконця,
Та вже з чумака сьмiєть ся.

9. Ой, продай, батьку, ой продай, дядьку,
Менї хоч вязку сїна,
Ох, бо вже-ж моя бiдна худiбонька
В чистому степу засїла.

10. А як же я кликав тебе, вражий сину,
Iди сїна косити!
Ох, то і ти й одказав, що не здужаєш
І коси волочити.

11. Ой, продай, батьку, або так дай, дядьку,
Та хоч вязку соломи,
Та йди до мене, до мойого воза,
Та набереш собi соли.

12. Ой, не хочу я йти до твого воза,
Анї соли у тебе брати;
А заплати менї, то може і стану
Тобi воли зимувати.

13. Ой, сидить пугач та і на могилї.
Та на вiтер надув ся, —
Ой, сидить чумак на передньому возї,
Та вже лиха здобув ся.

14. Ой, сидить чумак на передньому возї,
На важницю схилив ся,
Ох, та правою та і рученькою
За серденько ухопив ся.

15. Ой, котило ся та яснеє сонце
Та понад могилами.
Ой, уже-ж менї не чумакуватн
Та із вами, чумаками.

16. Ох, ви, чумаки, молодее браття,
Та ви люде прегожі.
Ой, побудуйте менї молодому
Домовину з рогожі;

17. Ой, ви, чумаки, молодее браття,
Та зробіть ви славу, —
Ой, викопайте менї молодому
Та глибокую яму.

18. Ой, як же буде з вас которий, хлопцї,
Та у моїй сторононцї,
Ох, поклонїть ся старим отцю-ненцї,
Та ще й тій дївчинонцї!

---

478. Ой, глибокий колодязю.

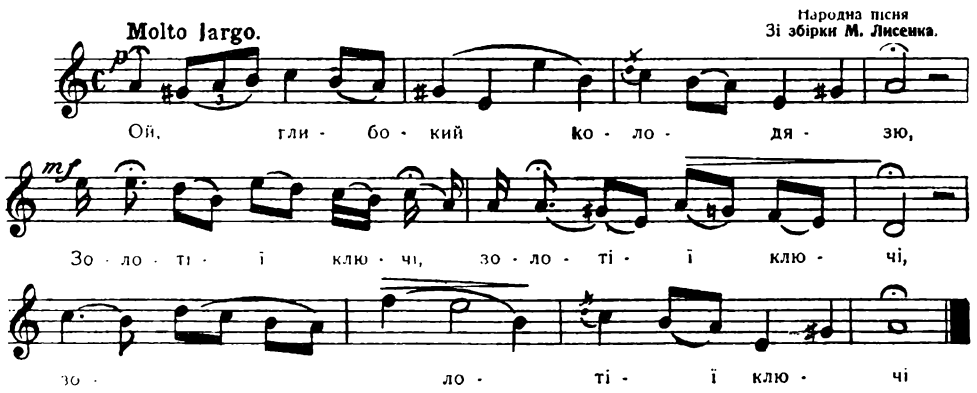

1. Ой, глибокий колодязю,
Золотії ключі; (3)
2. А вже-ж менї докучило
В сьвітї горуючи. (3)
3. Ой, глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впасти, (3)
4. Полюбила пройдисьвіта, —
Прийдеться пропати. (3)
5. Ой, глибокий колодязю,
Боюсь, щоб не впала, (3)
6. Полюбила пройдисьвіта,
Та й на віки пропала. (3)

479. Ой, чи цьвіт, чи не цьвіт.

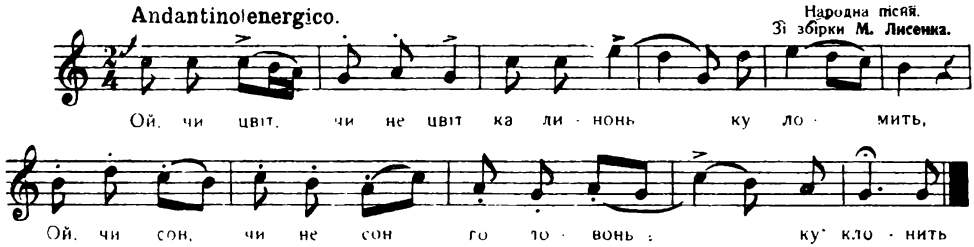

1. Ой, чи цьвіт, чи не цьвіт
Калиноньку ломить;
Ой, чи сон, чи не сон
Голівоньку клонить.
2. Ой, чи сон, чи не сон
Голівоньку клонить;
Оце-ж тобі, козаченьку,
Своя воленька робить.
3. Оце-ж тобі, козаченьку,
Своя воленька робить,
Ізмерз, як пес,
Під віконечком стоя.
4. Ізмерз, як пес,
Під віконечком стоя,
Ізмок, як вовк,
По вуличеньках ходя.

480. Ой і повій, повій, буйний вітре.

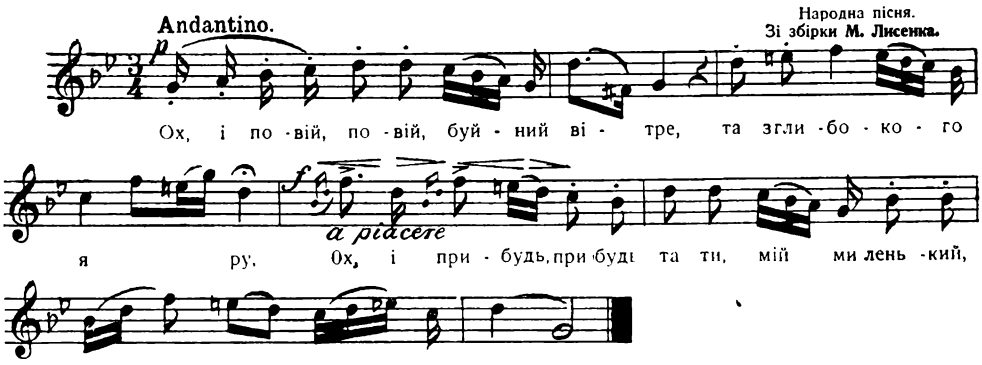

1. Ох, і повій, повій, буйний вітре,
Та з глибокого яру,
Ох, і прибудь, прибудь та ти, мій милень-
Та з далекого краю. [кий,
2. Ох, і рад би я повівати,
Так глибокії яри:
Ох, і рад би я, серце, к тобі прибувати,
Так далекії краї.

3. Ох, і рад би я повівати
Так лютії морізеньки;
Ох, рад би я, серце, к тобі прибувати,
Так лютії воріженьки.

4. Ох, і прибудь, прибудь, мій миленький,
Та я з тебе рада буду;
Сю нічку не спала, ще й другу не буду,
За тобою, серце, як голубка гуду.

5. Та замочила хустиночку
Дрібні слези витираючи,
Ой, і видивила свої карі очі.
Тебе, серце, виглядаючи.

6. Не повіває буйний вітер
Із глибокого яру,
Ой, і не прибуває козак молоденький
Із далекого краю.

7. Та не повіє буйний вітер
Та із степу широкого;
Ой, і не жди, не жди, молода дівчино,
Козаченька чорноокого.

8. Ой, не повіває буйний вітер
Та із чистого поля;
Ой, і не жди, не жди того козаченька,
Видно, твоя така доля.

481. Та бодай тая степовая.

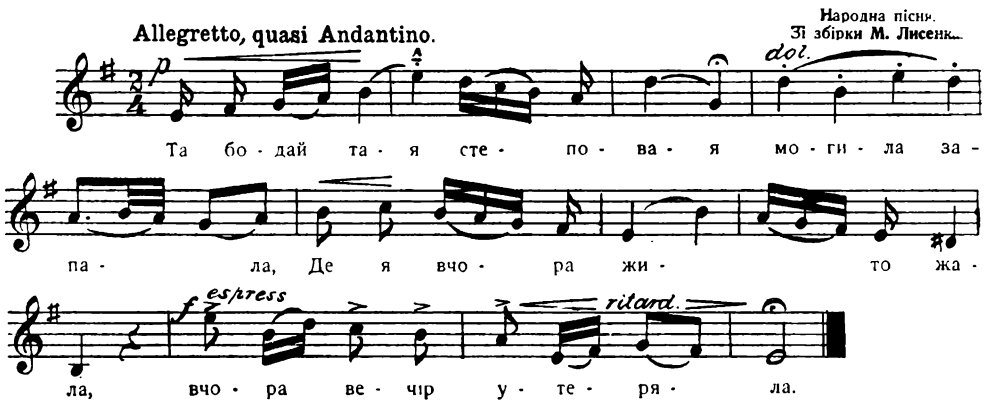

1. Та бодай тая степовая
Могила запала,
Де я вчора жито жала,
Вчора й вечір утеряла.

2. Ой, утеряла вчора вечір,
Втеряю й тепера;
Чогось моя женишина
Та смутная й невесела.

3. Ой, утеряла вчора вечір,
Втеряю й сьогодня;
Чогось моя женишина
Та до мене й не говоре.

4. Ой, не говори-ж нї до кого,
Говори зо мною;
Як не будеш, серце, говорити,
Умру, серце, за тобою.

5. Ой, я умру із-вечора,
А ти умреш вранцї,
Та нехай же нас поховають
З тобою, серце, в одній ямцї.

6. Та нехай же нас поховають
І хрест укопають,
Щоб всї люде здивувались,
Як ми вірненько кохались.

7. Ой, широкая-ж домовина,
А глибока яма;
Лежить моя женишина,
Як рибочка вяла.

482. Та бодай тая степовая.

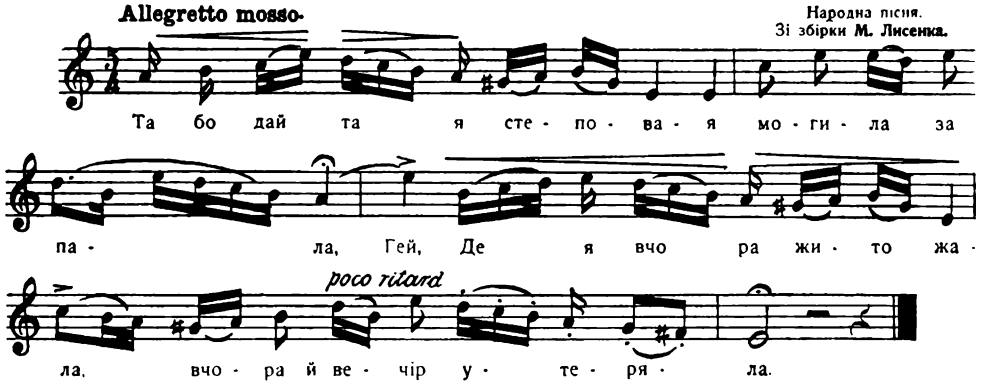

Слова як ч. 481.

---

483. Розвивай ся ти, дубочку.

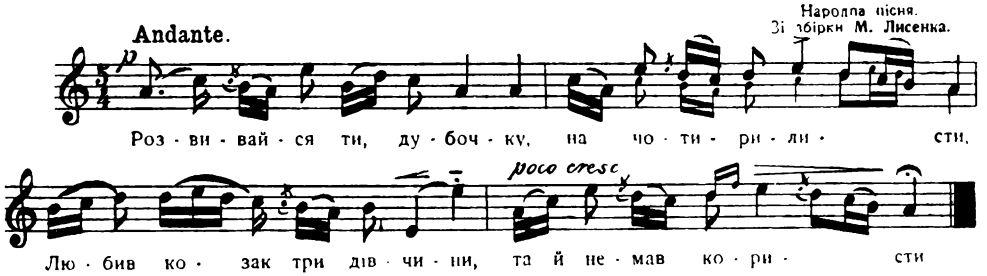

1. Розвивай ся ти, дубочку,
   На чотири листи —
   Любив козак три дівчини,
   Та й не мав користи.

2. Одна в лїтку заміж пішла,
   А друга в мясниці,
   А третяя, чорнявая
   Пішла у чорниці.

3. Ой, коли-б я молодая,
   Та крилечка мала,
   То я-б свою Україну
   Кругом облїтала.

4. То я-б свою Україну
   Кругом облїтала,
   То я-б свого миленького
   По шапці пізнала.

5. Хоч по шапці, не по шапці,
   Так по голосочку,
   Які в його, такі в мене
   Брови на шнурочку.

6. Не наступай, селезеню,
   На крилечко вутці, —
   Не розлучай, милий Боже,
   Де парочка в купці;

7. Як наступиш на крилечко,
   Буде препетать ся, —
   Як розлучиш де парочку, —
   Буде побивать ся.

---

484. Ой, крикнула лебедонька.

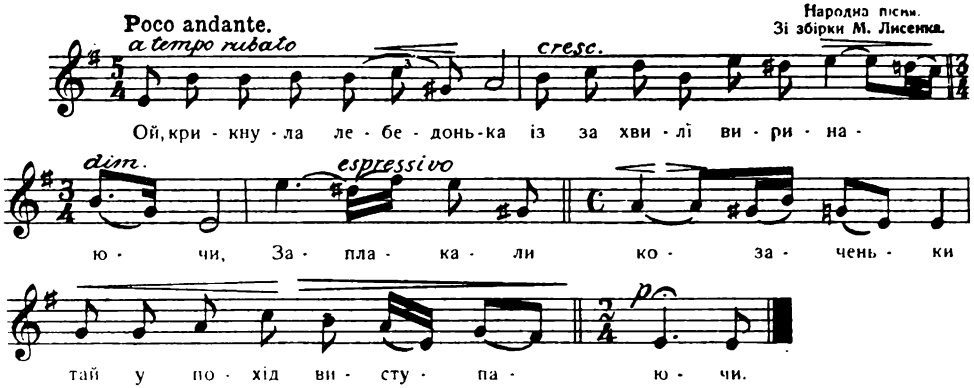

1. Ой, крикнула лебедонька
Із-за хвилі виринаючи,
Засипівали козаченьки
З-за лиману виступаючи.

2. „Чи-ж нам браття на Сїч іти,
Ой, чи тута зимувати ся;
Навчили ся батьки наші
Та і без нас пробувати ся."

3. Іде козак дорогою,
Копією упираєть ся,
За ним іде дївчинонька,
Слїзоньками умиваєть ся.

4. Ой, у полї могилонька, —
Нї обійти, нї обїхати,
Молись Богу, дївчинонько,
Щоб у вийську не загинути.

485. Ох, і вийду я за ворітечка.

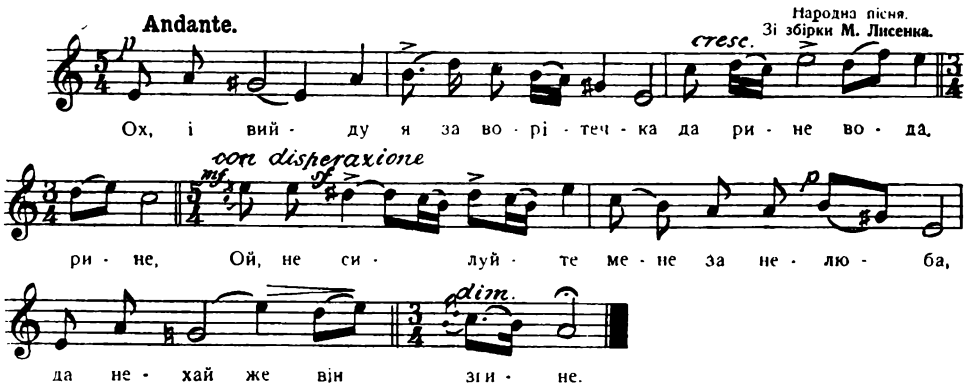

1. Ох, і вийду я за ворітечка,
Та рине вода, рине, —
Ой, не силуйте мене за нелюба,
Та нехай же він згине.

2. А колиж мене ви силуєте,
То ви мене й дайте,
А колиж менї та горе їіметь ся,
То на мене й дбайте.

3. Ой, хожу, блужу я по улонцї,
Як приблудная овця,
Та нї до кого мевї промовити
Вірненького словця.

4. А туман, туман та по дорозї
А туман качаєть ся, —
Ох, і десь мене при лихій годинї
Увесь рід цураєть ся.

5. Ой, не цурай ся мене, родинонько,
Не цурай ся ти мене,
А при лихій та годинонці
Пригортай ся до мене.

6. А нема цьвіту найповнійшого
Над ту маківочку,
Та нема-ж роду найвірнійшого
Над ту матіночку.

7. А нема цьвіту найсинійшого
Над ту ожиноньку,
А нема слова найвірнійшого
Над ту дружиноньку.

8. А туман, туман та по дорозї
Туман по облозї,
Та нема нї в кому вірної правди, —
Тілько в однім Бозї.

486. Не хили ся сосно.

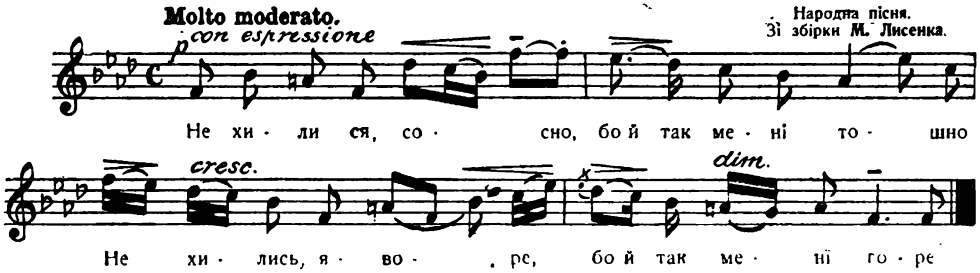

Не хили ся сосно, бо й так менї тошно,
Не хили ся вільхо, бо й так менї гірко,
Не хили ся дубе, бо й так менї буде,
Не хились яворе, бо й так менї горе;
Не хилїть ся низько, — нема милого близько,
Не будїте в ночі, — вийміть менї очі.

487. Ой, на рину, на риночку.

(Про козака Байду.)

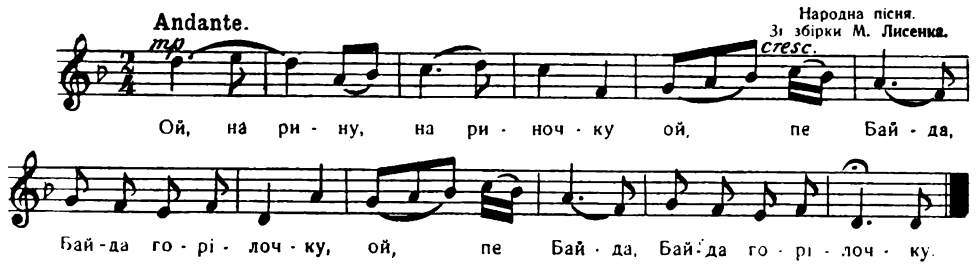

1. Ой пе Байда мід-горілочку,
Та не день, не нічку та й не годиночку.

2. Прийшов до нього цар турецький:
Ой, що ж ти робиш, Байдо молодецький?

3. Ой, пю, царю, мід-горілочку,
Та не день, не нічку та й не годиночку.

4. Покинь, Байдо, та байдувати.
Сватай мою дочку, та йди царювати.

5. Твоя дочка поганая,
Гей, твоя віра проклятая!

6. Ой, як крикне цар турецький
Та на свої слуги молодецькі:

7. Возьміть Байду, та звяжіте,
Та й за ребро гаком, гаком зачепіте!

8. Взяли Байду та звязали,
Та й за ребро гаком, гаком зачіпали.

9. Впав Байда на дубочку,
Та не день, не нічку, та й не годиночку.

10. Прийшов до нього цар турецький;
Ой, щож ти бачиш, Байдо молодецький?

11. Бачу я, царю, два дубочки,
А на тих дубочках сидять голубочки.

12. Позволь, царю, лучка зняти,
Тобі на вечерю голубочка вбити.

13. Ой, як стрельнув Байда з лука
Та попав царя поміж самі вуха.

14. А царицю в потилицю,
А цареву дочку в саму головочку.

15. „Тобі, царю, в землї гнити,
Байдї молодому мід-горілку пити!"

ВАРЯНТ.

1. Ой на рину, на риночку
Ой, пє Байда, Байда горілочку.

2. „Годї Байдо байдувати,
Сватай мою дочку, будеш царювати."

3. Ой, як крикне цар турецький
А на своє військо, військо молодецьке:

4. „Візьміть Байду, ізвяжіте,
За лівеє ребро гаком зачепіте!"

488. Вилїтали орли.

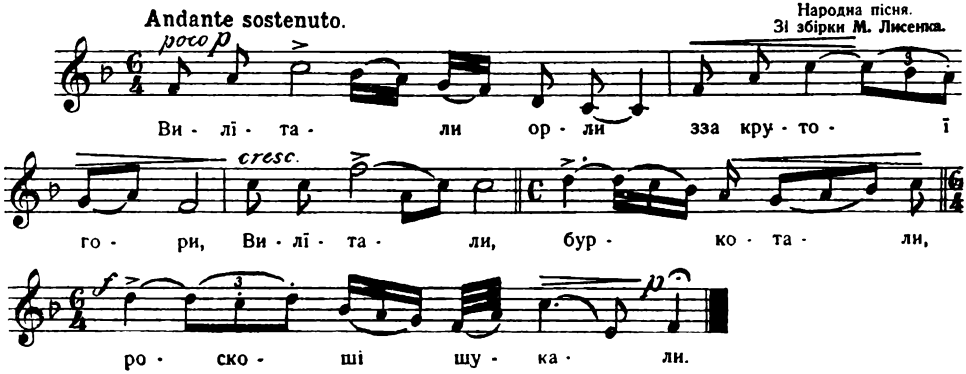

1. Вилїтали орли
З-за крутої гори,
Вилїтали, буркотали
Розкоші шукали.

2. Ох, і скільки не лїтати
Треба в низ спуститись;
Ой, у полї, в полї три дороги —
Треба розрізнитись.

3. „Запрягайте, хлопцї,
Коні воронії,
Доганяйте лїта мої,
Лїта молодії.

4. „Ой, догнали лїта мої
В калиновім мості:
Верніте ся, лїта мої
Хоч до мене в гості."

5. — „Не вернемось, не вернемось,
Не будем вертать ся;
Було-ж тобі молодому,
Було шанувать ся.

6. „Не вернемось, не вернемось,
Не маєм для чого,
Не вмів же ти шанувати
Здоровячка свого." —

489. Що молода жінка. . . . .

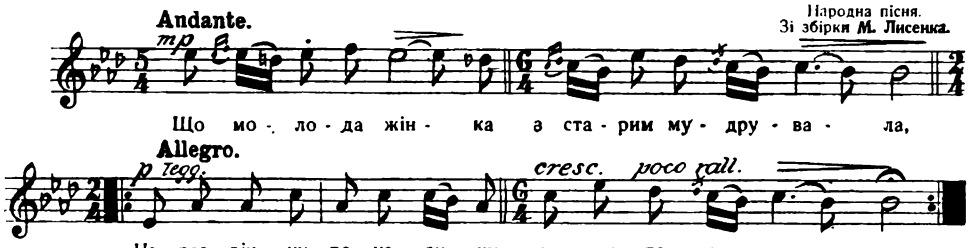

1. Що молода жінка з старим мудрувала,
   Через річку по калину у луг посилала.
2. „Бреди, бреди дїду у луг по калину,
   Не побредеш по калину, я молода згину.“
3. Ой, водиця бистра колїна минає,
   Вона стоїть на беріжку та все посилає:
4. „Бреди, бреди дїду та в луг по калину,
   Не побредеш по калину, я молода згину.“
5. А водиця бистра вже її пояс минає,
   Вона стоїть на беріжку та все посилає:
6. „Бреди, бреди дїду та в луг по калину,
   Не побредеш по калину, я молода згину.”
7. Вже й водиця бистра й бороду минає:
   Вона стоїть на беріжку та вже посилає,
8. „Бреди, бреди дїду у луг по калину,
   Не побредеш по калину, я молода згину.”
9. Уже-ж тому дїду й чуприна майнула,
   Вона стоїть на беріжку й ручками сплеснула:
10. „Оттепер же, дїду, тебе не бою ся,
    Змолодими козаками горілки напю ся.”

490. Чи я вплила, чи я вбрела.

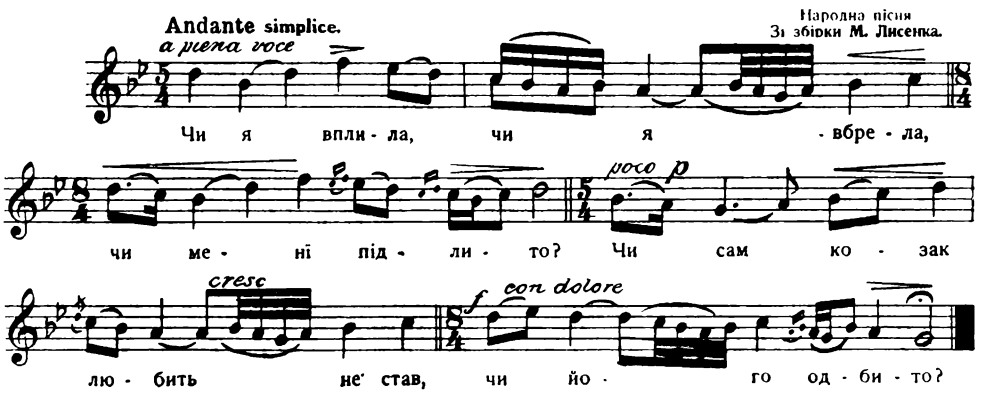

1. Чи я вплила, чи я вбрела,
   Чи менї підлито?
   Чи сам козак любить не став,
   Чи його одбито?
2. Ой, одбила щука — риба
   Від берега ряску, —
   Одібрала дївчинонька
   Від козака ласку.
3. Ой, я-ж тую дрібну ряску
   Заберу в запаску,
   Таки-ж своїму козаченьку
   Підіїду під ласку.

4. „Дівчинонько, сіра вутко,
Чи сватати хутко?"
Козаченьку — барвіночку
Хоч у неділочку.

5. „Дівчинонько, повна рожо,
В неділю не гоже,
Як діждемо до осени,
То й Бог нам поможе.

491. На що було старому женить ся.

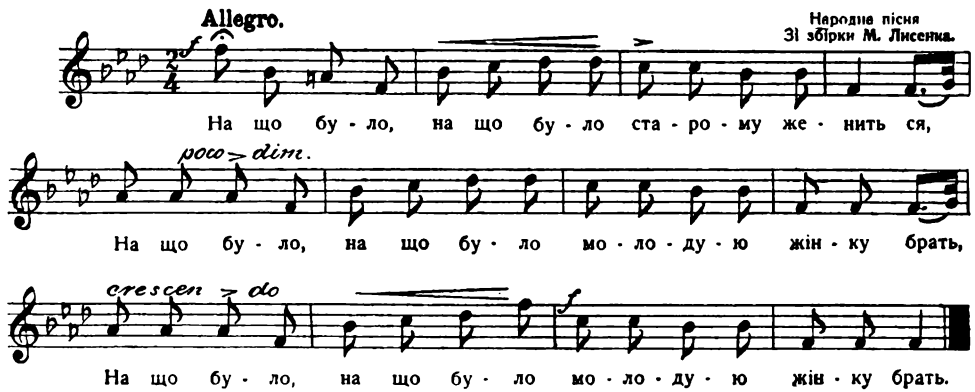

1. На що було, на що було
Старому женить ся,
На що було, на що-ж було
Молодую жінку брать?

2. На що було, на що було
Молодую жінку брать,
Що не вміє, що не вміє
Білої постелї слать.

3. Я-ж старому, я-ж старому
Постіль білу постелю;
У три ряди, у три ряди
Камінячка наложу.

4. У три ряди, у три ряди
Камінячка наложу
А в чотирп, а в чотири
Та колючої шипшини.

5. Старий не спить, старий не спить,
Та все Богу молить ся: —
Що шипшина, що шипшина
В боки колеть ся.

6. Ой, дай Боже, ой, дай Боже
Сю маненькую ніч:
Пішов би я, пішов би я
Д молодої жінки пріч.

492. Гей! По синьому морю.

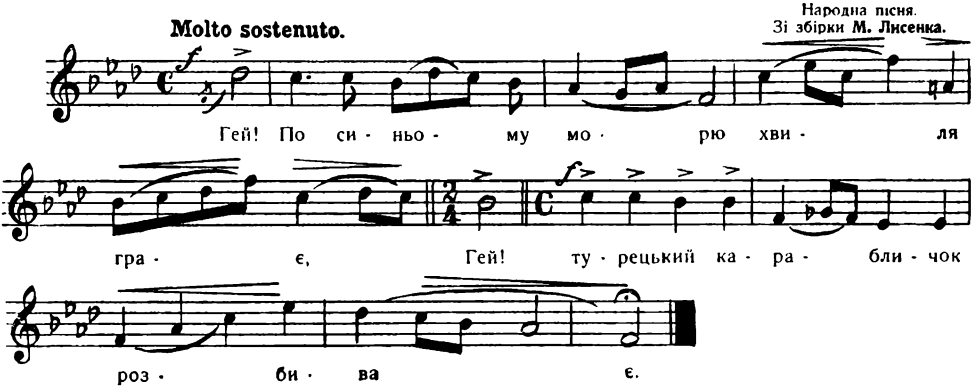

1. Гей! По синьому морю хвиля грає,
Гей! турецький карабличок розбиває.
2. Гей! турецький карабличок розбивав,
Гей! сорок тисяч війська витопляє.
3. Гей! сорок тисяч війська щей чотири,
Гей! виїздили козаченьки з України.
4. Гей! вони посїдали на могилї,
Гей! викресали вогнику, закурили.
5. Гей! викресали вогнику, закурили,
Гей! розпустили пужар по долинї.
6. Гей! розпустили пужар по долинї,
Гей! попалили дїточки соловїні.
7. Гей! котрії старшенькі, полетїли,
Гей! а котрої меньшенькі, погоріли.
8. Гей! прилетїла матінка соловїна,
Гей! біднаж моя головонько, нещаслива!

493. Ой, наварили а Ляхи пива.

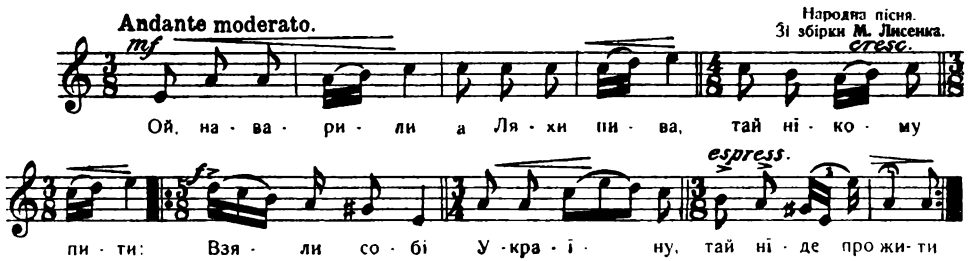

1. Ой, наварили а Ляхи пива,
Та й нїкому пити:
Взяли собі Україну,
Та й нїде прожити.
2. Ой, наварили а Ляхи пива
Таї не шумували:
Взяли собі Україну,
Таї не панували.
3. Ой, ви Ляшки та недовірки,
Годї-ж панувати:
Недалеко іде Гонта,
Дасть ся він вам знати.

494. Ой, і пє козак, пє.

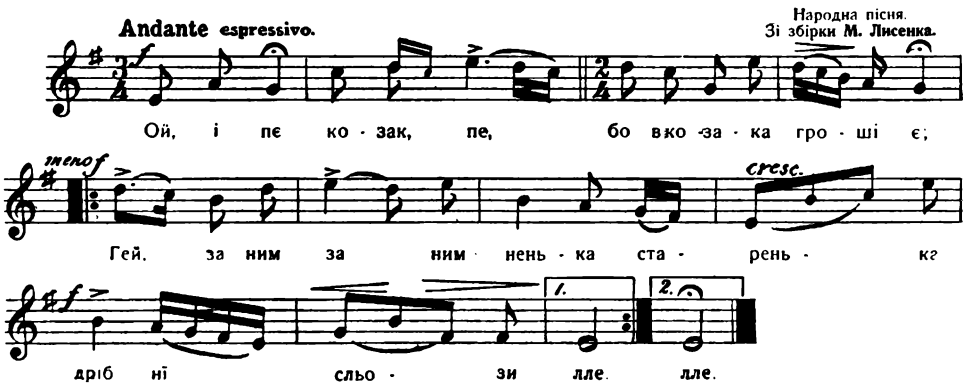

1. Ой, і пє козак, пє,
Бо в козака гроші є;
Гей! за ним, за ним ненька старенька
Дрібні сльози ллє.

2. Ой, ти, сину мій,
Ти дитино моя,
Гей! не пий, не пий та горілочки,
Бо зведе з ума.

3. Я горілки напюсь,
Та й ума наберусь,
Гей! в невірною та дружиною
По вік не поймусь.

4. На вгороді верба,
Під вербою вода,
Гей! там дівчина воду брала
Сама молода.

5. Що козак до води,
А дівчина од води;
Гей! постій, постій серце, дівчино,
Дай коню води.

6. „Не можу я підождать,
Щей коневи води дать."
Ой, зимна роса, а дівчина боса,
Ніженьки щемлять.

7. Ой, скину я опанчу,
Дівці ноги обверчу,
Гей! зажди, зажди до суботи,
Чоботи куплю.

8. „Не купуй ти менї,
А купи ти собі,
Гей! є у мене отець, рідна мати,
То й куплять менї."

495. Та щука риба в морі.

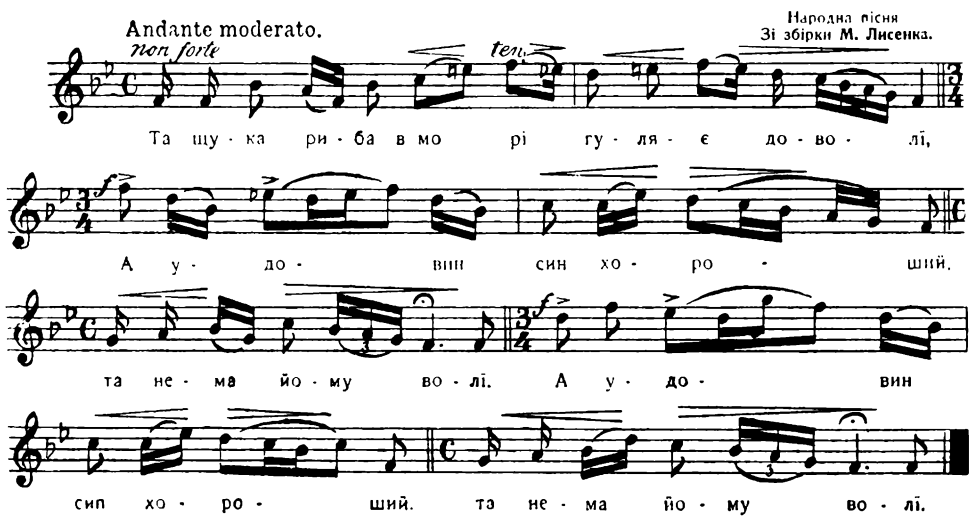

1. Та щука риба в морі
Гуляє до волї,
А удовин син хороший,
Та нема йому волї.

2. Та тільки-ж йому волї,
Що в чистому полї;
Кінь вороний, сам молодий,
Та гуляє до волї.

3. Ой, вийшла стара мати
На рундук гуляти,
Летить орел сизокрилий,
Вона стала питати:

4. Ой, і ти, орле сизий,
Високо лїтаєш,
Чи не бачив мого сина,
Як у полї гуляє!

5. „Ой, твій син молоденький
В полї не гуляє;
Лежить же він край доріжки
Та лежить, спочиває.

6. Ой, лежить край доріжки,
Лежить, спочиває,
Чорний ворон, найчорнїщий
У головонцї ськає.

496. Ой, та спив ся козак, спив ся.

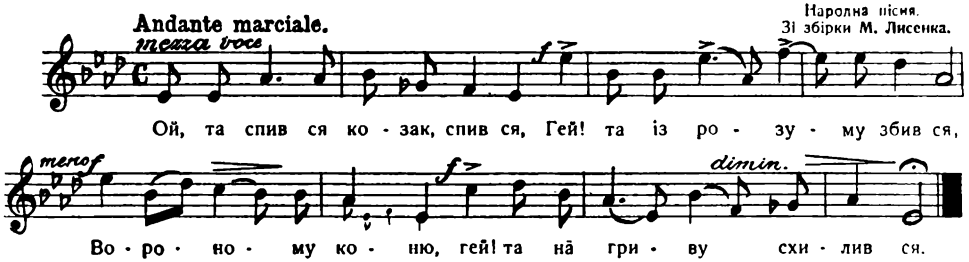

1. Ой, та спив ся козак, спив ся;
   Гей! та із розуму збив ся;
   Вороному коню
   Гей! та на гриву схилив ся.
2. Ой, поїхав козаченько,
   Гей! а й у чистеє поле
   Де бідна сирота
   Гей! та пшениченьку поле.
3. Та пшениченьку поле
   Гей! а кукіль вибирає,
   Кукіль вибирає,
   Гей! та на межу кидає.
4. Годї-ж тобі, дівчинонько,
   Гей! та кукіль вибирати:
   Ходім до домоньку,
   Гей! та вари вечеряти.
5. Наварила вечеряти,
   Гей! ой, вечеряй зо мною,
   Стели білу постіль,
   Гей! та лягай спать зо мною.
6. Не велїла-ж менї мати,
   Гей! та білу постіль слати,
   Білу постіль слати,
   Гей! з козаком спать лягати...
7. Лягла спати дівчинонька,
   Гей! Лягла та й заснула,
   Виїхав козак з двору,
   Гей! а дівчина й не чула.
8. Ой, виїхав козаченько,
   Гей! за новії ворота,
   Оглянеть ся назад себе,
   Гей! аж стоїть бідна сирота.
9. Ой, на-ж тобі, дівчинонько,
   Гей! та сто рублїв на пиво,
   Сто рублїв на пиво,
   Гей! а червінця на мило.
10. Бодай тебе, козаченьку,
    Гей! лихая година побила:
    Через тебе, вражий сину,
    Гей! мене мати била.

497. Ой, на горі василечки сходять.

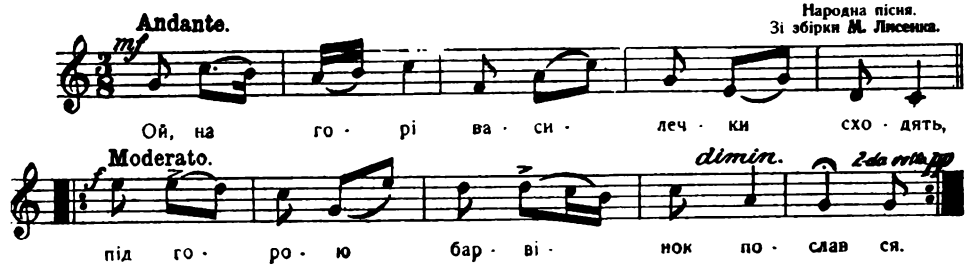

1. Ой на горі василечки сходять,
   Під горою барвінок послав ся.
2. Під горою барвінок послав ся,
   Молод козак розпився, розгуляв ся.
3. Молод козак розпився, розгуляв ся,
   А його кінь в стайнї застояв ся.
4. Мати сина на глум оженила,
   Невісточку та і не злюбила.

5. Купи, сину, нагайку дротянку,
Та бий жінку з вечора до ранку.
6. Пішов милий під новую хату,
Чи єсть мати порадниця в хаті.
7. „Порадила, чим жінку скарати,
Порадь мати, де жінку сховати?
8. — „Бери, сину, вороного коня,
Вези жінку до синього моря.” —
9. „Не так, мати, як жінку ховати,
Треба, мати, громаду збирати.

498. Ой, тихая вуличенька, тиха.

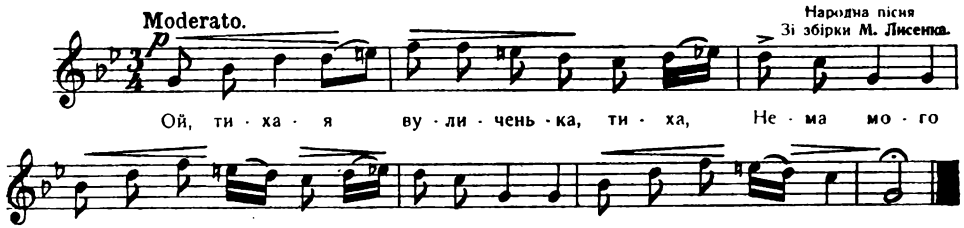

1. Ой, тихая вуличенька, тиха,
Нема мого милого жениха.
2. Ой, ще-ж вона тихіщая буде.
Як мій милий з дороги прибуде.
3. Ой, приїхав мій миленький пізно,
Розійшла ся уличенька різно.
4. Сїдай, милий, сїдай на порозї,
Та розкажи, як було в дорозї.
5. „Ой, ти мила, що то за причина,
Що на руках малая дитина?”
6. Ой, у мене циганочка була,
Вона в мене дитину забула.
7. „Ой ти, мила, що то за причина,
Що на руках малая дитина?”
8. Ой, то, милий, винувата мати,
Що пускала сваволю до хати.

499. Ох! Та не люби двох!

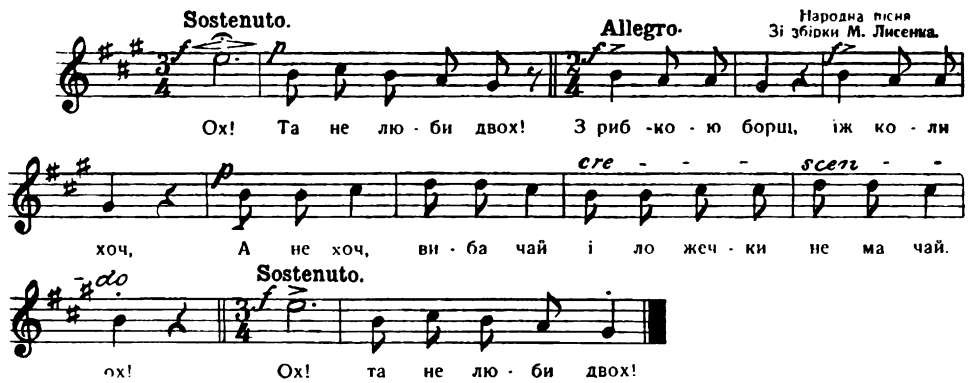

Ох! Та не люби двох!
З рибкою борщ,
Їж, коли хоч,
А не хоч, вибачай,
І ложечки не вмочай, ох!
Ох! та не люби двох!

500. Ой, гай, мати, гай зелененький.

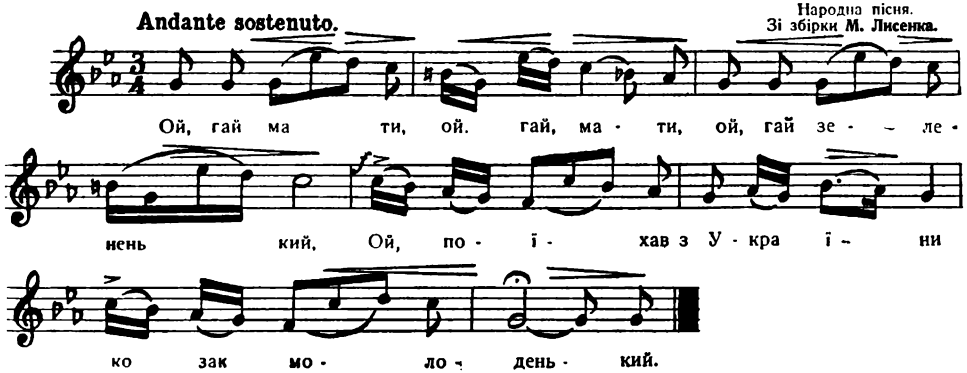

1. Ой, гай, мати, ой, гай, мати,
Ой, гай зелененький,
Ой, поїхав з України
Козак молоденький.

2. Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонив ся:
„Ой, прощайте, слобіжане,
Може з ким сварив ся."

3. Хоч сварив ся, не сварив ся.
Аби помирив ся,
А як виїхав на битий шлях
Слізоньками вмив ся.

4. Приливайте ляхи шляхи,
Що курять ся курно;
Розважайте дівчиноньку,
Що журить ся дурно.

5. Не жаль менї доріженьки,
Що пилом припала,
А жаль менї дівчиноньки,
Що дурно пропала!

501. Та туман яром, мороз долиною.

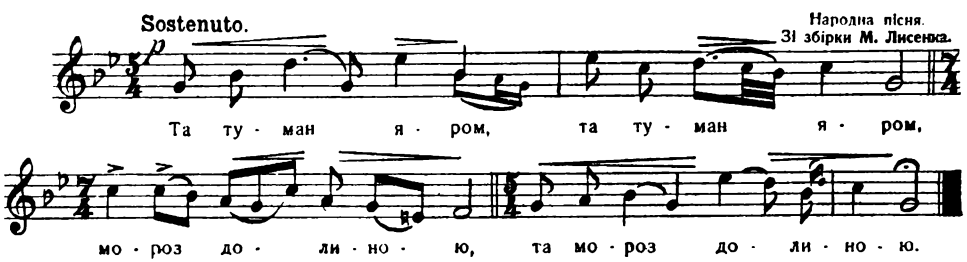

1. Та туман яром, та туман яром
Мороз долиною, та мороз долиною.

2. Та не по правдї та козаченьку
Живеш з дівчиною, та живеш з дівчиною.

3. Що пізно ходиш, рано виходиш,
Важиш на другую, та важиш на другую.

4. Та понад річкою, понад быстрою
Цигани стояли, та цигани стояли.

5. Та поміж тими, та циганами
Циганка воріжка, та циганка воріжка.

6. Та до тієї та циганочки
Втоптана доріжка, та втоптана доріжка.

7. Та по тієї та доріженцї
Дівчина ходила, та дівчина ходила,

8. Та до тієї та циганочки
Зїллячко носила, та зїллячко носила.

502. Пішла Оляна до броду.

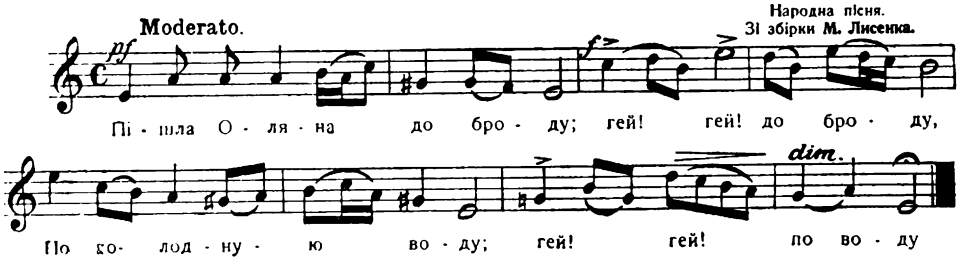

1. Пішла Оляна до броду,
   Гей, гей! до броду,
   По холодную воду,
   Гей, гей! по воду.

2. Стала вона води брать,
   Гей, гей! води брать,
   Став карабчик підпливать,
   Гей, гей! підпливать.

3. А на тому карабці,
   Гей, гей! карабці,
   Півтораста молодців,
   Гей, гей! молодців.

4. Межи ними отаман,
   Гей, гей! отаман,
   Запорожець Іван,
   Гей, гей, гей! Іван.

5. Ой, вийняв він гострий меч.
   Гей, гей! гострий меч,
   Здійняв Олянї голову з пліч,
   Гей, гей, гей! із пліч.

6. Покотилась голова,
   Гей, гей! голова,
   Аж до синього моря,
   Гей, гей! до моря.

7. А там ішли чумаки,
   Гей, гей! чумаки,
   Олянинї, родаки,
   Гей, гей! родаки.

8. Взяли ж її в сьвітлицю,
   Гей, гей! в сьвітлицю,
   А Івана в темницю,
   Гей, гей! в темницю.

9. Ой, продай, брате, сірі воли,
   Гей, гей! сірі воли,
   Визволь мене з неволї,
   Гей, гей! з неволї.

503. Та тече вода з під города.

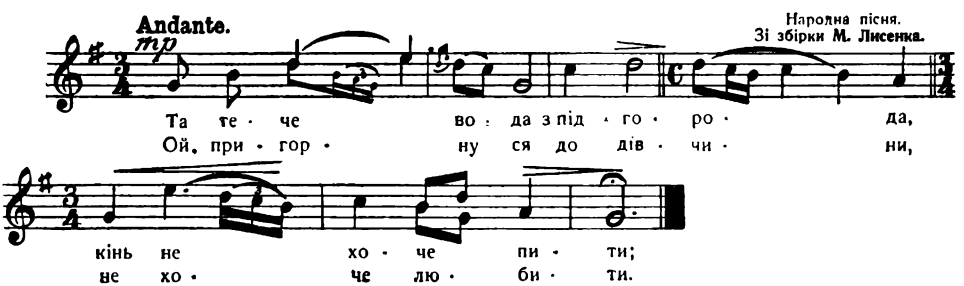

1. Та тече вода з під города,
   Кінь не хоче пити;
   Ой пригорну ся до дівчини,
   Не хоче любити.

2. Та тихиї же я голос маю,
   Пущу по Дунаю;
   Як я тебе одну любив,
   То я десять маю.

3. Перва мила коня веде,
Друга напуває,
А третая сїдло несе,
Четверта сїдлає.

4. А пятая обід варить,
Шоста подаває,
А сьомая постїль стеле,
А восьма питає.

5. „Ой, куди їдеш, одїзджаєш,
Сизокрилий орле?
Ой, хтож мене молодую
Сей вечір пригорне?"

6. Ой, пригортай ся, дївчинонько,
Другому такому,
Та не кажи тії правди,
Що менї самому.

7. „Та, ой, як менї, серденятко,
Правди не казати:
Вечір стою, сьвітом нужу,
Тебе не видати"

---

504. Куди вітер віє.

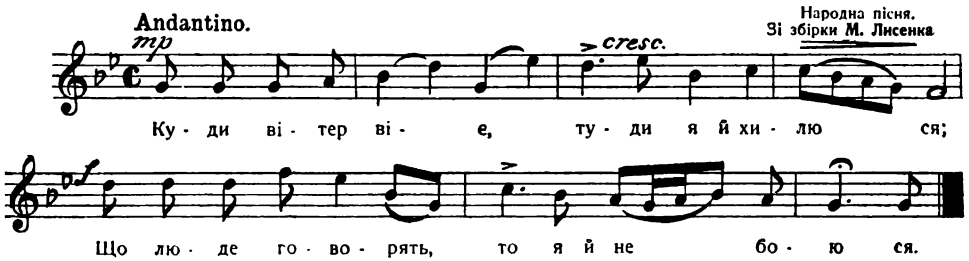

1. Куди вітер віє,
Туди я й хилю ся;
Що люде говорять,
То я й не бою ся.

2. Тим я й не бою ся,
Що я не женю ся;
Тим не женю ся:
Нема менї пари.

3. Тільки-ж менї пари,
Що десь у Варшаві,
Хиба що в Варшаві
Одна королївна.

4. А та королївна,
Тож менї не рівна;
Тільки менї рівна
Дївчинонька вірна.

5. Пішла у садочок
Рвати ягідочок...
Ягід не нарвала,
Грушок назбирала.

6. Назбирала грушок
Повненький хвартушок,
Та й сама не знаю,
Що робити маю.

7. Чи сїсти поїсти,
Чи милому нести...
Як милому нести,
Через річку брести.

8. Через річку брела,
Не замочила ся,
На свого милого
Не надивила ся.

9. Як би я зозуля,
Тоб крилечка мала,
Я-б той городочок
Кругом облїтала.

10. Я-б той городочок
Кругом облїтала,
Я-б свого милого
По шапцї впізнала.

11. Ой, хоч не по шапцї,
То по козирочку,
Бо в мого милого
Брови на шнурочку.

---

505. Оїї, по, горі вівчар вівці ганяє.

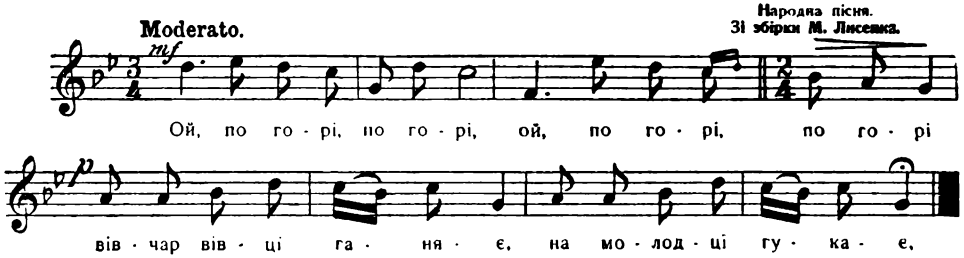

1. Ой, по горі, по горі (2)
Вівчар вівці ганяє
На молодці гукає:

2. „Ой, ви хлопці молодці (2)
Накажіте дівонці,
Що в червоній плахтонці.

3. Нехай вона не гуля (2)
І літ своїх не теря." (2)

4. Та дівчина зачула, (2)
Та й з вулиці махнула. (2)

5. Прибігає до воріт (2)
Хапаєть ся за живіт (2)

6. — „Щож я буду робити, (2)
Що не хоче любити. (2)

7. Ой, Боже мій, Боже мій! (2)
Що хороший, та не мій!" — (2)

8. „Біжи, дівко, до гаю, (2)
Та накопай розмаю." (2)

9. — „Ой, розмаю не знаю, (2)
Хиба людей спитаю." (2)

10. Накопала коріння (2)
З під білого каміння. (2)

11. Наставляла до печі, (2)
Примовляла три речі: (2)

12. — „Кипи, кипи корінець, (2)
Поки прийде молодець." — (2)

13. Ще й корінець не вкипів, (2)
Вже й молодець прилетів. (2)

14. — „Ой, чогож ти прилетів, (2)
Що ти любить не схотів?" (2)

15. „Як до тебе не літать, (2)
Що ти вмієш чарувать." (2)

16. — „Які в мене чароньки, (2)
Що чорнії бровоньки." — (2)

506. Нехай же нас Бог ратує.

(Про Куперяна)

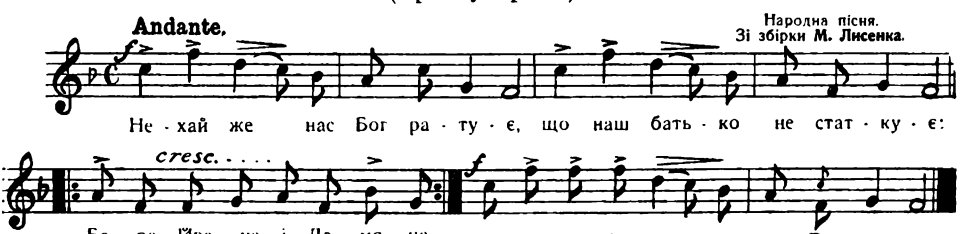

1. Нехай же нас Бог ратує,
Що наш батько не статкує:
Бере Івана і Демяна,
Петра, Гриця і Степана,
Максима, Семена
Ще й Терешка.

2. Зібрала ся кумпанїя,
Невеличкая, але чесна;
Їдні сїли по один бік,
Другі сїли по другий бік,
Куперян найстарший
По середині!

3. Зібрали ся ми та всї тутечки,
Не простії люде, все ремеснички:
То писарі, то малярі,
То ковалї, то слюсарі,
То музики, то дзвонарі,
То шевчики, то крамарі,
Виноварі й пивоварі,
Куперян цехмейтер
Над соломою.

4. Ой, дайже нам Господи, що ми зібрались,
Що ми собі трошечки понапивались,
Хто маючий, хто багатий,
Хто покірний, хто завзятий,
Хто вродливий, хто хороший,
Кому течуть в річок грошi,
А Куперян каже:
Я ввесь у злотї:

5. Біжить Ганна щей Титяна,
Страшать батька Куперяна;
Біжить Ганна ще й Данилко:
Тїкай татку, куди видко,
Ось мамуня йде,
Всїм біда буде.

6. Одні кажуть: іскриймо ся,
Другі кажуть: признаймося,
Один каже: сидїм тихо!
Другий каже: буде лихо!
А Куперян каже:
Якось то буде!

507. Кому воля, а кому неволя.

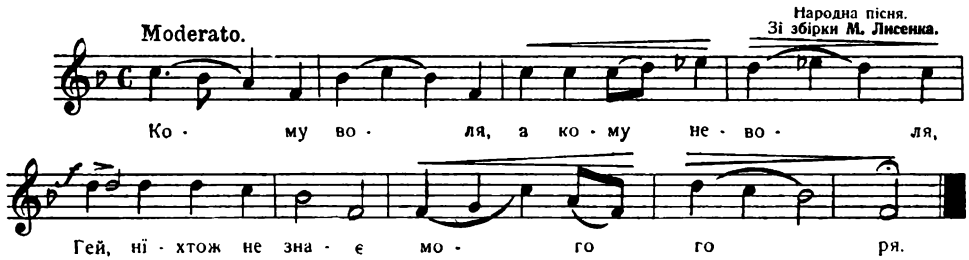

1. Кому воля, а кому неволя,
Гей! нїхто-ж не знає мого горя.

2. Моє горе, горе не якеє,
Гей! моє горе великее.

3. Білі ручки нїчого не роблять,
А білії ніжки далеко не ходять.

4. Тільки ходять у сад у садочок,
Гей! Щипать ягід ягідочок.

5. Вони ягід, ягід не нарвали,
Тільки соловейка розпитали.

6. Соловейку, ой ти малесенький,
Гей! скажи правду, де мій миленький,

7. Ой, твій милий у дальніх сторонах,
Ходить, заробляє усе по заводах.

8. Ой, твій милий не буде до хати,
Бо його погнали уже у салдати.

508. Славне було Запороже.

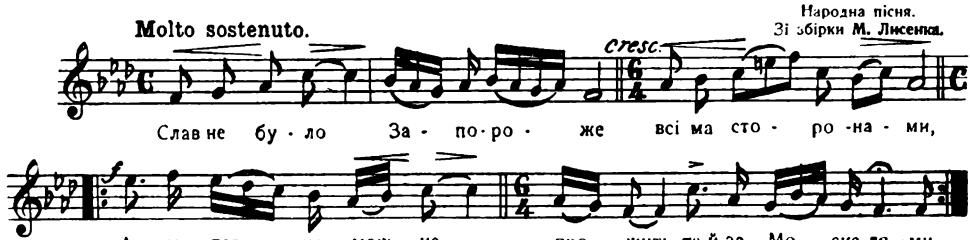

1. Славне було Запороже
Всіма сторонами,
А тепер не можна прожить
Та й за Москалями.
2. Стережи ся Кальнишевський
Од чистого ставу,
Бо втеряєш Запороже,
Ще й козацьку славу.
3. Не встеріг ся пан Кошовий
Од синього моря,
А вже-ж йому в Петербурзї
Шостий год неволя.
4. Ой, забрали Запороже,
Дорогі клейноди,
Наробили козаченькам
Великі скорботи.
5. Підписало сорок тисяч
Під Турчином жити,
Присягали Турчинові
Ще й Москаля бити.

509. Ой, у полї билиночка коливаєть ся.

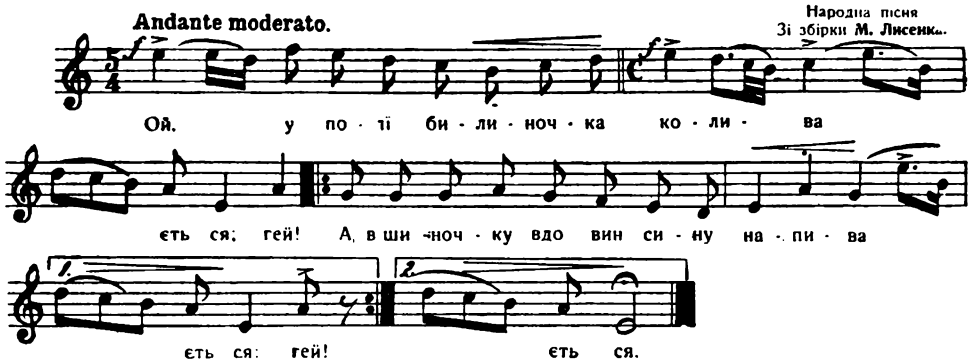

1. Ой, у полї билиночка коливаєть ся,
Гей! а в шиночку вдовин сину напиваєть ся.
2. Годїж тобі, билиночко, коливати ся,
Гей! годїж тобі, мій синочку, напивати ся.
3. Ой, як менї, моя мати, горілки не пити,
Гей! як не хоче мене, мати, дївчинонька любити.
4. Ой, умру я, моя мати, ой умру, ой умру,
Зроби-ж менї, моя мати, із кедриноньки труну.
5. „Ой, деж тобі, мій синочку, кедриноньки узяти?
Будеш же ти, мій синочку, і в дубовій лежати"
6. Нехай мене не ховають нї попи, нї дяки,
Нехай мене поховають запорозькі козаки.

510. Ой, попід гай зеленький.

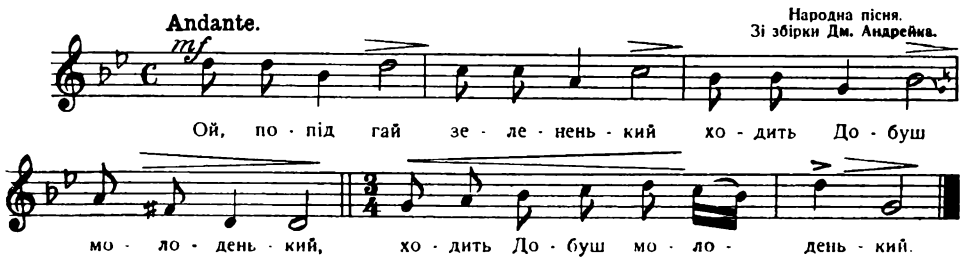

1. Ой, попід гай зелененький
Ходить Добуш молоденький (2)

2. На ніженьку налягає,
Топірцем ся підпирає.
Тай на хлопців накликає:

3. Ой, ви хлопці, ви молодці,
А сходіть ся разом д' купці. (2)

4. Бо будемо раду мати,
Де підемо розбивати. (2)

5. Щоби Кути не минути,
До Косова повернути. (2)

6. Тепер хлопці, ідім спати,
Бо маємо рано встати. (2)

7. Та вставайте всї раненько,
Убирайте ся борзенько. (2)

8. У постоли шкіряної,
У воловки шовковії. (2)

9. Разом, хлопці, разом бігом,
Западають стежки снігом. (2)

10. Ходіть, хлопці, ба й за мною,
Та й у гору і скалою. (2)

11. Бо зайдемо та до Дзвінки,
До Штефанової жінки. (2)

12. „Ой, Добушу, ти пане наш,
Там пригода буде на нас!" (2)

13. Ви на мене не вважайте,
По дві кулї набивайте! (2)

14. Станьте хлопці, під ворота,
А я піду під віконце,
Ци спить моє любе серце.

15. „Чи спиш, серце, та ци чуєш,
Ци Добуша заночуєш?" (2)

16. „Ой, я не сплю, та все чую
Бо вечероньку готую. (2)

17. „Ци спиш, серце, та чи чуєш,
Ой, ци сама ти ночуєш! (2)

18. „Ой, я не сплю, та все чую,
Розбійника не зночую. (2)

19. А Штефана нема дома,
Ще вечера не готова; (2)

20. Буде вона дуже пильна,
Всему сьвіту буде дивна.

21. Ци будеш ми отворяти,
Чи кажеш сї добувати? (2)

22. „Не кажу сї добувати
І не піду отворяти." (2)

23. Пусти, суко, враз до хати,
Щоб дверей не вибаляти! (2)

24. „В мене двері тисовії,
В мене замки стальовії." (2)

25. Не поможуть замки твої,
Як підложу плечі свої. (2)

26. „Сїм лїт сили закохати,
Мої двері вилупати!" (2)

27. Взяв ся Добуш добувати,
Взяли замки відлїтати. (2)

28. Ой лиш двері та підхилив,
А вже Дзвінка з пода стрілив,
Добушеви в серце вцїлив!

29. Не так в серце, в праве плече,
А в лївого кровця тече. (2)

30. Ой, ти гицлю, ти Дзвінчуку,
Тось ти мя з'їв через суку! (2)

31. „Треба було не гуляти
Суцї правди не казати. (2)

32. Бо у суки тілько віри,
Як на бистрій воді піни." (2)

33. „Ой Добушу, Добущуку,
Чомусь не вбив тоту суку?" (2)

34. Як же я ї убити мав,
Коли я ї вірне кохав. (2)

35. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас. (2)

36. Ой, куди ми не бували,
Та ми зради не видали. (2)

37. А ту зрада ба й над нами,
Молодими легінями!" (2)

38. Ой, ви хлопці, ой ви мої,
Возьміть мене в хати тої. (2)

39. Возьміть мене на топори,
Занесїть мя в Чорну Гору. (2)

40. В Чорну Гору занесїть мя,
На дрібний мак посїчіть мя (2)

41. Най ся Ляхи не збиткують,
Моє тїло не чвертують. (2)

42. Сріблом-злотом подїлїть ся,
А самі вже розходїть ся. (2)

43. Але не йдїть розбивати,
Людську кровцю проливати. (2)

44. Людська кровця не водиця,
Проливати не годить ся. (2)

45. Впали Ляхи, всїх забрали,
Назад руки повязали,
До коней поприпинали.

46. „Ой Добушу, ти пане наш,
Велика пригода на нас! (2)

47. Деж ми будем зимували,
Тай лїтечко лїтували?" (2)

48. В Станїславі на риночку,
В тяжких дибах, в зелїзочку. (2)

49. Там будете ночувати,
Будуть Нїмцї тїло драти. (2)

511. І учора горох.

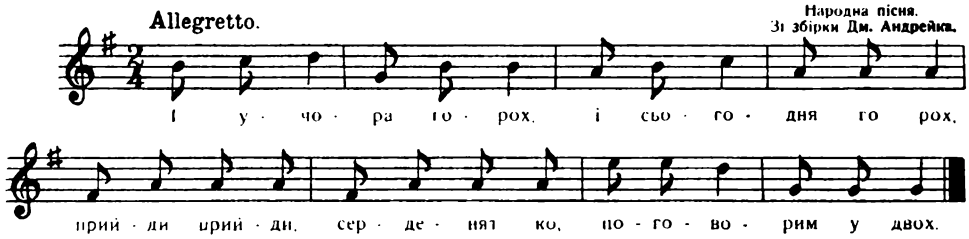

1. І учора горох,
   І сьогодня горох:
   Прийди, прийди, серденятко,
   Поговорим у двох!
2. І учора куліш,
   І сьогодня куліш:
   Прийди, прийди, серденятко,
   Мою душу потіш!
3. І учора паляниці
   І сьогодня паляниці:
   Прийди, прийди, моє серце,
   Дай на себе надивить ся?
4. І учора кисіль
   І сьогодня кисіль:
   Ой, як же я тепер рада,
   Біля мене Василь!

512. Із чужого краю.

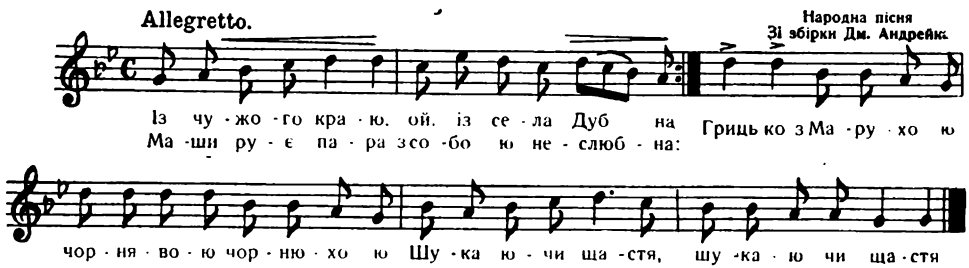

1. Із чужого краю
   Ой, із села Дубна,
   Маширує пара
   З собою неслюбна:

   Грицько з Марухою,
   Чорнявою чорнюхою
   Шукаючи щастя,
   Шукаючи щастя.
2. Ой, став він на службу
   Та й під паном диким,
   Знайшов собі щастє,
   Та щастє велике:

   Грицько в гору іде,
   Шумить, гудить, куда іде,
   Бо велике щастє,
   Бо велике щастє,
3. Поставили Грицька
   Старшим на урядї,
   Старшим комісаром
   При свинячім стадї;

   Грицько в гору іде,
   Шумить, гудить, куда іде
   Бо велике щастє,
   Бо велике щастє.
4. Также і Маруха
   При радї зістала,
   Псам їсти варила,
   З свинарами спала;

   Грицько в гору іде,
   Шумить, гудить, куда іде,
   Бо велике щастє,
   Бо велике щастє.

513. Ґуралю, з чорними очима.

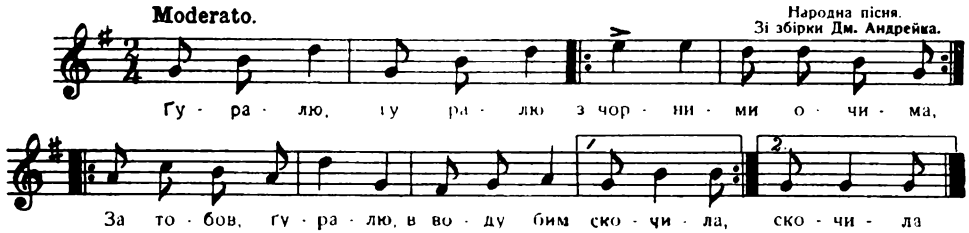

1. Ґуралю, ґуралю
З чорними очима,
За тобов, ґуралю,
В воду бим скочила.

2. В воду бим скочила,
В Дунай утонула.
З тобою, ґуралю,
В сьвіт бим полинула.

---

514. Чорні очі як терен.

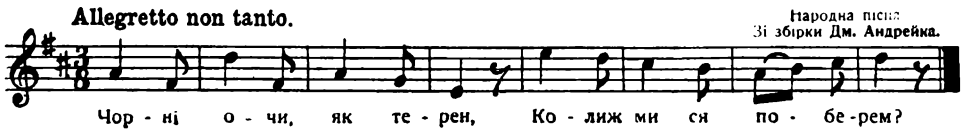

1. Чорні очі як терен,
Коли-ж ми ся поберем?

2. Маю в Бозї надїю,
Поберем ся в неділю.

---

515. Гусар гуси зганяє.

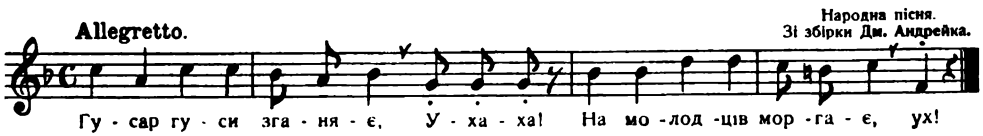

1. Гусар гуси зганяє,
У — ха — ха!
На молодцї моргає,
Ух!

2. Гей, ви хлопцї, молодцї
У — ха - - ха!
Перекажіть дївонцї,
Ух!

4. Най вона мене не жде,
Най за другого іде.

5. Тее дївка почула,
Та й з вулицї махнула.

6. Не дійшла ще до двора, —
Заболїла голова.

7. Не дійшла ще до воріт, —
Схватила ся за живіт:

8. „Ой, Боже-ж мій, Боже мій,
Гарний милий, та не мій!

9. Ой, що-ж мені робити,
Що покинув любити?"

10. — „Іди доню до гаю,
Та накопай розмаю." —

11. „Я розмаю не знаю,
Хиба людий спитаю."

12. Пішла дівка до гаю,
Накопати розмаю.

13. Ой, ходила цілий день,
Викопала но оден.

14. Сполоскала корінець,
Накришила у горнець.

15. Приставила до жару,
Кіпить корінь помалу.

16. Ой, ще корінь не вкипів,
А вже гусар прилетів.

17. „Ой, чого-ж ти прилетів,
Колись мене не хотів?"

18. — „Ой, чи хтів я, чи не хтів,
А до тебе прилетів.

19. Бо у тебе чароньки:
Твої чорні бровоньки.

516. Ой, посіяв я конопель.

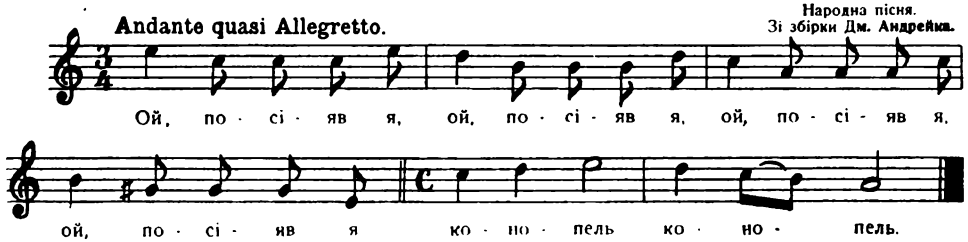

1. Ой, посіяв я, ой посіяв я
Ой, посіяв я, ой посіяв я
Конопель, конопель,

2. Ой, занадив ся, ой занадив ся,
Ой, занадив ся, ой занадив ся
Журавель, журавель.

3. Ой, а я тому (4)
Журавлю. (2)

4. Ой, бучком ноги (4)
Поломлю! (2)

5. Ой, най не ходить (4)
Журавель, (2)

6. Най не толочить (4)
Конопель! (2)

517. Кувай же ми, кувай.

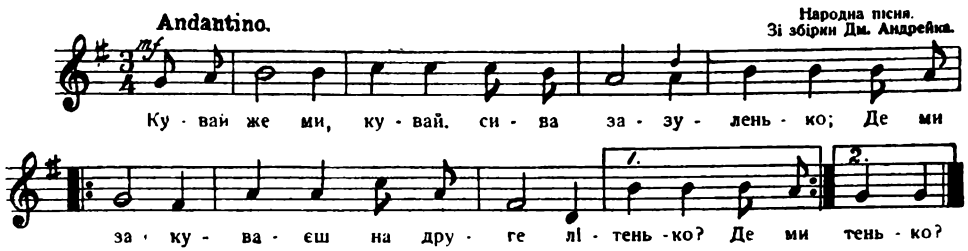

1. „Кувай-же ми, кувай, сива зазуленько,
Де ми закуваєш на друге лїтенько?"

2. „Де я закую, щей сама не знаю,
Бо я по всїм сьвітї доріженьку знаю.

3. Закуваю тобі при червонім вині,
При хатці старенькій, при милій дівчині.
4. Но ти тільки скажу, що иншого має,
Тебе вірно любить, за другим конає."
5. Ходила дівчина в той гай по калину,
Блукала дівчина сім день щей годину.
5. „„Чого ти, дівчино, по тім гаю блудиш?
Либонь ти, дівчино, мого сина любиш.""
7. — „Як бим не любила, то бим не ходила,
Я за твоїм сином, бистру річку плила." —
8. Ой плили гусоньки бистрою водою,
Ой вийди, дівчино, розмов ся зо мною.
9. — „Ой не раз я не два з тобов розмовляла
А щем ти ніколи правди не сказала."
10. Ой коби я мала, як той сокіл, крила,
То бим полетїла, куди бим хотїла.
11. Полетїла би я у гай зелененький,
У гай зелененький, де є мій миленький.

---

518. Всюда темно як в могилї.

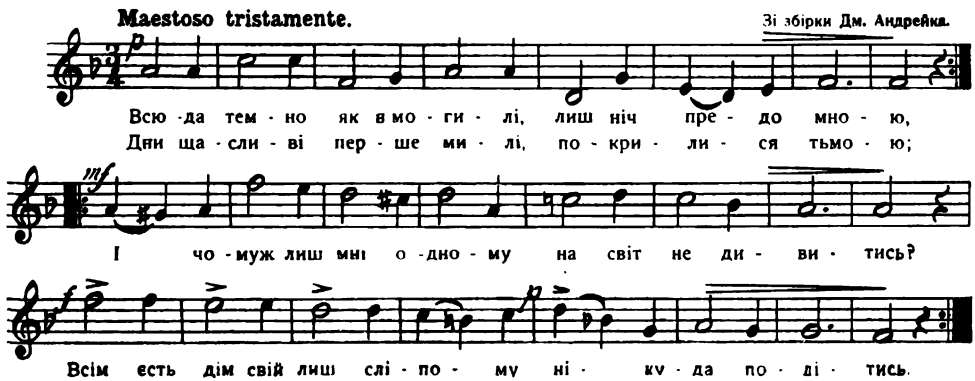

1. Всюда темно як в могилї.
Лиш ніч предо мною,
Дни щасливі, перше милі
Покрили ся тьмою;
І чомуж лиш мнї одному
На сьвіт не дивитись?
Всїм єсть дім свій лиш слїпому
Нїкуда подїтись.

2. Хто в родинї тут найдеть ся
Руку мнї подати,
Чиє серце відозветь ся
Мене повитати?
Нема перед ким розкрити
Мойого желання:
Щоби менї вже узріти
Раз конець страдання.

3. „Чи ми тебе не любили
Так, як твої рідні
Чи-ж ми тобі не сприяли,
Хоть самисьмо бідні?
Не сумуй же так тяженько,
День нічку розжене,
Серцю стане відрадненько,
Щастє ся поверне."

4. Но, чи мож мнї надїятись,
Я погреб надїю!
Білим сьвітом утїшатись
Коли-ж я успію?
Мої очі, темні очі,
Хоть раз отворіть ся,
На мою зьвізду сред ночі,
А потім замкніть ся!

519. Ой, коню мій, коню.

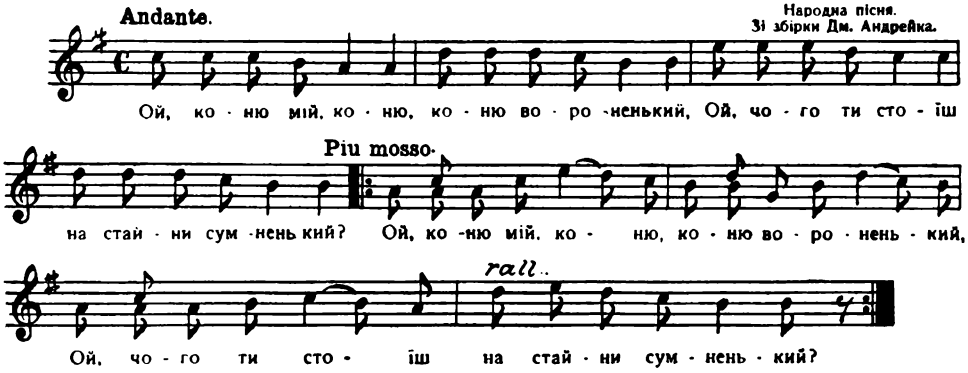

1. Ой, коню мій, коню,
Коню вороненький,
Ой, чого ти стоїш
На стайни сумненький?

2. „Тому я сумненький,
Що ти молоденький
Що ти рано встаєш,
Мене напуваєш!“
Мене напуваєш,
Возьмеш осїдлаєш,
Куди лиш поглянеш,
Туди поганяєш.

3. Нїгде того шинку,
Нїгде не минаєш,
Мене вороного
К'стовпу припинаєш.
Я сирую землю
По пояс вибю,
Доки тебе, пане,
З того шинку визву.

4. Ой, дай менї сїна
По самі колїна,
Ой, дай менї води
По самі поводи;
Ой, дай менї сили;
Вівса, конюшини, —
Тогди гуляй, пане,
Поки не загину.

---

520. Сьвітить місяць і зора.

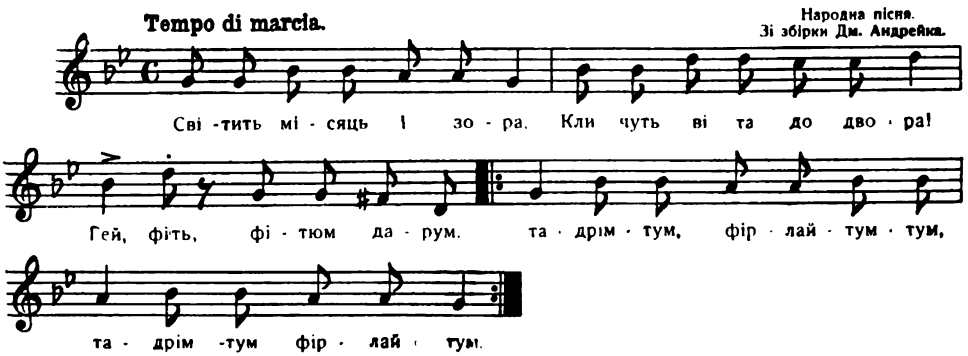

Сьвітить місяць і зора,
Кличуть віта до двора.
Гей, фіть, фітюм дарум,
Тадрімтум, філайтумтум,
Тадрімтум, філайтум.

---

521. Де-ж ти мя поведеш.

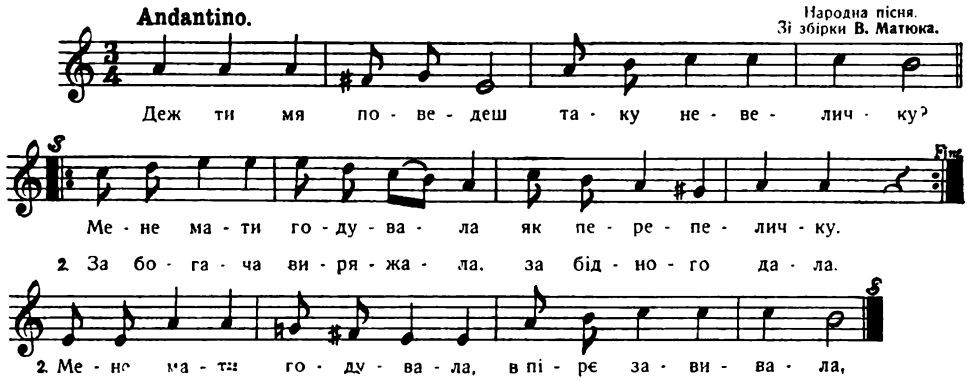

1. Де-ж ти мя поведеш
Таку невеличку?
Мене мати годувала
Як перепеличку.

2. Мене мати годувала,
В пірє завивала,
За богача виряжала,
За бідного дала.

522. Колись Русин з під Бескида.

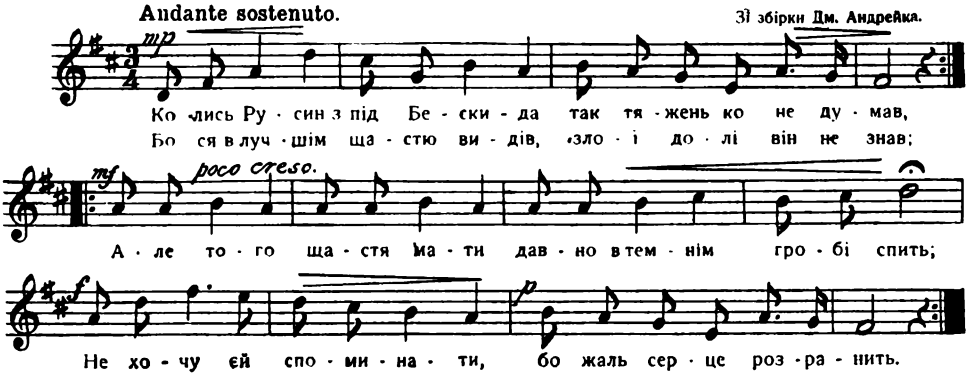

1. Колись Русин з під Бескида
Так тяженько не думав,
Бо ся в лучшім щастю видів,
Злої долї він не знав;
Але того щастя мати
Давно в темнім гробі спить;
Не хочу єй споминати,
Бо жаль серце розранить.

2. Сонце скрило ясні лучі,
Що галицькиї гріли край,
А нещастя рясні тучі
Злили ся на руськиї край;
Як з облаків чорні хмари
Шлють на землю град і грім,
Так на руськиї рід Татаре
Смерть і згубу несли всїм.

3. Видїв Русин, як з городів
Дим ся в облак підносив,
Як з побитих многих родів
Чорний потік крови плив;
Видїв, як міста богаті;
Красні села рабував,
Бранців з отцївської хати
Поганин в неволю гнав:

4. А старенькиї отець рідниї
В гірких слезах ся купав,
Потрачених дїтеї — бідниї
Із неволї виглядав;
Стара мати в день і в ночі
Ізливала слезниї здрій,
Не могла по сину — дочі
Утулити жаль тяжкиї;

5. Жена вірна свого друга,
Муж дружини виглядав,
Дітям тяжка серцю туга:
Отця мати ворог взяв!
І вкладав на них окови
Гонив в степи, в пущі, в Крим:
„Рідний краю, будь здоровий,
Вже тя більше не узрим!“

6. Дармо Русин із чужини
До домоньку воздихав,
Дармо з вітром до родини
Жаль тяженький посилав.
В його земли всьо спустїло,
Лиш плач чути по лїсах,
Поле трупом ся покрило,
Всюди сумно, плач і страх!...

523. Там де Чорногора шумно.

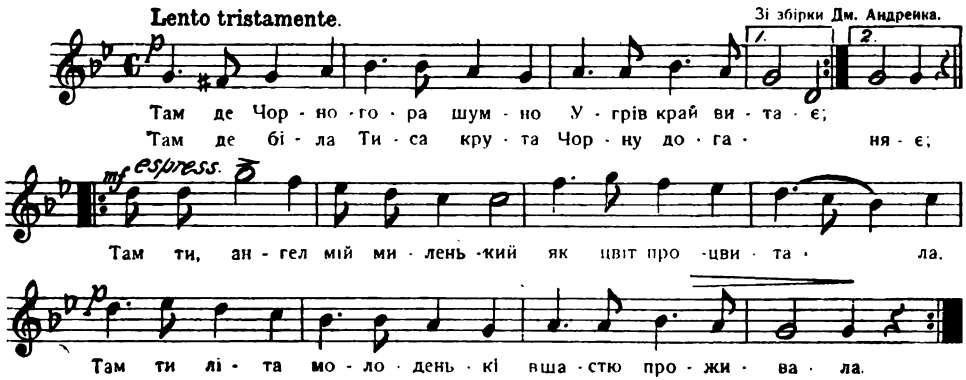

1. Там де Чорногора шумно
Угрів краї витає,
Там де біла Тиса крута
Чорну доганяє,
Там ти, ангел мій миленький,
Як цьвіт процьвітала,
Там ти лїта молоденькі
В щастю проживала.

2. І я щастя шукаючи
В той край завитав,
Долї собі глядаючи
Тебе я ізбрав.
Бог получив мя з тобою,
Щастє долю дав;
Ах! чомуж так молоденьку
Тебе менї взяв.

3. Ти мя вірно полюбила
І я тя любив,
Ти щаслива з мною била,
І я щаслив бил:
Де-ж, ах, де-ж ти ся подїла
Вірний друже мій,
Чом так скоро улетїлась
В вічний супокій?

4. Зри на мої сумні очі
Як слези ся ллють,
Дїти твої дрібненькії
Матїр свою ждуть:
Прийди, мила, к'мужу свому,
Слези утоли,
Прийди, мати, к'дому твому,
Дїти накорми!

5. Дїти отця ся питають,
Де їм матїр дїв,
З плачем менї докучають,
Чом тя не привів?
Вставай, мила, з гроба твого,
Дім твій посїти,
Або мене ти з собою
До гроба прийми.

524. Мізерія на тім сьвітї.

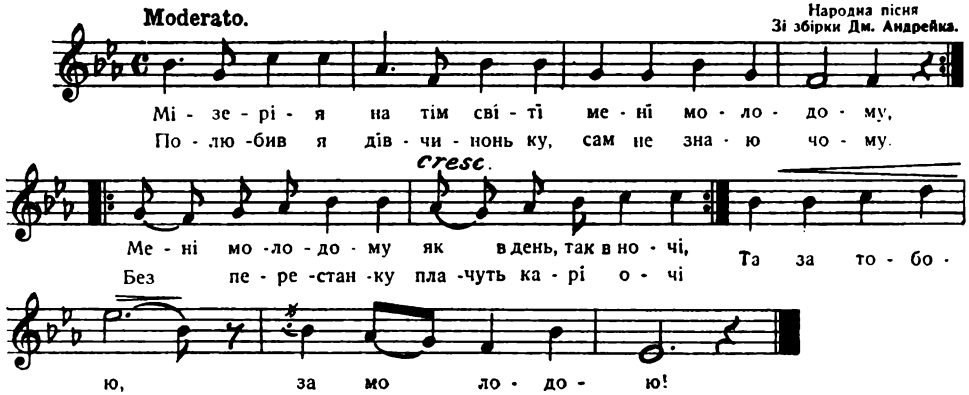

1. Мізерія на тім сьвітї
Менї молодому:
Полюбив я дївчиноньку,
Сам не знаю чому.
Менї молодому
Як в день так в ночі
Без перестанку
Плачуть карі очі
Та за тобою,
За молодою

2. Кажуть менї женити ся
Тай посагу мало,
Коли-ж менї тоє дївча
До серця припало.
А посаг в мене,
То значить, фрашка,
Возьму си дївча
З Божої ласки,
Тай ся дороблю,
Тай ся дороблю.

525. Спить жінка тай не чує.

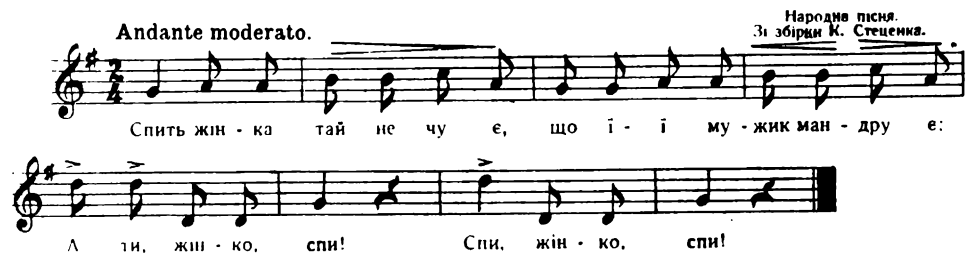

1. Спить жінка тай не чує,
Що мужик її мандрує,
Спи, жінко, спи!

2. Я тим часом одягну ся,
Та на вольну заберу ся.
А ти, жінко, спи!

3. Хоч немає нї алтина,
Відвічати-ме свитина,
А ти, жінко, спи!

4. Як заставлю я свитину,
То і випю четвертину,
А ти, жінко, спи!

5. О, та мудра-ж і сивуха!
А ти, жіночко псяюхо,
Спи, кріпко спи!

6. Як у волю я напю ся,
Чорта й жінки не бою ся;
Нехай вона спить!

526. Журавель.

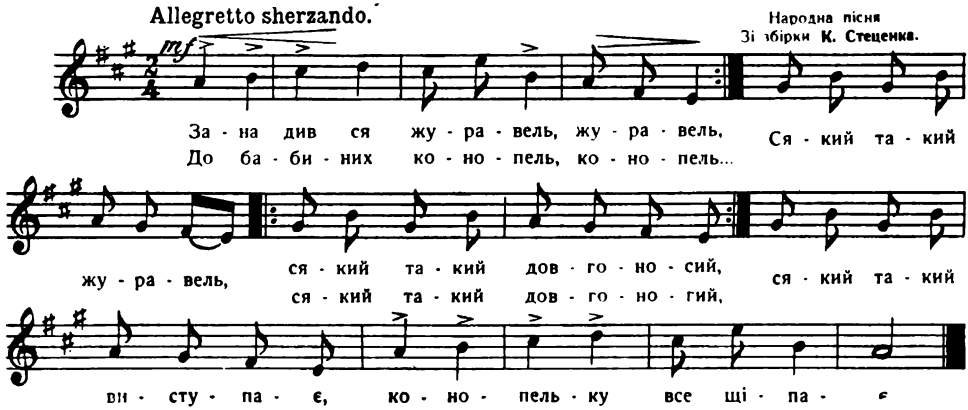

1. Занадив ся журавель, журавель
   До бабиних конопель, конопель...
   Сякий-такий журавель,
   Сякий-такий довгоносий,
   Сякий-такий довгоногий,
   Сякий-такий виступає
   Конопельку все щіпає.

2. Оце-ж тобі, журавель, журавель,
   Не лїтай до конопель, конопель!
   Сякий-такий...

3. Щоб ти більше не лїтав, не лїтав,
   Конопельки не щіпав, не щіпав!
   Сякий-такий...

---

527. Гей, там при долинї.

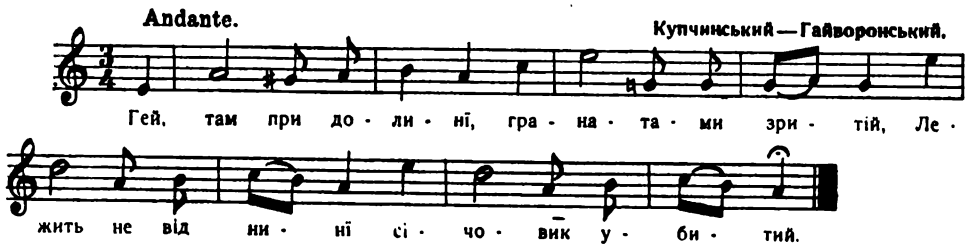

1. Гей, там при долинї,
   Гранатами зритій,
   Лежить не від нинї
   Сїчовик убитий.

2. Його тїло біле
   Від вітру счорнїло,
   А личко розцьвіле
   Зівяло, змарнїло.

3. Не заплаче мати
   Тай над головою,
   Не посадить мяти
   На могилу твою.

4. Береза не зронить
   Листків на могилу
   І дзвін не задзвонить,
   Не сповістить милу.

5. Не викує, брате,
   Твоїх лїт зазуля,
   Закує з гармати
   Ворожая куля.

6. Один бір заплаче
   Нишком серед ночі
   І ворон закраче,
   Виймаючи очі.

7. Одні рано вранці
Вітри заголосять,
Вовки сїроманці
Кістки порозносять.

8. І кров по долині
Накриє мурава,
Но слава не згине —
Стрілецькая слава.

528. Ой, жаль і туга.

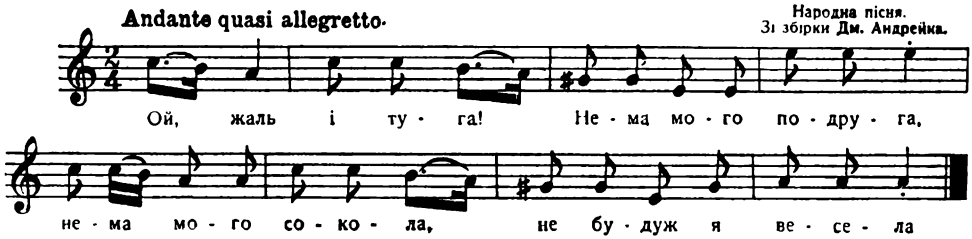

1. Ой, жаль і туга!
Нема мого подруга,
Нема мого сокола, —
Не буду-ж я весела.

2. Він поїхав в чужий край,
Казав: мила споминай! —
А я тебе спомяну
Сїм раз в одну годину.

3. Соловію маленький,
В тебе голос тоненький,
Не щебечи раненько,
Не рань моє серденько,

4. Ти по лїсї лїтаєш,
Пари собі шукаєш,
А я бідна думаю,
Що ще пари не маю.

5. Через лїсок стеженька,
Нема мого серденька;
А я кличу — не чує,
Нехай здоров ночує.

6. Повій, повій вітроньку,
Із Поділя н чужоньку,
Занеси вість милому,
Що я тужу по ньому!

529. Чи я-ж тобі не казала.

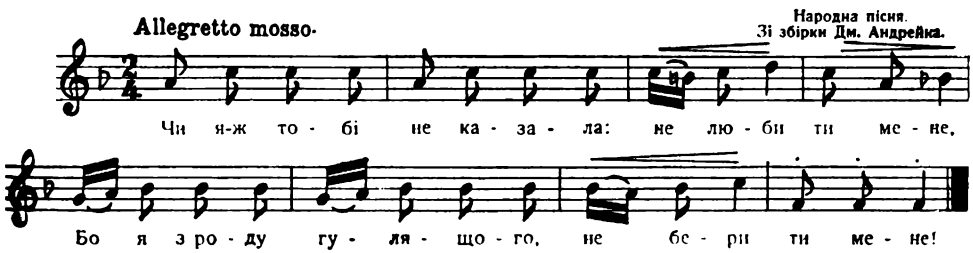

Чи я-ж тобі не казала:
Не люби, ти, мене,
Бо я з роду гулящого,
Не бери, ти, мене!

530. Ой, журавлю, журавлю.

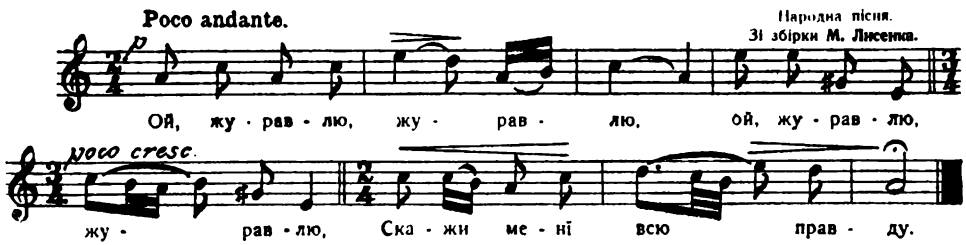

1. Ой, журавлю, журавлю,
Скажи менї всю правду.
2. Котра нива лучшая,
Чи першая, чи другая?
3. „Лучша нива першая,
А не тая другая:
4. Бо на першій жито жав,
А на другій воли пас.“
5. Ой, журавлю, журавлю,
Скажи менї всю правду:
6. Котра жінка лучшая,
Чи першая, чи другая?
7. „Лучша жінка першая,
А не тая другая:
8. Бо з першою дїти мав,
А з другою розігнав.
9. Один пішов до попа,
Другий пішов до дяка,
10. Третий пішов до пана,
Щоб мачуха пропала.“
11. Щось у полї гукає,
Батько дїтей скликає:
12. „Ідїть, дїти, до дому,
Не буде вам розгону!“
13. „Живи, тату, як сам знав,
Коли нас порозганяв!“ —

531. Ой, лугом іду, голосок веду.

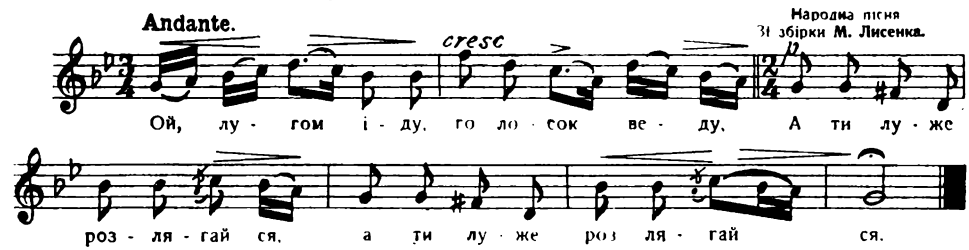

1. Ой, лугом іду, голосок веду,
А ти луже розлягай ся;
2. А в дївчиноньки чорні бровоньки,
Ти, козаченьку, не важ ся.
3. Бо як будеш ти, а козаченьку,
На чорні брови вповати,
4. То не будеш ти, а козаченьку,
Своєю смертю вмірати.
5. Ой, умер, умер а козаченько
У неділеньку в ранцї,
6. Положили а козаченька
У сьвітлонцї на лавцї.
7. Козака несуть і коня ведуть,
Кінь голівоньку клонить,
8. А за їм іде та дївчинонька,
Білі рученьки ломить.
9. Ой, ламни, ламни білі рученьки
До єдиного пальця,
10. Бо хоч сьвіт сходиш, то вжеж не
Над козака коханця. [знайдеш

11. Ой, любив козак а дівчиноньку
Так як мати дитину,

12. А тепер її та покидаєш,
Як на полї билину.

13. Ой, любив козак а дівчиноньку,
Так як батько дитятко.

14. А тепер її та й покидаєш,
Як на морі вутятко.

532. Кукала зазуля од калиночки.

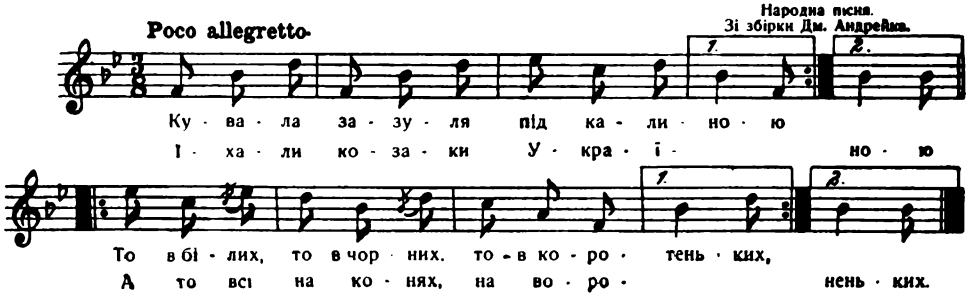

1. Кукала зазуля од калиночки,
Їхали жовнїри з Украïночки;
То в білих, в чорних, то в коротеньких,
А то все на конях, на вороненьких.

2. В неділю раненько стало свитати,
Стали ся жовнїри кватирувати.
Господар із хати, жовнїр до хати,
Став жовнїр госпосю ревідувати.

3. „Чом в тебе, госпосю, уста солодкі?“
— „Ой, то від медочку, мій жовнїрочку.“ —
„Чом в тебе, госпосю, очка чорненькі?“
— „Ой, то від ноченьки, мій ти миленький.“ —

4. Дивить ся господар тай щелинею,
Що робить та жовнїр з господинею.
Дивить ся, дивить ся, та все карбує,
На свою жіночку, дручок готує.

5. „Мужу мій мужу мій, невірниченьку,
Чом же ти не віриш мому серденьку?
Чом же то не можна пожартувати,
Чужого личенька поцїлувати?

6. Мужу мій, йди купи ключ, колодочку,
Та замкни ти мене у комірочку;
А як же я схочу хлопцїв любити,
То будуть ся твої замки ломити,

7. А як же я схочу, вікном вискочу,
А як я наважу, двері виважу;
Насмарую ся я солониною,
Тай витисну ся я і щелиною.

8. Ой, купи, мужу мій, срібний дзвіночок,
Та повісь ми його за поясочок,
Де тілько рушу ся, дзвонити мушу;
Бам, бім, бам, дзень, дзе-лень, за твою душу.“

533. Прощайте, гори.

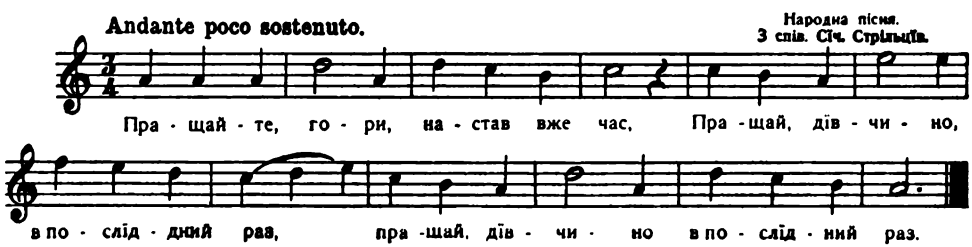

1. Прощайте, гори, настав вже час,
Прощай, дівчино, в послїдний раз.
2. Прощай, дівчино, бо я вже їду,
Благослови мя на сю війну.
3. Ударить куля, грудь пробє,
Згадай мене, дівча моє.
4. Прощай менї, прощай, прощай,
Іду у бій за рідний край.

534. Добри-вечір тобі.

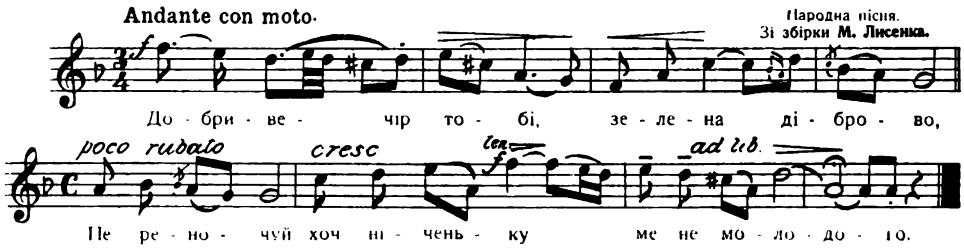

1. Добри-вечір тобі,
Зелена діброво!
Переночуй хоч ніченьку
Мене молодого!
2. „Не переночую,
Бо славоньку чую
А про твою, козаченьку,
Головку буйную.“
3. Добри-вечір тобі,
Ти, темний байраче!
Переночуй хоч ніченьку
Ти волю козачу.
4. „Не переночую,
Бо жаль менї буде,
Щось у лузї сизий голуб
Жалібненько гуде.
5. Вже-ж про тебе, козаченьку,
Її вороги питають,
Що-дня й ночи в темнім лузї
Все тебе шукають.“
6. Гей, як крикне козаченько
До гаю, до гаю:
„Наїзджайте, вороженьки,
Сам вас накликаю.

535. Казав менї старий Драла.

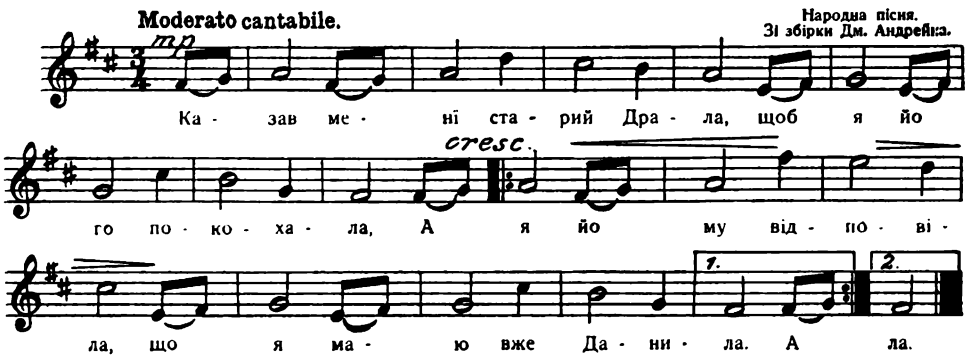

Казав менї старий Драла,
Щоб я його покохала;
А я йому відповіла,
Що я маю вже Данила.

536. У діброві чорна галка.

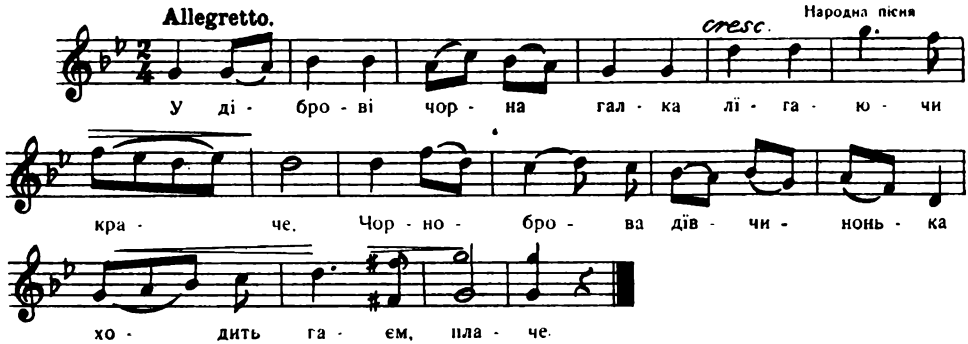

1. У діброві чорна галка
Лїтаючи краче;
Чорноброва дївчинонька
Ходить гаєм, плаче.

2. Не пускає мене мати
Рано до керниці,
Нї у поле жито жати,
Нї на вечерниці.

3. Ой учора, із вечора,
Як мати заснула --
Вийшла слухать соловейка,
Мов з роду не чула.

4. Слухаючи соловейка —
Задивилась в воду...
„Яку мати красу дала
Та пишную вроду." —

5. „Було тобі, моя мати, —
Цих брів не давати,
Було тобі, моя мати, —
Щастя-долю дати."

---

537. Ой, Днїстре мій.

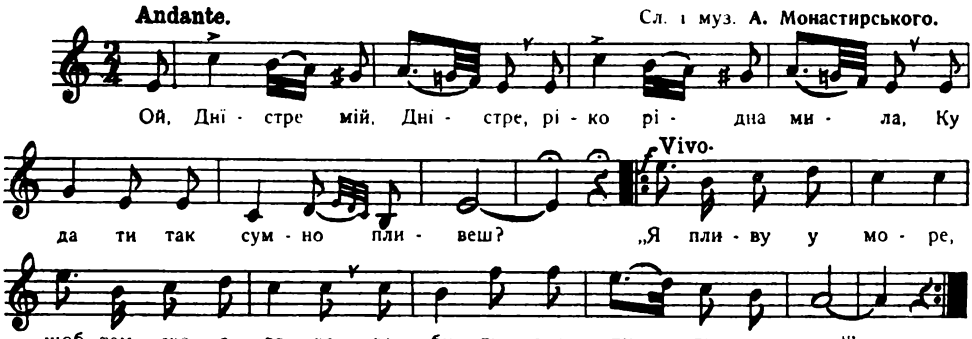

1. Ой, Днїстре мій, Днїстре,
Ріко рідна, мила,
Куда ти так сумно пливеш?
„Я пливу у море,
Щоб там своє горе
Забути, втопити на днї!"

2. І що то за гори,
Що пішли у мори,
Ти, братчику, фалев-струйов?
„Ой, сумний я, марний,
Що мій нарід гарний
Ще спить, до життя не прийшов."

3. Бач, він не дрімає,
Вже пісня лунає,
По берегах скалах гудить.
„Нарід мій сьпіває,
Легко забуває
Недолю, на нім що тяжить.“

4. Ти друже, Дунаю,
Пливи в рідним краю,
Де нарід тя рідний пестить.
„Темнота най щезне,
Нарід най воскресне,
Тогдї ваш Днїстер зашумить.“

5. Вже ранок свитає,
Народ воскресає
З давного так довгого сну.
„Фалев тра зіграти,
Сьвіту се сказати,
За море сю вість занесу.“

---

538. Ой, пігнала дівчинонька.

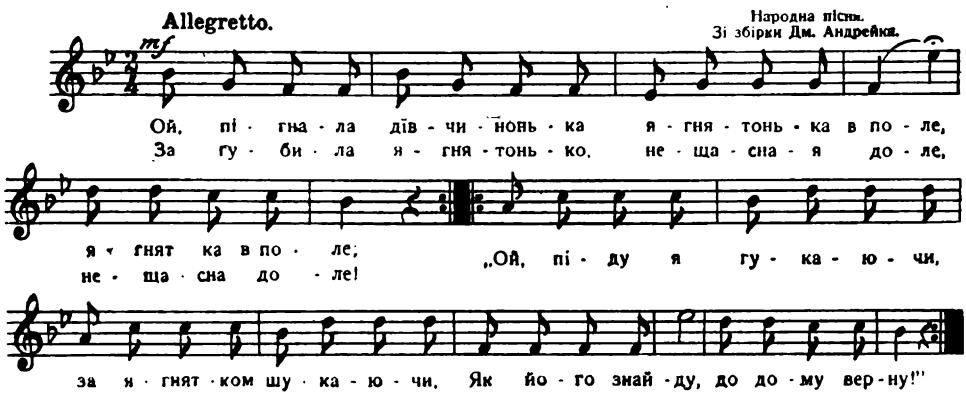

1. Ой, пігнала дівчинонька
Ягнятонька в поле,
Ягнятка в поле.

2. Загубила ягнятонько,
Нещасная доле,
Нещасная доле!

3. „Ой, піду я гукаючи
За ягнятком шукаючи,
Як його знайду,
До дому верну!“

539. Ой, дубинко зеленька.

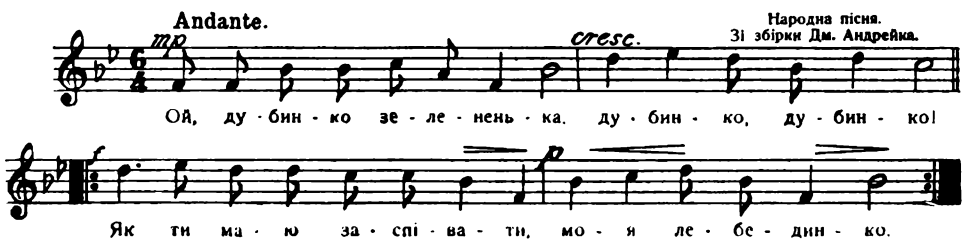

1. Ой, дубинко зелененька,
Дубинко, дубинко!
Як ти маю засьпівати,
Моя лебединко?

2. Чи ти мила така ладна,
Чи менї здає ся,
Що мя, мила, через тебе
Спанє не бере ся.

3. Ой, у тебе таке личко,
Як та ягідонька,
А оченька такі сиві,
Як у соколонька.

4. Ой, у тебе тонкі губки,
Тоненькі, тоненькі,
А хоть медом не мащені,
Та все солоденькі.

5. Ой, убита доріженька
В город під калину;
Так я тебе любко люблю,
Що мало не згину.

6. Не дай же ся, моя любко,
Нїкому зводити:
Поки мене, поки тебе —
Будем ся любити.

7. „Не жури ся, мій миленький,
Якось воно буде,
Хоть який мя поцїлує,
Ще і тобі буде.

---

540. Сповнилась міра.

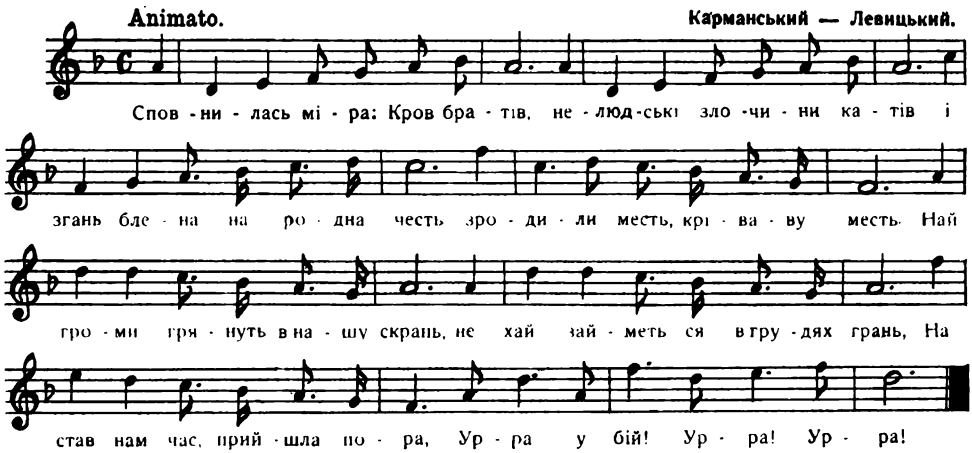

Сповнилась міра, кров братів,
Нелюдські злочини катів
І зганьблена народна честь
Зродили месть,
Кріваву месть.

Най громи грянуть в нашу скрань,
Нехай займеть ся в грудях грань,
Настав нам час, прийшла пора,
Урра у бій!
Урра! Урра!

---

541. Не плакати нам.

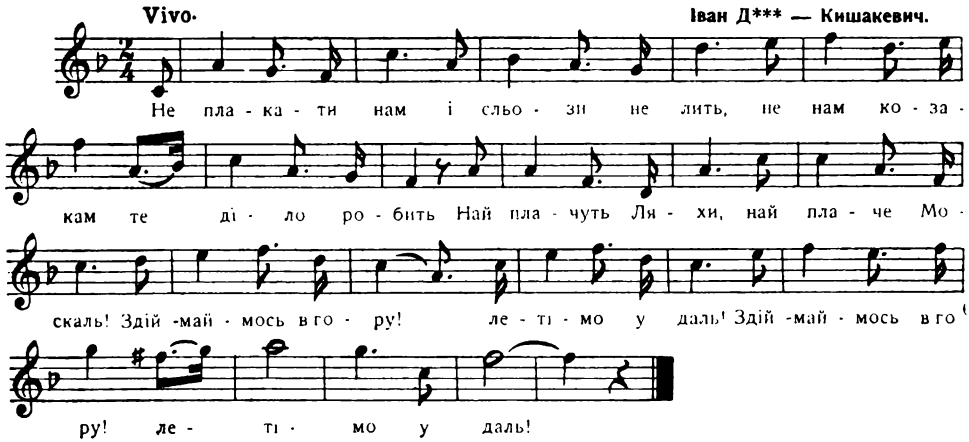

1. Не плакати нам і сльози не лить,
Не нам козакам те дїло робить.
Най плачуть Ляхи, най плаче Москаль!
Здіймаймось в гору! летїмо у даль!

2. Не нам вже просить, не є ми раби,
Не нам вже тужить, ми вільні сини!
Гей! скоро у бій! гей! скоро ідїм!
Вкраїну вільну ми знову здвигнїм!

3. Гей! скоро вперед! за народ-сїмю,
Завзяте і злука розібють тюрму!
До бою! Стрільці, до бою спішім!
Вкраїну вільну ми знову здвигнїм!

---

542. Минуло лїто Боже.

(Пісень в осени.)

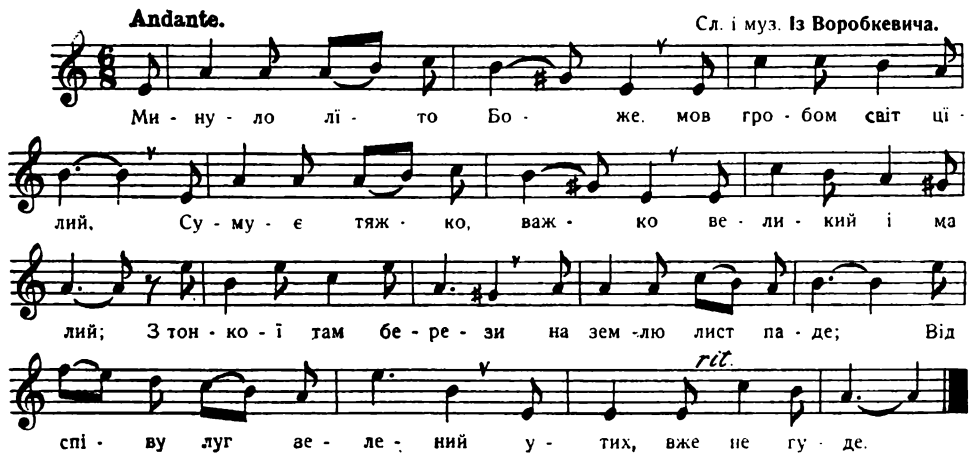

1. Минуло лїто Боже,
Мов гробом сьвіт цїлий,
Сумує тяжко, важко
Великий і малий;
З тонкої там берези
На землю лист паде,
Від сьпіву луг зелений
Утих, вже не гуде.

2. У мраку ся убрали
І поле і чагар,
По них вже не блукають
Нї хлопцї, нї товар;
Не чути вже флояри
Чудесний, милий звук,
Полями, байраками
Лиш краче ворон, крук.

3. Дрімає сном тихеньким
Смерека на горі,
Сумують сїножати
По зниклій тій красї;
Дібровою там виють
Скажені лиш вихри,
Утїха, радість зникли,
Сумні настали дни.

4. Сумненько доокола,
Весь сьвіт мерцем мов став,
Листком зівялим мовби
До смерти ся прибрав;
Посмертну му сьпівають
Ворони і вітри,
Утїха, радість зникли,
Сумні настали дни.

543. Заграли тамбори.

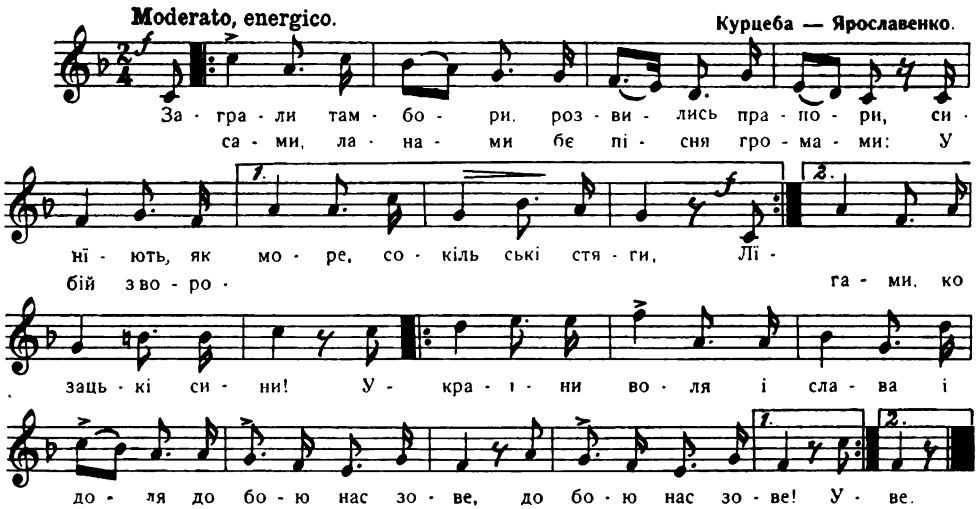

1. Заграли тамбори,
Розвились прапори,
Синїють, як море,
Сокільські стяги;
Лїсами, ланами
Бє пісня громами;
У бій з ворогами,
Козацькі сини!
України воля
І слова і доля,
До бою нас зове!
До бою нас зове!

2. Де око лиш гляне,
Знимають ся фани,
На фанах гетьмани
Її соколи-вірли:
За тими вірлами.
Гетьманів шляхами
До бою рядами:
Підемо всї ми!
України воля і...

3. І львина в нас сила,
Соколині крила,
Тюрма нї могила
Не здержить наш лет:
Нїхто нас не зломить,
Нїхто нас не спинить,
Бо клич нас єдинить:
Всї враз, все вперед!
України воля і...

4. Заграли тамбори,
Розвились прапори,
Козацтво, як море
Стягами пливе:
Де око лиш гляне,
Прапори і фани,
Лїсами, ланами
Съпів громом гуде.
Украіни воля і...

---

544. Бють лїтаври гучні.

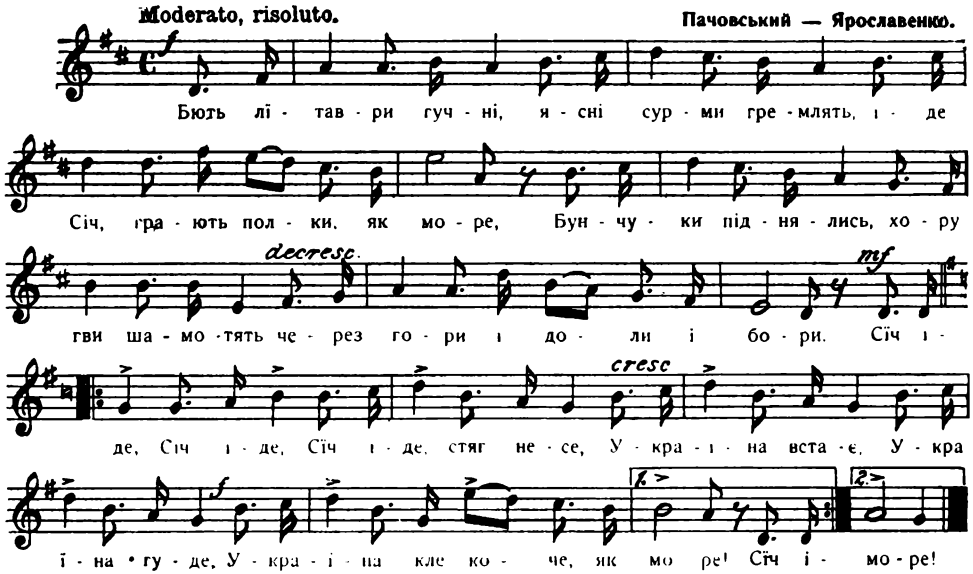

1. Бють лїтаври гучні, ясні сурми гремлять,
Іде Січ, грають полки, як море,
Бунчуки піднялись, хоругви шамотять
Через гори і доли і бори!

Січ іде, Січ іде, Січ іде, стяг несе,
Україна встає, Україна гуде,
Україна клекоче, як море!

2. Довбуш трубить з верхів: зруйнував цар нам Січ,
Ми втекли в синї гори з трубою ..
Двіста лїт спали ми, — стрепенула ся ніч,
Ми зірвались і трубим: до бою!

Січ іде, Січ іде, Січ іде, стяг несе...

3. В нашій Січи давнї Запорожцї встають,
Голос труб кличе: в лави ставати!
Ми стаєм, в бій ідем, перші стріли гудуть,
Заревуть в Украіні гармати!

Січ іде, Січ іде, Січ іде, стяг несе...

4. На нас дивлять ся всї: наш Хмельницький Богдан,
Дорошенко, Мазепа, Виговський,
Всї гетьмани за нас, всї крівавi вiд ран,
Гей, Ляхи, і ти, царю московський!
Сїч іде, Сїч іде, Сїч іде, стяг несе...

545. Як гарно спочати.

(На волї.)

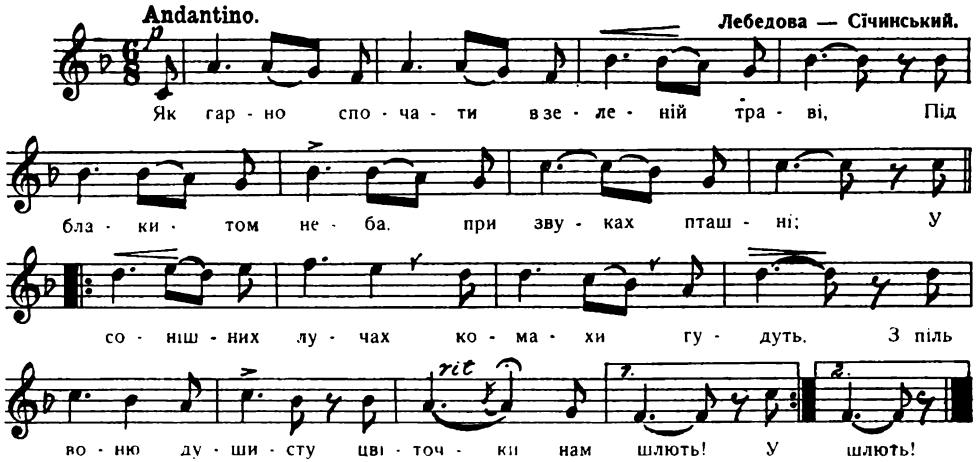

1 Як гарно спочати в зеленій траві,
Під блакитом неба, при звуках пташнї;
У сонїшних лучах комахи гудуть,
З пiль воню душисту цьвiточки нам шлють.

2. Верхівя колише холодний вітрець,
А туга і смутки втїкають з сердець;
І радість у душу спливає як мід,
І радбись згорнути в обійми весь сьвіт.

546. Було лїто, а тепер зима.

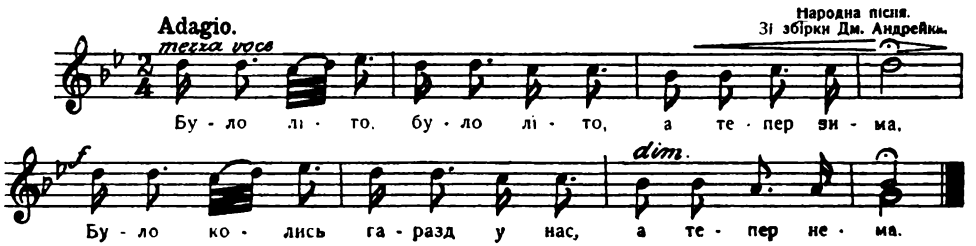

1. Було лїто, було лїто,
А тепер зима;
Було колись гаразд у нас,
А тепер нема.

2. В иньших краях мир і згода,
І все іде в лад;
У нас оден тягне вперед,
А другий назад.

547. Без роси травиця вяне.

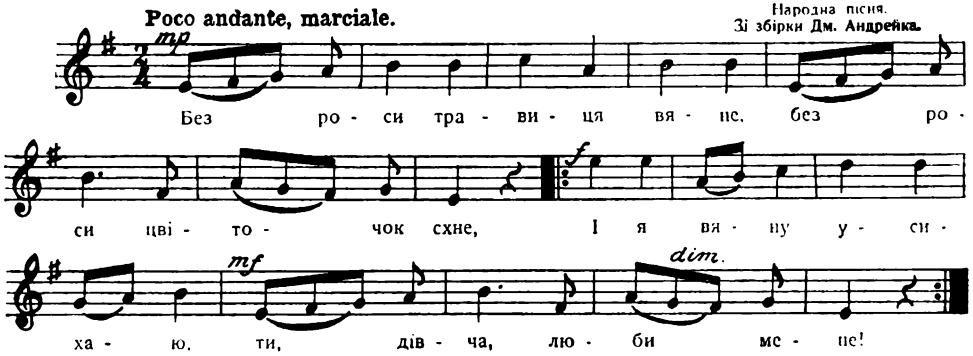

Без роси травиця вяне,
Без роси цьвіточок схне;
І я вяну, усихаю, —
Ти, дївча, люби мене!

548. На добраніч, мила, чуєш.

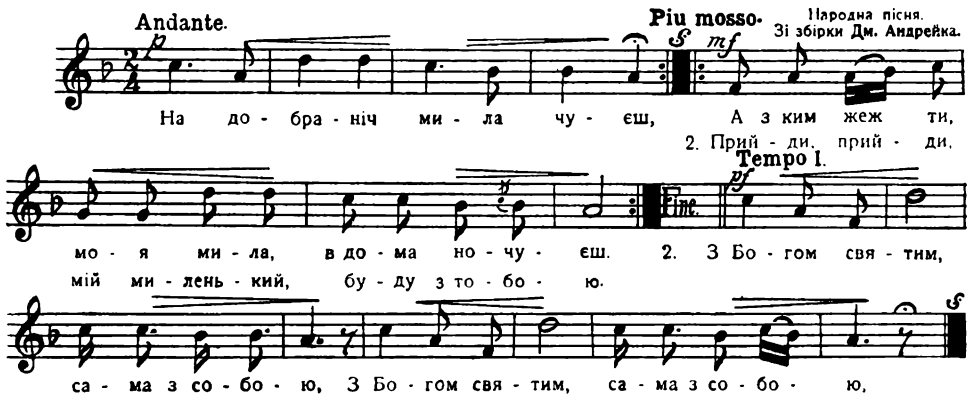

1. На добраніч, мила, чуєш!
А з ким жеж ти, моя мила,
В дома ночуєш?

2. „З Богом сьвятим, сама з собою!
Прийди, прийди, мій миленький,
Буду з тобою!

3. Прийди, прийди хоть на годину,
Бо я таку тугу маю,
Мало не згину.

549. Люблю! у-гу! *)

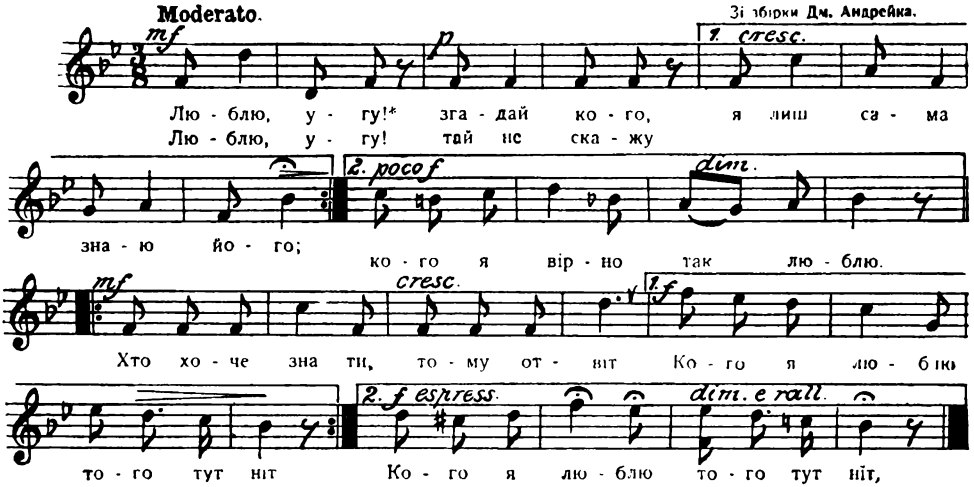

Люблю! у-гу! Згадай кого?
Я лиш одна знаю його!
Люблю! у-гу! Тай не скажу
Кого я вірно так люблю.
Хто хоче знати,
Тому отвіт:
Кого я люблю, —
Його тут нїт.

550. Ой, тужила дівчинонька.

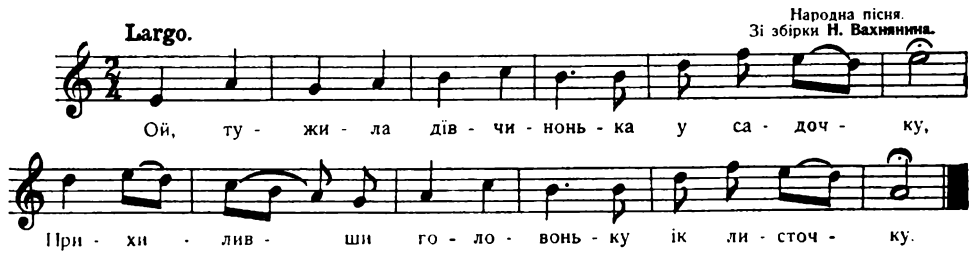

1. Ой, тужила дівчинонька
У садочку,
Прихиливши головоньку
Ік листочку.

2. Чого, чого дівчинонька
Затужила?
За миленьким, що го вірно
Полюбила.

3. Не плач, не плач дівчинонько:
По зимі — весна;
Найдеш щастя, найдеш долю —
Ти ще молода.

*) У-гу! — вимовляти замкненими устами.

551. Да туман яром.

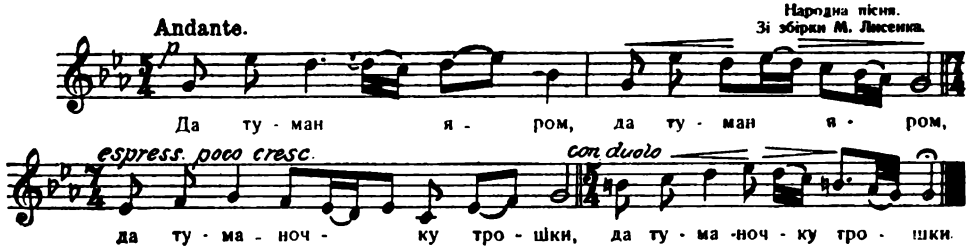

1. Да туман яром, да туман яром,
Да туманочку трошки.

2. А у дівчини чорнії брови
Як у тії волошки.

3. А туман яром, а туман яром
А туман туманить ся,

4 А у дівчини чорнії брови
Що й любо подивить ся.

5. А по тім боці, та на толоці
Там цигане стояли,

6. Ох, межи тими та циганами
Та циганка ворожка.

7. Ой, туди-ж бігла та дівчинонька
До схід-сонечка боса.

8. Ой, циганочко-ж, та ворожечко,
Ой, уволи-ж мою волю:

9. „Ой, причаруй та козаченька,
Що гуляє зо мною.

10. Ой, циганочка-ж, та ворожечка
Мою волю вволила;
Ой, урізала русої коси,
Та козака й накурила

552. Горіла сосна, горіла.

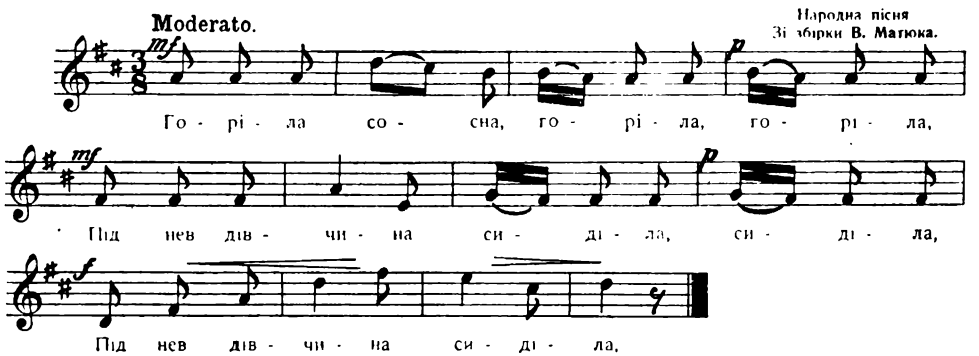

1. Горіла сосна, горіла, горіла,
Під нев дівчина сидїла, сидїла,
Під нев дівчина сидїла.

2. На ню іскроньки падали, падали,
За нею хлопці плакали, плакали,
За нею хлопці плакали.

553. У місточку на риночку.

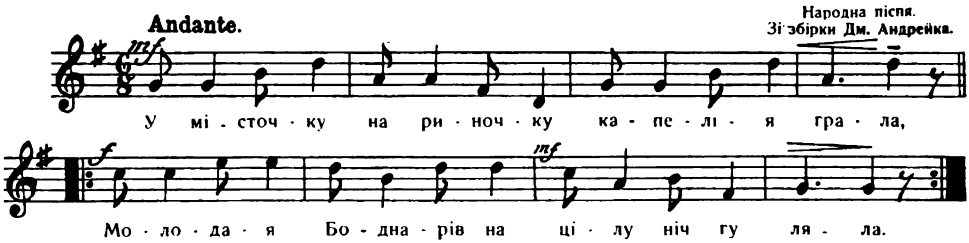

1. У місточку на риночку
Капелія грала,
Молодая Боднарівна
Цілу ніч гуляла.

2. Ой як прийшов пан Каньовський
Сто дукатів вийняв
Молодую Боднарівну
Зараз і обійняв.

3. „Ой не маєш пан Каньовський
Мене обнимати,
Ой но маєш пан Каньовський
Жінку цюлювати"

4. Ой як взяли Боднарівну
До замку до замку
Там гуляла Боднарівна
З вечера до ранку.

5. Як зачали говорити
Усі з тиха люде:
„Тікай тікай Боднарівно,
Біда-ж тобі буде."

6. Ой тікала Боднарівна
Тай через городи,
Жаль ся Боже, Боднарівно,
Твоєй слічной вроди.

7. Ой тікала Боднарівна
Тай меже домами,
А за нею два козаки
З голими шаблями.

8. Оден злапав Боднарівну,
До себе ю тулить,
Ой не тікай, Боднарівно,
Тебе наш пан любить.

9. Ой як стрілив, зара забив
Від першого слова,
Бувай бувай Боднарівно
На віки здорова.

10. Ой на нашій Боднарівнї
Фартушок з мережки,
Куда вели Боднарівну,
То кровавi стежки.

11. А на нашій Боднарівні
Жовті черевички,
Куда вели Боднарівну,
То кровавi річки

12. Ой привели Боднарівну
На нове подвірє,
Вийшла ік ній стара мати
Тай очам не вірить.

13. Ой як вдарить обі поли
Обома руками:
„То-с ся доню догуляла
З тими двораками!"

14. Ой приїхав пан Каньовський
На нове подвірє,
Спитав же він своїх слугів:
„Чи ту Боднарівна?"

15. Ой прийшов же пан Каньовський
До нової хати,
Заломив біленькі ручки,
Став ревно плакати.

16. „Ой то твоє Боднарівно
Вічнеє накриттє,
Збавила ти мене панцтва,
А я тебе життя."

17. Ой казав (же) пан Каньовський
Столярів наймати,
Молодії Боднарівнї
Трумну змайструвати.

18. Ой казав (же) пан Каньовський
Малярів наймати,
Молодії Боднарівнї
Трумну змалювати.

19. Ой і казав пан Каньовський
Музики наймати,
Молодії Боднарівнї
Аж до гробу грати.

20. Бож то була Боднарівна,
Бож то була гожа,
Як зацвила у городї
Як найкрасша рожа.

554. Атамане, батьку наш.

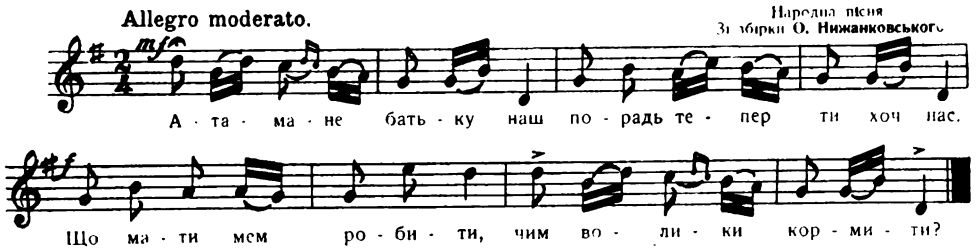

1. Атамане, батьку наш,
   Порадь тепер ти хоч нас,
   Що мати мем робити,
   Чим волики кормити?

2. „Ой, ще, хлопці, не біда:
   Є там в полї лобода.
   Ломіть, косіть лободу,
   Забувайте на біду!

3. Косіть, хлопці, очерет,
   Кладіть волам на перед;
   Косіть, хлопці, ще спориш,
   Корміть волів на бариш!

4. Косіть, хлопці, отаву,
   Корміть волів на славу;
   Косіть, хлопці, комишу,
   Наваримо кулешу!"

555. Ой, там на горі коршмонька стоїть.

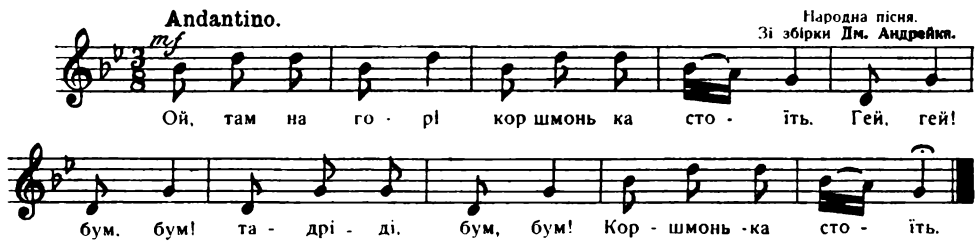

1. Ой, там на горі коршмонька стоїть.
   Гей, гей! бум, бум! та-дрі-ді, бум, бум!
   Коршмонька стоїть.

2. А в тій коршмоньці Хаюня сидить.
   Гей, гей! бум, бум! та-дрі-ді, бум, бум!
   Хаюня сидить.

3. До тої коршмоньки Івасьо ходить
   Гей, гей! . . .
   Івасьо ходить.

4. „Івасю Тарновський, чи любиш мене?
   Гей, гей! . . .
   Чи любиш мене?

5. Івасю Тарновський, приїдь по мене!
   Гей, гей! . . .
   Приїдь по мене!

6. Татуньо з мамуньов підуть до школи,
   Гей, гей! . . .
   Підуть до школи.

7. А менї лишуть ключ від комори.
   Гей, гей! . . .
   Ключ від комори.

8. Приїдь по мене трома бричками
   Гей, гей! . . .
   Трома бричками."

9. На єдній бричці самеє злото,
   Гей, гей! . . .
   Самеє злото.

10. На другій бричці самеє срібло.
    Гей, гей! . , .
    Самеє срібло.

11. На третій бричці сама Хаюня.
    Гей, гей! . . .
    Сама Хаюня.

12. — „Не будеш, Хаюню, в коршмі робити,
    Гей, гей! . . .
    В коршмі робити.

13. Но будеш, Хаюню, в палаті жити.
Гей, гей! . . .
В палаті жити!"

14. Їхали вони гори-долами,
Гей, гей! . . .
Гори-долами,

15. А ночували поміж лїсами.
Гей, гей! . . .
Поміж лїсами.

16. „Івасю Тарновський, де твої двори?
Гей, гей! . . .
Де твої двори?"

17. — „А мої двори — мисячі нори.
Гей, гей! . . .
Мисячі нори." —

18. „Івасю Тарновський, де твої замки?
Гей, гей! . . .
Де твої замки?"

19. — „А мої замки — мисячі ямки.
Гей, гей! . . .
Мисячі ямки.

20. Не хтїлась, Хаюню, бубликів їсти,
Гей, гей! . . .
Бубликів їсти.

21. Їди тепер, Ханюню, в Дунай поплисти.
Гей, гей! . . .
В Дунай поплисти.

556. Ой, тисячу сїмсот.

(Про Чепигу та Головатого.)

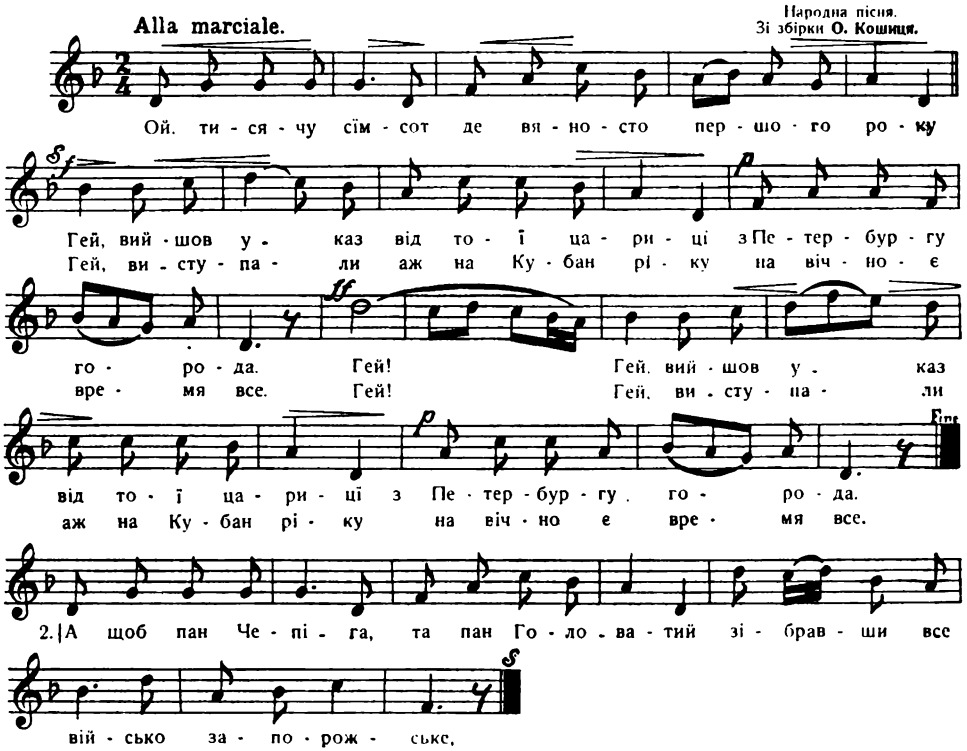

1. Ой, тисячу сїмсот
Девяносто першого року
Гей, вийшов указ від тої царицї
З Петербургу города.

2. А щоб пан Чепіга та пан Головатий
Зібравши все військо запорожське,
Гей, виступали аж на Кубань ріку
На вічное время все.

3. Бувай же здорова, Дніпр, ріко мутная,
Підем в Кубань чистої напить ся;
Бувайте здорові, всї курінї наші,
Тут вам без нас розвалить ся.

4. Там будемо пити, там будем гуляти
І рибу ловити,
А вражого Черкеса та як того зайця
Будем по горах гонити.

557. Ой, в полю садок.

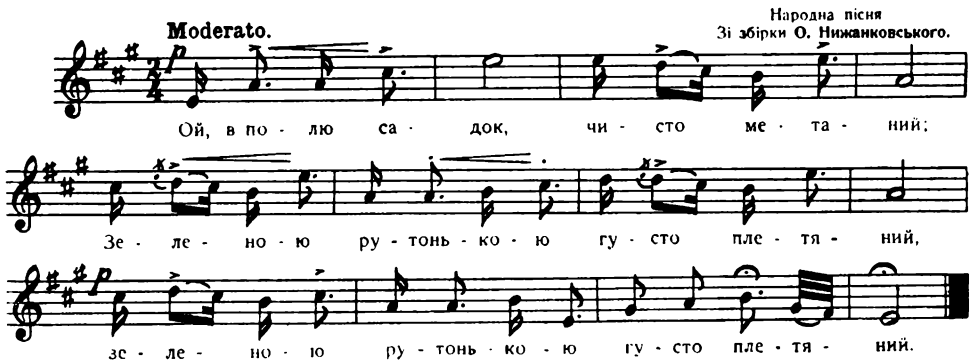

1. Ой, в полю садок,
Чисто метаний,
Зеленою рутонькою
Густо плетяний.

2. А в тім садочку
Нїхто не бував,
Іно молод козаченько
Коня попасав.

3. Коня попасав,
Дрібний лист писав,
Найвірнїйшим товаришам
На Вкраїну слав.

558. Гей, братя опришки.

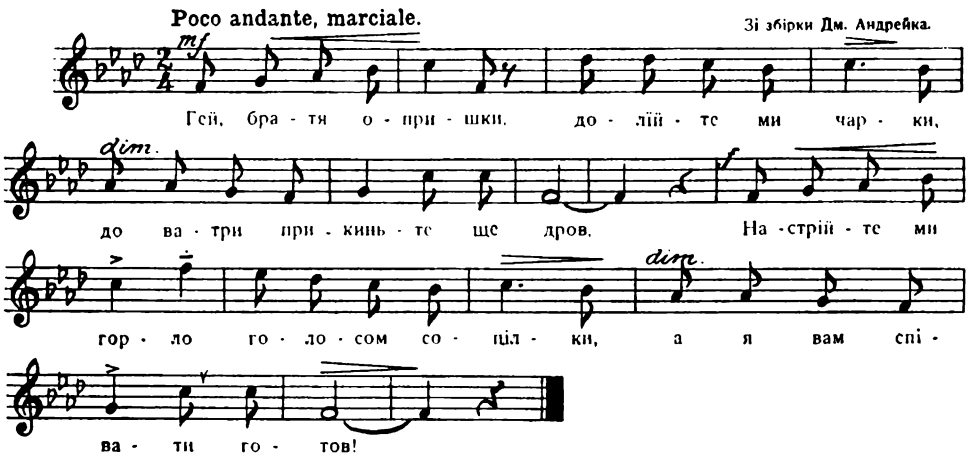

Гей, братя опришки,
Долїйте ми чарки,
До ватри докиньте дров;
Настрійте ми горло
Голосом сопілки,
А я вам сьпівати готов.

559. Лїта мої молодії.

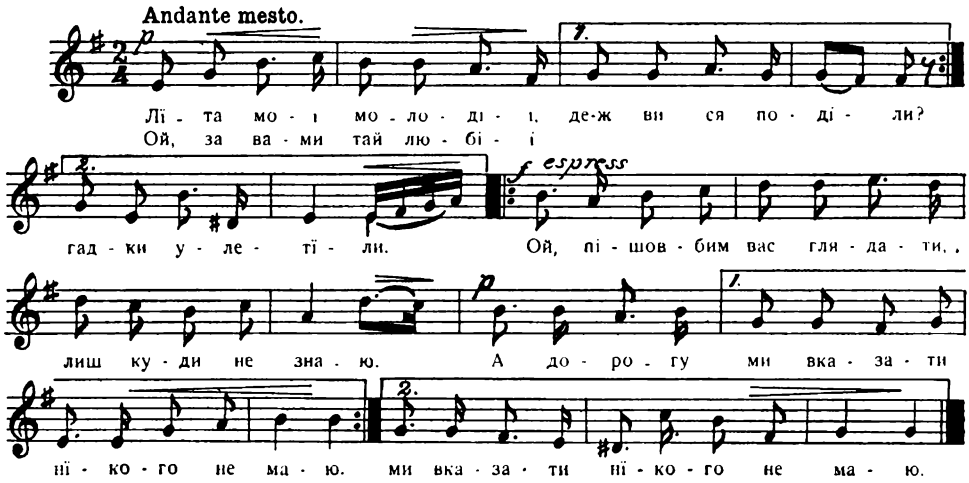

Лїта мої молодії
Деж ви ся подїли?
Ой, за вами тай любії
Гадки улетїли!

Ой, пішов бим вас глядати,
Лиш куда не знаю,
А дорогу ми вказати
Нїкого не маю.

560. Ой, на горі та женцї жнуть.

(Про Дорошенка.)

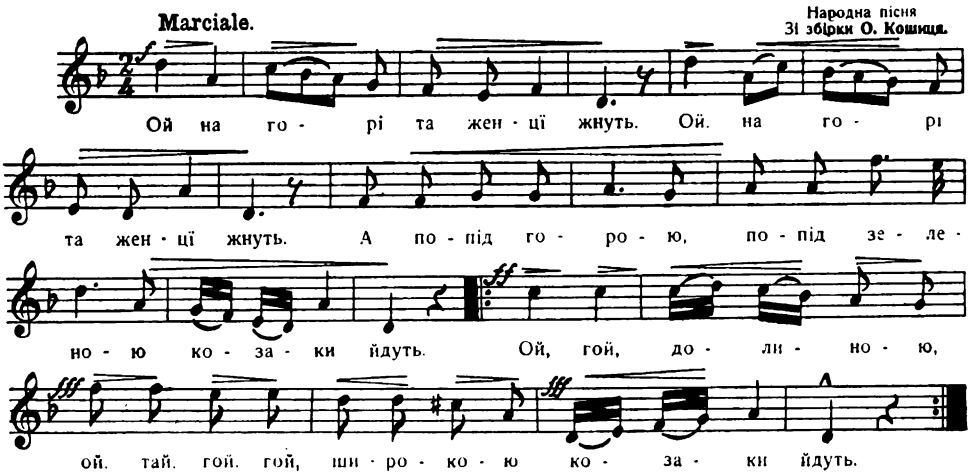

Ой, на горі та женці жнуть, (2)
А попід горою,
Попід зеленою
Козаки йдуть.

Приспів:

Ой, гой, долиною,
Ой, тай, гой, гой широкою
Козаки йдуть.

561. Чорне моє поле.

(Думка хліборoба.)

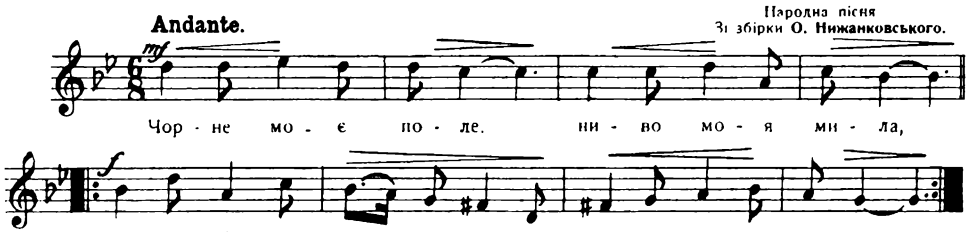

1. Чорне моє поле,
Ниво моя мила,
Ой, коби ти, ниво чорна,
Золото родила.
2. Золото родила,
Шовки дорогії —
Може би ти прокормила
Дїточки дрібнії.
3. Дїточки дрібнії,
Та як ластівята,
За ощипком простягають
Худі рученята.
4. Худі рученята,
Личко западає, —
Як погляну на вас, дїти,
Серце ми ся крає.
5. Серце ми ся крає,
В сльозах мої очи, —
Чи я на вас не гарую
Від рана до ночи?
6. Від рана до ночи
Мокрий я від поту, —
Ой, маюж я заплатоньку
За тяжку роботу.
7. За тяжку роботу
Не маю сорочки...
Ой, чомуж ти, ниво, родиш
Лише колосочки?
8. Одним колосочком
Дїток годувати,
А з другого колосочка
Податки давати.

562. Вже більше лїт двісті.

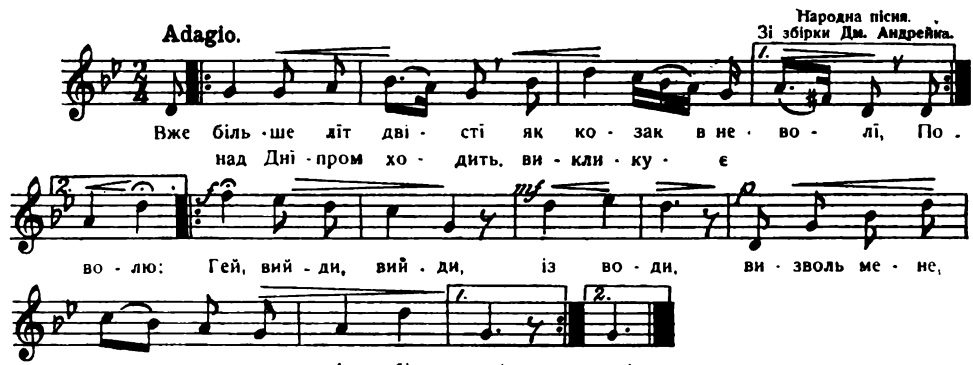

1. Вже більше лїт двістї,
Як козак в неволї,
Понад Днїпром ходить,
Викликає волю:
Гей, вийди, вийди із води,
Визволь мене, серденько із біди!

2. Не вийду козаче,
Не вийду соболю!
Хоч радаб я вийти,
Та сама в неволї.
Гей, у неволї, у тюрмі,
Під московським калавуром у ярмі.

3. У ярмі, в кайданах
Од часів Богдана,
Од його самого
В неволю оддана
Гей, ти Богдане, гетьмане,
Занапастив Украïну і мене!

4 Із ратищ козацьких
Серпи поробили,
А гострії списи
На леміш зломили.
Деж наші конї-соколи,
І самії козаченьки, як орли?!

5. Ваші конї в плузї,
А козак за плугом,
А вітер сумує,
Та говорить з лугом:
„Кинь плуг, козаче, бери ніж,
Та де здиблеш вороженька там і ріж."

6. Тодї всї янголи,
Сам Бог сьвятий з неба,
Вернуть твою волю
З неволї до тебе.
Гей, ти Богдане, гетьмане,
Запродав ти Украïну і мене!

563. Ой, полети, галко.

(Про Кальнишевського.)

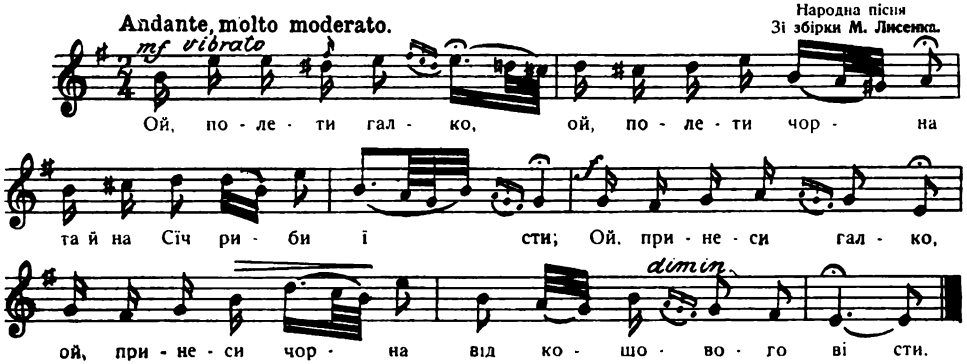

1. Ой, полети галко, ой, полети чорна
Да й на Сїч риби їсти:
Ой, принеси галко, ой, принеси чорна
Від кошового вісти.

2. Ой, да уже-ж галцї, ой, да уже-ж чорнії
Да на Сїч не лїтати,
Ой, да уже-ж галцї, ой, да уже-ж чорнії
Вістей не слихати.

3. Гей, ви, запорожцї, гей ви молодії
Да деж ваші жупани?
Ой, наші жупани поносили пани,
Сами ми пропали.

4. Гей, ви запорожцї, гей, ви молодії
Ой, та деж ваші списи?
Ох, і наші списи у пана у стрісї,
Сами ми у лїсї.

5. Гей, ви запорожцї, гей, ви молодії
Та деж ваші рушницї?
Ой, наші рушницї в пана у сьвітлицї,
Сами ми в темницї.

6. Ой, полети галко, ой, полети чорна
Да й на Сїч риби їсти;
Ой. принеси галко, ой, принеси чорна
Від кошового вісти.

7. Ой, да уже-ж галцї, ой, да уже-ж чорнії
Да на Сїч не лїтати,
Ой, да уже-ж галцї, ой, да уже-ж чорнії
Вістей не слихати.

564. Що в Київі на риночку.

(Про Бондарівну.)

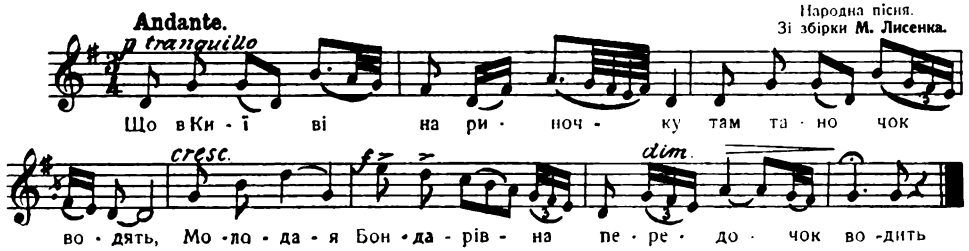

1. Що в Київі на риночку
Там таночок водять,
Молодая Бондарівна
Передочок водить.

2. Де не взяв ся Бондаренко
Із правого боку,
Всїм дївочкам, подружечкам
І шапочки не зняв.

3. Всїм дївочкам, подужечкам
І шапочки не зняв,
Молодую Бондарівну
Обняв, поцїлував.

4 Ой, як прийшов старий Бондар:
„Що-ж ти, доню, робиш?
Ти-ж за своїх подружечок
Головку положиш."

5. Як побігла-ж Бондарівна
З Київа втїкати ..
Ой, нагнали Бондарівну
В калиновім мостї;

6. Ой, нагнали Бондарівну
В калиновім мостї,
Ой, одвели Бондарівну
К гомолию (?) в гостї.

7. Посадили Бондарівну
На новій скамницї,
Засадили Бондарівну
У темній темницї.

8. Ой, як прийшов старий Бондар
До дочки в темницю,
Як ударивсь старий Бондар
Об нову скамницю.

9. Оце-ж тобі, моя доню.
Подруги зробили,
Вони-ж твою головоньку
Та й занапастили.

565. Ох, і бачить ся лїсок.

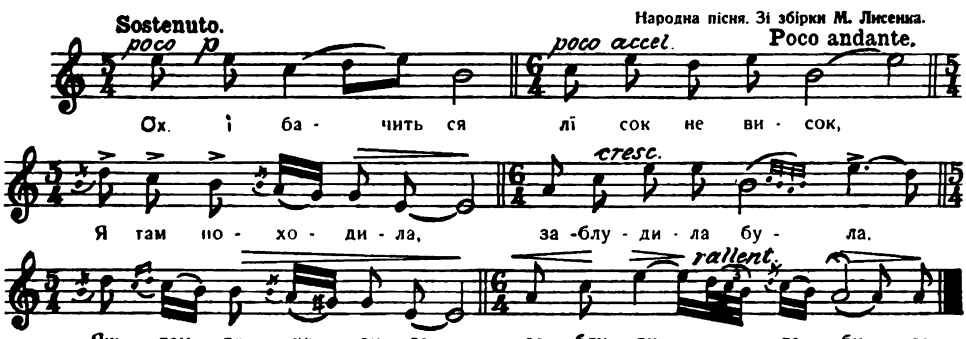

1. Ох, бачить с я лїсок не висок, —
Я-ж там походила, заблудила була.

2. Ох, і бачить ся лїсок не висок,
Не доходь до батька жалібний голосок.

3. Ох, і бачить ся лїсок не висок,
Не доходь до матери жалібний голосок.

566. Не сьпівайте, півні.

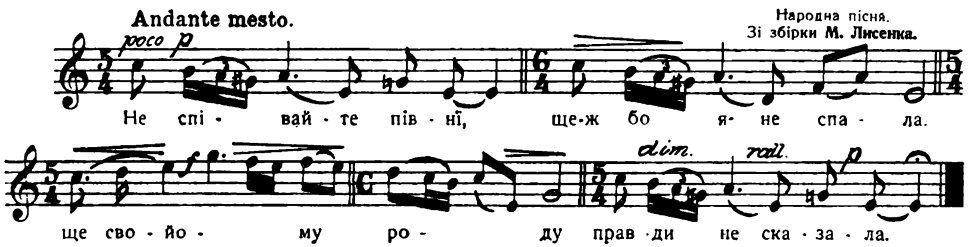

1. Не сьпівайте, півні,
Ще-ж бо я не спала,
Ще своїому роду
Правди не сказала.

2. Вийду за ворота,
Стану як сирота,
Хто йде, той минає,
Бо роду не маю.

3. Ой, повій, вітроньку,
З гори на долину,
Ой, принеси, Боже,
Здалека родину.

4. І вітер не віє,
Листу не колише....
Що брат до сестриці
Та листоньки пише.

5. Сестро-ж наша мила
Чи привикла сама? —
Ой, хоч не привикла,
Треба-ж привикати.

6. Ой, хоч не привикла,
Треба-ж привикати,
Коли породила
Нещасною мати.

---

567. Тихо, тихо Дунаї воду несе.

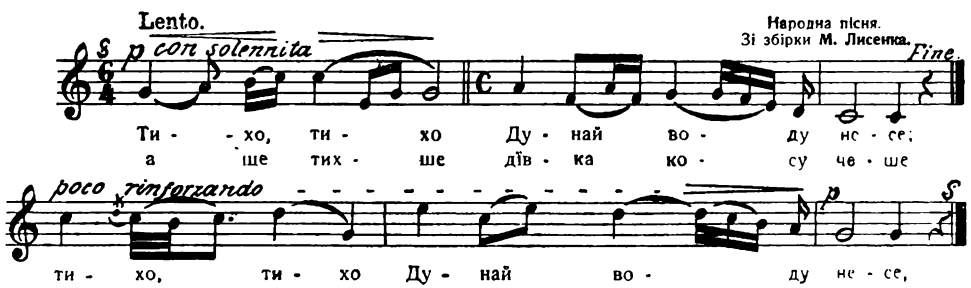

Тихо, тихо Дунай воду несе, (2)
А ще тихше дївка косу чеше. (2).
Чеше, чеше, та на Дунай несе: (2)
„Пливи, косо, тихо за водою, (2)
А я піду у слід за тобою. (2)
Припливу, косо, к зеленому лугу, (2)

Скажу тобі всю свою притугу." —
Нема краю тихому Дунаю, (2)
Нема впину вдовиному сину, (2)
Що звів з ума дівку сиротину. (2)
Ох, ізвівши, на коника сівши: (2)
„Оставай ся, слави набираї ся! (2)
А я молод слави не бою ся, (2)
Вийду з села, зараз оженю ся. (2)
Мені, дівко, та пришиють квітку, (2)
Тебе-ж дівко, завертять в намітку." —

---

568. Ой, хвалив ся та козак Швачка.

(Про Швачку.)

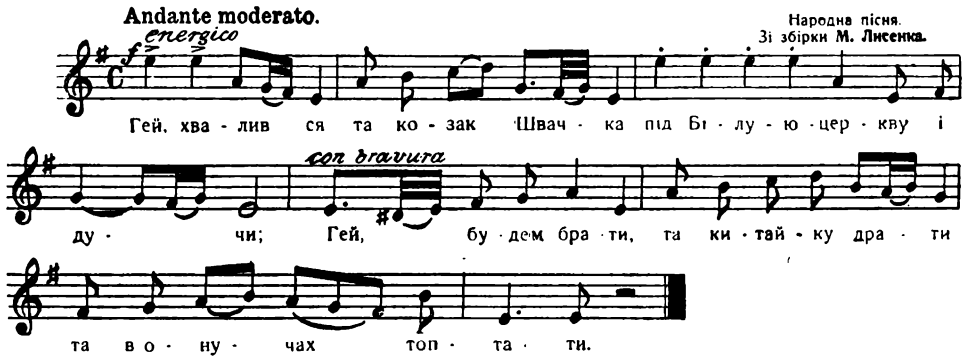

1. Ой, хвалив ся та козак Швачка
під Білоюцеркву ідучи:
Гей, будем брати, та китайку драти,
та в онучах топтати,
2. Гей, казав єси козак Бондаренко,
а що славонька буде,
Гей, будем брати, та поли драти,
та плечі латати.
3. Гей, на козаченьків, гей, на молоденьких
та пригодонька стала,
Гей, що в середу та ввечері та усіх
москва побрала.
4. Ой, побрали, тай попарували усіх
по два до купочки;
Заглядають один на другого,
як сизі голубочки.
5. Ой, побрали, тай попарували,
тай повезли возами;
Ой, оглянем ся на ту Україну,
тай обіллєм ся сльозами.
6. Ой, забрали, тай попарували,
як голубоньків у парі,
Гей, засмутилась уся Україна,
та як сонечко в хмарі.

---

569. Горе мені на чужині.

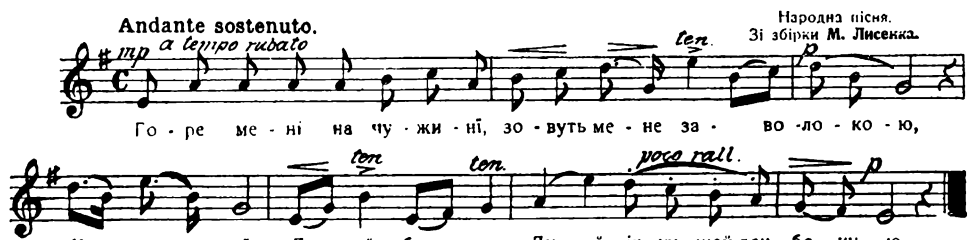

1. Горе менї на чужинї,
Зовуть мене заволокою,
Кажуть менї дунай брести,
Дунай річку ще й глибокую.

2. А чи менї брести-плисти,
А чи менї утопити ся,
Бідна-ж моя головка, —
Нї до кого прихилити ся.

3. Ой, я-ж тую дунай-річку
Очеретом перетикаю,
Таки-ж свою родиноньку
Та до себе перекликаю.

4 Єсть у мене родинонька,
Там живуть три дївчиноньки:
Чорнявая та білявая,
Щей рудая та й не гарная.

5. Чорнявую з душі люблю,
З білявою женихаю ся,
А з рудою та й негарною
Піду завтра попрощаю ся. —

6. „Чи я-ж тобі не казала,
Та й стоявши під повіткою:
Не їдь, не їдь у Крим по сіль,
Бо застанеш під наміткою.

7. Чи я-ж тобі не казала
Та й стоявши над криницею:
Не їдь, не їдь у Крим по сіль,
Бо застанеш молодицею."

8. Любив тебе дївчиною,
Любитиму й молодицею,
А ще-ж буду сім лїт ждати,
Поки станеш удовицею.

9. Не всї-ж тії сади цьвітуть,
Що весною розвивають ся, —
Не всї-ж тії вінчають ся,
Що люблять ся ще й кохають ся.

10. Половина садів цьвіте,
Половина осипаєть ся, —
Одна пара вінчаєть ся,
А другая розлучаєть ся.

---

570. Ой, по горах, по долинах.

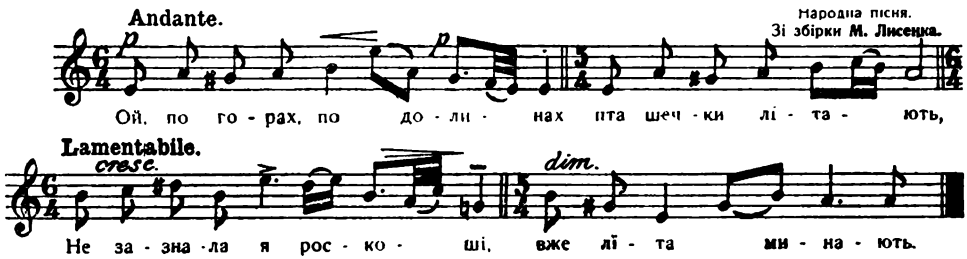

1. Ой по горах, по долинах
Пташечки лїтають,
Не зазнала я розкоші, —
Вже лїта минають.

2. Чи я спила чи я з'їла
Чи гарно сходила,
Тілько мої всї розкоші, —
Що гірко робила.

3. Ой, вирву я з рожі квітку
Та пущу на воду:
Пливи, пливи з рожі квітко,
Аж до мого роду.

4. Плила, плила з рожі квітка,
На березї стала;
Вийшла мати води брати,
Квіточку піймала.

5. Вийшла мати води брати
Квіточку піймала:
Десь ти, моя дитинонько,
Три лїта лежала.

6. Десь ти, моя дитинонько,
Три лїта лежала,
Ой, що твоя з рожі квітка
На водї зівяла.

7. Не лежала моя мати,
Нї дня, нї години, —
Попала ся в лихі руки
Невірній дружинї.

8. Тече вода із города
Край кореня дуба, —
Нема-ж менї одрадоньки
Од мого нелюба.

9. Тече вода із города
Край синьої мятки, —
Сушать мене, вялять мене
Мої недостатки.

10. Ізсушили, ізвялили,
Як тую билину,
Нїхто мене не жалує,
Бідну сиротину.

---

571. Ой, ненько, зацьвіло серденько.

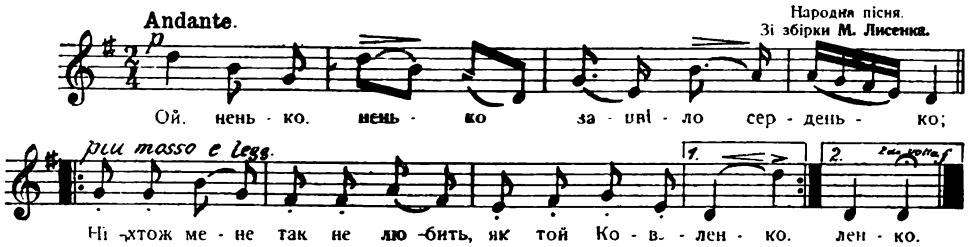

1. Ой, ненько, ненько;
   Зацьвіло серденько;
   Ніхто-ж мене так не любить,
   Як той Коваленко.

2. Коваленко грає,
   Дівчина гуляє,
   Ніхто-ж моєй дівчиноньки
   Нехай не займає.

3. Бо хто її займе,
   Біду собі знайде:
   Руки, ноги перебю, бач,
   До дому не зайде.

4. Наїхали ковалї
   Та з чужої сторони,
   Що старого коваля
   Посадили на вола.

5. А старую ковалицю
   Посадили на телицю,
   А маленьких ковалять
   Посадили на телять.

6. Кує коваль бричку,
   Заглядає в пічку,
   Чи єсть борщ, чи єсть каша,
   Чи есть в борщі штука мяса.

572. Була собі Гандзя.

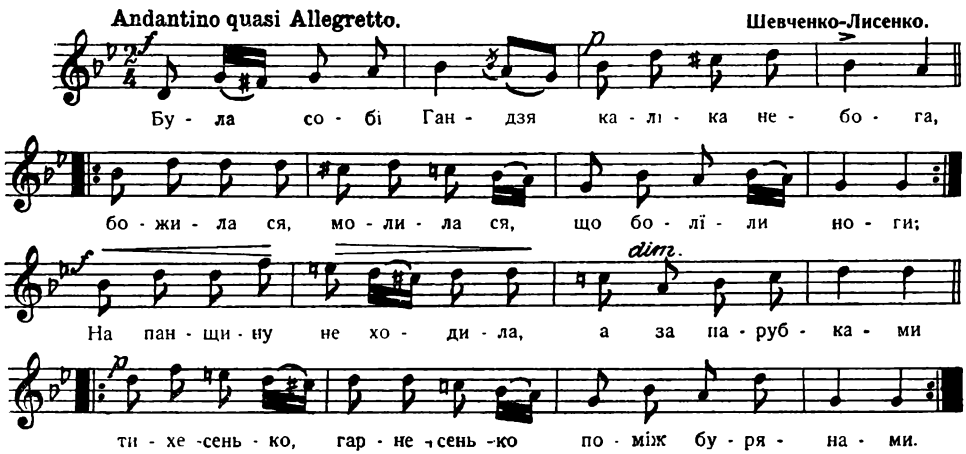

Була собі Гандзя
Калїка небога
Божила ся, молила ся,
Що болїли ноги.
На панщину не ходила,
А за парубками
Тихесенько, гарнесенько
Поміж бурянами.

573. Пасїте ся, сїрі воли

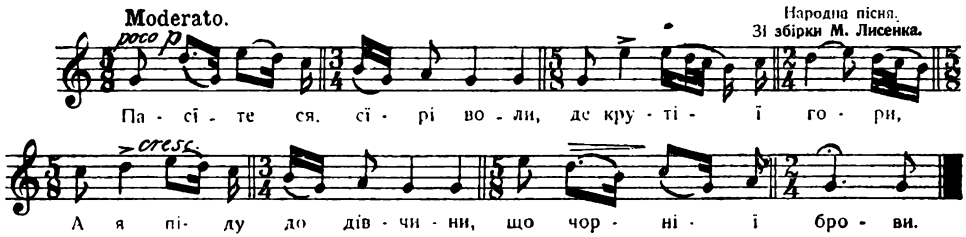

1. Пасїте ся, сїрі воли,
   Де крутії гори,
   А я піду до дївчини,
   Що чорнії брови.
2. Пасїте ся, сїрі воли,
   Не бійте ся вовка,
   А я піду до дївчини,
   Чи змита головка.
3. Ой, хоч змита, хоч не змита,
   Аби не набита,
   Хоч гладенька, не гладенька,
   Аби веселенька.

574. Привертали вільні чумаченьки.

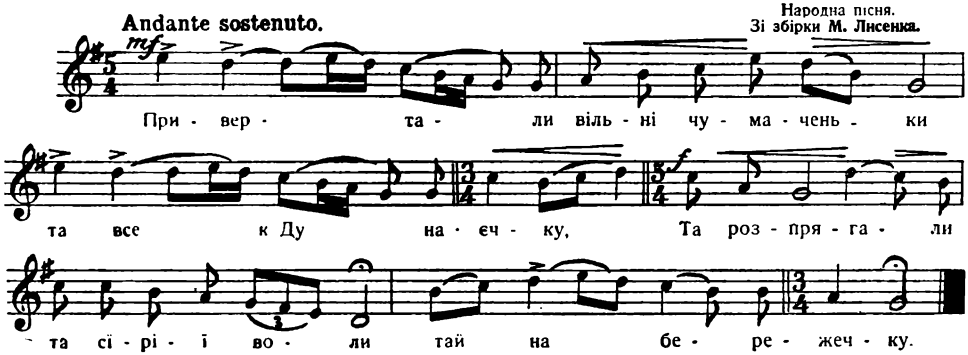

1. Привертали вільні чумаченьки
   Та все к Дунаєчку,
   Та розпрягали та сїрії воли
   Тай на бережечку.
2. Ой, сїв чумак та на вієчку
   В сопілочку грає,
   Як обернеть ся та чумак назад,
   Аж волів немає!
3. Та сїдлай, хлопку, та сїдлай малий,
   Коня вороного,
   Та паняй, хлопку, та паняй малий,
   Та все слободами.
4. Та давай, хлопку, та давай малий,
   Усїм панам знати,
   Та нехай вони та подозволять
   Та громаду збирати,
   Та нехай вони та подозволять
   Волів пошукати.
5. Ой, та в городї та у Самарі
   Та всї дзвони дзвонять:
   Як обернеть ся та чумак назад,
   Аж усїх волів гонять.
6. Та гонять воли, та гонять воли
   Сїрі й половії,
   Ой, а за їми та йдуть чумаченьки,
   Та все молодії.
7. Та гонять воли, та гонять воли,
   Та все круторогі,
   Ой, а за їми та йдуть чумаченьки,
   Та все чорноброві.
8. Та гонять воли, та гонять воли,
   Травицю толочуть,
   Ой, а за їми та йдуть чумаченьки,
   Батоги волочуть.

575. Котила ся та зоря з неба.

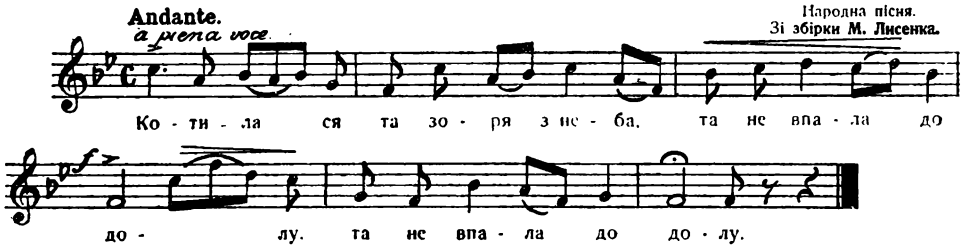

1. Котила ся та зоря з неба
Та не впала до долу.
2. „Ой, хто мене та молодую
Та одведе до дому?"
3. Обізвав ся та молод козак
Та на воронім коні:
4. — „Гуляй, гуляй, та дівчинонько,
Я одведу до дому." —
5. „Веди, веди, та козаченьку,
Та веди-ж, не бари ся,
6. Бо за мною та молодою
Увесь рід зажурив ся.
7. Не так рід увесь, та не так рід
А як батько та мати;
8. Хочуть мене та молодую
Та за другого оддати.
9. Голуб, мати, та голуб, мати,
Та високо літає..."
10. —„Донько моя, став принадоньку,
Та нехай привикає." —
11. „Ой, якої, та моя мати,
Та принадоньки дати?"
12. — „Насип води по колінця,
Пшениці під крильця.
13. Він пшеничку наклюсть ся,
А водиці напеть ся;
14. Він до тебе та молодої,
Та на віки прибсть ся." —

576. Ой, не цьвіти буйним цьвітом.

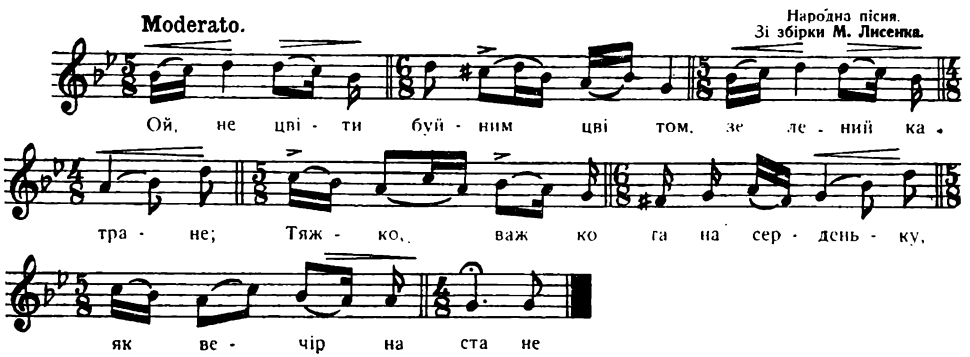

1. Ой, не цьвіти буйним цьвітом,
Зелений катране;
Тяжко, важко та на серденьку,
Як вечір настане.
2. Ступай коню, ступай ворон
З гори камяної,
Та до тої дівчинонъки,
Що чорнії брови.
3. Ой, не видно-ж мого села
Тілько видно хрести,
Туди-ж менї люба — мило
Оченьками звести.
4. Ой, не видно-ж того села
Тілько видно грушу,
Туди-ж мою порвав
Рано й вечір душу.

5. Як не схочеш, дівчинонько,
Дружиною бути,
Подай менї таке зілля
Щоб тебе забути.

6. „Ой, є в мене таке зілля
Коло перелазу,
Як дам тобі напити ся,
Забудеш відразу.

7. Хоч я тобі зілля не дам,
Подасть моя мати,
Будеш мене, вражий сину,
Весь вік памятати.

8. Хоч я тобі зілля не дам,
То дасть моя тітка,
І зісохнеш, і зовянеш,
Як рутяна квітка.

577. Орав би я . . . .

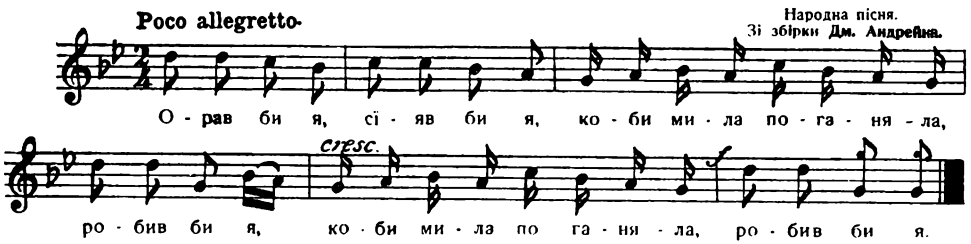

Орав би я, сїяв би я,
Коби мила поганяла —
Робив би я!

578. Ой, ізійду я на могилу.

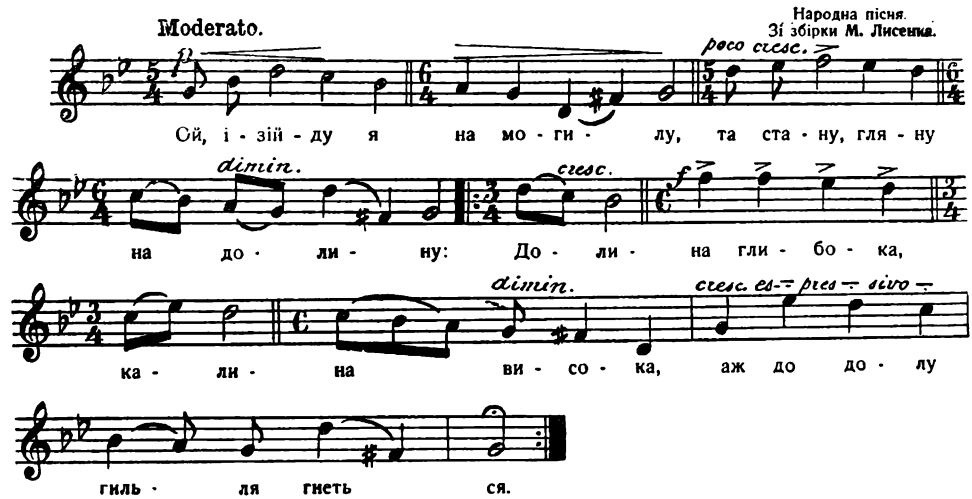

1. Ой, ізійду я на могилу,
Та стану, гляну на долину:
Долина глибока, калина висока,
Аж до долу гилля гнеть ся.

2. А під тією калиною
Та стояв козак з дівчиною;
Дівчинонька плаче, дрібними ридає,
Свою долю проклинає.

3. Ой коли-б же я була знала,
Та не йшла за-між та гуляла,
Гулялаб я в батька своєї матусї
Дівчиною молодою.

4. А тепер менї треба знати,
Та пізно лягти, рано встати;
Ой було в мене личко, щей чорнії брови,
Достали ся гіркій долї!

5. Ой як піду я у садочок,
Та зірву із рожі цьвіточок:
Ой цьвіте мій ясний, мій цьвіте прекрасний.
Який мій талан безщасний!

579. Оїї, під лїсом Лебедином.

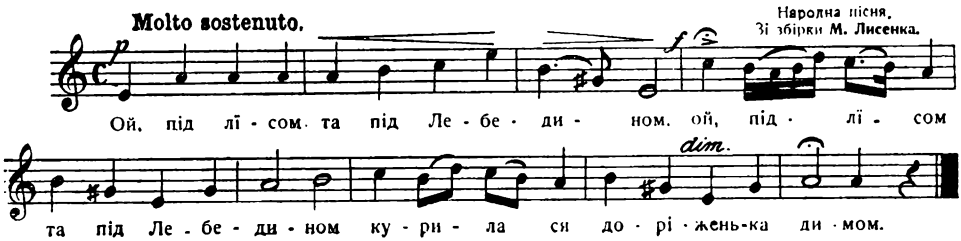

1. Оїї, під лїсом та під Лебедином
Курила ся доріженька димом.

2. Ой там молод козаченько нудить.
Під ним сивий кониченько блудить.

3. „Чи я-ж тобі, мій коню, та важкий,
Чи я-ж тобі, мій сивий, та тяжкий?

4. А чи моя та ясная зброя.
Чи тяжкая здобиченька моя?

5. — „Ой, ти менї, мій пане, не важкий,
Ой, ти менї, мій пане, не тяжкий;

6. А те менї тяжко буде, брате,
Як я буду на слотї стояти."

580. Коло млина, коло броду.

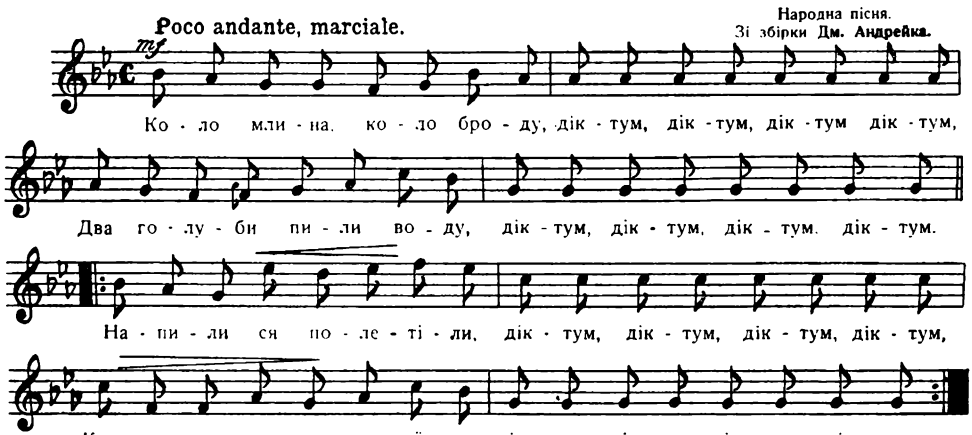

1. Коло млина, коло броду,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Два голуби пили воду,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Напили ся, полетїли,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Крилоньками злопотїли.

2. Там дівчина воду брала,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Серце моє розкохала,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Ой, цїсаре, цїсароньку,
Діктум, діктум, діктум, діктум,
Пусти мене до домоньку,
Діктум, діктум, діктум, діктум.

---

581. У суботу рано-пораненьку.

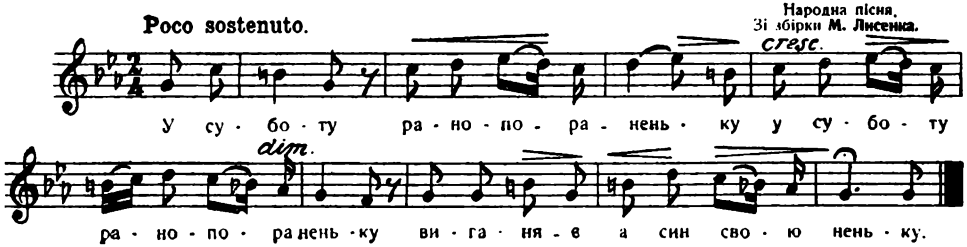

1. У суботу рано-пораненьку
Виганяє а син свою неньку.

2. „Іди, нене, тепера од мене,
Бо то будуть гості в мене.

3. Будуть гості та все багатирі,
А ти, ненько, у сїрій свитині.

4. А ти, ненько, у сїрій свитині,
Буде стидно моїй господині."

5. — „Ой, є в тебе, сину друга хата,
То ти скажи, що то твоя пряха.

6. Я там буду куколку чесати,
Мале дитя буду колихати." —

7. „На що, ненько, куколку зривати,
Мале дитя буде й само спати."

8. Вийшла мати за нові ворота,
Стала собі як сирота.

9. А вийшов син з рубленої хати:
„Чого стоїш, моя стара мати?

10. Чого стоїш, чого думаєш?
Чом ти собі хати не шукаєш?"

11. Пішла мати густими лозами,
Вмилась дрібними сльозами.

12. Пішла ненька лугом, стежечкою,
Зустріля ся з рідною дочкою.

13. „Чого, ненько, чого тут блукаєш?
Чи ти в себе господи не маєш?

14. — „Ой, як би я господоньку мала
То я-б, дочко, тута не блукала."

15. „Іди, нене тепера до мене,
Будеш, ненько, ти гостя у мене."

16. — „Ой, що-ж, дочко, ти будеш робити
Буде тебе лиха доля бити." —

17. „А як буде лиха доля бити,
То не кидайсь, ненько, боронити.

18. А як буде лиха доля ворчати,
То ми будем обидві мовчати."

19. У неділю рано-пораненьку
Одпитує а син свою неньку:

20. „Іди, нене, тепера до мене:
Сталась менї пригода без тебе.

21. Сталась менї без тебе причина:
Жінка вмерла, восталась дитина."

22. — „Хоч би-ж в брата і хата горіла,
Я-б матусї гаспть не звелїла." —

582. Ой, у неділеньку рано-пораненьку.

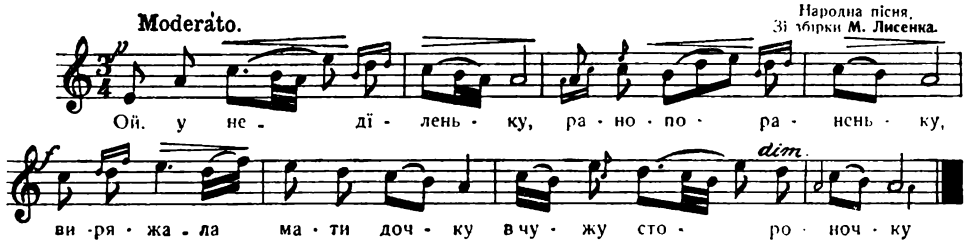

1. Ой, у неділеньку, рано-пораненьку,
   Вирядала мати дочку в чужу стороночку.
2. Чужа стороночка, ще й чужії люде...
   „Ой, хто-ж тебе, моя доню, жалувати буде?"
3. — "Ой, буду робити, ще й людям годити,
   Тоді будуть мене, мамо, чужії любити.
4. Ой, буду-ж я, буду неділеньки ждати,
   Чи не прийде, не приїде ненька одвідати.
5. Неділя минає, матінки немає,
   Мабуть же їй не жаль мене, що й не одвідає.
6. Уже-ж я її робила, ще її людям годила,
   Та не знайшла тії неньки, що мене зродила.
7. Ой, піду-ж я з горя до синього моря:
   Прийми мене, моє море, тепер менї горе."
8. — „Раде-б я приймати, так земля не прийме,
   Проклинала тебе ненька, як була ти маленька.
9. Тоді проклинала, як пшеницю жала,
   На гору йшла, тебе несла, ще й води набрала." —
10. „Було-б тобі, мати, водиці не брати,
    Анї-ж тобі свою доньку тяжко проклинати.
11. Було-б тобі, мати, і мене не брати,
    Анї-ж тобі свою доньку тяжко проклинати."

---

583. Ой, давно, давно я в батька була.

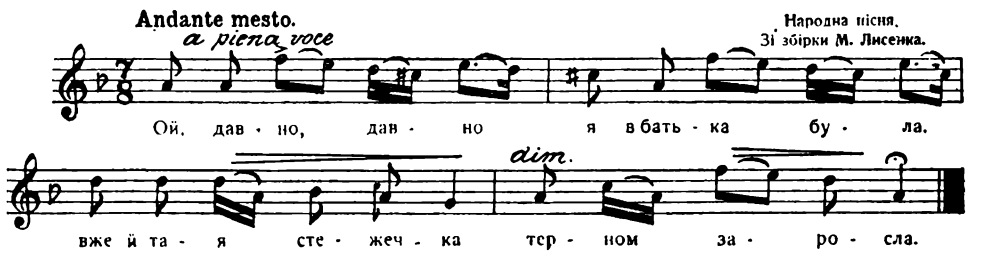

1. Ой, давно, давно я в батька була,
   Вже й тая стежечка терном заросла.
2. Ой, терном-терном ще й шипшиною
   Я в батька була ще дівчиною.

3. Я в батька була, як рожа цьвіла,
А тепер стала, як трава вяла.

4. Куди летїла, трава шуміла,
А де впала, там річка стала.

5. Текла річенька через батьків двір,
Через батьків двір та й на поговір...

6. Через батьків двір та й на поговір...
Ой, побив, побив та й пішов на мир.

7. Та ще й хвалить ся — вихваляєть ся:
„Ой, добре, добре чуже дитя бить, —

8. Не пручаєть ся і не лаєть ся,
До білих ніжок і риклоняєть ся."

584. Ой, у полї три доріжки різно.

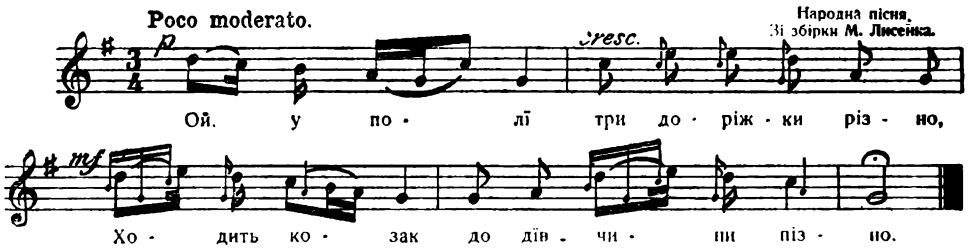

1. Ой, у полї три доріжки різно, —
Ходить козак до дївчини пізно.

2. „Ой, не ходи, козаче, до мене:
Буде слава на тебе й на мене,

3. Ще й на твого коня вороного,
Ще й на тебе парня молодого."

4. — „Ой, я слави, слави не боюся: —
З ким люблю ся, не наговорю ся:

5. З ким люблю ся, не наговорю ся,
З ким кохаюсь, не нарозмовляюсь.

585. Ой, кумо, кумо, добра горілка.

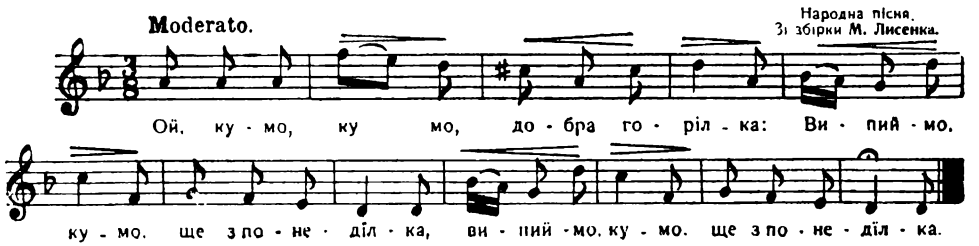

1. Ой, кумо, кумо, добра горілка:
Випиймо, кумо, ще з понедїлка.

2. Складїмось, кумо, шагів по сорок, —
Випиймо, кумо, ще й у вівторок.

3. Добра горілка, краща від меду, —
Випиймо, кумо, ще й у середу.

4. Продаймо, кумо, ложки й тарілки, —
Випиймо, кумо, в четвер горілки.

5. Продаймо, кумо, рябу телицю, —
Випем горілки ще й у пятницю.

6. Облишмо, кумо, усю роботу, —
Випем горілки вже й у суботу.

7. Покиньмо, кумо, усяке дїло, —
Випиймо, кумо, вже й у неділю.

586. Під горою деркач дере.

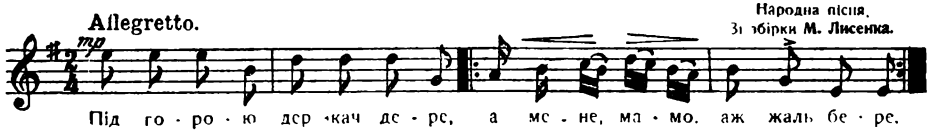

1. Під горою деркач дере,
   А мене, мамо, аж жаль бере.
2. Дери, дери, деркаченьку, —
   Та сватай мене, козаченьку!
3. Деркач дере під горою, —
   А у мене женишина під полою.
4. Деркач дере маленький, —
   А у мене женишина гарнесенький.

587. Чи я кому виновата.

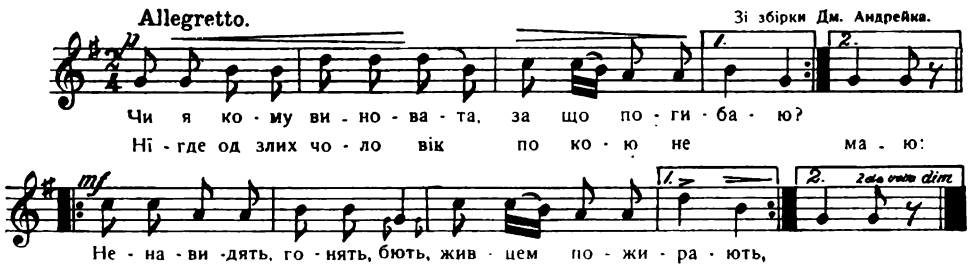

1. Чи я кому виновата,
   За що погибаю?
   Нігде од злих чоловік
   Покою не маю:
   Ненавидять, гонять, бють,
   Живцем пожирають,
   Як яструби на бідную
   Пташку нападають.
2. Нема кому боронити,
   Ніхто не ратує;
   Кличу, плачу і рыдаю,
   Та нїхто не чує.
   За що гонять, за що бють,
   Якая причина? —
   За то гонять, за то бють,
   Що я сиротина.

588. Тиха ніч налягла сьвіт.

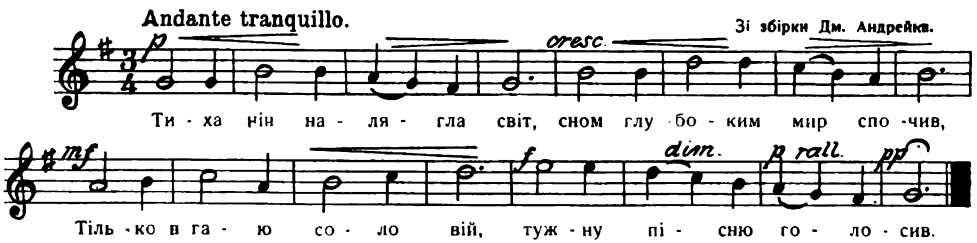

Тиха ніч налягла сьвіт,
Сном глубоким мир спочив,
Тілько в гаю соловей,
Тужну пісню голосив.

589. Не жури ся, мій хазяю.

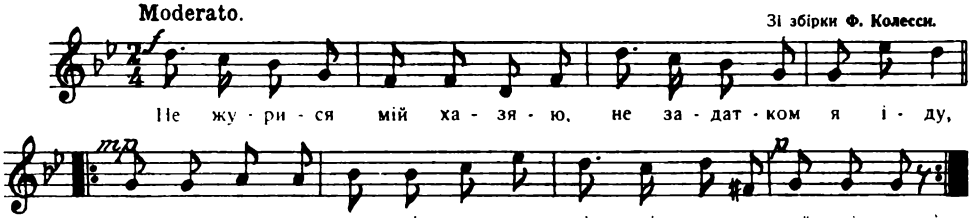

Не жури ся, мій хазяю,
Не за датком я іду,
От там сяду, засьпіваю,
Відсьпіваю тай піду.

590. Щасть нам, Боже.

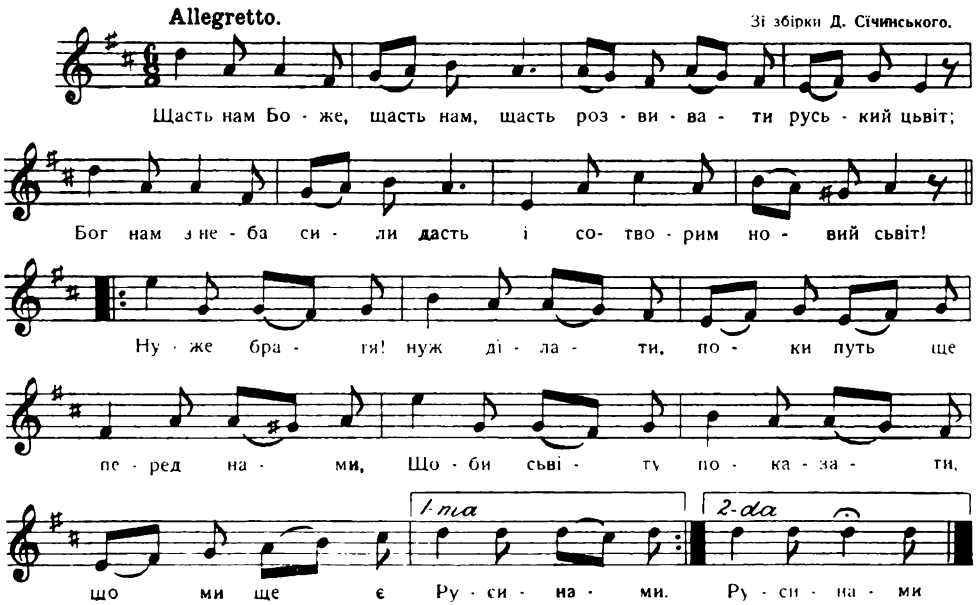

1. **Щасть нам, Боже, щасть нам, щасть**
Розвивати руський цьвіт;
Бог нам з неба сили дасть
І сотворим новий сьвіт!
Нуже братя! нуж дїлати,
Поки путь ще перед нами,
Щоби сьвіту показати,
Що ми ще є Русинами.

2. **Щасть нам, Боже, щасть нам, щасть**
Зачинати в добрий час,
Та-ж за нами Божа власть,
Та-ж і нарід наш не згас;
Славу нашу повитаєм
Руським серцем, руським словом
І весело засьпіваєм
Надбескидським гуком, громом!

591. Орле мій, куда летиш.

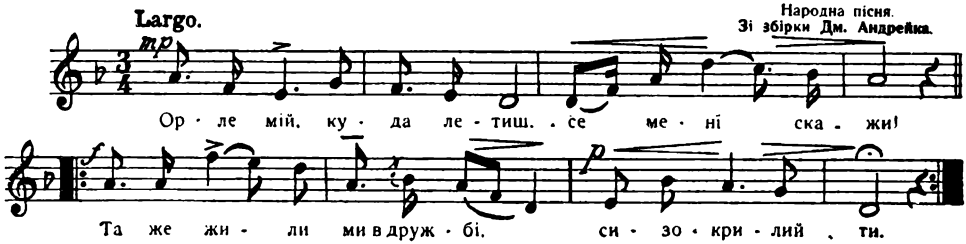

1. Орле мій, куда летиш?
   Се менї скажи!
   Таже жили ми в дружбі,
   Сизокрилий ти,
2. „Я лечу в далекий край,
   Сумно тут менї:
   Задусили орлицю
   У моїм гнїздї"
3. Прошу-ж, друже, ах, возьми
   Мій біль із собов,
   Бо судилась доля злая,
   Щоб звінчавсь з тугов.

592. Гей, поїхав князь Ревуха.

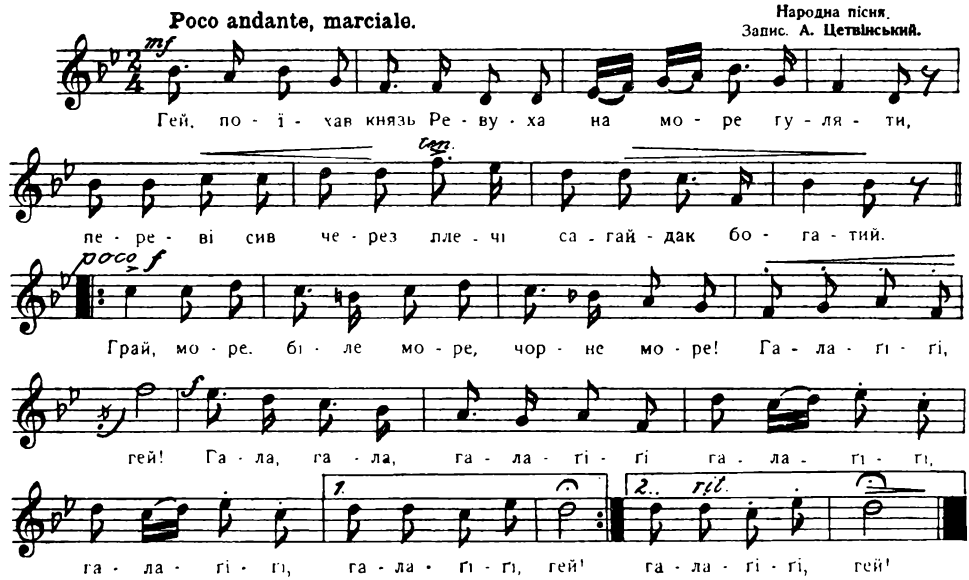

1. Гей, поїхав князь Ревуха
   На море гуляти,
   Перевісив через плечі
   Сагайдак богатий.
   Грай море, біле море,
   Чорне море! Галагіґі, гей!
   Гала, гала, галагіґі,
   Галагіґі, галагіґі,
   Галагіґі, гей!

2. Жадна птиця на воздусї
Не докаже того,
Що наш батько князь Ревуха
Доказує много.
Грай море, і т. д.

3. Ой, ти Гульґо, моя люба,
Як сяду на тебе,
То поїду до Аллага,
До самого неба.
Грай море, і т. д.

593. Оїї, мамуню, мамунцуню.

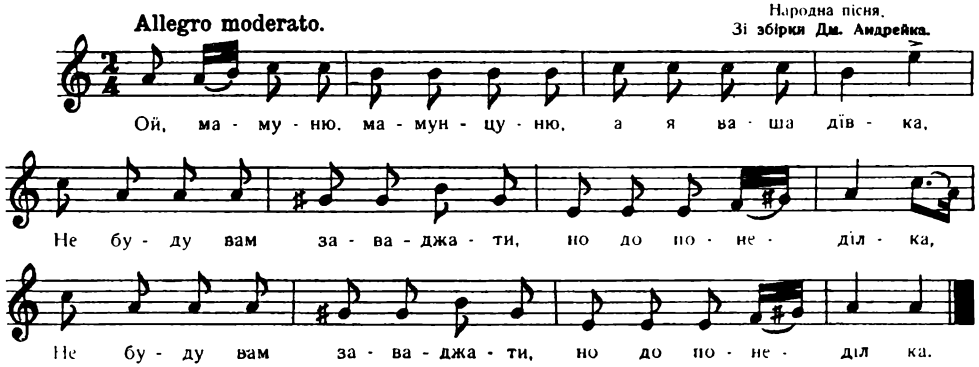

1. Ой, мамуню, мамунцуню, а я ваша дївка,
Не буду вам заваджати, но до понедїлка.

2. А в суботу весїлє, в недїлю до слюбу,
В понедїлок до виводу, тай ваша не буду.

594. Та була в мене жінка.

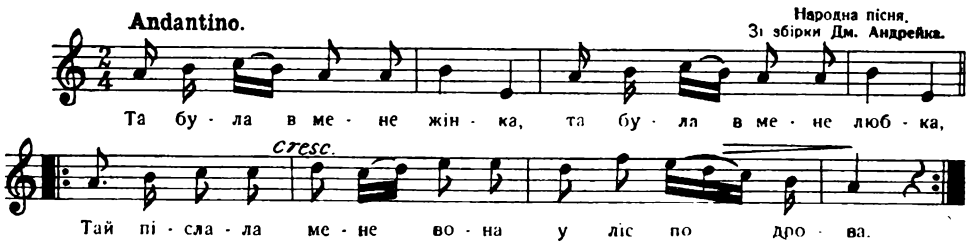

1. Та була в мене жінка,
Та була в мене любка,
Тай післала вона мене
У лїс по дрова.

2. Та дала-ж менї сокиру,
Та дала-ж менї тупую,
Щоб я утомив ся,
В лїсї забарив ся.

3. Менї-ж рік підгодив,
Чорт сокиру вхопив;
Тим я не втомив ся,
В лїсї не барив ся.

4. Та була в мене жінка,
Та була в мене любка,
Та й післала вона мене
У поле орати.

5. Тай дала-ж менї кобилу,
Тай дала-ж менї погану,
Щоб я утомив ся,
В полї забарив ся.

6. Менї-ж рік підгодив,
Вор кобилу вхопив;
Тим я не втомив ся,
В полї не барив ся.

7. Та була в мене жінка,
Та була в мене любка,
Тай післала вона мене
Молоти муку.

8. Та дала вона менї хлїба,
Та дала вона глевкого,
Щоб я подавив ся,
Тай не воротив ся.

595. Ой, там за гороньков.

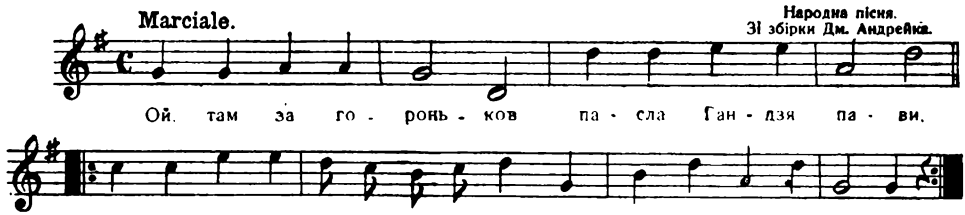

1. Ой, там за гороньков
Пасла Гандзя пави,
Надїхали молоді жовнярі:
„Вандруй, Гандзю, з нами."

2. — „Як я повандрую?
Кому лишу пави" —
„Пусти пави гори-долинами,
Вандруй, Гандзю з нами."

596. Ой мовив же єсь з бука листочку.

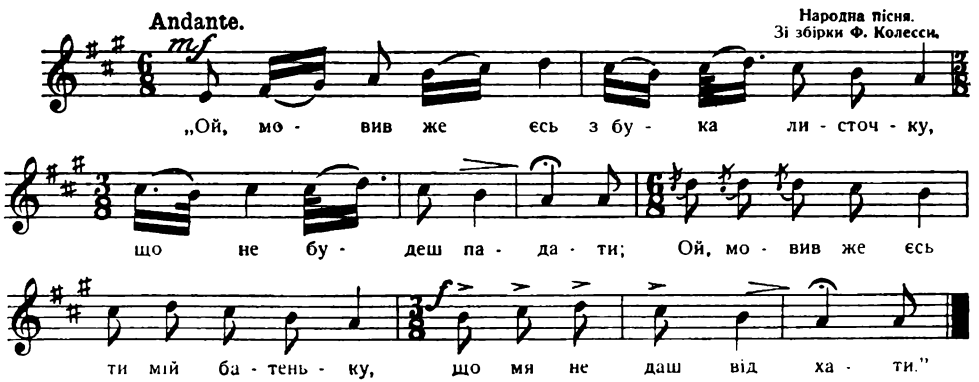

1. „Ой мовив же єсь з бука листочку,
Що не будеш падати;

2. Ой мовив же єсь ти мій батеньку,
Що мя не даш від хати.

3. Ой, тепер даєш, та сам не знаєш,
Що за доленька буде..."

4. „„Всього ти даю, що дома маю,
Долї ти не вгадаю...

5. Ой даю я ти штири волоньки,
З широкої обори,

6. Ой даю я ти нову скриноньку,
Її-а з нової комори.

7. Всього ти даю, що дома маю,
Долї ти не вгадаю..."

---

597. Благослови, Боже.

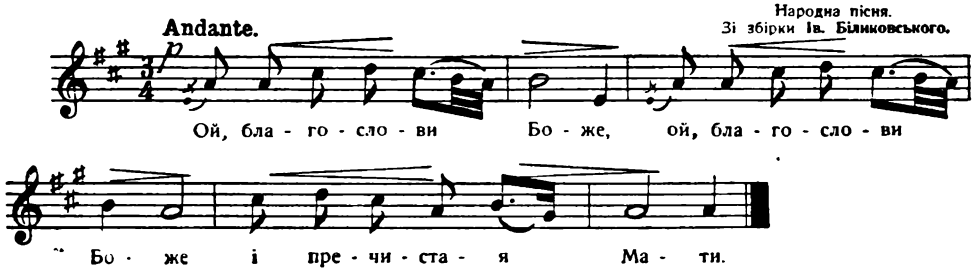

1. Ой благослови, Боже
І пречистая Мати,

2. І пречистая Мати
Весїля зачинати.

---

598. Оїї і не гаразд.

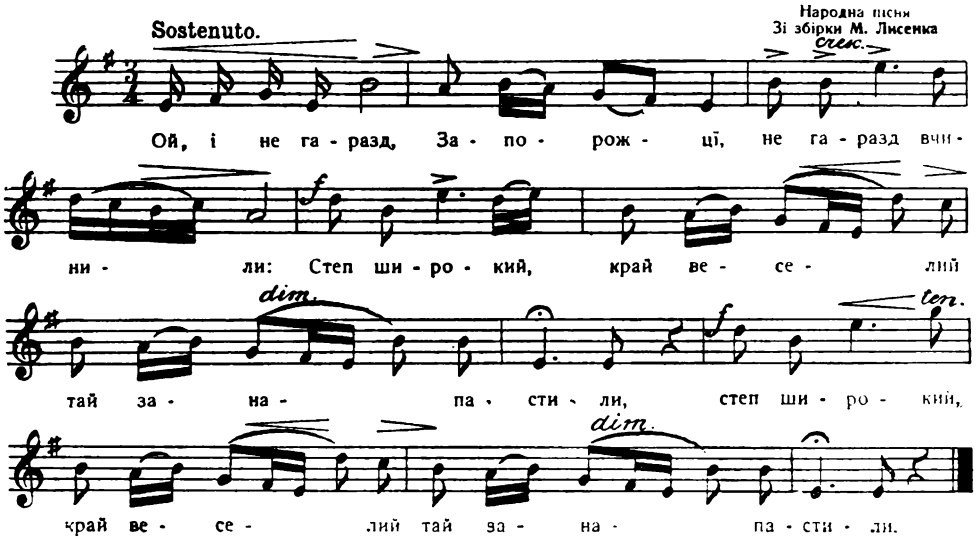

1. Ой і не гаразд Запорожці,
Не гаразд вчинили,
Степ широкий, край веселий } 2
Тай занапастили.

2. Наступає чорна хмара
І дощик із неба,
Зруйнували Запороже } 2
Буде колись треба.

3. Ой і хоч гаразд, хоч і не гаразд,
Нічого робити,
Буде добре Запорожцям } 2
І під Турком жити.

599. Ой летїли гусоньки.

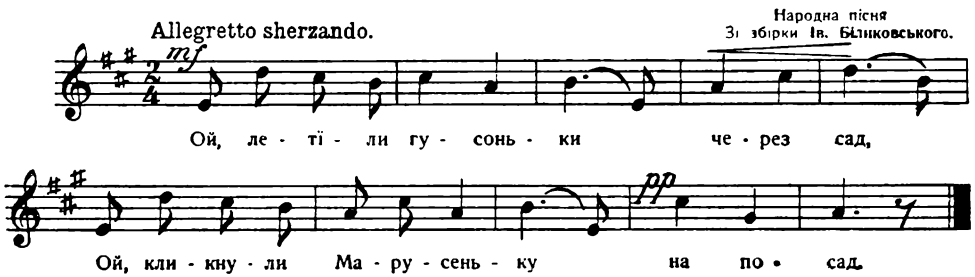

1. Ой летїли гусоньки через сад,
Ой кликнули Марусеньку на посад.

2. „Ой що-ж бо вам, гусоньки, до того,
Що мойого посадонька пишного."

600. Благослови батеньку!

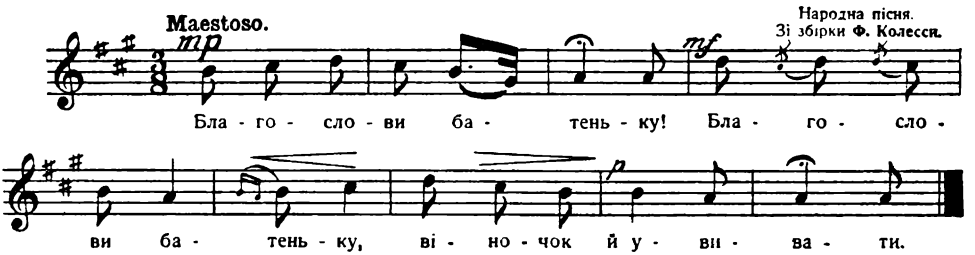

1. Благослови батеньку!
Благослови батеньку
Віночок й увивати.

2. Ой а батенько мовить,
Ой а батенько мовить:
„Най Господь благословить!

3. Ой тай Божая Мати,
Ой тай Божая Мати,
Віночок й увивати.

4. З хрещатого барвіночку,
З хрещатого барвіночку
Любому дитяточку!"

Важнїйші помилки друкарські.

Пісня	Зворотка	Стрічка	Надруковано	Має бути
12	5	4	Та без вітця, та без мати.	Та межи чужії люде.
„	7	4	від його	від ньої
17	1	8	Буду	Буде
21	1	2	наша,	мила,
26	1	4	си	ся
29	1	2	сизому	сивому
54	1	3	бо за	бо то за
76	8	2	вружу	вражу
105	6	1	свою	сюю
114	1	2	нею	него
122	1	3	воротя	ворота
„	6	4	мутять	нудять
134	4	2	на нашім	на моїм
159	1	2	гуде,	броде,
161	5	3	гулятп.-	гулять.
166	2	3	голубцї,	любцї,
175	3	3	вона	в'на
197	2	1	Ушли	Ішли
198	10	4	Килимами.	Килимами двір.
208	7	2	лиснеться;	лисниться;
217	2	3	вирисядки	вприсядки
241	1	4	Каримп	Та каримп
251	1	2	селезена	селезеня
269	5	2	комарика здула.	комарика з дуба здула.
281	2	1	в пасї	в полї
282			Музика і слова Лепкого.	Слова: Б. Лепкого. Музика: Л. Лепкого.
298	1	5	Тадї	Таді
319	6	4	Ма	На
324	2	1	вграває,	вигравае,
340	1	3	В неї	В ней
349	2	4	Плисницї	Пшеницї
350	2	2	віддаєш	віддаваєш
354	1	2	Любиже	Любиж
356	4	2	мою	мого
358	3	2	Береженьки море,	Береженьки поре,
360	2	4	чаразд	гаразд
367	1	10	буду я!	буду!
372	2	1	надімного	надімною
„	2	2	твого	твою
„	4	4	Маю	Мого
373	1	8	голубчику	Ти голубчику
375	1	6	через	ч'рез
379	6	2	чала	гала
383	1	5	гук	чук